

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE..... 3
DESPRE ARHIVE ȘI ARHIVISTICĂ..... 5
PREFAȚĂ..... 10
CRONOLOGIA MIȘCĂRII LEGIONARE..... 38
REZUMATUL DOCUMENTELOR..... 82
DOCUMENTE..... 111
BIBLIOGRAFIE 352

ALEXANDRU MORARU BENEDICT CIUBOTARU

GARDA DE FIER ÎN BASARABIA

DOCUMENTE

Coperta: Laura MORARU
Autori: Alexandru MORARU
Benedict CIUBOTARU
Tehnoredactare computerizată: Lilia BRÎNZĂ

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Alexandru Moraru, Benedict Ciubotaru,
Garda de Fier în Basarabia / documente – Ch. : Iulian („Edit-Prest” SRL), 2011. – 384 p.
100 ex.

ISBN 978-9975-4244-5-5.

© Alexandru Moraru, Benedict Ciubotaru

închis la Rîmnicu Sărat (unde s-a numărat printre cei executați în noaptea de 21 spre 22 septembrie 1939), N. Totu a scris un roman istoric, intitulat *Căpitanul Andrei*, ce a fost publicat de camarazii săi din exil după aproape o jumătate de secol: Ed. Dacia, Madrid, 1983 (însoțit de textul “Odiseea unui manuscris” de N. Roșca).

[13] Probabil că niciodată, la Paris, vreo editură n-a purtat un nume mai straniu! El se trage de la comuna natală a lui Filon Verca (proprietarul editurii, legionar ultrasimist), Petroșnița (fostul jud. Caraș-Severin)... Vorba aceea: “Ce n-a văzut Parisul!”... Slavă Domnului că Filon Verca nu s-a născut, de pildă, la Ciorogîrla!

[14] *Ruf* / “Chemare”, *Lasst und Kirchen bauen!* / “Să zidim biserici!”, *Himmel und Erde* / “Cer și pământ”, *Glaube und Freundschaft* / “Credință și prietenie”, *Das Priesteramt und das menschliche Leiden* / “Preoția și suferința umană”, *Vom Tode und von der Auferstehung* / “Despre moarte și înviere”, *Die Vergebung* / “Iertarea” – la care se adaugă *Ein zusätzliches Wort an die jungen Freunde: Wort an die jungen Theologen* / “Un cuvânt suplimentar către tinerii prieteni: Cuvântul către tinerii teologi”.

[15] Se pare că autorul este Virgil Mihăilescu.

[16] Nicolae Golea din Fetea (care și-a scris amintirile în 1965) este tatăl lui Ion (Ionel) Golea, eroul para-șu-tat, cu veleități de poet (*cf.* Ion Golea de la Fetea, *De vorbă cu neamul. Versuri*, Col. “Omul Nou”, Salz-burg, 1951; re-ed. “întregită”: Miami Beach, 1993, cu o prefață de Horia Sima, dar și Brașov, 2003), și al lui Traian Golea, cunoscutul editor legionar din Occident.

[17] Ca și cel al lui Mardare Popinciuc, pe care l-am citit cîndva în dactilogramă și despre care nu știu dacă a fost sau nu editat în cele din urmă.

[18] Volumul VII include spre sfîrșit o anexă bibliografică intitulată “Un rezumat orientativ al literaturii legionare” (pp. 482-531), făcută în pripă și fără profesionalism, ceea ce-i anulează în mare măsură valoarea instrumentală.

[19] Cele apărute în anii următori (pînă în 1997, dacă nu mă înșel) sînt de un interes mai scăzut.

[20] Poemul dramatic în cinci acte *Meșterul-Fără-Nume* a fost nominalizat al doilea (din 102 piese concurente) la concursul UNITER pe anul 1992, cînd marele premiu a fost obținut de *Evangelisti* Alinei Mungiu – alegere simptomatică pentru perversiunea morală și estetică a lumii românești postdecembriste.

[21] Editura pariziană Plon a tot amînat (*cherchez... le juif*: în cazul de față, Alain Paruit) o ediție franceză ce reunește rezumativ cele trei volume românești ale autorului (pentru reeditarea lor în românește, la Ed. Christiana, într-un singur volum masiv, cu revizuiți și adaosuri substanțiale, vezi mai jos). În cele din urmă, traducerea în franceză s-a tipărit (2011) la Ed. Opera Magna din Iași (într-un tiraj limitat și pe speșele autorului), cu titlul *Quelque part a l'Est* (trad. Dana Petrișor și Mihaela Bacou).

[22] Zis “Macă” și cunoscut și în calitate de compozitor (*cf.* și micul volum de producții lirice *Catrenele învierii. Exerciții de memorie și de supraviețuire din temnița Aiudului*, Ed. Crater, București, 2000). A nu fi confundat cu editorul și filatelitul de la Madrid (m. 2002). A murit în 2009.

[23] Nae Ionescu a murit pe 15 martie 1940.

[24] De fapt, ediția a doua, revăzută și adăugită, a volumului *Surisul Legiunii sau Cum înțeleg eu legionarismul românesc*, scos la aceeași editură.

[25] A se vedea replica lui D. Bacu: “Procesul reeducării. De ce și ce au fost demascările de la Pitești și Gherla”, în *Puncte cardinale*, numerele pe aprilie, mai și iunie 1996.

[26] Pandrea și Codreanu au fost colegi de școală militară la Mănăstirea Dealu.

[27] Lucrare tradusă degrabă în Franța gauchistă și marxizantă: Lucrețiu D. Pătrășcanu, *Sous trois dictatures*, Vitiano, Paris, 1946.

[28] Monografia (la origine, teză de doctorat) a apărut inițial în limba franceză, la Éd. La Découverte din Paris, cu titlul *Mircea Eliade. Le Prisonnier de l'histoire* (2003), prefațată de Jacques Julliard.

[29] Prima oară se tipărise în exil, la Paris (*Ethos*, nr. 4/1983), cu notele omagiale ale lui Mircea Eliade și Virgil Ierunca (și acesta simpatizant legionar, în prima tinerețe).

[30] Titlul reprezintă o metaforă alchimică. Cartea are caracter autobiografic.

[31] Dintre articolele lui Indro Montanelli (trimis special al cotidianului *Corriere della Sera* la București, în 1940) mai menționez: “L’ultima avventura del generale Cantacuzeno” (15 octombrie 1940, p. 3), “I bonzi a Jilava” (19 octombrie 1940, p. 3), “Le cento evasioni di Horia Sima” (22 octombrie 1940, p. 3) etc. “Oggi il decano del giornalismo italiano non vuole che quegli articoli siano ripubblicati” (C. Mutti, loc. cit.).

[32] A nu se confunda cu W. Seton-Watson, care a publicat, în 1934, o *History of the Roumanians: From Roman Times to the Completion of Unity* (Cambridge University Press).

CUVÂNT ÎNAINTE

În memoria legionarilor care și-au iubit Patria, au muncit, luptat pentru prosperarea ei și au fost răsplătiți cu moartea.

Autorii

Volumul (I) de față, conceput ca o lucrare istorico-arhivistică (în două volume) la restabilirea adevărului istoric depășește limitele unei colecții obișnuite de documente din motiv că acesta din start devine un instrument de lucru pentru istorici, cercetători științifici, savanți, politologi, juriști, sociologi, oameni politici, etc.

Suntem cu speranța, că această carte va deveni o lucrare de referință, dacă ținem cont de încărcătura informațională și științifică a documentelor cuprinse în culegerea de față dar și cronologia mișcării legionare și bibliografia acesteia, considerate de noi importante și adunate din diferite surse.

Documentele au fost depistate din dosarele Arhivei Naționale a Republicii Moldova, preponderent fondurile arhivistice ale poliției, jandarmeriei și siguranței române, primăriilor, preturilor și altor instituții ale Țării; tot aici, la sfârșitul colecției au fost incluse și câteva documente sovietice, din fondul arhivistic al Procuraturii RSSMoldovenești și traduse din limba rusă. Sub această copertă aveți 300 de documente de arhivă, în majoritate inedite care apar în premieră absolută. Am încercat să ordonăm documentele din punct de vedere cronologic, dar nu am izbutit să facem acest lucru pe tot parcursul, deoarece sunt documente îngrijite prost de funcționarii care le-au elaborat și unele din ele nu conțin lucrurile elementare pe care trebuie să le aibă un document : numărul de înregistrare, data, luna, anul, destinatarul și autorul scrisorii. Mai mult decât atât, cu regret în unele documente sunt schimonosite denumirile localităților sau numele celor despre care este vorba în scrisoare. Am găsit de cuviință, să lăsăm respectivele documente exact conform originalului.

Considerăm, că mișcarea legionară nu a fost o mișcare fascistă, nazistă sau de dreapta: ea nu se înscrie în asemenea clasificări, nesatisfăcând criteriile vreunei asemenea clasificări. Mai mult chiar, legionarii refugiați după „rebeliune” în Germania nazistă au fost îndată arestați și internați în lagărul de concentrare de la Buchenwald. De factură nazistă a fost formațiunea cuzistă – PNC-LANC.

Mișcarea legionară a fost o mișcare de eliberare națională a poporului român de sub ocupația puterilor străine. Dat fiind că ea era o mișcare autentică de eliberare națională, în virtutea acestei esențe a ei, ea era o mișcare anti-sistem.

Adică ea nu se înscria în nici un fel de clasificări, sistematizări, fiind principialmente neintegrabilă în sistemul politic, moral, economic, social al statului „român” și a societății

[1] Membru al Senatului Legiunii (din 1929), apoi ministru al Educației Naționale, Cultelor și Artelor în timpul guvernării legionare (1940-41). În *Sociologia...*, ed. a II-a, p. 134, citim: “D-l Corneliu Codreanu a înțeles de la început că un conducător trebuie să fie, în primul rând, un organizator și un educator. Problema ce și-a propus spre dezlegare a fost, deci, formarea legionarului, a Românului nou, a Românului de elită. Crearea unui tip opus tipului de politician, a unui om, deci, care să aibă toate virtuțile care se cer unei elite politice naționale și căruia să-i lipsească viciile politicianului demagog și corupt”. Pentru perspectiva sa legionară, a se vedea și “Doctrina legionară și știința socială”, în *Almanahul “Cuvântul”* – 1941, București, 1940, pp. 95-97.

[2] Există o pretinsă fotografie a sa în uniformă legionară, alături de Codreanu (a se vedea CD-ul *Totul despre Garda de Fier*, secțiunea “Biografii legionare”). Sînt informații (cf. C. Mutti, *Penele Arhanghelului...*, cap. despre Cioran, mai ales notele 2, 3 și 10) că ar fi adevăratul autor al prefeței la volumașul lui Paul Guiraud, *Codreanu et la Garde de Fer*, Éd. du Francisme, Paris, 1940 (este vorba de o “Lettre-préface” datată 30 noiembrie 1940 – ziua comemorativă a asasinării lui Codreanu! – și semnată “Les Légionnaires de Paris”). De asemenea, s-ar fi apucat, în 1938, să traducă în franceză cartea *Pentru legionari* (ce-a apărut, în cele din urmă, într-o altă traducere – vezi mai jos).

[3] Tot Ed. Scara (în speță, d-l Mugur Vasiliu), deghizată în Ed. Mișcării Conservatoare, a editat în 2008 (la 70 de ani de la asasinarea de la Țîncăbești) primul tom din masivul volum *Cartea Căpitanului Corneliu Zelea Codreanu*, care adună, sfidînd straniu cronologia și fără o îngrijire profesionistă, scrierile rămase de la întemeietorul Legiunii. “Textele cuprinse în acest volum sunt îndeobște cunoscute destul de vag. Le-am pus împreună pentru mai multă claritate în ceea ce privește cursul activității și vieții lui Corneliu Zelea Codreanu. Acest volum cuprinde: *Însemnări de la Jilava, Pentru legionari, Scrisori studențești din închisoare, Asupra chestiunii burselor oferite de către statul francez studenților români, Programul politic general al partidului Totul pentru Țară – pentru alegerile din 1931, Cînticica șefului de cuib și Procesul din mai 1938* – ultimul proces al Căpitanului. Se încheie cu declarația unuia dintre asasinii celor paisprezece – Căpitanul, Nicadorii și Decemvirii – în noaptea de 29 spre 30 noiembrie 1938” (din prezentarea editorială).

[4] Se pare că a existat totuși o ediție și mai veche: *Amintiri de la Jilava*, Ed. Mișcării Legionare, București, 1940 (cf. CD-ul menționat), ignorată de editorialistica legionară de mai târziu, din motive pe care nu le cunosc.

[5] Volumul a cunoscut mai multe reeditări anastatice și în exil, din care o semnez aici pe cea din Col. “Omul Nou”, München, 1973. Cf. și culegerea intitulată *Îndreptar ortodox*, Ed. Frăția Ortodoxă, Wiesbaden, 1957 (ed. D. C. Amzăr), retipărită în vol. *Predania și un Îndreptar ortodox cu, de și despre Nae Ionescu teolog*, Ed. Deisis, Sibiu, 2001 (ed. și prefață diac. Ioan I. Ică jr).

[6] Savant și scriitor din prima generația posteminesciană (n. 1868 – m. 1962, după ce a trecut prin temnițele comuniste), foarte apropiat de Mișcarea Legionară, mai ales în ultimii ei ani. Îi numea pe legionari “urmașii” sau “copiii lui Eminescu”. E de mirare că n-a făcut parte, alături de un Corneliu Șumuleanu, de un Traian Brăileanu sau de un Nae Ionescu, din Senatul Legiunii.

[7] N-a avut parte pînă astăzi de o ediție serioasă. O imprimare s-a făcut totuși, chiar în 1932, la Tipografia Bibliotecii Cercului de Studii al Centrului Studențesc București.

[8] Sorin Pavel: autor, alături de Ion Nestor și Petre Marcu Balș [Petre Pandrea], al faimosului “Manifest al Crinului Alb” apărut în 1927 în revista *Gîndirea*, aproape în sincronie cu nașterea Legiunii Arhanghelul Mihail, amîndouă mărturisind puternica ruptură între generații (fenomenul cel mai complex și mai greu de consecințe al perioadei interbelice în cultura și politica românească). Obsesia “noii generații” au avut-o cu precădere, pe lîngă întemeietorii Legiunii, un V. Băncilă, un M. Vulcănescu, un M. Eliade (“Mulți se amuzau din toată inima – mărturisea Eliade mai târziu, prin anii ‘60 – de ceea ce li se părea că e o obsesie sau o butadă a mea. Îmi amintesc cu ce plăcere îl întîmpinam pe Em. Bucuța, știind că-mi va pune întotdeauna aceeași întrebare: «Ce-ți mai face generația, d-le Eliade?»” – cf. *Profetism românesc*, vol. 1, p. 13), un E. M. Cioran, un Ilariu Dobridor etc. În *Istoria...* sa, G. Călinescu se raportează persiflant la această realitate a epocii (cf. cap. “Noua generație”).

[9] Autorii nu vorbesc propriu-zis în numele Mișcării Legionare, dar ideile de bază sînt aceleași, iar unii dintre ei s-au apropiat mult de Legiune în anii următori (cazul notoriu fiind cel al lui Petre Țuțea). Nicolae Tatu (cf. ed. 1998, p. 104) mărturisește că “*Manifestul...* a fost supervizat de Nae Ionescu” (care “l-a citit și a fost de acord cu el. Nici o modificare n-a cerut sau n-a sugerat să facem”).

[10] Obsesia “anti-iudeo-masonică” a epocii (propagată mai ales dinspre Franța și Germania), prestigiul lui Moța și bogăția informativă (la acea dată) a notelor și comentariilor “de dreapta” au făcut din această ediție una dintre cărțile de căpătii ale multor legionari (care nu au ajuns totuși niciodată la delirul antisemit al cuziștilor).

[11] În unele surse: Tasse.

[12] Cel mai complet expozeu faptic al episodului spaniol realizat de unul dintre participanții direcți. Mai târziu,

acestui. Tocmai de aceea, după ce statul „român” s-a convins în urma mai multor încercări de a-și integra mișcarea, el a respins-o ca pe un corp principialmente străin lui. Și a făcut totul să o nimicească.

Și încă ceva. Mișcarea legionară era formată din oameni în majoritatea lor covârșitoare absolut sinceri care și-au asumat jertfa vieții lor pentru a obține eliberarea neamului lor.

Cu regret, ideologia comunistă, sionistă, a făcut un efort major începând cu anii 30 ai secolului trecut și până în prezent pentru a ascunde adevărul despre legionari și a falsifica istoria mișcării legionare. Documentele de față mărturisesc că legionarii au fost mereu ținuți în vizorul poliției fiind considerați drept criminali, bandiți și infractori.

Pentru a da o ripostă acestor minciuni și aberații, venim în fața Dvs. cu aceste documente de arhivă, care crează posibilitatea cititorului de a-și face propria concluzie vis-a-vis de acest subiect direct de la sursă.

Alexandru MORARU

naționalismului, Ed. Humanitas, București, 1993; reed. 1995.

Veltri, C. [Claudio Mutti], “Processate il professore”, în *L'Italia settimanale*, septembrie 1993.

Veltri, C. [Claudio Mutti], “Elena Codreanu: le mie prigionieri”, în *L'Italia settimanale*, aprilie 1994.

Waldeck, R. G., *Athénée Pallace, Bucharest. Hitler's “New Order” comes to Romania*, London, 1943; trad. rom. Ed. Humanitas, București, 2000; reed. 2006.

Watts, Larry, *În serviciul Mareșalului*, 2 vols., Ion Dumitru Verlag, München, 1985.

Watts, Larry L., *Romanian Cassandra: Ion Antonescu and the Struggle for Reform: 1916-1941*, Columbia University Press, Boulder-New York, 1993; trad. rom.: *O Casandă a României: Ion Antonescu și lupta pentru reformă*, Ed. Fundației Culturale Române, București, 1994.

Weber, Eugen, *Varieties of Fascism. Doctrines of Revolution in the Twentieth Century*, New Jersey, 1946; reed. D. Van Nostrand Co. Inc., Princeton-New York-Toronto-London, 1964 (cf. cap. 9, pp. 96-105).

Weber, Eugen, “The Men of the Archangel”, în AA. VV., *International Fascism (1920-1945)*, New York, 1966; trad. it.: “Gli uomini dell'Arcangelo”, în *Dialoghi del XX*, anul I, nr. 1, aprilie 1967.

Weber, Eugen, *Dreapta românească*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995 (de fapt, cap. “Rumania” din *The European Right. A Historical Profile* – vezi mai sus – tradus și publicat separat).

Webster, Alexander F. C., *The Romanian Legionary Movement: An Orthodox Christian Assessment of Anti-Semitism*, Center for Russian and East European Studies, University of Pittsburg, 1986.

Woolf, Stuart J. (ed.), *European Fascism*, Weidenfeld & Nicholson, London, 1968 (cap. “Rumania” – pp. 146-166 – este redactat de Zevedei Barbu); ed. nouă: *Fascism in Europe*, London, 1981; trad. it.: *Il fascismo in Europa*, Bari, 1968 și 1973; cf. și Stuart J. Woolf (ed.), *The Nature of Fascism*, London, 1968; ambele editate în 1969 și la New York (Vintage Books).

Yavetz, Zvi, “An Eyewitness Note: Reflections on the Romanian Iron Guard”, în *Journal of Contemporary History*, vol. 26, 1991.

Zikeli, Gerd, Corneliu Z. Codreanu. *Rumänien 1938 und 1988*, Col. “Europa”, München, 1989 și 1992. În listele de cărți ale editorului româno-german Ion Mării figurează și un alt titlu al aceluiași autor: *Codreanu – Vater der modernen Nationalismus* (nu cunosc cartea, nici datele editoriale exacte).

DESPRE ARHIVE ȘI ARHIVISTICĂ

Arhivele sunt bunul cel mai de pret al unei națiuni. Un interviu excepțional cu istoricul- arhivist Alexandru Moraru

Istoricul-arhivist Alexandru Moraru în dialog cu Olga Părau

Dacă sunteți interesați de istorie și arhive, cu siguranță că blogul pe care vreau să vi-l recomand v-ar putea fi util. Dar scopul rândurilor de mai jos nu este o simplă recomandare, ci o încercare de a afla mai multe despre autor.

Pe Alexandru Valeriu Moraru nu l-am cunoscut personal, de aceea nu vreau să risc, făcându-i portretul. Am să vă las pe voi, cititorii acestui interviu, să vă creați o opinie despre istoricul, arhivistul, bărbatul Alexandru Moraru, opinie pe care o puteți completa vizitându-i blogul – “Secretele istoriei cu Alexandru Moraru”.

Alexandru Moraru, în interviul realizat online, s-a dovedit a fi un interlocutor extrem de interesant și simpatic.

“Din arhive poți afla și ce culoare avea pălăria bunicului...”

De ce arhivele sunt considerate patrimoniu național? Adevărat vă spun, nu este nimic mai important într-o țară decât oamenii și arhivele. Arhivele alcătuiesc patrimoniul național al țării. Acestea sunt sute de mii de dosare sau chiar milioane de dosare din toate perioadele existenței respectivului stat, orașele, localitățile, instituțiile și familiile sale. În arhive se păstrează majoritatea secretelor unui stat. Într-o emisiune televizată chiar am menționat că, dacă cunoști bine arhivistica și fondurile unei sau altei arhive, poți afla de ce culoare era pălăria bunicului sau a străbunicului... Dacă nu aveam fericirea să muncesc în arhivele statului, mai întâi ca cercetător științific, apoi în diverse funcții de răspundere la aceste instituții, mă consideram un om neîmplinit. Arhivele mi-au adus atâtea cunoștințe, că dacă le compar cu tot restul ce am învățat din alte surse, apoi ar ieși un raport de 85 la 15. În toate perioadele istorice, și aceasta este valabil pentru toate statele, în caz de război sau alte situații excepționale, conducerea statelor mai întâi evacuează arhivele, copiii și femeile, apoi celelalte bunuri și persoane. Arhivele sunt nu numai trecutul nostru, dar și prezentul și viitorul.

“Cel mai tare argument este Documentul”

Ce consecințe ar avea distrugerea arhivelor unei țări? Nefaste sub toate aspectele, poate fi calificat drept un impact aproape mortal. Documentele din arhive sunt probele materiale, juridice, istorice, politice și culturale ale tuturor evenimentelor. Au fost multe cazuri în istorie când un document de arhivă a dat peste cap teorii, concepții, „adevăruri absolute” și a schimbat radical politica țării. Sau viceversa – un document sau un set de documente păstrate în depozite secrete pot ține în neștiință întregul popor și situația respectivă poate fi folosită cu succes de guvernanți în interesele lor personale, de grup sau de partid. De exemplu, Mareșalul Ion Antonescu nu avea dovezi, dar intuia că ar putea exista un document secret semnat de URSS și Germania. Și nu a dat greș. Este vorba de anexa la Pactul sovieto-german din 23 august 1939. Dacă conducătorul statului ar fi știut cu certitudine și ar fi avut dovezi în mână, atitudinea sa față de aliați și inamic ar fi fost alta. Sau sa zicem, crimele sângeroase facute de ocupații sovietici pe teritoriile ocupate, inclusiv Basarabia și Bucovina de Nord, care au fost descoperite relativ nu demult. Dar foamea organizată de ocupații sovietici? Dar sutele de cazuri de canibalism în fosta RSS Moldovenească? Sau deportările în masă ale românilor basarabeni în Siberia

Rees, Philip, *Fascism and Pre-Fascism in Europe: 1890-1945. A Bibliography of the Extrem Right*, The Harvester Press/ Barnes and Noble Books, Sussex-New Jersey, 1984.

Reichmann, Edgar, *L'insomniaque du Danube*, Éd. Balland, Paris, 1992 (cazul M. Eliade).

Ricketts, Mac Linscott, *Mircea Eliade. The Romanian Roots (1907-1945)*, 2 vols., Columbia University Press, New York, 1988; trad. rom.: *Rădăcinile românești ale lui Mircea Eliade*, Ed. Criterion Publishing, București, 2005.

Riley, Dylan, *The Civic Foundations in Europe: Italy, Spain and Romania: 1870-1945*, The John Hopkins University Press, Baltimore, 2010.

Roberts, Henry L., *Romania. Political problems of an Agrarian State*, Yale University Press, New Haven, 1951.

Rogger, Hans, Eugen Weber (eds.), *The European Right. A historical Profile*, University of California Press, Berkeley and Los Angeles, 1965 (cap. “Rumania” este redactat de către Eugen Weber); trad. rom.: *Dreapta europeană. Profil istoric*, Ed. Minerva, București, 1995 (cap. “România”: pp. 385-446).

Rothschild, Joseph, *East and Central Europe between the Two World Wars*, Seattle-London, University of Washington Press, 1977 (*cf.* cap. 6, pp. 281-322).

Salleo, Eminoardo, *Mussolini e Codreanu*, Libreria Agate, Palermo, 1942.

Sburlati, Carlo, *Codreanu, il Capitano*, Ed. Volpe, Roma, 1970 (cu o introducere-scrisoare de Horia Sima); trad. sp.: Codreanu, el Capitán. Vida y muerte de Codreanu, Ed. Acervo, Barcelona, 1970.

Sburlati, Carlo, *Codreanu e la Guardia di Ferro*, Ed. Volpe, Roma, 1977. *Cf.* și C. Sburlati, “Les idées de la Garde de Fer”, în *Défense de l'Occident* [Paris], anul XIX, nr. 95, aprilie 1971, pp. 46-65.

Scagno, Roberto, “Mircea Eliade a la cultura romena interbellica”, în *Buletinul Bibliotecii Române de la Freiburg*, vol. XIV, 1987-1988.

Scagno, Roberto, “Alcuni punti fermi sull’ impegno politico di Mircea Eliade nella Romania interbellica: un commento critico al dossier «Toladot» del 1972”, în AA. VV., *Esploratori del pensiero umano. Georges Dumézil e Mircea Eliade*, a cura di Julien Ries e Natale Spineto, Ed. Jaca Book, Milano, 2000 (pp. 259-289).

Schellenberg, Walter, *Le Chef du contre-espionnage nazi parle (1933-1945)*, Éd. Julliard, Paris, 1957.

Seton-Watson, Hugh[32], *East Europe between the Wars (1918-1941)*, Cambridge University Press, New York, 1946; reed. Achorn Books, Hamden, 1962.

Soulié de Morant, G., *Comoara samurailor sau cei patruzece și șapte „oameni pe valuri”*, prefață și traducere de Maior C. M. Sandovici, ed. a II-a, Serviciul Propagandei Legionare, f. l., 1940 (carte cu mare impact printre legionari, interzisă de guvernul Antonescu).

Sugar, Peter F., Ivo J. Lederer (eds.), *Nationalism in Eastern Europe*, University of Washington Press, Seattle-London, 1969.

Sugar, Peter F. (ed.), *Native Fascism in the Succesor States*, ABC Clio Press, Santa Barbara, 1971 (pp. 101-122: cap. “The Background of Romanian Fascism”, semnat de Em. Turczinsky, și cap. “Fascism in Rumania”, semnat de Stephen Fischer-Galati).

Șafran, Alexandru, *Un tizon arraché aux flammes. Mémoires*, Éd. Stock, Paris, 1989.

Șafran, David, *Cronica rebeliunii legionare. Amintiri*, Ed. Hasefer, Tel-Aviv, 1967.

Șafran, David, *Karl Marx antisemit*, Ierusalim, 1979, mai ales cap. “Casa Verde“, pp. 106-115. (D. Șafran este rabinul care s-a întâlnit cu Codreanu la Casa Verde, în ziua de 11 ianuarie 1937; *cf.*, pe acest blog, “Întâlnirea David Șafran – Corneliu Codreanu”).

Tamás, G. M., “Scrisoare către prietenii mei români”, în *Dilema*, anul IX, nr. 416, 16-22 febr. 2001, pp. 7-8 (mostră de elocință mistificatoare).

Tarchi, Marco, “Le procès de Codréanu”, în *Orientations*, 13, 1991-1992, pp. 17-18. *Cf.*, tangențial, și Marco Tarchi, *Cinquant’anni di nostalgia. La destra italiana dopo il fascismo*, La Roccia di Erec, Firenze, 1996.

Tharaud, Jérôme/Jean, *L’Envoyé de l’Archange*, Éd. Plon, Paris, 1939 (am citit pe vremuri cartea insidioasă a fraților Tharaud într-o traducere românească în manuscris, realizată de legionarul Emil Brânzei).

Treptow, Kurt W., “Corneliu Zelea Codreanu and Carol II”, în *Europa XXI*, Iași, I-II/1992-1993, pp. 61-64.

Vago, Bela, *The Shadow of the Swastika. The Rise of Fascism and Anti-Semitism in the Danube Basin (1936-1939)*, Institute for Jewish Affairs Publish., Saxon House, London, 1975; reed. 1979.

Valota Cavallotti, Bianca, *Nicola Iorga*, Napoli, 1977. *Cf.* și “Nicolae Iorga, martor și cronicar al timpului său”, în *Magazin istoric*, nr. 4, aprilie 1979.

Valota Cavallotti, Bianca, *L'ondata verde*, Milano, 1984.

Veiga, Francisco, *La mística del ultranacionalismo. Historia de la Guardia de Hierro (Rumanía, 1919-1941)*, Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra, 1989 (teză de doctorat); trad. rom. (de fapt, un rezumat de nici 400 de pagini al tezei care, în original, are 4 vols., însumând 1749 de pagini): *Istoria Gărzii de Fier (1919-1941). Mistica ultra-*

și Kazahstan și înlocuirea băștinașilor cu ruși, ucraineni, evrei, bieloruși, pentru a schimba raportul etnic pe pământul românesc? Toate aceste informații au fost ținute în secret, deoarece compromiteau statul creat de Lenin și Stalin. Și să nu uităm că cel mai tare argument este Documentul!

“Cercetători din Ucraina au fost lăsați să fotografieze dosare, contrar Regulamentului”

În Republica Moldova arhivele sunt bine păstrate? În general, sistemul arhivistic este bine îngrijit, dar pe tot parcursul anilor de la ocupația sovietică din 1944 până nu demult, acesta a fost subordonat politic autorităților comuniste sovietice. Din păcate, după proclamarea independenței și suveranității Republicii Moldova lucrurile nu s-au schimbat. Forțele politice nu au fost interesate de arhive, deoarece acestea nu aduc bani mulți sau putere; arhivele au fost și sunt văzute de deputați și guvernanți ca niște depozite de maculatură, care pot fi folosite uneori, pe ici, colea, când este nevoie de găsit niște informații compromițătoare despre adversarii politici. La împărțirea portofoliilor de miniștri, șefi de departamente și servicii de stat, toți s-au aruncat asupra ministerelor Economiei, Finanțelor, Transporturilor, Vămii etc, iar arhivele au fost lăsate pe mâna comuniștilor, fiind conduse de către Vasile Isac, fost membru al CC al PC din RSSM, unde a lucrat mulți ani în funcții de răspundere, inclusiv în funcția de director al Serviciului de Stat de Arhivă al Republicii Moldova, fiind deja la pensie. Cu doar câteva luni în urmă a fost înlocuit cu domnul Ion Varta, fost deputat din partea PPCD, cunoscut istoric, autor de manuale și monografii. La 6 decembrie 2007, secretarul științific al Institutului de Istorie al Ucrainei (Academia Națională de Științe a Ucrainei), A. Rubliov, a adresat o scrisoare (cu numărul 123\ 1099) directorului Serviciului de Stat de Arhivă al Republicii Moldova, Vasile Isac, în care solicita permisiunea pentru colaboratorii științifici V.Iu.Vasiliev și P.Iu. Podkura de la instituția menționată mai sus să studieze documentele de arhivă din Republica Moldova la tema ”Relațiile moldo-ucrainene în anii 20-30 ai secolului XX”. În scrisoare se menționa că aceste materiale vor fi incluse în volumul V al istoriei Ucrainei și în scopul unui lucru mai eficient, rugau să li se permită celor doi cercetători să fotografieze documentele din arhive cu un aparat digital. Pe această scrisoare este pusă viza și semnătura directorului Serviciului de Stat de Arhivă din Republica Moldova, Vasile Isac, care aprobă solicitarea și condițiile cerute. Arhiviștii care au pus la dispoziția celor veniți din Ucraina dosarele de arhivă au rămas șocați când au văzut că ei le fotografiază. Dar nimeni nu s-a revoltat împotriva acestei încălcări grave a Regulamentului privind activitatea arhivelor statului. Și cum ar fi putut să se revolte cineva, când riscul era să se alinieze la marea armată de șomeri din Republica Moldova ce crește de la o zi la alta!

“Majoritatea dosarelor din Arhiva Națională au fost copiate și vândute unor beneficiari din Germania și SUA”

Dar această gravă încălcare este floare la ureche, dacă amintim că majoritatea dosarelor Arhivei Naționale a Republicii Moldova (ANRM) au fost copiate pe peliculă fotografică și vândute de două ori. Beneficiari s-au dovedit a fi Germania și SUA (statul Utah). Da, pare neverosimil, dar este adevărat! Conținutul documentar al Arhivei Naționale a Republicii Moldova a fost copiat contra plată și prin aceasta a fost adus un prejudiciu serios patrimoniului arhivistic național. Ca să fie clar, vă dau un exemplu: dacă unei persoane din Europa sau altă zonă a lumii îi trebuie un document care se află în Arhiva Națională a Republicii Moldova, poate liber să se adreseze în Germania sau SUA și, contra plată, primește copia documentului solicitat mult mai repede decât îl poate primi de la ANRM. Atât Germania, cât și SUA au depozitat toată informația arhivistică în format electronic și documentul necesar este depistat în câteva minute, tipărit la imprimantă și autorizat. Iar la ANRM se lucrează după metoda de mult depășită, primitivă, cum se lucra acum 100 de ani. Se face comandă, se aduce dosarul din depozit, specialistul caută în dosar sau în dosarele de arhivă informația sau

rom.: “Inchiziția marxistă împotriva lui Mircea Eliade”, în *Puncte cardinale*, anul VII, nr. 2/74, februarie 1997, p. 3, reluat în anul IX, nr. 4/100, aprilie 1999, p. 18 (cf. și *Penel Arhanghelului...*, ed. rom. cit., pp. 121-129).

Mutti, Claudio, “I legionari romeni nella guerra di Spagna”, în *Storia del XX secolo*, noiembrie 1996, pp. 51-57; trad. rom.: “Legionarii români în războiul din Spania”, în *Puncte cardinale*, anul VII, nr. 1/73, ianuarie 1997, pp. 4-5.

Mutti, Claudio, “Ifigenia legionaria”, în *Origini*, nr. 13/1997, pp. 10-14; trad. rom.: “Ifigenia legionară”, în *Puncte cardinale*, anul XI, nr. 11/131, noiembrie 2001, pp. 6-7.

Mutti, Claudio, “Ion Moța și «Serviciul Mondial»”, în *Puncte cardinale*, anul VIII, nr. 4/88, aprilie 1998, pp. 10-11.

Mutti, Claudio, “Mircea Eliade vad alatt”, în *Pannon Front* [Budapesta], 1 iunie 1999.

Mutti, Claudio, “Codreanu secondo Montanelli”, în *Origini* [supliment al revistei *Orion*], februarie 2000.

Mutti, Claudio, “Mircea Eliade e l'Olocausto”, în *Orion*, nr. 200, mai 2001, pp. 39-41; trad. rom.: “Mircea Eliade și Holocaustul”, în *Puncte cardinale*, anul XI, nr. 12/132, decembrie 2001, p. 15.

Mutti, Claudio, “Le penne dell’Arcangelo: rivoluzione conservatrice in Romania?”, în *Orion*, nr. 201, iunie 2001.

Mutti, Claudio, “Anche Cioran sotto processo?”, în *Orion*, nr. 203, august 2001.

Mutti, Claudio, *Mircea Eliade, Legiunea și noua inchiziție*, Ed. Vremea, București, 2001 (cu un cuvânt înainte de Răzvan Codrescu).

Mutti, Claudio, “Indro Montanelli la București. Un reporter italian în România anului 1940”, în *Puncte cardinale*, anul XIII, nr. 8/152, august 2003, p. 4.

Mutti, Claudio, *Eliade, Vălsan, Geticus e gli altri. La fortuna di Guénon tra i Romeni*, Edizioni all’Insegna del Veltro, Parma, 1999; trad. rom.: *Guénon în România. Eliade, Vălsan, Geticus și ceilalți. Succesul lui Guénon printre români*, Ed. Vremea, București, 2003 (cu o prefață de Florin Mihăescu, o prezentare de Enrico Montanari și o postfață de Răzvan Codrescu).

Nagy-Talavera, Nicholas M., *The Green Shirts and the Others. A History of Fascism in Hungary and Romania*, Hoover Institution Press, Stanford University (California), 1970; trad. rom.: *O istorie a fascismului în Ungaria și România*, Ed. Hasefer, București, 1996.

Neulel, Hans Werner, *An Deutscher Seite (Internationale Freiwillige von Wehrmacht und Waffen SS)*, Universitas Verlag, München, 1985, pp. 263-273 și 451-452.

Nolte, Ernst, *Der Faschismus in seiner Epoche, R. Riper und Co. Verlag, München, 1963 și 1965; trad. engl.: Three Faces of Fascism*, Holt-Rinehart, New York, 1966, sau New American Library, New York, 1979.

Nolte, Ernst, *Die Faschistischen Bewegungen, Berlin, 1966; trad. fr.: Les Mouvements fascistes. L’Europe de 1919 à 1945*, Éd. Calmann-Lévy, Paris, 1969 (în această ediție, mai ales pp. 235-251).

Nolte, Ernst, *Der europäische Bürgerkrieg (1917–1945). Nationalsozialismus und Bolschewismus*, Proyläen, Frankfurt, 1987; trad. rom.: *Războiul civil european (1917-1945). Național-socialism și bolșevism*, Ed. Corint, București, 2005; reed. Ed. Runa, București, 2006 (cuvint înainte de Florin Constantiniu).

Palacios, Isidor, *La metapolítica de Corneliu Codreanu*, Madrid, 1985 (broșură).

Panini Finotti, Alfonso, *La Guardia di Ferro*, Firenze, 1938.

Panini Finotti, Alfonso, *Da Codreanu ad Antonescu. Romania di ieri e di oggi*, Ed. L’Albero, Verona, 1941.

Payne, Stanley G., *Fascism. Comparison and definition*, University of Wisconsin Press, Madison, 1980.

*** *Piange fra i rami la luna... La Guardia di Ferro in terra di Spagna*, Alessandria Editrice (Quaderni dell’Araldo – no. 1), Alessandria, 1998.

Piñar, Blas, *Pueblos de Frontera / Popoare de frontieră*, ediție bilingvă spaniolă-română, Ed. “Carpații”, Madrid, 1959 (broșură cuprinzând conferința ținută în memoria martirilor legionari Ion I. Moța și Vasile Marin).

Piñar, Blas, *Singe românesc pe pământ spaniol*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1962 (broșură dedicată martirilor legionari Ion I. Moța și Vasile Marin).

*** *Politics and Political Parties in Romania*, Public Reference Library, London, 1936.

Polonsky, Anthony, *The Little Dictators. A History of Eastern Europe since 1918*, London-Boston, 1975.

Prat y Soutzo, Pedro de, *Efectul Revoluției Naționale Spaniole în România*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1962 (broșură dedicată martirilor legionari Ion I. Moța și Vasile Marin).

Prost, Henri, *Destin de la Roumanie (1918-1954)*, Éd. Berger-Lévrault, Paris, 1954.

Quinlan, Paul D., *Regele Playboy – Regele al Carol II-lea de România*, Ed. Humanitas, București, 2001.

Rallo, Michele, *L’epoca delle rivoluzioni nazionali in Europa (1919-1945), vol. III: Romania*, Il Settimo Sigillo, Roma, 1990; trad. rom.: *România în perioada revoluțiilor naționale din Europa (1919- 1945)*, Ed. SeMpre, București, 1993.

Rebatet, Lucien, *Codreanu et la Garde de Fer. Choses vues et entendues en Roumanie*, herveryssen.com/herveryssen.net, Canada, 2009.

22, numerele 6-8/1992, sub titlul “Culpa fericită. Mircea Eliade, fascismul și soarta nefericită a României”); trad. rom.: *Despre clauni. Dictatorul și artistul*, Ed. Est, Paris-Bucarest, 1996.

McHale, Vincent E., Sharon Skowronski (eds.), *Political Parties of Europe*, 2 vols., Greenwood Press, Westport-London, 1983 (despre Garda de Fier și Partidul “Totul pentru Țară” – vol. II, pp. 801-802).

Medrano, Antonio, “La Garde de Fer à la lumière de la tradition”, în *Totalité*, anul VII, nr. 18/19, pp. 209-224 (trad. fr. de Georges Gondinet).

Michel, Henri, *Les Fascismes*, P.U.F., Paris, 1977.

Michelson, Paul E., *Myth and Reality in Romanian National Development*, Hutington, 1986; republicat în *International Journal of Rumanian Studies*, 2, 1987.

Miloe, J., *La riposte aux attaques du gouvernement roumain contre l'Église Roumaine de Paris*, Paris, 1976 (este vorba de procesul cîștigat de preotul Vasile Boldeanu).

Milza, Pierre, *Les Fascismes*, Imprimerie Nationale, Paris, 1985 (mai ales pp. 321-325). Cf. și *Fascismes et idéologies réactionnaires en Europe: 1919-1945*, Éd. Armand Colin, Paris, 1971.

Miranda Carrington, Sergio, *Recuerdos de la Guardia de Hierro*, Madrid, 1969.

Montanelli, Indro, “Codreanu e i suoi vendicatori”, în *Corriere della Sera*, 11 octombrie 1940, p. 3; reprodus parțial în revista milaneză *Origini* (n. 15 / n. 2 nuova serie, Supplemento a *Orion* n. 185) din februarie 2000 (număr dedicat integral lui Corneliu Codreanu), pp. 16-17 (cu o prezentare de Claudio Mutti, “Codreanu secondo Montanelli”, pp. 13-15)[31].

Morgan, Philip, *Fascism in Europe: 1919-1945*, Routledge, London, 2003.

Mory, Agathon-Vulfran, *Codréanu et la Garde de Fer: le dossier*, Éd. Trident, Paris, 1991.

Mosse, George L., *Masses and Man. Nationalist and Fascist Perceptions of Reality*, Howard Fertig, New York, 1980; trad. it: *Luomo e le masse nelle ideologie nazionaliste*, Laterza, Roma-Bari, 1982.

Mourre, Michel (ed.), *Dictionnaire encyclopédique d'histoire*, Éd. Bordas, Paris, 1993 (cf. mai ales vol. 2, p. 1032, și vol. 4, p. 2001).

Mueller, Hannelore, *Der frühe Mircea Eliade*, Münster, 2004.

Muti, Omar [Claudio Mutti], “Quando Indro esaltava Codreanu”, în *L'Italia settimanale*, 3 august 1994.

Mutti, Claudio, “La spiritualité légionnaire”, în *Totalité*, anul VII, nr. 18-19, 1984, pp. 204-208.

Mutti, Claudio, *Mircea Eliade e la Guardia di Ferro*, Ed. all'insegna del Veltro, Parma, 1989; trad. rom.: *Mircea Eliade și Garda de Fier*, Ed. Puncte Cardinale, Sibiu, 1995; trad. fr.: *Mircea Eliade et la Garde de Fer*, Avatar, Paris, 2006; trad. germ.: *Mircea Eliade und die Eiserne Garde. Rumänische Intellektuelle im Umfeld der Legion Erzengel Michael*, Regin-Verlag, 2009; trad. sp.: *Mircea Eliade y la Guardia de Hierro*, Ediciones Nueva República, Barcelona, 2009 (cu un prolog de Jordi Carriga).

Mutti, Claudio, “Emil Cioran e il suo pensiero politico”, în *Storia Verità*, nr. 3, august-septembrie 1991/ nr. 4, octombrie-noiembrie 1991.

Mutti, Claudio, “Cioran e la Guardia di Ferro”, în *Avanguardia*, anul X, nr. 73, noiembrie 1991; trad. rom.: “Emil Cioran și Garda de Fier”, în *Puncte cardinale*, anul VI, nr. 1/61, ianuarie 1996, pp. 6-7.

Mutti, Claudio, “Socrate tra i legionari”, în *Avanguardia*, anul XI, nr. 77, martie 1992.

Mutti, Claudio, “Morto esule legionario romeno”, în *L'Umanità*, 1 iulie 1993.

Mutti, Claudio, “Heidegger sui Carpazi”, în *Orion*, anul II, nr. 11, noiembrie 1993.

Mutti, Claudio, *Les plumes de l'Archange. Quatres intellectuels roumains à la face de la Garde de Fer: Nae Ionescu, Mircea Eliade, Emil Cioran, Constantin Noica*, Éd. Hérôdes, Chalon-sur-Saône, 1993 (cu o prefață de Philippe Baillet); trad. it.: *Le penne dell'Arcangelo. Intellettuali e Guardia di Ferro*, Società Editrice Barbarossa, Milano, 1994 (versiune revăzută și adăugită – tratează și cazul Vasile Lovinescu); trad. rom.: *Penele Arhanghelului. Intelectualii români și Garda de Fier (Nae Ionescu, Mircea Eliade, Emil Cioran, Constantin Noica, Vasile Lovinescu)*, Ed. Anastasia, București, 1997 (prefața lui Ph. Baillet, “Eclipsa și revenirea Tradiției. Despre Mișcarea Legionară din România” - pp. 5-34); trad. germ.: *Mircea Eliade und die Eiserne Garde. Rumänische Intellektuelle im Umfeld der Legion Erzengel Michael*, Regin-Verlag, 2009.

Mutti, Claudio, “Elena Codreanu racconta”, în *Orion*, decembrie 1994; trad. rom.: “Elena Codreanu povestește...”, în *Puncte cardinale*, anul V, nr. 2/50, februarie 1995, pp. 6-7. Cf. și “A colloquio con Elena Codreanu”, în *Origini* [supliment al revistei *Orion*], februarie 2000.

Mutti, Claudio, “Codreanu e l'Italia”, în *Pagine libere*, aprilie 1995. Cf. și “Il «Capitano» in Italia. I rapporti fra Codreanu e la nostra nazione”, în *Storia del XX secolo*, anul II, nr. 12, aprilie 1996, pp. 37-40 (trad. rom.: “«Căpitanul» în Italia”, în *Puncte cardinale*, anul VI, nr. 8/68, august 1996, p. 5), sau “Corneliu Codreanu e l'Italia”, în *Raido*, anul IV, nr. 16, 1999.

Mutti, Claudio, “L'inquisizione marxista contro Mircea Eliade”, în *Pagine libere*, septembrie 1996, pp. 48-50; trad.

documentul necesar, în cel mai bun caz se face o copie xerox sau, dacă nu este posibilitate tehnică, atunci textul documentului este cules la calculator și autentificat de directorul ANRM și alt executor. În felul acesta, sub conducerea “înțeleaptă” de la acea dată a Serviciului de Stat de Arhivă al Republicii Moldova, au mai apărut două „arhive naționale ale RM” – una în Germania și alta în SUA, fapt care a știrbit esențial din prestigiul respectivei instituții informaționale din Republica Moldova. Să încerce cineva să propună Germaniei, Franței, Poloniei sau altei țări se vândă copiile documentelor dintr-o arhivă de stat?! Funcționarii acestor state se vor uita la acest cineva ca la un nebun! Acestea sunt documente-unicat! Dar, mă rog, ceea ce nu se poate de imaginat în alte țări, în Republica Moldova se poate realiza, aceasta este țara tuturor posibilităților... O altă mare problemă este problema spațiilor. Mai bine de câteva decenii ANRM nu poate să primească documentele de la instituțiile-sursă din lipsă de spațiu. Doamna Antonina Berzoi, fost director al Arhivei Naționale a Republicii Moldova, și domnul Petru Vicol, actualul director al ANRM, au făcut eforturi considerabile pentru a rezolva această problemă, dar deocamdată nu a fost găsită soluția.

“Orice stat își are secretele sale”

Există proiecte în curs pentru a păstra documentele în format digital? Din câte știu, acest lucru este pornit de domnul Petru Vicol și se înfăptuiește, dar cu multe dificultăți, deoarece este nevoie de tehnică performantă, care costă mult, iar pentru arhive din buget se repartizează firimituri. Actualul director al Arhivei Naționale este un bun istoric, profesionist cu mare experiență și cu o voință de fier, așa că obiectivele propuse cu siguranță le va realiza.

Câte procente din documentele arhivelor moldovenești sunt accesibile publicului sau câte sunt strict secrete? Este o întrebare dificilă, deoarece arhivele statului nu sunt concentrate în subordinea unei singure instituții. De exemplu, Arhiva SIS-ului, Arhiva Ministerului de Interne, Arhiva Ministerului Apărării sunt subordonate respectivelor ministere și sunt considerate arhive departamentale. Același lucru este și cu Arhiva Parlamentului, Arhiva Președinției sau altele. Arhiva Națională, Arhiva organizațiilor social-politice, arhivele raionale sunt subordonate Serviciului de Stat de Arhivă al Republicii Moldova. Dar în general, dosarele de arhivă sunt mult mai accesibile decât în anii de guvernare comunistă. Cu toate acestea, cred că cel puțin vreo 30% sunt închise publicului larg, dar cred că este un lucru firesc – orice stat își are secretele sale și la termenul stabilit acestea vor deveni accesibile pentru cercetători.

“Îmi amintesc cum mi s-au umplut ochii de lacrimi...”

Povestiți-ne despre munca de arhivist: ce Vă motivează; ce simțiți când țineți în mâini documente de o mare valoare istorică, dacă ați căutat documentele propriei familii în arhive, pentru a reconstrui arborele genealogic... Munca de arhivist este frumoasă și extrem de interesantă, dar și periculoasă. Atunci când istoricul-arhivist muncește cu dosare originale cu o vechime de un secol și mai bine, chiar dacă au trecut procedura de prelucrare și dezintoxicare, oricum persistă pericolul să te îmbolnăvești de tot felul de boli ale aparatului respirator sau ale pielii. Nu numai angajații arhivelor, dar și cercetătorii cu experiență vă vor spune că atunci când lucrezi cu dosare din secolul XIX sau chiar din prima jumătate a secolului XX după câteva minute începe să te deranjeze pielea feței și ochii. Este categoric contraindicat să-ți atingi fața cu mâinile după ce ai răsfoit dosarul. Trebuie respectată igiena cu mare strictețe. Investigațiile făcute anterior au demonstrat că durata vieții arhiviștilor este mai redusă decât a reprezentanților altor profesii. Dar curiozitatea și setea de adevăr științific pe mulți îi face să uite de acest pericol. Îmi amintesc cum mi s-au umplut ochii de lacrimi, când am depistat câteva documente semnate de Mareșalul Antonescu... aceste foi le-a ținut în mână, le-a citit și semnat Marele Bărbat al Neamului Românesc. Am fost străbătut de emoții greu de explicat. Aceași senzație m-a cuprins

când am depistat un document în care se arăta că unchiul meu Alexandru Ion Moraru, profesor, poet și fost ofițer al Armatei Române, nu a murit în Siberia, unde a fost deportat în 1941 cu tatăl și frații săi (inclusiv tatăl meu), dar a fugit de acolo, fiind prins de o patrulă NKVD și împușcat și băgat în gropile cu var din Chișinău.

“M-am născut printre cărți de istorie”

Ați studiat la o facultate de istorie imediat după școala generală. Cine V-a inspirat și V-a îndrumat? Știați în mod sigur că asta vreți să faceți în tot restul vieții? Nu, în primul an după școală nu am reușit să trec concursul la Facultatea de Istorie a USM și am lucrat în școala medie din Jevreni, Criuleni, adică în satul meu de baștină sau patria mea cea mică. Numai în anul următor am devenit student la istorie și mare a fost fericirea mea, dar și a tatălui meu, Valeriu Ion Moraru, absolvent al Facultății de Istorie a Institutului Pedagogic “Ion Creangă”, director al școlii medii din localitate timp de 15 ani, fost copil-deportat. El m-a îndrumat și mi-a altoit dragostea pentru istorie, dragostea de lectură, dragostea de Țară. Eram în clasa a II-a când tata m-a învățat să citesc și să scriu românește, dar mi-a interzis să fac acest lucru în public. M-am născut printre cărți de istorie, istoria m-a marcat, asta a fost alegerea mea și dragostea mea...

Ca știință, ce poate oferi istoria viitorului? Cei care cunosc bine istoria și au în ei sămânța dragostei de țară, a interesului național, au mii și mii de exemple pentru a nu repeta erorile comise anterior, pentru a aduce țara și poporul la prosperitate. Dar pentru aceasta ar trebui să dețină și pârghiile puterii în stat.

“Știința istorică a avut de suferit mult în perioada anilor 2001-2009”

Un om politic trebuie să cunoască bine istoria? Dar un istoric se descurcă bine în politică? Care sunt tangențele dintre istorie și politică? Republica Moldova are oameni politici? Halal de acel politician care nu cunoaște istoria și limba țării! De la aceștia nu trebuie să ne așteptăm la nimic bun. Vai de capul nostru atunci când astfel de ”titani ai gândirii” încearcă să subordoneze istoria după mintea lor, transformând-o într-o unealtă politică. Istoria trecută prin filtrele politicianului fără scrupule nu mai este istorie, ci o doamnă fără părinți și patrie, care trece din mână în mână. Cu regret, știința istorică a avut de suferit mult în perioada anilor 2001-2009. Daunele aduse istoriei au afectat procesul instructiv-educativ și acest fenomen încă nu a fost oprit. Dacă am avea mai mulți deputați și guvernanți care ar cunoaște bine istoria adevărată, am avea șanse mai mari pentru o legislație și decizii corecte... Am putea să ne construim viitorul bazându-ne pe memorie. Mă întrebați dacă RM are oameni politici? Da, are! Uite, nu pot să afirm că are clasă politică...

Viața, Istoria și Femeia

Dacă nu ați fi devenit istoric, ce altceva ați fi vrut să fiți? Poate psiholog sau ziarist... Nu știu! Nu-mi imaginez viața fără prietena mea credincioasă, Istoria!

Care sunt aromele copilăriei Dvs.? Florile mamei din fața casei părintești, mirosul de iarbă proaspăt cosită din Valea Răutului, mirosul de caiet nou și cerneala din călimara mea de porțelan.

Ce lucruri spirituale, dar și materiale ați luat de acasă, de la părinți și ați purtat cu Dvs. de-a lungul anilor? Povețele părinților, multe cărți, foarte multe cărți, multe dintre ele devenite rarități bibliografice. Una dintre cărți este de la bunica mea, Parascovia Moraru, prima femeie-învățătoare din localitate și din zonă. Este culegerea de versuri de Vasile Alecsandri ”Poezii”, apărută în 1880, la București, adică în timpul când autorul era în viață.

Vă amintiți de primii fiori ai dragostei? Sigur, a fost în clasa a VIII-a, îmi plăcea o fată din clasa a IX-a, dar nu cred că a fost dragoste, a fost poate un sentiment de prietenie mai accentuat. Dragostea a venit ceva mai târziu, la facultate...

dienstes, Nibelungen Verlag, Linz und Wien, 1950 (dar o ediție a apărut, în același an, și la Zürich); trad. sp.: *El frente secreto. La Gestapo sobre Europa*, Madrid, 1951; trad. fr.: *Le Front Secret*, Éd. Plon, Paris, 1954.

Hamilton, Alastair, *The Appeal of Fascism. A Study of Intellectuals and Fascism: 1919-1945*, New York, 1971; trad. it.: *L'illusione fascista*, Milano, 1972.

Hartman, Zvi, *Antisemitism in Romania. The Image of the Jew in the Romanian Society*, Tel Aviv University, 1993.

Heinen, Armin, *Die Legion “Erzangel Michael” in Rumänien. Soziale Bewegung und politische Organisation. Ein Beitrag zum Problem des internationalen Faschismus*, Südosteuropäische Arbeiten, R. Oldenbourg Verlag, München, 1986 (cel mai amplu și mai temeinic studiu străin despre Mișcarea Legionară din România); trad. rom.: *Legiunea “Arhanghelul Mihail”*. O contribuție la problema fascismului internațional, Ed. Humanitas, București, 1999.

Hentzen, K. G., *Verfassung der rumänischen national-legionären Staates*, Leipzig, 1942.

Hernán-Bastida, Rumanía. *De la Guardia de Hierro a la Guardia Roja*, Barcelona, 1945.

Hibbeln, Ewald, *Codreanu und die Eiserne Garde*, Selbstverlag der J. G. Herder Bibliothek, Band 13, Siegerland, 1984.

Hillgruber, Andreas, *Hitler, König Carol und Marshall Antonescu. Die Deutsch-Rumänischen Beziehungen (1938-1944)*, Wiesbaden, 1954; ed. a II-a: 1965; trad. rom.: *Hitler, Regele Carol și Mareșalul Antonescu. Relațiile româno-germane (1938-1944)*, Ed. Humanitas, București, 1994.

Hitchnis, Keith, *Rumania: 1866-1947*, Clarendon Press, Oxford, 1994 (mai ales pp. 415-425 și 451-471); trad. rom.: *România: 1866-1947*, Ed. Humanitas, București, 1996.

Hoggan, David L., *Der unnötige Krieg: 1939-1945. “Germany must perish”*, Grabert-Verlag, Tübingen, 1974.

Holland, Derek, *The Political Soldier. A Statement*, printed and published by The International Third Position, London, 1994 (ed. I: 1984); trad. rom.: ”Soldatul politic. O declarație de credință”, în *Puncte cardinale*, anul V, nr. 10/58 – p.13, 11/59 – p.13, 12/60 – p.11 (octombrie-decembrie 1995), și anul VI, nr. 1/61 – p.13, 2/62 – p.13 (ianuarie-februarie 1996).

Jesi, Furio, *Cultura di destra*, Ed. Garzanti, Milano, 1979. Cf. și Furio Jesi, “Cultura di destra e religione della morte”, în *Comunità*, XXXII, 179, aprilie 1978.

Jesi, Furio, “Un caso imbarazzante”, în *Tuttolibri*, V, 15, 21 aprilie 1979 (despre apartenența lui M. Eliade la Garda de Fier).

Jowitt, Kenneth (ed.), *Social Change in Romania: 1860-1940. A Debate on Development in a European Nation*, Berkeley, 1978.

Kormos, C., *Rumania*, Cambridge University Press, London, 1944.

Lackó, Miklós, *Le fascisme. Les fascismes en Europe Centrale-Orientale*, Ed. Naouka (Direction de la Littérature Orientale), Moscova, 1970 (Raport la al XIII-lea Congres Internațional de Științe Istorice, Moscova, 16-23 august 1970).

Laignel-Levastine, Alexandra, *Filosofie și naționalism. Paradoxul Noica*, Ed. Humanitas, București, 1998.

Laignel-Levastine, Alexandra, *Eliade, Cioran. Ionesco. Uitarea fascismului*, Ed. EST, București, 2004.

Laqueur, Walter, “Rumanian Fascists Emigrés. A Survey of their Literature”, în *The Wiener Library Bulletin*, iulie 1964.

Laqueur, Walter, George L. Mosse (eds.) *International Fascism (1920-1945)*, Harper Torchbooks, New York, 1966 (mai ales pp. 100-126); ed. nouă: *International Fascism. New Thoughts and New Approaches*, Sage, London, 1979.

Laqueur, Walter (ed.), *Fascism: A Reader's Guide. Analyses, Interpretations, Bibliography*, University of California Press, Berkeley-Los Angeles, 1976; reed. Penguin Books, Harmondsworth, 1979.

Larsen, Stein Ugelvik, Bernt Hagtvat, Jan Petter Myklebust (eds.), *Who Were the Fascists. Social Roots of European Fascists*, Universitetsforlaget, Bergen-Oslo-Tromsø, 1980 (cap. “Psycho-Historical and Sociological Perspectives on the Iron Guard, the Fascist Mouvement of Romania” – pp. 379-394 – este redactat de Zeev [Zevedei] Barbu); trad. it.: *I fascisti. Le radici e le cause di un fenomeno europeo*, Ed. Ponte alle Grazie, Firenze, 1996 (cap. despre Garda de Fier: pp. 425-443).

Lebedev, N. I., *Garda de Fier, Carol II și Hitler. Din istoria fascismului, monarhiei române și politicii externe*, Chișinău, 1970 (lucrare apărută inițial la Moscova, în limba rusă, în 1968).

Lee, Stephen J., *The European Dictatorship: 1918-1945*, Methuen, London-New York, 1987 (cf. mai ales pp. 284-287).

*** *Le procès de Cornelius Zelinsky Codréano, condamné pour trahison, rebellion et instigation à 10 ans de travaux forcés. Mai 1938*, Éd. S.A.P.R.I. (La Collection de Grands Procès), Paris, 1938.

Longchamp, Jean-Paul de, *La Garde de Fer ou l'histoire d'une bande d'assassins*, SEFA, Paris, 1975 (una dintre cărțile străine cele mai calomnioase la adresa legionarilor români).

Mandella, Michelangelo, “Aspetti del fascismo romeno”, în *Ricerche di storia europea*, Napoli, 1974, pp. 105-130.

Manea, Norman, *On Clowns: The Dictator and the Artist*, New York, 1992 (mai ales cap. “Felix Culpa”, trad. în rev.

Di Nola, Alfonso Maria, “Mircea Eliade tra la scienza delle religioni e la ideologia «guardista»”, în *Marxismo oggi*, 5-6/1989, pp. 66-71.

Dion, Michel, *Églises, état et identité nationale dans la Roumanie moderne (Notice bibliographique commentée)*, GSR/IRESCO/CNRS, Paris, 1992.

*** “Dosarul Mircea Eliade”, în *Toladot. Buletinul Institutului Dr. J. Niemirower (Ierusalim)*, 1, ianuarie-martie 1972.

Dubuisson, Daniel, “Métaphysique et politique. L'ontologie antisémite de Mircea Eliade”, în *Le Genre Humain*, 26 noiembrie 1992; trad. rom.: “Metafizica și politica. Ontologia antisemită la Mircea Eliade”, în *Noua Alternativă*, numerele 4-5/1993.

Dubuisson, Daniel, *Mythologies du XX siècle*, Lille, 1993 (M. Eliade, fost aderent al Gărzii de Fier, ar fi teoreticianul unui “*homo religiosus* antisemit”!); trad. rom.: *Mitologii ale secolului XX*, Ed. Polirom, Iași, 2003.

Duprat, F., “Quelques aspects du fascisme roumain”, în *Revue d'Histoire du Fascisme*, I, 1972.

Duprat, F., “Naissance, développement et échec d'un fascisme roumain”, în *Revue d'Histoire du Fascisme*, II, 1972.

Duprat, F., *La Croisade antibolchévique*, în *Défense de l'Occident* (trei fascicule monografice, dintre care unul dedicat României: “La Roumanie et la croisade”; a se vedea anul XXII, nr. 119/120, aprilie-mai 1974, pp. 189-263), Paris, 1973-1974.

Durandin, Chaterine, “Orthodoxie et Roumanité. Le débat de l'entre deux guerres”, în *Rumanian Studies* (Leiden), V (1980-1986).

Escolar, Tomás, Jesús Nieto, *Vida y doctrina de C. Z. Codreanu*, Ed. Patria, Madrid-Barcelona, 1941 (cu un prolog de Emiliano Aguado).

Evola, Julius, *Il cammino del cinabro*[30], Ed. Scheiwiller, Milano, 1963, pp. 151-152; ed. a II-a: 1972, pp.139-140.

Evola, Julius, “Il mio incontro con Codreanu”, în *Civiltà*, I, 2, septembrie-octombrie 1973, pp. 51-54; trad. rom.: “Întîlnirea mea cu Codreanu”, în *Puncte cardinale*, anul IV, nr. 7/43, iulie 1994, p. 9; trad. germ.: “Meine Begegnung mit Codreanu”, în *Vorderste Front*, 6, octombrie 1994.

Evola, Julius, *La tragedia della Guardia di Ferro*, Fondazione Julius Evola, Roma, 1996 (vol. îngrijit de C. Mutti); trad. rom.: *Naționalism și asceză. Reflecții asupra fenomenului legionar*, Ed. FRONDE, Alba Iulia-Paris, 1998 (cu mai multe anexe, printre care și o listă bibliografică a referințelor străine la legionarism).

Evola, Julius, *Lettere a Mircea Eliade: 1930-1954*, a cura di Claudio Mutti, Fondazione Julius Evola-Controcorrente Edizioni, Napoli, 2011 (Quaderni di testi evoliani n. 46).

Fiore, Crescenzo, *Storia sacra e storia profana in Mircea Eliade*, Roma, 1986.

Forester, C. W., *Fenomenul legionar de-a lungul veacurilor...*, Ed. Studii Istorice Românești [Traian Golea], Miami Beach, 1993.

Fischer-Galați, Stephen, *Twentieth Century Rumania*, Columbia University Press, New York, 1970; ed. a II-a: 1991; trad. rom.: *România în secolul al XX-lea*, Institutul European, Iași, 1998 (cu un cuvînt înainte de Kurt W. Treptow).

Foxa, Agustín de, *Rumanía, centinela del Este, no debe morir! România, santinela Răsăritului, nu trebuie să moară*, ediție bilingvă spaniolă-română, Ed. “Carpații”, Madrid, 1959 (broșura cuprinde o conferință la împlinirea a 500 de ani de la înscăunarea lui Ștefan cel Mare; legionarii sînt văzuți ca vrednici urmași ai marilor voievozi apărători ai creștinătății).

Gabardi, E., *Codreanu e l'ideologia del movimento legionario romeno (1927-1938)*, Faccoltà di Lettere e Filosofia, Università degli Studi di Milano, 1990-1991 (teză de doctorat, coord. prof. G. Galli).

Glenn, Misha, *The Rebirth of History. Eastern Europe in the Age of Democracy*, Penguin Books, Harmondsworth, 1993 (mai ales pp. 96-116).

Goebbels, Joseph, *Die Tagebücher von Joseph Goebbels*, hrsg. von Elke Frölich (im Auftrag des Instituts für Zeitgeschichte und in Verbindung mit dem Bundesarchiv), K. G. Saur Verlag, München, 1987, Band 3 (mai ales p. 541 și urm.).

Gourinard, Pierre, “Convergences entre le Mouvement Légionnaire et L'Action Française”, în *Totalité*, anul VII, nr. 18/19, 1984, pp. 172-178.

Grego, Antonio, *Figlie della stessa lupa. Storia dei rapporti tra Italia e Romania alla vigilia della seconda guerra mondiale*, Fuoco Edizioni, Roma, 2009 (cu o prefață de Claudio Mutti).

*** *Guardia de Hierro (La mística guerrera de las Guardias de Hierro rumanas)*, Ed. del Frente Nacional de la Juventud, Ciudad de México, 1984 (broșură ilustrată).

Guiraud, Paul, *Codréanu et la Garde de Fer*, Éd. du Francisme, Paris, 1940 (cu o Lettre-préface semnată “Les légionnaires de Paris”, dar atribuită lui Emil Cioran); ultima reeditare: Éd. Trident, Paris, 1991; trad. rom.: *Codreanu și Garda de Fier*, Ed. Majadahonda, București, 1998 (cu o prefață de prof. univ. dr. Ioan Scurtu).

Hagen, Walter [Wilhelm Höttl], *Die Geheime Front. Organisation, Personen und Aktionen des deutschen Geheim-*

Femeia a reprezentat o figură importantă în viața Dvs.? A participat la luarea deciziilor importante, V-a susținut când ați avut nevoie? Un bărbat se poate bizui pe o femeie? Dacă nu erau istoria și femeia, cred că nu mai aveam ce căuta pe acest pământ. Femeile au jucat și joacă un rol foarte important în viața mea. Vreau să cred că ele mi-au fost călăuza, speranța, inspirația și apogeul împlinirilor și aspirațiilor mele.

Astăzi, acum, aici, faceți o declarație pentru femeia vieții Dvs.! Femei ca tine nu-s! Am verificat! Tu ești unică !

În final, vreau să mai adaug că deja al treilea an istoricul Alexandru Valeriu Moraru își desfășoară activitatea la Centrul de Cultură și Istorie Militară. Ceea ce a realizat pe parcursul anilor a transpus cu succes în culegeri de documente al căror autor este: “Basarabia antisovietică”, Ed. ”Demiurg”, Iași, 2009, 340 pag. (cu o prefață de dr.Gheorghe Buzatu); “Victimele Terorii Comuniste din Basarabia. Documente secrete sovietice”, vol.I, Ed.” Iulian”, Chișinău, 2010, 400 pag. (cu o prefață de profesor dr. Gheorghe Buzatu); A realizat postfața lucrării lui Tudor Iordăchescu “Hagi Curda (Camășovca)”, Ed. ”Prometeu”, Chișinău, 2011. **Este co-autor la mai multe lucrări:** “Racovăț de sub Cetatea Sorociei”, Ed.Iulian, Chișinău, 2006, 200 pag.; ”Mareșalul Ion Antonescu și Basarabia”, Ed.” Demiurg”, Iași, 2008, 360 pag. (cu o prefață de profesor, dr.Gheorghe Buzatu). **Este editor la două culegeri de documente în curs de apariție:** ”Garda de Fier în Basarabia”; “Basarabia: Scrisori către Mareșal”. **Activitatea la Arhiva Națională și Arhiva organizațiilor social-politice a Republicii Moldova a reflectat-o în mai bine de 300 de articole scrise și publicate în** “Biruatorul”, “Opinia”(Criuleni), “Literatura și Arta”, ”Glasul Națiunii”, ”Ziarul de Gardă”, “Țara Noastră” (Iași), revistele “Orizontul”/Columnă”(Chișinău), “Magazin Istoric”(București), “Historia”(București) și altele.

Interviu realizat în decembrie 2012

Olga Părau

Sursele: [Elldor.Info](#)

Preluare: [ziaristionline.ro](#)

Preluare: [art-emis.ro](#)

PREFAȚĂ

*Cel ce stă indiferent, fricos și laș în fața țării sale care moare, va fi blestemat de cei ce vin după el. Țară, cheamă-ți feciorii și vor răspunde. Cei ce te iubesc vor răspunde, iar lașii vor sta muți...*¹

Corneliu Zelea Codreanu, Căpitanul

Culegerea de față reprezintă o contribuție de-a dreptul inedită la istoria societății românești din perioada interbelică. Caracterul de contribuție inedită îi conferă subiectul comun al acestor 300 de documente – crîmpeie din activitatea unor membri ai Legiunii „Arhanghelul Mihail” în Basarabia din cadrul României Mari așa cum au fost acestea surprinse și catalogate de agenții mai puțin instruiți² ai poliției și siguranței statului democrat român.

Aceste documente cuprind și unele care țin de alte organizații politice cum ar fi Liga Apărării Național Creștine (partidul național-creștin, „cuziștii”), Partidul Țărănesc al dr. N. Lupu, partidul comunist român, precum și documente care țin de asemenea reprezentanți ai clasei politice românești ca Pantelimon Halippa și Victor Iamandi. Aceste documente au fost incluse pentru a oferi o viziune mai largă asupra metodelor de lucru al statului democrat român și a atmosferei din acei ani.

Acest subiect – Mișcarea Legionară – a provocat, provoacă și va provoca atitudini nu numai dintre cele mai diverse și contradictorii, dar și dintre cele mai vehemente. Și asemenea atitudini au apărut din chiar momentul înființării acestei mișcări într-o zi de iunie din anul 1927 ...

Nici o mișcare politică, socială sau culturală din spațiul românesc, de cînd există acest spațiu ca atare, nu a stîrnit atitudini atît de extreme – de la osîndire categorică, definitivă la încuviințare și exaltare necondiționată. Pe drept cuvînt, această mișcare este un fenomen mult mai complex decît cum este catalogat de unii critici drept o „mișcare de extrema dreaptă”. Atitudinea cea mai răspîndită față de legionari este una de condamnare a acestora. Și este firesc dacă e să ținem seama de următoarele: „Nichifor Crainic, adversar al legionarilor la vremea cînd își scrie memoriile, vorbește de două campanii de presă pline de exagerări, dirijate de puterea politică interbelică împotriva legionarilor: una în primăvara lui 1938 – ticluită de Armand Călinescu cu sprijinul tuturor directorilor de ziare – și a doua după așa-zisa „rebeliune” din ianuarie 1941. Deși le reproșa legionarilor violențele și alte lucruri legate de guvernarea lor (septembrie 1940 – ianuarie 1941), Crainic consideră campania de defăimare pornită de Antonescu „total lipsită de scrupul” (N. Crainic, Zile albe, Zile negre, Casa Editorială Gîndirea, București, 1991, pp. 298, 337). Despre „obiectivitatea” propagandei comuniste față de legionari nu mai are rost să vorbim. Cam aceleași clișee fiind preluate și după 1990, este nevoie de mult discernămint în trierea informațiilor.”³

Fără a conceptualiza fenomenul legionar, adică fără a-l poziționa în coordonate conceptuale – pertinente, relevante, adecvate – nu este posibil să înțelegem nici criticile făcute lui, nici elogiile. Cu atît mai mult nu vom putea percepe adecvat textele documentelor cuprinse în această colecție. Prezenta prefață încearcă să ofere o viziune cît de cît empatică asupra acestei Mișcări ca fenomen fără vreo analogie atît în istoria spațiului românesc, cît și, cu atît mai mult, în alte spații. Aici trebuie,

¹ Corneliu Zelea Codreanu. Doctrina Mișcării Legionare. Prezentare concisă. Restituiri istorice. Ed. Lucman, București, 2003, pag. 170.

² Originalele documentelor abundă în greșeli de exprimare, ortografice, de sens, ceea ce vădește nivelul de (in)cultură al angajaților/racolaților organelor de ocrotire a dreptului și a ordinii constituționale ale oricărui stat democratic sau totalitar. Este grăitor statutul cultural (și, deseori, ca urmare, cel moral) al persoanelor recrutate de aceste servicii publice (poliția), semipublice (procuratura) și mai puțin publice (Siguranța, securitatea statului). Și este explicabil: o persoană mai instruită nu poate executa orice ordine, ci doar acelea care sînt în concordanță cu interesele naționale, nu cu cele ale camarilei încăpute la putere prin înșelarea maselor (democrațiile) sau prin teroare (totalitarismele). În acest sens URSS și RM nu fac excepție.

³ „Sfîntul Închisorilor”, Editura Reîntregirea „Alba Iulia”, 2007, pag. 19.

3. REFERINȚE STRĂINE

- Allardyce, Gilbert (ed.), *The Place of Fascism in European History*, Prentice-Hall Inc., Englewood Cliffs, N. J., 1971.
- *** *Al passo con l'Arcangelo. Ritmi legionari*, Ed. all'insegna del Veltro, Parma, 1982 (Claudio Mutti).
- Ambri, Mario, *I falsi fascismi. Ungheria, Jugoslavia, Romania (1919-1945)*, Jouvence, Roma, 1980 (studiul este precedat de o prefață a lui Renzo de Felice).
- Baillet, Philippe, “Julius Evola et Mircea Eliade (1927-1944): une amitié manquée”, în *Les Deux Étendards*, I, 1, septembrie-decembrie 1989, pp. 45-55.
- Baillet, Philippe, “Éclipse et retour de la Tradition. Autour du Mouvement Légionnaire roumain”, prefață la Claudio Mutti, *Les plumes de l'Archange...* (vezi mai jos).
- Baracchi-Tua, Lorenzo, *La Guardia di Ferro*, Firenze, 1938 (cu o prefață de Mihail Manoilescu); trad. rom.: *Garda de Fier*, Tip. “Bucovina” – I. E. Toroușiu, București, 1940 (Cezar Balaban).
- Bardèche, Maurice (ed.), *Les fascismes inconnus*, Éd. Défense de l'Occident, Paris, 1969; trad. it.: *I fascismi sconosciuti*, Ed. del Borghese, Milano, 1970.
- Beer, Klaus P., *Zur Entwicklung des Parteien und Parlamentssysteme in Rumänien: 1928-1933*, 2 vols., Frankfurt-am-Main/Bonn, 1983.
- Bertrand, Michel, *Codreanu et la Garde de Fer: Histoire d'une tragédie (1920-1945)*, Akribia, 2010.
- Binder, Inge Katharina, *Exilul și experiența culturală. Asociații și instituții românești în Apus (1945-1989)*, Münster, 1993 (teză de doctorat).
- Bobango, Gerald J., *Religion and Politics. Bishop Valerian Trifa and his times*, distributed by Columbia University Press, Boulder-New York, 1981.
- Boissau, Pierre-Yves, “La Transfiguration du passé”, în *Le Monde des livres*, 28 iulie 1995; inclus în vol. Emil Cioran, *Țara mea / Mon pays*, Ed. Humanitas, București, 1996, sub titlul “A scrie pentru a desființa”/ “*Écrire pour effacer*”, pp. 79-87 (în rom.) și pp. 201-209 (în fr.).
- Bolitho, Hector, *Romania under King Carol*, Eyre and Spottiswoode, London, 1939.
- Bollon, Patrice, *Cioran, l'Hérétique*, Éd. Gallimard, Paris, 1997.
- Bondy, François, *Gespräche mit E. M. Cioran*, Europaverlag, Wien-München-Zürich, 1972. Cf. și François Bondy (și alții), *Convorbiri cu Cioran*, Ed. Humanitas, București, 1993; reed. 2004.
- Boutin, Christophe, *Politique et Tradition. L'œuvre de Julius Evola dans le siècle (1898-1974)*, Éd. Kimé, Paris, 1992 (cap. “Un «fascisme spirituel»: la Garde de Fer”, pp. 300-315).
- Broszat, Martin, *Das Dritte Reich und die rumänische Judenpolitik*, München, 1958.
- Broszat, Martin, “Die Eiserne Garde und des Dritte Reich”, în *Politische Studien* (München), 9, 1958, p. 628 și urm.
- Caballero, C., *Los fascismos desconocidos*, Barcelona, 1982.
- Cardini, Franco, “Postilla tardiva a Renzo de Felice”, în *Diorama Letterario*, 83, iunie 1985, p. 28.
- Carp, Matatias, *Cartea Neagră. Suferințele Evreilor din România: 1940-1944*, Atelierele Grafice SOCEC & Co S.A.R., București, 1946 (se poate vedea că cifrele vehiculate astăzi cu privire la “martiriul” evreilor români – atrocități puse abuziv pe seama Gărzii de Fier – sînt mult exagerate); reed. Ed. Diogene, București, 1996 (cu o prefață de Dr. Alexandru Șafran) – vol. I: “Legionarii și rebeliunea”, vol. II: “Pogromul de la Iași”.
- Carsten, Francis L., *The Rise of Fascism*, University of California Press, Berkeley-New York, 1969 (cap. “Anti-Semitism and Anti-Communism: The Iron Guard” – pp. 181-193); trad. it.: *La genesi del fascismo*, Milano, 1970; trad. sp.: *La ascención del fascismo*, Barcelona, 1971.
- Castellan, G., *Histoire de la Roumanie*, P.U.F., Paris, 1984.
- Charle, Klaus, *Die Eiserne Garde. Eine Darstellung der völkischen Erneuerungs-bewegung in Rumänien*, Berlin, 1939.
- Cifuentes, Sergio, *Lecciones indelebiles*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1964 (broșură dedicată memoriei lui Corneliu Z. Codreanu, Ion I. Moța și Vasile Marin).
- Crampton, R. J., *Eastern Europe in the Twentieth Century*, Routledge, London-New York, 1994 (mai ales pp. 110-118).
- Danuviu [?], *Jon Moza – apostolo della rivoluzione spirituale romena*, Ed. “Raido”, Roma, 1999.
- David, Louise, Ion Mării, *A Grenoble sur les traces du Capitaine*, Ed. Dacia, Madrid, 1971; trad. it.: *Sulle orme del Capitano*, Ed. di Ar, Padova, 1984.
- Dell'Arno, G. Rossi, C. *Codreanu – Pensieri e massime di vita*, Roma, 1940.
- Di Nola, Alfonso Maria, “Mircea Eliade e l'antisemitismo”, în *La Rassegna Mensile di Israel*, 43, ianuarie-februarie 1977, pp. 2 și 12-15.

- Troncotă, Cristian, *Istoria serviciilor secrete românești. De la Cuza la Ceaușescu*, Ed. Ion Cristoiu, București, 1999 (mai ales Partea a II-a și Partea a III-a)
- Trosca, Maria-Rodica, *Poezia închisorilor comuniste. Donquijotismul unei generații sau metafora învingătorului*, Ed. Christiana, București, 2010 (cu o postfață de Răzvan Codrescu)..
- Țurcanu, Florin, *Mircea Eliade, prizonierul istoriei*, Ed. Humanitas, București, 2005; reed. 2007[28].
- Ungureanu, Cornel, *Mircea Eliade și literatura Exilului*, Ed. Viitorul Românesc, București, 1995.
- Voicu, George, *Teme antisemite în discursul public*, Ed. Ars Docendi, București, 2000.
- Voicu, George, *Mitul Nae Ionescu*, Ed. Ars Docendi, București, 2000.
- Voicu, George, *Zei cei răi. Cultura conspirației în România postcomunistă*, Ed. Polirom, Iași, 2000.
- Volovici, Leon, *Nationalist Ideology & Antisemitism. The case of Romanian Intellectuals in the 1930s*, published for the Vidal Sasoon International Center for the Study of Antisemitism (SICSA), The Hebrew University of Jerusalem, by Pergamon Press, Oxford-New York-Seoul-Tokyo, 1991; trad. rom.: *Ideologia naționalistă și "problema evreiască". Eseu despre formele antisemitismului intelectual în România anilor '30*, Ed. Humanitas, București, 1995 (cu o prefață indignă de Gabriel Liiceanu).
- Vosganian, Varujan, *Mesajul Dreptei românești. Tradiție și modernitate*, Ed. Nemira, București, 2001. Cf., tangențial, și Diana Coriciuc, *Dialog cu Varujan Vosganian*, Dacia, Cluj-Napoca, 2000.
- Vulcănescu, Mircea, Mihail Manoilescu, *Tendențele tinerei generații. Două conferințe de...*, Tip. "Universul", București, 1934. Cf., tangențial, și Mihail Manoilescu, *Le siècle du corporatisme*, Paris, 1934.
- Vulcănescu, Mircea, *Nae Ionescu, așa cum l-am cunoscut*, Ed. Humanitas, București, 1992.
- Vulcănescu, Mircea, *Ultimul cuvânt*, Ed. Humanitas, București, 1992 (ed. Marin Diaconu)[29].
- Zamfirescu, Dan, *Războiul împotriva poporului român*, Ed. "Roza Vinturilor", București, 1993 (text datat 1987, de consultat cu mari precauții).
- Zamfirescu, Dinu, *Mișcarea legionară în țară și în exil: puncte de reper (1919-1980)*, Ed. Pro Historia, București, 2005 (sub egida Institutului Național pentru Memoria Exilului Românesc).
- Zamfirescu, Dragoș, *Legiunea Arhanghelul Mihail de la mit la realitate*, Ed. Enciclopedică, București, 1997. Cf. și Dragoș Nițipir-Zamfirescu, *Legionarismul românesc – fenomen de extremă dreaptă. Sincronism european și aspecte specifice*, Tip. Universității, București, 1994.

Monumentul de la Majadahonda (lângă Madrid) înălțat în memoria lui Moța și Marin

totuși, să remarcăm, anticipînd mai multe informații pertinente, că cea mai apropiată, dar, oricum, departe de a fi similară, este mișcarea sutelor negre din Rusia dinaintea celor trei „revoluții” – 1905, 1917 februarie și octombrie.

Legionarismul, ca fenomen social, nu poate fi clasificat exclusiv prin caracteristici politice sau social-politice după cum se caracterizează partidele. Corneliu Zelea Codreanu sublinia că Legiunea „Arhanghelul Mihail” nu este un partid, ci o mișcare. O mișcare născută din durerea poporului român pentru starea de împilare națională în care se afla, în special după război (Primul Război Mondial). Problemele cu care se confrunta poporul – corupția totală a clasei politice, sărăcia, nedreptatea generalizată, decăderea moravurilor – erau văzute ca o urmare firească a cotozirii poporului român de către „străinii de neam” care formau păturile dominante în societate. Clasa politică în persoana aproape a tuturor partidelor de atunci era și ea văzută nu ca exprimătoarea durerilor poporului, a voinței lui și a valorilor lui, ci numai și numai a intereselor oligarhiei financiare internaționale.

Spre deosebire de toate celelalte formațiuni politice, Căpitanul, cum era numit C. Z. Codreanu de către legionari și nu numai de către ei, considera că starea de umilire, de asuprire în care a fost adus românul poate fi schimbată exclusiv prin formarea unui „om nou” care, de fapt, este românul vechi, cel din trecutul milenar. Acest român nou este nou numai în comparație cu generațiile formate și învechite în cadrul statului român modern. Omul nou putea fi format ca rezultat al unui proces de conștiință: „Mișcarea Legionară nu poate birui decît odată cu desăvîrșirea unui proces interior de conștiință a Națiunii Române. Cînd acest proces va cuprinde pe majoritatea Românilor, și se va desăvîrși, biruința va veni atunci automat, fără comploturi și lovituri de stat.”⁴

Pentru a înțelege cît de cît specificul acestei mișcări este util să ne amintim contextul în care ea a apărut.

* * *

Pe data de 29 decembrie 1919 Primul Parlament al noii României – al României Mari – ratifica documentele Unirii din anul 1918 adoptate la Chișinău pentru Basarabia, la Cernăuți pentru Bucovina și la Alba-Iulia pentru Transilvania și „părțile ungurești”. Sub aspect de numeroase schimbări cantitative (suprafața a crescut, în comparație cu anul 1916, de peste 2 ori, iar populația de aproape 2 ori)⁵ și calitative survenite în doar cîteva luni (între martie și decembrie 1918) noul stat era foarte diferit de Vechiul Regat înființat în 1859. După cum remarcă cercetătorii de profil, „Conferința de pace de la Paris din 1919, prin **autoritate indiscutabil** [- s.n.] a marilor puteri, prin amploarea și nivelul problemelor abordate și mai ales prin maniera hotărîtă, în fond **dictatorială** [- s.n.], de soluționare a lor, părea să pună capăt [...] pentru multă vreme marilor diferende politice și teritoriale dintre state.”⁶

România Mare urma să funcționeze și cu o nouă Constituție adoptată în 1923 sub presiunea zdrobitoare a „Marilor Puteri”, de fapt, a oligarhiei financiare internaționale. Practic, existența însăși a României Mari era condiționată, prin adoptarea acestei Constituții, de către „Marile Puteri” care controlau „Liga Națiunilor” înființată în 1919.

Războiul Mondial și-a atins pe atunci scopurile sale: desființarea celor trei monarhii imperiale – Imperiul German, Imperiul Austro-Ungar și Imperiul Rus – care nu înțelegeau să se supună regulilor impuse întregului glob de către oligarhia financiară internațională. Scopul urmărit prin

⁴ Corneliu Zelea Codreanu. Doctrina Mișcării Legionare. Prezentare concisă. Restituiri istorice. Ed. Lucman, București, 2003, pag. 137.

⁵ În 1916 Vechiul Regat – „România Mică” (Muntenia, Oltenia, Dobrogea întreagă și epava Moldovei) – avea o suprafață de 138 000 km², iar în 1919 avea 295 049 km². Respectiv populația a crescut mecanic de la 7.9 milioane de locuitori la 14.7 milioane.

⁶ Ion Țurcanu, Istoria românilor. Muzeul Brăilei, Editura Istros, Brăila, 2007, pag. 443.

înfăptuirea războiului mondial consta, astfel, în înlăturarea acestor piedici geopolitice și, prin urmare, și geoeconomice, în fața impunerii la nivel internațional a intereselor capitalismului financiar.

Acesta este, prin definiție, internațional, mai exact, supra-național, trans-național, prin faptul însuși că, pentru funcționarea sa, el are nevoie să-și supună necondiționat economiile, deci și societățile, tuturor statelor lumii, să le facă dependente de relațiile economice externe cu țările de reședință politică a capitalismului financiar. Istoricii constată că „După primul război mondial, internaționalizarea vieții politice și economice a țărilor lumii devine un fenomen tot mai accentuat, asta însemnând, în cazul concret al României, o dependență tot mai mare a statutului ei politic și a situației ei economice de relațiile cu țările europene și chiar cu unele puteri din afara Europei.”⁷

Imperiul Austro-Ungar a fost desființat nu numai instituțional, dar și teritorial, pământurile lui fiind împărțite printre popoarele care cândva îl formau, o parte de teritorii trecând și la alte state care nu făcuseră parte din el: la Italia, Serbia („Regatul Slavelor de Sud”) și România. Imperiul German a urmat și el o soartă asemănătoare, dar, din cauza unei structuri etno-culturale mai omogene decât vecinul și aliatul său din sud, s-a ales cu mai puține, deși semnificative, pierderi teritoriale. Sub aspect instituțional a fost și acesta desființat, fiind transformat într-o republică parlamentară cu totul impotentă față de problemele cu care se confrunta țara.

Deși Imperiul Rus a suferit și el pierderi teritoriale însemnate – pe seama pământurilor anterior anexate de către el sau încorporate în el, – mai ales în partea sa europeană (Finlanda, Țările Baltice, teritorii parțial în favoarea Poloniei și României), schimbările suferite de el au fost cele mai distrugătoare care pot fi ușor calificate drept genocid. Potrivit unor cercetători, ceea ce a apărut în locul lui – Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste (URSS) – se deosebea de Imperiul Rus incomparabil mai mult decât Imperiul Otoman de Imperiul Bizantin al cărui loc îl ocupase.

A distruge trei imperii dintre cele mai puternice, și decât Imperiul Francez și decât SUA sau Imperiul Nipon, este pe puterile unei forțe deosebite cum este oligarhia financiară internațională. Dacă ea a izbutit să distrugă asemenea coloși geopolitici, ce înseamnă pentru ea să construiască state după hatîrul său ? Este evident că Țările Baltice, Finlanda sau Polonia nu își datorează existența statală propriilor eforturi deși ele nu au dus lipsă de acestea. Ele au fost confecționate și admise să existe exclusiv cu anumite roluri geopolitice folositoare pentru cei care au inițiat, au permis și au ghidat formarea lor. Orice abatere a acestor state de la rolul prestabilit conduce la desființarea lor. Bineînțeles, la început se încearcă schimbarea regimului politic în locul celui ieșit de sub controlul extern, iar dacă nu se izbutește, ceea ce este un caz extrem de rar, atunci se procedează la anexare-alipire-unire la vecinii controlați de aceeași oligarhie.

Nu avem motive să credem că geneza României Mari ar fi fost alta decât a celorlalte state apărute pe ruinele imperiilor nimicite. Faptul că reprezentanții micilor popoare care făceau antecamera la Marile Puteri ale vremii și, uneori, chiar insistau în cerințele lor, nu înseamnă că „Marile Puteri” au cedat ceva fără să-și asigure controlul necesar asupra celor cedate. Hotărârilor de la Chișinău-Cernăuți-Alba-Iulia li s-a dat curs în planul recunoașterii internaționale doar după ce clasa politică românească a reconfirmat că va continua să se supună mecanismelor de control extern deplin (total, de fapt). Aceste mecanisme au fost legiferate pentru români în formă de Constituția anului 1923.

Nu este vorba numai de stipularea în ea a drepturilor minorităților naționale, deși această cerință a fost vehiculată ca cea mai dură cedare a statului român modern în fața presiunilor Ligii Națiunilor. Este vorba de mecanismul de formare a puterii de stat însăși. Acest mecanism este, prin procedurile sale esențiale, absolut controlabil de către oligarhia financiară internațională prin „partenerii” și

Scurtu, Ioan (coord.), *Totalitarismul de dreapta în România. Origini, manifestări, evoluție: 1919-1927*, vol. I, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 1996.

Scurtu, Ioan, *Istoria României în anii 1918-1940. Evoluția regimului politic de la democrație la dictatură*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1996.

Sebastian, Mihail, *De două mii de ani...*, Ed. „Națională-Ciornei”, București, 1934 (cu faimoasa prefață a lui Nae Ionescu: pp. V-XXXII). *Cf.* și *Cum am ajuns huligan*, Ed. „Cultura Națională”, București, 1935. Editate împreună la Ed. Humanitas, București, 1990, dar și la Ed. Hasefer, București, 2002.

Sebastian, Mihail, *Jurnal: 1935-1944*, Ed. Humanitas, București, 1996.

*** *Sfîntul închisorilor. Mărturii despre Valeriu Gafencu adunate și adnotate de monahul Moise*, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2007. *Cf.*, pe acest blog, "[Pe urmele lui Valeriu Gafencu](#)", dar și "[De vorbă cu sora lui Valeriu Gafencu](#)".

Simion, Aurică, *Preliminarii politico-diplomatice ale insurecției române din august 1944*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1979.

*** *Situația evreilor din România. Vol. 1 (1039-1941), partea întâi*, Ed. Țara Noastră/Uniunea Vatra Românească, București, 2003 (documentar tipărit și în 1994, dar atunci interzis și trimis la topit, în urma intervenției forurilor evreiești).

Sorescu, Radu, *Viața și opera lui Petre Țuțea*, Ed. Scripta, București, 1999.

Stan, Constantin I., *Crucea reeducării. O istorie a "reeducărilor" în temnițele comuniste din România (1948-1964)*, Ed. Christiana, București, 2010 (cu un "Argument editorial" de Răzvan Codrescu). *Cf.*, pe acest blog, și "[O istorie a reeducărilor](#)".

Stănescu, Gabriel (ed.), *Nae Ionescu în conștiința contemporanilor săi. Memorii, articole, eseuri, interviuri, corespondență*, Criterion Publishing, București, 1998.

Stănescu, Gabriel, *Cunajul de a înfrunta moartea. Convorbiri cu Mircea Nicolau*, Ed. Criterion Publishing, București, 2007.

Stănescu, Gabriel, *Dumnezeu m-a salvat din Iad! O mărturie cutremurătoare: reeducarea prin tortură la Pitești, Gherla, Canal. Convorbiri cu Traian Popescu*, Ed. Criterion Publishing, București, 2008.

Steinhardt, N., *Jurnalul fericirii*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1991 (numeroase reeditări ulterioare - ultima la Ed. Polirom, Iași, 2008). *Cf.*, tangențial, George Ardeleanu, *N. Steinhardt și paradoxurile libertății*, Ed. Humanitas, București, 2009. A se vedea, pe acest blog, "[Onorindu-l pe N. Steinhardt](#)" și "[București: eveniment editorial \[prima mare monografie N. Steinhardt\]](#)".

Steinhardt, N., *Primejdia mărturisirii. Convorbiri cu Ioan Pinteș*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1993. Ultima reeditare: Ed. Polirom, Iași, 2009.

Stoenescu, Alex. Mihai, *Armata, Mareșalul și evreii. Cazurile Dorohoi, București, Iași, Odessa*, Ed. Rao, București, 1998.

Stoenescu, Alex. Mihai, *Istoria loviturilor de stat din România*, 3 vols., Ed. RAO, București, 2000-2002 (mai ales vol. 3: „Cele trei dictaturi”).

Stoica, Valeriu, Dragoș Paul Aligică, *Reconstrucția dreptei*, Editura Humanitas, București, 2009.

Străuțiu, Eugen, *Cămăși verzi, stindarde roșii. Pagini din trecutul relațiilor româno-evreiești*, Ed. Continent, Sibiu, 1996.

Șeicaru, Pamfil, *Istoria Partidelor Național, Țărănist și Național Țărănist*, 2 vols., Ed. „Carpații”, Madrid, 1963.

Șeicaru, Pamfil, *Scrieri din exil*, 2 vols., Ed. Saeculum I.O., București, 2003 (mai ales vol. 2: „Portrete politice”).

Ștefănescu, Paul, *Asasinatele politice în istoria României*, Ed. Vestala, București, 2000.

Tănase, Tiberiu, *Fetele monedei: Mișcarea Legionară între 1941 și 1948*, Ed. Tritonic, 2010.

Tiberian, Florea, *În nada maștrilor. Încercări de mitanaliză*, Ed. Vremea, București, 2005 (mai ales cap. „Un portret al Căpitanului la copilărie”, p. 150 și urm.).

Tiu, Ilarion, *Mișcarea legionară după Corneliu Codreanu*, 2 vols., Ed. Vremea (col. „Fapte, Idei, Documente”), București, 2007.

Trașcă, Ottmar, Ana-Maria Stan (eds.), *Rebeliunea legionară în arhivele străine (germane, maghiare și franceze)*, Ed. Albatros, București, 2002 (prefață de Vasile Vesa).

Treptow, Kurt W., Gh. Buzatu (eds.), „Procesul” lui Corneliu Codreanu (mai 1938), Col. „Românii în istoria universală”, Iași, 1994 (*cf.* și vol. *Din luptele tinereții român*, ed. cit., pp. 279-409).

Troncotă, Cristian, *Eugen Cristescu, asul serviciilor secrete românești. Memorii, mărturii, documente*, Ed. „Roza Vînturilor”, București, 1995.

Troncotă, Cristian, *Mihail Moruzov și Serviciul Secret de Informații al Armatei Române*, Ed. Evenimentul Românesc, București, 1997.

⁷ Ibidem.

*** *Pe marginea prăpastiei. 21-23 ianuarie 1941*, 2 vols., București, 1942 (reflectă propagandistic punctul de vedere antonescian); reed. Ed. Scripta, București, 1992 (ed. I. Scurtu).

Penesco, Nicolas, *La Roumanie de la démocratie au totalitarisme: 1938-1948*, Éd. Contrepoint (S.E.R.C.), f. I., f. a. **Petreu, Marta**, *Un trecut deocheat sau „Schimbarea la față a României”*, Ed. Ianus - Biblioteca Apostrof, Cluj-Napoca, 1999 ; ed. a II-a: 2004 ; trad. engl.: *An Infamous Past: E. M. Cioran and the Rise of Fascism in Romania*, Ivan R. Dee, Chicago, 2005 (cu o prefață de Norman Manea).

Petreu, Marta, *Diavolul și ucenicul său: Nae Ionescu - Mihail Sebastian*, Ed. Polirom, Iași, 2009.

Platon, Mircea, Gheorghe Fedorovici, *Măsura vremii: îndemn la normalitate*, Ed. Predania, București, f. a. [2009].

Pleșu, Andrei, *Chipuri și măști ale tranziției*, Ed. Humanitas, București, 1996.

Pleșu, Andrei, “Amicus Tamás...”, în *Dilema*, anul IX, nr. 416, 16-22 februarie 2001, p. 9 (răspuns la scrisoarea deschisă a lui G. M. Tâmas publicată în același număr al revistei *Dilema*, pp. 7-8).

Pop, Grigore Traian, *Mișcarea Legionară. Idealul izbăvirii și realitatea dezastrului*, Ed. Ion Cristoiu, București, 1999 (contopește cele 4 vols. anterioare, intitulate *Garda, Căpitanul și Arhanghelul din cer...* *O istorie obiectivă a mișcării legionare*, Ed. Eurasia, București, 1995 și urm.).

Popescu, Vasile M., *Un martir al Crucii. Viața și scrierile lui Teodor M. Popescu*, Ed. Christiana, București, 2006 (ed. Gabriela Moldoveanu și Răzvan Codrescu), cu un documentar din arhivele Securității alcătuit și comentat de Adrian Nicolae Petcu, cercetător CNSAS.

Popovici, Doru, Mircea Popa, *Falimentul verde. Dialoguri în legătură cu activitatea Gărzii de Fier și interferențele acesteia cu intelectualitatea din România*, Ed. Albatros, București, 2000.

Posada, Mihai, *Opera publicistică a lui Mircea Eliade*, Ed. Criterion Publishing, București, 2006.

Preda, Radu, *Jurnal cu Petre Țițea*, Ed. Humanitas, București, 1992; reed. Ed. Deisis, Sibiu, 2002.

Predescu, Lucian, *Enciclopedia Cugetarea. Material românesc. Oameni și înfăptuiri*, Ed. “Cugetarea” – Georgescu Delafras, București, 1940.

*** *Procesele lui Corneliu Zelea Codreanu*, 2 vols., Ed. Majadahonda, București, 1999.

*** *Procesul Mareșalului Antonescu*, 3 vols., Ed. Saeculum I.O., București, 1998.

Puric, Dan, *Cine sîntem*, Ed. Platytera, București, 2008. *Cf.* și Dan Puric, *Despre omul frumos*, Ed. Compania Dan Puric, București, 2009, și Dan Puric, *Fii demn!*, în regia autorului, București, 2011. A se vedea, pe acest blog, "Primăvara lui Dan Puric", "Interviu cu actorul Dan Puric", "Dan Puric la 50 de ani" și "O nouă carte cu și despre Dan Puric [Ion Alexandru Mizgan, *Demnitatea mărturisirii. Dan Puric în Țara Crișurilor*, Ed. Theosis, Oradea, 2009]" , dar și "Dan Puric și crucea Aiudului".

Rădulescu, Bogdan George, *Pentru o nouă dreaptă*, Ed. Dacia (col. “Științe sociale”, seria “Politica”), Cluj-Napoca, 2002 (cu o prefață de Teodor Baconsky).

Rădulescu, Mihai, Pericle Martinescu, Mons. Justin Paven, Agenor (Bob) Danciul, Ed. Ramida, București, 1996.

Rădulescu, Mihai, *Casa lacrimilor neplîse. Martor al acuzării în procesul „reeducatorilor”*, Ed. Ramida, București, 1993.

Rădulescu, Mihai, Irineu Slătineanu, *Preoți în cătușe*, Ed. Ramida, București, 1997.

Rădulescu, Mihai, *Rugul Aprins. De la Mănăstirea Antim la Aiud*, Ed. Ramida, București, 1998.

Rădulescu, Mihai, *Istoria literaturii române de detenție. Memorialistica reeducărilor*, Ed. Ramida, București, 1998.

Rădulescu-Motru, C., *Românismul sau catehismul unei noi spiritualități*, Fundația pentru Literatură și Artă “Regele Carol II”, București, 1936 (discurs naționalist în polemică indirectă cu legionarismul și ortodoxismul); ed. a II-a: 1939; reed. Editura Științifică, București, 1992. *Cf.* și C. Rădulescu-Motru, *Etnicul românesc. Naționalismul*, Ed. Albatros, București, 1996 (ed. Constantin Schifirneț), dar și Ed. Fundației "România de Mîine", București, 1999 (ed. Marin Diaconu), sau *Scrieri politice*, Ed. Nemira, București, 1998 (ed. Cristian Preda).

*** *Rezistența anticomunistă din munții Banatului în documente*, Fundația Academia Civică, București, 2000.

Rosen, Moses, *Primejdii, încercări, miracole*, Ed. Hasefer, București, 1990.

Roșu, Nicolae, *Dialectica naționalismului*, Ed. “Cultura Națională”, București, 1937.

Ruja, Alexandru, Aron Cotruș, *Viața și opera*, Ed. de Vest, Timișoara, 1996.

Rusnac, Mircea, *Războiul civil din Spania (1936-1939). Atitudinea oficială și oficioasă a României*, 2004: www.mircearusnac.go.ro/index.htm

Sandache, Cristian, *Doctrina național-creștină în România*, Ed. Paideia, București, 1993 (mai ales despre cuzism).

Sandache, Cristian, “Legionarii sub dictatura carlistă”, în *Dosarele istoriei*, nr. 4/1997 (număr special despre Mișcarea Legionară), pp. 25-28.

Schifirneț, Constantin, *Geneza modernă a ideii naționale. Psihologie etnică și identitate națională*, Ed. Albatros, București, 2001.

filialele ei locale. Un asemenea mecanism, împreună cu sistemele de control asupra conștiinței sociale (cultura oficială, învățămîntul public, mass-media și, înainte de toate, instituția eclaziastică de stat), a formării adecvate a acesteia nu numai la generațiile existente, dar și, în special, la cele noi, **asigură generarea** unei clase politice absolut loiale oligarhiei.

* * *

Potrivit metodelor standard ale geopoliticii, realizarea rolului geopolitic prestabilit pentru o entitate geopolitică se asigură exclusiv prin impunerea unui control deplin asupra comportamentului populației de pe teritoriul în cauză. De aici și vine „nevoia” de „modernizare” a românilor.

Modernizarea însemna, de fapt, formarea la români a unui asemenea comportament colectiv care să fie cît mai ostil Imperiului Rus și oricăror forme de influență atribuibile spațiului rusesc (culturale, spirituale, morale, economice etc.) și cît mai loial față de interesele oligarhiei financiare internaționale reprezentată pe atunci de Franța și, apoi, de conceptul cuprinzător de „Vest”, „Occident”, „Europa”. Modernizarea presupunea implantarea în corpul social al poporului român a unor instituții funciarmente noi, europene, cît mai deosebite de cele tradiționale, românești, creștine. Impunerea instituțiilor noi în toate sferele urmărea schimbarea radicală a comportamentului colectiv al românilor, deoarece, după cum recunoștea unul dintre promotorii dintre cei mai consecvenți ai deznaționalizării românilor – Eugen Lovinescu, – „instituțiile sînt factori generatori de noi deprinderi sufletești și de **viitoare realități sociale** [- s.n.]”.⁸

Cunoscutul teolog, preotul academician Dumitru Stăniloae constata într-un articol de la sfîrșitul anilor ’30: „De cîte ori nu ne-a fost dat să vedem sau să suportăm urmărirea prin cea mai aspră cenzură și prin cele mai grozave amenințări a oricărei afirmări a ceea ce corespundea cu ființa neamului și cu interesele lui, cîtă vreme se făcea propagandă nestingherită pentru ideologiile și practicile imorale, atee, masonice.”⁹

Piedica cea mai mare pentru formarea unui asemenea comportament îl constituia religiozitatea proverbială a românilor, deoarece religia poporului român era identică cu cea dominantă în Imperiul Rus și la popoarele din Balcani. De aici și vine una dintre sarcinile de căpătii ale modernizării – secularizarea totală, adică desființarea religiozității românilor sau, cel puțin, convertirea lor la orice credință care să fie cît mai diferită de cea a rușilor (slavilor de Răsărit – rușii în sens istoric) și a popoarelor balcanice.

Astfel, politica statului român modern urmărea consecvent și, după cum arată evoluția identității acestui popor de la 1859 încoace, nu fără succes, spulberarea din conștiința națională a românilor a oricăror identități colective raportate în mod real, nu declarativ sau etnografic, la Ortodoxie. Prin urmare, se impunea secularizarea nu numai a pămînturilor mănăstirești cum s-a declarat în renumita „inițiativă” a lui Alexandru Ioan Cuza, dar a întregii conștiințe sociale, a modului de viață însuși al românilor de la orașe și, în special, al celor de la sate.

Sistemul de învățămînt și cel de mass-media, alături de instituțiile portante ale capitalismului – băncile, – munceau la modernizarea vieții „românești”. Nu este deloc întîmplător faptul că aceste instituții – și cele educaționale, și cele mediatice, nemaivorbind de cele financiare – erau deținute și controlate aproape în întregime lor de către reprezentanții minorităților naționale, ponderea de frunte în ele constituindu-o evreii veniți foarte recent în România. Acest lucru a fost remarcat nu numai de numeroși cercetători, dar și de statisticile oficiale ale statului român modern. Și acest fapt a

⁸ Citat la Ion Țurcanu, *Istoria românilor*. Muzeul Brăilei, Editura Istros, Brăila, 2007, pag. 445.

⁹ Dumitru Stăniloae. *Națiune și Creștinism*. Editura Elion, București, 2004, pag. 115.

constituit pentru perioada interbelică (la care se referă documentele din prezenta colecție) o constantă a discursului politic, indiferent de culoarea politică a acestuia. Fapt ce se observă cu pregnanță și în documentele prezentate.

Religiozitatea adâncă a românilor, în comparație cu toate popoarele vecine lor, făcea din Biserica Ortodoxă o țintă strategică în ceea ce privește nu numai importanța ei pentru conștiința socială, dar și pentru formarea acesteia. De aceea întreaga politică a statului român interbelic continua cu și mai multă vehemență politica sa de descreștinare a românilor. Academicianul Dumitru Stăniloae, cu referință la politica statului român în perioada interbelică consemna: „Am avut miniștri care nu puteau vorbi decât citind din doctrina antireligioasă a evreului Durkheim, am avut manuale în licee în care se propovăduia ateismul și se batjocoreau lucrurile sfinte ale creștinismului. Se săvârșeau incinerări cu participarea zgomotoasă a demnitarilor Statului. Erau subvenționate cu bani grei publicații în care se zeflemisea Ortodoxia neamului, dar apărarea ei era interzisă. Școlile noastre teologice erau degradate și disprețuite, preoțimea tratată ca o cenușăreasă.”¹⁰

Fără a reforma instituția bisericească a românilor nu ar fi fost posibilă o schimbare rapidă, la scara generațiilor, a comportamentului necesar pentru rolul geopolitic atribuit statului român modern la înființarea lui. Fără o asemenea „reformare” distrugătoare nu s-ar fi putut ajunge la acea politică pe care o consemna mai sus pr. Dumitru Stăniloae. Și într-adevăr, întreaga istorie a acestei instituții din 1859 demonstrează acest fapt.

De atunci dictatul statului asupra politicii de cadre și a celei de formare a acestora, precum și asupra relațiilor inter-ortodoxe a crescut neîncetat, atingându-și apogeul în numirea lui Miron Cristea în dregătoria de mitropolit-primat al Bisericii Române și apoi, în 1925, în cea de patriarh: „...în decembrie 1919, înainte de Crăciun, într-o cameră a hotelului „Enescu”, s-au întrunit **Goga, N. Ivan, Vasile Goldiș**, care au formulat opinia că alegerea mitropolitului primat să preceadă pe cea a desemnării mitropolitului la Sibiu; propunerea a fost adusă la cunoștința lui **N. Iorga**, președintele Camerei, care, operativ, a convocat „marele colegiu electoral și în trei zile am fost ales și a doua zi instalat și investit” (cf. *Însemnări personale*, în *Contribuții...*).¹¹ Adică, un grup de cetățeni, dintre care o bună parte nici nu erau ortodocși, au hotărât cine să fie mitropolit și apoi patriarh peste ortodocși. În totală contradicție cu canoanele Bisericii, cu credința ortodocșilor.

Din câte vom vedea în volumul 2, nici un partid din perioada interbelică nu putea fi admis în cursa electorală fără acordul reprezentanților oligarhiei financiare internaționale. Deci, alegătorul român, „poporul român” reeducat în baza „valorilor general umane”, putea vota persoane (propușe de partide) doar dintr-o listă aprobată pentru el de către niște instituții din afara țării lui de a căror existență alegătorul habar nu avea.

* * *

Astfel, sistemul politic impus prin Constituția de la 1923 genera, în baza calității electoratului și a procedurilor prin care se desfășura procesul politic, o clasă politică cu însușiri necesare moderne: anti-ortodoxă, dependentă de oligarhia locală (adică deplin coruptă), loială necondiționat față de „Marile Puteri” („partenerii externi”). În 1918 acest rol i-a fost confirmat și i s-au încredințat și alte pământuri cu populație românească pe care să o reeduce în baza acelorași stereotipuri (mituri) ca și

¹⁰ Ibidem.

¹¹ „Însemnările personale” ale patriarhului Miron Cristea. Citat la Ilie Șandru, Valentin Borda, Patriarhul Miron Cristea, Casa de editură „Petru Maior”, Tîrgu-Mureș, 1998,, pag. 125.

*** *Memorialul ororii. Documente ale procesului reeducării din închisorile Pitești și Gherla*, Ed. Vremea, București, 1995 (conține declarații smulse sub teroare, preluate din arhivele Securității, care au prea puțin de-a face cu adevărul[25]).

Mezdrea, Dora, *Nae Ionescu. Biografia* – vol. 1, Ed. Universal Dalsi, București, 2001; vol. 2, Ed. Acvila, București, 2002; vol. 3, Ed. Istros/Muzeul Brăilei, 2003; vol. 4, Ed. Istros/Muzeul Brăilei, 2005 (autoarea încearcă să conteste aderența lui Nae Ionescu la legionarism). Cf. și Dora Mezdrea, *Nae Ionescu. Abriß seines Lebens und Werkes*. Aus dem rumän. Manuskript übers. von Erwin Hellmann, Karolinger, Wien, 2008.

Mihai, Constantin, *Biserica și elitele intelectuale interbelice*, Institutul European, Iași, 2009.

Mihalcea, Al., *Jurnal de ocnă*, Ed. Albatros, București, 1994.

Mihalcea, Al., *Uranus-Gherla, via Salcia. Vieți amânate*, Ed. Ex Ponto, Constanța, 2005. Cf. și Al. Mihalcea, *Salcia - un lagăr al morții*, Ed. Ex Ponto, Constanța, 2009.

Militaru, Vasilică, *Credința Neamului Românesc*, Ed. Vicovia, Bacău, 2010.

Mureșan, Alin, *Pitești. Cronica unei sinucideri asistate*, Ed. Polirom, Iași, 2007 (prefață de Ruxandra Cesereanu).

Mușat, Mircea, Ion Ardeleanu, *România după Marea Unire*, 2 vols., Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1988-1988.

Müller, Florin, *Metamorfoze ale politicului românesc: 1938-1944*, E.U.B., București, 2006.

Neagoe, Stelian, *Triumful rațiunii împotriva violenței (Viața universitară ieșeană interbelică)*, Ed. Junimea, Iași, 1977.

Neagoe, Stelian, *Viața universitară clujeană interbelică (Triumful rațiunii împotriva violenței)*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1980.

Neagoe, Stelian, *Istoria guvernelor României. De la începuturi (1859) până în zilele noastre (1995)*, Ed. Machiavelli, București, 1995.

Nicolae de Hohenzollern, *În umbra Coroanei României*, Ed. Moldova, Iași, 1991.

Nicolau, Irina, Teodor Nițu, *Povestea Elisabetei Rizea din Nucșoara. Mărturia lui Cornel Drăgoi*, Ed. Humanitas, București, 1993.

Nicolau, Pompiliu, *Naționalismul constructiv*, Ed. Cugetarea, București, 1936.

Nicolenco, Viorica, *Extrema dreaptă în Basarabia: 1923-1940*, Ed. Civitas, Chișinău, 1999.

Nicolescu, Costion, *Părintele Dumitru Stăniloae și aria politicii*, Ed. Christiana, București, 2003. Cf., pe acest blog, "**Părintele Stăniloae: 15 ani de la moarte**".

Oprea, Marius, *Banalitatea răului. O istorie a Securității în documente: 1949-1989*, Ed. Polirom, Iași, 2002 (cuvînt înainte de Dennis Deletant). Cf. și Marius Oprea, *Bastionul cruzimii. O istorie a Securității (1948-1964)*, Ed. Polirom, Iași, 2008.

Ornea, Zigu, “Istoria Mișcării Legionare. Breviar – I-XV”, în *Dilema*, de la nr. 40/1993 până la nr. 54/1994 (adevărată sinteză a poncifurilor antilegionare).

Ornea, Zigu, *Anii treizeci. Extrema dreaptă românească*, Ed. Fundației Culturale Române, București, 1995.

Paleologu, Alexandru, *Minunatele amintiri ale unui ambasador al golanilor. Convorbiri cu Marc Semo și Claire Tréan*, Ed. Humanitas, București, 1991 (cartea a apărut inițial în franceză: A. Paléologue, *Souvenirs merveilleux d'un ambassadeur de golans*, Balland, Paris, 1990).

Paleologu, Alexandru, *Moștenirea creștină a Europei*, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2003 (ed. Fabian Anton).

Pandrea, Petre, *Portrete și controverse*, Ed. “Bucur Ciobanul”, București, 1945 (între pp. 245-267 – unul dintre cele mai denigratoare portrete făcute vreodată lui Codreanu[26]); vol. II: Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București, 1946.

Pandrea, Petre, *Memoriile mandarinului valah*, Ed. Albatros, București, 2000.

Pandrea, Petre, *Reeducarea de la Aiud*, Ed. Vremea, București, 2000 (cu un cuvînt înainte de Barbu Brezianu).

Pandrea, Petre, *Garda de Fier. Jurnal de filosofie politică. Memorii penitenciare*, Ed. Vremea, București, 2001 (cu o prefață editorială strict necesară, invitînd la o lectură prudentă).

Papadima, Ovidiu, *Creatorii și lumea lor. Schițe de critică literară*, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București, 1943.

Papuc, Ion, *Cu fața spre trecut. Portrete și ideologii*, Ed. Vergiliu, București, 2005.

Pătrășcanu, Lucrețiu, *Sub trei dictaturi*, Ed. Forum, București, 1945 (punctul de vedere comunist “clasic”)[27]; reed. Ed. Politică, București, 1970.

Pătrășconiu, Cristian (ed.), *Repere intelectuale ale dreptei românești*, Ed. Humanitas, București, 2010 (cu o prefață de Valeriu Stoica). Volumul cuprinde interviuri de dată recentă cu: Andrei Pleșu, Al. George, Virgil Nemoianu, Neagu Djuvara, Vladimir Tismăneanu, Ni-colae Manolescu, Gabriel Liiceanu, Andrei Cornea, Horia-Roman Patapievici, Lucian Boia.

*** *Ideea care ucide. Dimensiunile ideologiei legionare*, Ed. Noua Alternativă, București, 1994.

*** *Ideologie și formațiuni de dreapta în România. Vol. VII: ianuarie 194 - februarie 1943*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2009 (coord.: Ioan Scurtu).

Ierunca, Virgil, *Fenomenul Pitești*, Ed. Humanitas, Bucu-rești, 1990 (reed. 2007; sub titlul *Pitești*, cartea apăruse în 1981 la Madrid, Ed. Limite); trad. fr. (Alain Paruit): *Pitești: laboratoire concentrationnaire*, Ed. Michalon, Paris, 1996 (cu o prefață de François Furet). Cf. și Virgil Ierunca, *Românește*, Ed. Fundația Regală Universitară Carol I, Paris, 1964; reed.: Ed. Humanitas, București, 1991/2005.

Ifțimovici, Radu, “Spulberarea unei legende. Pogromul de la Abator”, în *Expres Magazin*, nr. 87, 25 martie 1992 (material apărut și în broșură).

Ioanid, Ion, *Închisoarea noastră cea de toate zilele*, 5 vols., Ed. Albatros, București, 1991-1996 (ed. a II-a: Ed. Humanitas, București, 1999-2002, 3 vols.).

Ioanid, Radu, *The Sword of the Archangel: Fascist Ideology in Romania*, Boulder-New York, 1990; trad. rom.: *Sabia Arhanghelului Mihail. Ideologia fascistă în România*, Ed. Diogene, București, 1994.

Ionașcu, Constantin, *Rezistența anticomunistă din Dobrogea*, Ed. Ex Ponto, Constanța, 2000.

Ionițoiu, Cicerone, *Morminte fără cruci*, 3 vols., München-Freiburg, 1981/1985.

Iordachi, Constantin, *Charisma, Politics and Violence: The Legion of Archangel Michael in Inter-war Romania*, Trondheim Studies on East European Cultures & Societies, Trondheim, 2004.

Iorga, Nicolae, *O viață de om așa cum a fost. Orizonturile mele*, vol. III, Ed. N. Stroilă, București, 1934.

Iorga, Nicolae, “Doi băieți viteji: Moța și Marin”, în *Neamul românesc* din 19 ianuarie 1937.

Iorga, Nicolae, *Memorii*, vol. VII (1932-1938), Ed. Națională, București, 1939.

Iorga, Nicolae, *Discursuri parlamentare*, vol. I, partea I, Ed. Bucovina - I. E. Torouțiu, București, 1939.

Iorga, Nicolae, *Ultimele*, Ed. Scrisul Românesc, Craiova, 1978 (ed. Stelian Neagoe).

Iorgulescu, Adrian, *Dreapta – principii și perspective*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2000 (cu o prefață de Al. Paleologu).

Isac, Victor, *O istorie obiectivă a Mișcării Legionare. Testament moral politic* [al cui?!], Ed. Călăuza, Deva, f. a.

*** *În căutarea rostului pierdut. 20 de călăuze în cultura națională*, Ed. Timpul, Iași, 2007 (ed. Claudiu Târziu).

Lavric, Sorin, *Noica și mișcarea legionară*, Ed. Humanitas, București, 2007.

Lecca, Radu, *Eu i-am salvat pe evreii din România*, Ed. “Roza Vinturilor”, București, 1994.

Lepădatu, Adrian Gabriel, *Mișcarea legionară: între mit și realitate*, Ed Cartier (col. “Cartier istoric”), Chișinău, 2005 (cu o prefață ostilă de Anton Caragea).

Liiceanu, Gabriel, *Jurnalul de la Păltiniș. Un model paideic în cultura umanistă*, Ed. Cartea Românească, București, 1983; ed. a II-a revăzută și adăugită, Ed. Humanitas, București, 1991. Cf. și *Epistolar*, prezentat și îngrijit de Gabriel Liiceanu, Ed. Cartea Românească, București, 1987 (reacții la *Jurnal*).

Liiceanu, Gabriel, *Itinerariile unei vieți: E. M. Cioran urmat de Apocalipsa după Cioran. Trei zile de convorbiri – 1990*, Ed. Humanitas, București, 1995.

Livezeanu, Irina, *Cultural politics of Greater Romania. Regionalism, national building and ethnic struggle: 1918-1930*, Cornell, 1995 (reed. 2000); trad. rom.: *Cultură și naționalism în România Mare: 1918-1930*, Ed. Humanitas, București, 1998.

*** *Luptătorii din munți. Toma Arnăuțoiu - grupul de la Nucșoara. Documente ale anchetei, procesului, detenției*, Ed. Vremea, București, 1997 (ed. Ioana Raluca Voicu-Arnăuțoiu).

Magherescu, George, *Adevărul despre Mareșalul Antonescu*, 3 vols., Ed. Păunescu, București, 1993.

Magheți, Doina, *Spiru Blănaru. Portret din fragmente salvate*, Ed. Marineasa, Timișoara, 1998.

Manciu, Adelina (fiica lui C. Manciu), *Pentru Adevăr*, Ed. Tipografia Viața Românească, Iași, 1925.

Manea, Vasile, *Preoți ortodocși în închisorile comuniste*, Patmos, f. l., 2000; ed. a II-a, revăzută și adăugită: 2001.

Marinescu, Aurel Sergiu, *Prizonier în propria țară. Amintiri din gulagul românesc*, 3 vols., București, Ed. Du Style, 1996-1997.

*** *Martiri pentru Hristos, în România, în perioada regimului comunist*, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2007.

Mărgineanu, Nicolae, *Amfiteatre și închisori (Mărturii asupra unui veac zbuciumat)*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1991.

*** *Mărturisitori de după gratii. Slujitori ai Bisericii în temnițele comuniste*, Supliment al Revistei “Renașterea”, Cluj-Napoca, 1995.

*** *Mărturisitorii: minuni, mărturii, repere*, Ed. Lucman, București, 2010 (ed. Ciprian Voicilă).

Mătrescu, Florin, *Holocaustul roșu sau crimele în cifre ale comunismului internațional*, Ed. Făt-Frumos, București, 1998.

cea reeducată în mare parte în Vechiul Regat. Politica externă a statului român modern în perioada interbelică, inclusiv formarea la comanda/propunerea „Marilor Puteri” a „Micii Înțelegeri” („Mica Antantă”) și a „Înțelegerii Balcanice” („Antanta Balcanică”), confirmă rolul geopolitic subordonat „Vestului” al acestei entități geopolitice numite „România Mare”.

Statul român modern se deosebește de Țările Românești în aceeași măsură în care Imperiul Otoman se deosebea de Imperiul Bizantin și Uniunea Sovietică de Imperiul Rus. Aceste state noi ocupă același teritoriu și se impun autoritar asupra aceleiași populații, dar instituțiile prin care ele funcționează generează „noi deprinderi sufletești și [...] viitoare realități sociale”. Adică noile state deznaționalizează vechile popoare și confecționează noi entități sociale bazate pe valori noi, noi în raport cu cele foste identitare, adică străine de cele identitare. Deznaționalizarea instituționalizată se numește etnocid, adică ucidere de etnii, uciderea nu fizică ca în cazul genocidului, dar uciderea (desființarea) culturală, spirituală, morală.

În final, rezultatul este același ca și în cazul genocidului: vechiul popor dispare definitiv, fiind înlocuit cu un popor cu totul nou care doar biologic se trage din vechea populație. Deși ungurii de astăzi sînt, majoritar, sub aspect genetic, români și slavi, ei sînt, sub aspect cultural, moral, spiritual, identitar, un popor cu desăvîrșire diferit de „materialul biologic” din care el s-a constituit. Este ceea ce a încercat totalitarismul sovietic să confecționeze: un nou popor sovietic. Un fel de „națiune americană”, în cazul nostru, o nouă „națiune română” care nu că nu are nimic în comun cu poporul român care a dat naștere Țărilor Românești, limbii și culturii lui, ci, sub aspect identitar, se întemeiază pe valori opuse celor ale românilor.

Diferența dintre etnocid și genocid constă numai în metode: cele genocidale sînt rapide, pe durata unei generații, cel mult a două-trei. Aceste metode se numesc totalitarism. Din cauza acestei viteze de cel mult trei generații, schimbările sînt direct vizibile de către fiecare membru al fiecărei generații dintre cele trei. Metodele de etnocid se întind pe mai multe generații, astfel încît diferența dintre generații să fie sesizabilă nu mai mult decît ca un „conflict dintre generații”. Acest conflict reproducîndu-se direcționat și consecvent, la fiecare generație înregistrîndu-se noi „pierderi de memorie” istorică și noi achiziții de „valori moderne”. Aceste metode se numesc democrație.

Bineînțeles, o asemenea condiționare riguroasă a existenței României – „mici” și „Mari” – nu era conștientizată de societatea românească, în special de cea din noile provincii istorice. **Dar încă din perioada Vechiului Regat unii intelectuali au surprins caracterul antinațional al clasei politice. M. Eminescu – filozoful politic – a fost printre primii dacă nu chiar primul care a înțeles aceasta și chiar a introdus și popularizat termenul socio-politic de pătură superpusă impusă de oligarhia financiară străină asupra și împotriva poporului român. Potrivit unor cercetători,¹² moartea poetului a fost de fapt o reacție punitivă a clasei politice „românești” menită să astupe pentru totdeauna gura acestui filozof politic patriot. De aceea noi îl cunoaștem astăzi pe Eminescu ca poet național și nu îl cunoaștem aproape deloc ca filozof politic național.**

Aceeași viziune despre originea statului român modern o împărtășea și filozoful din perioada interbelică Nae Ionescu: „Nu ignorăm că statul român modern a avut în chip statornic tendința de a transforma biserica într-un simplu instrument de poliție socială, – ceea ce nu era decît **foarte firesc, dat fiind că toată generația de la 1848 era francmasonă** [- s.n.].”¹³ Este vorba de acea generație care a organizat statul român modern în 1859.

¹² Theodor Codreanu. Dubla sacrificare a lui Eminescu. Editura Civitas, Chisinău, 1999.

¹³ Predania și un Îndreptar ortodox cu, de și despre Nae Ionescu teolog.Editura Deisis, Sibiu, 2001, pag. 42.

Ce este statul român modern și cine l-a creat ne-o spun chiar ziditorii lui. În veacul XXI, când România s-a afirmat deja ca stat deplin masonic,¹⁴ cu toate componentele sale – de la cele spirituale (Patriarhia Română) la cele demografice (homosexualitatea și avorturile în masă) – ziditorii ei nu mai au nevoie să păstreze un vâl de mister ieftin asupra originilor acestui stat. „România este un stat eminamente masonic. Unirea Principatelor de la 1859, ca de altminteri și Marea Unire de la 1918 sînt opere esențialmente masonice. Masoneria Română, de la înființarea primei Loji în 1734 la Galați și pînă în 1937, cînd s-a autosuspendat, s-a manifestat plenar ca un modelator și moderator social. Aceasta este menirea masoneriei, cu atît mai mult în zilele noastre, cînd România se confruntă cu o criză economică, socială, politică și în primul rînd morală. [...] Masoneria reprezintă cărămida de temelie a României moderne.”¹⁵

Această trăsătură identitară a statului român modern explică întreaga sa politică de „modernizare”, adică de secularizare a Bisericii Române și a conștiinței naționale a poporului român, operă continuată după 1918 pînă astăzi. Produsul acestei opere este un „român nou”, incompatibil cu românul eminescian, cu românul milenar, cu cel care a întemeiat și apărut Țările Românești. Este, sub aspect ontologic, un „anti-român”, ceea ce este astăzi, în veacul 21, un lucru perfect evident și afirmat.

Astfel, în 1918, odată cu cuprinderea majorității românilor în noul stat, începea noua fază de „modernizare” a tuturor „noilor” români incluși în această entitate geopolitică. Condiția includerii lor era, deci, să fie supuși modernizării (deznaționalizării), căci, altfel, statul român modern nu ar fi putut să-și îndeplinească rolul geopolitic pentru care el a fost proiectat, adică să-și justifice în fața finanței internaționale existența.

Politica de modernizare, fiind condiția *sine qua non* a existenței statului român *modern*, a constituit o constantă a statului, indiferent de partidele aflate la putere, mai ales că ele toate își datorau existența permisiunii acordate de emisarii internaționalei financiare. Această politică și, în special, variatele justificări ale ei au fost încredințate intelectualității angajate de către oligarhie direct sau prin intermediul clasei politice. Cenzura liberală funcționa în România cu aceeași rigoare ca și cea comunistă în Uniunea Sovietică post-stalinistă: doar scopurile urmărite erau identice – confecționarea unei noi colectivități fără memorie istorică.

Cu toate acestea, în perioada interbelică au existat cîteva voci puternice, deși izolate, care s-au opus, în plan intelectual și moral, cu substanțiale argumente, politici de deznaționalizare a românilor. O voce de acest fel era cea a pr. Dumitru Stăniloae care dezavua și înfiera politica din perioada interbelică a statului: „Fraudele pe de o parte, iar masoneria și sectele pe de alta măcinau ca viermii organismul nostru de stat, aduceau lîncezire în suflete și **dezagregare în unitatea noastră națională** [-s.n.], turnau leșia ucigătoare peste **iubirea de neam** [-s.n.]. Între toate acestea era o legătură, pe toate le unea conspirația răufăcătorilor de-a duce la groapă acest neam. Unii intrau în această conspirație cu deplină știință, alții din ignoranță și din interes de pricopsire personală.”¹⁶

Gînditorul creștin a surprins foarte exact metodele de adîncime folosite de către clasa politică pentru deznaționalizarea românilor: dezagregarea unității naționale și atrofierea sentimentului moral de iubire de neam. Unitatea națională este rezultatul împărtășirii solidare de către generațiile în viață a valorilor identitare ale tuturor generațiilor premergătoare. Pîngărirea, batjocorirea, zeflemisirea, ironizarea, marginalizarea, trecerea sub tăcere a acestor valori, precum și infiltrarea unor valori potrivnice are drept scop și drept rezultat surparea unității naționale. Răcirea iubirii de neam conduce în mod direct

Crainic, Nichifor, *Șoim peste prăpastie. Versuri inedite create în temnițele Aiudului*, Ed. "Roza vînturilor", București, 1990 (ed. Nedic Lemnaru).

Crainic, Nichifor, *Zile albe, zile negre. Memorii (I)*, Casa Editorială “Gîndirea”, București, 1991 (ed. Nedic Lemnaru).

Crainic, Nichifor, *Memorii (II). Pribeag în țara mea. Mărturii din închisoare. Memoriu: răspuns la actul meu de acuzare*, Muzeul Literaturii Române – Orfeu, București, f. a. (ed. și cuvînt înainte de Alexandru Condeescu).

Crișan, Radu Mihai, *Secretul sabiei de foc sau Cum e cu puțință fenomenul legionar*, Ed. Cartea Universitară, București, 2006[24].

Crișan, Radu Mihai, *Testamentul politic al lui Nicolae Iorga*, Ed. Lucman, București, 2007.

Crișan, Radu Mihai, *Istoria interzisă: Holocaustul, Mișcarea Legionară, Eminescu*, Ed. Tibo, f. l., 2008.

Damaskin, Joana, *Pasiuni și crime regale*, Ed. Junimea Română, Tîrgoviște, 1998.

*** *Din temnițe spre sinaxare*, Editura Egumenița, [Galați], 2008 (ed. Danion Vasile).

*** *Diplomați germani la București*, Ed. All, București, 2001.

*** *Dosar Horia Sima (1940-1946)*, Ed. Evenimentul Românesc, București, 2000 (ed. Dana Beldiman, cu un studiu introductiv de Gh. Buzatu).

Duca, I. G., *Amintiri politice*, vol. III, Ion Dumitru Verlag, München, 1982.

Enache, George, Adrian Nicolae Petcu, *Părintele Arsenie Boca în atenția poliției politice din România*, Ed. Partener, Galați, 2009 (vol. 4 din Col. "Biserica Ortodoxă [Română] în dosarele Securității"). Cf., tangențial, și Adrian Nicolae Petcu (coord.) *Partidul, Securitatea și Cultele: 1945-1989*, Ed. Nemira, București, 2005 (sub egida C.N.S.A.S.).

*** *Evenimentele din ianuarie 1941 în arhivele germane și române*, vol. I, Ed. Majadahonda, București, 1998 (ed. Radu-Dan Vlad, studiu introductiv de Gh. Buzatu).

Fătu, Mihai, Ion Spălățelu, *Garda de Fier – organizație teroristă de tip fascist*, Ed. Politică, București, 1971; ed. a II-a, revăzută și adăugită: 1980 (principala monografie comunistă asupra legionarismului).

*** *Fericiți cei prigonii. Martiri ai temnițelor românești*, ed. îngrijită de Marin Matei “Moțu”, Ed. Bonifaciu, București, 2008 (album documentar).

*** *“Fiecare în rîndul cetei sale”. Pentru o teologie a neamului: Nichifor Crainic, Dumitru Stăniloae, Răzvan Codrescu, Radu Preda*, Ed. Christiana, București, 2003. Cf., tangențial, și Dumitru Stăniloae, *Ortodoxie și românism*, Tipografia Arhidiecezană, Sibiu, 1939 (reed. Ed. Albatros, București, 1998), sau *Națiune și creștinism*, Ed. Albatros, București, 2003 (ed. și introd. de Constantin Schifirneț). A se vedea, pe acest blog, "[Părintele Stăniloae: 15 ani de la moarte](#)" și "[Neamul în Biserică](#)".

Gafencu, Grigore, *Însemnări politice*, Ed. Humanitas, București, 1991.

George, Alexandru, *În istorie, în politică, în literatură*, Ed. Albatros, București, 1997 (cu năstrușnica teză că legionarii ar fi fost “bolșevicii noștri!”).

Georgescu Maria, Mihai Retegan, *SSI-SOE. Jurnal politic: 1941-1946*, Ed. RAO, București, 2007.

Georgescu, Vlad, *Istoria românilor de la origini pînă în zilele noastre*, Ion Dumitru Verlag, München, 1984; ed. a IV-a: Ed. Humanitas, București, 1995.

Giurescu, Constantin C., *Cinci ani și două luni în penitenciarul din Sighet (7 mai 1950 – 5 iulie 1955)*, Ed. Fundației Culturale Române, București, 1994.

Giurescu, Dinu C., *România în cel de-al doilea război mondial (1939-1945)*, București, Ed. All, 1999.

Goga, Octavian, *Mustul care fierbe*, Imprimeria Statului, București, 1927; reed. Ed. Scripta, București, 1992. Cf., tangențial, și vol. *Precursori*, Ed. Minerva, București, 1989 (un volum de publicistică purtînd acest titlu apăruse la Ed. Cultura Națională din București, în 1930, dar conținutul nu este decît în parte același), sau vol. *Naționalism dezrobitor. Permanența ideii naționale*, Ed. Albatros, București, 1998 (ed. Constantin Schifirneț). A se vedea, pe acest blog, "[Mesianism poetic românesc](#)".

Handoca, Mircea, *Viața lui Mircea Eliade*, ed. a II-a revăzută și adăugită, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2000 (ed. a III-a: 2002).

*** *Horia Sima în fața istoriei. Studii și documente*, Ed. Jonaur (pe pagina de titlu), Ed. Dosoftei (pe coperta 1), București, 1999.

Hurdzeu, Ovidiu, Mircea Platon, *A Treia Forță. România profundă*, Ed. Logos, București, 2008 (cu o postfață de Gheorghe Fedorovici).

*** *Icoana Noilor Martiri ai Pămîntului Românesc. Mărturisitori români din secolul XX*, Ed. Bonifaciu, Bacău, 2009 (icoană și album realizate de obștea Mănăstirii Diaconști, jud. Bacău). Cf., pe acest blog, "[M-reă Diaconști: cum se cinstesc martirii](#)".

¹⁴ Cuvîntul “mason” înseamnă în limba franceză “zidar”, “ziditor”, “constructor”, “pietrar”.

¹⁵ Vezi interviul avocatului-mason Remus Borza în revista Q Magazin din octombrie 2010: <http://www.jurnalul.ro/observator/romania-considerata-un-stat-masonic-556325.htm>

¹⁶ Dumitru Stăniloae. Națiune și Creștinism. Editura Elion, București, 2004, pag. 114-115.

*** *Calvarul Aiudului. Deținuții politici morți în penitenciarele comuniste (liste incomplete)*, A.F.D.P.R.-Puncte Cardinale, Sibiu, 1999 (cu o postfață de Gabriel Constantinescu).

Carandino, N., *File de istorie*, Ed. Dreptatea, New York, 1987.

Carandino, N., *Noapți albe și zile negre. Memorii*, Ed. Eminescu, București, 1992.

Carol II, Regele, *În zodia Satanei. Reflexiuni asupra politicii internaționale*, Ed. Universitaria, București, 1994 (ed. Paul Lambrino).

Carol al II-lea, Regele României, *Însemnări zilnice*, 3 vols., Ed. Scripta, București, 1995-1998.

Călinescu, Armand, *Noul Regim. Cuvântări: 1938-1939*, Ed. “Curentul”, București, 1939.

Călinescu, Armand, *Însemnări politice: 1916-1939*, Ed. Humanitas, București, 1990 (ed. Al. Gh. Savu).

Cârja, Ion, *Întoarcerea din infern*, vol. I: *Amințirile unui deținut din închisorile României bolșevizate. Cruzimi, masacre, bestialități necunoscute*, Ed. Dacia, Madrid, 1969, și vol. II: *Crima împotriva demnității omului*, Ed. “Acțiunea Românească”, New York, 1972.

Cârja, Ion, *Canalul morții*, Ed. Cartea Românească, București, 1993.

Cesereanu, Ruxandra, *Călătorie spre centrul infernului*, Ed. Fundației Culturale Române, București, 1998.

Cesereanu, Ruxandra, *Gulagul în conștiința românească. Memorialistica și literatura închisorilor și lagărelor comuniste. Eșeu de mentalitate*, ed. a II-a, revăzută și adăugită, Ed. Polirom, Iași, 2005.

Cesereanu, Ruxandra (coord.), *Comunism și represiune în România. Istoria tematică a unui fratricid național*, Ed. Polirom, Iași, 2006.

Chioveanu, Mihai, *Fețele fascismului. Politică, ideologie și scrisul istoric în secolul XX*, Ed. Universității, București, 2005.

Ciachir, Dan, *Gînduri despre Nae Ionescu*, Institutul European, Iași, 1994.

Ciachir, Dan, *În lumea presei interbelice*, Ed. Timpul, Iași, 2008.

Codrescu, Răzvan, *Spiritul dreptei. Între tradiție și actualitate*, Ed. Anastasia, București, 1997.

Codrescu, Răzvan, *Exerciții de “reacționarism”. Între zoón politikón și homo religiosus*, Ed. Dacia (col. “Politica”), Cluj-Napoca, 1999.

Codrescu, Răzvan, *De la Eminescu la Petre Țuțea. Pentru un model paideic al dreptei românești*, Ed. Anastasia (Col. “Dreapta europeană”), București, 2000.

Codrescu, Răzvan, *În căutarea Legiunii pierdute*, Ed. Vremea (col. “Fapte, Idei, Documente”), București, 2001.

Codrescu, Răzvan (ed.), *Taina jertfei. Dosar istoric Moța-Marin*, Ed. Puncte Cardinale, Sibiu, 2002 (*cf.*, pe acest blog, “[Taina jertfei: cazul Moța-Marin](#)”).

Codrescu, Răzvan, *Recurs la Ortodoxie*, Ed. Christiana, București, 2002 (mai ales secțiunile “Vămile istoriei” și “Fiecare în rîndul cetei sale”).

Codrescu, Răzvan, “Mărturisitori ai Ortodoxiei în România postbelică”, în vol. Pr. Prof. Acad. Nicolae M. Popescu, *Preoți de mir adormiți în Domnul*, Ed. Christiana, București, 2002, pp. 189-206 (text republicat, într-o formă prescurtată, mai întîi în *Aldine*, anul VII, nr. 328, simbătă 10 august 2002, pp. II-III, apoi în *Vremea dreptei național-creștine*, anul V, nr. 49, 23 august-19 septembrie 2002, pp. 4-5, fără notele de subsol, și, cu unele adaosuri, în *Puncte cardinale*, anul XII, nr. 9/141, septembrie 2002, pp. 7-10). Inclus în vol. colectiv *Din temnițe spre sinaxare* (vezi mai jos). *Cf.*, pe acest blog, "[Jertfelnicia ortodoxă în anii comunismului](#)".

Codrescu, Răzvan, *Cartea îndreptărilor. O perspectivă creștină asupra politicului*, Ed. Christiana, București, 2004.

Codrescu, Răzvan, “O tragedie perpetuă [cazul Nicolae Iorga]”, în Rost, anul III, nr. 27, mai 2005, pp. 10-13 (republicat în *Puncte cardinale*, anul XV, nr. 12/180, decembrie 2005, pp. 8-9).

Coja, Ion, *Legionarii noștri*, Ed. Kogaion – Fundația Buna Vestire, București, 1997.

Coja, Ion, *Marele Manipulator și asasinarea lui Culianu, Ceaușescu și Iorga*, Ed. Miracol, București, 1999.

Conovici Mariana, Silvia Iliescu, Octavian Silvestru, *Țara, Legiunea, Căpitanul*, Ed. Humanitas, București, 2008.

Constantinescu, I., *Despre exegeza extremei drepte românești. Însemnări polemice*, Ed. Junimea, Iași, 1998.

Constantiniu, Florin, “Garda de Fier – ieri și astăzi”, în *Timpul* [București], nr. 29/1993, p. 8.

Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Ed. Univers Enciclopedic, București, 1997.

Constantiniu, Florin, *1941. Hitler, Stalin și România*, Ed. Univers Enciclopedic, București, 2002.

*** *Convorbiri cu Cioran*, Ed. Humanitas, București, 1993.

*** *Corneliu Zelea Codreanu și epoca sa*, Ed. Criterion Publishing, Norcross (U.S.A), 2001 (prefață de Gh. Buzatu).

Crainic, Nichifor, *Puncte cardinale în haos*, Ed. Cugetarea, București, 1936; reed. Albatros, București, 1998 (ed. Constantin Schifirneț).

Crainic, Nichifor, *Ortodoxie și etnografie*, Ed. Cugetarea, București, 1937; reed. Albatros, București, 1997 (ed. Constantin Schifirneț); conține și o anexă intitulată “Programul Statului Etnocratic”).

la indiferența față de propriile valori, față de trecut, față de jertfa înaintașilor, desființează răspunderea față de generațiile premergătoare și față de cele viitoare. Evoluția indiferenței este disprețul față de aceste valori și față de cei care le mai împărtășesc.

Conspirația este stilul prin excelență al răufăcătorilor. Căci dacă nu s-ar ascunde în urzirea celor rele răufăcătorii ar putea fi lesne opriți de indignarea poporului care îndată s-ar vedea ținta uneltirilor acelor. Pr. Dumitru Stăniloae califică, de fapt, politica clasei politice a statului român modern, a regimului democrat al acestuia, a democrației *în sine*, drept o **conspirație a răufăcătorilor**. Iar scopul acestei conspirații este cel de „a duce la groapă acest neam,” adică de a-l nimici, a-l supune genocidului lent, dar sigur cum este etnocidul.

* * *

Cei care s-au împotrivit deznaționalizării poporului, etnocidului latent, erau de foarte diferite origini intelectuale, morale și, deci, religioase. Oricum, aceste rezistențe pot fi grupate în două curente reciproc incompatibile chiar dacă ele se opuneau unui dușman de moarte comun. Astfel, în opoziție la pseudo-românismul liberal (democratic, occidental) s-au format două alternative, fiecare dintre ele revendicîndu-și vocația tradiționalistă.

Un curent, care poate fi numit *convențional* românismul creștin, ortodox, era reprezentat, în plan intelectual, de asemenea gînditori ca pr. Dumitru Stăniloae, pr. Ilie Imbrescu, filozofii Nae Ionescu, Mircea Vulcănescu, Gheorghe Racoveanu, sociologii Traian Brăileanu, Ernest Bernea, gînditorii politici Corneliu Z. Codreanu, Constantin Papanace, Nichifor Crainic, Ion I. Moța și alții.

Acest curent pornea de la înțelegerea credinței adevărate, revelate oamenilor de către Dumnezeu Însuși, a Ortodoxiei, ca axa existențială și cheazășie absolută a existenței în această lume și în veșnicie a românilor ca fii ai Bisericii Ortodoxe. În cadrul acestui curent de gîndire se încerca o explicare teologică sau mai puțin teologică a problemelor cu care se confrunta poporul român, atît a celor spiritual-morale și culturale, cît și a celor politice și economice. Rezolvarea problemelor era privită ca o aplicare mereu creativă și conștientă a experienței aproape bimilenare a poporului român, fără a abdica de la valorile creștine, unicele care conduc spre veșnicia cu Dumnezeu.

Al doilea curent de opoziție privea Ortodoxia cel mult ca un atribut identitar, dar nu ca singura credință mîntuitoare. Pentru gînditorii acestui curent etnicitatea era *un dat* ancestral de care „se agață”, pe parcursul istoriei, diferite trăsături care „îmbogățesc” acest dat fără să-l altereze. La fel și Ortodoxia era o asemenea „îmbogățire” a „matricii etnice” a românilor. Fără vreo argumentare bazată pe fapte istorice, fără vreo metodologie științifică sau de alt gen, acești autori, în esență necreștini, construiau diferite „definiții” pentru „substanța etnică” și explicații ale acestora.

Ei priveau modernizarea ca pe o tentativă sortită apriori eșecului care, oricum, nu poate shimba „substanța etnică” ancestrală și numai supune poporul român la suferințe sociale și morale pe cît de nemeritate, pe atît de inutile, de inoperante. Prin aceasta modernizarea frînează sau chiar blochează dezvoltarea poporului în sensul afirmării etnicității lui, dar nu o poate altera sau distruge: datul este dat.

Acest curent a avut mai multe denumiri, dar nouă ne pare că mai aproape de realitate este denumirea de autohtonism, adică de românism autohtonist, chiar dacă el nu are nimic în comun cu însușirile care alcătuiesc adevărata autohtonicitate a poporului nostru. Cel mai cunoscut teoretician (dacă lipsa de argumente istorice sau de metodologie poate fi calificată drept „teorie”) al autohtonismului este Lucian Blaga. Un altul a fost cunoscutul poet Octavian Goga.

Nu se poate stabili o corelație riguroasă între aceste curente și diferite forțe politice. Oricum, o corelare mai sigură se poate lesne observa între curentul modernizator și clasa politică care era, practic, cu excepțiile cunoscute, axată pe democratizare (ca manifestare necesară a modernizării), adică pe deznaționalizarea românilor.

* * *

Sistemul politic construit în România începând cu 1859 nu a fost schimbat în esență nici după adoptarea noii Constituții din 1923. Clasa politică a ajustat mecanismul de formare a puterii de stat la noile realități. Sistemul a fost construit astfel încât să fie controlabil de către finanța internațională. Controlul se efectua prin oligarhia comercială și industrială a statului român modern. Capitalismul industrial și cel comercial nu pot funcționa în principiu fără suportul capitalismului financiar internațional. Acest suport, de fapt, dictat, este pîrghia principală care determină comportamentul oligarhiei industriale și a celei comerciale, precum și activitatea guvernelor formate prin mecanisme electorale. Prin aceste pîrghii sînt controlate economiile „naționale” ale statelor care nu au puterea militară suficientă să se opună dictatului capitalismului financiar. De unde se desprinde, de altfel, și geneza „Marilor Puteri”: cei care au puterea să se opună – în ultimă instanță cu mijloace militare – dictatului oligarhiei financiare sau au puterea să impună acest dictat se numesc „Mari Puteri”.

Interesele oligarhiei localizate în România Mare erau reprezentate fidel de către camarila regală și cele două partide care se rînduiau la cîrma aparatului de stat: Partidul Național Liberal și Partidul Național Țărănesc (ca în orice democrație clasică – Marea Britanie, SUA, Franța, Germania, Japonia, Italia, Spania, Suedia etc.). Bineînțeles, oligarhia dispunea și de alte partide, cum ar fi Partidul Poporului (general A. Averescu) sau Partidul Național Democrat (prof. Nicolae Iorga), care erau mereu gata să preia frîiele puterii în cazul în care cele două eșuau simultan să mențină încrederea alegătorilor. În cadrul acestui sistem politic regele (de fapt, camarila care îl înconjură pe rege, cu acordul lui, și filtra informațiile către el și de la el, determinînd deciziile lui) avea rolul de „frînă de siguranță” care oricînd să poată opri evoluția evenimentelor în vreo direcție nedorită de oligarhie. În acest scop regele era dotat cu dreptul de veto asupra oricărei legi sau hotărîri de guvern, cu dreptul de a dizolva oricînd parlamentul și a numi noi alegeri, a desemna un nou guvern etc. Ca în orice monarhie constituțională, democratică.

Administrarea curentă a activității aparatului de stat (a mecanismului de exercitare a puterii), precum și administrarea procesului legislativ era încredințat partidului care se afla la guvernare care, în perioada interbelică, era, practic, unul dintre cele două. Atît conducerea acestor partide, cît și componența camarilei era formată din reprezentanți ai oligarhiei, unii membri ai oligarhiei fiind uneori chiar membri ai guvernului (cum era cazul liberalului Constantin Angelescu, dar și alții).

Unica diferență dintre cele două partide se reducea la vechimea în statul român modern a grupului oligarhic care stătea în spatele partidului respectiv. Esențial este că oligarhia „românească”, *in corpore*, era conectată la capitalul financiar străin fără de care ea nu putea activa. Partidul Liberal era sprijinit în special de vechii oligarhi care s-au dinastizat în perioada de afirmare a statului român modern, adică în deceniile de după 1859. Partidul Național Țărănesc era sprijinit mai mult de către oligarhii proveniți din noile teritorii alipite după marea Unire de la 1918 în statul *modern*. Aceștia pretindeau și ei, sub aspect politic, adică al participării la înfruptarea din fondurile și privilegiile de stat, la prerogativele oligarhiei provenite din Vechiul Regat.

Tocmai de aceea oligarhia proaspăt încorporată în stat era interesată în atragerea capitalului industrial și comercial străin ca acesta să coopereze cu ea, făcîndu-o prin aceasta mai puternică în

2. REFERINȚE ROMÂNEȘTI

- Achim, Viorel, Constantin Iordachi, *România și Transnistria: problema Holocaustului. Perspective istorice comparative*, Ed. Curtea Veche, București, 2004.
- Alexandrescu, Sorin, *Paradoxul român*, Ed. Univers, București, 1998.
- Alui Gheorghe, Adrian, *Părintele Justin Pârnu și morala unei vieți ciștigată*, Ed. Conta, Piatra Neamț, 2005.
- Anania, Valeriu, *Memorii*, Ed. Polirom, Iași, 2008. A se vedea, pe acest blog, "[Memoriile lui Valeriu Anania](#)" (amplă recenzie de Răzvan Ionescu). Cf., tangențial, și Valeriu Anania, *Rotonda plopilor aprinși*, ed. a II-a, Ed. "Florile Dalbe", București, 1995.
- Antonescu, Mareșal Ion, *Istoria mă va judeca. Scrieri inedite*, Ed. Academiei de Înalte Studii Militare, București, 1993 (cu un studiu introductiv de general-maior Mircea Agapie).
- Aparaschivei, Ștefan, *Destinul Mișcării Legionare*, Ed. Gama, București, 1996.
- Argetoianu, Constantin, *Memorii*, publicate mai întîi parțial în *Magazin istoric* (aprilie 1967 – martie 1968, ed. Marin C. Stănescu), apoi integral (ed. Stelian Neagoe) într-o ediție începută la Ed. Humanitas în (vols. I-IV) și continuată (vols. V-XI) la Ed. Machiavelli, București, 1991-1998.
- Argetoianu, Constantin, *Însemnări zilnice*, 7 vols., Editura Machiavelli, București, 1998-2003.
- Arhivele Naționale Române, *Stenogramele Ședințelor Consiliului de Miniștri - Guvernarea Ion Antonescu*, 4 vols., București, 1998-2001.
- *** *Asasinatele de la Jilava, Snagov și Strejnicu: 26-27 noiembrie 1940*, Comandamentul Militar al Capitalei, București, 1941; reed. Ed. Scripta, București, 1992.
- Baconsky, Teodor, "Mircea Eliade, il sognatore maltrattato", în AA. VV., *Esplosori del pensiero umano. Georges Dumézil e Mircea Eliade*, a cura di Julien Ries e Natale Spineto, Ed. Jaca Book, Milano, 2000 (pp. 249-258).
- *** *Bande, bandiți și eroi. Grupurile de rezistență și Securitatea (1948-1968). Documente*, Ed. Enciclopedică, București, 2003 (cu un studiu introductiv de Florian Banu și Silviu B. Moldovan).
- Bălănescu, Stelian, Ion Solacolu, *Inconsistența miturilor. Cazul Mișcării Legionare*, Ed. Polirom, Iași, 1995.
- Băncilă, Vasile, "Nae Ionescu", text datat aprilie 1940[23], publicat mai întîi în revista *Însemnări sociologice* (1/1940), apoi ca prefață la Nae Ionescu, *Istoria logice. Al doilea curs: 1929-1930*, Imprimeria Națională, București, 1941 (ed. a II-a: 1943), pp. V-XVI (unul dintre cele mai faimoase portrete făcute Profesorului).
- Bărdaș, Ioan, *Calvarul Aiudului. Suferințele unui preot ortodox*, Ed. Anastasia, București, 1999 (cu un cuvînt înainte de Ana Blandiana).
- Beldiman, Dana, *Armata și Mișcarea Legionară*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2002.
- Bibescu, Martha, *Jurnal politic (1939-1941)*, Ed. Politică, București, 1979.
- Bordaș, Liviu, *Apașul metafizic și paznicii filosofiei*, Ed. Humanitas, București, 2010 (apărarea lui Nae Ionescu de acuzațiile de plagiat aduse de Marta Petreu).
- Bota, Ioan, Cicerone Ionițoiu, *Martiri și mărturisitori ai Bisericii din România: 1945-1989*, Ed. "Viața Creștină", Cluj-Napoca, 2001.
- Brudașcu, Dan, *Octavian Goga și Francmasoneria*, Ed. Sedan, Cluj-Napoca, 2007.
- Budeancă, Cosmin (co-ord.), *Experiențe carcerale în Româ-nia comunistă*, vol. I, Ed. Polirom, Iași, 2007 (sub egida I.I.C.C.R., cu o pre-față de Lucia Hossu-Longin).
- Butaru, Lucian T., *Rasism românesc. Componenta rasială a discursului antisemit în România pînă la Al Doilea Război Mondial*, Ed. Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 2010.
- Buzatu, Gh., "Mișcarea Legionară în fața Istoriei și a istoricilor", în *Din istoria secretă a celui de-al doilea război mondial*, vol. II, Ed. Enciclopedică, București, 1995.
- Buzatu, Gh., *Așa a început Holocaustul împotriva poporului român*, Ed. Majadahonda, București, 1995.
- Buzatu, Gh., Corneliu Ciucanu, Cristian Sandache, *Radiografia dreptei românești: 1927-1941*, Ed. FF Press, București, 1996.
- Buzatu, Gh., "Adevăr și mistificare în istoria Mișcării Legionare (I)", extras din *Europa XXI*, vol. VII-VIII / 1998-1999 (publicație sub egida Academiei Române – Filiala Iași și a Centrului de Istorie și Civilizație Europeană), Ed. Academiei Române, pp. 229-254 (critică necruțătoare a volumului I. Constantinescu, *Despre exegeza extremei drepte românești. Însemnări polemice* – vezi mai jos).
- Buzatu, Gh. (coord.), *Mareșalul Antonescu la judecata istoriei*, Ed. Mica Valahie, București, 2002.
- Buzatu, Gh., Dana Beldiman, Eftimie Ardeleanu, *Mareșalul Antonescu în fața istoriei*, Ed. Helios, Craiova, 2002.

Strejnicu, Flor, *Mișcarea Legionară și evreii*, Ed. Imago, Sibiu, 1996.

Strejnicu, Flor, *Hronic Legionar*, Ed. Imago, Sibiu, 2000.

Strejnicu, Flor, *Creștinismul Mișcării Legionare*, Ed. Imago, Sibiu, 2000; ed. a II-a: 2001.

Strejnicu, Flor, *Miniaturi*, Ed. Imago, Sibiu, 2002.

*** *Studentul Valeriu Gafencu – “Sfântul închisorilor din România”. Studiu, mărturii ale camarazilor de suferință și corespondență*, Ed. Napoca Star, Cluj, 1998.

Șuțu, Radu, *Carmen Sylva. Aiud via Brașov (Amintiri)*, Ed. Majadahonda, București, 1996.

Timaru, Mihai, *Amintiri de la Gherla*, Ed. de Vest, Timișoara, 1993.

Theodorescu, Eugen, *Mișcarea Legionară și Germania lui Hitler*, Ed. Majadahonda, București, 1996.

*** *Totul despre Garda de Fier*, CD editat de S.C. Arbeit MF S.R.L., Brașov, 2000 (cuprinde: 8 cărți fundamentale pentru istoria și doctrina legionară – de Corneliu Z. Codreanu, Ion I. Moța și Horia Sima; peste 1000 de fotografii; imagini filmate de arhivă; documente sonore – discursuri și cîntece; 320 de biografii – din păcate, foarte inegale – ale unor personalități legionare; alte informații – evenimente, grupuri, publicații etc.).

Trifan, Traian – vezi **Robul 1036**

Tudor, Ilie, *De sub tăvălug (Amintiri din temnițele României ingenucheate)*, Ed. MJM, Craiova, 2003 (cu o prefață de Jean Băileșteanu).

Tudor, Ilie [tatăl cîntărețului Tudor Gheorghe], *Un an lângă Căpitan. Amintiri sfinte din lumea legionară*, ed. a II-a, revizuită și adăugită, Ed. Sânziana, București, 2007 (cu o prefață de Radu Popescu); ed. a III-a, Ed. Autograf MJM, f. l., 2009 (cu o prefață de Simona Niculescu).

Tudorică, Nae, *În duhul adevărului. Mișcarea Legionară și Căpitanul așa cum au fost*, 3 vols., Ed. Plumb, Bacău, 1993/1996.

Țuțea, Petre, *Între Dumnezeu și neamul meu*, Ed. Anastasia-Arta Grafică, București, 1992.

Țuțea, Petre, *321 de vorbe memorabile ale lui...*, Humanitas, București, 1993 (cu o prefață de Gabriel Liiceanu); cu numeroase reeditări. Cf. tangențial, pe acest blog, "[Petre Țuțea: eșecul omului autonom](#)".

*** *Viața Părintelui Gheorghe Calciu după mărturiile sale și ale altora*, ed. îngrijită la Mănăstirea Diaconești, Ed. Christiana, București, 2007 ("Predoslovie" de Î. P. S. Bartolomeu Valeriu Anania).

Vișovan, Aurel, *Dumnezeul meu, Dumnezeuul meu, pentru ce m-ai părăsit? (Reeducarea de la Pitești)*, vol. I, Ed. Napoca Star, Cluj, 1999; reed. 2006 ((colab. Gheorghe Andreica).

Voinea, Octavian, *Masacrarea studențimii române în închisorile de la Pitești, Gherla și Aiud*, Ed. Majadahonda, București, 1996 (colab. Gheorghe Andreica).

Zelea-Codreanu, Nicador [nepot al întemeietorului Legiunii], *Mișcarea legionară. Exprimări necenzurate*, Ed. Luc-man, București, 2009.

Zugravu, Cezar, *Mărturii ale suferinței*, Ed. Moldova, Iași, 1996.

Sf. Ilie-Gorgani: biserica bucureșteană frecventată de legionari

relațiile cu vechea oligarhie a Vechiului Regat. În acest scop Partidul Național Țărănesc promova „revizuirea legislației economice pentru a se introduce „egalitatea de tratament” a capitalurilor străine cu cele românești. Unele măsuri, prin aplicarea politicii „porților deschise”, exprimau hotărîrea de a lovi marea burghezie liberală.”¹⁷

Oricare ar fi fost fricțiunile în jurul împărțirii produsului național dintre cele două partide ale oligarhiei locale, ele erau obligate să păstreze categoric rolul geopolitic fixat de către oligarhia internațională pentru statul român modern. Și partidele înțelegeau perfect aceasta: „În domeniul politicii externe se afirma hotărîrea de a continua politica tradițională, întrucît aceasta „nu aparține partidelor, ci țării”.¹⁸ Prin „țară” se înțelege, firește, statul român modern. Și nu lui, de fapt, ci oligarhiei financiare internațională îi aparține politica externă a statului român modern.

Astfel, sistemul politic confecționat pentru români era axat, ca orice sistem democratic, pe oligarhia locală care acționa, la rîndul ei, prin două pîrghii care alcătuiau clasa politică: camarila și partidele, precum și mass-media reprezentată în epocă în special prin ziare și reviste. Deși activitatea camarilei nu era reglementată și nici existența ei nu era fixată prin legi, ea acționa prin rege și prin partide. Oricum, ea făcea parte din sistem ca o componentă neformală și implicită. După cum am remarcat mai sus, nici un partid nu putea fi acceptat în sistem fără a avea acordul tacit sau expres al oligarhiei locale și al celei străine. Sistemul politic fiind astfel construit, el asigura o deplină stabilitate pentru satisfacerea intereselor proprietarilor săi – oligarhia financiară internațională, – precum și pentru vechilii ei în persoana oligarhiei locale „național-liberale” și „național-țărănești”.

Mai mult decît atît. Acest sistem putea foarte rapid, ca și orice democrație autentică, în decurs de cîteva ore să se comuteze în funcționarea sa de la regimul democrat („electoralist”-pluripartidist) la regimul totalitar (monopartidist). Exact așa s-a întîmplat în noaptea de 10 februarie 1938 cînd regele a anunțat că parlamentul este dizolvat, activitatea partidelor se suspendă pe termen nelimitat (pînă în 1990, de fapt), el formează guvernul și un singur partid pentru toți – Frontul Renașterii Naționale.

În noul guvern și partid au intrat aproape toți liderii celor două partide mari ale oligarhiei și unii reprezentanți ai partidelor mai mici ale ei. Adică, clasa politică „românească” s-a restructurat într-o noapte din pluripartidism în monopartidism, din politicieni „aleși” prin scrutin în politicieni numiți prin decret regal. Nu a fost nevoie de nici o luptă de stradă, de nici o lovitură de stat, de nici o demonstrație de protest. A fost nevoie numai de anunțul făcut de rege la sugestia camarilei. Mai jos vom vedea cauzele comutării sistemului politic român de la democrație la totalitarism (de fapt, în esență, e una și aceeași, mediul înconjurător al sistemului diferind).

* * *

Îndată după încheierea războiului și unificarea țării în sistemul politic al statului român modern pentru majoritatea românilor s-a pus problema refacerii vieții sociale și economice. Dar refacerea nu urma să constituie o revenire la situația de dinainte de război, ci la o nouă ordine care să elimine abuzurile și nedreptățile pe care războiul le-a exacerbat. Corupția pe seama aprovizionării armatei în timpul operațiilor militare a generat o întreagă pătură de parveniți. Oamenii doreau dreptate: pedepsirea acestor tîlhari din clasa politică. Țăranii care, în calitate de ostași, de grosul armatei, au dus greul războiului, așteptau împrăștierea cu pămînt, mai ales că regele Ferdinand le-o promisese personal în tranșee înainte de bătăliile victorioase de la Mărăști și Mărășești.

Problemele pe care le resimte populația, Țara, sînt formulate cel mai bine de către vînătorii de

¹⁷ E. Stănescu, Iu. Stănescu, G. Preda. România Mare. Puterea politică. Editura Karta-Graphic, Ploiești, 2010, pag. 53-54.

¹⁸ Citat la E. Stănescu, Iu. Stănescu, G. Preda. România Mare. Puterea politică. Editura Karta-Graphic, Ploiești, 2010, pag. 54.

voturi, adică de partidele care pretind să guverneze. E un specific definitoriu al democrației: formularea problemelor în programele electorale ale partidelor. Doar prin aceste programe partidele urmăresc colectarea a cât mai multe voturi. De aceea ele caută să surprindă cât mai exact nevoile celor mulți (ale celor care votează masiv) ca să le exprime în limbajul potențialilor votanți majoritari.

Deja un cu totul alt aspect este faptul că partidele, mai exact finanțatorii lor, oligarhii, văd problemele foarte diferit decât populația și le formulează pentru ei înșiși și mai diferit decât pentru alegători. Cel mai important este ca alegătorii să nu afle cumva ce probleme și ale cui au de gând să rezolve într-adevăr partidele când vin la putere. Că dacă alegătorii ar afla, nu că nu ar vota nici un patrid, ci le-ar lua pe fugă cu furci și cu țepoai, ar porni un război al întregului popor de eliberare națională. Și o cu totul altă problemă decât cele pe care doresc să le rezolve partidele și decât cele resimțite de către alegătorii majoritari sînt problemele reale ale poporului, ale Țării, nu ale populației sau ale statului *superpus*.

În anul 1919, adică, practic, îndată după Unire, majoritatea populației Țării vedea problemele astfel (după cum le-a surprins guvernul prezidat de Alexandru Vaida-Voievod, unul dintre reprezentanții de seamă ai clasei politice): „garantarea unui regim democratic național prin reforma agrară, reforma administrativă, desființarea jandarmeriei și înlocuirea ei cu o miliție de stat la dispoziția organelor administrative, unificarea monetară, introducerea impozitului progresiv pe venit, revizuirea averilor și confiscarea celor făcute prin fraudă în timpul războiului, iar pentru muncitori dreptul la asociere, salariu egal la muncă egală, 8 ore de muncă, contract colectiv etc.”¹⁹

Prezența disproporționat de mare a neromânilor în clasele avute, printre profesiile libere (avocați, ziariști, oameni de artă, profesori universitari) și printre studenți creau românilor impresia de parcă țara lor s-ar afla sub ocupație. Și aceasta când chiar și populația Vechiului Regat cunoscuse ce este cotoșirea în anii de ocupație germană a Regatului.

Concepția eminesciană de pătură superpusă își găsea confirmarea practic la fiecare pas. Bunăoară, numărul studenților români la univeristățile din țară era, la cele mai importante facultăți, cum erau cele de drept, medicină, farmaceutică, inginerie, comerț, științe exacte, mult inferior, sub aspect proporțional, cu cel al minorităților. Astfel, la Universitatea din Iași, la facultatea de medicină 67% de studenți erau evrei, iar la cea de farmaceutică peste 70%. La Universitatea din Cernăuți, din 1300 de studenți numai 300 erau români și 150 de alte naționalități, studenții evrei constituind 850 la număr. În vreme ce procentul populației evreiești per total în România Mare era sub 5 %. Sau în domeniul industriei. De exemplu, în Basarabia circa 70% din toate întreprinderile și atelierele erau deținute de proprietari evrei. Procentul lor în populația ținutului fiind de 7,2%., iar în populația orășenească de circa 35%. Unii călători din epocă remarcă cu uimire că, bunăoară, la Chișinău, majoritatea firmelor de prăvălii, de ateliere erau scrise numai în limba idiș fără vreo traducere în română sau rusă.

Pe fundalul propagandei patriotice care a precedat Unirea și a continuat cu o și mai mare intensitate pentru a o justifica, în încercarea de a determina populația să rabde lipsurile de dragul Unirii înfăptuite, o asemenea situație etno-socială devenea izbitoare pentru băștinași. De aceea, căutătorii de voturi erau nevoiți să abordeze și aceste nedumeriri ale românilor, să le promită schimbarea în acest sens.

În asemenea condiții, ca protest la situația existentă se intensifică demersurile etno-sensibile, bazate pe dezamăgiri de ordin etno-social și moral. Inițial aceste demersuri aveau un caracter izolat, spontan. Dar, dat fiind că ele reflectau o stare de spirit generală, mai ales printre tineri, printre studenți, aceste demersuri capătă îndată ecou în toată țara și, destul de rapid, se constituie în diferite forme organizatorice. Astfel, la 4 martie 1923 la Iași se înființează Liga Apărării Național-Creștine (LANC) în frunte cu profesorul de drept A. C. Cuza care, în perioada antebelică, a condus împreună cu Nicolae Iorga Partidul Național Democrat.

¹⁹ Citat la E. Stănescu, Iu. Stănescu, G. Preda. România Mare. Puterea politică. Editura Karta-Graphic, Ploiești, 2010, pag. 40.

Oțel-Petrescu, Aspazia, *Crucea de la Miercurea Ciuc și Paraclisul "Nașterea Maicii Domnului" de la Mislea. În memoria femeilor decedate în lupta anticomunistă*, Ed. Scara, București, 2001.

Oțel-Petrescu, Aspazia, *Adusu-mi-am aminte*, Rovimed Publishers, Roman, 2007.

Oțel Petrescu, Aspazia, *Cu Hristos în celulă*, Ed. Areopag, București, 2011.

Oțel Petrescu, Aspazia, *A fost odată*, București, 2011.

Paven, Justin Ștefan, *Dumnezeul meu, de ce m-ai părăsit? Reeducări – Camera 4 Spital*, Ed. Ramida – Ed. Majadahonda, București, 1996.

Pătrașcu, Gheorghe, *Zile de încercare și de har. Amintiri din închisoare*, Roman, 2002.

Păun, Nicu, *Muntele suferinței*, Institutul European, Iași, 1997.

Păun, Nicu, *Un soldat pe baricada idealului legionar. "Audiatur et altera pars". Evocări: 1930-1939*, Brașov, 1997.

Păun, Nicu, *Sub faldurile drapelului tricolor*, Ed. "Pentru Viață", Brașov, 1999.

Petrașcu, Nicolae, *Din viața legionară*, Col. "Omul Nou", Salzburg, 1952 (amintiri de la începutul anilor '40); reed. Ed. Majadahonda, București, 1995 (cu un cuvânt înainte de Horia Sima).

Petrescu, Aspazia – vezi **Oțel-Petrescu, Aspazia**

Petrișor, Marcel, *Fortul 13. Convorbiri din detenție*, Ed. Meridiane, București, 1991.

Petrișor, Marcel, *Secretul Fortului 13. Reeducări și execuții*, Ed. Timpul, Iași, 1995.

Petrișor, Marcel, *La capăt de drum*, Institutul European, Iași, 1997[21].

Petrișor, Marcel, *Trecute vieți de domni, de robi și de tovarăși*, Ed. Vremea, București, 2008. Cf., pe acest blog, "[Un nou volum de Marcel Petrișor](#)".

Petrișor, Marcel, *Cumplite încercări, Doamne! (Anii de mucenicie ai temnițelor comuniste)*, Ed. Christiana, București, 2011 (ediție și prefață de Răzvan Codrescu, postfață de Lucian D. Popescu).

*** *Poeți după gratii*, 4 vols. (?), Arhiva A.F.D.P.R., București, 1993 și urm. (coord. Constantin Aurel Dragodan). Cf. și *Poeți după gratii*, Mănăstirea Petru Vodă, 2010 (din păcate, nu se indică numeroasele volume ale autorilor antologăți apărute între timp, nici sursele textelor reproduse).

Popa, Doina, *Sfîntă tinerețe*, Ed. Timpul, Iași, 1998.

Popa, Neculai, *Coborîrea la iad. Amintiri din închisorile României comuniste*, Ed. Vremea, București, 1999; reed. Ed. Axa, Botoșani, 2009. Cf. și Neculai Popa, *Represiune și rezistență în ținutul Neamțului*, Ed. Vremea, București, 2000.

Popescu, George, *Un filozof al istoriei: Horia Sima*, Ed. Majadahonda, București, 1995.

Popescu, George, *Sub sabia cavalerilor Apocalipsului*, Ed. Majadahonda, București, 1997.

Popescu, Traian[22], *Experimentul Pitești. Terorismul din închisorile Pitești, Gherla, Canal și Târgu Ocna. Atacul brutalității asupra conștiinței*, București, Ed. Crater, 2000 (cu o prefață de Răzvan Codrescu). Cf. și Stănescu, Gabriel *(Dumnezeu m-a salvat din Iad! O mărturie cutremurătoare: reeducarea prin tortură la Pitești, Gherla, Canal. Convorbiri cu Traian Popescu*, Ed. Criterion Publishing, București, 2008.

Popescu, Traian, *File din procesul comunismului. Teroarea și diversiunea politică de stat*, Ed. Scara, București, 2004; reed. 2007, cu încă un subtitlu: *Comunismul la judecata istoriei*.

Popescu-Vorkuta, Nicu, *Un legionar dincolo de Cercul Polar*, Ed. Gordian, Timișoara, 1994.

*** *Poziția politică a Mișcării Legionare în vederile Tribunalului Internațional de la Nürnberg*, Fundația "Prof. George Manu", București, 2005.

*** *Rezistența anticomunistă din munții Banatului. Interviu și evocări*, Ed. Marineasa, Timișoara, 1998.

Robul 1036 [Traian Trifan], *Mărturisesc*, Ed. Scara, București, 1998.

Roșca, Victor, *Experimentul Târgșor: începutul represiunii comuniste*, Ed. Curtea Veche, București, 2011.

Salcă, Alexandru, *Dăruit cu suferința. Memorii*, vol. I, Ed. Transilvania Expres, Brașov, 1998.

Sari, Achile, *Pohod na Sibir. Speranța care a surpat "porțile iadului"*, Ed. Venus, București, 1994.

Silveanu, Ileana, *Cărările speranței. Destine ale rezistenței anticomuniste din Banat*, vol. I, Ed. Marineasa, Timișoara, 1998.

Simionescu, Roxana, *Doctrina legionară*. Prezentare concisă, Ed. Lucman, București, 2003.

State, Aurel, *Drumul crucii*, 2 vols., Ed. Litera, București, 1993 (dar prima tipărire s-a făcut în Germania, în chiar anul morții autorului: Coresi-Verlag, Freiburg, 1983, cu o prefață de Remus Radina).

Stănescu, Bucur, *Calvarul "Culme"*, Ed. Mișcării Legionare, f. l., 1995.

Stănescu, Bucur, *Spicuiuri dintr-o viață chinuită. Meditații asupra închisorilor comuniste*, Ed. Ramida, București, 1999.

Stănescu, Gheorghe, *Jurnal de prigoană (1952-1955)*, Ed. Venus, București – Ed. Știința, Chișinău, 1996.

Stănescu, Gheorghe, *Cabala tăcerii... și dreptul la replică*, Ed. Venus, București, 2000.

Stoica, Victor, *Memorii. Petre Țuțea la verticală*, Editura Fides, Iași, 1998.

Lefa, Aristide, *Cine au fost victimele de la Jilava?*, Ed. proprie, București, 1993.

Lefa, Aristide, *Fericiți cei ce plîng*, Ed. Eminescu, București, 1998.

*** *Legiunea pentru supraviețuirea ființei naționale*, Ed. Fundației Buna Vestire, București, 1993.

Logigan, Stefan, *Rumäniens Eiserne Garde. Ein Legionär erinnert eich*, Universitas Verlag, München, 1995.

Manoilescu, Mihail, *Memorii*, 2 vols., Ed. Enciclopedică, București, 1993.

Mateiaș, Virgil, *Anii de groază din România comunistă*, Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1991; ed. a II-a, completată: 1996.

Marian, Gheorghe, *Mărturii (Amintiri din gulagul românesc)*, Ed. Mirton, Timișoara, 1999.

Maxim, Virgil, *Imn pentru crucea purtată. Abecedar duhovnicesc pentru un frate de cruce*, 2 vols., Ed. Gordian, Timișoara, 1997 și 1998; reed. Ed. Antim, f. l., 2002.

Maxim, Virgil, *Lămuriri legionare. Articole, scrisori, luări de poziție*, supliment al *Gazetei de Vest* [Timișoara], martie 1998 (ed. Artenie Costel Condurache).

Măgirescu, Eugen, *Moara dracilor. Amintiri din închisoarea de la Pitești*, Ed. FRONDE, Alba Iulia-Paris, 1994 (ed. Remus Radina).

Mărculescu, Radu, *Pătimiri și iluminări din captivitatea sovietică*, Ed. Albatros, București, 2000; reed.: Ed. Humanitas, București, 2010. Cf. și excelentul volum Teatru: Meșterul-Fără-Nume. Magog, Ed. Vitruviu, București, 2001[20].

Mărculescu, Radu, *Mărturii pentru "Judecata de Apoi"... adunate din Gulagul românesc*, Ed. Aldine, București, 2005.

*** *Mărturisirea unui creștin. Părintele Marcu de la Sihăstria*, Ed. Mănăstirii Petru Vodă, 2007 (ed. monahul Filotheu Bălan). Cf., pe acest blog, "[Sfinții închisorilor: Părintele Marcu](#) [prezentat de Lucian D. Popescu]".

*** *Mărturisorul*, f. e., Sibiu, 2006 (poezii închinat lui Corneliu Codreanu; ed. Flor Strejnicu)

Merișca, Costin, *Tărîmul Gheenei*, Ed. Porto Franco, Galați, 1993.

Merișca, Costin, *Tragedia Pitești. O cronică a reeducării din închisorile comuniste*, Institutul European, Iași, 1997.

[**Maica Mihaela**], "Mesajul testamentar al Mariei Iordache [Maica Mihaela]", în *Puncte cardinale*, anul II, nr. 11-23/1992, p. 3. Cf. și "O scrisoare din închisoare a Maicii Mihaela [1958]", în *Puncte cardinale*, anul XIII, nr. 10/154, octombrie 2003, p. 4 (sursa: Mănăstirea Vladimirești; semnat: "Maica Stareță și maicile din sobor").

Mija, Teofil, *Am fost coleg și prieten cu Ion Golea*, Col. "Omul Nou", Miami Beach, 1993; reed. 2003 (Brașov).

Mija, Teofil, *Noi nu am avut tinerețe*, Ed. Lux Libris, Brașov, 2005.

Milcoveanu, Șerban, *Partidul comunist și Mișcarea legionară în epoca fierbinte iulie 1945-iunie 1948*, București, Ed. Rev. "Învieră", 1996.

Milcoveanu, Șerban, *Corneliu Z. Codreanu, altceva decît Horia Sima*, 2 vols., Ed. Rev. "Învieră", București, 1996.

Milcoveanu, Șerban, *Memorii* (1929-1989), Ed. Pămîntul, Pitești, 2009.

Mocanu, Sebastian, *4 scrisori legionare*, Supl. al rev. "Gazeta de Vest", Timișoara, 1994.

Moise, Pr. Victor, *Mișcarea Legionară și credința strămoșească*, Ed. Majadahonda, București, 1994 (include și *Acatistul Moșa-Marin* de Horia Stamatu).

Muntean, Ion, *La pas, prin "reeducările" de la Pitești, Gherla și Aiud*, Ed. Majadahonda, București, 1997.

Munteanu, Bogdan, *Mișcarea Legionară – cuget, repere, atitudini*, Ed. Imago, Sibiu, 2000.

Neștian, Valeriu, *Perspective legionare asupra timpurilor prezente și viitoare. Recurs la istorie*, Ed. Gordian, Timișoara, 1995.

Oancea, Zosim, *Datoria de a mărturisi. Închisorile unui preot ortodox*, Ed. Harisma, București, 1995; reed.: *Închisorile unui preot ortodox*, Ed. Christiana, București, 2004 (ed. și cuvînt înainte de Răzvan Codrescu). Cf., pe acest blog, "[Între Sibiu și Sibiel: Părintele Zosim Oancea](#)".

Ogoranu, Ion Gavrilă, *Brazii se frîng, dar nu se îndoiesc. Rezistența anticomunistă în Munții Făgărașului*, 3 vols., Marineasa, Timișoara, 1993/1999 (ultimul vol. în colab. cu Lucia Baki Nicoară). Ulterior au apărut și alte volume sau broșuri sub același titlu, cărora le-am pierdut socoteala.

Oprișan, Constantin, *Cărțile Spiritului și alte poezii*, Ed. Christiana, București, 2009 (ed. pr. Gh. Calciu, M. Petrișor, R. Codrescu; prefață de Marcel Petrișor; postfață de Isabela Vasiliu-Scraba). Cf. și *Doi poeți damnați: Constantin Oprișan și Ștefan Vlădoianu*, Ed. Majadahonda, București, 1995 (ed. și prefață de Radu-Dan Vlad). Cf., pe acest blog, "[Un mare poet din închisoare](#)".

Opriță, Grigore, *Garda de Fier. O carte pentru tînărul român*, Ed. Gordian, Timișoara, 1994.

Oțel-Petrescu, Aspazia, *Strigat-am către Tine, Doamne...*, Ed. Fundației Buna Vestire, București, 2000 (cu un cuvînt introductiv de Ion Coja); reed., cu titlul *Doamne, strigat-am!*, Ed. Platytera, București, 2008 (cu un cuvînt introductiv de Răzvan Codrescu). Cf., pe acest blog, "[Eroismul feminin în lumina Bunei Vestiri](#)" sau "[Răzvan Codrescu despre doamna Aspazia Oțel-Petrescu](#)".

Mesajul virulent antisemit și incisiv față de guvernare le-a făcut pe cele două partide guvernante – PNL și PNȚ – să accepte, în forme mai moderate, același mesaj. Bineînțeles, nu era vorba de rezolvarea problemelor semnalate de LANC, ci de nevoia de a prelua mesajul unui potențial concurent electoral. Această preluare îl dezarmează pe concurent și, prin urmare, nu îi permite să se conecteze la alegător. Astfel, sistemul politic se protejează de un intrus.

Problemele semnalate de LANC și soluțiile propuse de aceasta găseau înțelegere și sprijin în pături destul de largi ale populației. Polemicile pe marginea acestor probleme erau răspîndite în numeroase publicații. Faptul că mesajul LANC a fost receptat destul de călduros aceasta nu înseamnă deloc că cei care resimțeau aceste probleme aveau aceeași înțelegere a lor sau a soluționării lor. În cadrul LANC responsabil pentru organizarea studenților în toată țara a devenit Corneliu Zelea Codreanu, un student de al prof. A. C. Cuza. În decurs de 3 ani LANC, sub aspect electoral, a bătut, practic pasul pe loc. Această stagnare a generat nevoia de noi abordări a problemelor existențiale ale poporului român ceea ce a condus, inevitabil, la disocierea de LANC a unui grup de tineri în frunte cu C. Z. Codreanu care în iunie 1927 au anunțat formarea unei Mișcări – Legiunea „Arhanghelul Mihail”.

* * *

După cum a declarat în repetate rînduri fondatorul ei, Legiunea nu este un partid, ci o mișcare de înnoire a poporului român, de „învieră” cum se exprima C. Codreanu. Nu vom reproduce aici evenimentele biografiei Căpitanului Mișcării Legionare și nici etapele evoluției legionarismului ca forță politică. Important este să constatăm că în decurs de 10 ani Mișcarea a crescut de la 5 membri și simpatizanți la multe sute de mii și, conform unor studii, la peste 1 milion 100 mii din cei circa 3,8 milioane de alegători cîți erau la un moment dat în România Mare. Deși Mișcarea se declarase a nu fi un partid, ea participa la alegeri prin propriile partide pe care le înregistra consecutiv cu ocazia diferitelor campanii electorale: Garda de Fier și partidul „Totul pentru Țară”. Nici un partid în întreaga istorie a României moderne nu a înregistrat performanțe asemănătoare.

Asemenea performanțe se datorează originalității extraordinare a acestei Mișcări. La un studiu atent și imparțial al acestei Mișcări se constată că ea nu se înscrie în nici un fel de clasificări proprii oricăror partide și formațiuni social-politice: stînga-dreapta-centru, moderat-extremist, conservator-progresist, democrat-autoritar-totalitar, etc.

Fondatorul acestei Mișcări, C. Z. Codreanu, a construit-o pe principii absolut inedite pentru orice formațiune politică. Dacă toate partidele pornesc de la un program de prefaceri economice, sociale, politice, Căpitanul a pornit de la om, nu de la program: „Noi nu am avut nici un program. Și acest fapt va naște desigur un mare semn de întrebare. [...] Dar nu ne-am legat împreuna cei ce cugetam la fel, ci acei ce simțeam la fel. Nu cei ce aveam același fel de a gîndi, ci acei ce aveam aceeași construcție sufletească. [...] Dacă nu aveam, așadar, nici bani, nici programe, aveam în schimb pe Dumnezeu în suflete și el ne insufla puterea nebiruită a credinței. Legiunea nu este numai un sistem logic, o înlănțuire de argumente, ci o „trăire”. După cum cineva nu este creștin dacă „cunoaște” și „înțelege” Evanghelia, ci numai dacă se conformează normelor de viață afirmate de ea, dacă o „trăiește”.²⁰

În aceste puține cuvinte rezidă aproape întreaga originalitate a Mișcării. Ea se bazează pe cei care simt la fel, adică pe cei care împărtășesc aceleași valori morale. În al doilea rînd, legionarii pornesc nu de la program, ci de la trăirea unor valori, a unor idealuri. Da, după cum vom vedea, Mișcarea este și un sistem logic, și o înlănțuire de argumente cum nici un alt partid nu le-a avut. Dar ea se bazează înainte de toate pe trăire, pe autenticitate, pe sinceritate, căci orice trăire pronește de la sinceritate.

²⁰ Corneliu Zelea Codreanu. Doctrina Mișcării Legionare. Prezentare concisă. Restituiri istorice. Ed. Lucman, București, 2003, pag. 25.

Chiar numai aceste trăsături sînt suficiente pentru a se deosebi de orice componentă a sistemului politic al statului român modern sau al oricărui alt stat modern.

Dar ea mai avea încă o calitate absolută: ea nu era finanțată de nici un oligarh, nici local, nici străin. Au existat o mulțime de insinuări în presa aservită oligarhiei, precum că Legiunea ar fi fost finanțată de Germania hitleristă. Nu există nici un document în acest sens, nici o „înlănțuire de argumente”, ci numai insinuări. Dimpotrivă, există o înlănțuire de argumente-fapte care exclud această ipoteză, dar, din lipsă de spațiu în acest volum argumentele sînt expuse în volumul doi al documentelor.

Trăsătura cea mai scandaloașă pentru sistemul politic era axarea Mișcării pe Ortodoxie ca valoare supremă a poporului român, ceea ce era în absolută incompatibilitate cu sistemul politic al statului român modern, cu statul însuși, cu menirea lui preprogramată de artizanii lui. Raportarea doctrinei Mișcării la Ortodoxie și, totodată, ca urmare firească, abordarea problemelor existențiale ale poporului român poziționa Mișcarea în coordonate improprii pentru o formațiune social-politică, dar deplin adecvate unei **mișcări de eliberare națională și de refacere moral-spirituală**. Eliberarea ținea, firește, de desființarea sistemului politic al statului român modern și înlocuirea acestuia cu un sistem politic românesc, al poporului român și pentru poporul român, cuprinzînd, bineînțeles, și toate persoanele de alt neam care acceptă să conlocuiască cu românii după legile morale ale băștinașilor.

Astfel, Mișcarea Legionară se poziționa între coordonatele următoare. Biserică- Neam-Stat. Fără o considerare a Mișcării în asemenea coordonate conceptuale nu este posibilă categorisirea ei. Orice formațiune social-politică de tip democrat (sau totalitar, căci, *în esență*, nu este deosebire de esență, ci numai de metode) se definește exhaustiv în coordonatele conceptuale de „populație/electorat-partide controlate oligarhic-Stat”. Mișcarea nu înțelegea reducerea fenomenului identitar și moral de neam la un concept statistic de populație, la o entitate care se manifestă strict biologic și social-economic, fără valori identitare, fără conștientizarea rostului său de a fi, fără raportarea la memoria istorică, la morală, cultură, spiritualitate.

* * *

Unul dintre conceptele fundamentale ale legionarismului este cel de neam pe care C. Codreanu l-a definit în termeni civilizaționiști anticipînd astfel cu cîteva decenii teoria civilizațiilor. Astfel, Căpitanul vedea neamul în felul următor: „Cînd zicem Neamul Românesc, înțelegem toți Români vii și morți, cari au trăit de la începutul istoriei pe acest pămînt și cari vor mai trăi și în viitor.”²¹

Și în continuare: „*Neamul are:*

1. *Un patrimoniu fizic*, biologic: carnea și sîngele.”²²

2. *Un patrimoniu material*: pămîntul țării și bogățiile.

3. *Un patrimoniu spiritual care cuprinde:*

a) Concepția lui despre Dumnezeu, lume și viață. Această concepție formează un domeniu, o *proprietate spirituală*.

b) Onoarea lui ce strălucește *în măsura în care neamul s-a putut conforma, în existența sa istorică, normelor izvorîte din concepția lui despre Dumnezeu, lume și viață*.

c) *Cultura lui: rodul vieții lui*, născut din propriile efortări în domeniul gîndirii și artei.

[...] Toate aceste trei patrimonii își au importanța lor. Pe toate un neam trebuie să și le apere. Dar cea mai mare însemnătate o are patrimoniul său spiritual, pentru că numai el poartă pecetea eternității, numai el străbate peste toate veacurile.”²³

²¹ Ibidem, pag. 164.

²² Astăzi noi am numi aceleași concepte capacitate demografică și genofond.

²³ Corneliu Zelea Codreanu. Doctrina Mișcării Legionare. Prezentare concisă. Restituiri istorice. Ed. Lucman, București, 2003, pag. 164-165.

Cojocaru, Nicolae, *Filmul unei existențe*, (“în regie proprie”), București, 2003 (ed. Gh. Andreica).

Constantin, Ion, *Istorie trăită*, Ed. PRINTEURO, Ploiești, 1999.

Constantinescu, Gabriel, *Evreii în România (secolele XVI-XX)*, Ed. FRONDE, Alba Iulia-Paris, 2000.

Constantinescu, Gabriel, *Gîlceava anticomunistului cu lumea. Cronica unui deceniu de tranziție (1991-2001)*, Ed. Christiana, București, 2002 (cu o prefață de Răzvan Codrescu).

Constantinescu, Gabriel, *Șah la rege. Declinul monarhiei române în secolul XX*, Ed. Christiana, București, 2007.

Cosmovici, Horia, *Manualul omului politic creștin*, Ed. Crater, București, 1995.

Crăcea, N., *Dezvăluiri legionare*, 5 vols. (scoase în regie proprie), București, 1994/2001 (ultimul la Editura Elisavavros, întregit și îngrijit de văduva autorului, Flora Crăcea).

Cucu, Tudor V., *Din prigoane în prigoane. Memorii*, 4 vols., Ed. Transilvania Expres, Brașov, 1998/2001.

*** *Culegem din mormîntul lor lumină*, antologie realizată de dr. Flor Strejnicu, Ed. Imago, Sibiu, 1999 (poezii închinete lui Corneliu Codreanu).

Davidescu, Ștefan Ioan, *Călăuză prin infern*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2002 (cu o prefață de Flori Stănescu).

Derdena, Mihai Stere, *Mărturisirea unui neînvins*, Ed. Fundației Culturale Aromâne “Dimândarea părintească”, București, 1998.

Dumitrescu, Vladimir, *Închisorile mele. Memorii*, Ed. Albatros, București, 1994.

Dumitrescu-Borșa, Ion, *Cal troian intra muros. Memorii legionare*, Ed. Lucman, București, f. a.

Funda, Dumitru (Tache), *După 60 de ani, mistificarea continuă*, Ed. Fundației Buna Vestire, București, 1998 (cu o prefață de Răzvan Codrescu). Cf. și *Foștii deținuți politici – o șansă ratată*, Fundația Culturală Buna Vestire, București, 1999.

Gheorghiiță, Viorel, *Et ego. Sărat-Pitești-Gherla-Aiud. Scurtă istorie a devenirii mele*, Ed. Marineasa, Timișoara, 1994.

Gheorghiiță, Viorel, *Sub semnul ororii depline. Reeducare-demascări-procese*, Supl. al rev. “Gazeta de Vest”, Timișoara, 1995.

Ghinea, Simion, *Cînd cobora “cortina de fier”, acum 50 de ani*, Fundația Buna Vestire, București, 1995.

Ghinea Vrancea, Simion, *Mircea Eliade și Emil Cioran în tinerețe*, Ed. Elisavavros, București, 1998.

Grebenea, Nicolae, *Amintiri din întuneric*, Ed. Agora, Iași, 1998; ed. a II-a completată, Ed. Scara, București, 2000; ed. a III-a: Ed. Scara, București, 2005.

Gyr, Radu, *Poezii*, 3 vols. (1. *Sîngele temniței. Balade*; 2. *Stigmat*; 3. *Poezia orală*), Ed. Marineasa, Timișoara, 1992-1994.

Gyr, Radu, “Ultimul cuvînt la procesul din 1945 [pe 2 iunie, în fața așa-zisului Tribunal al poporului]”, în *Adevărul literar și artistic*, nos. 207 și 208/1994.

Gyr, Radu, *Calendarul meu. Prietenii, momente și atitudini literare*, Ed. Ex Ponto, Constanța, 1996 (ed. și prefață de Ion Popișteanu).

Gulan, Aurelian, *Mărturii din Iadul Roșu*, Ed. Petrion, București, 1996.

Guleș, Ovidiu, *Cum am cunoscut Legiunea Arhanghelul Mihail*, Ed. Gordian, Timișoara, 1993.

Guleș, Ovidiu, *Mort sau viu. O carte pentru tînărul român*, Ed. Gordian, Timișoara, 1994.

Hentea, Tiberiu, *De la Cotul Donului la Aiud*, Ed. Gordian, Timișoara, 1996.

Ianolide, Ioan, *Întoarcerea la Hristos. Document pentru o lume nouă*, ed. îngrijită la Mănăstirea Diaconești, cu un cuvînt înainte de Părintele Gheorghe Calciu-Dumitreasa, Ed. Christiana, București, 2006 (postfață de Răzvan Codrescu); trad. neogr.: Ed. Orthodoxos Kypseli, Thessalonik, 2009.

Ianolide, Ioan, *Deținutul profet*, ed. îngrijită la Mănăstirea Diaconești, Ed. Bonifaciu, București, 2009 (titlul este editorial și se referă chiar la autorul cărții). Cf., pe acest blog, ["10 scrisori inedite ale lui Ioan Ianolide"](#) [cătore Părintele Benedict Ghiuș].

*** *Intellectualii și Mișcarea Legionară. Mari conștiințe românești*, Ed. Fundației Culturale Buna Vestire [în colaborare cu Fundația “Prof. George Manu”], București, 2000 (modest dicționar de personalități cu trecut legionar).

Ionescu, Aristide, *Dacă vine ora H, pe cine putem conta? File de jurnal. Mărturii despre regimul de exterminare din închisorile comuniste*, Timișoara, Ed. Gordian, 1998.

Iorgulescu, Constantin, *Dimensiunea transcendentă a politicului*, Ed. Puncte Cardinale, Sibiu, 1997.

Iorgulescu, Constantin, *Închisoarea inocenților*, Ed. Crisserv, Mediaș, 2000.

*** *Lacrima prigoanei. Din lupta legionarelor române*, Ed. Gordian, Timișoara, 1994; vol. 2 a apărut la Ed. Gama, București, 1997.

Jijie, Gheorghe, *Profesorul George Manu. Monografie*, Ed. Elisavavros, București, f. a. [2002].

Jijie, Gheorghe, *Un dac cult: Nicolae Petrașcu*, Fundația Profesor George Manu/Ed. Elisavavros, București, 2005 (conținutul nu-i la fel de stupid ca titlul).

1.3. Literatura "de sertar" și postcomunistă

- Acterian, Haig, *Privilegiați și năpăstuiți*, Institutul European, Iași, 1992.
- Almanahul "Gazeta de Vest" – 1994, Timișoara, 1993[19].
- Andreica, Gheorghe, *Țirșorul nou. Închisoarea minorilor: 1948-1950*, Ed. PRINTEURO, Ploiești, 2000.
- Andreica, Gheorghe, *Pentru o lingură de arpacaș. Meschinăriile lui Petre Pandrea de la închisoarea Aiud, 1959-1964*, Ed. Metafora, f. l., 2005.
- Andronescu, Demostene, *Reeducarea de la Aiud. Peisaj lăuntric. Memorii și versuri din închisoare*, Ed. Christiana, București, 2009 (cu o prefață de Răzvan Codrescu; în Anexe: "Raportul colonelului [Gheorghe] Crăciun către Ministerul de Interne la încheierea reeducării [de la Aiud]" – pp. 216-246). Cf. și Demostene Andronescu, Peisaj lăuntric (Poezii), Ed. Puncte Cardinale, Sibiu, 1995 (cu același prefațator). A se vedea, pe acest blog, "Mărturii din gulagul românesc", "Demostene Andronescu despre colonelul Crăciun", "Literatura închisorilor comuniste: Demostene Andronescu" și "Reeducarea de la Aiud: raport oficial".
- Andronescu, Demostene, *De veghe la cumpăna vremilor. Articole, cronici, mărturii*, Ed. Christiana, București, 2011 (cu un cuvânt editorial de Răzvan Codrescu).
- Baciu, Petru C., *Răstigniri ascunse. Mărturii*, vol. I, Ed. Fundației Culturale "Buna Vestire", București, 2004.
- Baciu, Petru C., *Răstigniri ascunse. Mărturii*, vol. II, Ed. Fundației Culturale "Buna Vestire", București, 2009 (pe coperta întâi e trecut greșit anul 2004).
- Baicu, Petre, *Povestiri din închisori și lagăre*, Biblioteca Revistei "Familia", Oradea, 1995.
- Banea, Dumitru, *Acuzat, martor, apărător în procesul vieții mele*, Ed. Puncte Cardinale, Sibiu, 1995 (cu un supliment scos în același an, în regie proprie, referitor la anii de închisoare sub comuniști). Volumul este postfațat de Aurel Cioran, fratele filosofului.
- Băgu, Gheorghe, *Mărturisiri din întuneric*, Ed. Tehnică, București, 1993.
- Bejan, Dimitrie, *Bucuriile suferinței. Evocări din trecut*, 2 vols., Ed. Cartea Moldovei, Chișinău, 1995-1996. Cf. și *Bucuriile suferinței. Viața unui preot martir*, Iași, 2002; reed. Mănăstirea Sihăstria, 2005.
- Bejan, Dimitrie, *Oranki. Amintiri din captivitate*, Ed. Tehnică, București, 1995.
- Bejan, Dimitrie, *Vișornia cea mare*, Ed. Tehnică, București, 1996.
- Beregic, Valentin T., *Din noianul amintirilor triste*, Ed. Umbria, Baia Mare, 1995.
- Berzescu, Atanasie, *Lacrimi și sînge*, Ed. Marineasa, Timișoara, 1999.
- Blănaru-Flamură, V., "Blăstămele" lui Iorga. *Adevărul în moartea savantului*, Ed. Sepco S.R.L.-Fundația Culturală Buna Vestire, București, 1995.
- Blănaru-Flamură, V., *Generalul Antonescu în cămașa verde legionară*, Ed. Sepco S.R.L.-Fundația Culturală Buna Vestire, București, 1995; vol. II: Ed. Sepco, f. l. [București], 1998.
- Blănaru-Flamură, V., *804 zile și nopți în lanțurile morții*, Ed. Sepco S.R.L.-Fundația Culturală Buna Vestire, f. l. [București], 1996.
- Blănaru-Flamură, V., *Apocalipsa ucigașă*, Ed. Sepco, București, 2002.
- Brânzaș, Liviu, *Martor într-un proces moral*, Ed. Brad, f. l., 2000.
- Brânzaș, Liviu, *Raza din catacombă. Jurnal din închisoare*, Ed. Scara, București, 2001.
- Buracu, Mihai, *Tăblițele de săpun de la ITȘET-IP* [Pitești], Ed. MJM, Craiova, 2003; reed. Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2008 (prefață de Gheorghe Grigurcu, postfață de Sorin Lavric).
- Busuiocescu-Călin, Adelina, *Vai celui întemnițat!*, Ed. Constant, Sibiu, 1999 (autoarea este sora lui Horia Sima).
- *** *Calvarul Aiudului. Deținuții politici morți în penitenciarele comuniste (liste incomplete)*, Sibiu, 1999 (sub egida A.F.D.P.R., cu o postfață de Gabriel Constantinescu).
- Caravia, Paul, Virgiliu Constantinescu, Flori Stănescu, *Biserica întemnițată. România: 1944-1989*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 1998.
- Caravia, Paul (coord.), *Gîndirea interzisă. Scrieri cenzurate. România: 1945-1989*, Ed. Enciclopedică, București, 2000 (cu un cuvînt înainte de acad. Virgil Cîndea).
- Caraza, Grigore, *Aiud însîngerat*, Ed. Vremea (col. "Fapte, Idei, Documente"), București, 2004 (cu o prefață de pr. Gheorghe Calciu); reed. Ed. Conta, Piatra Neamț, 2008.
- Călinescu, Nicolae, *Preambul pentru camera de tortură*, Ed. Marineasa, Timișoara, 1994.
- Călvărăsan, Luca, *Istoria în lacrimi. Episodul Țirșor și altele*, 2 vols., Ed. Bucura, Sibiu, 1998.
- Chioreanu, Nistor, *Morminte vii*, Institutul European, Iași, 1992 (ed. Marius Cristian).
- Ciolacu, Nicolae [Monahul Nectarie], *Haiducii Dobrogei (rezistența armată anticomunistă din Munții Babadagului, Dobrogea)*, Col. "Omul Nou" (Traian Golea), Hallandale (Florida), 1995.

Impresionează conceptele în care C. Codreanu definește neamul. Este semnificativ că el exclude, în definiția neamului, tehnologicul, economicul, socialul și politicul din însușirile fundamentale, elementare, primare ale neamului, Codreanu le trece, implicit, în însușiri derivate, secundare, care își capătă sensul doar fiind raportate la demografie, teritoriu național și, capital !, la spiritualitatea identitară, dătătoare de rost și exprimătoare, în cazul Ortodoxiei, a Adevărului. Altfel zis, aceste însușiri derivate de la cele primare nu pot în principiu să le contrazică, să se opună aceloră, ci, cel mult, să le exprime în conceptele și instituțiile specifice lor.

Populația se reduce numai la generațiile pentru moment în viață, pe cînd neamul cuprinde toate generațiile – și cele care au fost, și cele care urmează să fie. Generațiile pe moment în viață nu sînt privite ca un tot în sine, ci ca un fragment dintr-un tot. De aceea acțiunile față de acest fragment, deciziile față de acest fragment trebuie să ia în considerare întregul, nu numai fragmentul. Iar întregul este caracterizat, înainte de toate, prin însușirile sale identitare care sînt Credința, morala, cultura. Astfel, neamul este un concept calitativ, iar populația este unul cantitativ. Populația se măsoară în parametri statistici, iar poporul, neamul nu se măsoară deloc, ci se înțelege sau nu, se acceptă sau nu, se simte sau nu.

Spre deosebire de doctrina legionară, statul democratic sau cel totalitar percepe exclusiv populația, dar nu este în stare să perceapă poporul, neamul. De aceea statul operează cu parametri numerici care exprimă parametrii biosociali ai populației, ca la o fermă de animale. Și atitudinea statului democratic sau totalitar față de populația subordonată este ca față de un șeptel care trebuie muls sau sacrificat pentru mezeluri spre folosul proprietarilor fermei.

De aceea tratarea poporului ca o populație conduce inevitabil la genocid (totalitarismul), fie și unul latent (democrația), poate chiar involuntar, dar sigur. De aceea, în mod logic și firesc, Mișcarea a elaborat și o atitudine pe potrivă față de democrație: „1. Democrația sfarmă unitatea neamului românesc, împărțindu-l în partide, învrăjbindu-l și expunîndu-l dezbinat în fața blocului unit al puterii iudaice, într-un greu moment al istoriei sale.

Numai acest argument este atît de grav pentru existența noastră, încît ar fi suficient ca această democrație să fie schimbată cu orice ne-ar putea garanta unitatea, deci Viața. Căci dezunirea noastră înseamnă moartea.”²⁴

Este limpede că pentru gîndirea legionară democrația excludea supraviețuirea și, prin urmare, dăinuirea poporului român. Mai exact, democrația punea poporul român în imposibilitatea de a se mobiliza în vederea respingerii amenințărilor de moarte la care era expus, cel puțin, în acea vreme. Adică, în viziunea legionarismului, democrația și poporul român sînt incompatibile ontologic, democrația înseamnă moartea poporului, iar existența poporului înseamnă excluderea democrației (și a totalitarismului ca cealaltă față a aceleiași *monede*).

Această viziune este concretizată în următorul raționament: „2. Democrația transformă milioanele de străini în cetățeni români. Făcîndu-i egali cu Românii. Dîndu-le aceleași drepturi în Stat. Egalitate ? Pe ce bază ? Noi sîntem aici de mii de ani. Cu plugul și cu arma. Cu munca și cu sîngele nostru. De unde egalitate cu cei de abia de 100, de 10 sau de 5 ani, aici ? Privind trecutul: Noi am creat statul acesta. Privind viitorul: Noi, Românii, avem răspunderea istorică întreagă a existenței României Mari. Ei n-au nici una. Ce răspundere pot avea străinii în fața istoriei pentru dispariția Statului Român?”²⁵

Deci, statul cu adevărat românesc, al românilor, nu unul *superpus*, impus de către străini, era conceput ca un instrument de rezolvare a problemelor poporului, nu ale populației. Orice decizie a statului urma să țină seama nu numai de problemele pornite de rezolvat de către generațiile trecute, dar și de problemele generațiilor viitoare ca pe acestea să le ușureze, să le reducă la minim. Sarcina centrală

²⁴ Corneliu Zelea Codreanu. Doctrina Mișcării Legionare. Prezentare concisă. Restituiri istorice. Ed. Lucman, București, 2003, pag. 151

²⁵ Ibidem, pag. 152.

a statului românesc, deci a unui stat nedemocratic și netotalitar, este de a chezașui existența neamului românesc ca atare, ca neam, adică ca purtător de cultură, spiritualitate, de capacitate demografică. Iar democrația, identic cu totalitarismul, împiedică existența însăși a neamului, a poporului, a oricărui popor.

O asemenea viziune asupra poporului și, ca urmare, asupra sistemului politic, este în totală contradicție cu concepția pe care s-a zidit statul român modern – să fie unealtă docilă și eficientă a oligarhiei străine. De aceea sistemul politic a încercat de la începutul existenței Mișcării Legionare să o marginalizeze, iar apoi să o integreze în sine, adică să o corupă (după cum a procedat reușit cu LANC-ul și cu descendentul acestuia – Partidul Național-Creștin). Eșuînd în toate acestea, statul democrat român a exterminat fizic Mișcarea Legionară, recurgînd la asasinarea Căpitanului și a întregii conduceri pe țară a Mișcării, asasinînd fără judecată aproape 300 de conducători legionari și izolînd în închisori și lagăre de concentrare circa 18 mii de activiști legionari. Deținuții legionari au fost moșteniți de regimul comunist care i-a exterminat aproape pe toți, excepțiile fiind cu totul rare.

* * *

Mișcării i se imputează acțiuni de violență, de terorizare și în calitate de exemplu sînt reproduse cîteva cazuri, în ordine cronologică: asasinarea prim-ministrului I. G. Duca (1933), a fostului legionar Mihai Stelescu (1936), a prim-ministrului Armand Călinescu (1939) și a istoricului Nicolae Iorga (1940), precum și tentativa de asasinat a rectorului universității din Cluj Ștefănescu-Goangă.

Mișcarea Legionară a fost o mișcare de eliberare națională, angajată într-un război moral și politic cu sistemul etnocidal al statului român modern. Metodele de luptă politică a legionarilor nu presupun violența, ci metode de convingere prin discuții, cîntece, seminare, tabere de muncă voluntară. De unde apar violențele?

În volumul 2 al culegerii de documente cazurile numite sînt prezentate amănunțit. Aici reproducem numai esența lor.

Pînă la momentul asasinării lui Duca, în decursul lunilor noiembrie și decembrie 1933, sistemul politic a asasinat, fără judecată, circa 10 legionari și a schilodit alte zeci. Așa înțelegea democrația să intimideze pe cei care s-au ridicat în apărarea poporului român. Și la toate aceste asasinate, schilodiri, bătăi, întemnițări fără nici un temei legal Mișcarea, timp de 5 ani – 1928-1933, – nu a răspuns cu nici o violență. În decembrie 1933, cu 2 săptămîni pînă la ziua alegerilor, prim-ministrul Duca, la comanda șefului său pe altă linie decît cea guvernamentală, ministrul de externe N. Titulescu, exclude partidul „Garda de Fier” din lista partidelor admise la alegeri. Fără nici o sentință de judecată, fără vreun temei, fără vreo explicație. Așa a zvîcnit mușchiul sistemului. Îndată după această interdicție a Gărzii de Fier încep arestările și maltratările în masă a legionarilor, devastarea sediilor lor și, deseori, a locuințelor lor. Circa 12 mii de legionari sînt închiși în temnițe și lagăre de concentrare. Abia acum, după 5 ani de teroare de stat, trei prieteni legionari, din propria inițiativă, îl împușcă pe Duca, ca pe un exponent fidel al dușmanilor de moarte ai neamului românesc, și îndată se predau poliției.

Într-un document de arhivă²⁶ mai găsim o confirmare extrem de grăitoare: „Corneliu Codreanu a cules informațiuni verificate, că în dizolvarea GĂRZII DE FIER în 1933, înainte de plecarea sa în străinătate, dl. Titulescu a cerut decedatului Duca, să dizolve Garda de Fier, obiectînd că nu pleacă în străinătate în misiunea ce avea, pînă nu se îndeplinește acest act, deoarece cercurile străine nu vor sta de vorbă cu el, decît cu dizolvarea în buzunar. Duca a trebuit să cedeze, situația externă fiind atunci gravă, și consecințele se cunosc, Titulescu servind exclusiv interesele masoneriei internaționale.” Acest citat este prezentat într-un document numit „Raport al Corpului Detectivilor din 5 decembrie 1937 privind reticența lui Codreanu față de o eventuală conciliere cu Nicolae Titulescu”.

²⁶ ANIC, fond Casa Regală, dosar 36/1937, f. 162, vezi: <http://istoriiregasite.wordpress.com/2011/03/22/despre-ostilitatea-dintre-corneliu-codreanu-si-nicolae-titulescu/>

(luna iunie). În românește: *Pentru cunoașterea adevărului. Declarația Mișcării Legionare: 1990*, [extras din] “Țara și Exilul”, anul XXVI, nr. 9-10, iulie-august 1990 (fără semnătura lui H. Sima și cu următoarea precizare: “Această broșură apare sub auspiciile Consiliului Politic al Legiunii, pentru a servi la orientarea opiniei publice din țară și din exil”).

Sima, Horia, *L'Ordre naturel du monde*, Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1992.

Sima, Horia, *Guvernul Național Român de la Viena*, Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1994.

Sima, Horia, *Antologie legionară. Opera publicistică în șapte volume [1950-1992]*, Col. “Omul Nou”, Miami Beach, 1994 (eds. Victor Corbuș, Traian Golea)[18].

Sima, Horia, *Mari existențe legionare*, Ed. Imago, Sibiu, 2000 (sînt portretizați Nae Ionescu, Sterie Ciumetti, Generalul Cantacuzino-Grănicerul, Corneliu Georgescu, Generalul Petrovicescu, Vasile Marin, Traian Brăileanu, Ion I. Moța, Părintele Ion Moța).

Stănicel, Stelian, *Lîngă Căpitan*, Buenos Aires, 1978.

Sturdza, Ilie-Vlad, *Pribeag printr-un secol nebun. De la Legiunea Arhanghelul Mihail la Legiunea Străină*, Ed. Vremea (col. “Fapte, Idei, Documente”), București, 2002 (ed. Răzvan Codrescu și Mihai Ghyka, prefață de Mihai Ghyka).

Sturdza, Mihail, *România și sfîrșitul Europei. Amintiri din țara pierdută*, Ed. Dacia, Rio de Janeiro-Madrid, 1966; reed. Ed. FRONDE, Alba Iulia-Paris, 1994; trad. engl.: *The Suicide of Europe*, Western Islands, Belmond/Boston, 1968 (cu o introducere de Thomas J. Haas); trad. sp.: *El suicidio de Europa, Barcelona*, 1970 (cu o prefață de Blas Piñar); trad. it.: *La fine dell'Europa*, Ed. P. Armando, Napoli, 1970 (trad. și prezentare de Saverio Castaldo), apoi Ed. all'insegna del Veltro, Parma, 1999.

Teban, Nicolae, *Prigoana cea mare*, Col. “Omul Nou”, Salzburg, 1952 (sau 1953).

Țârlea, Ovidiu, *Mărturii despre Legiune*, Ed. Dacia, Rio de Janeiro, 1967.

Vasilescu, Ovidiu, *Trepte spre omul legionar*, Ed. “Libertatea”, New York, 1985.

Vălenaș, Liviu, *Convorbiri cu Mircea Dumitriu. Mișcarea Legionară între adevăr și mistificare*, Ed. Marineasa, Timișoara, 2000.

Vălimăreanu, Petre, *Prin Basarabia voievodală*, Col. “Vatra”, Freiburg, 1993.

Verca, Filon, *Parașutați în România vindută. Rezistența română: 1944-1948*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1987; reed. Ed. Gordian, Timișoara, 1993. Cf. și continuarea: *Exil amar*, Ed. Petroșneana, Paris, 1992.

Verca, Filon, *Întoarcerea acasă*, Ed. Petroșneana, Paris, 1991.

Verca, Filon, *Dreptul la adevăr*, 2 vols., Ed. Ionescu, Caransebeș, 1999/2001.

**Țîncăbești: troița care marchează
locul unde au fost asasinați,
în noaptea de Sf. Andrei a anului 1938,
Codreanu și alți 13 capi legionari în detenție**

- Radina, Remus**, *Testamentul din morgă*, Ed. Tinerama, București, f. a. (cu o prefață de Eugen Ionescu).
- Randa, Alexander von**, *Lebende Kreuze [Cruci vii]*, cu o introducere de Günther Kahle, Col. “Europa”, München, 1979.
- Romfest 2000** (Întîlnirea românilor de pretutindeni: București/Sibiu, 11-15 octombrie 2000), *Despre rostul românilor la 2000 de ani de la Nașterea Mîntuitorului Iisus Hristos (conferințe și comunicări)*, Asociația Română pentru Cultură și Ortodoxie, București, 2000 (mai ales secțiunea a IV-a: “De la stînga la dreapta”).
- Ronnett, Alexander E.**, *Romanian Nationalism: The Legionary Movement*, Ed. Loyola, Univ. Press, Chicago, 1974; reed. 1995.
- Ronnett, Alexander E.**, *Neam fără noroc sau Blestemul lui Zamolxe*, Ed. “Centrul Cultural Român”, Chicago, 1994 (conținutul cărții e mai puțin straniu decît titlul).
- Roșca, Nicolae**, *Corneliu Zelea Codreanu și lupta anticomunistă a poporului român*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1978.
- Roșca, Nicolae**, *Ce este frăția de cruce. Origine, organizare, doctrină*, Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1987; reed. Ed. Gordian, Timișoara, 1996.
- Roșca, Nicolae**, *Cronica unor violențe politice*, Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1991; reed. Ed. Constant, Sibiu, 2000. Cf. și “Martyrologe légionnaire”, în *Totalité* [Paris], anul VII, nr. 18-19, vara 1984, pp. 54-64.
- Sfințescu, Duiliu**, *Răspuns la întrebări ale tinerilor care doresc tot adevărul despre Mișcarea Legionară*, Ed. Crater, București, 1999.
- Sima, Horia**, *Omul Nou. Elemente de doctrină legionară*, 1949, în editură proprie, apoi trad. sp. (*El Hombre Nuevo. Elementos de doctrina legionaria*, Salamanca, 1950, și Col. “Omul Nou”, München, 1964) și trad. port. (*O Homem Novo. Elementos de doutrina legionaria*, Ed. Dacia, Rio de Janeiro, 1968).
- Sima, Horia**, *Destinée du Nationalisme*, P.E.G., Paris, 1951; trad. rom.: *Menirea naționalismului*, Ed. Vremea Impex, București, 1993 (o ediție românească, în 1951, am știre că apăruse și la Salamanca).
- Sima, Horia**, *Mișcarea Legionară și Democrația*, Col. “Omul Nou”, Salzburg, 1955.
- Sima, Horia**, *La crisis del mundo libre*, Madrid, 1958.
- Sima, Horia**, *Dos movimientos nacionales: José Antonio Primo de Rivera y Corneliu Codreanu*, Ed. Europa, Madrid, 1960.
- Sima, Horia**, *Cazul Iorga-Madgearu. Declarații făcute de Dl. Horia Sima revistei “Carpații” – 1961*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1961; reed. Col. “Omul Nou”, Miami Beach, 1992.
- Sima, Horia**, *La Santa Sede e gli ebrei della Romania durante la Seconda Guerra Mondiale*, München, 1963.
- Sima, Horia**, *Circulări din Exil (1951-1967)*, Biblioteca Documentară “Generația Nouă”, Madrid, 1970 (ed. Gh. Costea).
- Sima, Horia**, *¿Qué es el comunismo?*, Ed. Fuerza Nueva, Madrid, 1971 și 1976, apoi Ed. Dacia, Madrid, 1972, și Ed. Gordian, Timișoara, 1994. Cf. și “Qu’est que le communisme?”, în *Défense de l’Occident* [Paris], anul XX, nr. 103, martie 1972.
- Sima, Horia**, *Histoire du Mouvement Légionnaire*, I. 1919-1937, Ed. Dacia, Rio de Janeiro, 1972; trad. rom.: *Istoria Mișcării Legionare*, Ed. Gordian, Timișoara, 1994; Istoria Mișcării Legionare, Ed. Metafora, București, 2003; trad. engl.: *The History of the Legionary Movement*, The Legionary Press – England, 1995.
- Sima, Horia**, *Pentru ce am pierdut războiul din Răsărit și am căzut în robia comunistă*, Biblioteca Documentară “Generația Nouă”, Madrid, 1973.
- Sima, Horia**, *Desființarea istorică a națiunii române*, Biblioteca Documentară “Generația Nouă”, Madrid, 1974.
- Sima, Horia**, *Intervista sulla Guardia di Ferro*, Ed. Thule, Palermo, 1977 (ed. Maurizio Cabona). Cf. și “Entrevista al lider nacionalista Horia Sima”, în *Avanzada* [Santiago de Chile], anul II [1977], nr. 12, pp. 10-15.
- Sima, Horia**, *Sfîrșitul unei domnii singeroase*, Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1977; reed. Ed. Gordian, Timișoara, 1995; trad. it.: *Il crollo di un’oligarchia*, 2 vols., Ed. all’insegna del Veltro, Parma, 1985/1986 (Claudio Mutti).
- Sima, Horia**, *Tehnica de luptă împotriva comunismului*, Col. “Omul Nou”, München, 1979; trad. port.: *Técnica de luta contra o comunismo*, Ed. Fortaleza de Luz, Brasília, 1979.
- Sima, Horia**, *Doctrina legionară*, Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1980; reed. Ed. Gordian, Timișoara, 1995, și Ed. Majadahonda, București, 1995 (cu un studiu introductiv de Mircea Nicolau).
- Sima, Horia**, *Era libertății (Statul Național Legionar)*, 2 vols., Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1982/1986; reed. Ed. Gordian, Timișoara, 1994/1995.
- Sima, Horia**, *Prizonieri ai Puterilor Axei*, Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1990.
- Sima, Horia**, *Pour la connaissance de la verité. Déclaration du Mouvement Légionnaire: 1990*, Ed. Dacia, Paris, 1992

Cazul lui Stelescu este diferit. Acesta a fost adjunctul lui Codreanu și, înrudindu-se cu cineva din camarilă, a fost convins să-l ucidă pe Codreanu și să-i ia locul de șef al Mișcării, astfel Mișcarea fiind luată sub controlul oligarhiei. Complotul este descoperit din întâmplare. Se constituie judecata legionară care, la insistențele lui Codreanu, numai îl exclude pe Stelescu din Mișcare cu dreptul de a redeveni membru al Mișcării după ce demonstrează că a revenit la valorile morale ale Mișcării. E violență aceasta ? Dar Stelescu, fiind finanțat de camarilă, pornește o vastă campanie în presă, înființează o proprie publicație „Cruciada românismului” și pornește organizarea unei mișcări pe aceleași baze ca și Legiunea. Adică, acest proiect al camarilei urmărea să confişte în folosul său mesajul și valorile Legiunii, falsificîndu-le. Iarăși, 10 legionari, din proprie inițiativă, îl pîndesc pe Stelescu și îl împuşcă, apoi se predau îndată poliției. Este o acțiune în legitimă apărare înfăptuită de ostașii neamului în războiul de rezistență națională împotriva cotropitorilor aducători de moarte pentru popor.

După comutarea sistemului politic român de la democrație la totalitarism, Căpitanul este arestat împreună cu alte mii de legionari. Peste cîteva luni Căpitanul este asasinat, iarăși, fără judecată, fără vreun temei legal, împreună cu legionarii arestați și condamnați la închisoare pentru Duca și Stelescu. Peste 10 luni o echipă de legionari îl împuşcă pe prim-ministrul regimului totalitar democratul național-țărănist Armand Călinescu care a inițiat și a organizat asasinarea lui C. Codreanu cu ceilalți legionari și a schilodit prin închisori alte sute. Au fost devastate toate sediile legionare și percheziționate în mod brutal circa 30 de mii de locuințe ale legionarilor. Și acești legionari se predau poliției.

Ca pedeapsă pentru împuşcarea executantului fidel al intereselor oligarhiei, regele Carol al II-lea, marioneta oligarhiei, ordonă executarea în decurs de cîteva zile după asasinarea lui Călinescu a tuturor conducătorilor legionari din fiecare județ și întemnițarea tuturor legionarilor care vor fi găsiți. A fi legionar era o crimă. A simți durere pentru poporul român și a acționa în consecință era o crimă. Clasa politică s-a dedat la torturi fără precedent, fetele fiind violate, cu sînii tăiați, arse de vii în cuptoare, cum a fost cazul, de exemplu, al Nicoletei Nicolescu, șefa organizației de fete a Mișcării Legionare. Prin metodele sale, cînd este vorba de păstrarea puterii sau de pedepsire a celor care nu acceptă puterea, democrația nu se deosebește de totalitarism, fiind, de fapt, același și singurul instrument al oligarhiei financiare.

Căpitanul Corneliu Zelea Codreanu
(ANRM, F.680, inv.1, d.3638, f.873)

Nicoleta Niculescu
(ANRM, F.680, inv.1, d.3638, f.873)

Cazul lui Iorga este atribuit legionarilor. Ceea ce s-a izbutit să se afle după 70 de ani de la asasinarea lui Iorga este faptul că în asasinarea lui Iorga a fost implicat NKVD-ul lui Stalin. Acel Traian Boeriu care cu echipa sa de nelegionari, în pofida ordinelor primite de a nu asasina pe Iorga, a făcut-o și nu a fost pedepsit de regimul Antonescu. Traian Boeriu a emigrat în SUA unde a și trăit în liniște pînă la moartea sa. Dacă Boeriu ar fi fost legionar, el ar fi urmat soarta legionarilor: ar fi fost ucis, schilodit sau maltratat în temnițe sau lagăre de concentrare, în România sau Germania nazistă, iar după terminarea războiului ar fi făcut parte din vreo grupare de legionari care se constituiră prin Europa și cele două Americi. Dar cu el nu s-a întîmplat nimic din acestea.

Tentativa de asasinare a rectorului Ștefănescu-Goangă nu este una politică. Acest funcționar se deda la violuri de studențe și, fiind activist politic al oligarhiei, era scutit de orice pedeapsă din partea organelor de drept ale statului oligarhic român. Un student la filozofie, care era legionar, Ioan Pop, din proprie inițiativă, fiind mobilizat de indignarea pentru fetele batjocorite, a luat hotărîrea să-l împuște pe rector. El a fost somat de către alți legionari (care, în acel moment erau închiși în temniță – era noiembrie 1938) să se oprească, să nu implice Legiunea, dar el nu a dat ascultare. De la București, de urgență a fost trimis un șef legionar care să-l oprească, dar acesta a ajuns prea tîrziu: Ștefănescu-Goangă a fost rănit grav. „Ioan Pop, înainte de a fi executat, a mai spus: „*Noi am rezistat 1000 de ani maghiarilor pentru că sufletul ne era curat, iar tolerarea celei mai triviale imoralități, concretizate în Ștefănescu-Goangă, ar fi întinat cei 1000 de ani de curățenie sufletească*“... Cert este că eliminarea lui Ștefănescu-Goangă de la conducerea universității clujene era un imperativ, pentru toată studențimea clujeană, în toată perioada 1930-1938.”²⁷

Mai este și cazul din noiembrie 1940 cînd în închisoarea de la Jilava legionarii au asasinat cîteva zeci de lideri ai clasei politice românești. Aici situația este și mai simplă. Legionarii, fiind chemați la guvernare de către Ion Antonescu, au deschis ancheta penală pentru a identifica vinovații pentru uciderea lui C. Codreanu și a altor legionari. Ancheta a scos la iveală abuzuri inimaginabile la care s-au dedat democrații. Înviniuții și bănuți au fost închiși la Jilava. În noiembrie s-a aflat că C. Codreanu și ceilalți 13 legionari au fost îngropați în curte la Jilava. Legionarii s-au adunat acolo să deshumeze trupurile și au văzut cu cîtă bestialitate au fost ele tratate: gîtuiți de vii, apoi împușcați în spate precum că încercau să evadeze, apoi cadavrele au fost arse cu acid sulfuric, iar peste ele s-a mai pus o imensă placă de beton.

În ziua cînd cadavrele au fost deshumate, cînd legionarii s-au convins de metodele reale ale democrației, la închisoare vine ordinul lui Antonescu de a-i muta pe complicii asasinatului lui Codreanu și a celorlalți în alte închisori. Acest ordin a fost înțeles de către legionari ca tentativă a lui Antonescu de a-și salva colegii de sistem, ceea ce într-adevăr corespundea intențiilor dictatorului. Distribuirea acestora pe la mai multe locuri de detenție îngreua ancheta și supravegherea lor, plus ușura evadarea lor. Înțelegînd această manevră a lui Antonescu și știind că sînt trimise trupe militare de către Antonescu pentru a asigura mutarea deținuților democrați în pofida vreunui protest al legionarilor, aceștia s-au grăbit, pînă la venirea trupelor, să-i execute pe toți cei cîteva zeci de frunțași ai clasei politice, de dușmani de moarte ai poporului român.

Mișcarea Legionară înțelegea sistemul politic al statului român modern ca un instrument de desființare a poporului român, ca un instrument de etnocid la limită cu genocidul. Activitatea lor politică legală nu a putut fi contracarată de către sistemul democratic prin metodele sale obișnuite – trecerea sub tăcere, intimidarea (prin aplicarea violenței pînă la asasinări), coruperea, defăimarea masivă. Acest fapt demonstra că metodele aplicate de către C. Codreanu la formarea cadrelor Legiunii erau corecte: ele deveneau imune la aceste metode democratice. Totodată aceste metode îi convingeau pe legionari că sistemul politic din România Mare este antiromânesc, este un pericol de moarte

²⁷ Liviu Vălenaș. Convorbiri cu Mircea Dimitriu: Mișcarea Legionară - între adevăr și mistificare. Timișoara, editura Marineasa, 2000, pag. 41.

Niță, Nicolae, *Bibliografia operelor autorilor legionari*, Ed. “Libertatea”, Jacksonville [Florida], 1993 (imperfectă, dar mult mai ordonată și mai cuprinzătoare decît cea a lui Ioan Boacă)

Palaghiță, Ștefan, *Garda de Fier. Spre reînvierea României*, Buenos Aires, 1951; reed. sub titlul *Istoria Mișcării Legionare scrisă de un legionar*, Ed. “Roza Vinturilor”, București, 1993 (această ediție cuprinde și o “Cronologie legionară” preluată din *Almanahul "Cuvîntul"* – 1941, precum și cele patru conferințe – rău transcrise – care ar fi fost ținute de Nae Ionescu în lagărul de la Miercurea Ciuc și care au fost publicate prima oară în exil de C. Papanace, sub titlul *Fenomenul legionar*, Ed. "Armatolii", Cetatea Eternă, 1963), cu o penibilă prefață național-comunistă de Dan Zamfirescu.

Pantazi, Ion, *Am trecut prin iad*, 2 vols., Ed. “Stindardul Românilor”, München, 1989; ed. a II-a: Ed. Constant, Sibiu, 1992 (cu un cuvînt înainte de Vintilă Horia).

Papanace, Constantin, *Mihai Eminescu – mare precursor al legionarismului românesc*, Ed. “Armatolii”, Cetatea Eternă [Roma], 1951; reed. 1975.

Papanace, Constantin, *Destinul unei generații (Geneza și urmările lui 10 decembrie 1922)*, Ed. “.Armatolii”, Cetatea Eternă [Roma], 1952.

Papanace, Constantin, *Martirii legionari (Evocări)*, Ed. “Armatolii”, Cetatea Eternă [Roma], 1952.

Papanace, Constantin, *Despre Căpitan, Nicadori și Decemviri (Crimpeie de amintiri)*, Ed. “Armatolii”, Cetatea Eternă [Roma], 1963.

Papanace, Constantin, *Evocări*, Col. “Dacoromania”, Madrid, 1965.

Papanace, Constantin, *Fără Căpitan. Conducerea în a doua prigoană*, Ed. “Armatolii”, Cetatea Eternă [Roma], 1984; reed. Ed. Elisaveros, București, 1997.

Papanace, Constantin, *Spre o democrație social-creștină*, Ed. Brumar, f. l., 1994.

Papanace, Constantin, *La genesi ed il martirio del Movimento Legionario Romeno*, Il Cinabro, Catania, 1998 (cu o notă editorială de Claudio Mutti).

Papanace, Constantin, *Diverse stiluri de luptă politică*, Ed. Justin și George Iustinian Tambozi, București, 2005, și Tipografia INFCON S.A., Constanța, 2005 (prefață de Carol Papanace).

Păunescu, Filip, *Un rezumat al doctrinei legionare*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1985 (cu o prezentare de Faust Brădescu).

Phillip, D., *Din Țara lui Cain. Memoria Golgotei personale*, Ed. “Cuvântul Românesc”, Hamilton, 1995.

*** *Poezii din închisori*, Ed. “Cuvântul Românesc”, Hamilton (Canada), 1982 (culegere de Zahu [Zaharia] Pană, cu un cuvînt introductiv de Vintilă Horia).

Popescu, Stan M. – vezi Găină, Ovidiu

Popescu, Traian, *România și unitatea Europei*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1975.

Popescu, Traian, *Mărturii pentru legionarii de mîine*, I-III, Ed. “Carpații”, Madrid, 1977/1979 (parțial apărute și-n spaniolă: *Testimonios para los legionarios de mañana*).

Popescu, Traian, Flor Strejnicu, *Din lupta Exilului românesc din Spania împotriva comunismului*, Ed. Imago, Sibiu, 1994.

Posteucă, Vasile, *Desgroparea Căpitanului*, Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1977 (cu o introducere de Alexandru E. Ronnett).

Posteucă, Vasile, *Destinul imperial al românilor. Dumnezeu, Neamul, Omul*, Ed. Criterion Publishing, Norcross (U.S.A.), f. a.

*** *Procesul legionarilor parașutați (1953)*, ed. a V-a, întregită cu biografii, mărturii și fotografii, Ed. Mișcării Legionare, Col. “Omul Nou” (Traian Golea), România [București], 2000 (în exil, prima ediție apăruse chiar în 1953, în română, franceză, engleză și germană).

Protopopescu, Ion, *Idealul. Eseuri și articole*, Col. “Dacoromania”, Madrid, 1962.

Protopopescu, Ion, *Catehism legionar*, Ed. “Armatolii”, Cetatea Eternă [Roma], 1976.

Puiu, Traian, *Începuturi de viață legionară. Amintiri*, Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1991.

Racoveanu, George, *Omenia și "frumusețea cea dintîi"*, Ed. “Cuvântul”, Freising, 1962 (cu un cuvînt înainte de Mircea Eliade); reed. Ed. Predania, București, 2009 (aceasta cuprinde, pe lîngă "Omenia și frumusețea cea dintîi", și broșurile "Mișcarea Legionară și Biserica", "Despre ființa și existența Mișcării Legionare a lui Corneliu Codreanu" și "Mărturii legionare și creștine"). Cf. și *Puncte cardinale*, anul III, nr. 2/26, februarie 1993, pp. 4-5 (eseul despre omenie).

Racoveanu, Gheorghe, *Mișcarea Legionară și Biserica*, Ed. “Armatolii”, Cetatea Eternă [Roma], 1973.

- Găină, Ovidiu (Stan M. Popescu)**, *Legionarismul între paideia și politică*, Ed. Euthymia, Buenos Aires, 2001.
- Georgescu, Corneliu**, *Pe drumul cu Arhangheli (Însemnări din viața unui legionar)*, vol. I, Col. “Omul Nou”, Salzburg, 1952 (cu note biografice – cartea este postumă – de I. Fleșeriu); reed. Ed. Majadahonda, București, 1997.
- Gheorgheoni, Petru**, *Năzuinți și deznădejdi. Tragedia tineretului în epopeea neamului*, Ed. “Gîndirea Românească”, București, 1993.
- Golea, Nicolae**, *O viață închinată unui sat*. Amintiri, ed. a III-a, Col. “Omul Nou”, Brașov, 2003 (reproduce ed. a II-a, apărută la Miami Beach, în 1992; ed. I apăruse în 1980)[16].
- Golea, Traian**, *Cine atacă Mișcarea Legionară*, Ed. Studii Istorice Românești, Miami Beach, 1992.
- Golea, Traian**, *Cum se regizează condamnarea unui popor: Roman – Iliescu – Revista “22” – rabinul Rosen Moses – Elie Wiesel – “New York Times” – Congresul American*, Institutul de Studii Românești, Miami Beach, 1992 și 1995 (editat și în limba engleză).
- Golea, Traian**, *S.O.S. Transilvania. Împotriva revizionismului unguresc cuibărit în Congresul American*, Institutul de Studii Istorice Românești, Miami Beach, 1993; reed. Ed. Media Print, București, 1995 (s-a tipărit și s-a difuzat și în limba engleză).
- Golea, Traian**, *În sprijinul Basarabiei*, Institutul de Studii Istorice Românești, Miami Beach, 1994; reed. Ed. Majadahonda, București, 1995.
- Golea, Traian**, *În exil, în slujba Neamului: 1951-2000. Scrisori, confirmări, relatări, proteste și colaborări*, Ed. Studii Istorice Românești, Hallandale [Florida], 2000.
- Golea, Traian**, *Răspuns declarațiilor Președintelui Ion Iliescu privind pogromul legionar contra evreilor la 21-23 ianuarie 1941*, Romanian Historical Studies, Hallandale [Florida], 2001.
- Halmaghi, Ion**, “L’idée de communauté morale dans la conception légionnaire”, în *Totalité* [Paris], anul VII, nr. 18-19, vara 1984, pp. 92-102.
- Halmaghi, Ion**, *Memoriile viitorului*, Ed. Mesagerul de Făgăraș, 2007. *Cf. și Criza politică contemporană și exilul românesc*, vol. I, Ed. Criterion Publishing, f. l., f. a. [2004?]; reed.: Ion Boieru, *Cronica vremii: 1976-1982*, vol. I, Ed. Scara, Col. “Memoria prezentului”, București, 2005 (articole din *Cuvântul Românesc*, Hamilton-Canada, prefăcute de Mircea Nicolau).
- Iancu [Păltinișanu], Nicu**, *Sub steagul lui Codreanu (Momente din trecutul legionar)*, Ed. Dacia, Madrid, 1973.
- Iașinschi, Vasile**, *Los legionarios rumanos Motza y Marín*, cu un prolog de Juan Aparicio, Barcelona, 1952 (ed. N. Roșca).
- Iliescu, Nicolae** (ed.), *Horia Sima și raporturile lui cu Mișcarea Legionară. Documente*, București, 1993 (documentar antisimist “clocit” în exil[17]).
- *** *Ion Moța și Vasile Marin: 25 de ani de la moarte*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1963.
- Ionescu, Virgil**, “Memorii”, în *Pământ strămoșesc*, serie nouă, Buenos Aires, nr. 7/1979, pp. 5-194.
- Ioraș, Toader, Nicadorii**, Col. “Omul Nou”, Salzburg, 1952.
- *** *Le Semi-Centenaire du Mouvement Légionnaire Roumain: 1927-1977 – Déclaration de principes et de politique générale*, Madrid, 1978.
- *** *Legiunea în imagini*, Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1977 (album comentat, cu fotografii din arhiva lui Traian Borobaru, prefăcut de Horia Sima).
- Manoilescu, Grigore**, *Un om din altă plămadă*: Corneliu Codreanu, Ed. “Carpații”, Madrid, 1958.
- Manoilescu, Grigore**, *Integration de l’Europe Danubienne*, Ed. Dacia, Madrid, 1963.
- *** *Mareșalul Antonescu și Mișcarea Legionară (Răspuns D-lui I. Pantazi)*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1984.
- Marin, Ana-Maria**, *Poveste de dincolo*. Amintiri din țara cotropită, Madrid, 1979.
- Marin, Ana-Maria**, *Prin poarta cea strâmtă*, Ed. Gordian, Timișoara, 1993.
- Marin, Ana-Maria**, *Povestea neamului românesc scrisă de o bunică pentru nepoata sa*, Ed. Puncte Cardinale, Sibiu, 1999 (cu o postfață de Răzvan Codrescu).
- *** *Mărturii despre Legiune: 1927-1967*, Ed. Dacia, Rio de Janeiro, 1967.
- Mânzatu, Ion [Nello Manzatti]**, *Cum am compus cîntecele legionare*, Col. “Europa”, München, 1996 (cu un cuvînt înainte de Ion Mării).
- *** *Memorial legionar*, Col. “Dacoromania”, Madrid, 1960.
- Moța, Ion I.**, *Correspondența cu “Serviciul Mondial”: 1934-1936*, Editura Armatolii, Cetatea Eternă [Roma], 1954 (ed. C. Papanace); reed. *Correspondența cu Welt-Dienst: 1934-1936*, Col. “Europa”, München, 2000; trad. it.: *Corrispondenza col Welt-Dienst (1934-1936)*, Ed. all’insegna del Veltro, Parma, 1996 (Claudio Mutti).

pentru poporul român, pentru toate generațiile viitoare ale lui. Politica oligarhiei față de Mișcare le-a demonstrat legionarilor că lupta lor este dreaptă, că Mișcarea lor este o mișcare de eliberare națională, iar dușmanul trebuie tratat ca dușman.

De aceea, acțiunile legionarilor față de Duca-Stelescu-Călinescu-deținuții de la Jilava, **în percepția lor**, erau acțiuni de apărare, de legitimă apărare a unei organizații legal constituite, de apărare a poporului român, de autoapărare a neamului împotriva ocupației etnocidale străine. Sistemul politic nu a izbutit să elimine prin metode democratice din viața poporului român o mișcare anti-sistem, o mișcare de apărare a acestui popor.

De aceea sistemul a recurs la comutarea regimului său de funcționare de la democrație la totalitarism, sistemul fiind în ambele regimuri același, ca orice democrație-totalitarism. Toți istoricii și toți contemporanii constată și afirmă că unicul motiv de instituire a regimului totalitar în *noaptea* de 10 februarie 1938 a fost nevoia de a elimina Mișcarea Legionară. Rezultatele alegerilor din decembrie 1937 au demonstrat că la următoarele alegeri Mișcarea Legionară va prelua parlamentul și pîrghiile de conducere în stat. Adică, va elimina, prin metode democratice, oligarhia financiară străină de la conducerea statului. Oligarhia înțelegea foarte bine că ea nu este compatibilă cu existența niciunui popor, poporul român nefiind o excepție. De aceea eliminarea mișcărilor de eliberare națională, a celor autentice, incoruptibile, este o necesitate pentru ea. Iar metodele pot fi oricare, inclusiv genocidul fățiș.

Această teză o demonstrează unul dintre campionii democrației Winston Churchill căruia îi aparține renumita frază ultra-demagogică: „Democrația nu este un model perfect de conducere a societăților, dar omenirea nimic mai bun nu a inventat.” Acest campion se destăinuia lordului Robert Boothby într-o scrisoare: „Trebuie să înțelegeți că acest război [al Doilea Mondial – n.n.] nu este împotriva național-socialismului [a nazismului, a hitlerismului – n.n.], ci împotriva puterii poporului german care trebuie distrusă odată și pentru totdeauna, indiferent în mâinile cui se află această putere – a lui Hitler sau a unui preot-iezuit.”²⁸ Deci, pentru democrațiile occidentale pe care le reprezintă în primul rînd democrația britanică nu nazismul este dușmanul, ci poporul german ca popor, ca o colectivitate conștientă de valorile sale identitare, deci și de interesele sale, capabil, prin urmare să se organizeze.

În altă parte Churchill precizează și mai limpede: „Noi luptăm nu împotriva lui Hitler, ci împotriva spiritului german, împotriva spiritului lui Schiller ca acest spirit să nu renască.”²⁹ Spiritul german reprezintă modul de a fi al poporului german, este o reflectare a valorilor identitare ale acestui popor. În cazul românilor ar fi eliminarea spiritului lui Eminescu (de fapt, ceea ce s-a și înfăptuit, în final). [Aici ar fi cazul să remarcăm că, la tratativele dintre aliații învingători britanicii au propus desființarea Germaniei și strămutarea nemților în diferite colțuri ale pămîntului. Stalin a zis, însă, că hitlerii vin și pleacă, iar poporul german rămîne, deci, să-l lăsăm unde este.] Prin urmare, democrația occidentală avea drept scop nimicirea germanilor ca popor și transformarea lor în populație. Ce i-a făcut pe democrați să se supere pînă într-atît pe germani (nu pe Hitler, nu pe politica acestuia de segregare rasială, nu pe crimele acestui regim totalitar)?

În aceeași scrisoare către R. Boothby, Churchill lămurește fără ocolișuri diplomatice: „Crima de neiertat pe care a comis-o Germania în perioada dinaintea celui de al Doilea Război Mondial constă în tentativa ei de a-și elibera puterea sa economică de sistemul comercial mondial pentru a-și crea propriul mecanism de schimb de mărfuri care ar fi lipsit finanța mondială de profituri.”³⁰ Deci aflăm pe cine și cu ce concret a supărat Germania: pe oligarhia financiară internațională prin faptul că a încercat să o lipsească de profituri. De aceea oligarhia a pornit cel de-al Doilea Război Mondial ca să

²⁸ Citat la A. Fursov. Taina Rudol’fa Gessa.: <http://worldcrisis.ru/crisis/1020880>

²⁹ Ibidem.

³⁰ Ibidem.

elimine pe viitor orice pericol din partea Germaniei pentru mecanismul ei de a căpăta profituri pe seama regulilor impuse comerțului internațional.

Aceasta nu înseamnă deloc că Hitler sau Mussolini ar fi reprezentat mișcări de eliberare națională. În schimb aceasta demonstrează metodele și puterea finanței internaționale, globale. Dacă ea a avut capacitatea să declanșeze două războaie mondiale, eliminarea fizică a unei mișcări de eliberare națională dintr-o țară de mărime medie din Europa de Est putea fi încredințată filialei ei locale – statul român modern în persoana sistemului lui politic.

Faptul că legionarii înțelegeau activitatea lor ca o luptă de eliberare națională ne-o demonstrează felul în care ei vedeau situația în care se pomenise poporul român și sarcinile elitei cu adevărat naționale: „Una dintre sarcinile elitei cu adevărat naționale era să aducă justiție poporului român” – nu omului în parte, nu românului în parte (cum a făgăduit Hitler nemților), ci poporului așa cum îl înțelegea Codreanu – o comunitate pan-generațională generată de același set de valori care alcătuiesc patrimoniul național. Această sarcină C.Z. Codreanu o formulează astfel: „**Eu sînt pentru JUSTIȚIE, fără TOLERANȚĂ. Pentru că am tolerat așa de multe, încît sîntem pe patul de moarte** [- s.n.]. Mișcarea Legionară va aduce justiție pentru Români. Vorbesc de acea justiție de secole înfrîntă în defavoarea Neamului Românesc, vorbesc de acele drepturi milenare ale Românilor, pe care ei trebuie să și le recucerească, și pe care, după cea mai severă aplicare a justiției, nu au a le împărți cu nimeni. Și mai cu seamă nu există nici o justiție care să ne oblige a împărți drepturile noastre de stăpînire și conducere a țării, cu străinii.”³¹

Această atitudine tranșantă și pe deplin justrificată față de camarila de la putere este întărită și prin următoarea argumentare: „*Cu noi se săvîrșește exact același lucru care s-a săvîrșit cu Pieile Roșii din America de Nord. **Ne găsim în fața unei invazii străine și avem tot dreptul și avem și datoria să ne apărăm Patria*** [- s.n.]. Pe mine nu mă interesează cine vine și este – mi se pare lucru curios, că atunci *cînd veneau dușmanii cu arma să ne fure pămîntul nostru, noi încremeneam cu toții în tranșee, cu arma în mînă, iar astăzi, cînd arma s-a schimbat în bani, și cînd aceștia sînt în stare cu banii lor să ne cumpere țara, atunci nu mai este nimeni la noi care să protesteze ?*”³²

O constatare atît de actuală pentru Republica Moldova de la începutul celui de-al doilea deceniu al mileniului trei ! Aceași situație începuse în România post-comunistă cu aproape un deceniu mai devreme.

Deci, pentru eliberarea poporului de primejdia de moarte pe care o comportă democrația (ca instrument de dictatură totalitară a oligarhiei financiare) este nevoie nu numai de înlăturarea elitei impoante de la putere, dar și de apărarea Țării de invazia străină pe care o slujește elita trădătoare. Corneliu Z. Codreanu explică de ce anume Țara ar trebui să fie apărută de această invazie și cine alcătuiește invazia: „Pentru mine, altă populație, pe pămîntul țării mele – și rog să mă creadă toată lumea – atunci cînd eu am conștiința fermă că o atacă și că își caută loc pe propriul nostru teritoriu, pentru mine, vă rog să mă credeți, s-a deschis o luptă pe viață și pe moarte și nu-mi arde să fac glume sau să insult pe cineva. Pentru mine este clar și precis: inteligentă sau neinteligentă, parazită sau neparazită, morală sau imorală, **această populație este o populație dușmană aici, pe pămîntul țării. Și eu înțeleg să lupt împotriva ei** [- s.n.] cu toate mijloacele pe care mi le va pune la dispoziție mintea, legea și dreptul meu românesc.”³³

Căpitanul înțelege starea aproape de comă în care se afla Țara și poporul său, poporul Sfinților voievozi Ștefan cel Mare, Neagoe Basarab, Constantin Brîncoveanu, al Sfîntului ierarh mucenic Antim Ivireanul, al Sfîntului ierarh Varlaam, al lui Eminescu, Iancu Jianu, al lui Petru Rareș și Vasile

³¹ Corneliu Zelea Codreanu. Doctrina Mișcării Legionare. Prezentare concisă. Restituiri istorice. Ed. Lucman, București, 2003, pag. 154.

³² Ibidem, pag. 169.

³³ Ibidem, pag. 168.

cele șapte predici au fost editate mai întîi în Occident, pe vremea cînd autorul se afla încă în închisoare: Priester Gh. Calciu, *Sieben Worte an die jungen Freunde*[14], Ion Dumitru-Verlag, München, 1984 (Johannes Zultner). Cf. și Pr. Gh. Calciu, *Christ Is Calling You. A Course in Catacomb Pastorship*, St. Herman of Alaska Brotherhood, Platina (California), 1997.

Calciu-Dumitreasa, Gheorghe, *Rugăciune și lumină mistică. Eseuri și meditații religioase*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1998 (cu o prefață de Răzvan Codrescu).

Calciu-Dumitreasa, Gheorghe, *Războiul întru Cuvînt. Cuvintele către tineri și alte mărturii*, Ed. Nemira (col. “Alfa & Omega”), București, 2001 (ed. și prefață de Răzvan Codrescu). Cf. și *Testamentul Părintelui Calciu (1925-2006). Ultimele sale cuvinte, cu un portret biografic și șapte evocări*, Ed. Christiana, București, 2007 (eds. Răzvan Codrescu, Lucian D. Popescu și Claudiu Târziu; portret biografic de Răzvan Codrescu). A se vedea, pe acest blog, "Părintele Calciu: portret biografic".

Calciu, Gheorghe, *Cuvinte vii. "A sluji lui Hristos înseamnă suferință"*, ed. îngrijită la Mănăstirea Diaconești, Ed. Bonifaciu, Bacău, 2009 (cu un cuvînt înainte de pr. Dumitru Păun). Cf., pe acest blog, "Cuvintele vii ale Părintelui Calciu".

Chirnoagă, Platon, *Un chapitre d'histoire roumaine (1940-1945)*, Ed. Dacia, Rio de Janeiro, 1962, apoi și în românește: *Istoria politică și militară a războiului României contra Rusiei sovietice*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1965; ed. a II-a (revizuită și adăugită de autor): 1986.

Ciuntu, Chirilă, *Din Bucovina pe Oder (Amintirile unui legionar)*, Ed. Dacia, Madrid, 1967 (cu un cuvînt înainte de Gheorghe Costea).

Costea, Gheorghe, *Viață de mușchetar*, Col. “Omul Nou”, Salzburg, 1952.

Costea, Gheorghe, *Răspunderile lui Traian Boeru în cazul Iorga-Madgearu. O punere la punct*, Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1963; reed. Col.”Omul Nou”, Miami Beach, 1992.

Costea, Gheorghe, *Cartea preotului Palaghiță. O analiză și un răspuns*, Biblioteca Documentară “Generația Nouă”, Madrid, 1972; reed. Col. “Omul Nou”, f. l. [Miami Beach], 1994 (include și alte texte).

Cotruș, Aron, *Opere complete*, Ed. Dacia, Madrid, 1978 (cu o prefață de Nicolae Roșca). Cf., pe acest blog, "Mesianism poetic românesc".

*** *Cronologie legionară*, Col. “Omul Nou”, Salzburg, 1953 (mai limpede și mai completă decît cea a lui Traian Puiu din 1951); reed. de Traian Golea în 1992, la Miami Beach (aceeași colecție)[15].

*** *Cultul de la Majadahonda și Monumentul Moța-Marin*, Biblioteca Documentară “Generația Nouă”, Madrid, 1976.

David, Louise, Ion Mării, *A Grenoble sur les traces du Capitaine*, Ed. Dacia, Madrid, 1971; trad. it.: *Sulle orme del Capitano*, Ed. di Ar, Padova, 1984.

Dumitrescu, Grigore, *Demascarea*, München, 1978, în regie proprie; reed. Jon Dumitru Verlag, București (?), 1996; trad. fr.: *L'Holocauste des âmes. Relation inopportune d'un crime contre l'humanité*, Librairie Roumaine Antitotalitaire, Paris, 1997 (G. Pișcoci-Dănescu).

Eliade, Mircea, *Mythes, rêves et mystères*, Gallimard, Paris, 1957 (aici despre “modelele” mitico-religioase ale comunismului și fascismului); trad. rom.: *Mituri, vise și mistere*, apărută pentru prima oară în vol. Mircea Eliade, Eșuri, Ed. Științifică, București, 1991 (iar ulterior și separat, la Ed. Humanitas).

Eliade, Mircea, *Memorii*, 2 vols., Ed. Humanitas, București, 1991 (mai ales vol. 2, pp. 7-75). Cf. și *Jurnal*, 2 vols., Ed. Humanitas, 1993.

Enescu, Mihai Fotin, *Garda de Fier în ancheta Tribunalului de la Nürnberg*, Fundația Culturală “Buna Vestire”, Sibiu, 1996 (cu o notă explicativă de Gh. Brahonschi). Cf. și Mihail [Fotin] Enescu, *Poziția politică a Gărzii de Fier pe plan intern și extern*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1980.

Fleșeriu, Ion, *Amintiri*, Col. “Generația 1922”, Madrid, 1977.

Găină, Ovidiu (Stan M. Popescu), *Autopsia de la democracia. Un estudio de la antireligión*, Ed. Euthymia, Buenos Aires, 1984.

Găină, Ovidiu (Stan M. Popescu), *Voluntad divina e democracia*, Ed. Euthymia, Buenos Aires, 1994.

Găină, Ovidiu (Stan M. Popescu), *Teoría de la Historia*, Ed. Euthymia, Buenos Aires, 1995.

Găină, Ovidiu (Stan M. Popescu), *Cristianismo o democracia*, Ed. Euthymia, Buenos Aires, 1998.

Găină, Ovidiu (Stan M. Popescu), *Legionarismul sau trăirea virtuților și Fragmente din sbuciumul exilului*, Ed. Euthymia, Buenos Aires, 1999 (pe copertă: 2000). Cf. și mai vechiul articol “L'ascèse légionnaire”, în *Totalité* [Paris], anul VII, nr. 18-19, vara 1984, pp. 109-116.

1.2. Literatura exilului

*** *Adevărul despre Mișcarea Legionară...*, Romanian Historical Studies [Traian Golea], Hallandale [Florida], 1996. Cf. și *The Truth about the Legionary Movement*, Romanian Historical Studies, Miami Beach, 1992.

Amzăr, Dumitru Cristian, *Jurnal berlinez*, Ed. România Press, București, 2005 (ed. Dora Mezdrea).

*** *Antologia asociațiilor și personalităților culturale românești din exil: 1940-1990*, ed. a II-a, Romanian Historical Research Institute, San Diego, 1991.

Arnăutu, Nicolae, *Amintiri. Contribuții la istoria Mișcării Legionare*, Ed. “Cuget Românesc”, Buenos Aires, 1974.

Baciu, Nicolae, *Yalta și crucificarea României*, Ed. Europa, Roma, 1983; reed. Fundația Europeană Drăgan, f. l., 1990.

Baciu, Nicolae, *Agonia României*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1990.

Bacu, Dumitru, *Pitești – centru de reeducare studențească*, Col. “Dacoromanica”, Madrid, 1963; reed. 1989 (Ed. “Cuvântul Românesc”, Hamilton/Ontario, cu o prefață de pr. Gh. Calciu), 1991 (Ed. Atlantida, București – ed. cenzurată) și 2011 (Ed. Christiana, București – ed. Răzvan Codrescu); trad. engl.: *The Anti-Humans. Students Reeducation in Romanian Prisons*, Ed. “Soldiers of the Cross”, Englewood (Colorado), 1971.

Bălănescu, Gabriel, *Din împărăția morții. Cronică rezumată din închisori*, Ed. Dacia, Madrid, 1981; reed. Ed. Gordian, Timișoara, 1994.

Bărbulescu, Marin, *Centrul studențesc legionar din Timișoara. Mărturii pentru istorie*, Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1988 (cu o prefață de Horia Sima).

Binder, Inge Katharina, *Exilul și experiența culturală. Asociații și instituții românești în Apus (1945-1989)*, Münster, 1993 (teză de doctorat).

Boacă, Ioan, *Bibliografie legionară*, Col. “Omul Nou”, Miami Beach, 1993 (dezastruoasă: structurată aberant, plină de erori sau omisiuni, incapabilă să respecte un criteriu alfabetic sau cronologic, radical simistă).

Boieru, Ion, vezi **Halmaghi, Ion**

Bordeianu, Dumitru Gh., *Mărturisiri din mlaștina disperării* (2 vols. – ed. Marcel Petrișor), Ed. Gama, București, 1995 (primul volum relatează despre *Pitești*, iar al doilea despre *Gherla*); reed. Ed. Scara, București, 2001 (într-un singur volum). O primă formă a cărții, numită *Pitești*, apăruse la Ed. Mișcării Legionare, Madrid, 1992, urmată de *Mărturisiri. Din mlaștina disperării (Cele văzute, trăite și suferite la Pitești și Gherla)*, Ed. Mișcării Legionare, Paris, 1992, și *Gherla. Din mlaștina disperării*, Ed. Mișcării Legionare, Paris, 1993.

Borobaru, Traian – vezi *Legiunea în imagini*

Brădescu, Faust, *Antimachiavelism legionar*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1962; trad. fr.: *Antimachiavélisme légionnaire*, Col. “Dacia”, Rio de Janeiro, 1963.

Brădescu, Faust, *Conducere și disciplină*, Ed. Dacia, Rio de Janeiro, 1966; reed. actualizată: *Conducere și disciplină (Problema conducerii în Mișcarea Legionară)*, Ed. Majadahonda, București, 2000.

Bradescu, Faust, *Les trois épreuves légionnaires. Éléments de doctrine*, Ed. Prométhée, Paris, 1972 (cu o prefață de Rémy de Laon).

Brădescu, Faust, *Le Nid – unité de base du Mouvement Légionnaire*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1973.

Brădescu, Faust, *Mișcarea Legionară și spiritul religios*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1974.

Brădescu, Faust, *Nicadorii, Decemvirii, Răzbunătorii*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1978.

Brădescu, Faust, *La Garde de Fer et le terrorisme*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1979.

Brădescu, Faust, *Victorii legionare*, Ed. “Libertatea”, New York, 1986.

Brădescu, Faust, *Corneliu Codreanu – erou neo-cosmogon*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1987.

Brădescu, Faust, *Horia Sima – un destin... o misiune*, Ed. Petroșneana[13], Paris, 1991.

Brădescu, Faust, *Synthetical View of the Legionary Movement (Iron Guard)*, Ed. Dacia, Paris, 1992.

Brădescu, Faust, *Cum se poate deveni legionar*, Ed. Dacia, Paris, 1993.

Brădescu, Faust, *Studii legionare postbelice*, Ed. Gordian, Timișoara, 1994.

Brădescu, Faust, *Scurtă analiză spectrală a Mișcării Legionare*, Ed. Majadahonda, București, 1996.

Brădescu, Faust, *Viziunea integrală a Revoluției Legionare*, Ed. Majadahonda, București, 1997 (ed. Radu-Dan Vlad; trad. de Mădălina Martin; prefață de Gh. Buzatu).

Budișteanu, Radu, *În secolul luminilor stinse*, Ed. “Carpații”, Madrid, 1984 (trad. rom. de Despina Skelitti Budișteanu după originalul franțuzesc: *Au siècle des lumières éteintes*).

Calciu, Gheorghe, *Șapte cuvinte către tineri*, Ed. Anastasia, București, 1996 (ed. și prefață de Răzvan Codrescu);

Lupu. ... El o înțelege, îndreptățit, ca o stare de război de exterminare la care este supus poporul lui: „Românii, înconjurați de pretutindeni de vrăjmași cu pofte mari, și invadați înăuntru de dușmani care le slăbesc și le macină sistematic puterile de rezistență și de viață, nu vor putea rezista în viitor decât dacă vor înțelege că **pe pământul lor trebuie să crească soldații** [- s.n.] ca brazii în pădure.”³⁴

* * *

Calea Legiunii spre biruință urma să fie parcursă mai întâi în conștiința românilor, a acelor români care ar fi fost în stare să-și asume responsabilitatea pentru generațiile viitoare, pentru eliberarea poporului român din robia oligarhiei internaționale. Acei români care ar fi fost în stare să-și asume, ca o precondiție, o transformare profundă a conștiinței lor, prin rezidirea ei pe valorile autentice, cele care au asigurat timp de aproape două milenii dăinuirea acestui neam în ciuda tuturor invaziilor, cotropirilor, jefuirilor, trădărilor. De aceea, C. Codreanu adoptă drept metodă esențială pentru zidirea Mișcării sale ceea ce el a numit desăvîrșirea unui proces interior de conștiință:

„Mișcarea Legionară nu poate birui decât odată cu **desăvîrșirea unui proces interior de conștiință** [- s.n.] a Națiunii Române. Când acest proces va cuprinde pe majoritatea Românilor, și se va desăvîrși, biruința va veni atunci automat, fără comploturi și lovituri de stat. Biruința pe care noi o așteptăm în modul acesta, este atât de mare, atât de luminoasă, încît niciodată nu vom admite ca ea să fie înlocuită cu o biruință ieftină și trecătoare, născută din complot sau lovitură de stat.”³⁵

Evident, această abordare a principiilor de zidire a Mișcării nu are nimic în comun cu violența, cu manipularea propagandistică, cu electoralismul înșelător. Nu are nimic în comun cu metodele democrației și ale totalitarismului.

Această abordare se inspiră din experiența istoriei bimilenare a Creștinismului, a Ortodoxiei. Fără a înțelege realitatea înspăimîntătoare a robiei oligarhice, fără a avea dragostea nețărmuită pentru Adevăr, pentru Dumnezeu și, ca urmare, pentru popor, pentru aproapele necăjit și redus la condiția de vită de fermă, nu era cu putință depășirea groazei paralizante în fața realității mascate în democrație cu toate *libertățile* ei.

Preotul V. Popa-Nicoare, legionar din anul 1930, constată: „... am înțeles toată **prăpastia înfiorătoare dintre Mișcarea Legionară și clasa politică a României** [- s.n.].”³⁶

O asemenea stare de fapt nu putea să-i lase pe cei cu o asemenea viziune asupra realității, cu o asemenea conștientizare a primejdiei de moarte pentru viitoarele generații, să se mărginească la aceste constatări. Primejdia de moarte reclama acțiune: Căci a nu acționa însemna a trăda, însemna a te lăsa învins de cei mai crunți și mai periculoși dușmani ai neamului românesc (de fapt, omenesc în general). De aici rezultă sarcinile și, repectiv, metodele de realizare a lor pe care și le formulau explicit sau implicit membrii Mișcării.

Apelul la acțiune este dictat de conștiința morală: „Cel ce stă indiferent, fricos și laș în fața țării sale care moare, va fi blestemat de cei ce vin după el. Țară, cheamă-ți feciorii și vor răspunde. Cei ce te iubesc vor răspunde, iar lașii vor sta muți.”³⁷

Din această conștientizare a situației reale în care se află de câteva generații poporul român, a răspunderii morale pentru copiii acestui neam, pentru viitorul lui, Căpitanul înțelege nevoia de eliberare națională, de luptă, deci de soldați: „Românii, înconjurați de pretutindeni de vrăjmași cu pofte mari, și invadați înăuntru de dușmani care le slăbesc și le macină sistematic puterile de rezistență

³⁴ Ibidem, pag. 168.

³⁵ Ibidem, pag. 137.

³⁶ Citat la Mirel Bănică, „Biserica Ortodoxă Română, stat și societate în anii ‘30”, Ed. Polirom, Iași, 2007, pag. 231.

³⁷ Corneliu Zelea Codreanu. Doctrina Mișcării Legionare. Prezentare concisă. Restituiri istorice. Ed. Lucman, București, 2003, pag. 170.

și de viață, nu vor putea rezista în viitor decât dacă vor înțelege că **pe pământul lor trebuie să crească soldații** [- s.n.] ca brazii în pădure.”³⁸

Prăpastia la care se referea preotul-legionar nu putea fi depășită decât prin umplerea ei cu cadavrele legionarilor, ale tinerilor români care, în esența lor morală, constituiau floarea neamului românesc. Și s-a întâmplat întocmai. Democrația a înțeles și ea că un popor care și-a înțeles rostul, a început să revină la valorile sale autentice, nu poate fi oprit decât prin exterminarea deplină a personalităților lui. Democrația nu poate manipula un popor, ci numai o populație. De aceea, prin exterminarea celor mai conștienți fii ai unui popor ea îl reduce la populație.

Mișcarea Legionară avea, deci, nevoie de luptători în sensul deplin al cuvântului: persoane care înțeleg situația catastrofală a românimii, care sînt gata să se jertfească pentru eliberarea poporului lor, care știu să aplice metode de luptă permise de regimul democratic – informarea alegătorilor, instruirea lor, chemarea lor la rezistență social-economică, civică, morală împotriva asupritorilor, dușmanilor. Legiunea se ocupa de **educarea** tinerei generații de români ca aceasta să conștientizeze că viitorul ei și al copiilor ei depinde numai de ei, de felul în care vor izbuti să înfrunte, cu prețul propriei vieți, oligarhia financiară.

* * *

„Pentru ideologii legionari, cauza principală a ceea ce ei considerau o adevărată stare de spirit – lenea și inactivitatea, paralizante pentru energiile naționale – își găsea explicația prin „penetrarea societății românești de către Occident și invazia evreiască”. Remediu propus consta în: „mobilizarea națională în favoarea muncii voluntare”, precum și în redescoperirea valorilor terapeutice ale muncii.”³⁹

Această metodă de căpătii pentru educația legionară și, totodată, inedită la scara istoriei politice a omenirii necreștine (această metodă este una de nelipsit în mănăstirile ortodoxe), o reprezintă *taberele de muncă voluntară* concepute de Căpitan. Pornind de la primejdiile abătute asupra Țării ca urmare a democrației, C.Z. Codreanu propune anume munca fizică drept o metodă eficientă și polivalentă de rezistență la invazia cotropitoare a străinilor. Experiența reală a acestor tabere, o parte dintre care, inclusiv cea dintâi, s-au desfășurat și în Moldova Răsăriteană – cea dintre Prut și Nistru – a constituit „o pledoarie în favoarea pedagogiei muncii cu caracter universal, care ne-a adus cu gândul, pe de o parte, la asprele **precepte religioase din mănăstirile ortodoxe** [- s.n.], iar pe de alta, la ideile vehiculate de mișcarea *scout* (cercetășia) în primii ani după creația sa.”⁴⁰

Atmosfera din aceste tabere este descrisă astfel: „De obicei, un serviciu religios avea loc înainte de începerea lucrărilor; să nu uităm că pentru legionari, tabăra este o imensă mănăstire în aer liber, unde legionarii se roagă pentru întreaga națiune.”⁴¹

Unul dintre scopurile taberelor de muncă este explicat de cunoscutul sociolog Traian Brăileanu, legionar întemnițat în lagărele democrației și omorât în închisorile comunismului: „Această instituție [tabăra de muncă voluntară – n.n.] trebuie să șteargă toate deosebirile provenite din originea socială a tineretului român, trebuie să completeze lipsurile educației școlare, trebuie să trezească și să adâncească educația religioasă creștină, căreia **în familie și în școală i se dă o atenție prea redusă** [- s.n.]⁴², și câteodată este neglijată cu desăvîrșire - pe scurt: ea trebuie să-i dea tînărului un caracter indelebil de Român Creștin, care să rămână inatacabil și după terminarea studiilor. **În felul acesta, națiunea**

³⁸ Ibidem, pag. 168.

³⁹ Mirel Bănică, „Biserica Ortodoxă Română, stat și societate în anii ‘30”, Ed. Polirom, Iași, 2007, pag. 180.

⁴⁰ Ibidem, pag. 180.

⁴¹ Ibidem, pag. 184.

⁴² Încă de atunci, din perioada României Mari, învățătura Bisericii, Cuvîntul Adevărului, nu mai era o prioritate pentru familiile de români, cu atît mai mult pentru statul antiromân. Lucru evident deja pentru statele antiromânești post-socialiste democratizate – România și Republica Moldova.

Polihroniade, Mihail, *Tineretul și politica externă*, Ed. Mișcării Legionare, București, 1940; reed. Col. “Omul Nou”, Salzburg, 1952.

*** *Procese lui Corneliu Zelea Codreanu*, 2 vols., Ed. Majadahonda, București, 1999.

*** *Protocoloalele Înțelepților Sionului*, Ed. și Tip. “Libertatea”, Orăștie, 1923 (trad. de Ion I. Moța după ediția franceză a lui Roger Lambelin, cu ample comentarii de I. C. Cătuneanu și Em. Vasiliu-Cluj)[10]; reed. Ed. Alma Tip, București, 1997.

*** *Tabăra de muncă*, Tip. “Universul”, București, 1936 (album, cu un cuvînt înainte de Mihail Polihroniade).

Tase[11], **Mihail**, *Miti Dumitrescu, legionarul care n-a purtat nici o clipă cămașa verde*, Ploiești, Tip. “Presa Noastră”, 1940; ed. a II-a: Col. “Omul Nou”, Salzburg, 1952 (cu o prefață de Horia Sima și o lămurire de Gheorghe Tase).

Testamentul lui Ion Moța, Tip. Isvor, București, 1937; ed. a II-a: Ed. Mișcării Legionare, București, 1940; ed. a VI-a: Col. “Europa”, München, 1990; trad. it.: *Testamento di Ion Motza. Il tributo di sangue della Guardia di Ferro di Romania nella lotta contro il bolscevismo in Spagna*, Stab. Arti Grafiche F. Canella, Roma, 1937, reed. 1941 (Mario Sani); versiune nouă în Ion I. Motza, *L'uomo nuovo*, ed. cit., apoi și separat: *Testamento di Ion Motza*, Ed. all'insegna del Veltro, Parma, 1984 (Claudio Mutti); trad. germ.: *Das Vermächtnis Ion I. Motzas. Das Blutopfer der Eisernen Garde an der nazionalspanische Front*, Rudolph Pfau Verlag, Berlin, 1938, reed. *Das Testament Ion Motzas. Das Blutopfer der Eisernen Garde an der nazionalspanische Front*, Col. “Omul Nou”, München, 1994; trad. sp.: “Testamento de Ion Motza”, în vol. *Legionarios rumanos Motza y Marin: ¡Presentes!*, Madrid, 1941 (reed. Barcelona, 1978), apoi și separat: *Testamento de Ion Motza*, Ed. Amigos de Majadahonda, Madrid, 1962, sau *Testamento de Ion Moța*, Col. “Europa”, München, 1984 (reed. 1990). Cf. și Ion I. Moța, *Prezent!*, Tip. “Bucovina” – I. E. Torouțiu, București, 1937, reed. Col. “Europa”, München, 1977.

Totu, Nicolae, *Însemnări de pe front. Note din expediția legionară în Spania: noiembrie 1936 – ianuarie 1937*, Ed. Curierul, Sibiu, 1937; ed. a II-a: Col. “Omul Nou”, Salzburg, 1952; trad. sp.: *Notas del frente español (1936-1937)*, cu un prolog de Ricardo Villalba Rubio, Ed. Dacia, Madrid, 1970 (Ovidiu Țîrlea)[12].

Veverca, Ion, *Suflet și gînd legionar*, București, 1937; ed. a III-a: Imprimeriile “Cuvântul”, București, 1941; reed. Salzburg (Col. “Omul Nou”), 1952.

Zelea-Codreanu, Corneliu, vezi **Codreanu, Corneliu Z.**

Doi intelectuali de marcă
implicați în aventura legionară:
Nae Ionescu și Mircea Eliade

Eliade, Mircea, *Textele “legionare” și despre “românism”*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001 (ed. M. Handoca). *Cf.* și Mircea Eliade, *Profetism românesc*, 2 vols., Ed. “Roza Vînturilor”, București, 1990 (publicistică: 1927-1938, dar și câteva texte din anii ‘50; ed. Dan Zamfirescu).

Eliade, Mircea, *Salazar și revoluția în Portugalia*, Ed. “Muncă și Lumină”, București, 1942 (altă ediție: *Salazar și revoluția din Portugalia*, Ed. Gorjan, Tîrgu-Jiu, 1942); reed. Ed. Scara, București, 2002.

Gărcineanu, Victor Puiu, *Din lumea legionară*, Col. “Rânduiala”, București, 1937 și 1940; reed. Salzburg (Col. “Omul Nou”), 1951.

Herseni, Traian, *Mișcarea Legionară și țărănimea*, Tip. “Bucovina” – I. E. Torouțiu, București, 1937; ed. a II-a: Ed. Mișcării Legionare, București, 1940.

Herseni, Traian, *Mișcarea Legionară și muncitorimea*, Tip. Isvor, București, 1937; ed. a II-a: Institutul Modern de Arte Grafice “D. Andreescu”, București, 1940.

Imbrescu, Ilie, *Mișcarea Legionară și Ortodoxia*, Ed. Mișcării Legionare, București, 1937.

Imbrescu, Ilie, *Biserica și Mișcarea Legionară*, Ed. Cartea Românească, București, 1940.

Ionescu, Nae, Prefața la romanul lui Mihail Sebastian, *De două mii de ani...*, Ed. “Naționala-Ciornei”, București, 1934; reed. Ed. Humanitas, București, 1990 (prefața: pp. 7-25); trad. fr.: *La question juive et la réponse d’un orthodoxe des années trente*, Librairie Roumaine Antitotalitaire, Paris, 1997 (Pierre Bardonnet [?]).

Ionescu, Nae, *Roza vînturilor – 1926-1933*, culegere îngrijită de Mircea Eliade, Ed. “Cultura Națională”, București, 1937 (postfața lui M. Eliade: pp. 421-445); reed. anastatică Ed. “Roza Vînturilor”, București, 1990[5] (prefață de Dan Zamfirescu), apoi Ed. Hyperion, Chișinău, 1993 (postfață de Nicolae Dabija). *Cf.* și Nae Ionescu, *Teologia. Integrala publicisticii religioase*, Ed. Deisis, Sibiu, 2003 (ed. și introd. de Dora Mezdrea); Nae Ionescu, *Drumurile destinului românesc*, Ed. Vremea, București, 2011 (antologie și prefață de Miruna Lepuș).

Ionescu, Nae, *Fenomenul legionar*, Ed. Armatolii, Cetatea Eternă [Roma], cu o introducere de Constantin Papanace, 1963 (patru conferințe ținute în lagărul pentru legionari de la Miercurea Ciuc, în mai 1938, de paternitate îndoielnică); reed. Ed. Antet-Press, București, 1993, și în vol. *Istoria Mișcării Legionare scrisă de un legionar* [Ștefan Palaghiță, *Garda de Fier. Spre reînvierea României*, Buenos Aires, 1951], Ed. “Roza Vînturilor”, București, 1993 (pp. 339-364); trad. it.: *Il fenomeno legionario*, Ed. all’insegna del Veltro, Parma, 1998 (Claudio Mutti).

Istrate, Gheorghe, *Frăția de cruce*, București, 1935; ed. a II-a: 1937; reed. Salzburg (Col. “Omul Nou”), 1952 (cu o prezentare de Vasile Mailat); ed. a 4-a: Ion Mării, 1994 (Printed in Germany).

Marin, Vasile, *Fascismul. Organizarea constituțională a Statului Corporativ Italian*, Monitorul Oficial și Imprimăriile Statului, București, 1932, apoi Serviciul și Editura Colportajului Legionar, București, 1933; reed. Ed. Cartea Românească, București, [1940]; ediția cea mai recentă (“ediția a II-a [sic], îngrijită de Radu-Dan Vlad, cu un cuvînt înainte de prof. univ. dr. Ioan Scurtu”): Ed. Majadahonda, București, 1997.

Marin, Vasile, *Crez de generație*, ed. a II-a, cu un cuvînt înainte de Corneliu Z. Codreanu și o prefață de Nae Ionescu, Tip. “Bucovina” – I. E. Torouțiu, București, 1937; ed. a IV-a: Col. “Europa”, München, 1977 (include și biografia lui V. Marin de M. Polihroniade – pp. 223-235); ediția cea mai recentă: Ed. Majadahonda, București, 1997.

Mehedinți, Simion[6], *Creștinismul românesc. Adaos la Caracterizarea etnografică a poporului român*, Ed. Cugetarea, București, 1941; reed. Ed. Anastasia, București, 1995, și Ed. Terra, Focșani, 2006 (cu o prefață de Răzvan Codrescu, postată și pe acest blog: “[Simion Mehedinți și creștinismul românesc](#)”).

Moța, Ion I., *Liga Națiunilor – idealul, viciile și primejdia ei*, Conferință ținută la Cercul de Studii al Centrului Studentesc București în ziua de 15 Decembrie 1929, Institutul de Arte Grafice “Bica”, București, 1930 (broșură care anticipează teza de doctorat, *La sécurité juridique dans la Société des Nations*, susținută la Grenoble, în 1932[7]).

Moța, Ion I., *Cranii de lemn. Articole: 1922-1936*, Sibiu, 1936; ed. a II-a: Ed. “Totul pentru Țară”, București, 1937; ed. a IV-a: Ed. Mișcării Legionare, București, 1940; Ediția Monumentul MM: Col. “Omul Nou”, München, 1970 (include în plus: conferința “Liga Națiunilor” – pp. 257-280; “Testamentul” – pp. 285-309; biografia lui I. I. Moța de A. Vântu – 311-339); trad. it.: Ion I. Motza, *L’uomo nuovo*, Ed. di Ar, Padova, 1978 (Claudio Mutti); trad. sp.: El hombre nuevo, Ed. Ojeda, Barcelona, 1999 (Antonio Medrano).

Moța, Ion I., *Prezent!*, Tip. “Bucovina” – I. E. Torouțiu, București, 1937; ed. a II-a: Colecția “Europa”, München, 1977 (“Reproducere facsimilă”).

Pavel, Sorin[8], Petre Țuțea, Nicolae Tatu ș. a., *Manifestul Revoluției Naționale*, Tip. Miron Neagu, Sighi-șoara, 1935; reed. Ed. Crater, București, 1998 (ed. Marin Diaconu)[9]. *Cf.* și Petre Țuțea, *Reformă națională și cooperare. Manifestul revoluției naționale. Istoria cooperăției. Addenda*, Ed. Elion, București, 2001 (în colab.), dar și *Anarhie și disciplina forței*, Ed. Elion, București, 2002 (articole din tinerețe).

românească va dobîndi o elită a ei, națională, impermeabilă față de orice influențe străine, în orice domeniu de activitate ar încerca să manifeste. – [- s.n.]”⁴³

Scopul principal al educației legionare era tocmai cultivarea caracterului de român creștin. Acest caracter de creștin trebuia să devină unul *ontologic*, fințial, inalienabil al tînărului român. Pentru ce avea nevoie tînărul român de a fi creștin deplin și definitiv ? Pentru mîntuirea sa, evident. Dar el, ca potențial membru al elitei naționale, urma să apere poporul său de pierzania la care era supus de către elita impotoare, cea democratică. Adică el, după cum formulează Traian Brăileanu, ca să poată deveni membru al elitei, creștinul român trebuie să fie „impermeabil față de *orice* influențe *străine*, în *orice* domeniu de activitate ar încerca să manifeste.”⁴⁴

Să nu ne imaginăm aceste tabere pentru tineret (de altfel, nu numai pentru tineret, deoarece și mai mulți vîrstnici, printre care îl putem numi și pe poetul legionar Radu Gyr, pe filozoful Nae Ionescu, participau cu dăruire la lucrările taberelor de muncă) ca niște lagăre de muncă istovitoare sau ca niște locașuri cu chipuri istovite de corvoadă și infometare. Nimic mai fals. Chiar și neprietenii Mișcării erau nevoiți să constate că „ele [taberele – n-n-] au fost un soi de *colonii de vacanță* gratuite pentru sute de studenți săraci provenind din mediul rural (ce nu-și puteau permite nici măcar umbra unei vacanțe!), precum și un cadru în care veritabili intelectuali sau dandy⁴⁵ din București își puteau pune în aplicare visul cehovian al muncii manuale simple și al vieții cîmpenești.”⁴⁶

Legionarii organizau marșuri prin sate care prevedeau ceea ce în epoca lui Ceaușescu se numea „drumeții „Să ne cunoaștem Patria !” sau în Moldova Sovietică „Să ne cunoaștem plaiul natal!”, întâlniri și discuții cu localnicii despre problemele lor și rolul credinței și al muncii cinstite pentru depășirea acestora, cauzele reale ale problemelor (elita impotoare, corupția ca esență a democrației, democrația ca dictatură ocultă a finanței locale și internaționale) cu care se confruntau interlocutorii, prezentau concerte de cîntece religioase, patriotice și populare. Cînd aveau posibilitatea materială, legionarii editau și distribuiau diferite broșurele pe aceleași teme pe care le abordau în discuții.

Astfel, marșurile erau un fel de precursori și înlocuitori ai taberelor, deoarece acestea (taberele) necesitau un efort organizatoric și material incomensurabil mai mare decît marșurile. În acest sens putem considera marșurile ca niște forme mult simplificate ale taberelor.

Editarea, publicarea și distribuirea diferitelor foi și buletine informaționale nu a lăsat, deși, din cauze evident financiare, aceste foi și buletine erau în cea mai mare parte locale și sporadice, dar, ca titluri, erau destul de numeroase.

Toate aceste metode, axate pe educarea morală și apoi pe deprinderea altor cunoștințe și îndemînări, arată o mișcare cu totul originală, fără vreo analogie în vreo formațiune social-politică de epocă. Această mișcare a constituit un adevărat fenomen etico-social la scara întregului popor românesc. Acest fenomen este cu dreptate să-l numim fenomenul legionar.

Preotul Ștefan Palaghiță, legionar, își formulează astfel înțelegerea de către el a fenomenului legionar: „Legiunea nu este nici măcar o școală de asimilare a învățaturii religioase, ci o schimbare profundă, o transformare a spiritului, o punere în valoare personală a conținutului credinței comune, o **experiență intimă a adevărilor revelate, o îndumnezeire a Omului** [- s.n.] conform învățaturii Bisericii.”⁴⁷

Ceea ce este simptomatic, și alți cercetători, chiar cu totul departe de legionarism, dar și de România, constată: „Cei doi prolifici scriitori francezi [Jerome și Jean Tharaud] schițează portretul

⁴³ Mirel Bănică, „Biserica Ortodoxă Română, stat și societate în anii ‘30”, Ed. Polirom, Iași, 2007, pag. 180.

⁴⁴ Chiar și în asemenea domenii cum sînt conceptul de toleranță, cel de discriminare, nemaivorbind de cel de “orientare sexuală”.

⁴⁵ Dandy, cuvînt englezesc din v. 19 care azi i s-ar spune “persoană glamouroasă”.

⁴⁶ Mirel Bănică, „Biserica Ortodoxă Română, stat și societate în anii ‘30”, Ed. Polirom, Iași, 2007, pag. 186.

⁴⁷ Preot Ștefan Palaghiță. Garda de Fier spre reînvierea României. Istoria Mișcării Legionare de un legionar. Editura Roza vînturilor, București, 1993, pag. 76.

unei organizații mult mai aproape de o „sectă mistică” decât de un partid politic în înțelesul clasic al termenului [...]. „Toate discuțiile politice, filozofice sau de altă natură, care nu fac decât să otrăvească spiritele și să semene zădărnici, au fost înlăturate. În loc să discute chestiuni sterile cîntă împreună imnuri religioase și populare – cel mai bun mijloc de a crea armonia sufletelor”, cred frații Tharaud.”⁴⁸

În comparație cu această abordare a Căpitanului, democrația nu este decât o dictatură primitivă care permite unei găști nereprezentative, care nu are decât cîteva procente (10-15-20 cel mult) din votul electoratului,⁴⁹ și acela prostit, manipulat și înșelat de mass-media angajată, să vorbească în numele poporului, al Țării, „să-și asume angajamente în fața partenerilor externi”, angajamente ucigătoare pentru popor. Totodată, asemenea democrați reprezentativi pentru felul de a fi al democrației, nu pentru poporul pe care îl spoliază, calcă în picioare toate angajamentele electorale luate față de poporul pe care îl despoaie în favoarea „partenerilor străini”.

Rezultă univoc, și sub aspect moral, dar și sub aspect funcțional, că C. Z. Codreanu împreună cu Mișcarea Legionară este incomparabil mai demn, mai cinstit, mai virtuos decât liberalii, țărăniștii, democrații, liberal-democrații. Este evident că tocmai Mișcarea Legionară este cea care reprezenta poporul, dar nicidecum democrații de orice nuanță ar fi aceștia.

Statul democrat român nu a pregetat să curme orice manifestare de românism. Esența ontologic antiromânească a democrației instaurate în 1859 împotriva românimii s-a dezvăluit deosebit de pregnant prin reacția furibundă a statului împotriva taberelor, marșurilor, publicațiilor și a membrilor înșiși ai Mișcării.

Arăt documentele prezentate în această antologie, cît și istoria generală a legionarismului abundă în relatări ale poliției privind descinderile jandarmilor asupra copiilor și tinerilor din tabere, descinderi soldate cu maltratări, capete sparte, mîini și picioare fracturate, fete tîrîte de păr și călcate cu cizmele, întemnițări prin beciurile poliției, sechestrări ilegale de persoane etc. Prin aceste metode a înțeles democrația să trateze mișcarea tineretului Țării. Și este firesc. La fel de firesc ca și faptul că legionarii înțelegeau că democrația, la fel ca și versiunile ei desăvîrșite cum sînt totalitarismele, nu pot reacționa altfel decât cum au reacționat.

* * *

În ceea ce privește raportarea Mișcării la Ortodoxie ea se reducea la participarea legionarilor la slujbe, la apelarea în discursul public și cel particular la valorile moralei creștine, dar și **aplicarea acestora în practică**. Comportamentul legionarilor a devenit proverbial sub aspectul corectitudinii morale. După cum remarcă contemporanii, corupția, desfrîul, înșelăciunea, hîtria, încălcarea cuvîntului dat, goana după onoruri și avuții le erau cu totul străine. Legionarii, în masa lor, constituiau, într-adevăr, elita morală a neamului românesc. Erau oameni care și-au asumat morala și dragostea de neam, pe care le concepeau ca pe un tot indivizibil, drept crez al vieții lor, drept rost al vieții întru neam, dar nu întotdeauna și pentru Dumnezeu Iisus Hristos, deși în permanență afirmau credința lor în Dumnezeu.

În ceea ce privește învățătura Bisericii despre stat (stăpînire), despre neam, despre destinele omului și a omenirii, doctrinarii legionarismului fie că le treceau cu vederea, fie că le aplicau prea „creativ”, adică se abăteau, uneori destul de grav, de la Ortodoxie. Dragostea de neam era exaltată de unii doctrinari legionari pînă la idolatrie. Și Căpitanul instituisese cultul morților, pe lîngă cultul Sfinților care este firesc în Ortodoxie. Dar cultul tuturor morților români pentru a primi ajutorul lor *energetic*

⁴⁸ Citat la Mirel Bănică, „Biserica Ortodoxă Română, stat și societate în anii ‘30”, Ed. Polirom, Iași, 2007, pag. 157.

⁴⁹ În perioada interbelică electoratul constituia circa 20-25% din populație. Prin urmare reprezentativitatea partidului de guvernămînt, luînd în calcul și „prima electorală” prevăzută de legislația electorală, reprezenta, de obicei, circa 10-12% din populație.

anastatice în țară și în străinătate); cea mai bună ediție antebelică: ed. a VI-a, Ed. Mișcării Legionare, București, 1940; dintre numeroasele reeditări postbelice, cf. ediția din Col. “Omul Nou”, Miami Beach, 1990 (recomandată drept ed. a XII-a, deși același lucru îl pretinde și ediția din Col. “Europa”, München, 1987); trad. it.: *Il Capo di Cuib*, Ed. di Ar, Padova, 1974, 1981 și 2002 (Claudio Mutti); trad. fr.: *Le Livret du Chef de Nide*, Ed. “Pămîntul Strămoșesc”, Paris, 1978; trad. sp.: *Manual del Jefe*, Ed. Nothung, Barcelona, 1984 (Manuel de la Isla); trad. engl.: *Legion: The Nest Leader's Manual*, Rising Press/Nationalist Books, BCM Kursaal, f. a.; trad. germ.: *Handbuch für die Nester*, Regin-Verlag, 2007 (Claudiu Mihuțiu).

Codreanu, Corneliu Z., *Pentru legionari*, vol. I [volumul al doilea n-a mai fost scris], Editura “Totul pentru Țară”, Tipografia Vestemean, Sibiu, 1936 (numeroase reeditări anastatice, în țară și în străinătate, ultima la Editura Gordian, Timișoara, 1993, cu o prefață de Horia Sima: “Destinul scrierilor legionare” – pp. 477-482); cea mai bună ediție antebelică: ed. a III-a, Ed. Mișcării Legionare, București, 1940; ediția cea mai recentă: ed. a IX-a, Ed. Scara, București, 1999 (marcînd centenarul nașterii autorului)[3]; trad. fr.: *La Garde de Fer (Pour les légionnaires)*, Éd. Prométhée, Paris, 1938/1971, reed. Col. “Omul Nou” (Ion Mării-Belmain), Grenoble, 1972; trad. it.: *Guardia di Ferro (Per i legionari)*, Casa Editrice Nazionale [Collezione politica “Europa giovane”], Roma-Torino, 1938 (incompletă), apoi Padova, 1972 (integrală), și *Per i legionari. Guardia di Ferro* (trad. nouă), Ed. de Ar, Padova, 1984 (Claudio Mutti); trad. germ: *Eiserne Garde (An meine Legionäre)*, Brunnen-Verlag, Berlin, 1939 (Willi Bischoff), reed. 1940 și 1941, apoi Col. “Omul Nou”, München, 1970 și 1972, și Col. “Europa”, München, 1987; trad. sp.: *Guardia de Hierro (Para los legionarios)*, Ed. Nacional, Madrid, 1940, reed. Col. “Omul Nou”, München, 1972, apoi Ed. Bau, Barcelona, 1976, și Ed. Huguin, Barcelona, 1983; trad. engl.: *For my legionaries (The Iron Guard)*, Ed. “Libertatea”, Madrid, 1976 (tipărită de Liberty Bell Publications, U.S.A.).

Codreanu, Corneliu Z., *Circulări și manifeste*, Ed. “Totul pentru Țară”, București, 1937; ed. a II-a: Ed. Mișcării Legionare, București, 1941; ed. a V-a: *Circulări și manifeste: 1927-1938*, Col. “Europa”, München, 1981 (cu precizarea: “Reimprimare după ediția a II-a, corectată și întregită”); trad. it.: *Circolari e manifesti*, Ed. all'insegna del Veltro, Parma, 1980 (Claudio Mutti); trad. engl.: *Circulars and Manifests* (nu cunosc datele editoriale).

Codreanu, Corneliu Z., *Însemnările de la Jilava*, Rostock, 1942 (tipărite de membrii în exil ai Cuibului “Grigore Pihu”)[4]; reed. Col. “Omul Nou”, la Linz, în 1951, și la München, în 1968, apoi Col. “Europa”, München, 1994 (cea mai bună ediție de pînă acum); trad. it.: “Memorie inedite”, în vol. Eminardo Salleo, *Mussolini e Codreanu*, Libreria Ag-ate, Palermo, 1942, reed. separat sub titlul *Diario del carcere*, Ed. di Ar, Padova, 1970, apoi în 1982, la aceeași editură, în trad. nouă; trad. sp.: *Diario de Jilava*, Ed. “Libertatea”, Barcelona, 1952 (Nicolae Roșca), apoi *Diario de la cárcel*, Cruz y Fierro Editores, Buenos Aires, 1974 (cuprinde în apendice și “Testamento de Ion Motza”); trad. germ.: *Aufzeichnungen im Kerker*, Col. “Europa”, München, 1984; trad. fr.: *Journal de prison*, Éd. Pardès, Puiseaux, 1986 (Faust Brădescu); trad. port.: *Anotações da prisão de Jilava*, Ed. Dacia, Rio de Janeiro, 1988.

Constant, Alexandru, *Die Legion marschert. Vorträge und aufsätze*, Imprimeria Națională, București, 1940 (nu știu dacă a existat și o ediție în română, dar înclin să cred că da).

Cosmovici, Horia, *România Legionară și Axa*, București, 1940; reed. Salzburg (Col. “Omul Nou”), 1953; trad. it.: *La Romania legionaria e l'Asse*, București, 1940, reed. în 1999 de Associazione Culturale “Raido” din Roma. Cf. și *Statul și elita legionară*, Col. “Omul nou”, Salzburg, 1953 (conferință ținută la Giurgiu, pe 1 decembrie 1940, despre care nu știu unde s-a tipărit inițial).

Cosmovici, Horia, *Poziția României reinnoite în noua ordine europeană*, Ed. “Vremea”, București, 1940.

Covrig-Nonea, Ion, *Mișcarea Legionară și minoritățile*, Ed. Mișcării Legionare, București, 1937.

Cuvântul Studentesc, anul XII, nr. 1-4, ianuarie-februarie 1937 (număr special despre Moța și Marin; aici se regăsesc, printre altele, și biografiile lui Ion I. Moța și Vasile Marin, alcătuite de A. Vântu și respectiv M. Polihroniade).

*** *Din luptele tineretului român: 1919-1939 (culegere de texte)*, Ed. Fundației Buna Vestire, București, 1993 (antologie de texte legionare clasice, referințe și documente, inclusiv dezbaterile de la procesul lui Codreanu din mai 1938 – cf. pp. 273-409). Cf. și Stelian Stănicel, *Privind spre cer! Regards vers le ciel/Aiming towards Heaven*, Madrid, 1986 (culegere trilingvă din textele lui Codreanu).

Dobre, Bănică, *Crucificații. Zile trăite pe frontul spaniol*, Tip. Isvor, București, 1937; ed. a III-a revăzută, Imprimăriile “Cuvântul” SAR, București, 1940; reed. Salzburg (Col. “Omul Nou”), 1951 (prefață de Gh. Cantacuzino-Grănicerul).

Dumitrescu-Borșa, Ion, *Cea mai mare jertfă legionară*, Ed. “Totul pentru Țară”, Sibiu, 1937; reed. București, 1940 și Salzburg (Col. “Omul Nou”), 1951.

Dumitrescu-Zăpadă, Constantin, *Trădătorul*, București, 1935 (este vorba de cazul Mihai Stelescu).

http://razvan-codrescu.blogspot.com/2009/09/miscarea-legionara-dosar-bibliografic.html

1. LITERATURĂ LEGIONARĂ 1.1. Literatura clasică

*** *Adevărul în procesul Căpitanului*, București, 1938; reed. Col. “Omul Nou”, Miami Beach, 1980. Cf. și *Il Processo Codreanu*, a cura di Horia Cosmovici, Ed. all’insegna del Veltro, Parma, 1989 (Claudio Mutti).

Almanahul “Cuvântul” – 1941, București, 1940.

Antonescu, Generale **Ion**, *Per la realizzazione della Romania Legionaria. Proclamazioni, discorsi, avviamenti*, Imprimeria Națională, Seria “Zidire Nouă” – Nr. 1, București, 1940. Cf. și I. Antonescu, A. Constant, *Per una Romania legionaria*, Il Settimo Sigillo, Roma, 2000.

Banea, Ion, *Căpitanul*, Ed. “Totul pentru Țară”, Sibiu, 1936 (ed. cenzurată); ed. II: 1937; reed. Salzburg (Col. “Omul Nou”), 1951, și Ed. Gordian, Timișoara, 1995; trad. it.: *Il Capitano*, Ed. all’insegna del Veltro, Parma, 1983 (Claudio Mutti), dar și München (Col. “Europa”), în același an.

Banea, Ion, *Rînduri către generația noastră*, Cluj, 1935 (cu o introducere de Ion I. Moța); reed. Imprimeriile “Frăția Românească”, București, 1940, apoi Salzburg (Col. “Omul Nou”), 1951. Există și o traducere în engleză – *Lines for our Generation* – ale cărei date editoriale nu-mi sînt cunoscute.

Banea, Ion, *Ce este și ce vrea Mișcarea Legionară (Cărtică pentru săteni)*, Tip. Vestemean, Sibiu, 1937.

Banea, Ion, *Opere complete*, Colecția “Omul Nou”, München, 1970 (cu o prefață de Horia Sima).

Belimace, Doru, *Revoluția fascistă*, București, 1935; ed. a II-a: Tip. “Bucovina” – I. E. Torouțiu, București, 1940.

Bernea, Ernest, *Cartea Căpitanilor*, Tip. “Bucovina” – I. E. Torouțiu, București, 1937 și 1940; reed. Salzburg (Col. “Omul Nou”), 1952.

Bernea, Ernest, *Stil legionar*, Tip. “Bucovina” – I. E. Torouțiu, București, 1937; reed. Salzburg (Col. “Omul Nou”), 1953.

Bernea, Ernest, *Îndemn la simplitate. Mărturisiri pentru un Om Nou*, Ed. Cugetarea, București, 1939 și 1941; reed. *Mărturisiri pentru un Om Nou*, Col. “Omul Nou”, Salzburg, 1953, și *Îndemn la simplitate*, Ed. Anastasia (Col. “Elita interbelică”), București, 1995; trad. port.: *Testemunhos para um homem novo*, Ed. Dacia, Rio de Janeiro, 1970 (Faust Brădescu, Gerardo Dantes Barretto).

Bernea, Ernest, *Cîtorii. Pagini de luptă politică și spirituală*, Imprimeria Națională, București, 1940.

Brăileanu, Traian[1], *Sociologia și arta guvernării (articole politice)*, Tip. Mitropolitul Silvestru, Cernăuți, 1937; ed. a II-a: Ed. Cartea Românească, București, 1940.

Brăileanu, Traian, *Teoria comunității omenești*, Institutul de Arte Grafice “Cugetarea”, București, 1941; reed. Ed. Albatros-Clusium, Cluj-Napoca, 2000. Cf., tangențial, și Traian Brăileanu, *Memorii. Statul și comunitatea morală*, Ed. Albatros, București, 2003 (ed. și prefață de Dan Dungaci), sau *Politica*, Ed. Albatros, București, 2003 (ed. și prefață de Constantin Schifirneț).

Cantacuzino, Alexandru, *Între lumea legionară și lumea comunistă*, București, 1935 (cenzurat); ed. a II-a: Ed. Mișcării Legionare, București, 1940.

Cantacuzino, Alexandru, *Pentru Christos*, Tip. “Tiparul Universitar”, București, 1937 (însemnări de pe frontul spaniol); reed. Ed. Mișcării Legionare, București, 1940, și Salzburg (Col. “Omul Nou”), 1952.

Cantacuzino, Alexandru, *Opere complete*, Col. “Omul Nou”, München, 1969, reed. în aceeași colecție, f. l. [Miami Beach?], 1990 (cu o prefață de Horia Sima).

Cioran, Emil[2], *Schimbarea la față a României*, Ed. Vreimea, București, 1939 și 1941 (ed. princeps: 1936); reed. (autocenzurată) Ed. Humanitas, București, 1990.

Cioran, Emil, “Profilul interior al Căpitanului”, în *Glasul strămoșesc*, Sibiu, anul VI, nr. 10, 25 decembrie 1940. Cf. și culegerea *Mișcarea Legionară în texte originale și imagini*, Ed. Lucman, București, f. a.

*** *Cîntece legionare*, Ed. “Totul pentru Țară”, București, 1937; ed. a II-a: Col. “Europa”, München, 1977 (cuprinde în plus: “Imnul românilor secuizați” și “Imnul biruinței”); trad. it.: *Al passo con l’Arcangelo. Ritmi legionari*, Ed. all’insegna del Veltro, Parma, 1982 (Claudio Mutti). Cf. și *Cartea de cîntece*, Ed. Fundația Culturală Buna Vestire, București, 1999.

Codreanu, Corneliu Z., *Scrisori studențești din închisoare (Văcărești, 9 octombrie 1923 – 30 martie 1924)*, Tip. “Libertatea” – Orăștie, Iași, 1925; reed. recentă: Ed. Ramida, București, 1998.

Codreanu, Corneliu Z., *Cărticica șefului de cuib*, Tip. C. S. m. c. [?], București, 1933 (numeroase ediții sau reeditări

în lupta cu dușmanii reprezintă o abatere gravă de la Ortodoxie. Tratarea neamului ca o „Biserică” în Biserică și pe eroii neamului ca pe martiri iarăși reprezintă o consecință a idolatrizării neamului. Dar nu asemenea abateri au constituit cauza ostilității vehemente a Patriarhiei Române față de Mișcarea Legionară.

Din momentul instaurării dictaturii oligarhice asupra românilor, din 1859, Biserica, ca principală instituție a poporului românesc, a fost treptat încorporată în sistemul politic al statului român modern. Instituția bisericească s-a supus cu totul clasei politice anticreștine. Lega cultelor din 1925 puneă orice acțiune a Patriarhiei Române sub controlul unor persoane politice necreștine care formau peste 67% din toate forurile decizionale ale Patriarhiei. Și este firesc că atitudinea acestei Patriarhii era dictată de interesele oligarhiei.

Nu este deloc întîmplător faptul că patriarhul Miron Cristea a fost prim-ministru al guvernului care a luat hotărîrea de a extermina fizic Mișcarea Legionară, asasinarea lui C. Z. Codreanu și a altor tineri legionari, întemnițarea a zeci de preoți și tineri legionari, maltratarea acestora pînă la schilodire și moarte. Patriarhia Română niciodată nu a protestat contra violențelor fără seamăn dezlănțuite de oligarhie în persoana guvernului prezidat de Cristea împotriva copiilor acestui popor. Dimpotrivă, patriarhul și alți arhieri au sprijinit aceste violențe, le îndreptățeau și îi îndemnau pe toți credincioșii să condamne Mișcarea și să sprijine regimul totalitar instaurat în 1938 de către camarila regelui formată din reprezentanții oligarhiei străine ca credință, ca neam.

Biserica Ortodoxă Română, în loc să combată abaterile unor doctrinari legionari de la unele învățături ale Bisericii, în loc să se implice în catehizarea tinerilor, ierarhii ei au făcut bloc comun cu oligarhia străină, punîndu-se la dispoziția acesteia în prigonirea fiilor neamului românesc. Această atitudine a patriarhiei este perfect explicabilă. Ce putea oare să spună Patriarhia în ceea ce privește învățătura Bisericii despre stat, despre stăpînirea politică ? Dacă ar fi spus adevărul, atunci ar fi devenit limpede pentru toți că statul român modern se încadrează în această învățătură cu calificativul de stăpînire tiranicească, antihristică. Și atunci ce comun poate să aibă creștinii cu această stăpînire ? Dar Patriarhia ce comun să aibă ? Iar dacă s-ar fi referit la învățătura Bisericii despre neam, atunci Patriarhia ar fi trebuit să intre în contradicție cu prevederile Constituției din 1923 care pe toți necreștinii îi declara „români de diferite origini”.

De aceea este firească și explicabilă poziția ocupată de Patriarhia Română față de Mișcarea Legionară și, personal față de Corneliu Codreanu.

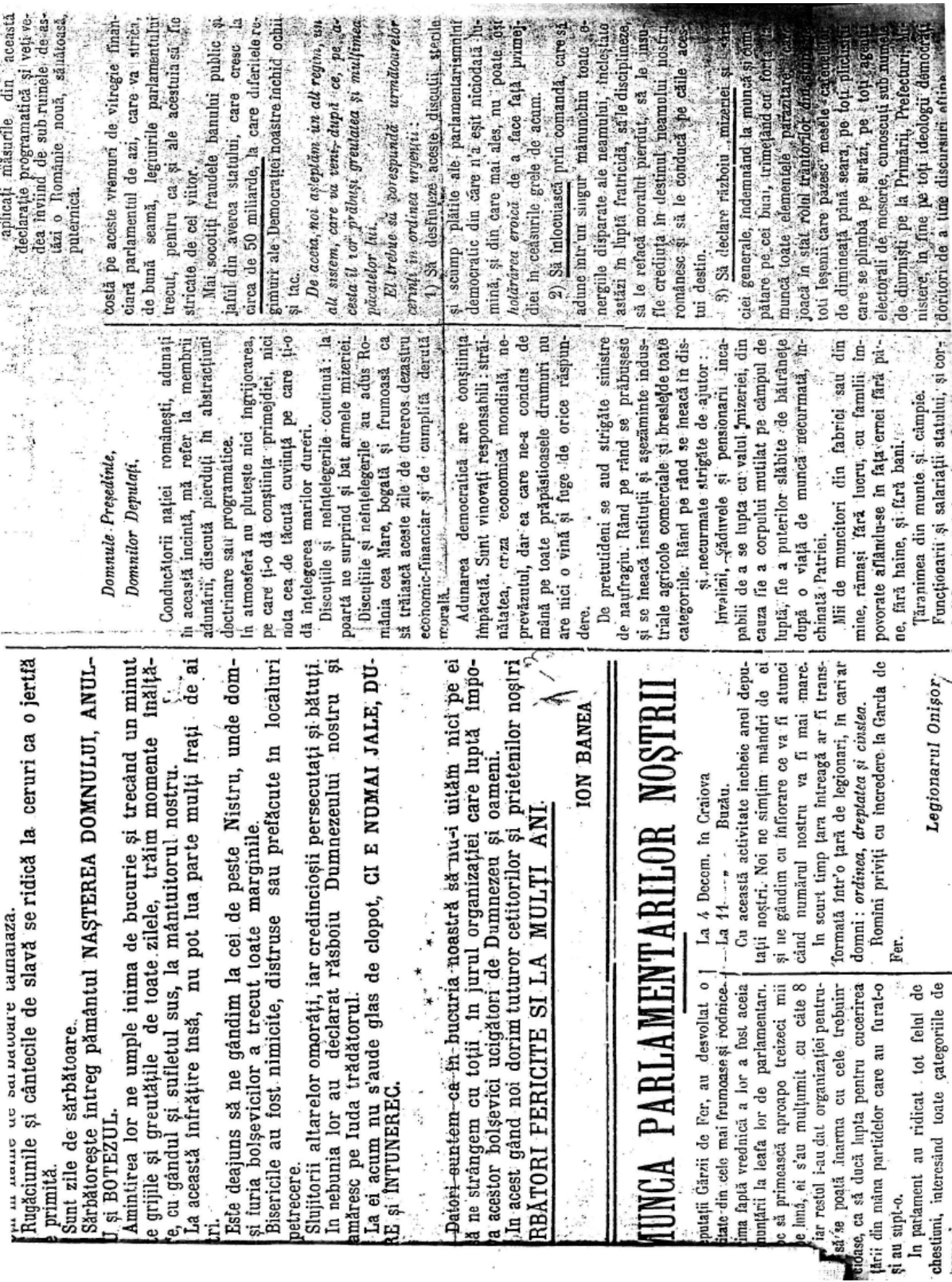
* * *

În încheiere, putem formula unele teze privind Mișcarea Legionară.

1. Mișcarea Legionară era formată din oameni în majoritatea lor covîrșitoare absolut sinceri care și-au asumat **jertfa vieții** lor pentru a obține eliberarea poporului lor.

2. Mișcarea Legionară **nu este o mișcare fascistă, nazistă** sau **de dreapta**: ea nu se înscrie în asemenea clasificări, nesatisfăcînd criteriile vreunei asemenea clasificări. Mai mult chiar, legionarii refugiați după „rebeliune” în Germania nazistă au fost îndată arestați și internați în lagărul de concentrare de la Buchenwald. În România interbelică au activat unele grupări para-fasciste și chiar o grupare hitleristă printre unii entici germani din Sudul Basarabiei, dar toate grupări rerau minuscule fără vreo influență asupra vieții politice.

3. Mișcarea Legionară este o **mișcare de eliberare națională** a poporului român de sub ocupația puterilor străine, ocupație care s-a înstăpînit în 1859. Dat fiind că ea era o mișcare autentică de eliberare națională, în virtutea acestei esențe a ei, ea era o mișcare anti-sistem. Adică ea nu se înscria în nici un fel de clasificări, sistematizări, fiind principialmente neintegrabilă în sistemul politic, moral, economic, social al statului „român” și în societatea acestuia. Tocmai de aceea, după ce statul „român” s-a convins în urma mai multor încercări de a-și integra mișcarea, el a respins-o ca pe un corp

asemenea lupte o surpă mai devreme sau mai târziu. Pentru o mișcare multi-confesională problema Adevărului trece în planul doi, în cel dintâi punându-se chestiunile imanente ale politicului imediat – „neamul” în persoana populației. Anume scăderea rigorilor religioase față de membrii săi și, mai ales, față de votanții săi, a permis ca exterminarea fizică a Legiunii să pună capăt și fenomenului legionar. Dacă acest fenomen s-ar fi ridicat la nivelul spiritual, dacă el nu s-ar fi limitat numai la nivelul moral, atunci fenomenul acesta ar fi dăinuit și astăzi.

Drept exemplu în acest sens poate servi Biserica Ortodoxă Română de Stil Vechi din România care și-a început rezistența spirituală în anul 1925. Mișcarea și-a început rezistența morală în 1927. „Și astăzi, peste câteva generații, în România există creștini români tradiționaliști, o Biserică întreagă cu câteva sute de parohii prin toată țara,” care se roagă, alcătuiesc un neam creștinesc, deci, românesc. Cîți legionari există astăzi, legionari capabil de acțiune? Nici unul. Greșeala fundamentală a Mișcării, a Căpitanului, a fost tocmai faptul că ei s-au limitat la morală, neglijînd nivelul spritual pe care ei l-au încredințat Patriarhiei Române „interbelice”. Iar aceasta demult abandonase spiritualul, și moralul, raliindu-se cu politicul și finanțele.

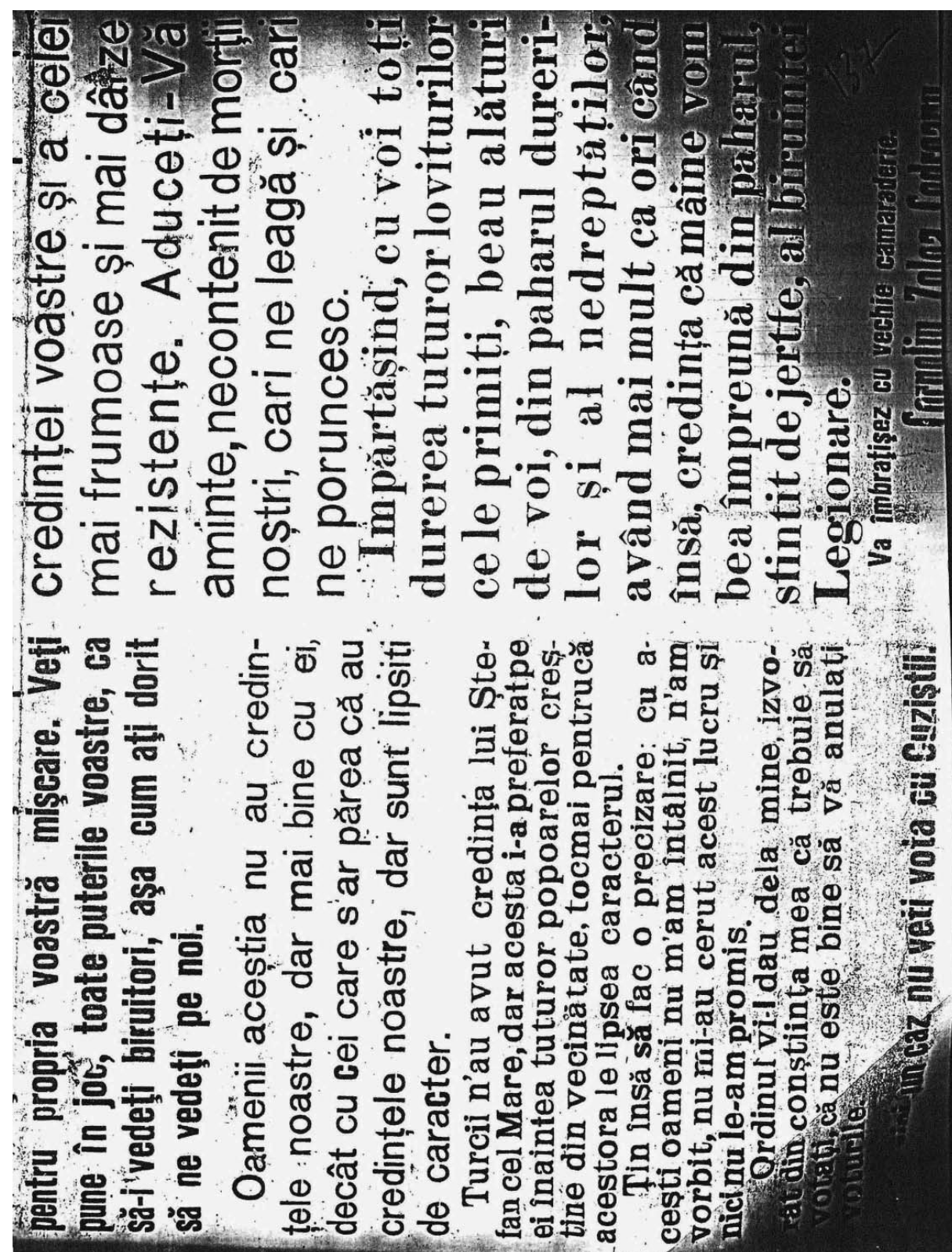
Învățămintele pe care le putem trage din istoria Mișcării Legionare ar putea fi, la o *primă aproximare*, cele expuse în continuare.

Cea mai importantă realizare a Mișcării legionare o constituie *experiența însăși* a acestei Mișcări care reprezintă, la scara democrației, un **unicat absolut**. Această mișcare a demonstrat în fapt că principiile ei sînt eficiente în combaterea democrației ca dictatură totalitară a oligarhiei financiare. Tocmai de aceea oligarhia a fost nevoită să o nimicească fizic.

I. Eficiența metodei legionare este demonstrată prin faptul că metodele democratice ale oligarhiei de combatere a oponenților ei reali – coruperea, campaniile de denigrare, manipularea electoratului, intimidările, presiunile și violența dozată din partea puterii de stat, – s-au dovedit a fi cu totul ineficiente. Tocmai de aceea oligarhia a fost nevoită să recurgă la metodele ei firești – cele proprii totalitarismului: violența nedozată pentru exterminarea fizică a oponenților **imuni la manipulare și la corupere**.

II. Mișcarea a mai demonstrat că democrația poate fi combătută numai în cazul în care mișcarea de rezistență împotriva democrației (adică a dictaturii oligarhiei) **nu este finanțată de către oligarhie**: doar în democrație *toate* partidele sînt finanțate de către oligarhie. Acest gen de finanțare este condiția docilității tuturor partidelor democratice față de oligarhie. De aceea decizia lui C. Z. Codreanu de a porni la luptă fără nici un ban, fără nici o finanțare, ci numai cu credința în ajutorul lui Dumnezeu, a fost ontologic și strategic corectă. Este o condiție necesară, dar nu și suficientă. Pentru a fi suficientă condiția trebuie să se bazeze pe o credință adevărată, în sens de cpoectă, deplin ortodoxă, în duhul Sfinților Părinți ai Bisericii. Numai dintr-o asemenea credință derivă evaluările corecte ale lumii în care se acționează.

III. Mișcarea legionară mai are un merit colosal: ea, prin scoaterea unei părți mari și necorupte a poporului român de sub influența oligarhiei, a constrîns oligarhia să „schimbe macazul” într-o singură noapte de la democrație la totalitarism. Prin aceasta oligarhia, fiind constrînsă de succesul electoral al Mișcării, s-a deconspirat: **a demonstrat că nu există nici o deosebire de natură, de esență, între democrație și totalitarism**. Dacă acestea ar fi două sisteme politice ontologic diferite, atunci ar fi fost nevoie de timp și eforturi, de convulsii sociale pentru a trece de la un sistem de instituții care reflectă o esență, la un alt sistem de instituții care reflectă o altă esență socială. Nu a fost nevoie. A fost suficient un decret regal de trecere de la democrație la totalitarism. Pe 10 februarie 1938 românii s-au culcat în democrație și pe 11 februarie dimineața s-au trezit în totalitarism și încă fără nici o lovitură de stat.

zădărnici **metodele democratice** ale oligarhiei (este o tautologie: numai oligarhia are posibilitatea reală de a folosi aceste metode, adică democrația, ca și totalitarismul, reprezintă în esență sa monopolul absolut al oligarhiei). Dar aceste metode nu sînt suficiente (deși continuă să fie necesare) pentru a combate **metodele totalitare** ale oligarhiei.

Iar metodele totalitare pot fi combătute exclusiv prin **mucenicie**, adică **prin mărturisirea deschisă, în fața oamenilor, a lui Hristos** ca pe Singurul și Adevăratul Mîntuitor al lumii, Dumnezeu înomenit, Unul din Sfînta Treime-Dumnezeu.

* * *

Documentele din prezenta colecție reprezintă, în cea mai mare parte, felurite rapoarte ale poliției privitoare la acțiunile legionarilor sau ale poliției față de legionari. Pentru ilustrare sînt reproduse și documente referitoare la alte partide care confirmă o atitudine selectivă a statului față de partide. Bunăoară, reuniunile publice ale Partidului Țărănesc (dr. N. Lupu) sînt tratate cu multă loialitate, pe cînd cele ale legionarilor sînt deseori oprite. Listele de legionari arestați cu cele mai neînsemnate pretexte sau perchezițiile efectuate asupra lor ca persoane sau asupra sediilor lor arată că poliția acționa nu din proprie inițiativă, ci la indicația forurilor politice ale statului.

Lecturarea acestor documente permite cercetătorului și oricărei persoane interesate de realitatea politică românească din perioada interbelică, cea a României Mari, să se cufunde în atmosfera vremii, să surprindă nu numai metodele polițienești, dar și activitatea diferitelor grupuri de intelectuali, elevi, studenți, preoți, țărani, comercianți. Nădăjduim că această colecție reprezintă o contribuție la cunoașterea mai documentată, de la sursă, fie și una dușmănoasă, a fenomenului legionarismului.

Ținem să subliniem că oricîte documente privind acest fenomen inedit la scara istoriei românilor, inclusiv a Moldovei de Răsărit, vor fi scoase la iveală, caracterul controversat al acestei Mișcări va persista. Aceasta se datorează nu atît Mișcării Legionare, cît dezintegrării a ceea ce a fost cîndva poporul român care, în prezent, la începutul mileniului 3 de la Hristos, se află pe ultima sută de metri a existenței sale (în special în plan spiritual, cultural, politic, demografic). Iar o entitate în plină dezintegrare nu poate avea o atitudine organică, vie, unitară față de vreun fenomen, mai ales față de un fenomen care a încercat să oprească dezintegrarea și să redea viață acestei entități. **Dezintegratorii și produșii acestora vor percepe fenomenul legionar ca un coșmar pentru ei căci amintirea însăși despre el îi desființează ca persoane, ca entități morale, în final, umane.**

Benedict CIUBOTARU

CRONOLOGIA MIȘCĂRII LEGIONARE⁵¹

Anul 1899 Septembrie 13: Nașterea Căpitanului.

Anul 1902 Iulie 5: Nașterea lui Ion I. Moța.

Anul 1912 Căpitanul – elev la Liceul Militar de la Mănăstirea Dealului.

Anul 1916 August 18: Căpitanul pleacă de acasă după tatăl său, pe front, unde participă ca voluntar.

Septembrie 20: Căpitanul își ajută tatăl rănit pe front, deasupra Sovatei, pe muntele Ceres-Domu.

Anul 1917 Septembrie 1: Căpitanul intră în Școala Militară de Infanterie de la Botoșani.

Anul 1918 Iulie 17: Căpitanul termină Școala Militară ca elev plutonier.

Anul 1919 Martie: Căpitanul, ca elev de liceu, convoacă pe camarazii săi de școală în Pădurea Dobrina și hotărăște ca să se opună cu arma în mână contra unei invazii bolșevice. Căpitanul înființează societatea culturală-națională a elevilor liceului din Huși, cu numele: Mihail Kogălniceanu.

August 30: Apare ziarul *Conștiința* – An I. Nr. 1. – cu primul manifest antibolșevic al lui Constantin Păncu.

Septembrie: Căpitanul își trece examenul de bacalaureat la Huși.

Octombrie 15: Căpitanul este numit pedagog la Școala de Arte și Meserii din Iași (funcționează în acest post pînă la 1 Septembrie 1920).

Octombrie: Căpitanul se afiliază grupului naționalist studențesc condus de Nelu Ionescu, participînd la primele lupte studențești. Căpitanul se înrolează în Garda Conștiinței Naționale, de sub conducerea muncitorului Constantin Păncu. Căpitanul vorbește pentru prima dată în fața mulțimii, în cadrul *Gărzii Conștiinței Naționale*, la Iași.

Anul 1920 Februarie: Căpitanul împreună cu Constantin Păncu, începe organizarea muncitorilor, în syndicate naționale.

Februarie 9: Constantin Păncu publică în ziarul *Conștiința* organul *Gărzii Conștiinței Naționale* – Crezul socialismului național creștin.

Februarie 11/12: Căpitanul, împreună cu Constantin Păncu, în fruntea *Gărzii Conștiinței Naționale*, ocupă din mîna comuniștilor Regia M. S. de-asupra căreia arborează drapelul tricolor, zădărnîcînd greva pusă la cale de aceștia.

Martie – început: Căpitanul și Constantin Păncu, în fruntea manifestanților, zmulge steagurile roșii și arborează drapelele naționale la gară, depou și pe atelierele CFR Nicolina Iași, de unde Căpitanul vorbește mulțimii.

Septembrie 4/6: Căpitanul ia parte la primul congres studențesc de după război, ținut la Cluj, în sala Teatrului Național. Congresul admite moțiunea propusă de Căpitan: oprirea intrării studenților evrei în centrele studențești. Toamna Căpitanul, împreună cu studentul Vladimir Frimu, împiedică redeschiderea Universității din Iași, fără slujbă religioasă. După trei zile, datorită acțiunii sale, cursurile universitare încep cu oficierea serviciului divin. Căpitanul este ales președinte al Cercului Studențesc *Ștefan Vodă* Iași.

Anul 1921 Primăvara: Grupul studenților naționaliști, sub conducerea Căpitanului, zădărnicește o grevă a studenților comuniști, interzicînd greviștilor intrarea la masă. Căpitanul, în fruntea studenților naționaliști, continuă lupta împotriva comuniștilor, reușind să schimbe uniforme comuniste de la Universitate, prin arderea șepcilor. Căpitanul duce lupta împotriva presei iudeo-comuniste, distrugînd redacțiile și tipografiile ziarelor *Lumea* și *Opinia*.

Mai: Căpitanul este eliminat „pentru totdeauna” din Universitate de către Senatul Universitar.

⁵¹ Această cronologie este întocmită de simpatizanții Mișcării Legionare și este preluată de la adresa electronică http://ro.metapedia.org/wiki/Cronologia_Mi%C5%9F%C4%83rii_Legionare

Păstrîndu-se stilul originalului, operîndu-se reformatarea spre o lizibilitate mai lesnicioasă și fiin înlăturate unele greșeli de tipar.

136

Camarazi,

ca și în trecut, o altă față a guvernului. A-i vota însemnează a da voturile guvernului, care ne-a făcut înalta onoare în fața istoriei, de a ne dizolva.

2. Pentru că bancheii iudeo-francezi n'au cerut liberă alinație desființarea cuzismului, nici măcar oprirea sau singherirea lui, desigur pentru motivul că acești stăpâni sunt mulțumiți de modul cum se comporță cuzismul și le convine existența lui sau în cel mai bun caz n'au nici o teamă de el.

3. Pentru că m'am convins adînc că nu te poți încrede în cuvîntul cuziștilor, sunt oameni fără caracter, capabili de orice compromisuri, chiar și de a-și pleca și a săruța, cu umilință, mîna acestor banchei care au culezanța de a-și lua aerul de stăpâni, la noi acasă, considerîndu-ne ca o colonie a lor. Deci nu prin cuzism vîd eu că s'ar putea învinge culezanța bancherilor jidani dela Paris.

Socot că o mare nenorocire, în adîncul conștiinței mele de român, îndreptarea mișcărilor naționale pe căile cuzismului.

Camarazi,

Aștept dela voi, în ceasul acesta, dovada disciplinei, a

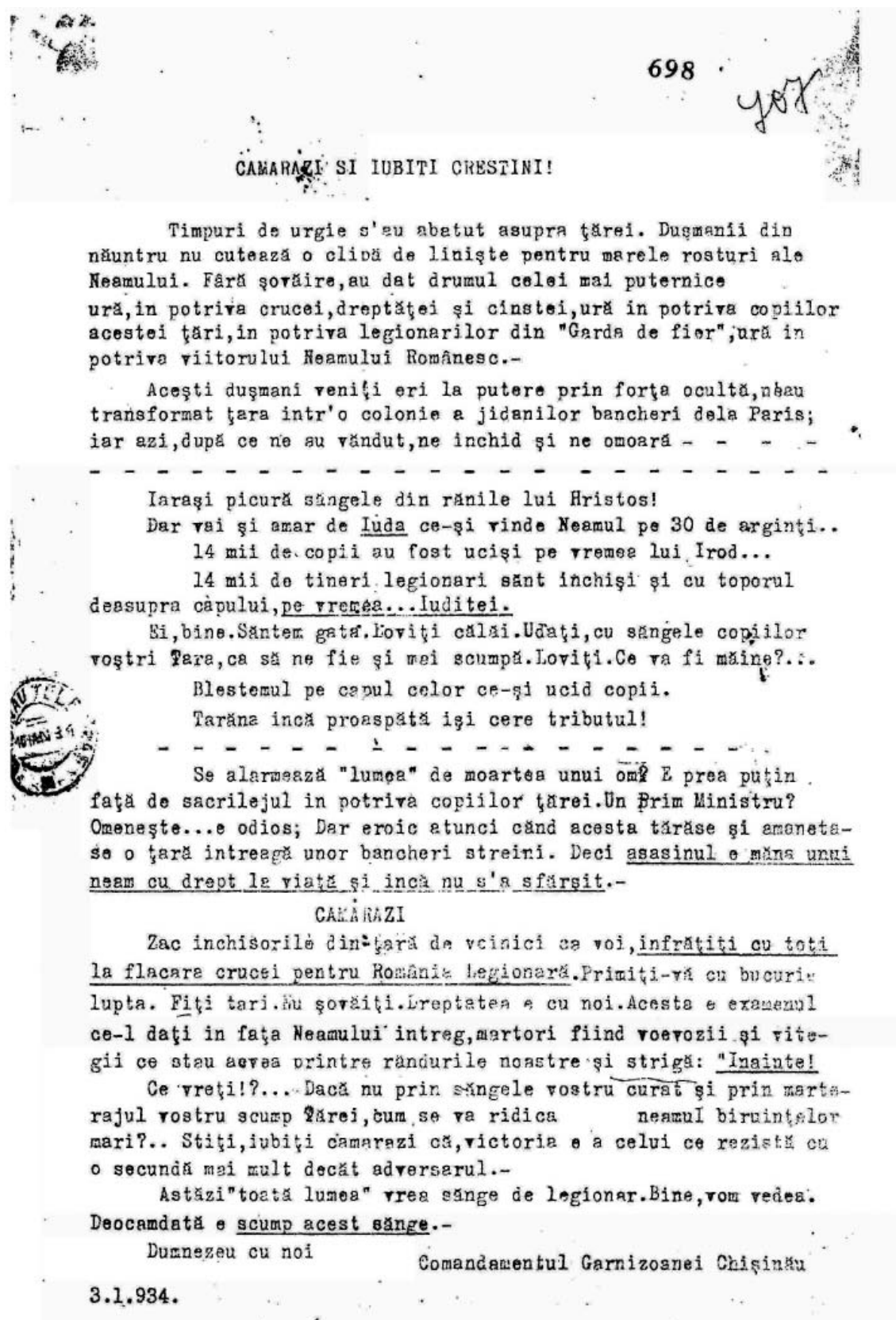
Voturile voastre în număr de peste 200.000 (două sute de mii). le veți împărți după cum urmează, ascultîndu-mă și de această dată fără șovăire.

1. Legionarii, din Ardeal, vor vota cu Iuliu Maniu.

2. Legionarii, din vechiul Regat și celelate ținuturi, vor vota cu Gheorghe I. Brătianu.

3. În județele unde candidează, personal, Mareșal Averescu, îi veți da voturile și vă veți pune la dispoziția sa, ori ce provincie ar candida.

Văți lupta, pentru acești trei oameni, cu acelaș dor cu care a-ți fi luptat

Iunie 6: Consiliul Facultății de Drept Iași nu recunoaște eliminarea Căpitanului pronunțată de către Senat, a cărui hotărâre o consideră ca neavenită.

Iunie 11: Consiliul Facultății de Drept își menține hotărârea de la 6 iunie și dă dreptul Căpitanului să se înscrie la examenele de sfârșit de an.

Toamna: Căpitanul este ales președinte al Societății studenților în Drept de la Iași. În cadrul societății studenților în Drept, Căpitanul începe o intensă activitate prin conferințe, lucrări și referate, avînd ca temă principală: *Problema jidănească în lumina științei.*

Anul 1922 Căpitanul își precizează rostul vieții și al generației sale care este *acela de a lupta pentru neamul nostru primejduit în existența sa.*

Primăvara: Căpitanul organizează, cu societatea studenților în Drept, o vizită la Cernăuți, pentru împărtășirea noii credințe de luptă și strîngerea legăturii sufletești bazată pe *dorul și visul comun de a ne vedea odată neamul trezit la conștiința demnității, puterii și drepturilor lui de stăpîn pe soarta și pe Țara sa.* Cu acest prilej face cunoștință cu Tudose Popescu.

Aprilie 1: Apare în București revista bilunară *Apărarea Națională* sub conducerea profesorilor A. C. Cuza și N. C. Paulescu.

Mai 20: În urma acțiunii Căpitanului, se desființează centrul studențesc – Iași – și se înființează în locul lui *Asociația Studenților Creștini.*

Mai 27: Căpitanul fiind în prejma licenței – în ajunul despărțirii sale de Universitate – stabilește ca succesori la Drept, pe Sava Mărgineanu, iar la *Asociația Studenților Creștini* pe Ilie Gîrnează. Căpitanul împreună cu 26 de camarazi, fac un jurămint concretizat în actul numit *Angajament de onoare* cu scopul de a continua lupta naționalistă începută pe băncile Universității.

Iunie 22: Căpitanul își trece examenele de licență, la Facultatea de Drept din Iași.

Vara: Grupul studenților ieșeni duce o luptă – protest împotriva trupei jidovești *Kanapof* – care juca piese de teatru idiș – urmărind-o în toate orașele moldovene și zădărnîcîndu-i spectacolele.

Septembrie: Căpitanul pleacă în Germania, pentru a-și continua studiile de economie politică la Universitatea din Berlin.

Toamna: Căpitanul aude – la Berlin – pentru prima dată numele lui Adolf Hitler și victoria lui Mussolini (Marșul asupra Romei).

Decembrie 3/4: Încep marile manifestații studențești la Cluj, Iași, Cernăuți și București. *Un mare moment de iluminare colectivă* – le definește Căpitanul.

Decembrie 10: Delegații din toate centrele universitare ale țării, adunați în congres la București, fixează în zece puncte dezideratele socotite a forma esența luptei studențești, în frunte cu „Numerus Clausus”, și declară grevă generală pînă la realizarea lor. Valoarea acestei zile o caracterizează Căpitanul cu următoarele cuvinte: *o întreagă tinerime românească a văzut lumina...* Ea este ziua *declarației războiului sfînt...*

Decembrie 23: Apare la Cluj ziarul săptămînal *Dacia Nouă* sub conducerea lui Ion I. Moța, Suiagă, Mocanu, Iustin Ilieșu, Aron Păltineanu.

Decembrie: Căpitanul ia hotărîrea de a se întoarce din Germania în Țară: *Pentru a lupta alături de vulcanica izbucnire a mișcării studențești și alături de camarazii mei.*

Anul 1923 Ianuarie: Ion Moța începe publicarea *Protocoloalelor înțelepților Sionului* în traducere românească, în ziarul *Dacia Nouă*, începînd de la Nr. 2. Traducerea apare în volum, în cursul anului, la Orăștie, în tipografia *Libertatea*. Căpitanul, întors din Germania, are o primă consfătuire cu conducătorii studenților din Cernăuți, cu care prilej modifică planul de luptă al studențimii, în sensul transformării mișcării studențești într-o mișcare națională a românilor, încadrat într-o organizație sub o singură comandă.

Ianuarie-Februarie: Căpitanul întâmpină dificultăți în realizarea noului său plan. (Rezerva conducătorilor studențimii din București).

Februarie: Căpitanul pleacă la Cluj în același scop, (de lămurire și acțiune). Face cunoștință pentru prima dată cu Ion Moța. Capătă adeziunea lui Corneliu Georgescu, Isac Mocanu, Crișmaru, Iustin Ilieșu, Căpitan Emil Siancu și alții. Căpitanul organizează marea adunare națională de la Iași.

Martie 4: În cadrul unei impunătoare manifestații naționale, organizată de Căpitan, într-o desăvârșită ordine și un mare entuziasm, are loc în Aula Universității din Iași, semnarea actului de înființare a *Ligii Apărării Naționale Creștine*. Au participat 42 de grupuri, cu delegați din toată țara, având cu ele 42 de steaguri, care au fost sfințite la Mitropolie. Profesorul A.C. Cuza, este proclamat președintele Ligii Apărării Naționale Creștine. Căpitanul este însărcinat de către profesorul A. C. Cuza cu organizarea L.A.N.C. pe întreaga țară.

Martie: Căpitanul continuă organizarea studențimii și L.A.N.C. Căpitanul lucrează regulamentul L.A.N.C.-ului în colaborare cu tatăl său, prof. Ion Zelea Codreanu și prof. A. C. Cuza, care-l revede complet. A apărut sub numele de *Călăuza bunului român*.

Martie 26: Parlamentul liberal modifică articolul 7 din Constituție, acordând cetățenie și drepturi politice tuturor evreilor aflați în România. Căpitanul spune următoarele despre acest act de trădare națională: *Partidul liberal și ticăloasa adunare din 1923 au pus și pecetluit piatra de mormânt peste viitorul acestui neam.*

Martie 27: Senatul votează modificarea Constituției.

Martie 28: Proclamarea noii Constituții. Căpitanul lansează un manifest către ieșeni, chemându-i la o întrunire de protestare împotriva modificării Constituției.

Martie: Căpitanul organizează manifestații de protest împotriva schimbării Constituției, care au loc în 14 puncte ale orașului.

Martie 29: Prima arestare a Căpitanului. Căpitanul este arestat, ca autor al manifestului, pentru prima oară în viața sa. A fost deținut o săptămână la penitenciarul din strada Păcurari Iași, numit *Poarta Verde*.

Aprilie 6: Căpitanul este eliberat din închisoarea *Poarta Verde*. Pleacă la Huși.

Primăvara: Ion I. Moța este ales președinte al Centrului Studențesc *Petru Maior* din Cluj. Ion I. Moța este eliminat din toate universitățile, pentru ținuta sa dîră.

Mai: Căpitanul ocupă Universitatea din Iași, zădărniciind deschiderea ei de către armată.

August 22/25: Are loc la Iași primul congres al conducătorilor mișcării studențești. Deși interzis de guvern, congresul se ține în prima zi în Aula Facultății de Drept din Iași. Prezidează Căpitanul.

August 23: A doua zi a congresului se ține la Mănăstirea Cetățuia, sub președinția lui Ion I. Moța.

August 24: A treia zi congresul continuă într-o pădurice din Dealul Galatei.

August 25: A patra zi congresul își încheie lucrările în casele Dnei Ghica din Iași, Strada Carol. Hotărârile congresului: Ziua de 10 Decembrie este proclamată sărbătoare națională a studențimii române; se decide continuarea luptei; se alege un comitet de cinci care să dirijeze întreaga acțiune a mișcării studențești compus din: Ion I. Moța, Tudose Popescu, Ilie Gîrnează, Simionescu și Căpitanul; s-a stabilit oficial noua orientare a studențimii: lupta împotriva partidelor politice și sprijinirea L.A.N.C.-ului.

Septembrie 17: Ținerea congresului L.A.N.C la Cîmpulung (Bucovina), organizat de Căpitan. Căpitanul în audiența la Primul Ministru, Ionel Brătianu, cu delegația țăranilor bucovineni de la Cîmpulung. Doctorul Cătălin, șeful delegației și Valer Dănieleanu sînt arestați după audiența de la Președinția de Consiliu.

Octombrie: La Iași – în casa Butnaru, din strada Săvescu 12 – se adună: Căpitanul, Ion I. Moța, Corneliu Georgescu, Vernichescu, Leonida Bandac, Radu Mironovici și Tudose Popescu. Iau cu toții hotărîrea să pedepsească pe vinovații principali care au trădat interesele neamului la 26 Martie 1923, prin modificarea Constituției în favoarea evreilor. Acesta este complotul studențesc definit astfel de Căpitan: *O încercare de răzbunare care să servească drept pildă veacurilor viitoare.*

Octombrie: Căpitanul lasă studenților o scrisoare prin care le explică hotărîrea luată și își ia rămas bun, îndemnîndu-i să intre la cursuri, păstrînd credința în victoria finală. După un an de grevă generală, studențimea intră la cursuri, după indemnul conducătorilor ei, hotărîți să continue lupta singuri.

Octombrie 8: Organizatorii complotului sînt arestați, prin trădare, la ora 9 seara în timp ce țineau o consfătuire în casa lui Nicolae Dragoș din strada 13 septembrie 41 – București. Se găseau, în

744

Partidul Național Creștin

A. C. Cuza — Octavian Goga

C H E M A R E I

Frați creștini al Basarabiei!

Cel mai mare act politic pentru **România Românilor** s-a împlinit. Apostolul neamului nostru, A. C. Cuza și marele poet național, Octavian Goga, s-au îmbră-
și au jurat în fața altărilor Sf. Mitropolii a Moldovei, descătușarea norodului moldovenesc
de **împăcătorești, ale democrației iudeo masonice și dinghiarele jidanului venetic.**
Noul partid Național Creștin vine ca o forță politică, de guvernare, în sprijinul vieții noastre
naționale și ca un răspuns la chemarea în regulul cuget românesc și creștinesc.

Frați creștini Moldoveni!

Ca un semn de nemărginită dragoste și de adâncă mulțumire pentru lupta voastră dărză întru
area ogorului și a datinei strămoșești, profesorul **Alexandru Costache Cuza**, președintele
em al partidului nostru, a hotărât ca **prima mare manifestație** a forțelor noastre unite, să aibă loc
Capitala Basarabiei, la Chișinău, în ziua de Duminică 25 August 1935, pe locul Oborului
Veniți cu mic și mare să luați parte la cea mai mândră întrunire din câte s-au ținut cândva
Basarabia!

Veniți să îngroșați rândurile zecilor de mii de cuziși și luptători, cari au jurat pe sfințele
ale cu svaslica.

Veniți să ascultați glasul tuturor frunțașilor naționaliști creștini, cari vor arăta crezul luptei
dărze pentru binele și propășirea voastră.

Veniți să îngenunchiați în fața marelui A. C. Cuza, părintele nostru al tuturor, care pentru
dada pășește învingător în frumoasa noastră Basarabie.

Nimeni nu poate să lipsiască de la această trambilare a redeșteptării românești, ca să
treptul la izbândă.

Frați creștini al Basarabiei! — NU UITAȚI.

Congresul partidului Național — Creștin din Basarabia va fi în **Chișinău, Duminică**
August 1935, ora 10 dimineața, la Obor

VENIȚI.

Profesor universitar **GH. A. CUZA**
Deputat
Secretar-general al partidului Național-Creștin.

Liga Apărării Naționale Creștine

Frați Cuziști,

Isbîndă,

A fost voia lui Dumnezeu ca și eu să mă alătur definitiv în rîndul apărătorilor acestei Țări românești și creștinești. Din tinerețe mi-am învăluit sufletul meu, ca într'o năframă, în deviza „Hristos, Regele, Națiunea”. Și pe căi străine nu m'am abătut, în partide politice n'am intrat, așteptînd vremea chemării mele la strădanii tot mai grele pentru binele Neamului. Și iată, vajnicul luptător al Romînilor, profesorul **A. C. CUZA** din Iași, mi-a poruncit să pășesc în capul rîndurilor cuziste, numindu-mă ca **inspector al Basarabiei și conducătorul în deosebi al județului Lăpușna**.

Cu deosebită mișcare de suflet am primit această însemnată sarcină, hotărît fiind să lucrez în „Liga Apărării Naționale Creștine”, pentru trezirea Neamului nostru romînesc la viață cît mai înțeleaptă. Să ne iubim tot mai curat și mai cald Legea creștină pravoslavnică, întărindu-ne Biserica strămoșească și cinstind pe sfinții ei slujitori; să avem lumină multă în sate, cu școli bune și învățători harnici, bine chivernisind sufletele copiilor noștri. Năzuim să se ușureze traiul harnicilor frați plugari, cari cu grea oboseală răstoarnă brazda cîmpului ca să ne dea hrana cea zilnică. Să avem și noi comerț romînesc și creștinesc, comerț cinste și de bună ispravă, așa cum l-au avut părinții noștri; iar pe trîntorii jidani și pe străini, cari ne sug fără milă și ne ofilesc viața, să-i îndepărtăm din fața neamului nostru.

Cu credință că vom isbindi cîndva să fim întru toate stăpîni înăuntrul granițelor mărgite ale Patriei noastre de azi, eu salut pe toți frații cuziști și pe luptătorii romîni-creștini din județul Lăpușna și din întreaga Basarabie, chemîndu-i la lucrare însuflețită și mult rîvnitoare.

Trălască Președintele nostru suprem, profesorul A. C. CUZA!
Isbîndă românească și creștinească!

Profesor universitar

Constantin N. Tomescu

dela Facultatea de Teologie din Chișinău

Țin să lămuresc că vom lucra mai departe cu toți oamenii de bine, cari s'au trudit pînă acum, cu Consiliul din Chișinău, unde am aflat suflete destoinice și gata de jertfă și cu consiliile din restul Basarabiei.

Rog pe conducătorii de organizații cuziste, județene și comunale din Lăpușna, să-mi comunice situația ori mie direct, adresa: Const. N. Tomescu, Alexandru-cel-Bun No. 73, ori profesor El. Usatiuc—Liceul de băieți „A. Russo” Chișinău.

Semnul nostru în alegori a — drum drept

acel moment, prezenți următorii: Căpitanul, Ion I. Moța, Corneliu Georgescu, Tudose Popescu, Radu Mironovici, Dragoș Nicolae și Vernichescu. Ulterior au mai fost arestați: Profesorul Ion Zelea Codreanu, Leonida Bandac, Traian Breazu și Dr. C. Dănulescu. Toți au fost închiși la penitenciarul Văcărești.

Octombrie: Ilie Gîrnează se predă de bună voie autorităților alături de ceilalți arestați. Căpitanul demască în închisoare trădarea lui Vernichescu. Căpitanul lucrează, în timpul deținerii sale la Văcărești, planul de organizare al tineretului — *în vederea luptei naționale*. Planul cuprinde: organizarea centrelor studențești, a flăcăilor de la sate și a elevilor de liceu. Căpitanul a lucrat la acest plan din octombrie pînă la Crăciun. - *Fiind pus la punct pînă în cele mai mici amănunte.*

Noiembrie 8: Căpitanul dă numele Sfîntului Arhanghel Mihail organizației tinerești, al cărui plan l-a lucrat în închisoarea Văcărești.

Decembrie: Începe teroarea lui Manciuc. Studenții grav răniți de poliție. Studenta Silvia Teodorescu lovită și insultată. De asemeni Mile Lefter.

Anul 1924 Martie 28: Ion Moța pedepsește pe trădătorul Vernichescu, în închisoarea Văcărești, trăgînd asupra lui cu revolverul și răbindu-l grav.

Martie 29: Are loc la curtea cu jurați — Ilfov, procesul *Complotul Studențesc*.

Martie 30: După o strălucită apărare reprezentată prin prof. Paulescu, Donca, Manea, Naum, Teodorescu etc., se dă sentința de achitare primită cu urale și cîntece de către publicul masat în sălile Tribunalului și pe străzi.

Aprilie: Studenții loviți la Iași, Silvia Teodorescu și Mile Lefter, cheamă în judecată pe Manciuc. Căpitanul este provocat de poliție pe străzile Iașului, cu intenția de a fi ucis în caz că va răspunde. Căpitanul expune frunzașilor studențimii ieșene planul său de viitor din care se desprinde, în esență, ideea educației tineretului în spirit eroic.

Mai 4: Ia ființă prima Frăție de Cruce la Iași, sub conducerea lui Alex. Butnaru.

Mai 6: Căpitanul inaugurează prima tabără de munca la Ungheni. Lucrul a început sub conducerea sa cu un grup de 26 studenți și cinci elevi ai primei Frății de Cruce din Iași, din care făceau parte Totu, Ambrozie, Spîniț etc.

Mai 31: Căpitanul este arestat și maltratat împreună cu cei 50 de studenți cu care lucra la grădinăria din Iași, de către poliția condusă de prefectul Manciuc.

Iunie: Căpitanul profund zguduit de umilirile îndurate, se retrage la munte pe Rarău.

Iunie 3 și 5: Mari întruniri de protest împotriva prefectului Manciuc au loc la Iași.

Iunie (15?): Căpitanul coboară din munte la Iași, cu hotărîrea de a răspunde dacă mai este provocat.

Iulie: Manciuc e achitat în procesul Silviei Teodorescu și Mile Lefter cu toate dovezile de vinovăție. Judecătorul este avansat după puțin timp.

August 10: Căpitanul se logodește la cărămidăria de la Ungheni cu Dra. Elena Ilinoiu, în mijlocul camarazilor și a părinților.

Septembrie: Ancheta în afacerea Manciuc. Manciuc decorat, iar polițiștii ce s-au dovedit energici, avansați.

Septembrie 13: Căpitanul își sărbătorește în casa părintească, la Huși, ziua numelui și a nașterii. Împlinește 25 ani.

Septembrie 26: Începe procesul Moța — Vlad la curtea cu jurați — Ilfov — în cazul pedepsirii trădătorului Vernichescu. Căpitanul participă la dezbaterile procesului lui Ion Moța, în București.

Septembrie 27: În zorii zilei justiția aduce un verdict de achitare în procesul lui Ion Moța, primit cu entuziasm în întreaga țară.

Septembrie: Ion Moța este numit șef al Frățiilor de Cruce.

Octombrie 25: Căpitanul trage asupra prefectului Manciuc, în localul Judecătoriei Ocolului II Iași, în momentul cînd acesta a năvălit cu polițiștii, asupra sa. Căpitanul este arestat și întemnițat în lanțuri la Galata unde este ținut timp de 13 zile la secret, în condițiuni îngrozitoare.

Octombrie 26: Văcăreștenii (Ion I. Moța, Ilie Gîrnează, Tudose Popescu, Radu Mironovici) și tatăl Căpitanului, prof. Ion Zelea Codreanu, au fost și ei arestați și închiși la Galata.

Octombrie 27: Căpitanul este dus cu cătușele de mâini, la Tribunal, pentru confirmarea mandatului de arestare.

Noiembrie 29: Ion I. Moța adresează din închisoarea Galata un memoriu regelui Ferdinand cerînd sprijin și scut pentru lupta națională a studențimii române.

Decembrie: Ion Sava scoate un timbru cu fotografia Căpitanului pe fond violet, la început avînd în spate o svastică, iar de jur împrejur scrise: Corneliu Z. Codreanu, eroul studențimii. S-au răspîndit în toată țara.

Decembrie 10: Sînt în toată țara mari demonstrații studențești de solidarizare cu studenții închiși la Galata. Guvernul intervine – sînt ciocniri sîngeroase la Cluj. Universitățile se închid.

Decembrie 13 (?): Ion I. Moța, Ilie Gîrnează, Tudose Popescu și Radu Mironovici se baricadează în celulă și declară greva foamei, cerînd *eliberarea sau moartea*.

Decembrie 23: Primul proces după legea Mîrzescu este al studentului Gh. Lefter, de la Galați, dat în judecată pentru că a lipit timbre cu fotografia Căpitanului.

Decembrie 26: Grupul Văcăreștenilor, aflat în greva foamei, este transportat de la Galata la spital.

Decembrie 31: Grupul Văcăreștenilor este eliberat după 11 zile de greva foamei.

Anul 1925 Ianuarie: Căpitanului i se aduce la cunoștință că procesul Manciu a fost strămutat – din oficiu – la Focșani.

Februarie: Căpitanul este transportat cu vagonul dubă, la închisoarea din Focșani – în vederea judecării procesului său în cazul Manciu. Prof. Cuza, prodecan al Facultății de Drept este scos de la catedră. Se solidarizează: Decanul, marele prof. de drept civil, Alexandrescu, Matei Cantacuzino, apoi Leatris, Dragomirescu etc. Facultatea de Drept nu mai are profesori. Guvernul îi suspendă de la catedră.

Martie: Intensa activitate desfășurată în toată țara, în vederea procesului Căpitanului de la Focșani. Mii de broșuri și manifeste sînt răspîndite pretutindeni. Apar în broșură: *Scrisori studențești din închisoare* scrise de Căpitan la Văcărești. În cursul lunii Martie s-au răspîndit zeci de mii de manifeste tipărite de Cpt. Beleuță la Cluj, de Ion Moța la Orăștie și de toate centrele universitare din țară.

Martie 14: Data procesului Căpitanului în cazul Manciu, la Focșani. În momentul cînd trebuia să se judece, s-a amînat din ordinul guvernului.

Martie 14/16: Studențimea și românii din Focșani și din împrejurimi, organizează mari manifestații de protest împotriva faptului că procesul Căpitanului a fost amînat din ordinul guvernului.

Aprilie-Mai: Căpitanul este transportat, noaptea, la Turnu-Severin, unde, între timp, fusese mutat procesul de către guvern.

Mai 20: Încep dezbaterile, în procesul Căpitanului, la Tr. Severin, în sala Teatrului Național, într-o atmosferă de nemaiîntîlnită însuflețire națională și în fața unei imense mulțimi de spectatori și apărători veniți de pe tot cuprinsul țării.

Mai 26: În a șasea zi a procesului de la Tr. Severin, Curtea cu Jurați pronunță verdictul de achitare, primit de toată lumea cu un val de entuziasm.

Mai 27: Căpitanul părăsește orașul Tr. Severin, luînd drumul spre Iași. Este ovaționat pretutindeni de mulțimea care-i ieșea în cale cu flori. Căpitanul, în drumul său de la proces, se oprește în București unde este primit și aclamat de peste 50.000 de manifestanți.

Mai 28: Căpitanul sosește la Iași. Este dus pe sus de mulțimea venită în întîmpinarea sa la gară.

Iunie 14: Are loc la Focșani, într-un cadru de mare sărbătoare – la Crîng – cununia religioasă a Căpitanului cu Dra. Elena Ilinoiu. Au participat peste 100.000 de oameni [După alte date: circa 80 de mii.].

Iunie 25: Ion Moța începe la Iași săparea temeliei Căminului Creștin Cultural.

Vara: Ion I. Moța participă, alături de prof. A. C. Cuza și C. Șumuleanu, la congresul antisemit mondial de la Budapesta, unde redactează statutele secției tineretului mondial antisemit.

Iulie-August: Ion Moța este condamnat la o lună închisoare pentru manifestație anti-jidovească la Iași, ca răspuns la lovirea prof. A. C. Cuza de către un jidov. Își face pedeapsa la Galata.

CHEMARE

Frați Creștini ai Basarabiei!

Cel mai mare act politic pentru România Românilor s'a înfăptuit.

Apostolul neamului nostru A. C. Cuza și marele poet național Octavian Goga s'au îmbrățișat și au jurat în fața altarului Sf. Mitropolii a Moldovei, descătușarea norodului împilat din ghiarele politicianismului de partide și-a jidanului venetic.

Noul partid național-creștin răspunde astăzi chemării și încrederii întregului cuget curat românesc. El se așează ca forță politică în primele rînduri ale vieții constituționale, dînd țării un puternic factor de guvernare pentru repunerea țărânilor, batjocorite și încălcate de democrația judeo-masonică, în drepturile ei istorice.

Desprins din inima țării și zămislit pentru țară, partidul național creștin își face o sfîntă datorie de a aduce cuvîntul de izbăvire a programului său, pînă în cele mai departate și întunecate colțuri ale pămîntului românesc.

FRAȚI CREȘTINI BASARABENI!

Ca un semn de nemărginită dragoste și de adîncă mulțumire pentru lupta voastră dîră întru apărarea obolului și datinei strămoșești PROFESORUL ALEXANDRU COSTACHE CUZA președintele suprem al partidului nostru a hotărât ca PRIMĂ MARE MANIFESTATIE a forțelor noastre unite, să aibă loc în CAPITALA BASARABIEI, CHIȘINĂU, ÎN ZIUA DE DUMINICĂ, 25 AUGUST 1935.

Veniți cu mic cu mare să azistați la cea mai măreață întrunire din câte s'au ținut cîndva în Basarabia!

Veniți să îngroșați rîndurile zecilor de mii de cuziști ce-au jurat pe sfintele drapele cu svastica.

Veniți să ascultați glasul tuturor frunțașilor naționaliști creștini, cari vor arăta crezul luptei noastre neînflicate pentru binele și propășirea voastră.

Veniți să îngenunchiați în fața marelui A. C. Cuza, părintele nostru al tuturor, care pentru întâia dată pășește învingător în frumoasa noastră provincie de peste Prut.

Ziua de 25 August 1935, va însemna împlîntarea definitivă a drapelului național pe pîngăritele și atât de chinuitele voastre meleaguri.

Nimeni nu are dreptul să lipsească de la această dintău trîmbițare de redesteptare națională care anunță încolonarea în întregului neam sub drapelul zvasticeei ce ne pregătesc izbînda.

Frați Creștini Basarabeni!

Nu uitați!

Congresul regional pentru Basarabia și partidul național creștin va avea loc în CHIȘINĂU. Duminică 25 August 1935, ora 10 dimineața, la Obor.

Profesor GH. A. CUZA

deputat

Secretar g-l al partidului național-creștin

Președintele org. Cahul
ION. GHEORGHIU, avocat

PARTIDUL NAȚIONAL CREȘTIN

Frații români și creștini din județul Tighina,

Pentru zilele de 14, 15 și 16 Noembrie 1935, (Joi, Vineri și Sîmbătă), scumpii noștri conducători, **A. C. CUZA și OCTAVIAN GOGA**, ne chiamă la o mare adunare națională și creștină, la cel mai strălucit congres, în **București**.

Românii pravoslavnici din județul Tighina trebuie să fie numai decît acolo, de față, ca să-și arate dragostea neîfărmurită și veșnica lor legătură cu Legea creștină a strămoșilor, cu Măria Sa Regele Carol II și cu toată Nația românească.

Deaceia eu vă îndemn stăruitor, fraților din acest județ, să vă înscrieți la drum pe lista satului.

Călătoria pînă la București și înapoi costă numai 130 lei de persoană (bătrîn, finăr sau femeie).

Jud. Tighina va avea trenul său deosebit cu vagoane bune și vom călători în liniște și cu înlesnire, o călătorie mai minunată și cu folos și mai mare ca la Cernăuți.

Fiecare sat se urcă la stația cea mai apropiată, **Miercuri, 13 Noembrie**, după 12 ziua în sus. Listele de călători și taxa biletilor mi se vor aduce la Tighina pînă **Marti 5 Noembrie**.

Fraților, îmbrăcați-vă curat, luați steagul nostru și cămășile albastre, iar în traistă puneți mîncare pentru 3 zile.

Și să știți că adunarea națională dela București de peste 500 mii de Români, va aduce mare pace peste suflete, va arăta la toată lumea că România este a Românilor pravoslavnici, iar nu și a lîftelor streine sau a celor înduși, și că treburile Statului nostru se cuvîntă să le conducă acest mare partid Național-Creștin.

Fraților, Izbîndă!

Președintele județului Tighina

August 10: Căpitanul botează la Ciorăști, lângă Focșani – 100 de copii, care se născuseră în vremea nunții sale, în județul Putna și împrejurimi.

August-Septembrie: Căpitanul reîntors la Iași, continuă construirea Căminului.

Septembrie 13: Căpitanul pune piatra de temelie a Căminului Cultural Creștin din Iași.

Septembrie-Octombrie: Căpitanul hotărăște ca, împreună cu Ion Moța, să-și continue studiile în străinătate. Căpitanul pleacă cu soția în Franța – la Grenoble – pentru a-și desăvîrși studiile. Este urmat de Ion Moța după două săptămîni.

Octombrie-Noiembrie-Decembrie: Căpitanul și Ion Moța urmează cursurile universitare din Grenoble; Căpitanul pentru doctoratul economic, Moța pentru licență.

Anul 1926 Aprilie-Mai: Căpitanul se întoarce în țară, din Franța, pentru a lua parte la lupta electorală, în vederea alegerilor generale anunțate pentru luna Mai, de către noul guvern, al generalului Averescu.

Mai: Căpitanul activează în campania electorală în județele: Dorohoi, Cîmpulung, Iași, Brăila, etc. Căpitanul, în urma intervenției profesorului Paulescu și a generalului Macridescu, acceptă să-și pună candidatura la Putna. Începe campania în Putna. Este arestat la Focșani și eliberat după trei zile cu somația de a părăsi orașul. Căpitanul în audiență-protest, la ministrul de interne Octavian Goga. Căpitanul revine în Putna, dar este împiedicat în toate chipurile să-și desfășoare activitatea de propagandă. De aceea cade în alegeri. L.A.N.C. obține în alegeri 120.000 de voturi. Căpitanul pleacă înapoi, în Franța, pentru a-și continua studiile.

Iunie: Ion Moța își ia examenele de Licență la Grenoble cu mare succes. Revine în țară.

Iulie: Nicolae Totu pedepsește prin împușcare pe evreul Fallik la Cernăuți.

Iulie 30: Discursul profesorului A. C. Cuza în parlament care a dus la ruperea în două a L.A.N.C. – ului.

Anul 1927 Februarie: Căpitanul își trece examenele primului an de doctorat la Grenoble.

Mai (început): Căpitanul este chemat în țară de Ion Moța, în legătură cu ruperea Ligii.

Mai 16: Căpitanul își trece – în sesiunea specială – examenele celui de – al doilea an de studii, luîndu-și doctoratul economic.

Mai 18: Căpitanul părăsește Franța întorcîndu-se în țară. Căpitanul încearcă refacerea Ligii. Întîmpinînd refuzul prof. A. C. Cuza, nu reușește să realizeze împăcarea proiectată.

Iunie 24: Căpitanul împreună cu ceilalți Văcăreșteni (Ion I. Moța, Ilie Gîrneată, Corneliu Georgescu, Radu Mironovici) înființează la Iași – în strada Florilor, la ora 10 seara, prin ordinul de zi Nr. 1 **LEGIUNEA ARHANGHELUL MIHAIL** (denumită astfel după icoana Sf. Arhanghel Mihail aflătoare pe ușa din stînga a bisericii din închisoarea Văcărești, icoană pe care am avut-o protectoare în toate închisorile, în toate luptele noastre, în toate ceasurile noastre de suferință), (Pentru Legionari; pag. 305 Colecția „Omul Nou”). Ordinul de zi are următorul cuprins: *Astăzi, Vineri, 24 Iunie 1927, ora 10 seara, se înființează Legiunea Arhanghelul Mihail, sub comanda mea. Să vină în aceste rînduri cel ce crede nelimitat. Să rămînă în afară cel ce are îndoieli. Fixez ca șef al gărzii de la Icoană pe Radu Mironovici.* - Corneliu Zelea Codreanu Despre această clipă istorică scrie Căpitanul următoarele: *Din primul moment am avut viziunea clară a victoriei finale și mi-am asumat întreaga răspundere a conducerii.* Dintru început s-au aflat în primele rînduri: Hristache Solomon, Alexandru Ventonic, Niculae Totu, Ion Banea, Ing. Clime, Ing. Blănaru, Victor Silaghi, Jan Bordeianu, Dumitru Ifrim, Andrei Ionescu, Mile Lefter, Spiru Peceli, Gh. Potolea, General Dr. Macridescu etc.

Iunie 25: Căpitanul, însoțit de Văcăreșteni, își ia rămas bun de la prof. A. C. Cuza și C. Șumuleanu, citindu-le fiecăruia cîte o scrisoare explicativă, obținînd dezlegarea de jurămintele depuse.

Iulie 7: Partidul liberal vine la putere.

Iulie 10: La mănăstirea Neamțului are loc congresul conducătorilor Mișcării Studențești. După un discurs de șase ore, Căpitanul reușește să impună congresului punctul de vedere al Legiunii. Căpitanul trasează liniile spirituale ale noii vieți legionare (credință în Dumnezeu, încredere în misiunea noastră, dragoste între noi și cîntecul) și ia hotărîrea definitivă în fața noului drum: acceptarea morții.

August 1: Apare revista bilunară *Pământul Strămoșesc*, organ al Legiunii Arhanghelul Mihail, sub conducerea Căpitanului, la Iași. Este tipărită în tipografia *Libertății* de la Orăștie.

August 15: Apare numărul 2 al revistei *Pământul Strămoșesc*. În acest număr Căpitanul formulează cele dintâi norme etice de viață legionară.

August 18: Ion Moța își celebrează cununia religioasă cu Dra. Iridenta Z. Codreanu, sora Căpitanului, la Mănăstirea Neamțului.

Septembrie 1: Începe bătălia hotărâtă de Căpitan pentru susținerea revistei *Pământul Strămoșesc*.

Octombrie 15: Bătălia de susținere a revistei *Pământul Strămoșesc* se încheie cu un număr de 2586 abonamente. Apariția revistei a fost asigurată pe un an întreg.

Octombrie: La București ia ființă primul cuib legionar sub conducerea lui Andrei C. Ionescu, în urma însărcinării primite de la Căpitan. Fac parte de la început următorii: Andrei C. Ionescu, Iosif Dumitru; apoi Ion Belgea, Iordache Nicoară, Horia Sima, Stan Șerban, Iulian Stănescu și alții.

Noiembrie 8: La Iași, de ziua Sf. Arhanghel Mihail, după oficierea unei rugăciuni la biserica Sf. Spiridon are loc, într-o ședință de mare solemnitate, prezidată de Hristache Solomon, legământul celor dintâi legionari. Ion Moța a luat legământul Căpitanului încredințându-i sacușorul cu țărână. Apoi Căpitanul a luat legământul următorilor: Ion I. Moța, Ilie Gîrneață, Corneliu Georgescu, Radu Mironovici, Ing. Gh. Clime, Hristache Solomon, Mile Lefter, Ion Banea, Victor Silaghi, Niculai Totu, Alexandru Ventonie, Dumitru Ifrim, Pantelemon Statache, Ghiță Antonescu, Guriță Ștefaniu, Emil Ereimeiu, Jan Bordeanu, M. Ciobanu, Marius Pop, Mișu Crișan, Popa, Butnaru, Budeiu, I. Tanasachi, Ștefan Budescu, Traian Cotigă, Mihail Stelescu, elev de liceu, Paul Mihăiescu (dezertor) toți au primit sacușorul cu țărână. Starea sufletească a acestor clipe hotărâtoare o zugrăvește în cuvintele următoare: *Nu mulți în număr, dar puternici prin credința noastră neclintită în Dumnezeu și în sprijinul său, puternici prin hotărârea și încăpăținarea noastră de a sta neclintiti în mijlocul oricărei vijelii, puternici prin dezlegarea noastră de tot ce este pămîntesc, fapt ce se manifestă prin dorința, plăcerea de a rupe în chip vitejesc cu pămîntul, servind cauza neamului românesc și cauza crucii (Pentru Legionari, pag. 354, Colecția Omul Nou).*

Decembrie 1: Căpitanul deschide o nouă bătălie pentru cumpărarea unei camionete. Cu acest prilej s-a distins îndeosebi Frăția de Cruce *Vrancea* din Focșani, al cărei nume Căpitanul l-a schimbat cu cel de *Victoria*.

Decembrie 6: Are loc la Oradea Mare congresul Uniunii Naționale Studențești Creștine Române.

Anul 1928 Începutul anului: Căpitanul continuă cu organizarea de cuiburi.

Februarie: La București se organizează prima Frăție de Cruce.

Februarie 19: Bătălia pentru cumpărarea unei camionete, începută la 1 Dec. 1927, s-a încheiat prin cumpărarea ei (234.000 lei). Căpitanul formează un comitet de o sută, din a căror contribuție să se plătească restul sumei pentru camioneta. (140.000 în 12 rate lunare.)

Primăvara: Prof. Cuza și Ing. Bejan cer evacuarea legionarilor din Căminul Cultural Creștin. Acțiunea aceasta a fost calificată, mai târziu, în fața justiției, de prof. Găvănescul și Gen. Tarnoschi *o monstruozitate morală*. Spre a evita certuri, Căpitanul intenționează să construiască o nouă casă a legionarilor. În acest scop se începe lucrul la cărămidăria Ungheni și la grădinăria de la Dna. Ghica.

Vara: Primele începuturi de comerț legionar. Echipe de legionari transportă zarzavaturile produse la grădină, cu camioneta, și le vînd la Mănăstirea Agapia, Văratec, Neamț.

August 1: Revista *Pământul Strămoșesc* împlinește un an de apariție regulată. Cu acest prilej Căpitanul scrie: *...Timpul cel mai greu este anul 1, atunci cînd trebuie să deștălenești, să tragi înțîia brazdă... Cînd, acum un an, plecînd fără nici un ban, în cel mai critic moment al Mișcării Naționale, am pus pe coperta icoana Sf. Arhanghel Mihail, am știut că revista noastră va birui.*

Toamna: Căpitanul începe să profeseze avocatura la Ungheni. Despre acest moment greu din viața sa, spune Căpitanul următoarele: *Spre toamna, greutățile materiale personale au început să mă încovoie, atunci mi-am încordat puterile și m-am hotărît să mă apuc și eu de avocatură, cu gîndul de a mă ocupa totodată și de Mișcare... De acolo am parvenit să-mi realizez un mic, foarte mic cîștig, cu care*

Anul 1 No. 4-5 Un Leu 23 Aprilie 1933

Garda de Fer

Ziar săptămânal
al conducerii centrale „Garda de Fer” din Basarabia

Redacția și Administrația: L.A.M. 1 ABONAMENTE:
Chișinău, B-dul Carol II 67 1 an 60 lei
6 luni 35 lei

VOIM SI VOM FACE

1. Introducerea pe depsei cu moartea pentru toți defraudatorii banului public, spionii și trădătorii

2. Revizuirea și confiscarea averilor necinstit dobândite.

3. Răspunderea ministerială.

4. Administrația gratuită:
Prefect, primar, con-

silierii comunale fără plată.

5. Stărpirea intervențiilor pe la ministere prin dreptate pe loc și imediat.

6. Parla mentul gratuit. Deputații și senatorii vor avea la București casă și masă; biletul de cale ferată dus și întors.

7. Rezolvirea problemei jidănești ca în Germania.

Corneliu Zelea Codreanu Șeful „Gărzii de Fer”

HRISTOS A INVIAT!

„Garda de Fer” își trimite salutul — ei — camaraderesc și urează sărbători fericite.

Dea Domnul că odată cu sunetul clopotelor depe tot globul dăinântului, care vesteste biruința adevărului

13 Iulie 1933 — Cahul

LEGIUNEA ARHANGHELUL MIHAIL

GARDA DE FER

H. R. N.

Semnul biruinței
Creștine
nu cumpăra nici un
ac dela jidani!

CUVÂNT

Către legionarii și
creștinii din Basarabia

Pe măsură ce aceste grele, când
rânjește și își arată mai
ternic din zi în zi colții ei în-
tatori, când agenții iudeo-co-
muști luptă pe căile oculte la
agregarea forțelor ce stau
pe pedestal la viața statului
— când hoții mișună și fură
averea statului, — când munca
poporului factor hotărâtor în
aceasta este luată în bătaie
— ca o lumină salvatoare
Hotăraște Garda de Fer.

Se ridică în contra tuturor
tor nedreptăți aduse popo-
nostru obijduit, cutreeră
un capăt la altul țara, cu
obstacolele ce i se pun
— propovăduind credința
a vremii, — că acest popor
trebuie să piară, — ci să se ri-
mă și să se poarte vitejește
s'a purtat pe toate câmpu-
le bătae.

Garda de Fer, — luptă în con-
flicților coalizați, — cari
măna cu jidanii, pentru a
de la această țară la maxi-
posibil.

Se călăuzită mai mult decât
idee!

propăvăduiește un crez!
cipile sănătoase ce călău-
nișcarea în dezvoltarea ei
că, sunt adevăruri, de cari
anii cu stăpânii lor jidanii
remură.

Vrea Garda de Fer?
a înființarea pedepsii cu
ea, pentru jefuitorii banu-
blic.

Se conștie averea celor ce
bogăți, confundând ave-
tului cu buzunarul lor.

Vrea ca munca țăranelor să
fie plătită, — ca astfel să se poată
ridica și duce un trai mai ome-
nesc

Garda de Fer va stărpi agenții
iudeo-comuniști, cari lucrează la
distrugerea bisericii creștine și
subminarea tronului.

Va aduce cu voia sau fără
voia politicianilor o nouă viață
neamului românesc.

Tot ce e creștin să întărească
rândurile „Gărzii de Fer“.

Avocat, M. I. LEFTER

În Germania, a învins naționa-
listul Adolf Hitler; prin el crești-
nismul a biruit forțele iudeo-co-
muniste.

Ordin Nr. 1 către legionarii

Păstrați ordine în orice ocazie.
Respectați autoritățile ca să
aveți dreptul la respectul lor.

Nu discutați cu politicienii și
feriți-vă de cei ce vă provoacă.

Nu vă faceți dreptate singuri,
ci adresați-vă justiției.

No. 2 Către primarii legionari și
președinții comunali

Trimiteți rapoartele de activi-
tatea desfășurată.

Veți fi convocați la centru — în
vederea activității ce urmează să
desfășurați.

No. 3 Către șefii de Sector

D-nii V. Moraru, Gh. Talpiz și
Simion Ciobanu să comunice de
urgență raport asupra activității
pe lunile Mai și Iunie.

În „Garda de Fer“ se pot înscrie
oameni hotărâți, viteji și gata de
jertfă.

Cine șovăie să nu intre!

Cine pleacă nu se mai poate
reînscrie.

Trădarea se pedepsește și este
acoperită de disprețul luptătorilor.

S'au primit procesele verbale a
cuiburilor din comunele: Vișine-
ști, Borogani, Capaclia Răzeși,
Chioselia, Sădăc, Salaban, Cociu-
lia, Lărgușa, Sărăteni, Vosniseni
și Troița. Din celelalte comuni
sosite înainte s'au publicat în Pă-
mântul Strămoșesc

Lucrați ca toată lumea să de-
vină legionară.

Comunicați de înființarea cui-
burilor pentru a primi autorizare
de funcționare.

S'au înscris în „Garda de Fer“
d-l învățător Sandachi din Șama-
lia, d-l înv. Mitrofan și d-l A.
Rejinschi din Sărăteni.

Salutăm și admirăm activitatea
ce o desfășoară.

„Garda de Fer“ din jud. Cahul
a luat inițiativa cumpărării unei
mașini din cotizații benevole:

Au donat:

M. I. Lefter lei 500, I. Cosa 100
Ștefan Stoianov 100 Al. Turceac
100, G. Manolachi 100, Alexandru
Sandu 110, H. Stanciu 110, Eug.
Weiner 100, Soimii Basarabiei 70.
Al. Pascal 55, N. Caraianu 50, D.
Chetroi 10, Ion Munteanu 10, I.
Bălcănuță 6, T. Neagu 6, T. Băl-
cănuță 5. Lista I. Teodosiu-Slivna
100, lista V. Iacomi-Roșcani 186.

Tot ce-i creștin să ajute.

Sprîjinind „Garda de Fer“ sal-
vați patria din ghiarele iudeo-
politicianilor.

Inscriveți-vă în Garda
de Fer.

Cu jertfa voastră, și prigoana
ce o veți suferi zi de zi vă
puteți mândri mâine, că ați luat
parte alături de noi, în lupta
pentru ridicarea patriei.

să-mi pot acoperi lipsurile și puținele pretenții ale vieții mele și ale soției. Trecuseră acum șase ani de când
îmi limitasem viața la un strict necesar pentru existență.

Toamna: Guvernul liberal pleacă de la putere.

Decembrie 10: Profesorul Ion Găvănescul primește din mîna Căpitanului săcușorul cu țărînă.

Anul 1929 Ianuarie 3, 4: Căpitanul convoacă la Iași prima adunare a șefilor de cuib, în casele
Generalului Ion Tarnoschi, strada Asache nr. 2. Căpitanul înmînează Generalului Tarnoschi săcușorul
cu țărînă. Căpitanul constată că sistemul cuibului prinde foarte bine. În legătură cu acest prim început
de organizare legionară pe cuiburi, scrie Căpitanul următoarele: *Sistemul a reușit la examen. El este
rodnic (pentru mine, ședința din 3-4 ianuarie a fost o verificare a propriilor mele măsuri de organizare.
Nu ne rămîne decît să mergem cu statornicie pe această cale). Am constatat cu acest prilej, că Mișcarea
prinde cu deosebire în rîndurile tineretului. Că sistemul de educație dinamic, educație odată cu acțiunea,
este mult superior celui static. Constituirea senatului legionar. Un for compus din bătrîni de peste 50
de ani, intelectuali, țărani sau muncitori, care au trăit o viață de mare corectitudine, au dat dovadă de
credință în viitorul legionar și de înțelepciune. Senatul a fost format din: Hristache Solomon, General,
Dr. Macridesco, General Ion Tarnoschi, Spiru Peceli, Colonel Paul Camburcanu, Ion Butnaru și Prof.
Traian Brăileanu.*

Ianuarie 20: Căpitanul ține în București, la Centrul Studențesc, o conferință despre *Generația
Nouă*.

Paști: Căpitanul merge în Țara Moșilor, unde constată, cu îndurerată indignare, mizeria populației
și vitregia autorităților înstrăinate.

Vara: Căpitanul organizează două marșuri, unul cu tinerii din Frățiile de Cruce din Galați și
Focșani în Bucovina și altul cu legionarii. Temele puse erau: dezvoltarea voinței, viața aspră, obligația
de a fi severi cu ei înșiși. Scopul: *urmăream să fac din ei oameni de voință... trebuie să creăm neamului
acestui un învingător, neaplecător și neînduplecat*. Căpitanul fixează principiile pedepsei legionare. Prin
aplicarea de pedepse voi caută să dezvolt, în sfîrșit, simțul responsabilității. Pedepsa înseamnă, în
concepția noastră, obligația pe care o are omul de onoare de a repara greșeala sa;...posibilitatea de a-și
repara, printr-un bine, răul pe care l-a făcut.

Septembrie 14-16: Asociația studenților creștini *Ștefan cel Mare* sub președinția lui Andrei C.
Ionescu, ține cel de-al doilea congres al sau la Mănăstirea Putna. Căpitanul ține cu acest prilej un
discurs pe care îl încheie cu lozinca fascistă: *Cartea și Carabina*.

Octombrie: Simion Lefter compune imnul legionarilor căzuți. Se cîntă mai întîi la moartea fratelui
de cruce Gh. Dima, elev în ultimul an al liceului Alecsandri. Căpitanul îl adopta pentru legionarii
căzuți din toată Mișcarea în 1932.

Noiembrie 8: Căpitanul ia hotărîrea să păsească în masele populare. Andrei C. Ionescu este
ales președinte al centrului studențesc din București. Spiritul legionar se impune la conducerea
organizațiilor studențești.

Decembrie 1-3: La Craiova se ține congresul U.N.S.C.R.. Vorbește Andrei C. Ionescu, iar
legionarii defilează sub conducerea lui Ion Banea. Profesorul I.C. Cătuneanu ține o conferință despre
francmasonerie.

Decembrie 10: În București are loc inaugurarea bisericii studențești Sf. Anton (Curtea Veche).

Decembrie 15: Are loc cea dintîi întrunire legionară la Țîrgul Berești. Fiind în parte zădărnicită de
autorități, Căpitanul întreprinde marșul pe valea Horincei, Covurlui. Noi luptători intră în rîndurile
Legiunii. Ei sînt: Tănase Antohi, Dumitru Cristian, V. și N. Bogatu, Chiculiță, Bagău, Hasan,
Boueanu, Pralea. Despre acest prim contact cu masele, Căpitanul scrie: *Aici, în aceste adîncuri am
înfîpt rădăcinile Mișcării Legionare. Ele nu vor mai putea fi scoase de nimeni. Iar despre marșul de pe
valea Horincei: Valea aceasta a Horincei, cu locurile și cu oamenii ei, mi-a rămas draga. După Focșani,
aici va fi al doilea stîlp al Mișcării Legionare*.

Decembrie: Cu prilejul întrunirii de la Berești și Valea Horincei, Căpitanul face avansări. Lefter
și Potolea sînt numiți în consiliul suprem al Legiunii; Nicu Bălan, în Statul Major al Covurluiului,
Dumitru Cristian, numit șeful legionarilor de pe Valea Horincei.

Decembrie 25-26: Căpitanul ține a doua întrunire legionară, la Ludoșul de Mureș. Iau parte de la Iași: Radu Mironovici, Emil Eremeiu, veniți odată cu Căpitanul, și din Ludoș: Amos, Nichita, Colcoriu, Prof. Matei, Damian, Victor Moga, Amancei, Bănică, etc. Aici, scrie Căpitanul, a aflat același suflet al Neamului, peste care am înțeles că n-a putut fi trasa niciodată vreun fel de frontieră... acolo, în adânc, am găsit numai unitate și armonie.

Anul 1930 Ianuarie 20: Căpitanul intensifica propaganda legionară. O echipă compusă din Totu, Crângașu și Eremeiu, merge în județul Tecuci.

Ianuarie 25: Căpitanul merge din nou pe Valea Horincei.

Ianuarie 27: Căpitanul ține întrunire la Cahul. Este însă împiedicat de autorități. Căpitanul merge la București și obține de la D. R. Ioanițescu, subsecretar de stat la Interne, autorizație pentru viitoarea întrunire de la Cahul.

Februarie 10: Căpitanul ține o mare întrunire la Cahul. Iau parte peste 20.000 de țărani. Au sosit Moga și Nichita de la Turda; grupul legionar de la Iași cu Banea, Ifrim și părintele Isihie; Stelescu cu frăția din Galați; un delegat al legionarilor din București, Losu Cosa Carnet, Trifan Vlahu, Pralea cu cuiburile din Foltești și legionarii din Berești și Valea Horincei. Seara a sosit și tatăl Căpitanului, profesor I. Z. Codreanu. A vorbit Căpitanul, apoi Lefter, Potolea, Ifrim, preotul Isihie, Victor Moga, Hristache Solomon și la urma tatăl Căpitanului. Căpitanul a spus printre altele țărănimii: *Că în lupta începută, ea să dea numai credință, credință pînă la moarte - și va primi în schimb dreptate și mărire*. *Chemat de țărani din Basarabia, Căpitanul mai întreprinde un marș prin Berești pe malul Prutului la Rogojeni. Căpitanul hotărăște să facă o expediție prin toată Basarabia, de la Tighina la Cetatea Alba.*

Martie: Căpitanul merge în audiență la București, la Alexandru Vaida-Voievod, ministrul de Interne și obține aprobarea marșului în Basarabia

Martie 25: La București are loc în sala Soc. *Tinerimea Română* o impunătoare manifestație inițiată de Căpitan, împotriva comunismului.

Aprilie 11: În București, studențimea ține o întrunire de protest în legătură cu maltratarea singeroasă a invalizilor de către jandarmi, în ziua de 10 Aprilie. Căpitanul se înscrie ca prim apărător în procesul studenților arestați cu acest prilej.

Mai: Adunarea de la Galați. Sfințirea steagului Bat. I legionar.

Iunie (început): Căpitanul primește o delegație din Maramureș compusă din: preotul Ion Dumitrescu, preotul Andrei Berinde și țăranul Nicoară. Ei cer Căpitanul sprijinul Legiunii, pentru maramureșenii copleșiți de jidovime. Căpitanul trimite echipe pentru organizarea Maramureșului, formate din Totu și Eremeiu, apoi pe Savin și Dumitrescu Zăpadă.

Iunie: Căpitanul înființează o nouă organizație națională *Garda de Fier*, pentru combaterea comunismului.

Iunie 24: Prima chetă legionară în București dă ca rezultat suma de lei 31.456.

Iulie: Căpitanul publică în *Pământul Strămoșesc - Ordinul de Marș* în Basarabia, fixînd data plecării la 20 iulie – dimineața. (*Mergem să facem o vizită satelor între Prut și Nistru, să le ducem cîntecele noastre și să legăm frății de legionar cu urmașii lui Ștefan cel Mare și Sfînt.*)

Iulie 20: Data hotărîtă de Căpitan pentru marșul de o lună în Basarabia. Marșul este interzis de guvern. Căpitanul lansează în Capitală un manifest-protest intitulat *Un apel și un avertisment* prin care înfierează ticăloșia manevrelor iudaice și ale politicianilor vînduți și cheamă la luptă sufletele românilor curați. Apelul se încheie cu vibranta chemare: *Scrieți pe steagurile voastre: streinii ne-au copleșit. Presa înstrăinată ne otrăvește. Politicianismul ne omoară. Sunați din trîmbițe alarma. Sunați din toate puterile. În clipa cînd dușmanii ne copleșesc și politicianii ne vînd, strigați cu înfrigurare ca pe potecile munților în ceasuri de furtună: Patria! Patria! Patria!*

Iulie 21-23: Gheorghe Beza săvîrșește un atentat neizbutit contra ministrului Angelescu, prigonitorul coloniștilor macedoneni.

Iulie 24/25: Căpitanul chemat la instrucție, în cazul Beza, dă o declarație prin care afirmă că n-are nici o legătură cu el. Față de infamia presei jidovești, care anunță înfierarea faptei lui Beza de către Căpitan, adresează jidanilor al doilea avertisment și se solidarizează cu gestul lui Beza, afirmînd că îi

Legiunea „Arhanghelul Mihail“

GARDA DE FER

**Nu cumpărați
nici un ac dela
jidani.**

**Către legionarii și creștinii
DIN JUDEȚUL CAHUL**

În Germania după lupte uriașe a învins principiile propovăduite de naționalistul Adolf Hitler. Forțele indeo-comuniste, care subminau temeliile Statului German, au fost doborâte. Prin victoria lui Hitler se înscrie o pagină nouă în istoria poporului German, iar în viața lumii creștine, triumful adevărului în contra jidovismului, fermentul desagregării vieții statelor de ordine, exponentul negației și întunericiiului.

LEGIONARI

Jidanii din toate țările, deci și din Țara noastră, boicotează mărfurile Germane, și luptă pe față în disprețul sentimentelor demnității Naționale, fac întruniri pe pământul acestei Țări și iau hotărâri, care ne vor aduce curând sau mai târziu neajunsuri.

Jidanii fiind în cea mai mare parte agenții comuniștilor, „Garda de Fer“ a luat hotărârea, ca în toată Țara să lămurească opinia publică, că între problemele cele mari ce ne preocupă este și lupta ce o ducem contra comuniștilor.

ROMANI

Patria aceasta ne aparține numai nouă!

Ea este împlinirea idealului Național și a visului a zeci de generații, care s'au sacrificat pentru a o vedea noi azi în fruntăriile ei întregite.

Jidanii alungați de pretutindeni, streinii de sentimentele și aspirațiile noastre s'au pripășit: aci și fac comunism.

Ce-i leagă pe ei de brazdele ogoarelor noastre?

Ei n'au nimic comun cu ele!

În umbra brazdelor ogoarelor noastre, care sunt plămădite din belșug cu sânge românesc, dorm pe veci în mormintele calde încă opt sute de mii de ostași, căzuți pe toate câmpurile de bătaie.

LEGIONARI ȘI CREȘTINI

Fiiți atenți!

Demascați comunismul adus în viața creștină de jidani, otravă ce tinde la distrugerea credinței strămoșești, la dărmarul tronului și la distrugerea Patriei.

LEGIONARI

V'om apăra în contra ori căror încercări, cu viața noastră biserica, v'om face din piepturile noastre pavăză în jurul tronului și v'om cădea până la unu, când Patria ne va cere să apărăm ordinea ei internă sau când dușmanii ne vor ataca din afară. Comunismul va cădea.

Garda de Fer va învinge! Victoria ei va crea o nouă viață generației de mâine.

MILLE I. LEFTER

Șeful organizației Garda de Fier CAHUL

va apăra cauza. În urma celor două manifeste-avertisment, raporturile dintre Căpitan și Alexandru Vaida-Voievod s-au rupt. Căpitanul este arestat și închis la Văcărești. Căpitanul face cunoștință, în timp ce era transportat cu duba la închisoare, cu grupul macedonenilor arestați în legătura cu cazul Beza: Papanace, Caranica, Pihu, Mamali, Anton Ciumeti, Ficata și Ghițca, înfrățindu-se pentru totdeauna cu cauza lor. Despre acest moment istoric, Căpitanul spune următoarele: *Vom lupta împreună pentru Neamul nostru întreg din Pind și pînă dincolo de Nistru.*

August: Căpitanul este achitat în procesul intentat în cazul Beza, atât la Tribunal cît și la Curtea de Apel.

August 30: Căpitanul este eliberat din închisoarea Văcărești după aproape o lună și jumătate de detențiune. Căpitanul merge în Maramureș, împreună cu Ion Moța, Ilie Gîrneață, Nelu Ionescu și Ibrăileanu, în ajutorul preoților închiși în cazul de la Borșa. Căpitanul a pledat în procesul împreună cu prof. I. C. Cătuneanu și Ion Moța. Preoții, după 8 zile, au fost achitați.

Noiembrie 8: Se inaugurează în București – în Calea Victoriei Nr. 40 - cel dintîi sediu al Gărzii de Fier. Căpitanul completează Senatul Legiunii, constituindu-l definitiv, urmînd ca numărul senatorilor să fie împlinit pînă la una sută. Fac parte pînă acum: Prof. Traian Brăileanu, Cernăuți, General Dr. I. Macridescu, prof. Ion Zelea Codreanu, preot Partenie Matei, Tg. Mureș, preot Georgescu, paroh București; Hristache Solomon, mare proprietar, Focșani, colonel invalid Paul Cambureanu, Ion Ciocîrlan, scriitor, Al. Zissu, mare proprietar București, Spiru Peceli, comerciant, invalid, Galați, Ion Butnaru, proprietar Iași, Guriță Ștefaniu, proprietar.

Decembrie 1,2,3: Au loc dezbaterile congresului studențesc de la Brăila. Cuvîntează: Ilie Gîrneață, Ion Belgea, Traian Cotigă, Ion Banea, Andrei, C. Ionescu.

Decembrie: Sărbătorile Crăciunului. Legionarul Dumitrescu-Zăpadă face o încercare neizbutită de atentat împotriva lui Socor, directorul ziarului *Dimineața*.

Anul 1931 Ianuarie 1-8: Căpitanul este înconjurat de poliție în casele lui Hristache Solomon și timp de 8 zile n-a putut ieși afară.

Ianuarie 9: Căpitanul este dus la București unde, după un interogatoriu de 12 ore, este arestat și închis la Văcărești. Mai sînt arestați: Lefter, Banea, Stelescu, Amos, Pop, Totu și Dănilă.

Ianuarie 11: Prima dizolvare a Gărzii de Fier. Ion Mihalache, ministrul de Interne dizolvă Garda de Fier și Legiunea printr-un jurnal al Consiliului de Miniștri. Sediile și casele legionarilor sînt perchiziționate, sigilate și arhivele confiscate. Presa atinge culmea infamiei născocind în mod grosolan un document fals și punîndu-l pe seama Căpitanului în scop de a compromite Legiunea în fața lumii. Actul a fost publicat sub titlu: *Un document edificator* și datat: Iași 7 Octombrie 1930 La Iași, Ilie Gîrneață, Nelu Ionescu și Stelian Teodorescu scot ziarul *Cuvîntul Iașului* combătînd acțiunea presei jidovești. Legionarii din Capitală, nearestați, luptă din răspuțeri pentru luminarea opiniei publice derutată de presa Sărindarului. Aceștia sînt: Andrei C. Ionescu, Ion Belgea, Iordache Nicoară, Doru Belimace, Victor Chirulescu, Traian Cotigă, Horia Sima, Nicolae Petrașcu, Iancu Caranica, Virgil Rădulescu, Sandu Valeriu.

Februarie 26: Încep dezbaterile procesului primei dizolvări a Gărzii de Fier. Tribunalul Ilfov (Secția III) pronunță, după cîteva zile, achitarea în unanimitate. Apărarea a fost susținută de prof. Nolică Antonescu, Mihai Mora, Nelu Ionescu, Vasiliu Cluj, Moța, Gîrneață, Corneliu Georgescu și Ibrăileanu.

Februarie 27: În seara zilei de 27 februarie 1931, Moța venit de la Orăștie să apere pe Căpitan la procesul în curs, a ținut o conferință despre Liga Națiunilor în Palatul Societății Studenților în Medicină. Martie Căpitanul și ceilalți arestați în procesul primei dizolvări sînt încă reținuți la închisoare din cauza apelului făcut de Procuror.

Martie 6: Traian Cotigă este ales președinte al Centrului Studențesc București.

Martie 27: Curtea de Apel din București Secțiunea V, judecă apelul făcut în procesul Căpitanului și al dizolvării Gărzii de Fier și pronunță, după cîteva zile, achitarea în unanimitate. Procurorul face recurs, care este judecat mai tîrziu la Casație, achitarea fiind pronunțată tot cu unanimitate.

Martie 31: După 87 de zile de închisoare, Căpitanul este eliberat de la Văcărești împreună cu cei șase legionari, închiși cu el.

Aprilie: Guvernul Național-Țărănesc cade de la putere și este înlocuit cu Guvernul Iorga-Argetoianu. Căpitanul înscrie Legiunea, în vederea alegerilor, sub denumirea: *Gruparea Corneliu Zelea Codreanu*, având ca semn electoral gardul.

Iunie 1: Legiunea participă pentru prima oară, candidând în 17 județe și obține, după o luptă grea, 34.183 voturi.

Alegeri 1931

Iulie 25: Căpitanul organizează lupta electorală de la Neamț, dând ordin de concentrare a forțelor legionare în vederea campaniei.

August 31: Au loc alegerile parțiale în județul Neamț. Sub directa conducere a Căpitanului, legionarii înving în acest județ toate partidele, câștigând o mare victorie cu 11.301 de voturi. Căpitanul este ales deputat. Căpitanul intră pentru prima dată în parlament. ... *Am intrat în parlament... Nu m-am putu integra vieții de acolo. Am rămas izolat, nu numai datorită faptului că eram singur față de ceilalți, ci un izolat față de viața aceea...*

Decembrie 3: Căpitanul rostește primul său discurs în parlamentul țării la mesaj. În acest discurs, Căpitanul fixează punctele cardinale ale generației sale în: Dumnezeu, Patrie, Rege, Familie, Proprietate și Armată; dezvoltă problemele fundamentale ale vremii: problema evreiască, problema tineretului, politica externă, problema mizeriei păturii țărănești și face o critică nimicitoare partidelor politice democratice, arătându-le ca vinovate de starea de mizerie a Neamului. Cu acest prilej, Căpitanul precizează pentru prima dată în mod public, hotărâta orientare a tineretului legionar în politica externă, cu următoarele istorice cuvinte: *În ce privește orientarea noastră dacă este chestiune să alegem între aceste două extreme, sîntem dintre aceia care cred că soarele nu răsare la Moscova, ci la Roma*. Căpitanul își încheie discursul formulînd în șapte cereri, primele măsuri politice socotite mai urgente: 1. Pedepsa cu moartea pentru defraudatorii bunului public; 2. Revizuirea și confiscarea averilor acestora; 3. Tragerea la răspundere a politicianilor care au lucrat împotriva țării; 4. Interzicerea oamenilor politici de a mai face parte din consiliile de administrație a întreprinderilor; 5. Alungarea exploatatorului străin; 6. Declararea teritoriului României ca proprietate inalienabilă și imprescriptibilă a neamului românesc; 7. Trimiterea la muncă a tuturor agenților electorali și comandament unic.

Anul 1932 Ianuarie: Căpitanul hotărăște participarea Legiunii la lupta electorală deschisă în jurul unui loc de deputat, declarat vacant la Tutova. Candidează Prof. Ion Z. Codreanu.

Ianuarie 9: Căpitanul lansează un manifest în întregul județ Tutova și începe campania electorală. Participă și profesorul Ion Zelea Codreanu.

Februarie: Apare ziarul *Calendarul*, sub conducerea prof. Nichifor Crainic. Susține cu vigoare Legiunea.

Martie: A doua dizolvare a Gărzii de Fier. Guvernul Iorga-Argetoianu, călcînd Constituția și legile, dizolvă în mod arbitrar Garda de Fier. Sediile legionare sînt ocupate și sigilate, publicațiile suspendate; presa iudaică și guvernamentală atacă Legiunea, iar Căpitanul este împiedicat în parlament să se apere.

Martie 17: Prima dată fixată pentru alegerile parțiale de la Tutova. După o prigoană sălbatecă, dezlănțuită de autoritățile guvernamentale în care legionarii primesc cele mai grele lovituri, alegerile se amîna la 17 aprilie.

Aprilie 17: A doua dată a alegerilor de la Tutova. După lupte grele, dar glorioase, legionarii câștigă a doua mare bătălie electorală cu 5.600 voturi, bătînd toate partidele adverse. Au participat în această campanie: Niculai Totu, Ioan Caratănase, Doru Belimace, Mihail Stelescu, Victor Silaghi, D. Popescu, Teodor Tilca, Ion Antoniu, Tocu, Costea Gheorghe, Popescu Lascăr, apoi Ibrăileanu, Nuțu Ieșeanu, Hristache Solomon, Colonel Cambureanu, Ventonic, Ifrim, preot Isihie, Peceli, Potolea, etc.

Iunie: Guvernul Iorga-Argetoianu cade de la putere. Este înlocuit cu un guvern național-țărănesc, prezidat de Al. Vaida-Voievod. Se anunță alegeri generale pentru luna iulie. Căpitanul hotărăște participarea la alegerile generale. Fixează candidaturile în 36 de județe și începe campania electorală.

ROMANIA

Model Nr. 28 1207

1172

PERSONAL CONFIDENTIAL.

MINISTERUL DE INTERNE

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI

DIRECȚIUNEA POLITIEI DE SIGURANȚĂ

SERVICIUL DE INFORMAȚIUNI

DOMNULUI

INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE

CHISINAU

CONFIDENTIAL

11254 S 13 FEB 1934

Dosarul și Nr. dv. 1111

Data dv. 15

Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns)

Data

Privește:

Relativ la...

Avem onoare a vă ruga să binevoiți a dispune să ni se comunice toate datele ce posedăți asupra numitului Șaramet Petre, de fel din Domologeni-Soroca, fiul lui Iacob și Ecaterinei, născut la 2 Ianuarie 1909, cu privire la activitatea ce a avut în organizația "Garda de Fier".

DIRECTOR GENERAL,

1. Șaramet Petre

SEFUL SERVICIULUI,

Al. G. G. G. G.

ROMÂNIA

Model Nr. 28

MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLICIEI
DIRECȚIUNEA

INSPECTORATUL 865
1702
Lămurare 22
cy 496

34

CONFIDENTIAL

V. 1889

DIRECTORATUL REGIONAL POLITIE

- CHISINAU

Data și Nr. dv.

Data dv.

Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns)

Data

Către:

Ca urmare la ordinul telegrafic cifrat No.1882,
avem onoarea a înainta un număr de 10 fotografii ale CORNELIU ZELEA CODREANU, făcând totodată cunoscut că este îmbrăcat într'un costum uzat, maron deschis, de vară, cu pardesiu gris deschis, subțire și pălărie gris închisă.- Hainele îi sunt largi, ceea ce înseamnă că nu sunt ale sale.-

DIRECTOR GENERAL

INSPECTOR POLITIE

Iulie: Căpitanul redactează pentru alegeri manifestul *O Ruină*.

Iulie 17: Alegerile generale. După o luptă îndârjită și o prigoană sîngeroasă, Garda de Fier obține 70.000 de voturi cu cinci locuri de deputați în parlament. (Următoarele județe s-au prezentat cel mai bine: Cahul, Neamț, Covurlui, Tutova, Cîmpulung, Turda, Focșani, Ismail și Tighina). Au fost aleși ca deputați: 1. Căpitanul , (Cahul); 2. Profesorul Ion Zelea Codreanu (Tutova); 3. Avocat Nuțu Ieșeanu(Neamț); 4. Mihail Stelescu (Covrului); 5..... Căpitanul intră pentru a doua oară în parlament.

Toamna: Legiunea în refacere. Curentul legionar crește, Mișcarea întinzându-se în toată țara; Iași - Ion Banea; Cluj - Bănică Dobre; Cernăuți - Traian Brăileanu și Lauric; Bucovina - Vasile Iașinschi; Chișinău - Sergiu Florescu și Tudorache; Oradea - Iosif Bozîntan..... Apar publicații periodice cu un tiraj de 35.000 exemplare. Legiunea posedă o tipografie, două automobile etc. Lupta pentru cucerirea studentimii din București condusă de Stelescu, Belimace și Cotigă.

Octombrie 20: Apare revista *Axa*. Grupul strâns în jurul revistei *Axa*, se încadrează în Legiune. Grupul e format din: Mihail Polihroniade, Alexandru Constant, Ion. V. Vojen, Vasile Christescu, Vasile Marin, Vladimir Dumitrescu, Radu Gyr, pictorul Alexandru Basarab etc.

Decembrie: Începutul de organizare a Mișcării. Crearea celor patru sectoare în București. La sectorul Verde și Albastru se afirmă două elemente de valoare: Nicoale Constantinescu și Doru Belimace.

Decembrie 10: Căpitanul înființează – prin ordin de zi – cel dintâi grad superior în ierarhia legionară, purtând denumirea de comandant legionar. Ordinul de zi specifică: *Avînd în vedere jertfa, munca, eroismul, credința, capacitatea și vechimea se înaintează în grad următorii legionari în ordinea alfabetică*: Banea Ion, doctorand în medicină, Belgea Ion, Blănaru Ion, preot, Ionescu Andrei, Silaghi Victor, avocat, Stelescu Mihail, deputat, Totu Niculai, student, Traian Cotigă, student, Tănase Antohi, meseriaș. Tot în această zi, prin același ordin de zi, Căpitanul face înaintări în gradul de comandat-ajutor, în Senatul Legiunii și în Consiliul Superior Legionar.

Anul 1933 Mișcarea Legionară merge întărindu-se și adâncindu-se în ce mai mult în sufletul neamului.

Iunie: Primul proces al *Echipei Morții* se judecă la Arad. Pledează Căpitanul, Moța, Vasile Marin și avocații din Arad. Toți membrii echipei sînt achitați.

Iunie 23: Căpitanul semnează la această dată ordinul de înființare a taberei de muncă de la Vișani pentru îndiguirea apelor Buzăului. Fixează data începerii lucrului la 20 iulie 1933. Cu acest prilej, Căpitanul, scrie: *Voim și noi să construim de la un pod rupt pînă la o șosea și pînă la captarea unei căderi de apă și transformarea în forță motrică, de la construcția unei gospodării țărănești noi pînă la aceea a unui sat românesc nou, a unui oraș, a unui sat românesc nou.* Aceasta este chemarea istorică a generației noastre pe ruinele de astăzi să clădim o țară nouă, o țară mîndră.

Iunie 29: Căpitanul Emil Șiancu, pedepsește în plină instanță superioară judecătorească pe evreul Tischler Mohr, jefuitorul motilor, omorându-l cu un foc de revolver.

Iulie: Al doilea proces intentat de autorități *Echipei Morții* se judecă la Alba Iulia. Procesul se termină cu o nouă achitare. Acest capitol de activitate legionară îl încheie Căpitanul cu următoarele cuvinte: *Echipa Morții, după două luni de zile, s-a reîntors la București. Luptele ei, suferințele la care a fost expusă, nedreptățile, procesele, rănilor ei au răscolit sufletul întregului Ardeal.*

Iulie 10: Digul de la Vișani. Data deschiderii taberei ordonată de Căpitanul în circulara de la 23 Iunie. Tabăra avea ca scop ajutorarea populației din regiunea Vișani, prin construirea unui dig de 6 km, împotriva inundațiilor. Cei 200 de legionari sub comanda lui Stelian Teodorescu, Nicolae Constantinescu, Păvăluță, Doru Belimace, Stoenescu și Brumă, adunați la Vișani, sînt maltratați îngrozitor de jandarmi din ordinul lui Armand Călinescu, subsecretar de stat la Interne, arestați și închiși la Rîmnicul Sărat.

Iulie 20: Căpitanul adresează o scrisoare Primului Ministru, Al. Vaida-Voievod, protestînd împotriva salbătițiilor făptuite de autoritățile guvernului împotriva legionarilor la Vișani. Din expunerea faptelor petrecute, Căpitanul, în aceasta scrisoare lămurește astfel scopul taberei: ...Era chemarea tineretii noastre în slujba marilor nevoi de faptă sănătoasă. ...*Era un îndemn pentru toată*

țara și un îndreptar pentru acei care își pot imagina că o Românie puternică ar putea ieși din mila altora și nu din munca noastră a tuturor. Iar în încheiere, ca răspuns la prigonirile dezlănțuite, Căpitanul scrie: *Nu sîntem lași care să fugim de jertfa cuvenită unei noi Românii. Moartea o primim, dar umilința nu. După zece ani de chinuri, fiți va rog, încredințați că avem suficientă forță morală, să găsim o ieșire onorabilă din viața pe care nu o putem suporta fără onoare și fără demnitate.*

Iulie-August: Întreaga presă jidovească, dezlănțuie împotriva Mișcării o mare campanie de calomnii: *Fabrică de bani falși la Rășinari; Legiunea în slujba străinilor, plătită de Hitler, de Mussolini, maghiari, jidani, de Moscova, etc.*

Iulie: Organizația de Cahul ridică o cruce la Roșcani, în amintirea Marelui Voievod, Ion Vodă cel Cumplit.

August 4: Casa Verde. Tăbăra legionară la București Noii, în scopul construirii unui cămin pentru legionarii răniți. Primul comandant al taberei: Nicolae Constantinescu. Cea dintâi echipă, sub comanda lui Victor Silaghi, lucrează peste una sută mii de cărămizi. Planul: Arhitect Jotu; ingineri Ghica Dumitru și Ștefan Predescu. Faptul produce o zguduire puternică în sufletul românesc al Capitalei. Se înrolează la luptă: Generalul Cantacuzino-Grănicerul, Alexandru Cantacuzino. Negustorii Macedo-Români din Capitală întrețin cu alimente primele începuturi ale taberei. Donatori: Generalul Cantacuzino, Petre Bolintineanu, Nuțu Ieșeanu, Profesorul Nae Ionescu etc.

Octombrie: Senatorul fascist, Generalul Coselschi, vizitează lucrările de la Casa Verde. Mareșalul Alexandru Averescu vizitează de asemenea tabăra de la Casa Verde.

Noiembrie: Căpitanul face o declarație la Mesaj, în parlament.

Noiembrie 15: Căderea guvernului Vaida și venirea la putere a guvernului liberal sub conducerea lui I. G. Duca – cu Nicolae Titulescu la externe, avînd ca misiune, nimicirea Mișcării Legionare. Dizolvarea parlamentului și fixarea noilor alegeri pentru 20 Decembrie. Mișcarea Legionară intră în campania electorală cu mare avînt, avînd liste în 66 de județe.

Noiembrie 20: Ziarul Calendarul este suspendat pe timp de 12 zile pentru un articol împotriva camarilei (Lupeasca). Intră în luptă pentru susținerea Legiunii, ziarul *Cuvîntul* condus de Prof. Nae Ionescu.

Noiembrie 22: Studentul legionar Virgil Teodorescu este împușcat de poliție la Constanța, în timp ce lipea afișe. Este primul legionar căzut în lupte. (Cea dintâi jertfă a Legiunii).

Decembrie 4: Căpitanul dă o circulară, prin care înfierează prigoana dezlănțuită de guvernul liberal și arată ca autor – asasini și schingiuitori al legionarilor pe I. G. Duca, Nicolae Titulescu, Victor Iamandi, Inculeț, Victor Antonescu, Valter Roman, generalul Dumitrescu, comandantul jandarmilor, și Eugen Cristescu, directorul general al Siguranței. Circulara a fost publicată și în ziarul *Cuvîntul* din 24 decembrie 1933 sub titlul: *Un cuvînt în chestiunea dizolvării Gărzii de Fier.*

Decembrie 10: A treia dizolvare a Gărzii de Fier. Guvernul liberal al lui I. G. Duca dizolvă Garda de Fier, pentru a o împiedica să participe la alegeri, deoarece curentul în mase devenise foarte puternic. Peste 20.000 de legionari sînt arestați în noaptea de 9 spre 10 Decembrie 1933. Legionarii sînt scoși în afara legii, schingiuiți și aruncați în temnițe. Au fost asasinați: Niță Constantin, șofer, Iași, 28.11.1933; Bălăianu Nic., plugar Vlașca, 9.12.1933, Toader Toma, croitor, Tecuci, 30.12.1933, Bujgoli Gh., colonist, Dobrogea, Dec. 1933, Negrea Gh., plugar, Fărdea Sev. 12.1.1934 Căpitanul, urmărit pentru a fi ucis, nu este de găsit. Rămîne acoperit și predă comanda Mișcării Legionare Generalului Cantacuzino-Grănicerul. La Jilava, sînt concentrați sute de conducători legionari. Toate publicațiile legionare sînt suprimate, sediile devastate și închise.

Decembrie 23: Apare ultimul număr din revista *Axa*, redactat la Jilava de către conducătorii revistei cu Ion I. Moța și tipărit clandestin cu îngrijirea lui Ion Belgea, Fănică Anastasescu și Nicolae Andriaș. O parte din legionarii închiși la Jilava sînt eliberați.

Decembrie 24: În ziarul *Cuvîntul* de la această dată, apare memorialul celor 39 legionari închiși la Jilava care declaraseră greva foamei de la data de 21 Decembrie. Tot în acest număr apare și circulara Căpitanului de la 4 Decembrie.

Decembrie 29: Ion Moța, Sterie Ciumetti și Vasile Marin sînt eliberați din închisoarea Jilava.

T A B L O U

737

jufo

De deținuții înscrși în "Garda de fier" cari nu au activat.-
Din orașul Chișinău și jud.Lapușna

1. Toraev Teodor	Muncitor	Suburbia Malina Mica No.62/22
2. Cojocaru Grigore	"	Str.Plevnei No.7
3. Lapinski Leonid	Mecanic	" Muncești No.68
4. Cernohoi Victor	F.profesie	" Regele Ferdinand No.7
5. Guțu Boris	Croitor	" G-l Broșteanu No.54
6. Ignatov Alexandru	Tipograf	" Regina Maria No.50
7. Feodosiuc Alexei	Boiagi	" Nistrului No.9/6
8. Moiseev Ion	Frizer	" Braila No.3
9. Pastuhov Anatolie	Boiangiu	" Dragoș Vodă No.39
10. Strumbevi Stanislav	Croitor	" Nistrului No.19
11. Linca Alexandru	Cizmar	" Pruncului No.10
12. Zaborotnăi Ion	Croitor	" Nistrului No.36
13. Dragoman Teodor	Vanzator	" Caucaz No.45
14. Vieru Pantelemon	Iconar	" Caucaz No.32
15. Tarnavski Grigore	Func.comerc.	" Mateevici No.115
16. Roșca Ion	Liber	" Salganaia No.77
17. Furnică Vladimir	Liber	" G-l Averescu No.56
18. Oprea Serghei	Tâmplar	" Nicu Ganea No.7
19. Donțov Timofei	Blanar	" Piața Ciuflei No.2
20. Mititelu Andrei	Frizer	" Dragoș Vodă No.70
21. Mahnaci Alexandru	Lucrator	" A. Cotruța No.2
22. Bucataru Pavel	Frizer	" Piața Veche No.28
23. Popa Alexandru	Lucrator	" Stefan Cel Mare No.42
24. Melnic Nistor	Tâmplar	" Bar.Sculeni No.1
25. Mândrilă C.Vasile	Plugar	" Com.Panașești - Lapușna
26. Simion Gh.Filip	Plugar	" " "
27. Sluhov Grigore	Zidar	" Regele Ferdinand No.2
28. Helistovski Petre	Liber	" Muncești No.68

Deținuții înscrși în "Garda de fier" cari au activat ca propa-
gandiști și organizatori.-

1. Cecan Eremia	Protoereu	Str.D.Cantemir No.1
2. Rusu Gheorghe	Inginer	" Regele Ferdinand No.65
3. Rotaru Gheorghe	Maior Rez.	" Stefan Cel Mare No.145
4. Apostol Andrei	Croitor	" Dragoș Vodă No.19
5. Plotnicov Nicolae	Lucrator	" Piața Ciuflei No.90/3
6. Bonza Gheorghe	Vopsitor	" G-l Broșteanu No.11
7. Gula Simeon	Plugar	" Rușchin No.14
8. Raileanu Eugen	Liber	" Sf.Vineri No.13
9. Chirilov Andrei	Lacatus	" Smidt No.145
10. Zubcov Anatolie	Șofer	" Leovei No.85
11. Chirgan Constantin	Mecanic	" Nistrului No.18
12. Nenicu Gh.Nicolae	Blanar	" Regina Maria No.41
13. Nenicu V.Nicolae	"	" Alexandru cel Bun No.5
14. Dodirașcu Ioan	Plugar	Comuna Malcoci jud.Lapușna

C O P I E

1155

1190

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

În ultimul timp sub guvernarea național-țărăniștilor, în județul Orhei, a fost numit ca administrator de încasări și plăți, un anumit domn Grigore Bărbulescu, având studii: academia comercială din București, care din sursă sigură suntem informați, că acest domn este ca membru al organizației "Gărzii de Fier".

Ori cum odiosul asasinat contra marelui om de stat Prim Ministru I.G.Duca, s'a comis de către un individ făcând parte din aceeași organizație, credem că și dl. Grigore Bărbulescu, nu ar fi străin de acest fapt mișelesc.

Cu atât mai mult, cu cât susnumitul înainte de comiterea asasinatului, a părăsit postul său fără prealabilul concediu, ducându-se la București, unde chiar își are domiciliul familiar.

Vă rugăm, D-le Director General, ca în acest caz să dispuneți cele legale.

Cu respect,
/ss/ I. Gavrilescu
comuna Râșcova, jud. Orhei.

p. Conf.,
Harăciu

Decembrie 29-30: Primul ministru I. G. Duca care a ordonat sălbateca prigoană împotriva Mișcării Legionare este pedepsit de legionarii Nicolae Constantinescu, Doru Belimace și Ion Caranica, pe peronul gării Sinaia. Prigoana devine cumplită. Sterie Ciumetti este asasinat mișelește de poliție în noapte de 29/30, 1933. Alți legionari, printre care Ion Moța, sînt căutați de poliție pentru a fi împușcați. Generalul Cantacuzino și un număr de legionari sînt închiși la Jilava. Ziarele Calendarul și Cuvîntul sînt suprimate, iar directorii lor, prof. Nichifor Crainic și Nae Ionescu sînt depuși la Jilava.

Anul 1934 Ianuarie 2: Profesorul Nae Ionescu este arestat la Sinaia.

Ianuarie 6: În închisoarea militară Iași în ședință legionară – Ilie Gîrneață face pentru prima dată apelul celor căzuți pentru Legiune, se instituie salutul cu mîna ridicată și răspunsul *Prezent* spus în cor. În ședințele ținute la Jilava în cursul lunii Ianuarie-Februarie și Martie, această solemnitate se împămîntenește definitiv și ulterior capătă aprobarea Căpitanului.

Ianuarie-Februarie-Martie Politicienii și presa iudaică triumfă la gîndul nimicirii Legiunii. Numai Grigore Iunian și Octavian Goga iau în parlament apărarea în cazul Ciumetti.

Februarie (început): Ion Moța este arestat și întemnițat la Jilava.

Februarie 7: Profesorul Nae Ionescu și Dragoș Protopopescu sînt eliberați dar din nou arestați.

Martie 14: Căpitanul se prezintă de bună voie la Consiliul de Război, cu trei zile înainte de începerea procesului, însoțit de colonelul Ștefan Zăvoianu (ultima sa gazdă) și de preot Grigore Cristescu.

Martie: Procesul Mișcării Legionare la Consiliul de Război, București. Încep dezbaterile acestui mare proces al Legiunii, judecat de un Consiliu de Război format din: general Ignat, președinte, general Costandache, general Comănescu, general Doan, general Filip, comisar regal, general Petrovicescu. Apărarea Legiunii a fost reprezentată prin: Nelu Ionescu, Eugen Goga, Didi Micescu, Hentzescu Constantin, Cioc, Radu Budișteanu, Banu Gh., Emil Vasiliu, Cluj, prof. Nolică Antonescu, general Butunoiu, Lizeta Gheorghiu și Paraschivescu.

Martie 15: Profesorul Nae Ionescu este eliberat.

Aprilie 5: Consiliul de Război al Tribunalului Militar al Capitalei pronunță verdictul în procesul Mișcării Legionare început în ziua de 17 Martie Consiliul găsind Mișcarea complet nevinovată, pronunțînd sentința de achitare. Condamnă pe Nicadori la muncă silnică pe viață. Sediul Mișcării, locuința Căpitanului și a ing. Ghe. Clime se stabilesc în casa Generalului Cantacuzino, din strada Gutenberg 3.

Aprilie 20: Are loc, cu încuviințarea guvernului, congresul studențesc de la Băile Herculane.

Aprilie 23: În cadrul unei ședințe solemne are loc în tabăra legionară de la Giulești, decorarea Generalului Gh. Cantacuzino-Grănicerul de către Căpitan cu *Crucea Albă*.

Mai 15: Tabăra legionară de la Giulești, grădina de zarzavat pe un teren donat de avocatul Dimitrie Micescu; cărămida pentru ridicarea unei biserici legionare. Comandant al cărămidăriei a fost Ion Caratănase. S-au lucrat optzeci mii cărămizi. La data de 17 august autoritățile au închis tabăra. Aici a lucrat și Alecu Cantacuzino.

Mai 17: Gheorghe Furdui este ales președinte al Centrului Studențesc București.

Mai 29: Căpitanul, împreună cu un grup de legionari implicați în procesul *Gărzii de Fier*, depun o icoană la schitul de pe muntele Rarău, drept mulțumire pentru Victoria cîștigată.

Iulie 5: Căpitanul, printr-un ordin de zi face primele avansări, în cadrele Legiunii, după prigoană. În tabăra Giulești, Nicoleta Nicolescu este avansată la gradul de comandant legionar.

Iulie: Tabăra legionară de la Dealul Negru. Ion Banea organizează cea dintîi tabără legionară din Ardeal, pentru ridicarea unei școli pentru Moți la Dealul Negru. Lucrează: Centrul studențesc legionar-Cluj și alți legionari; Comanda taberei o are șeful centrului studențesc Cluj, Gheorghe Vereș, asistentul universitar. Se compune cîntecul *Dealul Negru* de Mișu Găftoiu, care devine *Imnul Taberelor de Muncă*.

Iulie 5: Tabăra legionară de pe muntele Rarău, Bucovina. Scopul taberei: 1. Construirea unei case de adăpost pentru legionarii îmbolnăviți în închisori; 2. Educație legionară. Căpitanul conduce

107/90

UNIUNEA NAȚIONALĂ A STUDENȚILOR CREȘTINI ROMÂNI
CENTRUL STUDENȚESC CHIȘINĂU
ANUL ÎNFIINȚĂRII 1933 STR. UNIVERSITĂȚII Nr. 315

Nr. 16. VII
Tratate de...
6 secembrie 1935

Majestate,

Cu cel mai profund respect și cea mai curată încredințare
către Monarhul țării mele, vreau să vă aduc la cunoștință următoarele:
1) Pe când - din ordinul Căpitanului meu - C. S. C. - am fost
separat pentru o perioadă din 20. VII. 1935, echipe de sport ambele am fost
arătate în Jud. Orhei. Totuși, am reușit să o depun Autorității de aici
sau purtat cu mai multă încredințare. V'am dat telegrama la timp.
Fiindcă tot din ordinul Căpitanului nostru, trebuie să vă raportăm
cum se desfășoară muncă sau cum se desfășoară muncă în raportul nostru
pe data aceasta, Majestate, cu care am suferit pentru
orgul meu curat monarhist - fiind arătat în urma unei manifestații
pe ziua de 5 Iunie 1935, cu acela, mă văd arătat în raportul
președintelui de gendarmerie din Iași - Brăila. Sărit în acest raport pentru
a - nu știu din tot raportul organelor organizației de care face parte și de care eu
toată țara, cultura pentru Regele Carol II-lea.

Autoritățile de care vorbesc, Majestate, sunt conduse de pături și întinse.
Nu - căciurita lumea mări măcar una este Regele nostru, iar ea au fost arătat
sau mai bine prin vânat pe câmp, luni 4. VII. 1935, de acest județ de către...
Știrea Comelui. Cerașu - în primul rând în ordinul mi - o declară că este ordinul
său Căpitanul de jand. Izvoarele. M'am rugat, dându-mi în cunoștință de mulțumiri
ce voru și pus în viață în libertate. Pe luni 4. VII. 1935, prin...
Muncă 6. VII. 1935, cu ora 12 din. încă nu s'au eliberat. Pe cel de al doilea din. din...
de primăvară, nu mi s'a arătat nici un ordin care să mădă...
Sărit raportul de președinte, Majestate, la care...
la București la care trebuie să vă pot să vă...
Cu dragoste neîntreruptă și profund respect, la...
Regele nostru...

o pedeapsă: Sîntem cu toții pierduți atunci cînd închidem ochii la greșelile legionarilor, pentru că ne sfărîmăm linia de viață legionară, legile noastre, în virtutea cărora trăim ca legionari în lume - Vom scoate însă, noi legionarii, un alt om, pe care îl vom opune omului vechi și care va zice: Răspund.

Mai 31: Moartea lui Hristache Solomon, senator legionar și șef al Jud. Putna. În circulara dată cu acest prilej, Căpitanul scrie: *Nu se poate și nu se va putea niciodată vorbi de Garda de Fier, fără a se vorbi de Hristache Solomon. El și-a făcut datoria întreagă. Moare pe cîmpul de onoare legionar, în cele mai grele timpuri pentru noi, dar moare în religia creștină strămoșească, în credința Învierii Românilor și în siguranța victoriei legionare.* Căpitanul dă primele instrucțiuni pentru tabăra de la Carmen Sylva. Căpitanul precizează datoriile studenților, dîndu-le îndrumări de comportare în timpul vacanței, precum și indicații pentru realizarea taberelor și șantierelor. Tot norocul viitorului acestui neam e angajat în lupta noastră. *În momentul acesta, neamul nostru trăiește cu noi, luptă prin noi, biruiește prin noi sau de vom cădea, moare cu noi.*

Iunie 5: Căpitanul formulează într-o circulară cele zece porunci cu care trebuie să se călăuzească legionarul în viața sa de luptă.

Iunie-Septembrie. Vara anului 1935. Iau ființă în toată țara numeroase tabere legionare de muncă și șantiere.

Iunie: Legionarii din Giurgiu și-au clădit sediu, muncind pînă în luna Oct.

Iunie 13: Tabăra de muncă de la Drăgășani. S-au fabricat o sută de mii cărămizi pentru zidirea catedralei locale. Tabăra s-a închis la 14 August.

Iunie 18: Tabăra de muncă de la Chintău. Pînă la 1 septembrie legionarii au lucrat 180.000 de cărămizii pentru căminul legionar din Cluj.

Iunie-Octombrie: Tabăra legionara la Tămășești - Hunedoara, sub conducerea lui Iosif Costea. Se ridică o biserică.

Iunie 30: Tabăra de la Iz buc (Bihor). S-au fabricat cărămizi cu care s-a clădit o biserică. Tabăra s-a închis la 15 sept.

Iulie 1: Tabăra de la Buga (Jud. Lăpușna). Pînă la 16 septembrie, legionarii au pus temelia unei Mănăstiri. Tabăra de la Aciliu, Sibiu.

1 iulie - 10 octombrie: s-a dat ajutor sătenilor la ridicare unei frumoase biserici. Prin munca legionarilor de 3 luni s-au ridicat cele două turnuri ale bisericii.

Iulie 5: Tabăra de la Carmen Sylva. Începe munca sub conducerea directă a Căpitanului. Scopuri: Educație, amenajarea malului Mării și construirea unui sanatoriu legionar. Tabăra s-a încheiat la 10 Octombrie și a fost cea mai mare tabără de muncă din acest an. Au lucrat sub comanda Căpitanului 800 de legionari și s-au construit: 7 cabane, un kilometru de șosea, terase, drum de automobile, trei fîntîni, s-au consolidat malurile, s-au făcut canale pentru scurgerea apelor, ziduri, turnuri, etc.

Iulie 8: Tabăra Arnota. Un număr de 242 de legionari sub comanda lui Gheorghe Leătu, au construit un drum în stîncă, pînă la Mănăstirea Arnota. Tabăra a luat sfîrșit la 15 septembrie. Tabăra de la Marca (Sălaj). Pînă la 8 Septembrie, legionarii au fabricat cărămizi pentru zidirea unei biserici. Tabăra de la Valea Mare, Bălți S-au lucrat 100.000 cărămizi pentru ridicarea unei biserici. Tabăra s-a încheiat la 6 Octombrie.

Iulie 15: Tabăra Lat-Laz (Alba). Legionarii au clădit o casa culturală, pînă la data de 19 octombrie cînd s-a închis tabăra.

Iulie 18: Tabăra Ineu (Arad). Pînă la 14 Septembrie cînd s-a închis tabăra, legionarii au fabricat 100.000 cărămizi pentru construirea unei școli.

Iulie 20: Circulara Căpitanului către legionarii din tabăra Arnota. Căpitanul se exprimă în termenii următori asupra corectitudinii legionare: *În așa fel să se poarte legionarii încît să apară o formulă publică: este corect ca un legionar. Corect din toate punctele de vedere: în raport cu el, în raport cu lumea din afară (ținută, atitudine, bunăcredință, respect, etc.), în raport cu organizația, în raport cu camarazii, în raport cu șefii săi, în raport cu Dumnezeu.*

Iulie 28: Vasile Marin este înaintat la gradul de comandant legionar în cadrul unei ședințe solemne.

August 1: Tabăra Iancu Flondor, Storojineț, s-au lucrat cărămizi pentru casa legionară, pînă la 30 Octombrie.

August 9: Tabăra de la Baci (Brașov). S-a reparat biserica, lucrîndu-se pînă la 26 August.

August 12: Tabăra Nicorești, Tecuci. S-au lucrat 30.000 de cărămizi pentru casa legionară. Tabăra s-a închis la 6 Oct.

August 17: Grupul legionar Bușteni înalță o cruce în amintirea lui Virgil Teodorescu, primul legionar căzut în lupte.

Septembrie: Tabăra de la Cluj. Sub conducerea lui Ion Banea, începe construcția marelui cămin legionar. Pentru această operă s-au organizat patru tabere: la Chintău, Baci, Sutor și Dorobanți cu 800 legionari.

Septembrie: Vasile Marin, preia conducerea organizației jud. Ilfov.

Septembrie 13-14: Înființarea Comerțului Legionar. În ziua de Sf. Corneliu și a Sf. Cruci, ia ființă, în localul sediului central din București, cea dintîi cooperativă legionară a cărei inaugurare se va face la 14 noiembrie, același an.

Septembrie 16: Legionarii construiesc șase diguri pentru a proteja Mînăstirea Manu, din Jud. Vîlcea, de revărsările Oltului. Lucrările s-au încheiat în ziua de 4 Octombrie.

Septembrie (19?): Prima circulară pentru comerțul legionar. Căpitanul se adresează șefilor de județe dînd cele dintîi instrucțiuni de organizare. Anunță viitoarea biruință pe noul drum deschis și caracterizează astfel noua inițiativă: *Vom răsturna o întreaga lume, care ne crede neputincioși, vom răsturna și învinge dînd înapoi toată linia jidovească, care a asaltat comerțul creștin și vom recuceri pozițiile noastre românești pierdute. Comerțul legionar înseamnă o fază nouă în istoria comerțului pîngărit de spiritul jidănesc, el se numește: Comerțul Creștin , bazat pe iubirea de oameni, nu pe furarea lor, comerțul bazat pe onoare.*

Octombrie: Înființarea Regionalelor. Horia Sima, numit șef al Regiunii X Banat. Cea dintîi întrunire a șefilor de regiuni sub conducerea Căpitanului.

Octombrie: Apare la Cluj revista de educație legionară *Glasul Strămoșesc* sub conducerea lui Ion Banea.

Octombrie 4: Sf. Sinod – sub președinția Patriarhului Miron Cristea - ministrul culturii fiind Victor Iamandi, interzice munca legionarilor pentru biserici. Generalul Gheorghe Cantacuzino-Grănicerul, șeful partidului *Totul pentru Țară*, protestează printr-un manifest răspîndit în ziua de 2 Decembrie.

Octombrie 7: Căpitanul formulează într-o circulară, cele dintîi principii de alcătuire a familiei legionare: *În ea nu pot intra decît cei care întrunesc două condiții esențiale pentru toți camarazii și pe a tuturor pentru Legiune, pentru Țară și pentru Dumnezeu. Aceste familii legionare vor fi în mijlocul celorlalți un permanent exemplu de viața și de camaraderie, de vrednicie și de muncă, de vitejie, de bunăcuviință.*

Noiembrie 11: Căpitanul înființează controlul legionar. Scop: ‘De a păzi ca activitatea legionară să se mențină pe cea mai înaltă linie, pricepere și moralitate.

Noiembrie 14: Căpitanul inaugurează cea dintîi cooperativă legionară din București în localul sediului central din strada Gutenberg 3. Fănică Anastasescu este numit administrator, Emil Eremiu director. În circulara dată cu acest prilej, Căpitanul scrie următoarele: *Să arătăm țării acesteia că s-a născut în sfîrșit o mîna de tineri pe acest pămînt românesc, crescuți în credință legionară, care ne încumetăm să ne măsurăm în vrednicie cu oricine și să repunem pe Români în pozițiile lor economice pierdute.*

Noiembrie 23: La Hîrșova are loc ridicarea unei pietre funerare, în amintirea primului martir legionar, Virgil Teodorescu.

Noiembrie 25: Gheorghe Furdul este ales președinte al U.N.S.C.R.

Noiembrie 26: Căpitanul stabilește printr-o circulară, raporturile dintre ziarul *Porunca Vremii* și Mișcarea Legionară, referindu-se la atacurile acestui ziar împotriva lui Iuliu Maniu; amintește

402

T A B L O U . -

De membrii Gărzii de Fier, din orașul Bălți, deținuți în penitenciarul local.

Mr. cor.	Numele și Pronumele	etatea.	Profesia	Domiciliul.	rolul avut în organizație.	Activitatea de fașu- pabil pentu- a se da la acte de tero- are.
1.	Bălțianu Gheorghe	20 ani.	Contabil	C. Negri 13.	Seful Cuibului. R. Mironovici.	Nu s'a mani- at la țară cat și în oraș, pentru rec- rutarea aderenților. fapte.
2.	Tarnovșchii Vasile	18 "	elev școala politehnica	I. Bratianu 101.	Iancu Jianu.	Idem.
3.	Barca Vasile	20 "	șofer	Unirei 124.	Vlad Tepeș.	Idem.
4.	Kantianu Timofei.	19 "	plugar.	I. Bratianu.	Mihai Viteazu.	Idem.
5.	Golovei Toma	19 "	elev școala Normală G.7.	Vatra școalei.	Idem. Vasile Conta.	Idem.
6.	Smighele Alexei	29 "	Muncitor.	Eminescu 45.	agent propagan- dist de seamă.	Idem.
7.	Tintila Constantin	20 "	Agricultor.	Suburbis-Șlob.	Seful Cuibului Vulturul Morței.	Idem.
8.	Știrbu Alexandru	17 "	Funcționar comercial.	Idem.	Idem.	Idem.
9.	Ursache Gheorghe	19 "	Agricultor.	Idem.	Ștefan Cel Mare.	Idem.
10.	Frunza Vera	18 "	cashier.	Idem.	Idem. Ecaterina Teodorescu.	Idem.
11.	Radu Irina.	18 "	Idem.	Idem.	Agentă propagan- dista de seamă.	Idem.

Se certifică de noi exactitatea prezentați tablou.-

ES T. R. Cluj

Hristos - Rege - Națiune
37
SEMNU MANTUIREI

M. I. LEFTER
Seful „GARZEI DE FER” Cahul

Neamului Românesc

CREȘTINE!
Nu cumpăra nici
un ac dela jidani.

Frate Creștine!

Luptă pentru principiile legionare!
Luptă pentru ridicarea neamului românesc din situația în care se
sbată astăzi.
Intră în lupta noastră sfântă și cere alături de noi:
Se se înființează pedeapsa cu moartea, pentru jefuitorii banului public.
Să se confişte averile celor ce s’au îmbogăţit prin jaf şi au confundat
banul statului cu buzunarul lor.
Prin luptă şi sacrificiu vom scăpa din gbiarele judeo-politicianilor, care
au exploatat această ţară la maximum posibil.

**Români, înscriţi-vă în Garda
de Fer, pentru mântuirea ţarei.**

următoarele principii de conduită legionară: *După dogma legionară, nu este permis a ne purta fără onoare cu nici un adversar. Cum se poartă sau cum se va purta el cu noi, e treaba lui.*

Decembrie 2: Căpitanul creează cel mai înalt grad legionar: Comandant al Bunei Vestiri. Cei dinții numiți sînt: Ion I. Moța, Ing. Gh. Clime, Ilie Gîrneată, Corneliu Georgescu, Radu Mironovici, Mile Lefter, Ing. Ion Blănaru.

Decembrie 6: Căpitanul se duce la Carmen Sylva și începe a scrie cartea sa *Pentru legionari*. La 5 aprilie 1936 este terminată. *Eu vreau ca voi, soldați ai unor altor orizonturi românești, citind aceste amintiri, să recunoașteți în ele propriul vostru trecut și să vă aduceți aminte de luptele voastre. Să retrăiți suferințele îndurate și loviturile primite pentru neam.*

Anul 1936 Februarie 23: Căpitanul condamnă gestul lui Gheorghe Beza, care a atacat într-un articol persoana Generalului Gheorghe Cantacuzino-Grănicerul.

Martie 22: Legionarii înalță o troiță la Olteț în județul Făgăraș.

Aprilie 2: Apare *Cranii de Lemn* la Sibiu.

Aprilie 2-3: Congresul studențesc de la Tîrgul Mureș. Congresul este ținut cu toată împotrivirea disperată a autorităților. Începe lupta pe teren a studențimii împotriva politicianismului și a Camarilei.

Aprilie 5: Căpitanul termină cartea sa *Pentru Legionari*. Desprindem din rîndurile din încheierea cărții Căpitanului: *Dacă acești 14 ani ai tinereții noastre n-au fost prea plini de petreceri și bucurii, o mare mulțumire îmi luminează acum conștiința: o Românie Legionară și-a înfipt ca un foc, rădăcinile în carnea inimii noastre. Ea crește din dureri și din jertfe, și ochii noștri plini de nesaț, o privesc înflorind; luminînd zările și veacurile cu strălucirea și măreția ei. Această măreție răsplătește din belșug nu numai micile noastre jertfe, dar orice chin omenesc, fie el cît de îngrozitor.*

Aprilie 18-19: Congresul foștilor conducători și al mișcării studențești din *Asociația Generației Mișcării Studențești de la 1922* are loc la București sub președinția lui Ion Moța. Se aleg următorii membri în comitet: Radu Budișteanu, ing. Ion Fotiade, Gh. Furdui, Ion Banea, D. N. Roșu, dr. Ion Istrate, secretar, Făniță Anastasescu și prof. Sima Simulescu.

Aprilie 22: Căpitanul se întoarce de la Carmen Sylva după redactarea cărții sale *Pentru Legionari*. Începe munca legionarilor în tabere și șantiere. În întreaga țară iau ființă peste una mie.

Aprilie: Manifestul studențimii bucureștene în cazul Prințului Nicolae, lansat în luna Aprilie 1936 și semnat de Viorel Trifa.

Mai 1: Deschiderea taberei *Profesor Traian Brăileanu* de la Rădăuți. S-a construit biserica Arhanghelul Mihail.

Mai 30: Circulara Căpitanului în legătură cu politica externă. Condamnă manevrele lui Nicolae Titulescu de apropiere cu Rusia, în cuvintele: *Este un gest de trădare pe care poporul român îl face față de Dumnezeu și față de ordinea morală a acestei lumi și față de popoarele care stau în slujba acestei ordini, în războiul cu puterile nimicitoare ale răului.*

Iunie-Septembrie: Tabără legionară la Cărpiniș-Sibiu, unde se construiește un drum în stîncă. Tabără legionară la Băile Herculane, pentru construirea unei case de odihnă, sub conducerea Prof. Horia Sima. Tabără legionară la Baroteaz-Timiș sub conducerea Profesorul Ilie Ghenadie.

Iulie 16: Trădătorul Stelescu, care continua acțiunea de trădare și infamie prin ziarul său *Cruciada Românismului* este pedepsit de un grup de zece legionari – Decemvirii: Iosif Bozîntan, Ion Caratănase, Ion State Grigore, Ion Bogdan, Ștefan Georgescu, Ion Trandafir, Ion Atanasiu, Ion Pele și Ilie Vlad. Legionarul Gheorghe Grigor este împușcat de comuniști la Cernăuți.

Septembrie 1: Gazeta *Libertatea* reappare la București, sub direcția lui Ion Moța.

Septembrie 5: Tabără de pe muntele Susai - Predeal. Tabără condusă de Ion Dobre, unde se lucra la construirea unui mausoleu pentru osemintele eroilor căzuți în luptele de la Predeal. Este devastată în mod sălbatic și osemintele profanate de către jandarmi, din ordinele guvernului.

Septembrie 9: În legătură cu profanarea din tabăra Susai, Generalul Cantacuzino-Grănicerul, adresează ofițerilor, ierarhilor, miniștrilor și gazetarilor o declarație publică, făcîndu-le cunoscută infamia făptuită de autoritățile guvernului, cerînd sancționarea vinovaților. Ion Dobre, comandantul taberei de pe Muntele Susai, trimite Generalului Cantacuzino un raport asupra sacrilegiului comis

la care anexează telegrama de protest, expediată cu acest prilej Regelui Carol al II-lea. Căpitanul adresându-se într-o scrisoare către Generalul Cantacuzino-Grănicerul după o anchetă făcută pe muntele Susai, la locul profanării, cere: *Imediata scoatere a întregii jandarmerii din cadrele armatei române. Pedepsirea celor doi ofițeri ai căror subalterni au fost capabili de asemenea crime. Arestarea jandarmilor plutonieri, și sergenți și judecarea lor pentru profanare. În încheiere Căpitanul adăugă: Aceste pedepse nu au caracterul de răzbunare. Se cere o jertfă de ispășire. Neamul acesta trebuie să o Dea. Nu o va da nimeni, ea își va lua singură drepturile sale. Se vor abate nenorociri asupra noastră.*

Septembrie 10: Biblioteca legionarului. Îndemnul Căpitanului către legionari pentru a-și face fiecare o bibliotecă legionară: *Ea va fi podoaba și mândria casei tale. Ea îți va lumina cugetul și te va îndrepta totdeauna pe drumul cel bun.*

Septembrie 21: Căpitanul adresează Generalului Gh. Cantacuzino-Grănicerul o scrisoare prin care face cunoscut șefilor de Regiuni, liniile generale de organizare ale partidului Totul pentru Țară.

Octombrie 1: Apare cartea Căpitanului *Pentru Legionari* la Sibiu, sub îngrijirea lui Nicolae Petrașcu.

Octombrie 25: Sfințirea troiței legionare ridicată de muncitorii legionari pe Muntele Sorica, Azuga, în memoria eroilor căzuți în războiul de întregire. Troița a fost lucrată de muncitorii din fabrica Azuga în tabăra de pe Muntele Sorica, între 7 și 25 Octombrie. Inițiativa a fost luată de Gh. Dragomir-Jilava.

Octombrie 25: Înființarea Corpului Muncitoresc Legionar. Noul corp este pus sub comanda de ing. Gh. Clime. Ordinul de înființare este citit de către Generalul Cantacuzino-Grănicerul la sfințirea troiței legionare de pe muntele Sorica, Azuga. Adresându-se muncitorimii, Căpitanul spune, în ordinul de întemeiere al Corpului: *Neamul legionar când va învia, ieșind triumfător pe baza luptelor și jertfelor, ne va răsplăti pe fiecare după merit și după fapte: cu belșugul și dreptate care se vor revărsa peste noi, sau cu moarte și blestemul. Îmi asum răspunderea întreagă a celor ce vă spun acum: de data aceasta veți birui sub semn legionar; jertfa voastră va fi răsplătită cu răsplată de învingători și de stăpâni de Țară.*

Noiembrie 5: Memoriul Căpitanului adresat regelui, oamenilor politici și Țării în problema politicii externe. Cu acest prilej au loc mari manifestații în toate centrele studențești. Extragem din cuprinsul memoriului: *Nu există Mica Înțelegere, nici Înțelegerea Balcanică. Cine crede în aceasta, dovedește că n-a înțeles nimic.* Față în față stau numai în două lumi. Sub presiunea lor, în clipa războiului, toate combinațiile diplomatice se vor nărui ca niște castele de carton. Aceste două lumi sînt: Statele revoluțiilor naționale, care luptă pentru apărarea Crucii și a unei civilizații milenare, și bolșevismul pentru nimicirea neamurilor și pentru prăbușirea civilizației creștine. Memoriul se încheie cu următorul zguduitor apel: *Țara întreagă trebuie să se cutremure, să se înalțe și să înfrunte pe cei cari îi pregătesc moartea. Toți cei ce se găsesc astăzi pe linia destinului și a istoriei naționale, au datoria să ceară și să impună scoaterea politicei românești interne și externe de sub influența și comanda masoneriei, comunismului și iudaismului. Este singura măsură salvatoare, pentru viitorul neamului acestuia.*

Noiembrie 6: Căpitanul înființează *Asociația Prietenilor Legionari* sub conducerea unui comitet compus din: dr. Corneliu Șumuleanu; prof. universitar, Iași, prof. preot Duminică Ionescu, București; dna. Zoe Sturza, București; dna Maria Beiu-Palade, București; dr. Eugen Chirnoagă, profesor Școala Politehnică, București; dr. ing. Eugen Ionică, Grigore T. Coandă, București.

Noiembrie 8: Căpitanul dă o circulară cu prilejul terminării Casei Verzi, citînd și avansînd pe legionarii care au participat la munca legionară.

Noiembrie 22: Ion Moța – înainte de plecarea sa pe frontul spaniol – trimite două scrisori părinților săi și Căpitanului. Aceste două scrisori alcătuiesc testamentul său. Ele au fost lăsate la plecarea sa, în păstrarea profesorului Nae Ionescu.

Noiembrie 24: Din inițiativa lui Ion Moța și cu încuviințare, pleacă în Spania, pentru lupta împotriva comunismului, echipa celor șapte comandanți legionari, sub conducerea Generalului Gheorghe Cantacuzino-Grănicerul: Ion I. Moța, Vasile Marin, Gh. Clime, Nicolae Totu, Alexandru Cantacuzino, Bănică Dobre și preotul Ion Dumitrescu-Borșa. Profesorul Vasile Christescu este numit de Căpitan locțiitorul Generalului Cantacuzino la conducerea partidului *Totul pentru Țară*, pe timpul lipsei din țară.

60/VII-56
28/90

Domnule Halipa,

Prin prezenta te vizăm să te pregătești de moarte. Oricât te-ai feri, oricâte „gărzi țănănești” sau jidovești te-ai apără, în orice hrubă sinagoga sau spitale te-ai ascunde te va lovi a-ceiași mână românească ce a suprimat pe trădătorul M. Ștefescu. Deși nu-se teme de timp Țara (prea ești prost ca să-i poți aduce măcar răul ce-l aducea „fratele” x Milzaib) - vreau totuși să se spele de canalii a la Halipa, Calinescu de comuniști ca Bogos, Mihalache etc.

Poți de asemenea să-l preii pe Bogos, cel cu gărzi ca după tine îi vine rându-l lui. Te stătuim acum creștinește să

Neamul românesc străbate momente grele și hotărâtoare pentru soarta lui.

Dealungul granițelor, dușmanii noștri de totdeauna jinduesc la pământul Țării și se pregătesc la revanșe, în timp ce străinii oșloșiți în sânul nostru subminează cele mai vitale instituțiuni naționale.

Guvernanții noștri, constituiți în bande politicianiste, jăcmănesc avutul Țării și-l risipesc fără rușine, sfidând sărăcia și mizeria unui popor întreg.

În locul virtuților voastre strămoșești, ei cultivă și propagă cu cinism necinstea și desfrăul, distrugând sufletele și încrederea în misiunea poporului nostru.

O întreagă nație se înăbușe în atmosfera otrăvită și plină de imoralitate, creiată de democrația înstrăinată și aservită scursorilor Iudeo-levantine.

A sosit momentul ca, tot ce este sănătos și cu grije de viitorul acestei Țări, să-și spue răspicat cuvântul și să păsească cu hotărâre la lupta salvatoare începută de către „Garda de Fer”.

CE ESTE GARDA DE FER ?

Este reacțiunea hotărâtă a tuturor conștiințelor românești, cari nu consimt să moară în mod laș și netrebnic;

Este organizația de fer solid înmănunchiată de instinctul de conservare al unui popor care vrea să trăiască;

Este nădejdea tuturor obidiților dela brazdă, cari sunt batjocoriți și spoliați, rând pe rând, de către bandele politicianiste.

CE VREA GARDA DE FER ?

Întâi de toate, regenerarea morală a veții noastre publice, pentru a putea pași apoi la:

1) Emanciparea poporului român în toate domeniile de activitate, făcându-l stăpân în casa lui;

Informații:

Str. Aurel Vlaicu 168 București

Cereți revista

„PĂMÂNTUL STRĂMOȘESC
Căminul Cultural Creștin Iași

2) Ridicarea morală și materială a tuturor claselor producătoare, atât de nedreptățite și speculate prin actualul sistem, pus în serviciul celor cari nu muncesc.

Vrea consolidarea definitivă a statului național prin crearea „ROMÂNIEI ROMÂNILOR”.

În vederea aceasta Garda de Fer:

1) Va desființa toate focarele de corupție din cluburile politice și hrubele masonice;

2) Va decreta pedeapsa cu moartea pentru jefuitorii banului public;

3) Va confisca averile făcute prin fraudă trimetind pe vinovați la pușcărie;

4) Va organiza și stimula producțiunea punând ordine în anarhia și haosul ce domnește în toate ramurile de activitate economică, DĂND PRIORITATE MUNCII ȘI PRODUCȚIUNEI NAȚIONALE.

Toate aceste măsuri preliminare vor pregăti terenul pentru durarea statului legionar a cărui misiune va fi să valorifice la maximum energiile și inteligențele românești, asigurând totodată un regim de cinste, dreptate și echitate.

Deaceia, Garda de Fer are nevoie, în lupta pe care o duce, numai de suflete viguroase, de inimi entusiaste, de caractere oțelite și gata de jertfă. De oameni cari dau totul fără a cere nimic pentru ei.

Pe toți aceștia îi cheamă la luptă conducătorul Gărzii de Fer, Corneliu Zelea-Codreanu, Căpitanul nostru și nădejdia neamului.

În această luptă stăm hotărâți, stăm gata de moarte.

Cei demni și dornici de mai bine să vie cu noi!

Credința noastră va învinge!

Trăiască Corneliu Zelea-Codreanu!

Trăiască Garda de Fer!

STUDENTII LEGIONARI CLUJENI

Tipografia Legionară Căminul Cultural Creștin Iași

Noiembrie 25: Căpitanul trimite o scrisoare răspuns unui preot profesor în care precizează atitudinea Mișcării Legionare față de Biserică: *Linia istorică este una: aceea pe care o trăim noi. Căci noi trăim în veac.* Linia Bisericii este cu mult deasupra noastră. Către ea tindem, dar nu realizăm decât puțin. Recunoaștem că sîntem păcătoși, aceasta este atitudinea legionară față de Biserică.

Decembrie 1: Căpitanul interzice să fie numite cuiburile cu numele său.

Decembrie 2: Căpitanul interzice printr-o circulară ca numele său să fie întrebuințat de legionari în întruniri, congrese sau manifestații publice.

Decembrie 10: Se sărbătorește ziua studențimii cu mare fast, la Casa Studenților, la care participă o numeroasă delegație de muncitori din București, consfințindu-se astfel, solemn, înfrățirea dintre studențime și muncitorime. După adunare, sub conducerea președintelui centrului București, Viorel Trifa, și a conducătorilor de studențime Victor Dragomirescu, Șerban Milcoveanu și Gh. Istrate, studențimea încolonată s-a dus la Văcărești unde și-a mărturisit încrederea față de președintele U.N.S.C.R., Iosif Bozîntan și a celorlalți conducători ai studențimii dintre Decemviri care se aflau la închisoare.

Decembrie 16: Căpitanul înfierează, printr-o circulară, lașitatea: *legionarul iscălește ceea ce crede, a iscălit și va iscăli în vecii vecilor. El va înțelege să-și asume întreaga răspundere a faptelor și a credințelor lui...*

Decembrie 18: Echipa din Spania intră în foc pe front, luînd parte la luptele grele împotriva comuniștilor.

Decembrie 23: Căpitanul trimite cu prilejul Crăciunului o circulară îndreptată către toți legionarii, membrii și prietenii Mișcării Legionare. Evocă martirii căzuți pentru Legiune și suferința celor întemnițați, precum și vitejia celor șase comandanți legionari cari, sub comanda lui Ion Moța, luptă în Spania pentru cauza creștină. Iată cuvintele Căpitanului închinat vitejilor legionari și echipei din Spania: *Ei ne-au sădit în inimile coplesite de atîtea lașități și mișelii scînteia unei mari nădejdi. Neamul care de bună voie, pleacă la distanța de mii de kilometri de pămîntul natal, spre a lupta pentru o credință, oricare ar fi ea, este un neam care nu poate să moară niciodată. Apoi, în încheiere: În cer, în morminte, în grele închisori și în război la marginea pămîntului, pretutindeni, legionarul stă de strajă.*

Anul 1937 Ianuarie 1: Prin Ordinul pentru 1 Ianuarie 1937 cu ocazia schimbării cadrelor partidului, Căpitanul înființează funcțiunea de vice-președinte al partidului Totul pentru Țară pe care o încredințează lui Ion Moța, aflat pe frontul din Spania.

Ianuarie 4-6: Echipa legionară de pe frontul spaniol, făptuiește acte de mare vitejie la Las Rozas și El Pradilo.

Ianuarie 8: Circulara Căpitanul în legătură cu echipa legionară care luptă în Spania, prin care răspunde ziarelor românești ce nu înțelegeau *măreția acestui gest.*

Ianuarie 13: Ziua marii jertfe legionare. Ion I. Moța și Vasile Marin, cad luptînd eroic pe frontul spaniol de la Majadahonda, întru apărarea Mîntuitorului Iisus Cristos.

Ianuarie 16: Căpitanul dă dispozițiuni pentru oficierea parastasului pentru sfînta pomenire a lui Moța și Marin.

Februarie 1: La Casa Verde încep săpăturile pentru mormîntul lui Moța și Marin. Lucrările sînt începute de Căpitan și continuate de toate gradele legionare.

Februarie 12: Ilie Gîrnează este desemnat Președinte al Asociației *Generația Mișcării Studențești de la 1922.* Împreună cu comitetul Asociației ține o ședință la catafalcul din Biserica Gorgani. Belgea citește din *Cranii de Lemn* articolul 22 Mai. După această ședință urmează jurămîntul gradelor legionare. În prezența Căpitanului are loc *Jurămîntul Gradelor Legionare* pe trupurile lui Moța și Marin în Biserica Sf. Ilie Gorgani. În circulara în care Căpitanul formulează jurămîntul gradelor legionare, scrie următoarele despre jertfa lui Moța și Marin și elita legionară: *Iată, acum, ne-a adus Dumnezeu aici în fața celei mai mari jertfe pe care putea s-o dea Mișcarea Legionară. Să punem inima, fruntea și trupul lui Moța și a camaradului său Marin, temelie națiunii române. Fundament peste veacuri pentru viitoarele măriri românești. Să punem deci pe Moța și Marin bază viitoarei elite românești, care, ea va fi chemată să facă din neamul acesta, ceea ce abia întrezărește mintea noastră. De aceea*

veți jura că ați înțeles că a fi elită legionară, în limbajul nostru, nu înseamnă numai a lupta și învinge, ci înseamnă permanența jertfirii de sine în slujba neamului, că ideea de elită este legată de ideea de jertfă, de sărăcire, de trăire aspră și severă a vieții, că unde încetează jertfirea de sine, acolo încetează elita legionară. Cu ocazia jurământului s-a făcut și avansarea Nicadorilor la gradul de Comandanți ai Bunei Vestiri.

Februarie 13: Însmormântarea lui Moța și Marin. Într-un cadru de mare solemnitate și conduși de sufletul cutremurat al întregului popor la mausoleul de la Casa Verde. Pe lângă lumea imensă a Capitalei și din provincie, care au luat parte la impresionanta procesiune, au mai participat și reprezentanți ai legațiilor germane și italiene, precum și ministrul Spaniei la București. Generalul Franco decorează – post-mortem – pe Moța și Marin cu Crucea de Război. La aceeași dată au primit Crucea Roșie spaniolă și ceilalți luptători sub conducerea lui Moța pe frontul spaniol naționalist.

Februarie 22: Apare ziarul *Buna Vestire*.

Februarie 26: Consiliul de miniștri român, desființează cantinele și căminele studențești din toată țara. Căpitanul adresează o circulară șefilor de regiuni, dându-le instrucțiuni, de prevenire a provocărilor guvernamentale. În această circulară Căpitanul precizează sensul biruinței legionare, respingând ideea de complot sau *Lovitură de stat* în cuvintele următoare: *Niciodată Mișcarea Legionară, pentru a birui, nu va recurge la ideea de complot sau lovitură de stat*. Mișcarea Legionară nu poate birui decât odată cu desăvârșirea unei proces interior de conștiință a națiunii române. Biruința pe care noi o așteptăm în modul acesta, este atât de mare, atât de luminoasă, încât niciodată nu vom admite ca ea să fie înlocuită cu o biruință ieftină și trecătoare, născută din complot sau lovitură de stat.

Martie 2: Căpitanul publică un comunicat în cazul rectorului de la Universitatea din Iași, Traian Bratu, care a fost atacat și rănit de necunoscuți, la 1 Martie 1937. Condamna atacul și arată că el n-are nici o legătură cu Mișcarea Legionară. Comunicatul se încheie cu apel la înțelepciune tuturor pentru a înceta prigonirile și nedreptățile împotriva tineretului studențesc. Guvernul liberal condus de Gh. Tătărașcu închide toate Universitățile din țară.

Martie 3: În legătură cu închiderea Universităților de către guvernul liberal, Căpitanul dă o circulară prin care îndeamnă studențimea să dea dovadă de o mare corectitudine, suportând nedreptatea făcută și mergând acasă să-și mărturisească pretutindeni credința legionară.

Martie 10-11: Sfântul Sinod hotărăște respingerea cererii guvernului liberal de a interzice legionarilor să lucreze pentru biserici.

Martie 13: Căpitanul salută cu bucurie hotărârile Sfântului Sinod de la 10 și 11 Martie 1937, care respinge cererea guvernului de a opri pe legionari să lucreze la biserici și îndeamnă atât lumea legionară cât și cea nelegionară, ca să le citească. Despre acest act Căpitanul spune în circulara sa: *Pentru mine atitudinea de acum istorică a Bisericii Ortodoxe este un început de mărire de Împărat. Am credința că în marea lume a ortodoxiei, Biserica Română va juca cîndva un mare rol*.

Martie 27: La Consiliul de Război din București încep dezbaterile în procesul intentat conducătorilor studențimii pentru faptul de a fi pedepsit pe un student din tineretul liberal care insultase memoria eroilor Moța și Marin.

Aprilie 2: La Consiliul de Război din București se dă sentința în procesul intentat conducătorilor studențimii bucureștene pentru faptul că serviciul de ordine studențesc sancționase pe un student din tineretul liberal care insultase printr-un manifest memoria eroilor Moța și Marin. Au fost condamnați: Președintele Centrului Studențesc, V. Trifa; Secretarul Centrului, Spînu Iordache; Casierul Centrului, Vasile Popescu și Consilierul Virgil Rădulescu la câte un an închisoare cu suspendarea pedepsei (Legea Beranger) și studenții Eremia Socariciu și Ștefănescu - din serviciul de ordine, la câte 1 an închisoare fără suspendare. Căpitanul adresează studențimii legionare o circulară prin care înfierează măsurile nedrepte și ilegale luate de guvern împotriva ei și dezleagă spre a accepta suferințe supunerii la măsurile militare impuse.

Aprilie 15: Consiliul de Război din București începe să judece procesul Decemvirilor care au pedepsit pe trădătorul Stelescu prin împușcare în ziua de 16 iulie 1936. Apărarea a fost eliminată din instanță, iar martorii principali: Căpitanul, Generalul Gheorghe Cantacuzino Grănicerul, Profesor

Față de svonurile, răspândite de persoane in-
teresate, că D-l **Doctor Nicolae Lupu** nu
va veni la Tighina și că întrunirea convocată de
Partidul Țărănesc în ziua de **Duminică 4 Iunie a.c.**,
orele 10 în sala cinematografului CAPITOL nu
va mai avea loc,—**ținem să aducem la**
cunoștința cetățenilor din Tighina, că
D-l Doctor ==
==Nicolae Lupu
va sosi la Tighina Dumi-
nică 4 Iunie ora 10 dimi-
neața și întrunirea se va
ține irevocabil.

Veniți cu toții să ascultați pe
marele tribun, apărător al tuturor
obijduiților, nădejdea zilei de mâine și
salvatorul Țării.

Comitetul Partidului Țărănesc
din Tighina.

Tip. E. Postan, Tighina.

161

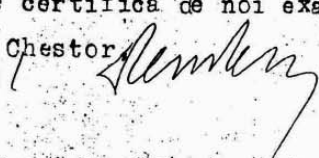
T A B L O U.

=====

De numele președinților și conducătorilor Garzei de Fier
din orașul și județul Bălți, împărțit pe cuiburi și iden-
tificați până în prezent.

Nr. cor.	Numele și prenumele	Reședința	Nr. memb- rilor.	Calitatea.
1.	Ifrim Dumitru	Iași	✓	Președintele organizației județene.
2.	Tagcă Ion Student	Bălți	113. ✓	V. Președinte
3.	Raul Lucașianu	Idem	✓	Secretar.
4.	Tarnovschii Vasile	Idem	✓	propagandist de seamă
5.	Matcovschii Dumitru	Idem	✓	Idem
6.	Bălțianu Gheorghe	Idem	✓	Idem
7.	Potapov Boris	Idem	✓	Idem.
8.	Gorodețchii Robert	Idem	✓	Idem.
9.	Dumitru Grigore	Costești	4 ✓	Conducător.
10.	Gheorghe Lipcsnu	Limbeni-V.	41 ✓	Idem.
11.	Leonid Misar	Morenii Vechi	23 ✓	Idem.
12.	Nazarie Solotchii	Cioclacu V.	30 ✓	Idem.
13.	Petre Teodoresco	Balotina	20 ✓	Idem.
14.	Victor Bratuliann	Cetișeni	2 ✓	Idem.
15.	Stefan Chirica	Mihaileni	9 ✓	Idem.
16.	Cucuși Ion	Scumpia	9 ✓	Idem

Se certifică de noi exactitatea prezentului tablou.

Chestor

Seful

Nae Ionescu, Ing. Cristian Leu, Vasile Cotea și Dumitrescu-Zăpadă au fost împiedicați să depună mărturie.

Aprilie 23: Căpitanul dă circulare prin care recomandă să se facă apelul morților imediat după deschiderea ședințelor de cuib, după dorința exprimată de Ion Moța în ultimele sale scrisori.

Aprilie 25: Căpitanul deschide bătălia unui mare împrumut legionar pentru construirea Sediului Central din București.

Aprilie 27: Consiliul de Război pronunță sentința în procesul Decemvirilor, început la 15 aprilie: Ion Caratânase, Iosif Bozîntan, Ștefan Curcă, Ion Pele, Grigore State, Ion Atanasiu, Gavrilă Bogdan și Radu Vlad sînt condamnați la muncă silnică pe viață, iar Ion Trandafir și Ștefan Georgescu la 10 ani muncă silnică. Cu acest prilej Căpitanul adresează Decemvirilor o scrisoare în care le spune: *Să nu uitați niciodată, că pe deasupra tuturor instanțelor de judecată în orice proces, de orice natură, mai este o instanță: Dumnezeu. În fața acestei instanțe legionarul pledează numai atât: Doamne, fie voia Tă! Voi, cu Nicadorii, deveniți Alcazarul legionar. Fiți liniștiți. Prezența voastră acolo face de 10 ori mai mult pentru neam și Legiune decît dacă veți fi fiind afară.*

Aprilie 28: Căpitanul se adresează printr-o circulară către toți avocații din toate barourile și întreaga țară, protestînd împotriva modului cum au fost judecați Decemvirii, fiind lipsiți de apărare și martorii principali, care au fost eliminați din instanță în mod arbitrar.

Mai 17: În Brașov se judecă procesul intentat conducătorilor congresului studentesc la 2/5 Aprilie 1937, la Tîrgu-Mureș. Procesul a fost strămutat apoi la Brașov, unde condamnarea părea mai sigură. Tribunalul Brașov condamnă pe președintele Congresului Gheorghe Furdui și împreună cu el pe: Alexandru Cantacuzino, Paul Cârja, Ștefan Georgescu, Toader Ioraș, Nicolae Crudu și Pîrvulescu la pedepse între un an și un an jumătate și disjunge procesul privind pe Iosif Bozîntan și Vasile Trifa.

Iunie 4: Moartea profesorului I. C. Cătuneanu de la Universitatea din Cluj.

Iunie 13: Căpitanul anunță printr-o circulară că *pentru a nu călca legea și mai ales intenția legiuitorului* – renunță să mai facă, pe anul în curs, tabere de muncă. Ele vor fu înlocuite cu tabere de odihnă.

Iunie 14: Încep primele săpături pentru construirea Sediului Legionar Central din București.

Iunie 18: În urma unei descărcări electrice baldachinul de la cripta lui Moța și Marin de la Casa Verde, arde complet, rămînînd, ca prin minune, numai crucea neatinsă. Căpitanul îndeamnă legionarii să viziteze mormîntul și să se închine. Circulara Căpitanului în vederea aniversării a zece ani de la înființarea Legiunii. Făcînd bilanțul unui deceniu de activitate legionară, pe deasupra tuturor uneltirilor, chinurilor și suferințelor îndurate, Căpitanul scrie: *Sîntem un milion. Un milion de suflete, de femei, de copii, de bărbați și de bătrîni, care au o credință nouă, care trăiesc, care luptă, care jertfesc sub steagul legionar, care așteaptă România legionară și cred în ea. Apoi – Cu gîndul la sfîntul mormînt, care a sfîntit toată generația noastră de luptători, prin sîngele lui Moța și Marin, Căpitanul anunță biruințele viitoare: Acești zece ani ce vin vor vedea lupta decisivă, vor vedea pe legionari învingînd. Învingînd și risipind trufașele puteri întunecate de azi. Învingînd și punînd temelie nouă neamului nostru.* Circulara se încheie cu minunata lozincă: *Fii corect. Fii drept. Fii curat. Fii voios, așa cum ai dori tu să fie și să-și facă datoria fiecare român în Patria sa legionară.*

Iunie 24: Cuvîntarea comemorativă rostită de Căpitan cu ocazia împlinirii a 10 ani de la înființarea Legiunii, pentru a fi imprimată o placă.

Iulie 1: Se pun temeliiile Sediului Legionar din București. Căpitanul anunță în circulara dată cu acest prilej: *Un nou semn peste veacuri, al Voinței și al Puterii Legionare.*

Iulie 8: Școala de cadre legionară de pe muntele Tătaru (Dîmbovița). Timp de o săptămînă, legionarii dîmbovițeni (șefi de unități), în număr de peste 280, au executat un program complet de educație și instrucție legionară sub conducerea lui Victor Dragomirescu, cu toată interdicția guvernului.

Iulie 11: Ca urmare a interdicției autorităților guvernamentale, Căpitanul a dispus evacuarea taberei de odihnă de la Cîmpina, renunțînd și la aceea proiectată pentru 15 iulie la Carmen Sylva.

Iulie 14: Căpitanul respinge controlul OETR-ului în taberele legionare.

Iulie 27: 36 de legionari muncitori de la fabricile din Azuga sînt scoși din slujbe în urma cererii prefectului de Prahova.

August 18: Căpitanul preconizează formarea de familii cetăți legionare. În acest sens Căpitanul scrie: *Pentru aceasta voiesc să încurajez căsătoriile legionarilor cu legionare, avînd la baza însoțirii nu singură aprecierea frumuseților fizice, ci mai ales pe acea a strălucitoarelor însușiri sufletești legionare.* Familiile cetăți legionare: *Vor fi adevărate centre de rezistență în mijlocul națiunii. Din ele se vor naște eroi pentru neam.*

Septembrie 13: În cadrul bătăliei comerțului legionar, Căpitanul înființează un nou corp – denumit *Batalionul Comerțului Legionar* – sub directa sa conducere și ajutat de Petre Tocu.

Septembrie 15: Căpitanul hotărăște – pentru prima oară în țara românească – bătălia fierului vechi, dînd în acest sens un ordin special, cu instrucțiuni amănunțite în organizarea bătăliei.

Septembrie 22: În urma unor articole necuviincioase apărute în *Porunca Vremii*, Căpitanul a hotărît ruperea cu această foaie.

Septembrie 25-26: Se sărbătorește turnarea ultimului planșeu al Sediului din București. Tot acum are loc o expoziție a presei legionare, cuprinzînd printre altele statistici și diagrame ale prigoanelor (un total de 185 de ani, 11 luni și 25 de zile de închisoare, reprezenta pînă la acea dată jertfa legionarilor în temnițe).

Septembrie 26: Căpitanul se adresează muncitorilor legionari spunînd: *În țara nouă, Mișcarea Legionară.....va da muncitorimii dreptul de a se simți stăpînă peste țară, deopotrivă cu toți ceilalți români..... Muncitorul român își va avea legile, organizarea în stat și soarta pe care singur și le va face, cu mînă, cu cap și cu conștiință de stăpîn.*

Septembrie 28: Căpitanul salută, printr-o telegramă, întîlnirea istorică a Ducei Mussolini cu Fuhrerul Adolf Hitler la Munchen. Telegrama are următorul cuprins: *Alături de tot poporul italian, alături de tot poporul german, alături de Roma și Berlin, legionarii români, adică tot ce are România mai tînăr, mai corect, mai hotărît și mai viteaz, salută cu elan nemărginit întîlnirea istorică a Ducei Mussolini cu Fuhrerul Adolf Hitler.* Nici o putere din lume nu va înfrînge puterea lor și nici o umbră nu va adumbri gloria lor.

Octombrie-început: Întîlnirea șefilor și inspectorilor de Regiuni la *Casa Verde* pentru pregătirea alegerilor.

Octombrie 3: Căpitanul inaugurează consumul legionar Obor pus sub conducerea lui Petre Bolintineanu și Viorel Trifa.

Octombrie 6: Căpitanul hotărăște participarea Legiunii la solemnitatea dezvelirii unei statui pentru eroul național Horia, la Alba Iulia, reprezentată printr-o mie de țărani legionari, în frunte cu echipa din Spania, sub conducerea ing. Gheorghe Clime.

Octombrie 7: Căpitanul formulează cele zece porunci ale comerțului legionar. Desprindem din ele: *În locul în care ești pus, afară sau sub pămînt, în pivniță, tu ești Legiunea. Tu o reprezinți, Legiunea te vede. În Legiune ți se dă onoarea nu după ceea ce faci, ci după cum faci ceea ce ți s-a încredințat să faci. Consideră-te deci pe front în fiecare minut, învață-te cu viața aspră legionară. Și nu uita, că dacă tu nu vei fi așa, atunci noi, românii, vom pierde războiul, iar Legiunea va fi compromisă în ochii lumii, cu toate jertfele făcute pînă azi.*

Octombrie 9: Moartea Generalului Gheorghe Cantacuzino-Grănicerul, șeful Partidului *Totul pentru Țară*.

Octombrie 12: La Tribunalul Brașov se dă sentința în procesul conducătorilor congresului de la Tîrgu Mureș. Iosif Bozîntan și Viorel Trifa sînt condamnați la cîte 6 luni închisoare. Inginerul Gheorghe Clime, Comandant al Bunei Vestiri, este proclamat șef al Partidului *Totul pentru Țară*.

Octombrie 24: Căpitanul inaugurează pensiunea legionară de la Predeal. În circulara dată cu acest prilej, Căpitanul scrie: *Într-o omenire înălțată, omul nu numai că poate, dar trebuie să fie propriul său judecător. Omul trebuie să se judece singur, să aibă curajul și loialitatea de a da fiecăruia ceea ce este al său, adică de a fi drept. Omul judecător în propria sa cauză, drept și sever cu sine însuși. La temelia unei țări trebuie să fie omul drept și e bine să începem să facem școală în această direcție.*

Documentul nr. 299

“APROB”
MINISTRU AL AFACERILOR INTERNE
AL RSS MOLDOVENEȘTI
GENERALUL-MAIOR
(KULIK)
30 noiembrie 1954

“SANCTIONAT”
PROCURORUL ADJUNCT PE PROBLEME
SPECIALE AL RSSM
CONSILIERUL JUDICIAR SUPERIOR
(KIZIKOV)
7 decembrie 1954

ÎNCHIEIERE

30 noiembrie 1954 or. Chișinău, RSSM

Eu, împuternicitul executiv al Serviciului special 1 al MAI al RSSM - locotenentul Zemleanskii, examinînd cererea lui Kaun Ivan Constantinovici și dosarul nr. 2619 privind deportarea acestuia,

AM STABILIT:

În baza încheierii MSS al RSSM, la 6 iulie 1949, din raionul Tîrnova în regiunea Tiumen a fost evacuat și la 1 februarie 1950 de către Ședința specială pe lîngă MSS al URSS a fost condamnat la deportare Kaun Ivan Constantinovici, anul nașterii 1888, soția lui - Kaun Ana Constantinovna, anul nașterii 1888.

Motiv pentru deportare a servit faptul că Kaun I.C., în trecut, pînă în anul 1940, era membru activ al partidului cuzist, de nenumărate ori a participat la congresele acestui partid. În perioada ocupației lucra ca translator.

În cererea sa Kaun I.C. roagă eliberarea sa și a soției sale din deportare, motivînd prin faptul că ambii nu sînt apți de muncă și nu se pot asigura material, iar în RSSM locuiește fiul și fiica lor, care sînt de acord să-i întrețină. În urma controlului suplimentar s’a stabilit că Kaun I.C. și soția lui din cauza sănătății precare nu sînt apți de muncă, materiale compromițătoare asupra lor nu sînt.

În RSSM locuiește fiul deportaților – Kaun Vasilii Ivanovici, anul nașterii 1921, care în anii 1944-1946 a făcut serviciul în Armata sovietică, de materiale compromițătoare asupra lui SRM Tîrnova a MAI nu dispune.

Din cele expuse se constată că Kaun au fost deportați întemeiat, dar avînd în vedere că Kaun I.C. și soția lui sînt de vîrstă înaintată, nu sînt apți de muncă, precum și faptul că fiul lor este de acord să-i întrețină,

F.3085, inv.1, d.785, f. 183

ⁱ Culegerea de texte Din Luptele tineretului român 1919-1939 Ed. Fundației Buna Vestire 1993 , pag. 216

ⁱⁱ Arhiva Națională a RM, F.680, inv.1, d.3640 , f.235

ⁱⁱⁱ Culegerea de texte Din luptele tineretului român...pag.220

Documentul nr. 298

(prescurtat)

“APROB”

MINISTRUL ADJUNCT AL AFACERILOR
INTERNE AL RSS MOLDOVENEȘTI
LOCOTENENT- COLONELUL
(BALAN)

14 octombrie 1954

“SANCTIIONAT”

PROCURORUL ADJUNCT PE PROBLEME
SPECIALE AL RSSM
CONSILIERUL JUDICIAR DE STAT
(KAZANIR)

15 octombrie 1954

ÎN C H E I E R E:

13 octombrie 1954 or. Chișinău

Eu, colaboratorul MAI al RSSM – locotenentul Diaur, examinînd dosarul nr.1143 privind deportarea membrului familiei unui naționalist - Stroievici Maria Iacovlevna, anul nașterii 1897, și cererea ei de eliberare din deportare,

AM STABILIT:

La MAI al RSSM s’a adresat Stroievici M. I., domiciliată în raionul Olhovo, regiunea Irkutsk, cu rugămintea de eliberare din deportare, motivînd prin faptul că este bătrînă și inaptă de muncă. Din materialele dosarului s-a stabilit, că soțul ei – Stroievici Alexandr Semionovici, anul nașterii 1898, din vina căruia în anul 1949 ea a fost deportată din Moldova; pînă în anul 1940 era membru al partidului profascist cuzist, era conducător și făcea agitație în rîndurile populației pentru a atrage persoane noi în acest partid. Pe lîngă aceasta, în perioada ocupației temporare, Stroievici A.S. a fost numit în funcția de primar și întreținea legături cu șeful postului jandarmeriei române, fapt pentru care în anul 1949 el, soția lui și fiul Nicolai, anul nașterii 1931, au fost deportați după hotarele Moldovei în raioanele îndepărtate ale URSS corect.

Însă, avînd în vedere, că Stroievici M.I. în prezent locuiește în deportare singură (fiul Nicolai a fost condamnat la 5 ani de LCM, în prezent se află în detenție, soțul a fost îndepărtat de familie și se află la nord), este bătrînă și inaptă de muncă, nu se poate asigura material, iar în satul Șișcani, raionul Cărpineni, RSSM, locuiește fica ei – Capița Olga Alexandrovna, care dorește să-și ia mama la întreținere, dacă va fi eliberată, consider posibil de a anula restricțiile de deportare lui Stroievici M.I., de aceea,

C O N S I D E R :

A face un demers către MAI al URSS și Procuratura URSS privind anularea restricțiilor de deportare lui Stroievici Maria Iacovlevna, anul nașterii 1897, cu permisiunea de a pleca în satul Șișcani, raionul Cărpineni, RSSM

F.3085, inv.1, d.704, f. 154

Octombrie-sfîrșit: Mari întruniri legionare au loc în jud. Constanța, Caliacra, Tulcea și în alte părți ale țării.

Octombrie: Manifest studențesc împotriva ministrului Nicolae Titulescu, semnat de Viorel Trifa.

Noiembrie 1: Inaugurarea restaurantului legionar din bulevardul Basarab, București.

Noiembrie 3: Căpitanul dezvăluie într-o circulară dată cu prilejul scoaterii la pensie a generalului Uică, infamiile acestei unelte a Partidului Liberal făptuite față de persoana generalului Cantacuzino și de legionari, în 1933-1934 și la procesul din 1934 cînd, uzînd în fals numele regelui, a încercat să siluiască conștiința generalilor din Consiliul de Judecată.

Noiembrie 4: Căpitanul atrage atenția legionarilor plecați în campania electorală să fie demni, sobri și modești în toate manifestările lor.

Noiembrie 10: Căpitanul deschide restaurantul muncitorilor legionari din cartierul Grivița, București, sub conducerea lui Gh. Leațu și Vasile Buhaiu. Cu acest prilej, Căpitanul adresează muncitorilor lozinca: *Muncitori din toată România, la luptă!*

Noiembrie 11: Căpitanul deschide campania electorală. La propunerea Căpitanului, Senatul Legionar cooptează pe următorii membri noi: prof. Corneliu Șumuleanu, colonel Vasile Piperescu, dr. Ion Pantelimon, colonel Ștefan Zăvoianu, farmacist Aristotel Gheorghiu, preot Duminică Ionescu, colonel invalid Vasile Diaconescu. Căpitanul dă instrucțiuni celor 71 de șefi de județe, în vederea alegerilor generale din luna decembrie și fixează candidaturile pe toată țara. *(Pentru a fi biruitori, trebuie să începem prin a ne birui pe noi. A ne birui, înfrîngînd în noi orice dorință, orice veleități deșarte, orice poftă de mărire, orice interese personale. Gîndiți-vă în ce zări de lumină ridicăm această Mișcare Legionară atunci cînd nici o poftă nu frămîntă sufletele noastre; în timp ce alături, în zeci de consilii și comitete, mînați de patimi, de poftă și stăpîniți de interese, se vor sfișia prieteni între ei pentru fiecare loc pe listă.)*

Noiembrie 22: Deschiderea restaurantului legionar din Bulevardul Elisabeta, sub conducerea lui Iosif Octavian.

Noiembrie 24: Achitarea celor 10 legionari din Cernăuți.

Noiembrie 26: Partidul *Totul pentru Țară* anunță depunerea candidaturilor la Senat.

Noiembrie 30: Căpitanul face cunoscută printr-o circulară că a hotărît să ridice pentru o lună interdicția impusă cuziștilor și liberalilor de a pătrunde în Legiune, numai pentru aceia care n-au atacat personal Mișcarea. Căpitanul închide circulara cu următoarele rînduri: *Vreau să știu în aceste ceasuri de răspîntie pe cel ce se vine, pe cel ce șovăiește și pe cel ce are încredere nelimitată în brațele și inimile noastre și credință în marele destin legionar.*

Noiembrie 30: Căpitanul face declarații presei asupra politicii externe. În aceste declarații epocale Căpitanul a formulat în termeni categorici linia de orientare în politica externă a Mișcării Legionare, în următoarele cuvinte devenite istorice: *.....Eu sînt contra marilor democrații ale Occidentului, eu sînt contra Noii Înțelegeri, eu sînt contra Înțelegerii Balcanice și n-am nici un atașament pentru Societatea Națiunilor în care nu cred. Eu sînt pentru o politică externă a României alături de Roma și Berlin, alături de statele revoluțiilor naționale. În contra bolșevismului. În 48 de ore după biruința Mișcării Legionare, România va avea o alianță cu Roma și Berlin, intrînd astfel în linia misiunii sale istorice în lume: apărarea Crucii, a culturii și civilizației creștine.*

Decembrie 3: Bătălia comerțului legionar din Moldova. Deschiderea cooperativei din Bacău sub conducerea președintelui studențimii bucureștene Viorel Trifa.

Decembrie 9: Începe marele marș de propagandă în Bucovina. În această zi – la întrunirea de la Suceava – iau cuvîntul: prof. Ion Zelea Codreanu, prof. Ion Moța, Vasile Iasinschi și Alexandru Constant.

Decembrie 10: Căpitanul inaugurează cel dintîi magazin legionar de manufactură din Capitală, în localul cel nou al Sediului.

Decembrie 12: Legionarul Ion Țîrcolea este asasinat mișelește în comuna Săveni, Ialomița.

Decembrie 14: Legionarul Mihail Țurcanu este asasinat la Siret, în lupta electorală.

Decembrie 15: Moartea prof. Cornel Șumuleanu, vechi luptător naționalist și membru în Senatul Legiunii.

Decembrie 20: Alegerile generale pentru Parlament. Cea mai mare biruință electorală a Legiunii. Partidul Mișcării Legionare *Totul pentru Țară* cucerește după lupte înverșunate, sub teroarea dezlănțuită a autorităților guvernamentale, 473.378 de voturi. Partidul Liberal, care a prezidat alegerile, neîntrunind cota reglementară de 40%, se prăbușește de la putere. În urma repartizării oficiale a voturilor, Legiunea obține 66 de locuri în Parlamentul țării.

Decembrie 23: Căpitanul citește – în fața tuturor gradelor și funcțiunilor legionare – ordinul de închidere a bătăliei legionare. Cu acest prilej citează județele care s-au distins în lupta dată. Ele sînt: Capitala, Aradul, Neamțul, Timiș - Torontal, Doljul, Covurlui, Teleorman, Brăila, Vlașca, Gorjul, Prahova, Turda, Hunedoara și Ialomița.

Decembrie 28: Guvernul prezidat de Gh. Tătărescu demisionează. Octavian Goga primește misiunea de a prezida noul guvern.

Decembrie 29: Căpitanul urează printr-o circulară tuturor legionarilor: Pace și odihnă și un an mare legionar.

Decembrie 30: Guvernul Octavian Goga dizolvă corpurile legiuitoare înainte de a se fi constituit.

Anul 1938 Ianuarie 8: Circulara Căpitanului în vederea comemorării primului an de la *sfința jertfă adusă pentru Christos de Moța și Marin la Majadahonda*, în ziua de 13 ianuarie 1937.

Ianuarie 13: Căpitanul înființează, printr-un ordin special, *Corpul Moța-Marin*, sub comanda lui Alexandru Cantacuzino. Membrii acestui corp au deviza: *Gata de moarte*. Numărul lor este fixat la 10.000. Căpitanul fixează – într-un comunicat către ziașiți – atitudinea Legiunii față de noul guvern Cuza-Goga. La toate provocările guvernului, Căpitanul răspunde cu următoarele cuvinte: *Oricum și pe oriunde ați venit, fiți bine veniți. Sînteți un guvern naționalist. Eu nu am dreptul nici măcar să vă suspectez buna credință, chiar atunci cînd unele lucruri nu le înțeleg, sau mi se par greșite. Un om corect nu se poate năpusti asupra altui om din primul ceas, înainte de a fi lăsat să-și pună în aplicare gîndurile sale..... Ci zic acum și voi zice totdeauna: să vă ajute Dumnezeu să faceți pentru neamul românesc tot ce vrem, tot ce am vrut, tot ce a visat mintea noastră că ar putea face.*

Ianuarie 17: Căpitanul dă un interviu ziaristului italian Francesco Maratea pentru ziarul Il Messaggero. Ziaristul italian Virginio Gayda publică o convorbire avută cu Căpitanul la Casa Verde în ziarul *Giornale d'Italia*.

Ianuarie 18: Printr-un ordin confidențial adresat legionarilor, Căpitanul prevestește următoarele alegeri și dă instrucțiuni în vederea campaniei electorale care se va deschide: *Dibăcie, corectitudine și o notă de mare unitate*. Căpitanul încheie cu următoarea recomandare: *Voiesc ca această propagandă să fie făcută sub semnul bucuriei, a luminii, a împărtășirii de voie bună, de încredere, de biruință*. Guvernul Cuza-Goga fixează prin decret regal alegeri pentru Cameră în ziua de 2 Martie și pentru Senat la 4 Martie, iar convocarea Parlamentului la 10 Martie. Partidul Totul pentru Țară, după anularea primelor liste depuse și după nenumărate piedici, obține locul al cincilea pe buletinul de vot. Curentul în mase pentru Legiune crește vertiginos.

Ianuarie 20: Căpitanul hotărăște înființarea școlilor de primari și de prefecți legionari sub conducerea sa. Pentru cei chemați să urmeze aceste școli se vor lua în considerație următoarele calități: corectitudine, capacitate, simțul ordinii, al gospodăriei, bunăcuviință, dragoste de oameni, răbdare, tact, zelul de a-și face datoria dincolo de limită. Căpitanul încheie circulara astfel: *Legionarul trebuie să fie pregătit solid pînă la cele mai mici amănunțimi pentru clipa în care va suna ceasul său*.

Ianuarie: Căpitanul demască și înfierează infama campanie de minciuni și calomnii ale liberalilor care atribuie – printre altele – Legiunii, lozinca demagogică *Omul și pogonul*. Căpitanul fixează pe calomniator și cercurile sale: Nolică Tătărescu, fratele fostului prim-ministru Gh. Tătărescu.

Ianuarie 28: Căpitanul protestează printr-o circulară împotriva schimbării în sine a semnelor electorale și a modului în care s-a săvîrșit această schimbare. Măsura e luată cu vădită intenție de a lovi numai în Mișcarea Legionară. În aceeași circulară Căpitanul anunță că Partidul *Totul pentru Țară*

se desfășurau adunările cuziștilor, permanent era afișată lozinca „Toate forțele cuziștilor – pentru distrugerea blestemaților comuniști”. Însuși Despa lua cuvîntul la adunările sătești și chema oamenii să se înscrie în partidul cuzist, clevetea realitatea sovietică, chema la luptă contra comuniștilor, de multe ori a participat la congresele acestui partid. În perioada ocupației temporare a teritoriului Moldovei de către cotropitorii româno-germani, Despa întreținea legături apropiate cu șeful de post al jandarmeriei române, căruia i-a comunicat despre binecunoscuții activiști Rusu T. și Malanciuc I., aceștia fiind arestați. În baza acestor fapte, Despa Efim Isidorovici, anul nașterii 1885, soția lui Despa Evghenia Naumovna, anul nașterii 1887, la 6 iulie 1949 au fost evacuați din raionul Cotuieni, iar la 1 februarie 1950 au fost condamnați la Ședința specială pe lîngă MSS al URSS la deportare în regiunea Kurgan ca familie a unui colaboraționist.

La Sovietul Miniștrilor al URSS Despa s-au adresat cu cereri, în care roagă anularea deportării, motivînd prin faptul, că doi fii ai ei au făcut serviciul militar în Armata sovietică, din care unul a murit pe front, iar soțul ei, cu care a fost deportată a decedat în surghiun.

În urma controlului în baza cererii s-a constatat, că Despa aveau doi fii – Despa Mitrofan Efimovici, anul nașterii 1925, și Despa Mihail Efimovici, anul nașterii 1915, care s-a îndepărtat de ei pînă la 1940 și de atunci nu este membru al familiei lor.

ReFieritor la fiul Despa Mitrofan Efimovici s-a stabilit, că el într-adevăr a murit pe front în anul 1945, fapt confirmat de comunicatul Comisariatului militar Cotuieni din 06.04.1951. Pînă la recrutare Despa Mitrofan Efimovici locuia împreună cu părinții.

Prin controlul la locul deportării s-a stabilit, că Despa Evghenia Naumovna este de vîrstă înaintată – 69 ani, este inaptă de muncă. Soțul ei, cu care a fost deportată, într-adevăr a decedat în anul 1953. Având în vedere cele expuse, precum și faptul că Despa Evghenia Naumovna la locul deportării se caracterizează pozitiv, iar în RSSM are rude care sînt de acord s-o întrețină,

C O N S I D E R :

A face un demers către MAI al URSS și Procuratura URSS privind anularea restricțiilor de deportare lui Despa Evghenia Naumovna, permițîndu-i-se să se întoarcă în satul Condrașcovo, raionul Cotuieni, RSSM, pentru a fi întreținută de fica sa Jieru Lidia Efimovna.

Anchetatorul Serviciului special al MAI al RSSM
Căpitanul (Bugaev)

De acord: Șeful Serviciului Special 1
al MAI al RSSM
locotenent colonelul (Batișcev)

F.3085, inv.1, d.704, f. 160

Din materialele dosarului se constată că Mînzat A.F. împreună cu soțul – Mînzat I.T. a fost evacuată la 6 iulie 1949, iar la 8 aprilie 1950 a fost condamnată de Ședința specială pe lângă MSS al URSS la deportare în regiunea Tiumen, ca membru al familiei unui naționalist.

Mînzat I.T. a fost membru activ al partidului fascist „Garda de fier”. Fiind adjunctul conducătorului celulei partidului în satul Mîndîc, raionul Tîrnova, participa activ la formarea acesteia. După 1944 în jurul lui Mînzat s’au grupat foștii gardiști.

Aflîndu-se în deportare, la 10 februarie 1954 Mînzat I.T. a decedat, soția lui este colhoznică, nu poate munci fizic din cauza vîrstei înaintate și sănătății precare.

În satul Mîndîc, raionul Tîrnova, RSSM, locuiește fica deportatei – Melnic Zinaida Ivanovna, care dorește să-și ia mama la întreținere.

Melnic Z.I. lucrează în colhozul „Molotov”, la lucru se caracterizează pozitiv, materiale compromițătoare asupra ei nu sînt.

Avînd în vedere că Mînzat A.F. este de vîrstă înaintată, nu este aptă de muncă, iar fica ei dorește s-o întrețină,

C O N S I D E R:

A face un demers către Ministerul Afacerilor Interne și Procuratura URSS privind eliberarea din deportare a lui Menzat Anastasia Fiodorovna, cu permisiunea de a se întoarce în raionul Tîrnova, RSSM, pentru a fi întreținută de fica - Melnic Zinaida Ivanovna.

Împuternicitul executiv al Serviciului special 1 al MAI al RSSM locotenentul(Zemleanskii)
De acord: Șeful secției 4 a Serviciului special 1 al MAI al RSSM locotenentul major (Gavrev)

Șeful adjunct al Serviciului special 1 al MAI al RSSM
locotenent-colonelul (Ronis)

F. 3085, inv.1, d.785, f. 82 – 83

Documentul nr. 297

“APROB” MINISTRUL ADJUNCT AL AFACERILOR INTERNE AL RSS MOLDOVENEȘTI LOCOTENENT- COLONELUL (BALAN) <u>12 octombrie 1954</u>	“SANȚIONAT” PROCURORUL ADJUNCT PE PROBLEME SPECIALE AL RSSM CONSILIERUL JUDICIAR DE STAT (KAZANIR) <u>16 octombrie 1954</u>
---	--

Î N C H E I E R E:

11 octombrie 1954 or. Chișinău

Eu, anchetatorul Serviciului special al MAI al RSSM – căpitanul Bugaev, dosarul nr. 1889 reFieritor la deportarea lui Despa Evghenia Naumovna și cererea ei de anulare a deportării,

AM STABILIT:

Din materialele pe dosar se vede că capul familiei Despa Efim Isidorovici, din anul 1936 pînă în anul 1943 a fost membru activ și conducător al organizației satești a partidului cuzist. În casa acestuia

nu mai ia parte la alegerile comunale. Căpitanul hotărăște înființarea comisiunilor de studii, stabilind și normele lor de alcătuire pentru viitorul stat legionar. (Organizarea ministerelor).

Februarie 1: Căpitanul anunță convocarea Senatului Legionar pentru ziua de 8 Februarie, cu scopul de a studia măsurile de apărare împotriva provocărilor guvernului. Procesul celor 6 studenți, învinuiți de atentat împotriva rectorului Traian Bratu. Tribunalul Brașov pronunță sentința de achitare.

Februarie 4: Căpitanul instituie *Corpul Legionar al foștilor militari*, sub comanda provizorie a colonelului Stănescu Constantin. În circulara de înființare, Căpitanul precizează misiunea acestui corp: *Misiunea acestui corp este de a strînge în jurul său și a organiza pe toți foștii ostași din România, constituind cu ei o forță în serviciul biruinței țării legionare și în același timp o forță educativă pentru tineretul ce se ridică, corpul acesta fiind icoana vie a vitejiei, a abnegației, a devotamentului și a spiritului de ordine.*

Februarie 6: Cad uciși, din ordinul guvernului Cuza-Goga, legionarii: Mija Dumitru – muncitor, în comuna Măineasa – Ilfov și Popescu Florian – student, în comuna Maia – Ilfov, pe cînd se aflau în campanie electorală.

Februarie 8: Date fiind provocările nelegiuite ale guvernului Cuza-Goga și ca urmare a ședinței Senatului Legionar, Căpitanul face cunoscută hotărîrea retragerii Mișcării Legionare din propaganda electorală. În circulara dată către toți legionarii din toată țara, Căpitanul scrie printre altele: *Nu poate nimeni să omoare atîția dintre noi cîți sîntem în stare să murim pentru credința noastră. Noi nu voim să împiedicăm guvernul în opera lui de guvernare. Iată, noi ne dăm în lături. Calea vă este deschisă și liberă. Nimeni nu o să vă facă nici un rău. Guvernați în pace. Să știți însă că nu vă uităm niciodată, că mîna noastră zadarnic veți căuta-o, că ochii noștri vă vor privi așa cum trebuie. Puterile vrăjmașe din afara hotarelor sau dinăuntrul, care-și închipuie că legionarii le pot face jocul printr-un început de răzmeriță, le răspund că se înșeală.*

Februarie 10: Guvernul Cuza-Goga este demis. Patriarhul Miron Cristea formează noul guvern.

Februarie 11: Circulara Căpitanului, dată cu prilejul prăbușirii guvernului Cuza-Goga, în care rezumă toate pierderile și suferințele Legiunii provocate de acțiunea lui mișească. Iată ce scrie Căpitanul despre acest guvern odios: *În linia guvernelor trecute, acesta face parte dintre acelea care s-a purtat cu mai multă mișelie. Și acum, pentru tot acest trecut, un sfat: nu uitați. Nu uitați pe cei ce v-au schingiuit, lovit, ofensat și omorît. Camarazi, Dumnezeu v-a dat memorie. Uzați de ea. Linia de onoare vă impune de a nu sta de vorbă cu acești oameni , a nu le întinde mîna, a nu le răspunde la salut, a le întoarce spatele. Căpitanul publică circulara prin care demască uneltirile lui Istrate Micescu și Armand Călinescu în scopul asasinării sale. Cu acest prilej, Căpitanul scrie: Rog să nu se interpreteze greșit această circulară, să nu se creadă că mi-e teamă de moarte. Șeful Legiunii ride de moarte și nu se păzește niciodată de ea. Fac această circulară pentru că vreau să fiu răzbunat așa cum v-a spus și organizat Moța și nu dintr-o poftă personală de răzbunare, ci pentru că am convingerea că veți face un mare bine nației românești.*

Februarie 12: Lovitura de stat a regelui Carol al II-lea. Demiterea guvernului Cuza-Goga; anularea Constituției; amînarea alegerilor; suprimarea activităților partidelor politice; constituirea guvernului prezidat de Patriarhul Miron Cristea, avînd ca ministru de interne pe Armand Călinescu; noul guvern impune prin forță o nouă constituție, îndreptată împotriva Legiunii.

Februarie 17: Funcționarii publici sînt opriți prin decret regal de a face politică.

Februarie 21: Căpitanul hotărăște auto-dizolvarea partidului *Totul pentru Țară*. Prin acest act, toți acei care au fost legați de acest partid, capătă completă libertate de acțiune. Toate funcțiile sînt desființate, iar sediile închise. Desprindem din cuprinsul circulariei: *Sîntem aruncați din raportul de drept în raportul de forță. Pe acesta însă, noi nu-l primim. Noi am înțeles să acționăm în cadrul legii, manifestîndu-ne credințele noastre. Lovitură de stat nu voim să dăm. Prin esența însăși a concepției noastre, noi sîntem contra acestui sistem. Ea însemnează o atitudine de bruscare, de natură exterioară, pe cînd noi așteptăm biruința noastră de la desăvîrșirea în sufletul națiunii, a unui proces de perfecțiune omenească. Nu vom întrebuința aceste mijloace pentru că tineretul de astăzi are prea adînc înfiptă conștiința misiunii sale și a răspunderii sale pentru a face acte necugetate, care să transforme România*

într-o Spanie însingurată. Tot în circulara dată la această dată, Căpitanul anunță lichidarea comerțului legionar, pentru a înlătura conflictele cu autoritățile guvernului. Reapariția ziarului *Cuvîntul*.

Februarie 22: Se publică în Monitorul Oficial proiectul noii Constituții. Căpitanul trimite o scrisoare consilierilor regali din guvernul Patriarhului Miron Cristea în legătură cu lovitura de stat din noaptea de 10 februarie și noua Constituție. Căpitanul arată nulitatea operei noului guvern, provenită din sperjur, călcare de lege și dispreț pentru poporul român, încheind astfel: *Întreaga luptă națională după 20 de ani se termină printr-o constituție care nu numai că nu rezolvă nimic din problema vitală a nației noastre, ci vine să pecetluiească pentru totdeauna drepturile și pozițiile furate de la români de năvălitorii jidani, împotriva cărora noua Constituție nu ne mai deschide nici o posibilitate de apărare. Actuala Constituție este o piatră de mormînt peste viața nației românești.*

Februarie 23: Căpitanul hotărăște închiderea comerțului legionar. Formează o comisie de lichidare prezidată de Popescu Buzău. Pentru acoperirea deficitului de un milion din valoarea totală a comerțului legionar de 11 milioane, Căpitanul face apel la prietenii Legiunii să subscrie suma necesară ca Legiunea să-și închidă onorabil ușile comerțului său.

Februarie 24: Căpitanul primește vizita lui Gustav Celmins, Conducătorul Mișcării Naționale Letone.

Februarie 28: Are loc *Plebiscitul* pentru votarea Constituției lui Carol al II-lea, ținut sub teroarea amenințărilor.

Martie 5: Guvernul suspendă pe legionari din funcțiile statului: preoți, profesori, învățători etc. Căpitanul trimite următoarea telegramă Cancelarului Adolf Hitler, cu prilejul unirii Austriei cu Reich-ul: Cu nespusă bucurie, salut victoria adevărului în Austria germană. Toate puterile iudeo-francmasonice sînt înfrînte înaintea luminii triumfătoare a adevărului. Dvs. sînteți purtătorul acestei lumini și nici o putere nu va putea vreodată s-o frîngă.

Martie 15: Căpitanul anunță printr-o circulară închiderea restaurantului legionar Gutenberg.

Martie 21-26: *Curentul* publică reportaje cu fotografii despre Insula Șerpilor, făcînd sugestii ca să fie folosită ca lagăr pentru legionari.

Martie 26: Autoritățile închid restaurantele legionare *Berbec*, Liceul Lazăr și *Obor Colentina*, procedînd, conform ordinelor primite, cu o mare sălbăticie. Scrisoarea Căpitanului adresată profesorului Nicolae Iorga, în legătură cu campania acestuia de defăimare a acestuia dusă împotriva Legiunii, prin ziarul său, *Neamul Românesc*. În această scrisoare scrie Căpitanul acele zguduitoare cuvinte prin care stigmatizează în fața neamului întreg și a istoriei, lipsa de caracter a profesorului Nicolae Iorga, și acțiunea sa de infamă calomniere pusă în slujba asasinilor tineretului legionar: *Din adîncul unui suflet lovit și nedreptățit, îți strig și îți voi striga din adîncul gropii, ești un necinstit sufletește care ți-ai bătut joc pe nedrept de sufletele noastre nevinovate. Nu veți întîmpina nici dvs., domnule profesor, și nici ceilalți care v-ați asumat răspunderea unei sîngeroase și nedrepte opresiuni, nu numai nici o violență, ci nici măcar o opunere. Dar, de acum și pînă voi închide ochii, domnule Iorga, și după aceea, te voi privi așa cum meriți.*

Martie 29: Căpitanul adresează directorului ziarului *Neamul Românesc* o scrisoare prin care condamnă lipsa de cavalerism a profesorului Nicolae Iorga, care își publică numai rîndurile sale ca răspuns, iar scrisoarea lui nu. Cere publicarea scrisorii adresate profesorului N. Iorga la 26 martie precum și răspunsul său la epistola apărută în acest ziar.

Martie 30: Profesorul N. Iorga, drept răspuns la scrisoarea Căpitanului de la 26 martie și 29 martie, se adresează Parlamentului, cerînd să se deschidă acțiune publică împotriva Căpitanului, pentru ultraj. În acest act se găsește începutul proceselor intentate de noul regim, care au culminat prin asasinarea Căpitanului la 30 noiembrie 1938.

Aprilie 17: Arestarea Căpitanului la Predeal. Începutul mării prigoane dezlănțuită de Carol al II-lea și Armand Călinescu. Sute de fruntași legionari sînt arestați și internați în lagăre de concentrare (Tismana, Dragomirna, Miercurea Ciucului). Ziarele *Cuvîntul* și *Buna Vestire* sînt suprimate. Iau ființă mai multe lagăre: Tismana – internați: prof. I. Z. Codreanu, ing. Clime, prof. V. Christescu, pr. Cristescu, col. Zăvoianu, Radu Gyr, Tell, V. Ionescu, Crâja etc. La Ciuc – prof. Nae Ionescu, Bidianu,

În cererea sa Pirogan M.G. roagă să fie eliberată din deportare, motivînd prin faptul că provine dintr-o familie de țărani săraci, cu Pirogan L.G. s'a căsătorit în anul 1948 și despre activitatea lui criminală nu știa nimic. Totodată, ea menționează, că Pirogan L.G. în martie 1954 a decedat.

În urma controlului efectuat privind cererea lui Pirogan M.G. s'a constatat că Pirogan L.G. într-adevăr la 23 martie, aflîndu-se în deportare, a decedat.

De asemenea, s'a constatat, că Pirogan M.G. provine din familie de mijlocași, cu Pirogan L.G. a început să trăiască din anii 1947-1948, căsătoria lor nu a fost oficializată.

Cele expuse mai sus se confirmă prin certificatele OSC din raionul Sîngerei, sovietului sătesc Rădoaia și depozițiile martorilor Ceabotari F.N., și alții.

Avînd în vedere că Pirogan L.G. din vina căruia a fost deportată Pirogan M.G. a decedat, ea provine din țărani săraci, cu Pirogan L.G. nu locuia de mult timp și nu avea nici o legătură cu activitatea criminală a acestuia,

C O N S I D E R:

A face un demers către Ministerul Afacerilor Interne și Procuratura URSS privind anularea restricțiilor de deportare pentru Pirogan Maria Gheorghievna.

Împuternicitul executiv al Serviciului special 1 al MAI al RSSM locotenentul (Zemleanskii)

De acord: Șeful secției 4 a Serviciului special 1 al MAI al RSSM locotenentul major(Gavrev)

Șeful adjunct al Serviciului special 1al MAI al RSSM
locotenent-colonelul (Ronis)

F.3085, inv.1, d.785, f. 84 – 85

Documentrul nr. 296

“APROB”
MINISTRU AL AFACERILOR INTERNE
AL RSS MOLDOVENEȘTI
GENERALUL-MAIOR
(KULIK)
16 iulie 1954

“SANCTIONAT”
PROCURORUL ADJUNCT PE PROBLEME
SPECIALE AL RSSM
CONSILIERUL JUDICIAR SUPERIOR
(KIZIKOV)
17 iulie 1954

Î N C H E I E R E

16 iulie 1954 or. Chișinău, RSSM

Eu, împuternicitul executiv al Serviciului special 1 al MAI al RSSM - locotenentul Zemleanskii, examinînd cererea deportatei Mînzat Anastasia Fiodorovna, anul nașterii 1894, și materialele duplicatului dosarului nr. 2634 privind deportarea familiei lui Mînzat Ivan Trofimovici, anul nașterii 1893,

AM STABILIT:

Mînzat A.F. roagă să fie eliberată din deportare, motivînd prin faptul că este de vîrstă înaintată și nu este aptă de muncă.

C O N S I D E R:

A satisface cererea lui Moscovciuc Daria Emanuilovna.

A face un demers către Judecătoria supremă a URSS privind anularea deciziei Ședinței speciale pe lângă MAI al URSS din 10 februarie 1950 pe dosarul Moscovciuc D.E. cu suspendarea acestuia. Moscovciuc D.E. după eliberare va fi reîntoarsă la locul de deportare a părinților.

Prezenta încheiere, împreună cu dosarul, va fi remisă la KGB pe lângă Sovietul Miniștrilor al URSS.

Împuternicitul executiv superior al Secției 2 a Serviciului 4 al KGB pe lângă SM al RSSM locotenentul major(Subotin)

De acord: Șeful Secției 2 a Serviciului 4
al KGB pe lângă SM al RSSM maiorul(Șkviro)

Șeful Serviciului 4
al KGB pe lângă SM al RSSM locotenent-colonelul(Mocialov)

E.3085, inv.1, d.785, f. 73 - 75

Documentrul nr. 295

“APROB”

MINISTRU AL AFACERILOR INTERNE
AL RSS MOLDOVENEȘTI
GENERALUL-MAIOR
(KULIK)
16 iulie 1954

“SANȚIONAT”

PROCURORUL ADJUNCT PE PROBLEME
SPECIALE AL RSSM
CONSILIERUL JUDICIAR SUPERIOR
(KIZIKOV)
17 iulie 1954

Î N C H E I E R E

15 iulie 1954 or. Chișinău, RSSM

Eu, împuternicitul executiv al Serviciului special 1 al MAI al RSSM - locotenentul Zemleanskii, examinînd cererea lui Pirogan Maria Gheorghievna, anul nașterii 1921, și dosarul nr. 6009 privind deportarea familiei lui Pirogan Leontii Gheorghievici, anul nașterii 1901,

AM STABILIT:

Pirogan Leontii Gheorghievici cu soția Pirogan Maria Gheorghievna în iulie 1949 au fost evacuați după hotarele RSSM, iar la 2 noiembrie 1949 au fost condamnați de Ședința specială pe lângă MSS al URSS la deportare în RASS Bureată, ca membri ai familiei unui membru al organizației naționaliste.

Conform materialelor pe dosar, motiv pentru deportarea lor a servit informația privind faptul că Pirogan L.G. cîțiva ani a lucrat gardist, iar apoi polițist în poliția română, pe lângă aceasta era membru al comitetului celulei sătești a partidului fascist cuzist, atrăgînd populația în acest partid, participa la demonstrații, adunări, mitinguri, unde ținea cuvîntări cu conținut contrarevoluționar, participa la pogromurile evreiești, de nenumărate ori pleca la congresele partidului cuzist.

Din 1943 pînă în 1946 a lucrat ca președinte al sovietului sătesc Rădoaia, raionul Singerei, RSSM. În anul 1946 a fost condamnat pentru abuz în serviciu la 3 ani de LCM. Peste 2 ani a fost eliberat.

Noveanu, dr. Georgescu, dr. Cincora etc. La Dragomirna – C. Diaconescu, Ilie Gîrneacă, Mile Lefter, Al. Ventonio, Simion Lefter, Spiridon Poliacu etc.

Aprilie 19: Căpitanul este judecat și condamnat la 6 luni închisoare (maximum de pedeapsă) de către Consiliul de Război al Capitalei, în procesul intentat de prof. Nicolae Iorga.

Aprilie 30: În str. Oltari nr. 3, casa unchiului legionarei Mărculescu din București, s-au adunat următorii fruntași legionari care se aflau nearestați: Ion Belgea, Iordache Nicoară, Nicoleta Nicolescu, Victor Dragomirescu, Ion Antiniu, Valeriu Cîrdu, Radu Mironovici, Horia Sima, Andrei C. Ionescu, pr. Ion Dumitrescu-Borșa, Ion Victor Vojen, Stelian Stănicel, Viorel Trifa, Titi Cristescu și Lucia Trandafir. S-a hotărît: menținerea legăturilor cu legionarii rămași nearestați; cei urmăriți de poliție să stea ascunși; constituirea unui grup care să coordoneze activitatea de afară, format din conducători mai puțin cunoscuți de poliție. Grupul hotărît pentru acțiune imediată pe teren era compus din: Radu Mironovici, Ion Belgea, Iordache Nicoară, Ion Antoniu, Horia Sima.

Mai 7: Profesorul Nae Ionescu este arestat și internat în lagărul de la Miercurea Ciucului.

Mai 13: Procesul celor 49 de studenți arestați în urma Congresului de la Rîmnicu-Vîlcea din august 1934. Grupul de fruntași legionari, în frunte cu ing. Clime, sînt transportați de la Mînăstirea Tismana în lagărul de la Miercurea Ciucului. Grupul de la Mînăstirea Dragomirna, cu Ilie Gîrneacă, e transportat în aceeași direcție.

Mai 23: Procesul Căpitanului. Cel mai mare proces politic al neamului începe să se judece la Consiliul de Război al Corpului II Armată din București. Tribunalul este alcătuit din: colonel magistrat Dumitru Constantin – prim președinte – asistat de: locotenent colonel Ionescu Nicolae, maior Grumăzescu Dumitru, căpitan Bărdacă Gh., căpitan Dumitrescu Nicolae, prim procuror maior magistrat Ionescu Radu, grefier Tudor Petre. Publicul a fost exclus de la dezbateri, fiind admiși numai reprezentanții presei române și străine, avocații apărării și familia Căpitanului. Apărarea a fost compusă numai din: Horia Cosmovici, Lizeta Gheorghiu, Sebastian Radovici, Emil Zgoanță și C. Hentzescu. Cea mai mare parte din cei înscriși, fiind împiedicați prin arestări, internări, intimidări, sechestrări etc. Din cei 117 martori ai apărării abia 27 au fost lăsați să apară la dezbateri.

Mai 24: Regele Carol al II-lea introduce pedeapsa cu moartea.

Mai 27: Procesul Căpitanului – Sentința. Consiliul de Război al Corpului II Armată din București pronunță sentința în procesul Căpitanului, început în ziua de 31 mai. Căpitanul este condamnat la 10 ani muncă silnică, 6 luni degradare civilă, 5000 lei amendă și 2000 lei cheltuieli de judecată.

Iunie 16: Ion Belgea reorganizează comandamentul de conducere al Mișcării Legionare în ședința care a avut loc la locuința lui Ion Antoniu. Au participat: Ion Belgea, Iordache Nicoară, Horia Sima, Ion Antoniu, Constantin Papanace, Gh. Dragomir-Jilava, dîndu-se fiecăruia misiuni în cadrul comandamentului. Iordache Nicoară ia conducerea Capitalei, Horia Sima e însărcinat cu legăturile din provincie.

Iunie 18: Alexandru Cantacuzino și prof. Vasile Christescu evadează din trenul care-i transporta de la lagărul Miercurea Ciuc la închisoarea Jilava în vederea procesului. Se ascund la Rîșnov și Brașov.

Iunie 18-25: Manifest și memoriu înaintat regelui Carol al II-lea și semnat de grupul de conducere legionar încarcerat la Jilava, în frunte cu ing. Gh. Clime. Memoriul a fost dat înaintea procesului de la 23 iunie 1938.

Iunie 20: Căpitanul este transportat de la Jilava la închisoarea Doftana.

Iunie 25: Procesul conducătorilor legionari. Tribunalul Militar al Corpului II Armată din București începe judecarea procesul celor 19 fruntași legionari în frunte cu ing. Gh. Clime.

Iunie: Arestarea lui Radu Mironovici.

Iulie 1: Procesul conducătorilor legionari. Sentința: Tribunalul Militar al Corpului II Armată din București pronunță sentința în procesul celor 19 fruntași legionari început în ziua de 25 iunie. Sînt condamnați: Alexandru Cantacuzino și Vasile Christescu la 9 ani închisoare; ing. Gh. Clime, Alex-Cristian Tell, Gh. Istrate, Mihail Polihroniade, dr. Paul Crâja, Traian Cotigă, Sima Simulescu, ing. Virgil Ionescu, Bănică Dobre, Gh. Furdui, dr. Șerban Milcoveanu, Niculae Totu și Radu Budișteanu la

cîte 7 ani închisoare; Gh. Apostolescu, ing. Eugen Ionică și ing. Serafim Aurel la cîte 5 ani închisoare. Preot N. Georgescu-Edineț la un an închisoare.

Iulie 11: Ion Belgea este arestat și după cîteva zile transportat în lagărul de la Miercurea Ciuc. Îl urmează în fruntea comandamentului Ion Antoniu, și după arestarea lui, Constantin Papanace.

Iulie 23: Constantin Papanace, arestat întîmplător și eliberat, trece comanda lui Horia Sima și se retrage în provincie pentru a scăpa de urmărirea poliției.

August 25: Victor Silaghi evadează din lagărul de la Miercurea Ciuc și rămîne ascuns multă vreme în Nordul Ardealului. În primăvara anului 1939 se refugiază în Germania. Se tipărește clandestin, la tipografia *Oastea Domnului* din Sibiu lucrarea *Adevărul în procesul lui Corneliu Zelea Codreanu*. Tipografia fiind descoperită, este închisă, iar proprietarul ei, Titus Trifa, împreună cu întregul personal administrativ și tehnic al întreprinderii este arestat. Sînt condamnați la pedepse între 1-3 ani închisoare.

August 26: Este arestat în București șeful muncitorimii – Dumitru Groza – și timp de 5 zile chinuit în mod barbar în beciurile Prefecturii de Poliție, fără să se obțină de la el nici o mărturisire în legătură cu activitatea grupului muncitoresc. La conducerea muncitorimii rămîne avocatul Gheorghe Pavelescu.

August 30: Începe bătălia răspîndirii cărții cu dezbaterile din procesul Căpitanului.

Sfîrșitul lunii august: Iordache Nicoară, expus urmărilor, trece conducerea Capitalei lui Horia Sima.

Septembrie 8: Arestarea lui Iordache Nicoară. Este schingiuit cu o nemaipomenită sălbăticie în beciurile Prefecturii de Poliție, de unde este transportat fără nici o îngrijire medicală direct în lagărul de la Miercurea Ciuc.

Septembrie 8-12: Ia ființă lagărul de la Vaslui. Sînt arestați noi legionari și transportați în acest lagăr.

Septembrie 13: Manifest redactat de Alexandru Cantacuzino cu prilejul zilei de naștere a Căpitanului, 13 septembrie.

Începutul lui septembrie: Horia Sima cheamă în Capitală pe ing. Micu Augustin de la Timișoara și îi încredințează misiunea de a reorganiza și conduce „Centrul Răzleți” și sectoarele. Se începe o mare activitate de propagandă pentru informarea publicului, prin manifeste. Între altele, apare la sfîrșitul lui septembrie un manifest-scrisoare adresat Patriarhului Miron Cristea în legătură cu schingiuirea lui Iordache Nicoară și Groza. Manifestul e semnat de părintele Dumitrescu-Borșa.

Septembrie 14: O serie de 70-80 de legionari din lagărul de la Miercurea Ciuc sînt transportați în lagărul de la Vaslui. Peste cîteva zile urmează o a doua serie și apoi a treia, tot atît de numeroase.

Septembrie 15: Căpitanul încredințează săcușorul cu țărîna autorităților de la închisoarea Doftana. Nu mult după aceea este transportat la închisoarea de la Rîmnicu-Sărat.

A doua jumătate a lunii septembrie: Alexandru Cantacuzino și Vasile Christescu, după multe peripeții, sosesc în Capitală. Vasile Christescu este adăpostit la familia Dinicu Christescu, tatăl lui Titi Christescu, *La Grădiniță*, în cartierul Obor.

Septembrie 30: Manifest redactat în preajma conferinței de la Munchen, prin care se reafirmă poziția de politică externă a Mișcării Legionare, fixată de Căpitan. Manifestul apare sub semnătura preotului Ion Dumitrescu Borșa, a profesorului Vasile Cristescu și a lui Ion Victor Vojen.

Octombrie – început: A doua reorganizare a Comandamentului Legionar. Din el fac parte: Vasile Cristescu, Alexandru Cantacuzino, preotul Dumitrescu-Borșa, Horia Sima, Constantin Papanace, Nicolae Petrașcu. La proxima vizită ce o face Doamna Elena Codreanu Căpitanului la Rîmnicu-Sărat acesta numește în fruntea Comandamentului de prigoană pe Vasile Cristescu și Horia Sima. Ion Victor Vojen pleacă în Germania. Continuă cu intensitate ofensiva propagandistică și organizarea pe teren a legionarilor. Bătălia manifestelor, bătălii financiare, etc. Vasile Cristescu trimite un memoriu regelui Carol al II-lea, care s-a răspîndit și în țară. În acest manifest cerea: eliberarea Căpitanului, încetarea prigoanei și pune problema răspunderilor în eventualitatea că se vor adîncii neînțelegerile între rege și popor. Manifestul a fost predat Palatului prin generalul Moruzi. Manifest destinat pentru

Documentul nr. 294

“APROB”
PREȘEDINTELE COMITETULUI
SECURITĂȚII DE STAT PE LÎNGĂ
CM AL RSSM
GENERALUL-MAIOR
(MORDOVETȚ)
13 iulie 1954

“SANCTIONAT”
PROCURORUL ADJUNCT PE PROBLEME
SPECIALE AL RSSM

CONSILIERUL JUDICIAR SUPERIOR
(KIZIKOV)
16 iulie 1954

ÎNCHEIERE

12 iulie 1954 or. Chișinău, RSSM

Eu, împuternicitul executiv superior al Secției 2 al Serviciului 4 al KGB pe lîngă CM al RSSM – locotenentul major Subotin, examinînd materialele dosarului nr. II-1406 al MAI al RSSM pe condamnată Moscovciuc în legătură cu cererea i de a reexamina cazul,

AM STABILIT:

Moscovciuc Daria Emanuilovna, anul nașterii 1932, originară din RSSM, din țărani chiaburi, moldoveancă, cetățeană a URSS, studii medii, în anul 1949 împreună cu părinții, care aveau gospodărie de chiabur, a fost deportată din RSSM în regiunea Kurgan, de unde a evadat.

La 15 noiembrie 1949 ea a fost arestată și condamnată de Ședința specială pe lîngă MAI al URSS din 10 februarie 1950 pentru evadare din locul deportării la 20 de ani de muncă silnică.

Moscovciuc și-a recunoscut vina și a menționat că în iulie 1949 împreună cu părinții, ca membru al familiei unui chiabur, a fost evacuată din RSSM și deportată în regiunea Kurgan, unde în iulie 1949 i-a fost anunțat Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 30.11.1949.

În septembrie 1940 ea a evadat de la locul deportării și a plecat spre fostul loc de trai, unde a și fost arestată.

Din materialele dosarului nr. 6871 privind evacuarea se constată că tatăl ei Moscovciuc Emanuil Constantinovici din anul 1936 pînă în anul 1938 a fost membru al partidului cuzist, fiind conducătorul organizației în satul ..., pentru care activitate era plătit.

Pe lîngă aceasta, mai mult de 10 ani el umbla prin satele Moldovei și aduna de la populație stofe de lînă, pe care le ducea la prelucrare, iar stofa primită o vindea prin sate, avînd ca urmare un venit de pînă la 60 mii de lei românești pe lună.

În gospodăria sa, pînă în anul 1948 avea 3 ha de pămînt, 0,5 ha de vie, 3 cai, o vacă, 2 porci, aproape 40 stupi. În gospodăria lui se folosea munca sezonieră la prelucrarea pămîntului și a viei. Față de toate acțiunile statului, predarea pîinii, subscrierea la împrumuturile de stat avea o atitudine ostilă.

În baza acestor date el și familia sa la 6 iulie 1949 de către organele MSS al RSSM au fost deportați în regiunea Kurgan, raionul Mokrousovsk.

În cererea sa din 23.06.1953 condamnată roagă anularea deciziei Ședinței speciale pe lîngă MAI al URSS din 10 februarie 1950, motivînd prin faptul că a plecat samavolnic de la locul deportării pentru a continua învățătura la școala medicală din Bălți.

Avînd în vedere că condamnată Moscovciuc într-adevăr, sosind în orașul Bălți, RSSM, a intrat la anul 3 la școala medicală, unde a terminat anul 1 pînă la deportare, că la momentul arestării la 15.11.1949 avea 17 ani, fiind minoră, pe lîngă aceasta din 1946 era membru al ULCTM, fapt confirmat prin certificatul secretarului comitetului comsomolist din 31.11.1949,

Conform dosarului de bază privind deportarea, motiv au servit depozițiile martorilor Durnea Fecla Afanasievna, Durnea Piotr Gheorghievici, Luța Vladimir Maximovici, Tuchilatu Anna Grigorievna și Tuchilatu Elisaveta Vasilevna privind faptul că Tuchilatu Vasilii Constantinovici pînă în anul 1935 a făcut serviciul în poliția românească în calitate de polițist, pînă în anul 1940 a făcut parte din partidul profascist cuzist, făcea agitație pentru a atrage noi membri în acest partid, participa la congresele cuziștilor în orașul Chișinău. În perioada ocupației temporare a teritoriului Moldovei se ocupa de cumpărarea și vânzarea vinului. Ulterior, fiind ostil puterii sovietice, făcea agitație împotriva colhozurilor.

Din locul deportării Tuchilatu a înaintat o cerere, în care indică, că niciodată nu a fost membru al partidului cuzist și a fost calomniat de cet. Tuchilatu Anna și Durnea Fecla. De asemenea, el menționează că din 1920 și pînă în 1922 a fost membru al partidului țărănist, de la care s'a dezis și la alte partide nu a aderat.

În urma anchetei suplimentare pe cerere s'a stabilit că Tuchilatu V. C. provine din țărani mijlocași, în gospodărie avea: 7,5 ha de pămînt, din care 2,5 ha le-a cumpărat pentru zestrea ficii, casă, 2 cai, o vacă, pe care ulterior a schimbat-o pe 5-8 oi, uneori folosea munca argașilor pentru lucrările sezoniere.

Martorii interogați nu au confirmat apartenența lui Tuchilatu V.C. la partidul cuzist, precum și desfășurarea agitației antisovietice. Serviciul în poliția românească, de asemenea, nu a fost demonstrat.

Fiind interogate repetat, Tuchilatu Anna Grigorievna (fosta soție a deportatului) și fiica acesteia - Tuchilatu-Dișcova Elisaveta Vasilevna în anul 1949 parțial s'au dezis de depozițiile lor.

În procesul verificării s'a constatat că deportatul se afla cu soția sa în relații ostile, de aceea s'au despărțit, locuiau într-o casă, dar în jumătăți diFierite. Tuchilatu Ana, împreună cu fiica sa, în anul 1944 au fugit în România cu un polițist care locuia la ele, de acolo întorcîndu-se în anul 1945 în urma repatrierii.

Durnea Fecla Afanasievna și Durnea Piotr Gheorghievici sînt soț și soție, mărturia lor privind apartenența lui Tuchilatu la partidul cuzist și serviciul în poliție a fost depusă din motive de ostilitate, deoarece Tuchilatu în anul 1947 l-a denunțat pe fiul acestora – Durnea Ivan Petrovici că fura cartofi de pe deal, fapt pentru care ultimul a fost condamnat. În cadrul interogatoriului ei parțial au renunțat la depozițiile anterioare, motivînd prin faptul, că s'au bazat pe vorbele altora.

Avînd în vedere, că prin depozițiile martorilor Tuchilatu Anna și fiicei acesteia, Durnea Piotr și soției acestuia, apartenența lui Tuchilatu V.C. la partidul cuzist, serviciul lui în poliția românească și desfășurarea agitației antisovietice, nu au fost confirmate,

C O N S I D E R:

A face un demers către Ministerul Afacerilor Interne privind anularea restricțiilor de deportare lui Tuchilatu Vasilii Constantinovici, anul nașterii 1896.

Dosarul cu materialele controlului să fie remis la MAI al URSS pentru decizie finală.

Inspectorul superior al secției 3 a
al Serviciului special 1 al MAI al RSSM
locotenentul (Cerepanov)

De acord: Șeful adjunct al Serviciului special 1 al MAI al RSSM
locotenent-colonelul (Ronis)

F.3085, inv.1, d.785, f. 58 – 60

Ardeal, în care se denunța politica de cedări teritoriale pe care guvernul o duce în legătură cu această provincie.

Octombrie 13: Alexandru Cantacuzino lansează un manifest în care cere revizuirea procesului Căpitanului.

Octombrie – sfîrșit: Manifest adresat consilierilor regali de către un grup de ofițeri în rezervă, imputîndu-le acestora că nu intervin față de nelegiuirile comise de regele Carol al II-lea, și le cerea să-și de demisia. La deschiderea Universității din Cernăuți, studentul Sebastian Mocanu cere eliberarea Căpitanului și încetarea prigoanei. Au asistat rectorul și toți profesorii, autoritățile locale, iar de la București a venit ministrul Educației Naționale, Victor Iamandi. Se operează peste 70 de arestări printre studenți.

Octombrie sfîrșit – Noiembrie – început: Manifest lansat de studențimea macedo-română prin care se denunța politica antinațională a lui Armand Călinescu în Cadrilater. Coloniștii macedoneni sînt terorizați și dezarmați pe motiv că sînt legionari, fiind lăsați fără apărare în fața atacurilor comitațiilor bulgari.

Noiembrie 10-13: Manifest-comunicat dat de conducerea legionară, în legătură cu plecarea regelui Carol al II-lea în străinătate, prin care se denunța planul făcut de Armand Călinescu pentru asasinarea Căpitanului.

Noiembrie 13: Regele Carol al II-lea pleacă la Londra și Paris. Poliția răspîndește în facsimil un manifest luat Căpitanului în închisoare de către autorități, prin care legionarii sînt îndemnați să păstreze liniște și ordine.

Noiembrie 16: Profesorul Nae Ionescu fiind bolnav, este internat la spitalul militar din Brașov.

Noiembrie 20: Apare *Curierul legionar* publicație a Comandamentului Legionar de prigoană. Se tipărește într-o tipografie legionară, instalată la ferma familiei Dinicu Cristescu, din Colentina. Tipografia este condusă de Nicolae Petrașcu, Ion Suciș și Titi Cristescu. La această tipografie se tipărește și broșura lui Vasile Cristescu, intitulată *Politica Externă a României după acordul de la Munchen*.

Noiembrie 22-29: Manifest în legătură cu problema Basarabiei, primejdia rusească, agravată de politica externă dusă de regimul lui Armand Călinescu. Apare un manifest al studențimii bucureștene în care este atacat regimul și politica lui Carol al II-lea. Apare un manifest al studențimii bucovinene, cu atacuri violente la adresa regelui.

Noiembrie 23: Ultima serie din lagărul de la Ciuc este transportată la Vaslui. Lagărul de la Ciuc rămîne un moment gol. Se va umple curînd cu legionari arestați în preajma și după asasinarea Căpitanului.

Noiembrie 26: Generalul Ion Antonescu în calitate de comandant al corpului III de Armată Chișinău, face un raport către ministrul Apărării Naționale, cerînd îmbunătățirea regimului legionarilor închiși în acest oraș.

Noiembrie 28: Rectorul Universității din Cluj, Ștefănescu Goangă, este rănit de trei studenți care trag asupra lui mai multe gloanțe de revolver. Poliția operează cu acest prilej numeroase arestări în masa studențească.

Noiembrie 29: Avocatul legionar Nicolae Făgădaru este arestat.

Noiembrie 30: Se ridică comanda Generalului Ion Antonescu, bănuindu-se că ar avea simpatii față de Mișcarea Legionară.

Noiembrie 30: Asasinarea Căpitanului. În dimineța acestei zile, la orele 4, Căpitanul, Nicadorii și Decemvirii (14 persoane în total), în timp ce erau transportați de la închisoarea Rîmnicu-Sărat la Jilava, sînt asasinați mișelește, prin strangulare, în dreptul kilometrului 30, pe șoseaua București Ploiești (Pădurea Tîncăbești). Sînt apoi împușcați în spate, ca să se poată spune că au fost împușcați în timp ce încercau să evadeze, iar corpurile lor sînt duse la închisoarea Jilava, într-o groapă unde se toarnă peste ele cîteva damigene cu acid sulfuric, iar apoi sînt acoperite cu pămînt și cu o placă foarte groasă de beton.

Decembrie 1: Manifest redactat imediat după asasinarea Căpitanului, prin care se recomandă legionarilor liniște și stăpânire de sine. Manifestul a fost semnat de profesorul universitar Vasile Christescu și preotul Dumitrescu-Borșa. Comandamentul Legionar hotărăște organizarea unei acțiuni de răsturnare prin forță a regimului, dând în același timp ordin de liniște tuturor legionarilor pentru a câștiga vreme și a face pregătirea. Se răspîndește broșura prof. Vasile Christescu intitulată *Politica Externă a României după Acordul de la Munchen*.

Decembrie 3: Poliția face o descindere la *grădină*, locuința lui Dinicu Christescu din cartierul Obor, unde locuiau Vasile Christescu și preotul Dumitrescu-Borșa. Aceștia scapă ca prin minune. Continuând cu cercetările, poliția descoperă tipografia legionară instalată la ferma familiei Dinicu Cristescu. Sînt arestați frații lui Titi Cristescu, Vasile și Gheorghe Cristescu. Nicolae Făgădaru, Bica Ananie și Petre Andrei sînt împușcați de jandarmi în urma ordinului dat de guvern de a se trage în legionari fără somație.

Decembrie 3-4: În lagăre se redactează apelul la liniște, semnat de aproape toți legionarii internați.

Decembrie 15: Începutul prierbiei. Primul grup de legionari trece în Polonia, condus pînă la graniță de Miti Dumitrescu. Grupul este compus din preot Dumitrescu-Borșa, ing. Nicolae Horodniceanu și avocat Stelian Stănicel, care erau ascunși la Ploiești.

Decembrie 17: Tribunalul Militar din Cernăuți judecă procesul legionarilor care au încercat să pedepsească pe colonelul Cristescu, zbirul legionarilor din Bucovina. Sînt condamnați: Lututovici Leonida și Stănescu Mihai la muncă silnică pe viață; Rahmistriuc Alexandru și Zuss Constantin la cîte 25 de ani, Danciu Alegenor la 15 ani, Cohut Ion la 3 ani și Exner Friederich la 3 ani.

Decembrie 19: Profesorul Nae Ionescu și un grup de aproximativ 140 de legionari sînt puși în libertate.

Decembrie 19-24: Au loc în București mari razii polițienești cu scopul de a prinde pe șefii legionari ascunși.

Decembrie 24: Nelu Mînzatu, Tocu, dr. Vasilovschi, Petre Bolintineanu sînt eliberați din lagăre.

Decembrie 31: Ilie Gîrneacă, Radu Gyr, prof. Găzdaru Dumitru, Ion Diaconescu sînt eliberați din lagărul Vaslui.

Anul 1939 Ianuarie început: Arestarea lui Gh. Teodorescu – conducătorul organizației Prahova. Arestarea grupului legionar bănățean în București: în str. Minotaurului nr. 49, Iosif Grama, în str. Regele Alexandru, Virgil Noaghea și Anton Barbu Popescu, în str. Aureliu nr. 14, Dorca Afilon, Fleschin Petre, Gh. Clement, Pop Ion, Ion Mităr, locotenent Borzea, Nuțu Aurel, în str. Bucovina nr. 2, Ursu Nicolae și Boeru Traian.

Ianuarie 7: Explozia laboratorului legionar din București, str. Căpitan Oarcă nr. 23, sub conducerea locotenentului Nicolae Dumitrescu. Aici și-a găsit moartea instructorul legionar și membru al Corpului Moța-Marin, Nae Dumitrescu, asistent universitar. Au fost răniți instructorii legionari: Hanu Traian și Alexandru Stroienescu.

Ianuarie 8: Al doilea grup de legionari se refugiază peste hotare, trecînd granița în Polonia. Grupul este compus din: Nicolae Petrașcu, Viorel Trifa, Titi Cristescu și locotenent Anghel Dragomir.

Ianuarie 11: Inginer Augustin Micu, conducătorul organizației *Răzleți* din București este arestat și schingiuit îngrozitor în beciurile Prefecturii de Poliție. Tot în aceeași zi și în același loc, str. Vaselor, mai sînt arestați Virgil Borzea, Ovidiu Biriș și Elena Bagdad.

Ianuarie 13: Profesorul Nae Ionescu este arestat din nou și internat în lagărul de la Miercurea Ciuc. Horia Sima însărcinează cu conducerea organizației *Răzleți* din București pe Virgil Mihăilescu.

Ianuarie 14: Nouă legionari în frunte cu dr. Emil Popa sînt condamnați la închisoare de Tribunalul Militar Cluj.

Ianuarie 24: Descoperirea aruncătoarelor de flăcări și arestarea locotenentului Nicolae Dumitrescu. La atelierul de pe Șos. Colentina, unde au fost descoperite aruncătoarele – în aceeași zi – odată cu locotenentul Nicolae Dumitrescu a mai fost arestat și legionarul Conteș Constantin care, îmbrăcat în uniformă de caporal, îi ajuta la construirea aparatelor. În legătură cu descoperirea aruncătoarelor sînt arestați următorii legionari: dr. Constantin Zissu, avocat Demetrescu Dimitrie, Demetrescu Nicolae,

În dosar se află acordul ficelor lui GÎNCU – SAROTURA Evghenia Ivanovna, anul nașterii 1920 și GURGHÎȘ Maria Ivanovna, care se obligă să-și întrețină mama GÎNCU Irina Grigorievna și s-o asigure material.

Avînd în vedere, că GÎNCU I. G. este de vîrstă înaintată, este bolnavă și din cauza bătrîneții nu este aptă de muncă, precum și faptul că la locul deportării locuiește singură, iar în Moldova locuiesc ficele ei, care doresc s-o întrețină,

C O N S I D E R:

A face un demers către MAI și Procuratura URSS privind anularea restricțiilor de deportare lui GÎNCU Irina Grigorievna, anul nașterii 1895, cu permisiunea de a se întoarce cu traiul în RSSM la ficele sale SAROTURA Evghenia Ivanovna și GURGHÎȘ Maria Ivanovna, care locuiesc în satul Poiana, raionul Cornești, RSSM. Averea confiscată nu va fi restituită.

Împuternicitul executiv superior al Serviciului Special 1
al MAI al RSSM – locotenentul superior (PCELNIKOV)

De acord:
Șeful Secției 4 a Serviciului Special 1
al MAI al RSSM – locotenentul superior (GAVREV)

Șeful Serviciului Special 1
al MAI al RSSM – locotenent-colonelul (RONIS)

F.3085, inv.1, d.785, f. 43 – 44

Documentul nr. 293

“APROB”
MINISTRU AL AFACERILOR INTERNE
AL RSS MOLDOVENEȘTI
GENERALUL-MAIOR
(KULIK)
12 iulie 1954

“SANCTIONAT”
PROCURORUL ADJUNCT PE PROBLEME
SPECIALE AL RSSM
CONSILIERUL JUDICIAR SUPERIOR
(KIZIKOV)
13 iulie 1954

Î N C H E I E R E

12 iulie 1954or. Chișinău, RSSM

Eu, inspectorul superior al secției 3 a Serviciului special 1 al MAI al RSSM – locotenentul Cerepanov, examinînd cererea deportatului Tuchilatu Vasilii Constantinovici și materialele duplicatului dosarului nr. 4662 și dosarului de bază despre deportarea acestuia,

AM STABILIT:

În iulie 1949 din orașul Bălți, RSSM, a fost evacuat Tuchilatu Vasilii Constantinovici, anul nașterii 1896, iar la 22 octombrie 1949 el a fost condamnat de Ședința specială pe lîngă MSS al URSS la deportare în regiunea Kurgan, cu confiscarea averii.

Împuternicitul executiv al secției 1 al Serviciului special 1 al MAI al RSSM
locotenentul major (Dercaci)

De acord: Șeful secției 1
al Serviciului special 1 al MAI al RSSM
maiorul (Gudîmov)

Șeful Serviciului special 1 al MAI al RSSM
locotenent-colonelul (Vasiliev)

F.3085, inv.1, d.704, f. 3

Documentul nr. 292

“APROB”
MINISTRU AL AFACERILOR INTERNE
AL RSS MOLDOVENEȘTI
GENERALUL-MAIOR
(KULIK)
30 iunie 1954

“SANCTIONAT”
PROCURORUL ADJUNCT PE PROBLEME
SPECIALE AL RSSM
CONSILIERUL JUDICIAR SUPERIOR
(KIZIKOV)
15 iulie 1954

Î N C H E I E R E

iunie 1954 or. Chișinău, RSSM

Eu, împuternicitul executiv superior al Serviciului Special 1 al MAI al RSSM, locotenentul superior
PCELNIKOV, examinînd dosarul privind deportarea familiei membrului partidului român fascist
cuzist SAFRONI Ivan Ivanovici, anul nașterii 1899, originar din satul Barsuceni, raionul Chișcăreni,
RSSM,

AM STABILIT:

Că SAFRONI I. I. în trecut a fost membru activ al partidului român fascist cuzist, personal atrăgea
în organizație noi membri, participa la congresele cuziștilor.

Rămânînd cu traiul pe teritoriul temporar ocupat al RSSM, susținea legături suspecte cu
jandarmeria română.

În februarie 1950, conform hotărîrii Ședinței Speciale pe lîngă fostul MAI al URSS, soția lui
SAFRONI I. I. – GÎNCU Irina Grigorievna, anul nașterii 1895, ca membru al familiei unui
naționalist, a fost deportată în regiunea Tiumen sub supravegherea organelor MAI.

Soțul lui GÎNCU I.G. - SAFRONI Ivan Ivanovici nu a fost deportat, din ce cauză nu se vede din
materiale.

În prezent, după cum reiese din depozițiile lui SARNURA Evghenia Ivanovna, SAFRONI locuiește
în satul Poiana, raionul Cornești, lucrează fierar.

De la GÎNCU Irina Grigorievna a parvenit o cerere, în care ea roagă să fie eliberată din deportare
și să i se permită să plece cu traiul în Moldova la rudele sale, motivînd prin faptul că este de vîrstă
învîntată, este bolnavă și din cauza bătrîneții nu este aptă de muncă.

Din materialele parvenite de la Direcția MAI din regiunea TIUMEN se vede că GÎNCU într-
adevăr din cauza sănătății și bătrîneții nu este aptă de muncă, la locul deportării locuiește singură,
material nu este asigurată.

Ion Gh. Dumitriu, ing. Dumitru Popescu-Coculescu, Berechet Ion, Ion Ștefănescu, Robescu Adelina,
dr. Gh. Buțu, Teodor Constantinescu, Popescu Gheorghe, Mircea Lobescu, av. Pîrvulescu Teodor,
studenții Mirea Ion și Teoharie Nicolae, Chirilă Nicolae și Custură Ion.

Ianuarie 25: Locotenentul ing. dr. chimist Nicolae Dumitrescu, inițiatorul și organizatorul
aruncătoarelor de flăcări, este asasinat prin strangulare de către agenții poliției în beciul Prefecturii de
Poliție din București.

Ianuarie 26: Profesorul Vasile Christescu este asasinat de către agenții poliției la locuința ultimului
său refugiu, în str. Căpitan Aviator Teodor Iliescu 15.

Ianuarie 29: Legionara Lucia Grecu, curiera de încredere a Comandamentului Legionar și
participantă activă la toate evenimentele legionare din ultimele luni de prigoană este arestată de
poliție.

Februarie 1: Intră în vigoare legea pierderii naționalității îndreptată împotriva legionarilor refugiați
peste hotare.

Februarie 4: Horia Sima însoțit de legionarii Ilie Smultea și Alexandru Popovici trece frontiera
ungară pe la Baba Veche Seghedin, refugiindu-se în Germania.

Februarie 5: Legionara Lucia Grecu, fiind torturată în mod sălbatic, se aruncă de la etajul al II-lea
al Prefecturii de Poliție spre a nu divulga autorităților nimic din ceea ce știa în legătură cu numele și
activitatea conducătorilor legionari.

Februarie 8: Horia Sima împreună cu legionarii Ilie Smultea și Alexandru Popovici sosește la
Berlin, ca refugiat politic. Grupul legionarilor care pregăteau pedepsirea lui Armand Călinescu este
prins de poliție. Legionarii sînt uciși și arși la crematoriu. Grupul era format din următorii legionari:
Nadoleanu Enache, Vucu Martin, Gherman, Dragoș Popovici, dr. Iovu Ion.

Februarie 9: La Huedin sînt arestați legionarii: Fleschin Petre, Stănescu Petre, Popa Ion, Ghedeon
Ferdinand, locotenent Borzea Zenovie, Petre Aurel, Hodrea și Victor Gruiță. În procesul rectorului
Ștefănescu-Goangă sînt condamnați următorii legionari: studenții Ion Pop și Lăscăianu Aurel –
condamnați la moarte. Atofanei Gh. La muncă silnică pe viață și alți 38 de legionari sînt condamnați
între 12 și 3 luni închisoare și amendă.

Februarie 10: Hanu Traian și Alexandru Stroiescu, scăpați din explozia laboratorului legionar din
str. Căpitan Oarcă, reușesc să treacă frontiera pe la Sighet, în Cehoslovacia. Sînt arestați în Bratislava,
de unde după aproape o lună de închisoare, sînt eliberați și se refugiază la Berlin.

Februarie 11: Victor Dragomirescu, încercînd să se refugieze în Polonia cu avionul, se prăbușește
pe aerodromul Băneasa din cauza unui defect de motor. Atît el cît și pilotul, legionarul Andrei Costin,
sînt grav răniți și identificați de poliție în spitalul militar Regina Elisabeta, unde fuseseră transportați.

Februarie 22-23: Procesul *aruncătoarelor de flăcări*. Tribunalul Militar al Capitalei judecă procesul
legionarilor care au luat parte la organizarea laboratorului din str. Căpitan Oarcă 23 și a aruncătoarelor
de flăcări. Sînt condamnați: Virgil Mihăiescu la 8 ani de închisoare, Hanu Traian (trecut în actele
procesului cu numele său de împrumut – Achim Mircea – după legitimația unui student legionar
aflat la studii în Franța) și Stroiescu Alexandru la cîte 6 ani închisoare. Toți trei sînt condamnați în
contumacie. Dr. Constantin Zissu și Conteș Constantin la cîte 4 ani închisoare; Ion Berechet la 3
ani; dr. Gh. Guțu, Demetrescu Nicolae, Chirilă Nicolae și Custură Ion la cîte un an; ing. Dumitru
Popescu-Coculescu și prof. I. Gh. Dimitriu sînt achitați, dar internați în lagăr pentru un an de zile.

Februarie 27: Constantin Papanace, în fruntea unui grup compus din Gh. Dragomir-Jilava,
Nicolae Șeitan, Nicolae Smărăndescu și Eugen Teodorescu, trece granița pe la Sighet, refugiindu-se
prin Cehoslovacia în Germania, la Berlin, unde ajung în ziua de 3 martie.

Martie 9: Profesorul Nae Ionescu este din nou arestat și internat în spitalul din Brașov.

Martie 15: Miti Dumitrescu și Alexandru Constant sosesc la Praga cu gîndul de a se refugia în
Germania, unde ajung la Berlin în ziua de 19 martie.

Martie: Doamna Elena Zelea Codreanu, soția Căpitanului, se refugiază la Berlin, împreună cu
nepoțica sa, Cătălina.

Aprilie 1: Legionarii refugiați în Germania se stabilesc la Amalienhof, lângă Berlin. Grupul, completat cu cei veniți mai târziu, în cursul lunilor aprilie și mai, era format din următorii: Constantin Papanace, Miti Dumitrescu, Victor Silaghi, Nicolae Petrașcu, Gh. Dragomir-Jilava, Nicolae Șeitan, Titi Cristescu, Nicolae Horodniceanu, Nicolae Smărăndescu, Viorel Trifa, Stelian Stănicel, Alexandru Constant, Eugen Todorescu, Vereș Laurențiu, Hanu Traian, Alexandru Stroiescu, Ilie Rotea, Virgil Mihăilescu, Popovici Alexandru, Ilie Șmultea, locotenent Anghel Dragomir, Pavel Boaru. În Berlin au mai rămas: Dna. Elena Z. Codreanu, Horia Sima, Ion Victor Vojen, pr. Ion Dumitrescu-Borșa, Gh. Ciorogaru și Traian Sion.

Aprilie 21: Mile Lefter, Simion Lefter, ing. Popescu sînt eliberați după un an de lagăr.

Aprilie 30: Grupul legionarilor refugiați în Germania sosește la Berlin. El se compune din: Nicolae Petrașcu, Nicolae Horodniceanu, Trifa și Stelian Stănicel. Preotul Dumitrescu-Borșa sosise mai înainte.

Mai: Organizarea Comandamentului Legionar de la Berlin. El se compune din: preotul Dumitrescu-Borșa, Constantin Papanace, Horia Sima, Ion Victor Vojen, Victor Silaghi și Alexandru Constant. Șeful grupului refugiat la Berlin este recunoscut preotul Dumitrescu-Borșa. Horia Sima e însărcinat cu legăturile cu țara. Constant și Vojen se ocupă de relațiile externe. Se decide continuarea acțiunii de război a Căpitanului. Se dă dezlegare lui Miti Dumitrescu.

Iunie 6: Miti Dumitrescu și Ilie Șmultea se întorc din Germania în țară, conduși pînă la frontiera româno-ungară de Victor Silaghi.

Iunie 24: Prof. Nae Ionescu este pus din nou în libertate.

Iulie 10: Nicoleta Nicolescu, comandantă legionară, este arestată prin trădarea lui Vîrfureanu și asasinată de poliția din București.

August 15: Horia Sima pleacă din Germania spre țară, pe ruta Iugoslavia. În același timp, Nicolae Petrașcu pleacă în Italia cu misiunea de a lua contact cu legionarii de acolo.

August 30: Corneliu Georgescu și Radu Mironovici, comandanți ai Bunei-Vestiri, sînt eliberați din lagăr.

Septembrie 10: Grupul legionar de la Berlin ține o ședință în care se reexaminează politica externă a Mișcării Legionare, în raport cu noua situație creată prin încheierea pactului de neagresiune germano-rus. Constantin Papanace face o expunere în legătură cu poziția Legiunii, hotărînd menținerea liniei fixată de Căpitan.

Septembrie 21: Pedepsirea lui Armand Călinescu. La orele 2 după-amiază, Armand Călinescu, călăul Legiunii, este pedepsit de 9 legionari conduși de Miti Dumitrescu. Echipa Răzbnătorilor este formată din: Miti Dumitrescu, Cezar Petrescu, Traian Popescu, Nelu Moldoveanu, Jan Ionescu, Jan Vasiliu, Marin Stănculescu, Isaia Ovidiu și Gheorghe Paraschivescu. După marele act de pedepsire echipa a ocupat apoi microfonul societății de radio prin care a vestit țării întregi acțiunea de pedepsire săvîrșită, pronunțînd cuvintele următoare: *Armand Călinescu, președintele Consiliului de Miniștri, a fost executat de o echipă de legionari. Sîntem fii de români din Prahova și am îndeplinit o necesitate dureroasă. Am pedepsit pe acela cu a cărui învoire a fost omorît cel mai mare român: Corneliu Zelea Codreanu.* Legionarii echipei răzbnătoare s-au predat autorităților polițienești care, după ce i-au torturat timp de 8 ore într-un mod înfiorător, i-au legat și împușcat fără judecată, iar trupurile lor aruncate în stradă și expuse publicului îndurerat. Înainte de clipa jertfirii lor, cei 9 eroi martiri au adresat tuturor legionarilor o scrisoare din care desprindem: *Ne-am hotărît să pedepsim! Din dragoste adîncă față de acest pămînt frămîntat de sîngele atîtor martiri, din dragoste pentru neamul acesta, vom încerca să rupem o frîntură din trupul uriaș al viermelui conducător ce roade ființa neamului. Violența în sine nu schimbă nimic, dar ea este o dureroasă necesitate. Vrem numai atît, ca prin violența noastră să trezim neamul românesc.*

Septembrie 21-22: Masacrele mișelești din noaptea de 21-22 septembrie 1939. noul guvern constituit sub președinția gen. Argeșanu, avînd pe gen. Gavril Marinescu ca Ministru de Interne, a ordonat uciderea tuturor frunțașilor legionari din lagăre și închisori, precum și cîte 3-5 legionari din fiecare județ. Astfel, au fost asinați: grupul de la închisoarea Rîmnicu-Sărat în frunte cu ing. Gh.

R O G:

Sentința Judecătoriei Supreme a RSS Moldovenești din 11 martie 1953 reFieritor la ZAPOROJAN SERGHEI FIODOROVICI, BALAN GHEORGHII FIODOROVICI, RACU IVAN TRIFONOVICI și CALCÎI PIOTR ANTONOVICI să fie modificată, pedeapsa să fie micșorată pînă la 10 ani de LCM. În rest sentința nu se modifică.

Procurorul RSS Moldovenești
Consilier juridic de stat de clasa 3 (KAZANIR)

F.3085, inv. 1, d. 783, f. 44-45

Documentrul nr. 291

“APROB”
VICEMINISTRU AL AFACERILOR
INTERNE AL RSS MOLDOVENEȘTI
LOCOTENENT- COLONELUL
(ȚVIGUN)
29 ianuarie 1953

“SANCTIONAT”
PROCURORUL ADJUNCT PE PROBLEME
SPECIALE AL RSSM
CONSILIERUL JUDICIAR
(KIZIKOV)
5 februarie 1953

Î N C H E I E R E

29 ianuarie 1953 or. Chișinău, RSSM

Eu, împuternicitul executiv al secției 1 al Serviciului special 1 al MAI al RSSM - locotenentul securității de stat Dercaci, examinînd dosarul de arhivă nr. II-324129 privind deportarea lui Borsuc Andrei Fiodorovici,

AM STABILIT:

Borsuc Andrei Fiodorovici, anul nașterii 1898, în trecut a fost membru activ al partidului profascist cuzist, exercita funcția de vicepreședinte al organizației sătești a acestui partid, în anii 1941-1942 a lucrat ca delegat al primăriei în satul Budei, se ocupa de problema aprovizionării armatei de ocupație cu produse alimentare. Borsuc A. F. urma să fie deportat după hotarele Moldovei, însă, la momentul desfășurării operațiunii lipsea de acasă, de aceea la 6 iulie 1949 din raionul Telenești a fost evacuată numai soția lui Borsuc Profira Matveevna, anul nașterii 1899, care la 19.11.1949 a fost condamnată de către Ședința specială pe lângă MSS al URSS la deportare în RASS Bureată ca membru al familiei unui colaboraționist (p.d. 9, 12, 15).

Conform informației MSS al RASS Bureată cu nr. II-9/30-3309 din 19.11.1952, Borsuc Andrei Fiodorovici a sosit în RASS Bureată la soția sa deportată Borsuc Profira Matveevna. În baza celor expuse,

C O N S I D E R:

A remite dosarul nr. II-324129 pentru reexaminare la Ședința specială pe lângă MSS al URSS pentru condamnarea lui Borsuc Andrei Fiodorovici, anul nașterii 1898, originar din satul Budei, raionul Telenești, RSSM, la deportare în RASS Bureată.

CÎTEVA DOCUMENTE SOVIETICE

Documentul nr. 290

SECRET

PREZIDIULUI JUDECĂTORIEI SUPREME A RSSM

R E C U R S

(în ordinea supravegherii)

La sentința Judecătoriei Supreme
a RSSM pe dosarul lui Zaporojan S.F.,
Balan G.F., Racu I.T. și Calcîi P.A.

Prin sentința Judecătoriei Supreme a RSS Moldovenești din 11 martie 1953 au fost condamnați:
ZAPOROJAN SERGHEI FIODOROVICI – anul nașterii 1924, originar din orașul Chișinău,
moldovean, fără de partid, preot în satul Chițcani, raionul Telenești;

BALAN GHEORGHII FIODOROVICI – anul nașterii 1906, originar și locuitor al satului
Chițcani, raionul Telenești, din țărani mijlocași, individualist, moldovean, fără de partid, știutor de
carte, fost membru al partidului „cuziștilor”, staroste bisirecesc;

RACU IVAN TRIFONOVICI -anul nașterii 1900, originar și locuitor al satului Chițcani, raionul
Telenești, colhoznic, fost membru al partidului „liberalilor”, membru al sfatului bisericesc și staroste
bisirecesc,

pe art. 54-10 alin. 2 și art.54-11 al CP al RSSU la 25 ani de detenție în LCM și 5 ani de interdicție
de drepturi, cu confiscarea averii și deportarea ulterioară a fiecăruia pe 5 ani.

CALCÎI PIOTR ANTONOVICI -anul nașterii 1889, originar și locuitor al satului Chițcani,
raionul Telenești, moldovean, fără de partid, știutor de carte, fost membru al partidului „cuziștilor”,
colhoznic, membru al sfatului bisericesc,

pe art.art.54-3,54-10 alin. 2 și 54-11 al CP al RSSU la 25 ani de detenție în LCM și 5 ani de
interdicție de drepturi, cu confiscarea averii și deportarea ulterioară a fiecăruia pe 5 ani.

ZAPOROJAN, BALAN, RACU și CALCĂI au fost condamnați pentru faptul că, fiind ostili față
de Puterea sovietică, sistematic făceau agitație antisovietică în rîndul locuitorilor satului Chițcani,
folosind în acest scop prejudecățile religioase. Cleveteau condițiile de trai din Uniunea Sovietică și
orînduiala colhoznică, răspîndeau idei defetiste, activitatea dușmănoasă o direcționau spre suspendarea
măsurilor efectuate de partid și Guvernul Sovietic.

Pe lîngă aceasta, CALCÎI, în perioada ocupației temporare a Moldovei, era membru al primăriei,
sistematic, la indicația jandarmeriei, patrula prin sat.

Acest fapt se confirmă prin depozițiile martorilor: ȘVEDOV D.N. (p.d. 268), VERDÎȘ B.V. (p.d.
269), GRUZIN M.M., ANTON D.G., PETRACHI F.N., ARAMA N.A. și alții (p.d. 269-275).

Astfel, urmează să se recunoască faptul că ZAPOROJAN, BALAN, RACU și CALCÎI au fost
condamnați corect.

Totodată, judecata la pronunțarea sentinței le-a stabilit o pedeapsă prea dură.

Avînd în vedere, de asemenea, că CALCÎI este de vîrstă înaintată (65 ani), iar ZAPOROJAN în
anii 1944-1947 a făcut serviciul militar în Armata Sovietică, în baza celor expuse și conducîndu-mă
de art. 16 al Legii privind organizarea judiciară în URSS, republicile unionale și autonome,

Clime, care a fost chinuit și torturat în mod înfiorător; 44 în lagărul de la Miercurea Ciuc; 31 în
lagărul de la Vaslui; 7 la Spitalul Militar din Brașov; 10 în București; 147 în restul țării. În total, 252
de legionari.

Septembrie 22: Victor Dragomirescu este ridicat de la spitalul închisorii Văcărești, sugrumat în
mașină și dus la crematoriu unde, încă dînd semne de viață, a fost ars de viu.

Septembrie 23: Constantin Papanace adresează o scrisoare ministrului J. Goebbels în care
restabilește adevărul istoric în legătură cu jertfa lui Miti Dumitrescu și a camarazilor săi, protestînd
împotriva aprecierilor eronate publicate în presa germană.

Octombrie 26: Horia Sima pleacă din țară trecînd frontiera în Iugoslavia pe la Comloșul Mare,
unde stă refugiat mai bine de o lună de zile.

Decembrie 9-10: Horia Sima trece granița din Iugoslavia în Germania cu un grup de legionari.
Sînt arestați și închiși la Graz de unde sînt eliberați în preajma Crăciunului, cînd sosesc la Berlin.

Anul 1940 Ianuarie: Preotul Dumitrescu-Borșa, Constant și Vojen se izolează de grupul legionar
Berlin și se retrag din luptă, adoptînd o poziție care nu convenea liniei legionare. Conducerea grupului
Berlin revine lui Horia Sima și Constantin Papanace. Horia Sima începe să recruteze elemente pentru
un nou grup de acțiune, cu scopul de a se întoarce în țară în primăvară.

Ianuarie. Februarie. Martie: Se continuă tratativele de destindere începute în decembrie 1939
între Carol al II-lea și delegații Mișcării Legionare. Delegația este formată din: Ilie Gîrneată, Corneliu
Georgescu, Radu Mironovici, Augustin Bidianu și dr. Vasile Noveanu.

Martie 15: Moartea prof. Nae Ionescu, survenită în condiții neobișnuite. Legiunea pierde, în
persoana lui, într-un moment greu, un element de excepțională valoare.

Martie 17: Legămînt de luptă luat de Horia Sima, în ședință solemnă, unui număr de 17 legionari,
la Tempelhoff-Berlin.

Martie 24: Grupul legionarilor refugiați din Berlin ține o ședință solemnă pentru comemorarea
prof. Nae Ionescu. Ședința este deschisă de Constantin Papanace, care vorbește. Cu acest prilej s-a
redactat un act documentar prin care se precizează poziția Mișcării Legionare față de așa-zisa *împăcare*
între Garda de Fier și regimul lui Carol al II-lea. Actul a fost semnat de toți cei prezenți.

Martie 28: Sosește la Berlin prima delegație legionară formată din Radu Mironovici și Constantin
Stoicănescu, cu misiunea oficială de a arăta stadiul acțiunii de destindere din țară și a trata reîntoarcerea
grupului de legionari refugiați. În fapt, cu acest prilej s-a coordonat acțiunea dintre legionarii refugiați
și cei din țară, conform țelurilor legionare.

Mai 2: A doua delegație legionară compusă din Constantin Stoicănescu și Augustin Bidianu
vine la Berlin în același scop. Horia Sima și Constantin Papanace trimite prin delegația formată din
Constantin Stoicănescu și Augustin Bidianu cîte un memoriu-răspuns adresat regelui Carol al II-lea,
prin care se precizează punctul de vedere al Mișcării Legionare în politica externă.

Mai 5: Horia Sima împreună cu un grup de legionari părăsește Germania, trecînd frontiera prin
Iugoslavia în țară. Grupul este format din: Nicolae Petrașcu, Eugen Teodorescu, Boian Ion, Borobaru
Traian, Petre Dumitriu și Ilie Rotea.

Mai 19: Horia Sima este arestat de jandarmi în comuna Clopodia din jud. Timiș, iar Nicolae
Petrașcu este prins în comuna Comorîște din jud. Caraș, după ce s-au despărțit unul de altul la
Lățunaș.

Mai 23: Horia Sima este eliberat din închisoare.

Iunie 18: Audiența lui Horia Sima la rege.

Iunie 23: Horia Sima cere printr-un manifest legionarilor să se înscrie în Partidul Națiunii, nou
înființat, după dizolvarea *Frontului Renașterii*.

Iunie 24: Grupul legionarilor refugiați la Berlin comemorează ziua înființării Legiunii. Constantin
Papanace face o expunere în legătură cu evenimentele din țară.

Iunie 27: Are loc întrevvedereea între generalul Antonescu și Horia Sima în casele doctorului
Alexandru Popovici.

Iunie 28: Horia Sima este numit Subsecretar de Stat la Ministerul Educației Naționale.

Iunie 30: Grupul legionarilor refugiați în Berlin, reunit în ședință sub conducerea lui Constantin Papanace, redactează un act în care se precizează poziția Mișcării Legionare față de autorii dezastrului țării, arătându-se ca direct responsabili regele Carol al II-lea și politicienii săi.

Iulie 3: Demisia guvernului Tătărescu. Se formează noul guvern Gigurtu, avînd ca Ministru de Externe pe Mihail Manoilescu, din care fac parte următorii legionari: Horia Sima, Ministru al Culturii și Artelor, dr. Vasile Noveanu, Ministru al Inventarului, dr. Augustin Bidianu, Ministrul subsecretar de stat la Ministerul Finanțelor.

Iulie 7: Horia Sima demisionează din postul de Ministru al Cultelor și Artelor și răspîndește textul demisiei sale în public.

Iulie 9: Radu Budișteanu este numit Ministru al Cultelor și Artelor.

Iulie 14: Are loc în Capitală, la Radu Budișteanu acasă, o întrunire a fruntașilor legionari organizată de grupul miniștrilor legionari care au refuzat să demisioneze din guvern: Noveanu, Bidianu și Budișteanu. Scopul acestei întruniri era să obțină dezavuarea lui Horia Sima. Manevra eșuează. După explicațiile date de Horia Sima, adunarea fruntașilor legionari aprobă în unanimitate poziția adoptată de acesta și cere celorlalți miniștri legionari să-i urmeze gestul.

August 3: Memoriul trimis la București de către grupul legionar refugiat la Berlin pentru a fi înmînat regelui Carol al II-lea, prin care i se cere abdicarea, ca răspuns diferitelor propuneri ce li s-au făcut să se întoarcă în țară.

Iulie, a doua jumătate: La sugestia și insistența colonelului Zăvoianu, Horia Sima își dă asentimentul la înființarea Forului Legionar. Forul se constituie și își ține ședințele săptămînal, în casele colonelului Zăvoianu. Din For fac parte următorii: colonel Zăvoianu, Popescu-Buzău, Aristotel Gheorghiu, Horia Sima, Vasile Iasinschi, Corneliu Georgescu, Ilie Gîrnează, Mile Lefter, prof. Traian Brăileanu, Radu Mironovici.

August 4: Apare la *Berlin Buletinul Informativ*, organul legionarilor refugiați, sub conducerea lui Constantin Papanace.

August 10: Constantin Papanace, în numele grupului legionarilor refugiați la Berlin, prezintă conducătorului secției de politică externă a Partidului Național Socialist, Alfred Rosenberg, un memoriu privitor la politica externă a Mișcării Legionare în legătură cu evenimentele din România.

August 11: Horia Sima face declarații presei străine prin care demască o acțiune de intrigă a legației engleze din București, care răspîndise un manifest ostil puterilor Axei, ca și cum ar aparține Legiunii.

August 16: Audiența colectivă la rege a fruntașilor legionari: Horia Sima, Traian Brăileanu, Corneliu Georgescu și Radu Mironovici. Nu se ajunge la înțelegeri.

August, a doua jumătate: Importante întrevederi ale lui Octavian Roșu și dr. Ovidiu Biriș cu dr. Valer Moldovan, trimisul special al regelui Carol al II-lea în Germania. Se sondează cercurile oficiale germane în raport cu Legiunea și persoana regelui.

August 29: Guvernul dă o largă amnistie politică în țară printr-un decret regal care privește delictele de natură politică, începînd de la 1 ianuarie 1937.

Septembrie 3: Marți, ora 9 seara: izbucnirea revoluției legionare organizată de Horia Sima în centrele Timișoara, Deva, Alba Iulia, Sibiu, Brașov, Constanța și București. Horia Sima lansează un manifest cu data de 1 septembrie prin care se cere abdicarea regelui Carol al II-lea. Mari manifestații au loc în Capitală. Se dau lupte între autorități și legionari care atacă și ocupă instituțiile publice în centrele principale de atac: București, Brașov, Constanța. Au jertfit viața următorii legionari: la Brașov – Lucian Caramlău, Grigorescu Grigore, Sălceanu Constantin, Ștefănescu Gheorghe, Sultan Donat. La Constanța – Ardeleanu Constantin, Caporani Cristu și Cavachi Ilie.

Septembrie 4: Guvernul Gigurtu demisionează. Generalul Ion Antonescu este însărcinat cu formarea noului guvern.

Septembrie 5: Generalul Ion Antonescu primește puteri depline de la regele Carol al II-lea. Constituția din 1938 este suspendată. Legionarii arestați la 3 septembrie sînt eliberați de gen. Antonescu. Uriașe manifestații în Capitală și în toată țara.

La întrebările ce i-am pus Domnului Bogoș, numitul ne-a declarat verbal că bănuiește că s'a pus la cale un atentat la viața conducătorilor naționali-țărăniști din Basarabia și că bănuiala lui se confirmă chiar prin scrisoarea adresată Domnului Halippa. Crede că asemenea lucru se poate întîmpla dat fiind calitatea și activitatea membrilor grupării Gărzi de Fier.

Deocamdată ca persoane, care ar putea să organizeze sau să execute acest lucru bănuiește pe studentul Filip din Chișinău, un învățător de la Buiucani, Chișinău, Baltaga și alți trei, patru inși cărora le va putea spune numele mai târziu, după ce îi va identifica.

Motivele care l fac să susțină acest lucru este că toți cei arătați mai sus fac parte din gruparea Gărzi de Fier din localitate și a fost urmărit de unii din ei.

Anexez la prezentul reFierat și foto-copia scrisorii mai sus arătate și Vă rog să binevoiți a dispune.

CHESTOR DE POLIȚIE (semnătura)

DOMNIEI SALE

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE AL BASARABIEI CHIȘINĂU

F.680, inv.1, d.3705, fila 259

Documentul nr. 289

Lui Pantelimon Halippa (personal)
Clubul-partidului Național-țărănesc
Str. Alexandru cel Bun
(Casa Herța)
Loco
26/VII-36

Domnule Halippa,

Prin prezenta te avizăm să te pregătești de moarte. Oricât te-ai Fieri, oricâte „gărzi țărănești” sau jidovești te-ar apăra, în orice hrube, sinagogi sau spitale te-ai ascunde te va lovi aceeași mână românească ce a suprimat pe trădătorul M. Stelescu. Deși nu se teme de tine Țara (prea ești prost ca să-i poți aduce măcar răul ce-l aducea „fratele Mihail I”) – vrea totuși să se spele de canalii a la Halippa, Călinescu, de comuniști ca Bogoș, Mihalache etc.

Poți de asemenea să-l previi pe Bogoș, cel cu gărzi că după tine îi vine rîndul lui. Te sfătuim acum creștinește să te pocăiești în puține zile ce mai ai de trăit părăsind sinistra sectă francmasonă, de moarte tot nu vei scăpa, dar cel puțin de osînda veșnică.

Mâna Arhanghelului este grea !!!

Echipa morții – secția Moldovei centrale – centrul Chișinău.

F.680, inv.1, d. 3705, fila 259

Anul 1936

Documentul nr. 287

7 Mai 1936

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Avem onoarea a vă raporta următoarele: conducerea organizației Partidului Național Creștin din județul Lăpușna, în zilele de 6 și 7 Mai 1936 a lansat o circulară către președinții de sectoare sătești prin care îi invită ca pentru ziua de 14 Mai 1936 – să participe cu toți membrii lor la o mare întrunire ce va avea loc în acea zi la orele 8 în Călărași-Târg.

Populațiunea acestui oraș fiind de origină etnică evreiască este foarte agitată de teama unor incidente sau chiar devastări, mai ales că se exprimă în acest sens unii membri ai citatului partid, pentru care motive comunitatea evreiască a luat hotărâre ca o delegație formată din membrii ei să facă intervențiile necesare pe lângă autoritățile din Chișinău și chiar din București, în scopul ca întrunirea să nu aibă loc în Călărași-Târg.

Personalul acestui oficiu de poliție fiind format numai de 2 ofițeri de poliție, un agent, un șef de secție și 10 gardieni nu poate asigura menținerea ordinei mai ales că secția de jandarmi Călărași nu ne-ar putea pune la dispoziție decât 5-6 jandarmi.

Cazul s'a raportat și Chesturii Chișinău.

Anexăm în original un exemplar din circulara lansată și Vă rugăm să binevoiți a dispune.

ȘEFUL DET. DE POLIȚIE

Semnat Ștampila

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 288

REFERAT

31 iulie 1936

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Am onoare a Vă raporta că în ziua de 30 Iulie a.c., s'a prezentat subsemnatului la acest Inspectorat D-l Dumitru Bogoș, vice-președinte al partidului național-țărănesc, organizația Lăpușna, - care ne-a prezentat o scrisoare anonimă adresată D-lui Pantelimon Halippa, președintele partidului național-țărănesc din Basarabia și prin conținutul căreia atât Domnia Sa cât și D-l Bogoș sunt amenințați cu moartea. Scrisoarea, după cum se vede, a fost expediată din Chișinău de cineva care aparține grupării Gârzei de Fier din Chișinău.

Septembrie 6: *Minunea Arhanghelului Mihail:* Prăbușirea tiraniei carliste. Abdicarea regelui Carol al II-lea. Dimineața la ora 6, regele Carol al II-lea abdică în favoarea fiului său Mihai, care este proclamat rege în aceeași zi, la orele 8. Manifestații uriașe în toată țara ale legionarilor și ale poporului întreg. Proclamația gen. Ion Antonescu prin care anunță țării un regim al tineretului, nădejdea neamului. Horia Sima sosește în Capitală venind de la Brașov. La ora 16 are o întrevvedere cu gen. Antonescu, în care se discută participarea Mișcării Legionare la guvern. Se duce apoi la sediul legionar din str. Gutenberg, pe care-l ia în primire, în numele Mișcării. În aceeași după-amiază, Forul Legionar, întrunit în casa colonelului Zăvoianu, salută prin glasul lui Corneliu Georgescu pe Horia Sima ca urmaș al Căpitanului.

Septembrie 7: În toată țara continuă manifestațiile legionare. Horia Sima ia în primire de la autoritățile militare Casa Verde. Aici are loc un parastas pentru Ion Moța, Vasile Marin și a tuturor camarazilor căzuți în anii 1938-1939. legionarii iau în primire sediile și proprietățile lor confiscate. Reapare ziarul *Buna Vestire*. Horia Sima dă un manifest prin care suspendă pentru cîtva timp manifestațiile legionare, în scopul păstrării liniștii și a ordinii. Înfirmarea legionarilor căzuți la Constanța în luptele de la 3 septembrie. Cu știrea și aprobarea gen. Antonescu, comandantul legionar Vasile Boldeanu pleacă cu un avion militar la Timișoara, pus la dispoziție de comandorul Jienescu, pentru a împiedica pe regele Carol să-și ducă în străinătate averile fabuloase ce le-a furat din țară. Trenul în care se refugiază regele Carol nu poate fi oprit. Se trag focuri de armă în ferestrele trenului de către legionarii masați de-a lungul liniei ferate.

Septembrie 8: Sînt înmormîțați la Brașov legionarii căzuți la 3 și 6 septembrie la Brașov și Vîlcele: Caramlău Lucian, Grigorescu Grigore, Sălceanu Constantin, Ștefănescu Gheorghe, Sultan Donat. Vasile Iasinschi începe reorganizarea centrului Răzleți din București. Constantin Papanace trimite în numele grupului refugiat la Berlin telegrame prin care salută biruința legionară către gen. Ion Antonescu, prof. Ion Zelea Codreanu și Horia Sima.

Septembrie 11: Marea solemnitate a reînhumării celor 46 de legionari asasinați în lagărul de la Miercurea Ciuc în noaptea de 21 septembrie 1939 la cimitirul eroilor legionari din Predeal. Horia Sima dă directive pentru organizarea sărbătoririi zilei Căpitanului. Radu Mironovici, Vasile Iasinschi și Aristotel Gheorghiu sînt însărcinați cu organizarea acestei solemnități.

Septembrie 13: Marea sărbătorire a zilei de naștere a Căpitanului. 10.000 de legionari defilează în capitala țării, de la biserica Ilie Gorgani și pînă la Casa Verde. Horia Sima, Comandantul Mișcării Legionare, vorbește la mormîntul lui Moța și Marin, despre lupta Căpitanului și sensul vieții legionare. Grupul legionarilor refugiați la Berlin fundează capela română din capitala Germaniei, cu prilejul comemorării Căpitanului. Se oficiază un parastas, dîndu-se capelei numele de Arhanghelul Mihail și considerîndu-se Căpitanul ca prim ctitor. Constantin Papanace citește actul de fundație. La această solemnitate, pe lîngă toți legionarii aflători în Berlin, a mai participat, din partea guvernului german, ministrul cultelor, Karl Hanns. Constantin Papanace trimite lui Adolf Hitler, în numele grupului legionarilor refugiați în Germania, o telegramă, la plecarea spre țară, în care mulțumește pentru ospitalitatea acordată.

Septembrie 14: Proclamarea Statului Național Legionar. Se alcătuieste noul guvern, sub conducerea generalului Ion Antonescu. Din el fac parte următorii membrii legionari: - Horia Sima, Comandant al Mișcării Legionare și vicepreședinte al guvernului; - Vasile Iasinschi, Ministrul Muncii și al Sănătății; - Traian Brăileanu, Ministrul Educației Naționale. - Ion Protopopescu, Ministru al Inventarului; - Mihail Sturza, Ministru de Externe; - Corneliu Georgescu, Subsecretar de Stat al Colonizărilor; - Constantin Papanace, Subsecretar de Stat la Finanțe; - Alexandru Constant; Subsecretar de Stat la Propagandă; - Horia Cosmovici, Subsecretar de Stat la Președinție.

Septembrie 15: M.S. Regina Mamă Elena sosește în Capitală întorcîndu-se din Italia din exil. Poporul și legionarii îi fac o impresiionantă primire. Se întoarce în țară sub conducerea lui Constantin Papanace, grupul legionarilor refugiați în Germania, împreună cu soția Căpitanului, doamna elena Zelea Codreanu. Horia Sima comandantul Mișcării Legionare, adresează un apel legionarilor, cerînd mobilizarea tuturor elanurilor pentru refacerea Țării.

Septembrie 18: Bunurile fostei organizații *Straja Țării* trec în patrimoniul Mișcării Legionare.

Septembrie 22: Ziua martirilor legionari. Vasile Iasinschi organizează cea dintâi solemnitate a pomenirii eroilor și martirilor legionari, la Predeal. Au participat: Generalul Ion Antonescu, Horia Sima și miniștrii plenipotențieri ai Germaniei și Italiei la București: Fabricius și Palerno Chigi. În aceeași zi au avut loc mari solemnități comemorative la locurile de martiraj: Râmnicul Sărat, București, Vaslui și Rîșnov.

Septembrie: Guvernul ia primele măsuri cu caracter antisemit. Jidanii sînt eliminați din Sindicatul ziaristilor, din barouri etc...

Septembrie 26: Înființarea *Ajutorului Legionar*. Horia Sima, Comandantul Mișcării Legionare, dă circulara de înființare a *Ajutorului Legionar*. Ilie Gîrneață, comandant al Bunei Vestiri, este însărcinat cu conducerea acestei noi organizații.

Septembrie 30: Ilie Gîrneață, conducătorul *Ajutorului Legionar*, adresează un apel, chemînd inimile generoase ale neamului să ia parte la marea bătălie începută.

Octombrie 1: *Ajutorul Legionar*, începe să funcționeze avînd sediul central în București, strada Roma. Chiar de la înființare, această primă instituție legionară, a stîrnit un mare entuziasm în popor și o largă participare sufletească și materială.

Octombrie 2: Profesorul Traian Brăileanu, Ministrul Educației Naționale, începe reforma învățămîntului.

Octombrie 5: Începe revizuirea procesului Căpitanului. Colonelul Zăvoianu este instalat la prefectura de poliție.

Octombrie 6: Are loc în Capitală o mare manifestație legionară organizată de Radu Mironovici, Comandant al bunei Vestiri. Peste una sută de mii cămăși verzi au defilat prin fața generalului Ion Antonescu, Horia Sima și a reprezentanților diplomați ai puterilor Axei.

Octombrie 9: Horia Sima, Comandantul Mișcării Legionare, ține un discurs, în aula liceului Andrei Șaguna din Brașov, despre raporturile româno-maghiare.

Octombrie 10: O echipă de o sută de legionari sub comanda lui Victor Silaghi, ca invitați la marile serbări ale tineretului italian la Padova, defilează în fața Ducei Mussolini.

Octombrie 13: Reapare *Libertatea* proprietate a familiei Ion I. Moța, redactată de Viorel Trifa.

Octombrie 14: Ziarul *Cuvîntul* își reia apariția sub direcția profesorului Petre P. Panaitescu.

Octombrie 15: Decret lege Nr. 3460 de reorganizare pe baze noi a U.N.S.C.R.-ului, în competența căruia cad toate problemele de educație națională, asistență, burse, sport, raporturi externe etc. ale studențimii române.

Octombrie 16: Horia Sima, Comandantul Mișcării Legionare, dă printr-o circulară, directive pentru reluarea bătăliei fierului vechi.

Octombrie 27: La Predeal are loc solemnitatea reînhumării eroilor martiri legionari asasinați în lagărul de la Vaslui, precum și depunerea urnelor cu cenușa celor uciși în prigoana anului 1939: Vasile Christescu, locot. Nicolae Dumitrescu, Nicoleta Nicolescu, Victor Dragomirescu, Clement Gheorghe, grupul Nadoleanu, și grupul Miti Dumitrescu. Constantin Papanace întreprinde o acțiune de intervenție oficială în sprijinul eliberării românilor macedoneni din Grecia.

Noiembrie 1: Reapare *Cuvîntul Studențesc* ca organ oficial al U.N.S.C.R. – ului.

Noiembrie 2: O delegație a tineretului legionar condusă de Nicolae Petrașcu, Constantin Stoicănescu și Ilie Șmultea, pleacă în Germania, în urma invitației făcute de organizația tineretului german.

Noiembrie 3: Deschiderea festivă a cursurilor de la Universitatea din București. Țin cuvîntări: P. P. Panaitescu, rectorul Universității și conducătorul studențimii bucureștene Dr. Valer Neagoe. Pentru prima dată, după 20 de ani de lupte, cînd această solemnitate se oficiază într-un cadru de perfectă armonie între studențime și profesori.

Noiembrie 4: Decret regal prin care Viorel Trifa este numit președinte al U.N.S.C.R. pe o perioadă de 3 ani.

13.	NICOLAE V. HENICU Născut com. Teleșeu, jud. Orhei în anul 1913	Domiciliat în Chișinău. Dr. Hîncești	Idem
14.	SPĂTARU PAVEL, Născut în Chișinău în august 1913	Domiciliat în Chișinău, Poșta Veche nr. 28	Membru de cuib în organizație.
15.	LUCOV GRIGORE Născut în 1913 în or. Chișinău	Domiciliat Chișinău, str. Chirovscaia nr.2	Membru de cuib în organizație.

Se certifică exactitatea prezentului tablou.

COMISAR
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil. 1221-1222

Documentul nr. 286

TABEL NOMINAL

Tinerii care fac parte din clasa anilor 1933, 1934 și 1935
(născuți în anii 1912-1913) care fac parte din organizația „Garda de Fier”

1.	CHIPARIS VASILE Născut în com. Carahamut, jud. Ismail. – la 30 Ianuarie 1911	Domiciliat în Chișinău, str. Ștefan cel Mare nr. 166	Membru activ în Garda de Fer – șeful cuibului Ion Ghica Vodă
2.	GRIGORE FILIPNăscut în com. Pănășești, jud. Lăpușna, la 22 Ianuarie 1911	Domiciliat Panașești, actualmente student, Facultatea Teologie, Chișinău	Membru activ în organizație, șeful cuibului din comuna Pănășești
3.	ȘVEDU GHEORGHE, născut la 13 mai 1912 în com. Persecina, jud. Orhei	Domiciliat în Chișinău, str. Tighinei nr. 15	Membru activ în organizația „Garda de Fier” șeful cuibului Tudor Vladimirescu
4.	URZANOVSKI AVERCHIE Născut la 22 octombrie 1912 în Chișinău	Domiciliat Chișinău, str. Dragoș Vodă 19	Membru activ în organizația „Garda de Fier”. Șeful cuibului Mircea cel Mare
5.	CULA SIMION Născut în com. Bălceara jud. Lăpușna, în anul 1912	Domiciliat în Chișinău, Regele Carol I, nr. 14	Membru activ în organizația „Garda de Fier”, șeful cuibului „Traian”
6.	CHIRGAN CONSTANTIN, Născut în Chișinău la 3 Iunie 1912	Domiciliat în Chișinău, str. Nistrului nr. 18	Membru activ în organizația Garda de Fier, Șeful Cuibului Petre Rareș
7.	DONTOV TIMOFEL, Născut în Chișinău în anul 1913	Domiciliat în Chișinău, str. Piața Ciuflei nr.8	Membru în organizația fără însărcinări speciale
8.	MAHNACI ALEXANDRU, Născut în Chișinău la 28 Martie 1913	Domiciliat în Chișinău, str. Alexandru Cotruță nr. 2	Idem
9.	TERAIEV TEODOR, Născut în Chișinău la 16 februarie 1913	Domiciliat Chișinău, Malina Mică str.6, casa 22	Idem
10.	VAVILA SEVASTRU, Născut în com. Erdec Barno, jud. Ismail	Domiciliat în Chișinău, str. Regele Ferdinand, nr. 30	Membru activ în organizație, Capabil de acte de teroare
11.	ZUBCOV ANATOLIE, Născut com. Cobeleni, jud. Orhei, la 17 Mai 1913	Domiciliat în Chișinău, str. Leovei Nr. 85	Membru activ în organizația Garda de Fier, Șeful Cuiubului Omul Dreptății
12.	VIERU PANTELIMON Născut în Orhei la 17 Iulie 1913	Domiciliat în Chișinău, str. Caucaz Nr.32	Membru în cuib în organizația Garda de Fier, fără însărcinări speciale.

Noiembrie 7: Își găsesc moartea într-un accident de automobil, legionarii: Necrelescu Eugeniu și Aron Valeriu.

Noiembrie 8: Mare serbare legionară la Iași, în prezența M.S. Regelui Mihai, a generalului Ion Antonescu și a Comandantului Mișcării Legionare, Horia Sima. Iau parte delegații ale tineretului german și italian, orașul Iași este proclamat orașul Mișcării Legionare. Reapare *Pământul Strămoșesc* sub conducerea Comandanților Bunei Vestiri. Apare cel dintâi timbru poștal oficial cu efigia Căpitanului.

Noiembrie 10: Deschiderea noii Universități a Transilvaniei la Sibiu, în prezența generalului Ion Antonescu, Conducătorul Statului și a Comandantului Mișcării Legionare, Horia Sima. Cutremurul. Toate organizațiile legionare depun o muncă uriașă pentru repararea dezastrului.

Noiembrie 11: Se înființează organizația Munca Legionară, sub conducerea lui Constantin Stoicănescu.

Noiembrie 12: Generalul Ion Antonescu, însoțit de o delegație legionară compusă din Mihail Sturza, Constantin Papanace, Vladimir Dumitrescu, Alexandru Constant, pleacă în Italia unde este primit de Ducele Benito Mussolini.

Noiembrie 14: România fiind complet lipsită de blindate și găsindu-se sub amenințarea permanentă a armatei sovietice, Guvernul Național Legionar cere Germaniei să-i procure două unități de blindate. Acestea sînt imediat trimise de către nemți împreună cu instructorii necesari. Datorită nerușinatelor afaceri ale Regelui Carol al II-lea și a guvernelor sale, în legătură cu armamentul și înzestrarea oștirii, unitățile acestea de blindate vor fi singurele cu care vom intra în război împotriva URSS și pentru eliberarea Basarabiei. Mussolini protestează și cere ca România să primească și ajutor italian sub formă de trupe. Este refuzat. Marele luptător naționalist ardelean, protopopul Ion Moța, încetează din viața în vîrstă de 72 ani în urma unei scurte boli, în București.

Noiembrie 22: Generalul Ion Antonescu, împreună cu o delegație de demnitari legionari este primit de Fuhrer-ul Adolf Hitler, la Berlin. Delegația legionară este compusă din Mihail Sturza, Ministru de Externe, Vasile Iasinschi, Ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, Constantin Papanace, Subsecretar de Stat la Departamentul Finanțelor, Alex. Constant, Subsecretar de Stat în Ministerul Propagandei.

Noiembrie 23: România Legionară aderă în mod solemn la pactul tripartit semnat la 27 Septembrie 1940, între Germania, Italia și Japonia, la Berlin. Adeziunea României la Pactul Tripartit (prevăzut a fi Cvadripartit) este semnată de Antonescu dar nu și de Sturdza.

Noiembrie 25: Încep săpăturile la Jilava pentru deshumarea rămășițelor pămîntești ale Căpitanului, Nicadorilor și Decemvirilor.

Noiembrie 26-27: Mulțimea legionarilor revoltați la vederea osemintelor sfințite prin martiraj ale Căpitanului, pedepsește pe cei 64 de deținuți politici închiși la Jilava, adevărații vinovați în chinuirea tineretului neamului românesc și de sfișierea pămîntului Țării.

Noiembrie 27: Procesul Căpitanului este revizuit și sentința de condamnare este anulată. La Casa Studenților din București se adună Consiliul Suprem al UNSCR-ului cu delegații din toată țara. Viorel Trifa este ales președinte al UNSCR-ului și însărcinat cu reorganizarea vieții studențești. În aceeași zi se instalează la președinția Centrului Studențesc București, Dr. Valer Neagoe.

Noiembrie 29: Marea solemnitate a reînhumării rămășițelor pămîntești ale Căpitanului, Nicadorilor și Decemvirilor la mausoleul de la Casa Verde. Prin fața nației îndurerate, cortegiul marilor martiri – purtat și condus de zeci de mii cămăși verzi – parcurge ultimul drum prin Capitala Țării, însoțit fiind de toți conducătorii Legiunii, ai Statului și reprezentanții diplomați ai Germaniei, Italiei, Spaniei și Japoniei. La înmormîntarea Căpitanului au mai participat Baldur von Schirach, conducătorul H.J.-ului și Bohle, șeful org. externe al NSDAP-ului.

Decembrie 10: Sărbătorirea zilei studențimii. Participă: Comandantul Mișcării Legionare, Horia Sima, Ministrul Educației Naționale, Profesor Traian Brăileanu, rectorul Universității din București, Profesor P. Panaitescu, Profesorii universitari din București și delegații studențimii italiene și germane: Dr. Valseriati, Roma și Dr. Ronneberger, Viena. Iau cuvîntul: Horia Sima, Comandantul Mișcării Legionare, Dumitru Groza din partea muncitorimii legionare, Viorel Trifa și delegații studențimii

străine. Cu acest prilej se sfințește drapelul studențimii lucrat de studentele din București, reprezentînd o Românie Mare brodată cu fir pe culorile naționale.

Decembrie 12: Horia Sima, Comandantul Mișcării Legionare, dă un ordin circular către legionarii din cadrele armatei prin care le dă instrucțiuni de comportare.

Decembrie 19: Generalul Ion Antonescu demite pe Mihail Sturza din postul de ministru al Afacerilor Străine.

Anul 1941 Ianuarie 15: Antonescu îl vizitează pe Hitler la Strasburg, Hitler îl informează despre iminentul război cu URSS și cere colaborarea României. Antonescu pretinde că trebuie să lichideze mai întîi Mișcarea Legionară, care ar fi fost un *element de dezordine*. Antonescu uită să ceară material modern de război pentru armata română. Condiția *sine qua non* a participării noastre la război trebuia să fie tocmai livrarea urgentă a acestui material. În tot timpul campaniei din Rusia, armata română va fi lipsită de materialul necesar.

Ianuarie 19: Conflict între Generalul Antonescu și Generalul Petrovicescu, ministru de interne și prieten al Mișcării Legionare. Demiterea lui Petrovicescu.

Ianuarie 21: Sub pretextul unei *conferințe* toți prefecții de județe (care erau în majoritate covârșitoare legionari) sînt chemați de generalul Antonescu la București. În absența acestora, coloneii de armată mai vechi, care fuseseră și prefecți pe vremea lui Carol al II-lea, cînd primesc de la generalul Antonescu ordinul de a deschide plicurile sigilate, primite cu două săptămîni în urmă. În ele găsesc ordinul de a ocupa prefecturile. Reamintim că pe vremea coloneilor prefecți, Carol al II-lea, cu ajutorul lor a executat peste 500 de legionari fără nici un fel de judecată. Așa începe lovitura de stat a lui Antonescu împotriva Statului Național Legionar, cunoscută mai tîrziu drept, culmea, „rebeliunea legionară”, ca și cum legionarii se revoltau împotriva propriei lor guvernări. Legionarii opun lui Antonescu o rezistență îndîrjită dar pasivă, în chiar clădirile pe care le ocupau în exercițiul legal al funcțiilor publice. La focurile de armă ale soldaților legionarii răspund trăgînd numai deasupra capetelor acestora. Antonescu cere *sfatul și ajutorul lui Hitler*, care îi răspunde: *lichidează Mișcarea*. Trupele germane staționate în România primesc ordinul să zdrobească Mișcarea Legionară dacă acesta nu renunță la rezistență.

Ianuarie, noaptea 22-23: Dr. Neubacher, însărcinat cu afaceri german, este primit de Horia Sima. El este purtătorul de cuvînt din partea lui Antonescu și a lui Hitler, că nu se va lua nici o măsură de represiune împotriva legionarilor. De asemenea, Dr. Neubach afirmă că este împuternicit să propună participarea Mișcării Legionare la un nou guvern, cu singura condiție ca orice rezistență legionară față de puciul lui Antonescu, să înceteze înainte de 23 ianuarie, ora 12. Rezistența legionară încetează la București înainte de orele 8 dimineața, iar în provincie înainte de orele 11. Totuși la ordinele lui Antonescu Armata trage în populația pașnică din centrul Bucureștiului. Statisticile lui Antonescu menționează cifra de 360 de morți, dintre care multe femei și un însemnat număr de copii. Astăzi s-a dovedit că Antonescu făcuse cu două săptămîni înainte de puci un pact cu membrii partidului comunist pentru ca aceștia să ajute la așa zisa devastare a cartierelor evreiești și la asasinarea unor evrei în frunte cu comitetul sionist.

Ianuarie-Iunie: Arestări, procese sumare, condamnări la moarte și execuții de legionari de către Antonescu, cu consimțămîntul noului ministru german, Manfred von Kilingier. Legionarii care reușesc să se refugieze în Germania sînt imediat închiși în lagăre.

Documentul nr. 285

2 Decembrie 1935

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

La ordine Dvs. No.82207 din 25 Noiembrie și No.69441 din 7 Octombrie a.c., avem onoarea a raporta că în ziua de 15 Septembrie a.c., toți tinerii premilitari în număr de 24 din satul Șercani comuna Izvoare județul Orhei, nu s'a prezentat la instrucția premilitară. D-l sublocotenent de rezervă P. Ștefărtă comandantul subcentrului premilitar din acea comună întâlnită în ziua de 19 Septembrie în comuna Chiperceni. Tânărul Cotruță Gheorghe din acel sat ce face instrucție premilitară l-a întrebat de ce nu a au venit tinerii la ziua de instrucție de 15 Septembrie la care tânărul i-a spus că întrucât s'a înscris în partidul cuzist și în programul acestui partid nefiind prevăzută instrucția premilitară, ei nu se vor mai prezenta la înscriere.

În același timp i-a mai afirmat că de către tânărul Toader Hopleac din satu Șercani s'a întocmit o listă de toți tinerii premilitari strîngînd și câte 10 lei de la fiecare ca cotizație, făcînd în același timp și propagandă printre ei nici unul să nu se mai prezinte la instrucția premilitară, recomandîndu-se tot odată că el este comandator, tinerii cuziști și îi va scăpa de instrucții.

În urma acestei propagande întreprinse de Toader Hopleac au aderat 14 tineri care au refuzat și pentru a doua oară să se prezinte la instrucție iar 10 dintre tineri s'au prezentat cerînd să fie iertați fiindcă au fost duși în eroare de Toader Hopleac.

Domnul Sublocotenent de rezervă Ștefărtă luînd cunoștință de cele de mai sus, a luat contact cu plutonierul major șeful secției jandarmi Susleni cu care s'a transportat în satul Șercani și din cercetări au stabilit complecta vinovăție a tânărului Toader Hopleac, căruia i s'au dresat acte înaintîndu-l legiunii jandarmi Orhei, pentru continuarea cercetărilor al căror rezultat Legiunea de jandarmi nu ni l-a comunicat în prezent. Binevoiți vă rog a cunoaște din cercetările întreprinse până în prezent, în restul regiunii noastre asemenea propagandă printre tineri premilitari nu ni s'a mai semnalat.

Chestiunea se urmărește îndeaproape și orice informațiuni vom mai poseda vom raporta la timp.

INSPECTOR REGIONAL
Semnat

ȘEFUL SERVICIULUI
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI DIRECTOR GENERAL AL POLIȚIEI BUCUREȘTI
DIRECȚIA SIGURANȚEI

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEAIII

Documentul nr. 283

28 Noiembrie 1935

POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ
SERVICIUL DE INFORMAȚIUNI
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

Avem onoarea a vă înainta o copie, o notă informativă privitoare la starea de spirit din Briceva-Soroca, în urma omorârei de către evrei a cuzistului Damian Alexandru, de cuprinsul căreia vă rugăm să binevoiți a lua cunoștință și a dispune măsuri pentru completarea celor arătate comunicându-ne la timp rezultatul.

DIRECTOR GENERAL
Semnat

SUB DIRECTOR
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA III

Documentul nr. 284

Copie

Notă

Relațiunile dintre români și evrei în regiunea Briceva-Soroca în urma uciderii de către aceștia din urmă a lui Damian Alexandru, sunt foarte încordate. Deocamdată românii nu-și manifestă ura lor, pentru a nu fi împiedicați de a lua parte la congresul proiectat pentru 14 Noiembrie a.c. Continuă numai boicotul evreilor și așteaptă ziua de 14 Noiembrie a.c, când speră că puterea va fi dată Partidului Național-Creștin , căci în caz contrar “o vor lua cu forță”.

Novițchi, șeful organizației L.A.N.C., a jurat cu mâna pe sicriul victimei din ziua de 19 Oct. că va fi răzbunat, iar jandarmii sunt acuzați de cuziști că au fost cumpărați de evrei.

De teama represaliilor, evreii au hotărât să plece din comună. Ei strâng fonduri necesare pentru obținerea eliberării lui Tendler Leib, fost primar și actualmente deținut pentru că a lovit pe decedatul Damian Al. Acest evreu pe când i se întocmea fișa de către postul de jandarmi, adresându-se șefului de post “N’ai să mai dai ochi cu mine? N’am să mă întorc eu?” Deasemenea Senatorul cuzist Mumuianu este amenințat cu moarte de către evrei.

P. Conf.
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA III

ALEXANDRU MORARU, BENEDICT CIUBOTARU

GARDA DE FIER ÎN BASARABIA

D O C U M E N T E

Chișinău 2011

BASARABIA ÎN NOTIȚELE LUI CORNELIU ZELEA CODREANU

Probabil că vă dați bine seama că în prezentul volum va fi vorba de Mișcarea Legionară din Basarabia, care a avut și, bănuiesc eu, mai are rădăcini adânci în solul fertil al acestei bucăți de pământ românesc.

Contribuția noastră este destul de modestă dacă ținem cont că propunem cititorului câteva sute de documente, care se publică în premieră absolută.

În notițele lui Corneliu Zelea Codreanu „Scurt istoric al Mișcării Legionare” (începând de la 8 noiembrie 1929), (de fapt este o reluare din culegerea „Din luptele tineretului român 1919-1939” (colecția istorie și adevăr) , care deși a apărut în 1993 la Editura Fundației Buna Vestire la ediția a III –a, volumula devenit o raritate bibliografică) se relatează:

„La 23 ianuarie am plecat și eu la Berești în Basarabia. De acolo la Gănești, la Cristian, unde călăreții mă așteptau. Iată-ne din nou plecați pe crestele dealurilor. Întrăm cântând în Tudor Vladimirescu, în Rogojeni și duminică seara suntem la Oancea. Ne aflăm pe dealul de la Roșcani. Picoarele cailor noștri bat pământul pe care s’a jucat cu câteva sute de ani în urmă o mare tragedie.

„Uite pe aici, pe locurile acestea, a fost legat de două cămile și rupt în două de către turci, Ion Vodă cel Cumplit, Domnul Moldovei”, spune Dumitru Cristian. Mai târziu, în anul 1933, legionarii sub conducerea lui Lefter au făcut o slujbă cu șapte preoți, pentru sufletul acestui Domn al nostru, și al ostașilor lui căzuți acolo, și au ridicat o cruce de fier.”

Vom întrerupe aici pentru puțin timp notițele Căpitanului pentru a confirma cele spuse mai sus. Pentru aceasta vă prezint un document depistat din Arhiva Națională a Republicii Moldova:

22 august 1933

Domnului Director General al Poliției București

Domnule Director General,

Avem onoarea a vă raporta că în ziua de **15 august** a.c.a avut loc sfințirea crucei pusă de organizația „Garda de Fier” în comuna Roșcani, jud. Covurlui, în amintirea războaelor ce au avut loc acolo, între turci și Domnitorul Ion Vodă cel Cumplit. Din Cahul a plecat avocatul Lefter, președintele „Gărzii de Fier”, împreună cu mai mulți tineri.

Inspector Regional semnat

Șeful Serviciului semnat

Să revenim la notițe:

Duminică seara eram la Oancea, sat mare răzășesc, pe malul Prutului. Suntem bine primiți de români. Ne-au împărțit pe la case. Eu sunt găzduit la prof. Antohi, cumnatul inginerului Clime, o familie de oameni cu mult suflet românesc. A doua zi, luni 27 ianuarie, e târg la Cahul. N’am intrat până acum în Basarabia. Ce ar fi dacă am face o incursiune și am intra acum în Cahul ? Nu cunosc acest oraș, dar e la șapte km de Oancea. A doua zi dimineață, călăreții sunt adunați în drum. Pe lângă cei vechi, încă 15 din Oancea, de toți 32.

Traian Antohi, șeful legionarilor din Oancea, mi-a făcut o cruce de vre-o 200 cm. Cu această cruce în mână am trecut în fruntea călăreților Prutul, pe pământul Basarabiei, îndreptându-ne spre Cahul. La marginea orașului, doi studenți Roșu și Mihăileanu, ne-au ieșit înainte, auzind din zvon că sosim. Conduși de ei, trecem pe străzile orașului, în cântece. Lumea sare pe la Fierestre, pe la porți și începe a se lua după noi. Ajungem în piață; în câteva minute e adunată în jurul nostru o mare de capete. Peste 5000 țărani basarabeni. Noi cântăm „Scoală, scoală măi Române!” Miile de ochi privesc și recunosc

Documentul nr. 282**9 Noiembrie 1935**

Domnule Inspector Regional,

La ordinul Domniei Voastre cu No. 18457 din 3 Noiembrie a.c., avem onoarea a raporta că din cercetările făcute de noi în jurul coloniei evreiești Briceva, în legătură cu starea spiritelor, am constatat următoarele.

Satele Baraboi, Mihăileni – Bălți și Scaieni, Ghizdita, Frasin și Țîrnova – Soroca se mențin încă agitate pe chestiunea incidentelor petrecute la 19 Octombrie a.c.

Țăranii nu frecventează colonia evreiască Briceva și tot comerțul lor îl îndreaptă spre Zgurița, sub influența apariției agitatorilor Cuziști.

Majoritatea locuitorilor nutresc sentimente antisemite conduși fiind în mod discret de preotul Cucuietu din Mihăileni Bălți care des este vizitat de avocatul Ghimbescu din Bălți.

În ziua de 2 Noiembrie s’au lansat mai multe manifeste cuziste printre tineri premilitari și se bănuiește ambii dascăli și preotul Cucuietu.

Agitatorul cuzist Novițchi are strânse legături cu locuitorii din satul Baraboi - Bălți și aceștia sunt hotărâți că dacă evreii arestați la Briceva, îndeosebi primarul Tendler, care e considerat ca principalul autor al crimei, va fi pus în libertate, ei vor năvăli în Briceva, întrucât sunt informați că s’au făcut demersuri la București pentru eliberarea lui.

După cum am raportat, în Colonia Briceva a sosit D-l Procuror General din Chișinău și cu organele judiciare de aci, cercetează din nou evenimentele petrecute, în acest scop au fost aduși din arestul preventiv cei deținuți, precum și martori țărani, cercetările s’au făcut în Briceva, iar martorii propuși de acuzați, au fost cercetați în satul Țîrnova-Soroca.

Majoritatea țăranilor din satele arătate mai sus zilnic discută și așteaptă plecarea la București în vederea congresului de la 14 Noiembrie, atât la țărâniști cât și la cuziști, organizațiunile locale neprimind până în prezent instrucțiuni de la centru.

Zilnic se fac patrulări de jandarmi în împrejurimi, iar la Țîrnova se află o rezervă de 50 soldați sub comanda D-l căpitan Văleanu din Chișinău.

Menținem supravegherile în această direcțiune și noi constatări se vor raporta la timp.

ȘEFUL POLIȚIEI

Semnat Ștampila

Șef. Bir. de Sig.

Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL AL POLIȚIEI CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA III

Documentul nr. 280

8 Octombrie 1935

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

Avem onoarea a raporta că în ziua de 3 Octombrie a.c în orașul Hotin a avut loc adunarea partidului L.A.N.C. la care a luat parte D-l deputat Ciolac, șefi de sectoare din județ circa 100 membri și tineri simpatizanți ai L.A.N.C., unde s'a anunțat și s'a făcut fuziunea partidului L.A.N.C. cu Partidul Național Agrar de sub conducerea D-l Octavian Goga.

La orele 13 s'a procedat la sfîntirea noului local al organizației cuziste din acel oraș, oficiindu-se un serviciu religios de către PS. Protoiereul Grimalschi din Hotin, după care cei prezenți au ales președinte de onoare pe Ps. Protoiereul Grimalschi, ca vicepreședinte al partidului pe județ pe D-l profesor Nazarevici, ca secretar general pe Lica Teodorescu și casier pe Loghin Andrieș, toți din Hotin cât și un număr de 60 membri în consiliu județean dintre care o parte sunt învățători și preoți.

Ca președinte al organizației din orașul Hotin a fost ales D-l profesor Nazarevici, care a fost însărcinat să-și formeze comitetul orașenesc.

D-l Ciolac luând cuvântul a sfătuit pe cei prezenți a căuta să nu provoace pe evrei, întrucât aceasta ar fi în dauna lor și în consecință nu s'ar putea duce lupta la bun sfârșit, iar pe cei tineri i-a sfătuit să adune în mijlocul lor numai tineret conștient, să-și efectueze [?] cămeși albastre și să învețe cântece naționale.

Adresându-se șefilor de sectoare i-a sfătuit să caute în sectoarele lor, să organizeze și pe femei și să trăiască după deviza: Cuza-Goga, care au un singur gând: „România românilor mare și bogată”.

Au mai vorbit Domnii Lica Teodorescu, Cioban Ioan și Preotul Avacum Rusu sfătuind pe asistenți să se adune în număr cât mai mare sub falnicul steag condus de Cuza și Goga, care le vor făuri zile mai frumoase și vor scăpa de sub jugul evreilor.

Adunarea a luat sfârșit la orele 16 și 30 decurgând în liniște.

INSPECTOR REGIONAL
Semnat

ȘEFUL SERVICIULUI
Semnat

DIRECTOR GENERAL AL POLIȚIEI BUCUREȘTI
DIRECȚIA SIGURANȚEI

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEAIII

Documentul nr. 281

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Ordinul Dvs. No.16816 din 8 Octombrie 1935;

Avem onoarea a raporta că până în prezent nu s'a manifestat nici un fel de propagandă cuzistă printre tinerii premilitari de a refuza să participe la instrucția premilitară și nici nu s'a constatat cazuri de înscrierea acestor tineri în partidulcuzist.

Cercetările noastre continuă.

CHESTOR
Semnat Ștampila

Șeful Bir.Pol. de Siguranței
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIEI CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA III

în noi țărani ca și dâșii. Încep să vorbesc, într'o tăcere de mormânt, despre Domnul Moldovei, Ioan Vodă cel Cumplit, care a căzut pe aceste dealuri pentru apărarea creștinătății.

Dar nu știu de unde a apărut lângă mine polițaiul Popov, comisari, sergenți, care mă întrerup și mă opresc să vorbesc.

„Lăsași-mă să vorbesc !” „Nu este voie să ții întruniri în piața publică.”

În gândul meu”Are dreptate.” „Să mergem atunci la marginea orașului”, strig eu. Țăranii: ”-Să vorbească !”

Se întâmplă o busculadă, poliția începe să împrăstie lumea, eu fac semn călăreților și oamenilor să meargă după mine, să vorbesc la marginea orașului. Se țin după mine vre-o 200 de țărani. Restul sunt opriți de un cordon de soldați. Facem pe o stradă la stânga, apoi pe alta tot la stânga.În fața noastră se oprește o trăsură, din care sare un colonel. Scoate un revolver și-l îndreaptă spre mine..

„Stai pe loc, să nu mai faci nici o mișcare, că te împușc !”

„Ce răcnești așa la mine domnule colonel ?”

„Cine ești tu ? Ești Avram Iancu ?”

„Da, sunt Avram Iancu!”

La dreapta și stânga apar soldați, cu baioneta la armă. Încercăm să trecem înainte. Nu putem. Caii nu vor să treacă printre baionete. Încercăm înapoi, nu putem. „Împușcați-mă pe mine, domnule colonel, că dacă n'am murit pe front, las-să mor acum!” strigă călărețul Chiculiță din Cavadinești, un țăran de veo 40 de ani.

Colonelul scoate sabia și începe să tragă în el cu latul. Am fi putut reacționa, căci eram mai mulți. Dar mă gândesc: este posibil ca naționaliști români, să lovim într'un colonel român ? Ce exemplu am da noi poporului din Basarabia ? Mai bine să ne bată el pe noi. Eu aprind o țigară. „Uite-l, fumează țigări cu carton și zice că-i țăran”, strigă colonelul.

Aproape o jumătate de oră stăm în situația asta. Mă dau jos de pe cal, mă sui în trăsura prefectului care venise la fața locului și plec la prefectură. După puțin sosește și colonelul.

„Ai noroc că-l cunosc pe tatăl tău de pe front, căci ți-aș arăta eu ție !”

„Puteți să-mi arătați ce vreți, eu nu vă pot răspunde nimic, din respect pentru uniforma de colonel român. Dar o să vin în luna cealaltă din nou”.

După puțin timp îmi dau drumul și plec înapoi la oameni. În jurul Prefecturii așteptau Cristian și încă doi cu penele în buzunar, să vadă cum e cu mine. Ceilați erau cu caii mai încolo. Încălecăm și o luăm spre marginea orașului, pe unde venisem, urmăriți și goniți de polițiști. Umiliți grozav și peste măsură. După noi se mențin și câțiva țărani și ei speriați. Unul Gâlcă, ne conduce până aproape de Oancea. După ce mă gândesc bine, îi spun:”Du-te înapoi și spune oamenilor că luna viitoare mă întorc. Să vină cu toții la Cahul.”

Noi am intrat în Oancea. De astă dată nu mai cântam, nu mai aveam pene. Eram învinși și îndurerați. În Oancea am făcut vreo 20 de afișe de mână scrise cu creion albastru, prin care anunțam că luna viitoare ne întoarcem la Cahul. Câțiva legionari pleacă prin satele din Basarabia să le ducă, iar noi pornim spre Găiești.

Pe drum ne întâlnim cu plutonierul de jandarmi din Oancea, un om foarte de treabă, care auzise ce pătisem și-i părea foarte rău. E seară și până la Găiești mai avem încă 20 km. În ziua aceea nu mâncasem nimic. E frig și o noapte întunecoasă cade peste noi, de nu mai vedeau caii la doi pași înainte.

Mergem toți amărâți, aproape numai la pas. Rar când mai scoate câte un cuvânt câte unul din noi. Pe la 12 noaptea suntem la Găești. Trebuie să ne luăm revanșa. Tot elanul călăreților este îmfrânt și compromisă posibilitatea de ofensivă legionară.

A doua zi de dimineață suntem în Berești. Scriu un ordin către legionarii din Covurlui, să se ridice toți și duminică seara să fie la Oancea căci noi am fost înfrânți și onoarea întregii Legiuni este în joc. Scriu apoi la Iași, la Focșani, la Ludoj și la Tecuci să vină Căprioara. De asemenea scriu la Huși și fac

apel la tatăl meu să vină să mă ajute, el nefiind înscris la această dată în Legiune. Apoi Lefter și Potolea îmi dau bani și plec la București. Mă prezint la Ministrul de Interne, domnul D.R.Ioanițescu, pe care îl cunoșteam. Mă primește bine.

„Domnule Ministru, aveți a vă plânge în contra mea cu ceva ? Acțiunea mea a dat naștere la vreo dezordine ?”

„Nu !”

„Ei bine, am să mă plâng eu împotriva Dv. Iată ce mi s’a întâmplat.” Și i-am povestit.

„Nu am venit să cer sancțiuni, ci am venit să vă spun că luna viitoare mă duc din nou. Nu mă duc să țin întrunire, ci să-mi refac onoarea !”

Omul, foarte de treabă, îmi dă aprobarea sa și plec. Sunt din nou la Berești și urmăresc de aproape pregătirile întâlnirii.

Zăpada s’a topit și pe drumurile nepietruite ale Cuvurluiului au un noroi până la osia carului. Cu toate acestea, sâmbătă la ora șase, Căprioara sosește după un efort uriaș al legionarilor, care sub conducerea lui Totu și Erimeiu, deschid drum camionetei, înlăturând cu lopețile noroiul de jumătate de metru. De la Tecuci până la Berești făcuseră o zi și o noapte. La ora șase dimineața, când i-am văzut, erau aproape desfigurați.

După câteva ore de odihnă, plecăm cu toții spre Oancea. În urma noastră vine pe jos Potolea cu vreo 20 de legionari din Berești. Duminică seara, în Oancea, parcă era un bivuac. Peste 200 de legionari străini, încinși cu pene la căciulă, umblau pe ulițele satului, dându-i aspect de război.

Așteptăm hotărâți și cu nerăbdare trecerea Prutului și intrarea în Cahul.

Dintre cei mai îndepărtați veniseră: tatăl meu, Victor Moga de la Ludoj și încă un legionar, părintele Isihie, studentul Târziu, Banea și încă câțiva de la Iași, Stelescu cu băieții din Galați și două mașini cu focșeneni, Hristache Solomon, Blănaru, Voinea, etc. În dupămasa zilei fusesem cu camioneta în Cahul, pentru a mă interesa la Prefectură cu aranjarea întrunirii. Nu mică mi-a fost mirarea când mi s’a spus că nu putem ține întrunirea, că guvernul nu aprobă, că este o adevărată nenorocire, că telefoanele anunță că mii de țărani din toate satele se îndreaptă spre Cahul cu topoarele, etc.

„Domnilor, nu se poate. Întrunirea se va ține cu orice preț.”

Autoritățile cedează și mergem să fixăm împreună locul de întâlnire. Ele cer să nu fie în oraș, ci la marginea orașului dinspre Oancea. Eu cedez și alegem locul, după care plec la Oancea. Pe la nouă seara sunt chemat la telefon de la București.

„Președintele Consiliului de Miniștri”, mi se spune. Dar știu eu cine să fi fost ?

Din partea mea acelaș răspuns: ”Nu se poate!”

La 12 noaptea trimit un planton de 20 de oameni ca să ocupe capetele podului plutitor peste care trebuia să trecem. Dimineața trimit înainte un efectiv de 30 de oameni, dintre care cei mai isteți, sub conducerea lui Potolea, ca să facă poliția adunării din Cahul și a locului de adunare. Trei agenți de legătură la interval de 2 kilometri.

La ora 9 dimineața trec Prutul cu aceeași cruce în mână, în fruntea a 100 de călăreți, în urma lor 100 de pedestri în coloană de marș și în urma acestora circa 100 de căruțe pline cu 425 de oameni. Aveam 3 drapele, unul călăreții, unul pedestrii, unul trăsurile. Uniforma era aceeași. În plus, de data aceasta, fiecare legionar avea la piept o cruce albă, făcută din pânză și cusută. Parcă era o armată de cruciați. Când ne-am apropiat, la un km. De-alungul șoselei ne așteptau țăranii basarabeni ca pe niște mântuitori. Unii cădeau în genunchi și se închinau, alții plâneau. De câtă vreme ne așteaptă ei, lăsați în prada exploatarei nemiloase și la bunul plac al unor autorități fără suflet, care se poartă cu ei ca cu niște câini, uitând sau ignorând că sub săraca străduință și peticita lor haină este un suflet. Nu un suflet ci o comoară, pe care nu o posedă nici unul dintre popoarele Europei. De câtă vreme ne așteaptă ei cu îngerească răbdare, pe cineva care să-i mântuiască de nevoi, sau măcar să le înțeleagă durerile și sufletul, să-i mângâie și să-i iubească pentru munca lor. Iar acum când ne-au văzut venind dinspre Prut cu o cruce în mână, desigur că nu o întâmplare i-a făcut să plângă și să se închine.

de 25 August a.c., în orașul Chișinău a început o vie și intensă propagandă în rândurile populației răspândind pe scară întinsă manifeste ale acestei organizații.

La propaganda ce duc arată membrilor și simpatizanților acestei organizații cu actualul regim este compromis complet cu chestiunea devizelor de la banca națională și își trăiește ultimele zile. Manifestele răspândite au ajuns la toate colțurile județului și în special în regiunea de nord unde propaganda este mult mai intensă ca în alte regiuni.

Anexez aici și 4 manifeste din cele ce se răspândesc cu ocazia acestui congres.

Șeful Poliției
Semnat

Șeful Bir. De Siguranță
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR GENERAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA III

Documentul nr. 279

19 August 1935

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La ordinal D-vs. No.13624 din 14 August a.c., și ca urmare la raportul nostru No.2335 din 13 August a.c., avem onoarea a raporta că congresul partidului național creștin de sub conducerea D-lui G. A. Cuza va avea loc în Chișinău în ziua de 25 August 1935 pe terenul oborului de vite autorizat de D-l Ministru de Interne I. Inculeț și biroul stării de asediu local după cum am mai comunicat cu No.45549 din 13 August a.c.

Pentru pregătirea congresului în afară de persoanele arătate în raportul nostru No.2335 din 13 August a.c., au mai fost în localitatea în zilele de 13 și 14 August a.c., domnii Iulie Mumuianu Senator cuzist, Vladimir Novițchi șeful organizației din Bălți, însoțiți de o echipa de studenți care în timpul când traversau străzile într’o mașină răspândeau manifeste prin care se cheamă populația să participe la congres.

În ambele zile D-l Gh. A. Cuza a avut consfătuiri cu D-l profesor C. Tomescu la locuința acestuia.

Asupra numărului participanților nu avem date precise, însă se prevede un număr mare de congresiști, aduși de către organizatorii de la Orhei, Bălți, Soroca, Hotin, Iași, Bucovina, Tighina și Sudul Basarabiei în care scop s’au făcut intervenții de pe acuma la direcția generală C.F.R. pentru a le pune la dispoziția vagoanele necesare cu care să se transporte până la Chișinău.

Numai din direcția Tighina suntem informați că au solicitat 6 vagoane.

În afară de acestea organizația locală activează intens convocând întruniri în fiecare suburbie unde se face propaganda în scopul determinării populației creștine de a veni la congres.

Anexăm un exemplar din manifestele lansate în vederea congresului.

CHESTOR
Ștampila

Șeful Bir.Pol. de Siguranțe
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIEI LOCO

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA II

Seara antisemiții sosiți au părăsit localitatea. Ei au fost însoțiți la gară de aproape toți studenții de la Facultatea de Teologie, cântând cântări antisemite. Când s'au înapoiat de la gară, studenții au stricat lumina electrică în vagonul de tramvai care îi transporta.

Prin aceasta s'a terminat atmosfera încordată ce fusese simțită în cursul zilei de ieri, - dacă n'am mai ține cont că în timpul nopții au fost sparte geamurile la azilul evreiesc.

P. Conform.
Translator Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA II

Documentul nr. 277

10 August 1935

DOMNULE INSPECTOR GENERAL,

Avem onoarea a vă raporta următoarele.

Suntem informați din cercurile foștilor membri ai L.A.N.C., în prezent fuziunea Cuza-Goga a Partidului Național Creștin, că la 25 August a.c., va avea loc la Chișinău un mare congres, la care vor lua parte un număr de peste 60 mii de participanți din toate colțurile țării.

Tot odată mai suntem précis informați că Senatorul Cuzist Mumuianu, a fost prin comunele din județul Bălți, unde predomină credința stilului vechi, în special în comun Albineț, de unde a pornit focarul stilist, sfătuind pe locuitorii să nu permită în nici un caz presupusele preotului Nicolae Climovici, să se prezinte Parchetul Tribunalului Bălți [?], așa după cum se făcuse un aranjament anterior între D-l Prim Procuror și locuitorii stiliști.

Cazul s'a adus și la cunoștința legiunii de jandarmi Bălți din 8 August a.c.

ȘEFUL POLIȚIEI
Semnat Ștampila

Șeful Bir. de Siguranță
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR GENERAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA III

Documentul nr. 278

12 August 1935

DOMNULE INSPECTOR GENERAL,

Urmare raportului nostru telephonic cu No.6736 din 10 August anului current avem onoarea a vă comunica următoarele; D-le avocat Popoiu Președintele Organizației L.A.N.C., în vederea primirii ce urmează să facă mâine 12 August a.c., D-l Gh. A Cuza Secretarul General al Organizației din întreaga țară, a convocat pe toți șefii de sectoare din satele și comunele din județ și la orele 11 îi va ieși în întâmpinarea la marginea orașului înspre bariera Bălți.

Atât D-vs. [?] personal cât și șefii de sectoare majoritatea sunt îmbrăcați cu cămeși albastre purtând la mâna dreaptă banderola roșie cu svastica și în vederea congresului ce este anunțat pentru ziua

Eu am crezut din adâncul sufletului lor că vin mântuitorii de atâta vreme așteptați...

Când am ajuns la locul de întrunire, peste 20.000 de capete descoperite, cuprinse parcă de un mare fior, ne primeau în urale nesfârșite. Era cea mai mare adunare de oameni, veniți printr'un mister, fără pregătiri de săptămâni, fără afișe, așa cum fixase acest oraș de la începutul ființei lui.

Le-am vorbit, pe rând, toți. Tatăl meu le-a vorbit timp de două ore, la urmă. I-am sfătuit să se întoarcă pe la case și să propovăduiască neîncetat credința într'un mare ceas al dreptății, care va veni cu siguranță.

Ei au plecat în liniște spre case, iar noi ne întoarcem cântând și plini de speranțe, pe aceeași șosea pe care cu o săptămână înainte sorbeam durerile înfrângerii.

În Oancea ne-am despărțit cu părere de rău de aceste viteze și credincioase suflete legionare, care au răspuns cu atâta elan la chemarea Legiunii, repurtând una din cele mai frumoase biruințe ale noastre. Mi-am luat rămas bun de la cal și am plecat cu Căprioara. A doua zi spre seară, eram la Iași, să mă odihnesc după zece zile de luptă și de grea încordare. ”

În toate timpurile generația tânără a fost mai sensibilă și mai patriotică decât celelalte. La ea a predominat tendința de a scoate țara din impas, de a ridica nivelul de viață al conaționalilor, de a stăvili influența străinilor, care în perioada respectivă puseseră mâna pe tot comerțul românesc, partea leului din medicina, bănci etc. Având aceste pârghii la dispoziție, aceștia influențau politica internă și externă a țării. Din acest motiv, mișcarea legionară a fost permanent ținută în vizorul poliției și persecutată.

Alexandru Moraru

REZUMATUL DOCUMENTELOR

Anul 1920

Documentul nr. 1

Scrisoare Direcției Generale a Arhivelor Statului adresată șefului Arhivei Statului din Chișinău în care se solicită verificarea informației reFieritoare la vânzarea documentelor de arhivă la kilogram. 30 octombrie 1920.

Anul 1933

Ianuarie 1933

Documentul nr. 2

Raport al Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău către Directorul General de Poliție București privind scăderea influenței Gărzii de Fier în Basarabia după alegerile din iulie 1932. 5 ianuarie 1933.

Documentul nr. 3

Tablou nominal al conducătorilor și membrilor Gărzii de Fier din orașul și județul Cahul. Nedatat. Probabil din prima jumătate a anului 1933.

Documentul nr. 4

Tablou nominal de propagandiști ai Gărzii de Fier din județul Soroca. Nedatat. Probabil din prima jumătate a anului 1933.

Documentul nr. 5

Tablou nominal de membri ai Gărzii de Fier din județul Orhei. Nedatat. Probabil din prima jumătate a anului 1933.

Documentul nr. 6

Tablou nominal de propagandiști activi ai Gărzii de Fier din județul Soroca. Nedatat. Probabil din prima jumătate a anului 1933.

Aprilie 1933

Documentul nr. 7

Copie după raportul Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău către Direcțiunea Generală a Poliției București privind investigațiile făcute în cazul celor 8 studenți legionari plecați cu trenul din Iași spre Bălți. 13 aprilie 1933.

Mai 1933

Documentul nr. 8

Informație a Chesturii de Poliție Bălți despre înființarea unui nou cuib legionar din comuna Bolotina. 4 mai 1933.

Documentul nr. 9

Informație a Biroului de Siguranță despre nesosirea unui grup studenți legionari de la București, iar propaganda o face studentul Tudorache Gheorghe din Chișinău, și despre propaganda făcută de Garda de Fier și L.A.N.C. 6 mai 1933.

Documentul nr. 275

2 August 1935

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Avem onoarea a vă raporta că astă noapte au sosit în localitate Domnii deputați Gh. A. Cuza, Topciu Dumitru, senator Mumuianu Iuliu, V. Novîțchi șeful organizației cuziste de la Bălți, fiind întâmpinați în gară de către D-l profesor universitar C. Tomescu din localitate cu un grup de circa 20 studenți.

Scopul venirii numiților în localitate este ca la consfătuirea ce va avea loc astăzi la sediul L.A.N.C. din localitate să se aranjeze comitetele tuturor organizațiilor Partidului Național Creștin din Basarabia, în urma fuziunii cu gruparea D-lui Octavian Goga și să stabilească programul congresului basarabean ce va avea loc în Chișinău în ziua de 14 August a.c., fapt raportat și cu numărul 2233 din 31 Iulie a.c.

Menționăm că aseară pe peronul gării o parte dintre studenții cuziști ieșiți într’o întâmpinare D-lui G. Cuza purtau cămașă albastră cu diagonală, iar la butonieră peste Panglica tricoloră aveau câte o svastică.

CHESTOR
Semnat Ștampila

Șeful Bir.Pol. de Siguranței
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIEI LOCO

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA III

Documentul nr. 276

SOSIREA LUI G.CUZA N’A CAUZAT DEZORDINI

Duminică a avut loc în sala Eparhială o lecție a profesorului G. Cuza, cunoscut antisemit, care urmează exemplul tatălui său, vorbind pe tema “Massonii și massonismul”.

Socotind după entuziasmul cu care s’au pregătit grupele extremiste din Chișinău pentru această lecție, cum și grupele din provincie, s’ar putea crede că cuziștii au intenționat a transforma această lecție într’un congres, terminând prin spargerea geamurilor, ca de obicei.

În oraș au sosit cuziști din Iași, Bălți, Botoșani și alte orașe. Au sosit deasemenea și cunoscutul cuzist din Bălți – Novitzki.

Autoritățile fiind anunțate la timp, că cuziștii intenționează a manifesta prin oraș, le-au pus în vedere că manifestația este interzisă. Au fost postate pe străzi patrule de jandarmi și poliție.

La această lecție n’a participat public numeros: afară de studenții teologi sosiți, n’a fost aproape nimeni. Ieșind din sala Eparhială, cuziștii s’au îndreptat la mormântul lui Crușevan, la Mitropolie și după aceia s’au îndreptat în grupe mici spre restaurantul “Londra” spre a lua masa.

pentru a-și spune părerile lor, în scopul de a zădărnici discursurile, însă aceștia au fost împiedicați de către mulțime și au fost invitați să părăsească adunarea, lucru ce aceștia au făcut.

Din toate discursurile ce s’au ținut, nu s’a vorbit nimic ceea ce ar fi putut să se dea de bănuir ca să atace actualul Guvern. Vorbitorii au îndemnat pe congești ca să citească ziarele L.A.N.C. care singure sunt unde țaranul își poate găsi hrana sufletească și unde pot găsi percepțe către care trebuie sa-și îndrepteze fiecare pașii în scopul de a fi utili Națiunei obijduită astăzi de către lipitorile țării care sunt “Jidanii”, și i-au pus să jure cu mâna în sus că nu vor cumpăra și citi ziarele Dimineața, Adevărul, Lupta și Zorile, căci acestea sunt ziare care susțin interesele jidovești.

Congresul a decurs în perfectă liniște, luând sfârșit la orele 16:30, după care a avut loc o masă comună în casa locuitorului Huțu, adept al mișcării cuziste, iar la orele 18 delegații L.A.N.C. au părăsit acea comună și congeștii s’au retras pe la căminurile lor în liniște.

CHESTOR DELEGAT
Semnat Ștampilă

Șeful Bir.Pol. de Sig.
Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL AL POLIȚIEI BASARABIEI
CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA III

Documentul nr. 274

NOTA TELEFONICĂ No. 2568
1935 Iulie 30

CHESTURA POLIȚIEI BĂLȚI CĂTRE INSPECTORATUL REGIONAL
DE POLIȚIE AL BASARABIEI

La ordinul D-vs. No.12884 și urmare raportului nostru telefonic No.25425, raportăm că la congresul de la comuna Chișcăreni al Partidului Național Creștin a luat parte un număr de circa 300 persoane unde au vorbit D-l Gh. A. Cuza, Deputatul Mumuianu, Senatorul Gh.Ciolac, Deputatul Preotul Avacum Rusu, Vladimir Novîțchi comandantul batalionului de Asalt, Doctorul Hâncu și maiorul Rotaru din Chișinău.

În cuvântările ținute oratorii au atacat guvernele trecute și cel actual spunându-le celor prezenți că nu au făcut nimic bine pentru țară și roagă pe toți membrii să se solidarizeze în lupta lor pentru a îndepărta actualul guvern să plece de la cârma țării și să ia conducerea țării, scoțându-o din ruină în care a adus-o și cel actual.

Căci în caz că nu vor ajunge la conducere populația va plăti impozite foarte mari și alte dări.

Adunarea s’a terminat în liniște, populația a fost pașnică, nu s’a petrecut nici un fel de demonstrații sau incidente și după cum ne comunică secția de jandarmi auditorii nu au arătat prea mare simpatie față de oratori și cele ce au vorbit.

Nu a fost nici o defilare.

Chestor(ss) Antoneanu
Semnat Ștampila

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA III

Documentul nr. 10

Informație din partea Inspectoratului Regional de poliție din Basarabia către Directorul General al Poliției de Siguranță din București despre înființarea a noi cuiburi de legionari în județul Orhei. 15 mai 1933.

Documentul nr. 11

Informație adresată Inspectorului Regional de Poliție despre organizația periculoasă a legionarilor. 18 mai 1933.

Documentul nr. 12

Informație a Chesturii poliției din Bălți privind percheziția și luarea sub supraveghere a legionarului Tarnovschi Vasile din orașul Bălți. 31 mai 1933.

Iunie 1933

Documentul nr. 13

Solicitare a Inspectorului Regional de Poliție al Basarabiei către Chestura de Poliție Bălți privind cazul călătoriei studenților legionari cu trenul Iași-Bălți și refuzul poliției de la gara „Vasile Lupu” de a contribui la anchetă. 3 iunie 1933.

Documentul nr. 14

Foaie volantă cu dezmințirea zvonurilor precum că președintele Partidului Țărănesc Dr. N. Lupu nu va veni la întrunirea din 4 iunie la Tighina. Nedatat. Prezumtiv ajunul zilei de 4 iunie 1933.

Documentul nr. 15

Scrisoarea Biroului Poliției de Siguranță către Chestura Poliției din Tighina despre totalurile adunării organizate de Partidul Național Țărănesc în sala cinematografului „Capitoliu”. 5 iunie 1933.

Documentul nr. 16

Informație privind marșul legionarilor sub conducerea domnului Iulian Sârbu până la Tighina. 9 iunie 1933.

Documentul nr. 17

Informație a poliției privind un marș de antrenament al Gărzii de Fier în vederea pregătirii marșului Gărzii de Fier în întreaga Basarabie. 12 iunie 1933.

Documentul nr. 18

Informație generală despre numărul constant al membrilor organizației Garda de Fier din Basarabia. 15 iunie 1933.

Documentul nr. 19

Chestura poliției Tighina către Inspectoratul Regional de Poliție privind activitatea crescîndă a legionarilor în județul Tighina. 19 iunie 1933.

Documentul nr. 20

Informație despre congresul Partidului Național Țărănesc de la Cetatea Albă sub conducerea dlui N. Lupu prezentată de Chestura Poliției Cetatea-Albă Inspectoratului Regional de Poliție Basarabia. 19 iunie 1933.

Documentul nr. 21

Fragment din raportul poliției Chișinău despre cuvântările rostite la congresul Patidului Țărănesc (Dr. N. Lupu) la Chișinău. Nedatat. Prezumtiv iunie 1933.

Documentul nr. 22

Informație a poliției despre propaganda făcută de legionarii Cucuveică și Cotorobai din Chișinău în comunca Cobusca Veche (Tighina). 20 iunie 1933.

Documentul nr. 23

Informație importantă a poliției privind numărul organizațiilor de legionari din județele Basarabiei. 22 iunie 1933.

Documentul nr. 24

Informație către Inspectoratului Regional de Poliție de la Chestura poliției din Cetatea-Albă privind percheziția numitului Vladău Ioan pornit cu trenul către București cu o misiune specială. 28 iunie 1933.

Documentul nr. 25

Informație a Chesturii poliției privind activitatea la Bălți a studenților universitari din Iași. 30 iunie 1933.

Documentul nr. 26

Raport al Chesturii poliției Tighina adresat Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău privind activitatea organizației Garda de Fier în perioada 15-30 iunie. 30 iunie 1933.

Iulie 1933

Documentul nr. 27

Chestura poliției Bălți către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre conflictul dintre un membru și un fost membru al organizației Garda de Fier din Bălți. 1 iulie 1933.

Documentul nr. 28

Raport al Chesturii de Poliție Bălți privind activitatea cuibului de legionari ”Tarzan” din Bolotina și alte cuiburi. 3 iulie 1933.

Documentul nr. 29

Informația biroului de siguranță adresată Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău despre deplasarea echipei de legionari din Basarabia spre satul Vișani din județul Râmnicul-Sărat pentru a ridica un dig în salvarea satelor din acest județ care sînt supuse inundațiilor. 3 iulie 1933.

Documentul nr. 30

Raport al Chesturii poliției [Chișinău ?] despre activitățile Gărzii de Fier din perioada 15-30 iunie 1933, în special privind măsurile Gărzii de Fier de organizare a marșului legionarilor spre satul Visan. 4 iulie 1933.

Documentul nr. 31

Radiograma Inspectorului Regional de Poliție al Basarabiei către Direcția Generală a Poliției București despre adunările Gărzii de Fier din sudul Basarabiei care urmează să aibă loc cu participarea lui Corneliu Z. Codreanu. 4 iulie 1933.

Documentul nr. 272

17 Iulie 1935

DIRECȚIUNEA POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ

SERVICIUL DE INFORMAȚIUNI

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

În reFierire la raportul Dvs.No.11072/935 avem onoarea a vă ruga să binevoiți a dispune să ni se înainteze o dare de seamă de modul cum a decurs congresul cuzist, care a avut loc în ziua de 7 Iulie a.c., în comuna Slobozia Hanesei [Han-Câșla ?] județul Cetatea Albă.

DIRECTOR GENERAL

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA III

Documentul nr. 273

20 Iulie 1935

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL

Urmare raportului nostru radio-telegrafic No.4383 din 8 Iulie a.c., avem onoarea a raporta că la congresul cuzist ce a avut loc în ziua de 7 Iulie a.c., în comuna Slobozia Hanesei [?], au luat parte ca veniți de la centru, D-nii: George Cuza, Tomescu, Novițchi, Urziceanu, Cârlan și Ciolac. Prezenți la congres au fost circa 600 persoane, însă prin aceștia contau și cele peste 200 de femei și copii din localitate și din satele vecine atrași de muzică și de curiozitate.

Au venit din comunele de prin împrejur delegați cu steaguri și cu semnul “Svastica” în total 14.

În timpul discursurilor și atunci când de către reprezentanți de la centru se cereau diFierite aprobări, din mulțime, se vedea prin ridicări de mâni că propunerile sunt aprobate de cel mult 150 de adepți, ceea ce înseamnă că și restul în afară de femei și copii erau atrași numai cu simpla curiozitate.

Congresul s’a deschis sub președinția lui Tomescu. Toți vorbitorii au căutat în principal să arate punctele esențiale ale programului partidului L.A.N.C. și în special au criticat pe fiecare partid politic în parte, scoțând în evidență că viitorul țării nu ar sta decât în ematiunea [?] unui Guvern bazat pe ideile care sunt prevăzute în programul Partidului L.A.N.C.

Cuza și Cârlan, în discursurile lor au atacat pe dea-întregul chestiunea jidănească, arătându-i ca pe niște lipitori ale Statului și în special au atacat Partidul Național Țărănesc, care, după ce s’a instalat la Guvern s’a făcut coadă de topor a “Jidanilor” pentru că prin vânzarea au distrus băncile populare și începutul de cooperatie care fuseseră până la venirea lor la Guvern.

A învinuit Partidul Național Țărănesc că odată venit la putere, în loc ca să caute pe toate mijloacele posibile ridicarea culturală și economică a țăranului, s’au arătat ca niște profitori de ocazie pentru că sau introdus în diFierite consilii de Administrație căutând pe această cale a se îmbogăți. A dat ca exemplu printre acești profitori pe Mihail Popovici, fost Ministru, care figurează mai în toate Consiliile de Administrație a diFieritelor întreprinderi din întreaga țară alături cu “jidanii”

Aceste învinuiri aduse Partidului Național Țărănesc de către vorbitori, a dat ocazie învățătorului Lupașcu de la Carahasani și locuitorului Lungu de la Râscăieți ca să încerce întreruperea discursurilor

În acest sens D-l Popoiu a dat dispozițiuni șefilor de sectoare să înceapă o vie propagandă în rândurile populațiunii, fiindcă numai prin aceasta s'ar putea răsturna actualul regim, iar atunci când trâmbița va suna să fie bine pregătiți și la alegeri toți solidari și să răspundă chemării fără nici o șovăială.

Totodată le-a comunicat că în vederea acestei fuziuni între ambele grupări, va avea loc la Orhei un congres general al tuturor membrilor ce fac parte din aceste grupări, unde vor asista de la centru delegați. Data precisă când va avea loc acest congres încă nu s'a fixat , urmând însă a fixa după terminarea tratativelor complet și numai în urma dispozițiunilor de la centru când se vor fixa datele pentru începerea congreselor în țară pe regiuni.

La consfătuire a luat parte și studentul Melnic împreună cu un alt student veniți de la Iași. Delegaților de sectoare li s'au distribuit noi formulare de procese verbale pentru a le servi ca model la noua reorganizare în caz de fuziune.

În afară de acesta D-l Popoiu a dat șefilor de sectoare insigne svastică pentru a le purta vizibil fără nici o teamă.

Consfătuirea a început la 12 și s'a terminat la ora 14 în liniște.

ȘEFUL POLIȚIEI
Semnat Ștampila

Șeful Bir.de Sig.
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA III

Documentul nr. 271

5 Iulie 1935

DOMNULE CHESTOR,

Prin aceasta cu onoare vă aduc la cunoștință că am închiriat un apartament pe strada Ismail colț cu str. Leovei, casele Vlahopulo, în care să fie sediul "Ligii Apărării Naționale Creștine" de sub Președinția D-lui Profesor A.C. Cuza filiala Lăpușna.

Ca urmare, vă rog să binevoiți a lua act și a ne încuviința așezarea unei firme pe acea casă și a steagului respective.

În fine vă declar că răspund eu personal pentru ordine și buna cuviință în acest sediu.

Profesor universitar
Semnat [C. Tomescu ?]

DOMNIEI SALE
DOMNULUI CHESTOR AL MUNICIPIULUI CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA III

Documentul nr. 32

Informație circulară a Direcției Generale a Poliției București către Inspectoratul Regional de Poliție al Basarabiei privind dispozițiile lui Corneliu Zelea Codreanu date studenților pe timp de vacanță. 5 iulie 1933.

Documentul nr. 33

Informație despre studenții Tașcă Ioan și Stelian Teodorescu, membri ai Gărzii de Fier. 5 iulie 1933.

Documentul nr. 34

Informație a poliției locale către Inspectorul Regional al Poliției din Basarabia despre adunarea Gărzii de Fier din comuna Cimișlia, după care ar fi urmat devastările locuințelor evreiești din comuna Bulboaca, fapt ce urmează a fi verificat. 5 iulie 1933.

Documentul nr. 35

Informația poliției despre desenarea unor pereți cu însemnul Gărzii de Fier de persoane necunoscute, posibil elevi din rîndurile Școlii superioare de comerț din or. Ismail. 8 iulie 1933.

Documentul nr. 36

Aviz al legionarilor privind o întrunire extraordinară la 16 iulie 1933. 10 iulie 1933.

Documentul nr. 37

Informație despre acțiunea a 20 legionari în comuna Căinari, județul Tighina. 11 iulie 1933.

Documentul nr. 38

Proces verbal al Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău privind percheziția corporală a membrilor Gărzii de Fier din Cahul. 12 iulie 1933.

Documentul nr. 39

Informație adresată Inspectorului Regional de Poliție Chișinău privind activitatea membrilor Gărzii de Fier în perioada 1-15 iulie. 16 iulie 1933.

Documentul nr. 40

Informație adresată Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău privind cazul despre 10 studenți legionari din Basarabia care au călătorit fraudulos cu trenul și despre refuzul Comisarului ajutor Ionescu Gheorghe la solicitarea Șefului Stației „Vasile Lupu” de a-i debarca pe studenții respectivi. 18 iulie 1933.

Documentul nr. 41

Scrisoare a Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău despre activitatea sistată pentru o perioadă a Gărzii de Fier din acest sector pe motivul muncilor agricole. 19 iulie 1933.

Documentul nr. 42

Informație a Chesturii Cahul către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind efortul avocatului Lefter de mărire a numărului membrilor Gărzii de Fier în județul Cahul. 19 iulie 1933.

Documentul nr. 43

Informație a Chesturii Tighina către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind activitatea membrilor Gărzii de Fier în județul Tighina. 20 iulie 1933.

Documentul nr. 44

Informație a Chesturii de poliție Chișinău privind deplasările studentului Tudorache Gheorghe de la Facultatea de Teologie din Chișinău în perioada mai-iulie 1933. 20 iulie 1933.

Documentul nr. 45

Circulară confidențială către Inspectoratul Regional de Poliție al Basarabiei privind posibilitatea existenței în rândurile armatei și internelor a simpatizanților Gărzii de Fier. 21 iulie 1933.

Documentul nr. 46

Informația adresată Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău despre activitatea Lidiei Cotorobai din Chișinău privind propaganda făcută de ea în rândurile elevilor de liceu din Tighina în favoarea Gărzii de Fier și despre excluderea ei ulterioară din organizație din cauza divulgării de către aceasta a secretelor organizației și din cauza comportamentului ușuratic. 22 iulie 1933.

Documentul nr. 47

Informație a poliției despre cazul de atac asupra unui evreu de către un membru ”L.A.N.C.”. 24 iulie 1933.

Documentul nr. 48

Informație despre investigațiile duse asupra individului Vladimir Bălan care l-a lovit pe evreul Sioma Fihman. Iulie 1933.

Documentul nr. 49

Informație privind tinerii din județul Bălți care au fost amânați pentru studii. 24 iulie 1933.

Documentul nr. 50

Tablou de numele conducătorilor și membrilor principali care activează în organele „Gărzii de Fier” din județul Cahul și care nu au obținut de la Centrele de Recrutare amânări pentru studii.

Documentul nr. 51

Scrisoare de însoțire a listei nominale a conducătorilor și membrilor Gărzii de Fier care nu au fost amânați în încorporare. 25 iulie 1933.

Documentul nr. 52

Chestura poliției Chișinău către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre investigațiile făcute privind activitatea Gărzii de Fier în rândurile ofițerilor armatei. 28 iulie 1933.

Documentul nr. 53

Proces verbal al Chesturii Poliției Ismail despre răspândirea a două manifeste a Gărzii de Fier pe străzile orașului, despre semnele desenate pe mai multe case și despre cercetarea vinovaților. 31 iulie 1933.

Documentul nr. 269

28 Iunie 1935

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Urmarea raportului nostru radiotelegraphic No.3904 din 22 Iunie a.c.,avem onoarea a raporta că în ziua de 23 Iunie a.c., în comuna Cleastitz acest județ s’a ținut o întrunire a unora din membri marcanți și simpatizați ai Ligei Apărării Naționale Creștine la care au luat parte circa 100 de persoane de prin comunele învecinate.

Adunarea a fost prezidată de Dr.Robert Koch vice președinte al organizației județene, care deschizând ședința la orele 15, a ținut un discurs prin care a arătat că această mișcare a luat ființă din anul 1923, având în frunte pe marele patriot și luptător A. C. Cuza, care văzând cât de păgubită este cauza națională de mulțimea partidelor politice ce au luat ființă s’a hotărât a sluji neîntrerupt această cauză, iar aderenții mișcării fiind cei mai mari naționaliști luptă contra jidanilor, comunismului și marxismului. Că această luptă se desfășoară nu numai la noi în țară ci și în alte țări, ca Germania, Iugoslavia etc., considerându-o că este dreaptă și pentru o cauză comună și nu înțelege că 16 milioane de români să se lase predominaiți de elemental evreiesc care acaparează și amenință.

A mai arătat că ei sunt oamenii ordinii și ai disciplinei și nu se vor abate niciodată de la lozinca lor “Hristos, Rege și Națiune”, încheindu-și cuvântarea cu “Trăiască regele Carol al II, România Mare și Profesorul Cuza”.

Al doilea a luat cuvântul numitul Ivanov Petre, membru marcant din comuna Tarutino, arătând că situația grea din țară nu este decât o consecință a manevrelor jidovești care sunt băgați prin toate partidele politice evidențiind puritatea partidului L.A.N.C.

DOMNIEI SALE

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE AL BASARABIEI CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA III

Documentul nr. 270

2 Iulie 1935

DOMNULE INSPECTOR,

Avem onoarea a raporta spre știință următoarele: În ziua de 30 Iunie a.c., în casa D-lui Constantin Popoiu președintele L.A.N.C. din acest județ și oraș a avut loc o consfătuire a comitetului de conducere.

La această consfătuire a luat parte majoritatea șefilor de sectoare din acest județ și oraș și anume: Preotul pensionar Lașcu din comuna Chiperceni, Vasile Panfil directorul școlii din comuna Teren [Jevreni ?] vice președinte al partidului, Tudose Hârcăială învățător în comuna Marcăuți, Andrei Popovici cântăreț din comuna Ivancea, Andrei Vieru din comuna Puținței, Gârlea Filip din comuna Pripiceni-Răzeși, Daniil Șaptefrați din comuna Olișcani, Cojocarul Ion din suburbia Mitoc, Vasile Radu, Sebănescu [Șerbănescu ?] și Postolache din Orhei și alții.

La consfătuire s’a discutat chestiunea în legătură cu hotărârea de fuziune de la centru, D-l Alexandru Cuza și Octavian Goga. D-l președinte Popoiu în expunerea sa a arătat că după toate probabilitățile de în curând fuziune concepută de centru se va desăvârși printr’o contopire a ambelor grupări, când urmează a se întocmi un nou program de luptă.

Documentul nr. 267

7 Iunie 1935

DOMNULE INSPECTOR,

Avem onoarea a vă raporta că deținem informațiuni cum că domnul avocat Popoiu Constantin, președintele organizației L.A.N.C. din acest oraș, cu ocazia zilei de 6 Iunie când se va sărbători ziua Eroilor a pus la cale mai mulți tineri ce fac parte din organizația L.A.N.C. ca în caz dacă macabiștii apar la serbare cu drapelul național evreiesc să provoace scandal și să smulgă din mâinile purtătorului a draperului.

Binevoiți a cunoaște că am luat măsuri ca serbarea să decurgă în perfectă ordine și liniște.

ȘEFUL POLIȚIEI
Semnat Ștampila

Șeful Bir.de Sig.
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR GENERAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEAIII

Documentul nr. 268

27 Iunie 1935

DOMNULE INSPECTOR GENERAL,

Suntem informați că locuitorii Toader Bâtcă și Gheorghe Niță, din comuna Camenca acest județ membri în organizația L.A.N.C. în fiecare sărbătoare țin întrunire și cutreieră comunele din împrejurimi, făcând propagandă dăunătoare intereselor Siguranței Generale a Statului.

Sus numiții locuitori în propagandă ce fac critică actuală formă de guvernământ, îndeamnă locuitorii să nu plătească impozitele, iar asupra și la domiciliu lor întotdeauna ar poseda pe lângă literatura cuzistă și altă literatură subversivă.

Cu adresa noastră No.647 de astăzi am semnalat cazul Legiunii de Jandarmi Orhei, pentru a dispune să se facă cercetări și să ne comunice rezultaul, iar rezultaul obținut se va comunica la timp Dvs.

ȘEFUL POLIȚIEI
Ștampila
Semnat

Șeful Bir. de Siguranță

Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA III

Documentul nr. 54

Listă a conducătorilor organizației Garda de Fier din județul Tighina cu indicarea numărului membrilor. Nedatat. Prezumtiv iulie 1933.

Documentul nr. 55

Tablou nominal al conducătorilor și membrilor marcanți ai organizației Garda de Fier pe județele din Basarabia. Nedatat.

Documentul nr. 56

Lista a 4 membri ai Gărzii de Fier cu informații personale, șefi și membri ai organizațiilor din or. Chișinău și jud. Lăpușna. Nedatat.

Documentul nr. 57

Tablou al membrilor organizației "Sf. Arhanghel Mihail" din comuna Gherova [Ghetlova ? Hirova ?] a județului Orhei. Nedatat.

Documentul nr. 58

Tablou nominal al conducătorilor Gărzii de Fier din orașul și județul Bălți, , împărțit pe cuiburi și identificați până în prezent.. Nedatat.

Documentul nr. 59

Tablou nominal al conducătorilor organizației „L.A.N.C.” din orașul și județul Bălți, împărțit pe cuiburi și identificați până în prezent. Nedatat.

August 1933

Documentul nr. 60

Informația Chesturii Ismail către Inspectoratul Regional al Poliției al Basarabiei despre bănuielele asupra făptașilor răspîndirii de manifeste și desenării semnelor "Gărzii de Fier" pe clădiri, în special despre tînărul Mândroviceanu Nicolae. 7 august 1933.

Documentul nr. 61

Informație privind faptul că potrivit investigațiilor făcute în județul Hotin n-au fost depistați în rîndurile militarilor activi de orice grad membri ai Gărzii de Fier. 7 august 1933.

Documentul nr. 62

Informație despre apartenența la "L.A.N.C." a studenților de la Facultățile din Iași veniți acasă în vacanță și că nici unul dintre ei nu ține de Garda de Fier. 9 august 1933.

Documentul nr. 63

Notă informativă privind activitatea legionarului Iulian Sârbu și acțiunile pe care acesta le-ar întreprinde de prima serbare națională care va avea loc la Chișinău. 9 august 1933.

Documentul nr. 64

Circulară către Inspectoratul Regional de Poliție al Basarabiei privind activitatea de propagandă a comitetului antifascist din București. 11 august 1933.

Documentul nr. 65

Chestura Poliției Ismail către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre activitatea lui Zamfir Dăscălescu în răspîndirea manifestelor Gărzii de Fier și legăturile acestuia cu Ion Zelea Codreanu. 14 august 1933.

Documentul nr. 66

Informație despre activitatea muncitorilor ceferiști în contextul grevei de la Grivița. 14 august 1933.

Documentul nr. 67

Chestura poliției Ismail către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre activitatea unui grup de legionari în raza județului Ismail. 14 august 1933.

Documentul nr. 68

Chestura poliției Ismail către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre activitatea Gărzii de Fier în raza chesturii și despre legătura dintre Zamfir Dăscălescu și Ion Zelea Codreanu. 15 august 1933.

Documentul nr. 69

Informație a Inspectoratului regional al Poliției Basarabia către D directorul general de poliție București despre sfințirea unei cruci instalată de Garda de Fier în comuna Roșcani, județul Covurlui. 15 august 1933.

Documentul nr. 70

Inspectorului Regional de Poliție Chișinău despre membrii organizației Garda de Fier din comuna Cartal, județul Ismail. 23 august 1933.

Documentul nr. 71

Textul manifestului către Partidul Național Țărănesc și tineretul din Basarabia, semnat de A.D.Belizo în numele Obștilor Tineretului Moldovenesc. 27 august 1933.

Documentul nr. 72

Scrisoarea Inspectorului Regional al Poliției din Basarabia către Directorul General al Poliției din București despre activitatea lui Iulian Sârbu în cadrul organizației Garda de Fier. 1933.

Septembrie 1933

Documentul nr. 73

Informație a poliției cu mențiunea că Gheorghe Mișura nu este abonat la gazeta „Garda Bucovinei”, dar o primește gratuit, precum și despre adunarea ”L.A.N.C.” de la Pașcani. 7 septembrie 1933.

Documentul nr. 74

Notă informativă privind abonatul gazetei „Garda Bucovinei” Gheorghe Mișura, student la Universitatea din Cernăuți. 7 septembrie 1933.

Documentul nr. 75

Solicitarea Chesturii Poliției Iași privind pregătirile congresului tuturor studenților din Moldova. 10 septembrie 1933.

Documentul nr. 265

Radiogramă

C. Albă Nr.25 Cuv.286 14/5-935-ora 22:05 Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău,

Urmare raportului vostru Radiotelegrafic No.3288, din 13 Mai a.c., raportăm că azi în comuna Culevcea a avut loc inaugurarea localului închiriat de către organizația L.A.N.C. din acest județ, pentru sectoarele Culevcea, acesta din care fac parte comunele din împrejurimi în număr de 12. A prezidat D-l avocat Alexandru Guzui, președinte al organizației și au vorbit: Dr. Koch, vicepreședinte; Stătiroff Ștefan, președintele sectorului Culevcea; Albov Petre, secretarul acelui sector; Guțu Simion din comuna Slobozia și Petre Ivanoff. Au luat parte circa 250 membrii activi și simpatizanți din diFierite comune și nu s'a vorbit nimic mai mult asistenților, decât că evreii exploatează în mod nemilos pe creștini de toate naționalitățile și îi indeamnă la o luptă comună sub scutul L.A.N.C., pentru a deparazita Creștinismul de Jidani.

A criticat asupra măsurilor luate de autorități, socotind că nu au alt scop decât de a le zădărnici activitatea.

A anunțat că în cursul lunii Iunie a.c., va fi un nou congres la care va participa D-l A. C. Cuza , Gh.Cuza și toți partizani.

Totul s'a petrecut în liniște.

Chestor Delegat (ss) Tuculescu

No. 3301 14 Mai 1935

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA III

Documentul nr. 266

22 Mai 1935

DIRECȚIA GENERALĂ A POLIȚIEI BUCUREȘTI

Raportăm că în ziua de 21 Mai a.c., a sosit în localitate venind din București D-l Profesor Nichifor Crainic care a luat contact cu profesorul universitar Tomescu ce a intrat în Liga Apărării Naționale Creștine.

Scopul venirii în localitate a D-l Nichifor Crainic este în legătură cu organizarea Ligii în județul Lăpușna.

Azi dimineață numitul s'a fotografiat în fața statuiei lui Ștefan cel Mare împreună cu un grup de 50 studenți membri ai LA.N.C., după care cu trenul Nr. 702 vagonul cl. I-a –nr.10013 la ora 11:10 dimineața a plecat în direcția Iași.

INSPECTOR REGIONAL
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA III

ANUL 1935

Documentul nr. 264

25 Februarie 1935

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Avem onoarea a vă raporta că în ziua de 26 Februarie a.c., va avea loc în comuna Zăicani din acest județ congresul anual al L.A.N.C. din orașul și județul Bălți sub Președinția D-lui Profesor Universitar și deputat Gheorghe A.Cuza.

Acest congres a fost aranjat din inițiativa D-lui deputat Gheorghe Ciolacu din comuna Pârjota acest județ și a fost aprobat de către Ministerul de Interne cu No.1079/935.

Vor participa un număr însemnat de parlamentari cuziști și s’au luat măsuri de către comitetul organizator ca să ia parte la acest congres un număr cât mai mare de partizani ai L.A.N.C., atât din județul Bălți cât și din județele limitrofe Hotin și Soroca.

Invitații de la București vor veni direct cu trenul și vor descinde în gara Lipnic, probabil în dimineața zilei de 24 Februarie a.c. Duminică când se vor duce într’o comună din județul Hotin unde de asemenea va avea loc un congres, iar de acolo toți participanții cu căruțele se vor transporta în comuna Zăicani unde vor lua parte la congresul din ziua de marți 26 februarie, zi când are loc și târgul săptămânal și se speră că cu această ocazie să ia parte un număr cât mai mare de aderenți.

D-l Profesor Gh. A. Cuza și toți ceilalți parlamentari și invitații din București, vor fi găzduiți la conacul D-l Deputat Gheorghe Ciolacu, din comuna Pârjota, și ținută la o depărtare de 5 km. de comuna Zăicani.

Din asigurările date de către D-l deputat Ciolacu, Vladimir Novîțchi, Avacum Rusu și alți cuziști de seamă din județul Bălți, rezultă că dezbaterile congresului se vor petrece în perfectă liniște și ordine, fără a da naștere la dezordine sau manifestațiuni antisemite.

Ieri 21 Februarie a.c., s’a ținut un consiliu de colaborare la Prefectura județului, sub președinția D-lui Prefect, cu participarea noastră , a D-lui Prim Procuror și Comandantul Legiunii de Jandarmi, unde s’a discutat luarea măsurilor în vederea ținerii acestui congres și s’a hotărât ca să se trimată forțele suficiente pe toate drumurile care conduc în comuna Zăicani, pentru ca participanții ce vin la congres să nu se dedea la dezordine antisemite, cu ocazia trecerii lor prin diFierite comune.

Despre rezultatul ținerii acestui congres se va raporta D-vs. la timp.

CHESTOR
Ștampila
Semnat

Șeful Bir.Pol. de Siguranței

Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIEI CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA II

Documentul nr. 76

Indicație dată de către Directorul General al Poliției București Inspectoratului Regional de Poliției al Basarabiei privind schimbarea metodelor de propagandă a Gărzii de Fier și nevoia de a supraveghea activitatea Gărzii de Fier de îndeaproape. 20 septembrie 1933.

Documentul nr. 77

Raport al Chesturii de Poliție Cetatea-Albă către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind activitatea membrilor Gărzii de Fier din județul Cetatea Albă. 27 septembrie 1933.

Documentul nr. 78

Scrisoare adresată Inspectorului regional veterinar privind legăturile lui Mihail Brașoveanu și ale altor cîțiva cu diferite organizații bolșevice antifasciste. 29 septembrie 1933.

Documentul nr. 79

Informație a poliției adresată Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău privind faptul că nu a fost trimis în judecată nici un membru al Gărzii de Fier, iar 2 membri ”L.A.N.C.” au fost anchetați penal pentru infracțiuni contra liniștii publice. 30 septembrie 1933.

Octombrie 1933

Documentul nr. 80

Informație a poliției privind trimiterea de către partidul comunist a unui grup de tineri pentru a participa la congresul Anti-Fascist care va avea loc în octombrie la Paris. 1 octombrie 1933.

Documentul nr. 81

Copie de pe raportul Inspectoratului Regional de Poliție Cluj despre pregătirile delegației de 15 tineri care va merge la Paris din partea partidului comunist la congresul antifascist din luna octombrie. 11 septembrie 1933. Document de însoțire la Documentul

Documentul nr. 82

Informație din partea Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău adresată Inspectoratului Regional de Poliție Iași despre imposibilitatea de a afla informații despre congresul studenților din Moldova care urmează să aibă loc pe 15 octombrie. 4 octombrie 1933.

Documentul nr. 83

Scrisoare adresată Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău privind închirierea a două camere în orașul Chișinău, sfințirea lor de către preotul Eremia Cekan, asistat de membri ai Gărzii de Fier și despre cuvîntările ținute de către aceștia după slujba sfințirii. 16 octombrie 1933.

Documentul nr. 84

Chestura poliției către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind activitatea studentului Constantin Petrovici, membru al Gărzii de Fier. 29 octombrie 1933.

Documentul nr. 85

Direcția generală de poliție solicită Inspectorului regional de poliție Chișinău copia hotărîrii justiției privind tinerii Teodor Brico și Petru Teodorenco. 31 octombrie 1933.

Noiembrie 1933

Documentul nr. 86

Informația poliției către procurorul general al Curții de Apel din Chișinău despre activitatea școlii de cadre a organizației Garda de Fier condusă de Astrahanțev Petru și în care se specifică că din partea inspectorului general se trimite destinatarului un exemplar al broșurii ”Cărticica Șefului de Cuib”. 2 noiembrie 1933.

Documentul nr. 87

Informația Chesturii Chișinău către Inspectorul Regional de Poliție privind plecarea la Iași a studentului Petrovici Constantin. 3 noiembrie 1933.

Documentul nr. 88

Raportul chesturii poliției către Inspectoratul Regional de Poliție privind arestarea numiților Bălțeanu Gheorghe și Olga Tarnovschi, implicați în devastările și rebeliunea din Iași. 5 noiembrie 1933.

Documentul nr. 89

Scrisoare a Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău privind activitatea cuiburilor Gărzii de Fier din Basarabia potrivit ultimei hotărâri a căpitanului C. Zelea Codreanu. 7 noiembrie 1933.

Documentul nr. 90

Informația Chesturii de Poliție Chișinău către Inspectorul Regional de Poliție al Basarabiei de poliție privind formarea unei delegații din membrii activi a Gărzii de Fier pentru a fi trimisă la București să participe la construcția casei legionarilor răniți. 9 noiembrie 1933.

Documentul nr. 91

Informația Inspectorului Regional de Poliție al Basarabiei către Directorul general al Poliției din București privind măsurile luate de membrii Gărzii de Fier pentru organizarea tuturor județelor din Basarabia, precum și despre atitudinea legionarilor față de eventualele acțiuni legale și ilegale ale autorităților. 10 noiembrie 1933.

Documentul nr. 92

Solicitarea Directorului General de Poliție București către Inspectorul Regional de Poliție al Basarabiei privind documentele numitului Ioan Vladău din Cetatea Albă. 13 noiembrie 1933.

Documentul nr. 93

Informație poliției privind atitudinea legionarilor față de autoritățile statului și despre lipsa de acțiuni teroriste din partea comuniștilor. 21 noiembrie 1933.

Documentul nr. 94

Informație a poliției privind apartenența la Garda de Fier a unor elevi de la Școala Națională de viticultură din Basarabia. 21 noiembrie 1933.

Documentul nr. 95

Informația Inspectorului Regional de Poliție al Basarabiei către Directorul General de Poliție din București despre înaintarea către Consiliul de Război al Diviziei 21 Infanterie Galați a actelor legionarului Efim Cernov, care a răspândit manifeste ale Gărzii de Fier. 22 noiembrie 1933.

Documentul nr. 262

26 Noiembrie 1934

POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ
SERVICIULUI DE INFORMAȚIUNI

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIEI CHIȘINĂU,

Avem onoarea a vă înainta, în copie o notă informativă, cu privire la descurajarea studenților cuziști, din centrele Universitare Iași, Chișinău și Cernăuți, în urma alegerii lui Trăian Cotigă, ca președinte al Uniuni Studenților Creștini din București, de cuprinsul căreia vă rugăm să binevoiți a lua cunoștință și a dispune măsurile ce veți crede de cuviință comunicându-ne rezultatul.

DIRECTOR GENERAL
semnat

Șeful Serviciului
semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA II

Documentul nr. 263

NOTĂ

Printre studenții cuziști, sosiți la centrele univesitare din Cernăuți, Chișinău și Iași, se observă o oarecare descurajare, în urma alegerii lui Traian Cotigă, ca președinte al Uniuni [Naționale a] Studenților Creștini din [România] București și fiindcă mulți dintre ei s’au retras din organizația Ligii Apărării Naționale Creștine, unii trecând neobservați la gardiști iar alții stând în expectativă până când vor avea loc alegerile pe centrele universitare.

La Cernăuți, situația încă este mai favorabilă studenților cuziști; dar în Moldova, la Iași, gardiștii au început o puternică propagandă în rândurile studențimei pentru a putea pune mâna pe comitetul asociației studenților creștini. Studenții Crânceanu, Totu, Tașcă, etc., activează în mod intens, deoarece din reușita gardiștilor la aceste alegeri, Corneliu Codreanu își face un punct capital.

Curentul spre gardiști s’a mărit și în urma arestării lor.

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA II

Documentul nr. 260

19 Octombrie 1934

POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ
SERVICIUL DE INFORMAȚIUNI
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

Liga Apărării Naționale Creștine , a împrăștiat manifeste antisemiste intitulate “Ce nu v’au spus Partidele”, și care poartă în colțul de sus, din dreapta Semnul svasticeii.

Avem onoarea a vă ruga să dispuneți cercetări și să binevoiți a lua măsuri pentru a se urmări această chestiune, comunicându-ne la timp constatările ce veți face.

DIRECTOR GENERAL
Semnat

ȘEFUL SERVICIULUI

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA II

Documentul nr. 261

27 Octombrie 1934

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

Avem onoarea a vă raporta că din informațiunile ce s’au putut culege din rândurile membrilor mai importanți ai L.A.N.C., s’a aflat că conducătorii organizațiunilor județene discută posibilitatea înlocuirii D-lui Profesor A. C. Cuza din calitatea de președinte al organizației L.A.N.C. cu fiul său Profesor Gheorghe Cuza sau cu Corneliu Zelea Codreanu.

În acest din urmă caz urmează ca cele două organizații să fuzioneze, căpătând astfel o mai mare putere.

Fuzionarea s’ar face pentru că prin influența ce ar avea-o noua organizație șă poată obține majoritatea.

DOMNIEI SALE DOMNULUI DIRECTOR GENERAL AL POLIȚIEI BUCUREȘTI
DIRECȚIA SIGURANȚEI

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA II

Documentul nr. 96

Solicitare de date despre Melnicov Ivan. 23 noiembrie 1933.

Documentul nr. 97

Chestura de Poliție Ismail informează Inspectoratul regional de Poliție al Basarabiei că membri ai Gărzii de Fier din Reni au făcut parastas pentru legionarul Teodorescu împușcat la Constanța. 25 noiembrie 1933.

Documentul nr. 98

Scrisoarea Direcției generale de Poliție București către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău în care se solicită informație despre activitatea ofițerilor și agenților poliției care au întreprins măsuri represive asupra organizațiilor de extremă dreaptă sau stângă. 29 noiembrie 1933.

Documentul nr. 99

Informație semnată de legionarul Sergiu Florescu privind expoziția-tîrg scandaloasă însoțită de fraude financiare din 1933 de la Chișinău, în care au fost implicați și național-țărăniștii lui P. Halippa. Toamna, 1933.

Documentul nr. 100

Manifest-chemare a Gărzii de Fier pentru aderare la ea.

Documentul nr. 101

Manifest electoral al Gărzii de Fier de la Cluj tipărit la Iași.

Decembrie 1933

Documentul nr. 102

Notă despre activitatea electorală a candidatului din partea Gărzii de Fier Mihail Stelescu în județele Tighina și Orhei. 1 decembrie 1933.

Documentul nr. 103

Raport al poliției privind activitatea electorală intensă a Gărzii de Fier, în particular a fostului deputat Stelescu. 4 decembrie 1933.

Documentul nr. 104

Informație despre apariția ziaristului legionar Bănică Dobre din Cluj în mai multe comune din județul Bălți. 4 decembrie 1933.

Documentul nr. 105

Informație despre activitatea propagandistică electorală a Gărzii de Fier în județul Lăpușna, în intervalul 15-30 noiembrie. 4 decembrie 1933.

Documentul nr. 106

Adresare a Uniunii Naționale a Studenților Creștini Români, Centrul Studențesc Chișinău, către Regele României. 6 decembrie 1933.

Documentul nr. 107

Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău către Prim-comisarul regional regal privind informațiile de activitate și propagandă a legionarilor în satul Susleni, raionul Orhei. 8 decembrie 1933.

Documentul nr. 108

Copie din raportul nr. 1276-933 al Departamentului de Poliție Basarabeasca despre activitatea în 7 decembrie a studentului Gheorghiu Serafim, găzduit de 2 aderenți ai Gărzii de Fier. Nedatat. Prezumtiv 8 sau 9 decembrie 1933.

Documentul nr. 109

Copie după telegrama nr. 1275-933 a Detașamentului de Poliție Basarabeasca cu conținut asemănător raportului din Documentul nr. 108 . Prezumtiv 8 sau 9 decembrie 1933.

Documentul nr. 110

Raportul Chesturii Poliției Chișinău către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău, privind perchezițiile făcute la sediul și la domiciliul membrilor activi ai organizației Garda de Fier din Chișinău și arestarea acestora. 10 decembrie 1933.

Documentul nr. 111

Informație generală despre Iulian Sârbu, membru al Gărzii de Fier și activitatea sa în cadrul mișcării. 12 decembrie 1933.

Documentul nr. 112

Circulară informativă despre percheziția și arestarea preotului Miron Leonid și despre percheziția legionarului Nazarie Gavrilov din județul Bălți. Nedatat. Prezumtiv între 10 și 20 decembrie 1933.

Documentul nr. 113

Poliția județului Orhei către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre încetarea propagandei legionare în zona respectivă aflată sub conducerea legionarului Tudorache Gheorghe, în urma măsurilor luate de autorități împotriva Gărzii de Fier. 15 decembrie 1933.

Documentul nr. 114

Poliția orașului Soroca către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre intrarea în alegerile electorale a candidaților organizației Garda de Fier. 16 decembrie 1933.

Documentul nr. 115

Raportul Chesturii Poliției Tighina către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind scrisoarea anonimă adresată primarului Tighinei Cernăuțeanu și despre existența ”echipei morții”, compusă din 70 de legionari. 19 decembrie 1933.

Documentul nr. 116

Tabel nomial al gardiștilor deținuți pe județe. Nedatat. Prezumtiv între 10 și 19 decembrie, sigur înainte de 20 decembrie 1933.

Documentul nr. 117

Notă telefonică a Chesturii Bălți către Inspectoratul regional de poliție din Chișinău privind lista primilor legionari arestați în raza orașului Bălți. Nedatat. Prezumtiv între 10 și 20 decembrie 1933.

totuși atât Inspectoratul de Jandarmi cât și legiunile au refuzat să ne procure datele cerute, referitor la membrii organizațiilor extremiste de dreapta de pe teritoriul rural.

Din această cauză Chesturile Chișinău și Bălți, precum Polițiile Orhei și Cahul, ne-au trimis tablourile numai cu membrii organizațiilor în orașele respective.

Refuzul legiunilor de jandarmi de a procura datele cerute a făcut ca tablourile să fie lucrate cu întârziere.

Deoarece Inspectoratul de Jandarmi ne comunică că nu are aprobarea de la Inspectoratul General al Jandarmeriei ca să procure relațiunile în cauză, pe cari le consideră secrete, avem onoarea a vă ruga să binevoiți a dispune ca să se intervieve la Inspectoratul General al Jandarmeriei.

DOMNIEI SALE DOMNULUI DIRECTOR GENERAL AL POLIȚIEI BUCUREȘTI

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA II

Documentul nr. 259

17 Octombrie 1934

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

Avem onoarea a vă raporta că curtea de apel din Chișinău în ședința de ziua de 15 octombrie a.c., a achitat pe Vladimir Novițchi președintele L.A.N.C. din Bălți dat în judecată pentru port ilegal de uniformă; pe Ion Bărbierul, învățător din Soroca, fost deputat sub guvernul național țăranist, dat în judecată pentru că a făcut apologia asasinatului comis contra lui L.G.Duca, și pe Vladimir Dudcovschi, fost notar în comuna Sculeni județul Bălți, în prezent suspendat, acuzat că a adus insulte M.S. Regelui Carol al II-a, guvernamentalilor români, și că ar fi strigat: „ Sus Rusia, jos România.”

INSPECTOR REGIONAL
Semnat

ȘEFUL SERVICIULUI
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR GENERAL AL POLIȚIEI BUCUREȘTI

DIRECȚIA SIGURANȚEI

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA II

Documentul nr. 257

13 Octombrie 1934

Carp Danilov: arată că într'adevăr tânărul Nicolae Mândroviceanu, în Tribunal, a tras la şapirograf manifestele în cauză, ajutat fiind de un alt tânăr necunoscut, de faţă mai fiind aprodul: Ştefan Terzi şi Sebastian Panduru, pe când grefierul Gheorghiu, recte Gh. Gh. Ion, pretinde că le-a văzut numai trecând pe acolo. Văzând cele ce preced, am chemat mai întâi în faţa noastră pe martorii vizaţi de Carp Danilov care ne-a dat declaraţiuni după cum urmează:

Terzi Ştefan: confirmă cele arătate de Carp Danilov, afară de faptul că nu ştie nimic despre grefierul Gheorghiu arătând ca de faţă a mai fost şi aprodul Colesnicenco Condrat.

Panduru Sebastian: arată ca martorii precedenţi adăugând că manifestul original scris cu cerneală chimică pentru a fi imprimat, a fost tras la şapirograf de grefierul Gheorghiu recte Gh. Gh. Ion.

Colesnicenco Condrat: declară la fel că martorul Ştefan Terzi.

Gh. Gh. Ion grefier: admite că a împrumutat şapirograful bănuितului Nicolae Mândroviceanu, însă fără a cunoaşte scopul. În consecinţă procedând la interogarea bănuितului Mândroviceanu Nicolae: acesta recunoaşte că a tras la şapirograful împrumutat la grefierul Gh. Gh. Ion 100 de manifeste din care 4 exemplate le-a distribuit printre camarazii săi, restul trimiţându-le la sediul organizaţiei în Galaţi. Dealtfel confirmă cele declarate de martorul Sebastian Panduru arătând că de fapt grefierul Gh. Gh. Ion i-a ajutat la imprimarea originalului înzestrat de altfel cu semnul organizaţiei pe şapirograf. Mai arată că a fost ajutat şi de camaradul său Cârцу Gheorghe, a cărui domiciliu nu-l cunoaşte. În ce priveşte semnele organizaţiei, reproduse cu catran pe diFieriţi pereţi, neagă orice cunoştinţă, refuzând deasemenea să divulge pe ceilalţi membri din organizaţie.

Văzând declaraţiile bănuितului N. Mândroviceanu şi a martorului Sebastian Panduru şi rezultând necesitate de a le pune în vedere grefierului Gh. Gh. Ion, acesta printr'un supliment la declaraţia dată, neagă orice complicitate în cauză. Considerând că este necesară interogarea bănuितului Cârцу Gheorghe, care după cum rezultă din nota informativă alăturată, se află în prezent în com. Branişte jud.Covurlui.

Acest dosar se va trimite autorităţii competente pentru a complecta cercetările în cauză ca interogatorul numitului după care se va proceda la continuarea, respectând încheierea cercetărilor din partea noastră.

Drept care am dresat prezentul.
Comisar (ss) Mali Radu.

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 258

13 Octombrie 1934

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

La ordinul D-vs. No.30117 din 16 Aprilie a.c., avem onoarea a vă înainta alăturat tablourile pe judeţe, cuprinzând pe membrii şi simpatizanţii grupărilor politice de extrema dreaptă, după indicaţiunile prevăzute în ordinul D-vs. menţionat mai sus.

Totodată raportăm că cu toate că am intervenit de nenumărate ori în scris şi verbal la Inspectoratul Regional de Jandarmi, iar oficiile noastre poliţieneşti de la legiunea de jandarmi din judeţul respectiv,

Documentul nr. 118

Foaie volantă a societăţilor evreieşti din România cu privire la alegerile din 1933. Nedatat. Prezumtiv între sfîrşit noiembrie şi 20 decembrie 1933.

Documentul nr. 119

Raportul Inspectorului Regional al Poliţiei din Basarabia către Directorul General al Poliţiei de Siguranţă din Bucureşti privind lista membrilor Gărzii de Fier menţinuţi arestaţi şi a celor puşi în libertate.20 decembrie 1933.

Documentul nr. 120

Proces verbal privind arestarea conducătorului Gărzii de Fier din Chişinău Sârbu Iulian şi despre discuţia cu acesta despre asasinatete care ar fi urmat celui comis contra lui I.G. Duca. 29 decembrie 1933.

Documentul nr. 121

Tablou nominal de membri ai organizaţiei "Garda de Fier" din Chişinău arestaţi în noaptea de 28 decembrie 1933 şi în zilele următoare şi depuşi la Închisoarea Centrală Chişinău. Nedatat. Prezumtiv între 30 decembrie 1933 şi 7 ianuarie 1934.

Documentul nr. 122

Tablou nominal al membrilor Gărzii de Fier arestaţi pe teritoriul Inspectoratului Regional de Poliţie din Basarabia, cu începere de la 29 decembrie 1933. Nedatat. Prezumtiv între 30 decembrie 1933 şi 7 ianuarie 1934.

Anul 1934

Ianuarie 1934

Documentul nr. 123

Tablou nominal al membrilor Gărzii de Fier arestaţi în noaptea de 30-31 decembrie 1933 şi deţinuţi în Închisoarea Centrală din Chişinău. Nedatat. Prezumtiv între 1 şi 10 ianuarie 1934.

Documentul nr. 124

Informaţia poliţiei Orhei pentru Inspectoratul Regional de Poliţie Chişinău despre activitatea Gărzii de Fier în judeţul Orhei în perioada 15-31 decembrie 1933. 2 ianuarie 1934.

Documentul nr. 125

Informaţie a poliţiei către Inspectoratul Regional de Poliţie despre activitatea în descreştere a L.A.N.C. în perioada 15-31 decembrie 1933. 2 ianuarie 1934.

Documentul nr. 126

Chestura Bălţi către Inspectoratul Regional de Poliţie Chişinău despre cuvântarea preotului Emilian după slujba religioasă de pomenire a prim-ministrului I.G. Duca. 2 ianuarie 1934.

Documentul nr. 127

Copie a cererii către Procurorul general din partea a 51 de legionari deţinuţi ilegal în închisoarea centrală din Chişinău.. Prezumtiv 2 sau 3 ianuarie 1934.

- Documentul nr. 128**
Chestura Iași către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre prezența Căpitanului în Chișinău sau împrejurimi, deghizat în moșneag. 3 ianuarie 1934.
- Documentul nr. 129**
Adresarea Comandantului „Garnizoanei Chișinău” a Gărzii de Fier către camarazi. 3 ianuarie 1934.
- Documentul nr. 130**
Chestura poliției Chișinău către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind neutralitatea soldaților unității militare din Chișinău față de Garda de Fier. 3 ianuarie 1934.
- Documentul nr. 131**
Circulară confidențială a Ministerului de interne către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău cu indicația de a întreprinde investigații secrete pentru a stabili proveniența armei cu care a fost omorât prim-ministrul I. G. Duca. Nedatat. Prezumtiv primele zile ale lunii ianuarie 1934.
- Documentul nr. 132**
Informație a Chesturii municipiului Bălți către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre arestarea a 12 membri ai Gărzii de Fier, precum și despre lipsa de acțiuni importante din partea legionarilor din zonă în perioada 15-31 decembrie 1933. 3 ianuarie 1934.
- Documentul nr. 133**
Informația Chesturii municipiului Bălți către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre judecarea preotului Emilian Cucuietu ca adept al Gărzii de Fier. 4 ianuarie 1934.
- Documentul nr. 134**
Informație din partea Inspectoratului Regional către Directorul General al Poliției București despre reținerea unor membri ai Gărzii de Fier din diferite județe ale Basarabiei. Nedatat: între 5 și 12 ianuarie 1934.
- Documentul nr. 135**
Circulară confidențială Direcției Generale de Poliție București către Inspectoratul Regional de Poliție al Basarabiei privind măsurile de prindere a preotului Ion Dumitrescu, secretar general al asociației dizolvate Garda de Fier. 7 ianuarie 1934.
- Documentul nr. 136**
Informație din partea Chesturii Bălți către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre predica de îndreptățire a asasinării lui I.G. Duca ținută de preotul Avacum Rusu din com. Mălăiești. 7 ianuarie 1934.
- Documentul nr. 137**
Informație a poliției Tighina către Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău despre starea de spirit a populației în contextul asasinării lui I.G. Duca. 9 ianuarie 1934.
- Documentul nr. 138**
Telegramă circulară din partea Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău privind verificarea informațiilor potrivit cărora unii legionari nearestați ar avea intenția de a desfășura acțiuni violente contra sinagogilor. 11 ianuarie 1934.

59.	Vasile Ciobanu	Scăeni	--	--	--	--
60.	VI.Concescu	--	--	--	--	--
61.	Sava Gordeschi	Frasin	--	--	Aj.șef	Bun organiz.
62.	Alexandru Guțu	--	--	--	Secretar	--
63.	Spinvecnatu Niculai	---	--	--	Membru	Activ în organiz.
64.	Gramă Axinte	--	--	--	--	--
65.	Carciuc Andrei	--	--	--	--	--
66.	Leonte Pojovici	--	--	--	--	--
67.	Dujânschi Sava	--	--	--	--	--
68.	Bordeianu Mihail	--	--	--	--	--

- ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA II

Documentul nr. 255

20 Septembrie 1934

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIEI CHIȘINĂU

În reFierire la raportul D-vs. No.13696 din 20 August a.c., avem onoarea a vă ruga să binevoiți a ne comunica dacă a fost aprobat congresul organizației „Ligei Apărării Naționale Creștine” din județul Orhei, și în caz afirmativ modul cum a decurs și hotărârile luate.

DIRECTOR GENERAL
Semnat

ȘEFUL SERVICIULUI
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA II

Documentul nr. 256

28 Septembrie 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Avem onoarea a raporta că ieri a sosit în localitate inspectorul ziarului „Apărarea Națională”. Novîțchi Vladimir, originar din Bălți str. Rozești No.9, descinzând la hotelul „Londra” camera nr.14. În orașul zilei de ieri s’a plimbat pe str. Alexandru cel Bun costumat în uniformă „Ligei Apărării Naționale Creștine”, și întreținându-se cu șeful organizației Gărzi de Fier din localitate Serghei Florescu.

Seara aluat trenul în direcția Iași.

CHESTOR
Ștampila Semnat

Șeful Bir.Pol. de Siguranței
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIEI LOCO

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA II

20.	Toader Ceornei	--	--	--	--	--
21.	Dorogan Eufemie	Rughi	--	4.c.prim	Aj.șef	Depune multă stăruință pentru a câștiga aderenți
22.	Horecuca Niculai	--	--	--	Membru	--
23.	Sârbu Vasile	--	--	--	--	--
24.	Ioan I.Ciolac	Sudarca	--	Universit.	Șef	--
25.	Ioan V.Cioban	--	--	--	Membru	--
26.	Ignat Urachi	--	--	Normală	--	--
27.	Gr.St.Ciobanu	--	--	4.c.prim	--	--
28.	Epifan Suru	--	--	Normală	--	--
29.	Ioan P.Umăneț	Crișcăuți	--	Aj.șef.	Aj.șef	--
30.	Alexei Marenciuc	Sudarca	Învățător	--	Membru	--
31.	Costache Leșăm	Florești	Agric.	2.c.prim	Aj-șef	--
32.	Ioan Penajonschi	--	Debitant	3.c.prim	Membru	--
33.	Grigore Culiconschi	--	Agric.	2.c.prim	--	--
34.	Coșciug Iosif	Gr. Camenca	Cismar	4.c.prim	--	Bun organizator capabil de acte de violență activ în organiz.
35.	Covarca Vasile	--	Agric.	--	Aj.șef	--
36.	Unemes Iosif	--	Învățător	Normală	Membru	--
37.	Vasile G. Ghiborț	Ciutulești	Agric.	4.c.prim	--	--
38.	Jamba Grigore	Cotova	--	3.c.prim	Șef	Bun organizator
39.	Jamba Dumitru	--	--	4.c.prim	Aj.șef	--
40.	Jamba Vasile	--	--	3.c.prim	--	--
41.	Iacob Victor	--	--	4.c.prim	Membru	Activ în organizare
42.	Ioan E. Răileanu	--	--	3.c.prim	--	--
43.	Vladimer Ciobotaru	--	--	--	--	--
44.	Chirică Sprânceană	--	--	--	--	--
45.	Ioan Cojocar	Valinț	Învățător	Liceu	--	--
46.	Simion Livadorschi	--	Agric.	2.c.prim	Șef	Bun organizator
47.	Timofte Sernaz	--	--	--	Membru	Activ în organiz.
48.	Ioan Bârlădeanu	Tătăruși	--	--	--	--
49.	Vasile Dorogan	--	--	Nu știe	Aj.șef	Activ în organiz.
50.	Efim Lucorici	--	--	3.c.prim	Membru	--
51.	Vladimir Lucorici	--	--	Nu știe	--	--
52.	Pavel Coicerman	--	--	--	--	--
53.	Mihail Zoidan	--	--	--	--	--
54.	Vasile Cuciurcă	--	--	2.c.prim	--	--
55.	Iacob Guțu	Iarova	Comercian	Nu știe	--	--
56.	Buncherici Vl.	--	Agric.	1.c.prim	--	--
57.	Dobrovoschi Vl.	--	--	--	--	--
58.	Simion Grosu	Frașin	--	2.c.prim	--	--

Documentul nr. 139

Informație prezentată de prefectura județului Ismail privind listele nominale de membri ai Gărzii de Fier din raza Chesturii Ismail. 11 ianuarie 1934.

Documentul nr. 140

Tablou nominal al membrilor arestați ai organizației a Gărzii de Fier din județul Ismail care urmează a fi menținuți în continuare în stare de arest. Anexă la Documentul nr. 139 din 11 ianuarie 1933.

Documentul nr. 141

Tabel nominal al membrilor organizației a Gărzii de Fier din județul Ismail care nu prezintă pericol social și pot fi eliberați din închisoare. Anexă la Documentul nr. 139 din 11 ianuarie 1933.

Documentul nr. 142

Chestura poliției Bălți către Inspectorul Regional de Poliție privind procesele-verbale dresate împotriva unor membri ai Gărzii de Fier din județ și a altor persoane dubioase. 12 ianuarie 1934.

Documentul nr. 143

Raportul Chesturii municipiului Bălți către Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău privind starea de spirit a populației după asasinarea prim-ministrului Duca, precum și despre unii membri arestați ai Gărzii de Fier din Bălți. 12 ianuarie 1934.

Documentul nr. 144

Correspondența Comandamentului Corpului 3 Armată cu Inspectorul Regional de Poliție al Basarabiei privind plângerea doamnei Rotaru rerferitor la deținerea în închisoare a soțului ei. 13 ianuarie 1934.

Documentul nr. 145

Correspondența poliției Orhei către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind situația social-politică după atentatul contra prim-ministrului Duca. 13 ianuarie 1934.

Documentul nr. 146

Solicitare din partea Ministrului de Interne Victor Iamandi către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău să fie comunicate telegrafic membrilor corpului didactic de toate gradele, învățători, profesori secundari titulari sau suplinitori, profesori de universitate, preoți și funcționari de Stat, Județ, Comună care fac parte din Garda de Fier. 15 ianuarie 1934. Conferă Documentele 187 din 2 februarie și 212 nedatat.

Documentul nr. 148

Notă informativă despre unii studenți ai instituțiilor de învățământ din București, activiști ai Mișcării Legionare. 15 ianuarie 1934.

Documentul nr. 149

Correspondența Chesturii municipiului Bălți către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre perchezițiile făcute la unii presupuși membri ai organizației Garda de Fier. 15 ianuarie 1934.

Documentul nr. 150

Informația prezentată de Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău către Directorul General de Interne București privind legionarii arestați în raza Basarabiei, precum și lista celor care urmează a fi eliberați. 15 ianuarie 1934.

Documentul nr. 151
Raport al Chesturii municipiului Bălți către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind relațiile arestaților cu cei din afara închisorii. 15 ianuarie 1934.

Documentul nr. 152
Informație a prefecturii județului Ismail către Inspectorul Regional de Poliție Chișinău despre 2 tabele cu membri ai Gărzii de Fier deținuți care nu au activat și, respectiv, deținuți care au activat ca propagandiști și sub alte forme. 15 ianuarie 1934.

Documentul nr. 153
Tabel nominal al membrilor Gărzii de Fier deținuți, de pe raza rurală a jud. Ismail, dar care nu au activat. 15 ianuarie 1934.

Documentul nr. 154
Tabel nominal al membrilor Gărzii de Fier deținuți, de pe raza rurală a jud. Ismail, care au activat ca propagandiști și sub alte forme. 15 ianuarie 1934.

Documentul nr. 155
Indicație confidențială din partea Serviciului de Informațiuni al Ministerului de Interne Inspectoratul Regional de Poliție Basarabia privind luarea de măsuri pentru împiedicarea propagandei în favoarea Gărzii de Fier printre țăranii din județul Lăpușna. 16 ianuarie 1934.

Documentul nr. 156
Raport al poliției Orhei către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre atitudinea diferitelor grupuri sociale față de Garda de Fier în perioada 1-15 ianuarie 1934. 16 ianuarie 1934.

Documentul nr. 157
Informație din partea Legiunii de Jandarmi Cetatea-Albă către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre depistarea în com. Volontir, jud. Cetatea Albă a 2 cuiburi legionare și despre intenția de a descinde la presupusul aderent al legionarilor Plut. Major Apostol, tatăl lui Andrei Apostol, șeful unuia din cele 2 cuiburi. 16 ianuarie 1934.

Documentul nr. 158
Circulară confidențială a poliției privind urmărirea și arestarea legionarului Serafim Aurel. 18 ianuarie 1934.

Documentul nr. 159
Circulară confidențială a Direcției Generale a Poliției către Inspectoratul Regional de Poliție din Chișinău privind dispunerea măsurilor de urmărire și arestare a lui Ion Bordeianu, membru periculos al organizației Garda de Fier. 18 ianuarie 1934.

Documentul nr. 160
Circulară confidențială a Direcției Generale a Poliției către Inspectoratul Regional de Poliție din Chișinău despre legionara Nicoleta Niculescu privind urmărirea și arestarea acesteia, aceasta fiind curiera principală a lui Corneliu Z. Codreanu. 18 ianuarie 1934.

Documentul nr. 161
Informație către Inspectoratul Regional de Poliție despre situația organizației ”L.A.N.C.” în perioada 1-15 ianuarie 1934. 18 ianuarie 1934.

Documentul nr. 253

14 Septembrie 1934
Serviciului de informațiuni

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

Cu onoare vă rugăm să binevoiți a dispune sa ni se comunice rezultatul ordinului nostru circular No.30117 din 16 Aprile a.c., referitor la întocmirea unei evidențe a membrilor și simpatizanților grupărilor politice de extremă dreaptă.

DIRECTOR GENERAL
Semnat

ȘEFUL SERVICIULUI
Semnat
ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA II

Documentul nr. 254

TABLOU NOMINAL

de șefii și subșefii în comitetul de conducere în organizația L.A.N.C. din orașul și județul Soroca întocmită con.ord. Inspect. Reg. Chișinău Nr. 73/1934

Nr. art.	Numele și Pronumele	Comuna	Profesiunea	Cultura	Situați Organiz.	Clasificarea
1.	Maxim Pescaru	Cot	Agric.	4.c.prim	Șef	Bun organizator a luat parte la diferite adunări
2.	Vlase Toma	Căprești	Învățător	Normală	Șef secretar	--
3.	Poli Gavril	Timiluți	Agric.	4.c.prim	Șef	--
4.	Burduja Vasile	--	--	2.c.prim	Membru	--
5.	Cărăuși Arion	--	--	4.c.prim	--	--
6.	Panfie Maței	Nemirofca	--	--	Aj.șef	--
7.	Panait Ilie	--	--	--	Membru	--
8.	Staris Salvastru	--	--	--	--	--
9.	Cutescu Iosif	--	--	--	--	--
10.	Trofim Ciobanu	Arionești	--	Șc.agric	Aj.șef	Bun organizator hotărât pentru acte violente
11.	Timofte Balan	--	--	Șc.meser	Membru	--
12.	Ciobanu Vasile	Ocnița	Cismar	Nu știe	--	--
13.	Ioan Furtună	Cernaleoca	Agric.	2.c.prim	Aj.șef	--
14.	Nicolcea Vasile	--	--	5.c.prim	Membru	--
15.	Vrânceanu Vasile	--	--	1.c.prim	--	--
16.	Puzdria Pavel	--	--	--	--	--
17.	Pușcașu V.Ioan	--	--	5.c.prim	--	--
18.	Oforan Gh.	--	--	--	--	--
19.	Moruz Mihail	--	--	--	--	--

unde au luat masa după aceea însoțiți de tânărul în cauză s’au dus la tânărul Stanchevici Nicolae, din acest oraș, la care a dormit, unde are sediul organizației L.A.N.C. a Județului Soroca.
Numitul se află în supravegherea noastră. Rugându-vă să binevoitiți a dispune.

ȘEFUL POLIȚIEI
Semnat Ștampila

Șeful Bir.de Sig.
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL CHIȘINĂU
ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 251

Traducere din limba rusă din ziarul “Bessarabskaia Pocita”(Chișinău) No.4246 din 16 August 1934

Propaganda cuzistă din județul Orhei

Orhei, 15. – În ultimul timp organizația cuzistă din localitate își dezvoltă activitatea în mod intens. Ministerul a autorizat ținerea congresului organizației județene a cuziștilor pentru ziua de 9 septembrie la Orhei.

În vederea acestuia, cuziștii au început să convoace întruniri în diferite puncte ale județului, la care întruniri se rostesc discursuri îndreptate împotriva populației evreiești.

În unele sate agitatorii cuziști organizează manifestații pe străzi întâmpinându-și șefii cu muzică și drapele.

Propaganda antisemită provoacă o alarmă printre populația evreiască.

În legătură cu aceasta, s’a prezentat ieri prefectului de județ o delegație a partidului evreiesc compusă din A. Livșin și D-rul Bercovici, care a pus la curent pe prefect cu creșterea mișcării cuziste în județ.

Printre altele s’a arătat că la o întrunire din comuna Peciștea profesorul Machedon de la gimnaziul din Cinișăuți a îndemnat pe față la luarea de măsuri forțate împotriva evreilor.

Prefectura a promis să ia măsuri împotriva propagandiștilor cuziști.

P. Conf. Translatore I. Levința
ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA II

Documentul nr. 252

25 August 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La ordinele D-vs. No.7308 din 27 Aprilei și No.13395 din 14 August a.c.

Avem onoarea a înainta tablourile de triplu exemplar cerute de D-vs., precum și un tablou de abonați al ziarului “Drum Nou” din orașul Comrat.

CHESTOR
Ștampila Semnat

Șeful Bir.Siguranței
Semnat

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIEI CHIȘINĂU
ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA II

Documentul nr. 162

Circulară confidențială a Direcției Generale a poliției și a Direcției Poliției de Siguranță privind dispariția și începerea urmăririi cu scopul prinderii și cercetării a legionarilor din Galați. 19 ianuarie 1934.

Documentul nr. 163

Informație confidențială și fotografii în anexă despre urmărirea Căpitanului legionarilor, Corneliu Z. Codreanu. 19 ianuarie 1934.

Documentul nr. 164

Informație confidențială a Chesturii municipiului Chișinău către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind contactele studentului Popescu Luca cu membrul Gărzii de Fier Tudorache Gheorghe. 19 ianuarie 1934.

Documentul nr. 165

Solicitare din partea Serviciului de Informațiuni al Direcției Poliției de Siguranță către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind studentul Facultății de Teologie Leonid Antonovici. 20 ianuarie 1934.

Documentul nr. 166

Circulară a Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău privind situația unor studenți legionari care urmează a fi arestați. Nedatat. Din ianuarie, anterior datei de 27 ianuarie 1934.

Documentul nr. 167

Informație confidențială a Chesturii municipiului Bălți către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind o întâlnire secretă din București cu participarea Căpitanului în care s-a discutat despre ”echipa morții” în contextul alegerilor. 22 ianuarie 1934.

Documentul nr. 168

Chestura Poliției Bălți către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre situația dosarului judiciar împotriva preotului Avacum Rusu din com. Mălăiești, județul Bălți. 23 ianuarie 1934.

Documentul nr. 169

Informație către Parchetul General de la Parchetul Tribunalului Bălți despre acțiunea publică contra preotului Avacum Rusu. 25 ianuarie 1934.

Documentul nr. 170

Indicație dată de către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind arestarea Căpitanului și a altor legionari dispăruți, cu scopul lichidării posibilităților de organizare a noi acte teroriste. 27 ianuarie 1934.

Documentul nr. 171

Informație a Șefului Poliției Cahul către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind dosarul arestaților Lungu Toader și Nistor Alexandru, precum și despre situația avocatului Moise Lefter. 29 ianuarie 1934.

Documentul nr. 172

Proces-verbal al Legiunii de jandarmi a poliției Cahul despre acțiunile de menținere în arest sau de eliberare a unor membri ai Gărzii de Fier, precum și despre ”echipa morții”. Anexă la Documentul nr. 171 . 29 ianuarie 1934.

Documentul nr. 173

Dare de seamă despre mișcările extremiste din raza orașului și județului Hotin. 30 ianuarie 1934.

Documentul nr. 174

Correspondența Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău către Directorul General al Poliției București privind activitatea șefului Gărzii de Fier din Basarabia, Iulian Sârbu. Nedatat. Prezumtiv: început ianuarie 1934.

Documentul nr. 175

Scrisoare de la Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău conținând lista membrilor Gărzii de Fier care ar fi capabili de comiterea actelor de teroare (13 membri). Nedatat. Prezumtiv ultima decada a lunii ianuarie 1934.

Documentul nr. 176

Tabel nominal al conducătorilor și membrilor organizației ”Garda de Fier” din Basarabia, deținuți în regiunea Inspectoratului Regional de Poliție al Basarabiei, întocmit conform ord. Ministerului de Interne din 11 ianuarie 1934, pe județe. Nedatat. Prezumtiv ianuarie 1934.

Documentul nr. 177

Informație confidențială către Inspectorul Regional de Poliție Chișinău privind activitatea studentului Tiron Aurel, funcțional public în Cahul. 1934. Nedatat. Prezumtiv ianuarie 1934.

Documentul nr. 178

Denunț privind studentul legionar Aurel Tiron care desfășoară propagandă în jud. Bacău, transmis Șefului Siguranței Generale a Statului Român. 1934. Prezumtiv ianuarie 1934. Anexă la Documentul nr. 177

Documentul nr. 179

Circulară confidențială a Serviciului de Informațiuni către Inspectorul Regional de Poliție Chișinău privind dispunerea urmării și arestării mecanicului legionar Iulian Jemna din Slobozia. Nedatat. Prezumtiv ianuarie 1934.

Documentul nr. 180

Inspectorul Regional de Poliție Chișinău către Directorul General al Poliției București despre apartenența a 463 învățători din jud. Neamț la Garda de Fier și perchezițiile făcute la domiciliul lui Cramschi, unde studentul legionar Petrovici C. își ținea lucrurile. Nedatat. Probabil în ianuarie 1934 după data de 12.

Documentul nr. 181

Tablou nominal conținând lista membrilor Gărzii de Fier deținuți la Legiunea de jandarmi din Bălți. Nedatat. Probabil ianuarie 1934.

Documentul nr. 182

Tablou nominal conținând lista membrilor Gărzii de Fier deținuți la Legiunea de jandarmi din Bălți. Nedatat. Probabil ianuarie 1934.

Documentul nr. 183

Correspondența confidențială a Serviciului de Informațiuni cu Inspectorul Regional de Poliție Chișinău privind urmărirea și arestarea studentului legionar Mircan Dumitru, dispărut de la domiciliu, jud. Putna. Nedatat. Prezumtiv ianuarie 1934, după data de 10.

Pe baza acestei declarații D-l Procuror a dispus să se facă o descindere la locuința lui Ilieș Zaharia unde domiciliu D-l Senator Iulie Mumuianu și să se ridice svastica în caz că nu posedă autorizația cerută de art.27 din legea Mârzescu-Mironescu.

La descinderea făcută a fost găsit prezent numai studentul Stanchevici Nicolae, care a declarat că a fixat svastica și că nu are autorizație în acest scop, dar că D-l Senator Mumuianu o va obține și o va reprezenta ulterior.

Studentul Stanchevici Nicolae fiind înaintat Parchetului Tribunalului Soroca împreună cu svastica, a fost pus în libertate, iar svastica reținută.

INSPECTOR REGIONAL,
Semnat

ȘEFUL SERVICIULUI
Semnat

DOMNIEI SALE,
DOMNULUI DIRECTOR GENERAL AL POLIȚIEI BUCUREȘTI
DIRECȚIA SIGURANȚEI

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 249

Traducere din limba rusă din ziarul ”Bessarabskaia pocita” (Chișinău) No.4233 din 3 August 1934.

Cuziștii continuă să semene ură, iar autoritățile nu iau nici o măsură

Bălți 2. – Alaltăieri, în comuna Limbeni, jud.Bălți a avut loc o mare întrunire a cuziștilor sub președinția Preotului Sebastian Mârza. La această întrunire au asistat vre-o 50 țărani. Preotul S. Mârza a ținut un discurs incendiar împotriva masonilor și „jădanilor” și a îndemnat pe țărani să lupte împotriva lor nu numai cu vorba, ci și cu fapta ... D-l Prim Procuror Mișuță și Episcopul Visarion au fost înștiințați de jandarmi de propaganda acestui popă-huligan.

Ne interesează să știm, dacă Episcopul Visarion va lua vre-o măsură contra sus numitului preot.

P. Conf.
Translator I. Levința

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 250

7 August 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Avem onoarea a vă raporta că în seara zilei de 6-7 August a.c., în acest oraș a sosit D-l Senator Mumuianu din partidul L.A.N.C. – La intrarea în oraș a fost întâmpinat de tânărul Țătnarschi Nicolae zis Coca, aderent al D-Sale, din acest oraș, cu care împreună au intrat în restaurantul „Polesciuc”,

Documentul nr. 247

14 Iulie 1934

Domnule Inspector Regional,

La ordinul D-va. No.7308 și 7790/934, avem onoarea a înainta, alăturat, tablouri de membrii înscriși în organizațiile de extrema dreaptă, „Garda de Fier”, „L.A.N.C.”, întocmite în oraș de noi, iar în județ de Legiunea de Jandarmi conform ordinului No.7790/934.

Binevoind a cunoaște că restul de organizații ca „Blocul cețătenesc pentru mântuirea țării”, Partidul Național Socialist și Gruparea Hitleristă nu au luat ființă în sectorul nostru.

Tablourile anexate privesc membrii principali care au roluri mai importante și cu diferite viciuri [?], restul membrilor Ligei Apărării Naționale Creștine , care ar fi circa câteva mii, sunt simpli simpatizanți în partid politic.

Tot odată anexăm tablourile în dublu exemplar de abonații ce primesc revistele „Drumul Nou” și „Apărarea Națională” prin Oficiile P.T.T., revistele „Axa”, „Cuvântul Studențesc” nu se primesc.

Deasemenea nu se trimite nici mandate poștale cu diverse lucruri organuzațiilor de mai sus.

Dat fiind că această lucrare este destul de dificilă făcându-se cu cea mai mare discrețiune, suntem încă în curs de verificări ai membrilor vizați în ordinul D-vs. de mai sus și de urmare vom mai înainta tablouri ce se vor întocmi ulterior.

ȘEFUL POLIȚIEI
CHESTOR Semnat
Ștampila

Șeful Biur. de Sig.
Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 248

17 Iulie 1934

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

Avem onoarea a vă raporta că în ziua de 2 Iulie a.c.,a sosit în orașul Soroca D-l Senator Iuliu Mumuianu, membrual L.A.N.C.

D-sa a închiriat un apartament la locuința unui oarecare Ilieș Zaharia și a luat contact cu diFieriți partizani.

În aceeași zi s'a fixat pe acoperișul casei numitului Ilieș Zaharia o svastică mare de 75 cm. Semnalându-se cazul D-lui Procuror, D-sa a dispus să ia o declarație de la proprietarul casei în legătura cu acea svastică.

Ilieș Zaharia a declarat că nu are cunoștință de fixarea svasticii și că nu face parte din nici un partid politic.

Februarie 1934

Documentul nr. 184

Chestura municipiului Bălți către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind propaganda de justificare a atentatului împotriva prim-ministrului Duca făcută de Toader Resten și Boris Cracovețchii din com. Costești. 1 februarie 1934.

Documentul nr. 185

Correspondență a poliției orașului Soroca către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău, privind percheziționarea membrilor și simpatizanților Gărzii de Fier din județul Soroca. 1 februarie 1934.

Documentul nr. 186

Chestura poliției muncipiului Chișinău către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău, despre arestarea legionarului Tudorache Gheorghe. 1 februarie 1934.

Documentul nr. 187

Informație confidențială a poliției din județul Lăpușna către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre încetarea activității Gărzii de Fier din motivul plecării studenților la studii și dispariția conducătorului acestui județ Tudorache Gheorghe după asasinarea lui I.G. Duca. 2 februarie 1934.

Documentul nr. 188

Solicitare către Chestura Hotin din partea Inspectorului Regional de Poliție al Basarabiei pentru verificarea știrilor din ziarul „Nașa Reci” privind propaganda legionară desfășurată de preotul Porubin din Briceni. Nedatat. Prezumtiv îndată după 2 februarie 1934.

Documentul nr. 189

Cererea lui Chirgău Constantin din Chișinău de a fi eliberat din arestul preventiv, deținut din motivul apartenenței acestuia la fosta organizație Garda de Fier. 3 februarie 1934.

Documentul nr. 190

Cererea lui Andrei Chirilov din Chișinău de a fi eliberat din arestul preventiv, deținut din motivul apartenenței acestuia la fosta organizație Garda de Fier. 3 februarie 1934.

Documentul nr. 191

Cererea lui Rodion Mantea din Chișinău de a fi eliberat din arestul preventiv, deținut din motivul apartenenței acestuia la fosta organizație Garda de Fier. 3 februarie 1934.

Documentul nr. 192

Correspondență a chesturii poliției mun. Chișinău către Inspectoratul Regional de Poliție al Basarabiei privind activitatea Gărzii de Fier în persoana studentului Luca Popescu, avocatului Butureanu și Societății Astra Basarabeană. 3 februarie 1934.

Documentul nr. 193

Circulară confidențială a Serviciului de Informațiuni despre imposibilitatea arestării lui Stelian Teodorescu din județul Buzău, din cauza dispariției acestuia. 3 februarie 1934.

Documentul nr. 194

Informație a poliției către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre acțiunile de pe 5 decembrie 1933 ale deputaților Ciolac și Cojocar u în satele din județul Cernăuți. 4 februarie 1934.

Documentul nr. 195

Informație a Chesturii de poliție Bălți către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind procesul de judecată asupra preotului Emilian Cucuetu, deținut ca membru activ al Gărzii de Fier, pe motiv că ar fi făcut apologia asasinării lui I.G. Duca. 6 februarie 1934.

Documentul nr. 196

Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău către Directorul General al Poliției București despre arestarea pe 3 februarie a studentului cuzist Melnicov Teodor. 6 februarie 1934.

Documentul nr. 197

Informație telegrafică confidențială privind expedierea a 20 de fotografii ale legionarului Seitan Gh. Nicolae, dat în urmărire (în dosar lipsesc fotografiile). 7 februarie 1934.

Documentul nr. 198

Indicație strict secretă a șefului Siguranței Regatului Român Eugen Cristescu dată Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău despre măsurile care trebuie întreprinse în privința membrilor Gărzii de Fier care au fost eliberați și care urmează a fi eliberați din închisoare. 8 februarie 1934.

Documentul nr. 199

Scrisoare de însoțire confidențială către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind denunțul primit la Direcțiunea Generală a Poliției cu referire la Grigore Bărbulescu din Orhei. 9 februarie 1934.

Documentul nr. 200

Denunț către Directorul General al Poliției București privind membrul Gărzii de Fier Grigore Bărbulescu.

Documentul nr. 201

Informație a poliției către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre lipsa de activitate a Gărzii de Fier și despre lipsa de propagandă din partea simpatizanților, din cauza fricii de a fi arestați. 9 februarie 1934.

Documentul nr. 202

Solicitare confidențială a poliției privind activitatea legionarului Șeremet Petru din jud. Soroca, membru al organizației Garda de Fier. 13 februarie 1934.

Documentul nr. 203

Solicitare confidențială a poliției privind activitatea legionarului Papuc Ștefan. 13 februarie 1934.

Documentul nr. 204

Corespondență a Biroului de Siguranță cu Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind activitatea maestrului de gimnastică Valentin Dobrovolschi, simpatizant al organizației Garda de Fier. 14 februarie 1934.

Documentul nr. 205

Informație a poliției Orhei către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre inactivitatea Gărzii de Fier în perioada 1-15 februarie. 16 februarie 1934.

de a preveni eventualele manifestații de ostilitate din partea evreimei locale, iar pe de altă parte, cu raportul nostru No.12331/934 am raportat despre aceasta la Prefectura județului Soroca și la parchet, rugând a dispune măsuri de rigoare, având în vedere și faptul că D-l Senator Mumuianu se bucura de imunitate parlamentară. D-l director al Perfecturii, cu care am avut o convorbire telefonică, ne-a pus în vedere să luăm contact cu Parchetul local de la care urma să primim dispozițiuni. În urma convorbirii pe care am avut-o cu șeful Parchetului Soroca, D-l Procuror Creangă, D-sa ne-a ordonat să luăm o declarație proprietarului Ilieș Zaharia și să i-o înaintăm pentru a dispune de urmare.

În dimineața de 4 Iulie a.c., s'a luat declarația numitului proprietar care ne-a comunicat că nu are nici o știință privitor la persoana care a abordat svastica, că nu face parte din nici un partid politic, fiind bătrân și paralizat și că a dat locuința sa cu chirie D-lui Mumuianu, cu începere de la 5 Iunie a.c.

Înaintând Parchetului Soroca această declarație cu cuvenitul proces verbal cu No.12346/934, pâna în prezent nu ni s'au dat dispoziții de urmare, deși svastica a rămas fixată pe acoperișul casei lui Zaharia Ilieș. În ziua de 4 Iulie a.c., D-l Senator Mumuianu a plecat din localitate prin Florești spre Iași.

Remarcăm că simpatiile țăranilor pentru D-sa se înmulțesc, motivat de faptul că D-sa se interesează de toate păsurile lor și intervine pe la diFierite autorități pentru aprobarea diFieritelor lor cereri.

În ceea ce privește populația evreiască, s'a mulțumit la un simplu comentariu cu privire la etalarea svastice.

Adăugăm că tânărul Stanchevici a vândut prin oraș ziarul „Apărarea Națională” No.14 din 17 Iunie 1934.

Raportându-vă cele de mai sus, vă rugăm să binevoiți a dispune.

ȘEFUL POLIȚIEI

Semnat

Ștampila

Șeful Biur.de Siguranță

Comisar ajutor

Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 246

13 Iulie 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Urmare raportului nostru No.12648 din 8 Iulie 1934, avem onoarea a vă raporta că studentul Stanchevici Nicolai, membru în L.A.N.C., ce a fost înaintat de noi Parchetului Trib. Soroca cu adresa No.12574/934, a fost lăsat în libertate.

Dosarul a fost lăsat în suspensă până la venirea domnului Senator Mumuianu, căruia urmează a i se lua o declarație.

ȘEFUL POLIȚIEI

Semnat Ștampila

Șeful Biur.de Sigurață

Semnat

DOMNIEI SALE

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 244

3 Iulie 1934

DOMNULE INSPECTOR,

În referire la ordinele D-vs, No.9674 și No.9675/933.

Avem onoarea a raporta că în intervalul de la 1-30 Iunie a.c., organizația L.A.N.C. din raza acestui serviciu prin conducătorul și membrii ei a început să desfășoare o vie propagandă în vederea alegerilor comunale ce se fac în județ la diferite date, precum și în vederea alegerii consiliului județean a cărui dată este fixată pentru ziua de 15 Iulie a.c.

Conducătorii acestei organizații speră că în vederea alegerilor de la consiliul județean să obțină foarte multe mandate sau chiar majoritatea.

În Propaganda ce se face în vederea acestor alegeri se contează foarte mult și pe tineretul studios care a început să vină de la universități pe la căminurile lor în vederea vacanței.

Mișcarea acestei organizații este ținută îndeaproape supraveghere și orice se va constata vă vom raporta la timp.

ȘEFUL POLIȚIEI
Ștampila Semnat

Șeful Bir. de Siguranță
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL
DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 245

5 Iulie 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Urmare la raportul nostru telegrafic No.12325 din 2 Iulie a.c., cu privire la sosirea în localitate a D-lui Senator de Soroca Iulie Mumuianu, avem onoarea a vă raporta de urmare cele de mai jos:

Sosind în localitate în seara de 2 iulie a.c., D-sa a tras la D-l Ilieș Zaharia, proprietar din acest oraș pe str. Călugăreni, cu care a încheiat contract de chirie pentru un apartament cu 500 lei lunar. În ziua de 3 Iulie a.c., a luat contact cu diFieriți partizani (între care am identificat pe tânărul Șcerbacov Nicolai de 20 ani, profesie liberă, Tatnarschi de 23 ani, profesie liberă și pe Stanchevici Nicolai de 20 ani, de profesie liberă, toți simpatizanți ai L.A.N.C. județul Soroca). Deasemenea la D-sa au venit țărani de prin județ pentru diFierite intervenții, D-l Senator Mumuianu ducându-se de la Prefectură, administrația financiară pentru a le satisface diFierite cereri de certificate, pensii, etc.

În după amiaza zilei de 3 Iulie a.c., pe la orele 5 am fost sesizați de către funcționarul însărcinat cu supravegherea sa că pe casa lui Ilieș pe acoperiș s'a fixat o svastică lucrată din lemn, de mărime 75 cm. Am luat imediat măsuri și am fixat un post de gardian public în preajma locuinței, cu scopul

Documentul nr. 206

Chestura poliției din Cetatea Albă către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre adunarea organizației "L.A.N.C" din 9 septembrie. 17 februarie 1934.

Documentul nr. 208

Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău către Chestorul or. Chișinău despre existența pe str. Dimitrie Cantemir a sediului Mișcării Hitleriste. 18 februarie 1934.

Documentul nr. 209

Directorul General al Poliției București către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău cu solicitarea de a fi comunicată hotărîrea justiției referitoare la studentul cuzist Melnicov Teodor, arestat pe 3 februarie 1934. 19 februarie 1934.

Documentul nr. 210

Chestorul or. Bălți către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre procesul reFieritor la cazul preotului Avacum Rusu. 28 februarie 1934.

Documentul nr. 211

Solicitare confidențială a Inspectorului Regional către Comandantul Legiunii de Jandarmi Lăpușna privind depistarea Căpitanului în județul Lăpușna, cu dispunerea arestării sale. Anul 1934. Probabil ianuarie-februarie.

Documentul nr. 212

Tablou nominal de învățători, profesori, profesori universitari, preoți și funcționari de stat, membri ai Gărzii de Fier din raza Inspectoratului Regional de Poliție al Basarabiei. Nedatat. Este răspunsul la documentele nr. 187 din 2 februarie și la 146 din 15 ianuarie.

Documentul nr. 213

Tablou nominal conținînd lista de membri activi și pasivi ai Gărzii de Fier din orașul Chișinău, jud. Lăpușna, jud. Tighina, jud. Ismail, or. Cetatea Albă, jud. Soroca, jud. Bălți, jud. Cahul deținuți în închisoare. Nedatat. Probabil în perioada dintre 10 decembrie 1933 și martie 1934. Nedatat. Probabil în perioada dintre 10 decembrie 1933 și martie 1934.

Documentul nr. 214

Tabel nominal al deținuților legionari care nu au activat. Nedatat. Probabil în perioada dintre 10 decembrie 1933 și martie 1934.

Documentul nr. 215

Tabel nominal al deținuților legionari care au activat ca propagandiști și organizatori. Nedatat. Probabil în perioada dintre 10 decembrie 1933 și martie 1934.

Documentul nr. 216

Tabel nominal de funcționari publici de stat, județ și comună, din raza Inspectoratului Regional de Poliție al Basarabiei, înscriși în organizația "Garda de Fier". Nedatat. Probabil în perioada dintre 10 decembrie 1933 și martie 1934.

Documentul nr. 217

Tabelul nominal de membri ai Gărzii de Fier care nu pot fi eliberați deoarece prezintă pericol social. Nedatat. Probabil în perioada dintre 10 decembrie 1933 și martie 1934.

Documentul nr. 218

Tablou nominal de membr ai Gărzii de Fier ce au fost arestații în orașul și județul Cetatea Albă. Nedatat. Probabil în perioada dintre 10 decembrie 1933 și martie 1934.

Martie 1934

Documentul nr. 219

Informație a poliției către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre pasivitatea organizației ”L.A.N.C.” în perioda 15 februarie – 1 martie. 2 martie 1934.

Documentul nr. 220

Chestura Chișinău către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre încercarea cuzistului Novîțchi Vladimir să facă propagandă electorală în favoarea lui Mumuianu Iuliu, fost senator de Bălți, de a candida pentru funcția de senator al jud. Soroca. 13 martie 1934.

Documentul nr. 221

Chestura Chișinău către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre sosirea de la Iași a fostului senator cuzist Iuliu Mumuianu și despre întâlnirea acestuia cu 2 membri ”L.A.N.C.”. 15 martie 1934.

Documentul nr. 222

Informație către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre măsurile de urmărire a locuinței lui Wolchenberg Alexandru în vederea confirmării sau infirmării că acest loc este sediul mișcării hitleriste. 22 martie 1934.

Documentul nr. 223

Informație către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre activitatea lui Plavschi Alexandru, de origine rus, cu legături cuziste. 28 martie 1934.

Documentul nr. 224

Solicitare de verificări din partea Direcției Generale de Poliție București către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind întrunirea publică din com. Larga a ”L.A.N.C.”, desfășurată pe 25 februarie 1934. 30 martie 1934.

Aprilie 1934

Documentul nr. 225

Radiogramă a chesturii Soroca către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre congresul ”L.A.N.C.” din Căinarii Vechi, jud. Soroca, desfășurat la 10 aprilie a.c. sub președinția lui Iuliu Mumuianu. 10 aprilie 1934

Documentul nr. 226

Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău către Chestura Bălți privind verificarea dacă la cuvântările ținute de membrii ”L.A.N.C.” pe 10 aprilie la gara „Hatman Arbore” s-a propagat ideea confiscării pământurilor de la evrei. 12 aprilie 1934.

Documentul nr. 227

Informație către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre faptul sosirii de la Iași în zona Bălți, la gara „Hatman Arbore”, a profesorului Cuza și despre promisiunea făcută de Cuza în fața

Documentul nr. 243

28 Iunie 1934

Domnule Inspector Regional,

Am onoare a vă raporta că avocatul Ion Gheorghe șeful organizației L.A.N.C. din județul Cahul, a tipărit încă acum o lună de zile în urmă o mulțime de manifeste pe care le-a răspândit în oraș și tot județul Cahul, anunțând că pentru ziua de 24 Iunie a.c.,va veni la Cahul și va ține o conferință Profesorul Alexandru C. Cuza.

Un număr de vre-o 30-40 de locuitori de pe teritoriul rural și 15-20 din oraș, s’au adunat în sala cinematografului „Unirea” de la acest oraș încă pe la orele 9-9:30 și au așteptat sosirea Profesorului A. Cuza, Președinte L.A.N.C., care urma să vină însoțit de Profesorul David din Huși.

Dintre intelectuali în sală se afla numai învățătorul Hordilă Constantin din comuna Cheoselia acest județ care a distribuit aproape fiecărui locuitor câte un exemplar din ziarul „Apărarea Națională” și o fotografie a profesorului A. Cuza. Acest învățător a contribuit în mare parte la propaganda pentru aducera locuitorilor din județ la Cahul.

La orele 11 avocatul Ion Gheorghiu, șeful organuzației județene L.A.N.C. din localitate, deschizând ședința spune că a primit telegrame de la Profesorii A. Cuza și David prin care este anunțat că ei nu pot veni la Cahul din diferite motive, totuși se simt fericiți că țaranii au ținut să participe la această întrunire venind de la mari depărtări pentru ca să asculte un cuvânt bun fără promisiuni de vin și țuică, cum fac alte partide la asemenea adunări.

Au spus că organizația L.A.N.C. este împiedicată în realizarea programului său de către partidele politice judovite care se folosesc de forțele polițienești și ale jandarmeriei pentru a împiedica prin teroare orice acțiune a L.A.N.C. și dacă pe viitor violența se va repeta, ei sunt gata să răspundă în aceeași măsură.

Au criticat activitatea partidelor politice care au guvernat țara și au sărăcit-o fiindcă plătesc toți Subsecretarii de Stat și Miniștrii cu 10000 lei pe zi cum este învățătorul Ion Mihalache de la Popoloveni. Aici în continuare a citit mai multe articole din ziarul „Apărarea Națională” din 17 Decembrie 1933 din care anexăm două exemplare , dând explicațiunile necesare și sfaturi ca acest ziar să fie răspândit la sate.

Întrucât la întrunire a luat parte și vre-o 8-10 nemți din comunele Baimaclia, Dohindorf și Sărata a venit în fața lor numitul Vilhelm Haman din serviciul moarei Arabagi Cahul și a dat câteva explicații în limba germană.

Apoi a vorbit învățătorul Hordilă Constantin din Cheoselia care a învinovătit autoritățile că l-au arestat luându-l drept legionar al Gărzei de Fier iar la judecată au venit niște jidani din Baimaclia care i-au sustras martorii cu bani ca să rămână pedepsit.

A spus că jidanii luptă pe toate căile posibile și reușesc chiar în multe părți cu bani, numai și numai ca să distruga viața noastră creștinească.

Întrunirea s’a terminat în liniște la ora 13.

ȘEFUL POLIȚIEI
Semnat

Șef. Bir. Sig.
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 241

19 Iunie 1934

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

Avem onoarea a vă raporta că locuitorul Vasile Axente Guțu din comuna Sinatovca județul Soroca, fost membru al L.A.N.C. a fost arestat pentru că în fața câtorva locuitori a făcut apologia asasinatului comis de N.Constantinescu.

Cu actele dresate a fost înaintat Parchetului Tribunalului Soroca.
De urmare vom raporta.

INSPECTOR REGIONAL
Semnat

ȘEFUL SERVICIULUI
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI DIRECTOR GENERAL AL POLIȚIEI BUCUREȘTI
DIRECȚIA SIGURANȚEI

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 242

21 Iunie 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Urmare raportului nostru No.5474 din 18 Iunie a.c., avem onoarea a raporta că numitul Negru Nicolae, Șeful Organizației Cuziste din Chișinău, a părăsit stațiunea balneară Bugaz, plecând cu trenul spre Chișinău.

Detașamentul de Poliție Bugaz prin raportul No.237/1934, ne comunică, că sus numitul nu a desfășurat nici o activitate politică în acea localitate.

CHESTOR
Semnat Ștampila

Șeful Bir. Pol. de Sig.
Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

frunțașilor cuziști din câteva sate privind luarea pământului de la evrei și darea lui țăranilor, după ajungerea cuziștilor la putere. 12 aprilie 1934.

Documentul nr. 228

Informație către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind posibilitatea ținerii unei ședințe a comitetului executiv al partidului cuzist la locuința dr. Koch din comuna Berezina, prezidată de inginerul Protopopescu. 14 aprilie 1934.

Documentul nr. 229

Notă informativă din partea Legiunii de Jandarmi Cetatea Albă privind activitatea inginerului cuzist Protopopescu în această zonă, în particular recrutarea șefilor de sectoare pentru organizație dintre nemți. 15 aprilie 1934.

Documentul nr. 230

Serviciul de Informațiuni către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind metodele de cercetare și urmărire a activității organizațiilor de extremă dreapta. 18 aprilie 1934.

Documentul nr. 231

Informație către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind găsirea unui manifest cuzist lipit de casa unui locuitor din Chilia Nouă. 27 aprilie 1934.

Documentul nr. 232

Textul unui manifest scurt împotriva jidanilor și în favoarea organizației „L.A.N.C.”

Mai 1934

Documentul nr. 233

Scrisoare a Chesturii Poliției din Cetatea Albă către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre congresul Partidului Național Țărănesc (filiala din Cetatea Albă) condus de Nicolae Lupu, desfășurat pe 20 mai 1934. 21 mai 1934.

Documentul nr. 234

Informație către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre activitatea electorală a cuziștilor în ziua de 20 mai. 22 mai 1934.

Iunie 1934

Documentul nr. 235

Informație către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre activitatea electorală a „L.A.N.C.” în perioada 15-31 mai. 1 iunie 1934.

Documentul nr. 236

Informație către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind anexarea unor tabele de membri și simpatizanți ai organizației de dreapta din orașul Chișinău. 9 iunie 1934.

Documentul nr. 237

Chestura Reni a jud. Ismail către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău conținând lista de organizații extremiste de dreapta din raza jud. Ismail. 10 iunie 1934.

Documentul nr. 238

Informație către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind anexarea a 2 tablouri: unul cuprinzând membrii activi și altul simpatizanții a 4 organizații de extremă dreapta, precum și lista abonaților ziarului „Drum Nou” al prof. Grigore Forțu. 11 iunie 1934.

Documentul nr. 239

Informație către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre subiectele discutate în cadrul unui congres al „L.A.N.C.”, în comuna Arciz, pe 10 iunie. 16 iunie 1934.

Documentul nr. 240

Chestura Poliției Chișinău către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre sosirea pe 15 iunie în stațiunea balneară Bugaz a lui Nicolae Negru, șeful organizației cuziste din Chișinău. 18 iunie 1934.

Documentul nr. 241

Informație a Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău către Directorul general al Poliției de Siguranță București despre arestarea fostului membru ”L.A.N.C.” Vasile Axente Guțu din motivul că acesta a făcut apologia asasinatului comis de N. Constantinescu. 19 iunie 1934.

Documentul nr. 242

Chestura Poliției Chișinău către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre plecarea din Bugaz spre Chișinău a lui Negru Nicolae, fără ca acesta să fi desfășurat vreo activitate politică în localitatea respectivă. 21 iunie 1934.

Documentul nr. 243

Informație către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre conferința susținută în județul Cahul pe 24 iunie de către pr. Alexandru C. Cuza, președintele „L.A.N.C.”. 28 iunie 1934.

Iulie 1934

Documentul nr. 244

Informație a poliției către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre propaganda electorală intensă desfășurată de ”L.A.N.C.” în perioada 1-30 iunie. 3 iulie 1934.

Documentul nr. 226

Poliția Soroca către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind sosirea în Chișinău pe 2 iulie a dl senator de Soroca Iuliu Mumuianu și despre activitatea acestuia în această localitate până la plecarea spre Iași, pe 4 iulie. 5 iulie 1934.

Documentul nr. 246

Poliția Soroca către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre eliberarea studentului cuzist Stanchevici Nicolai. 13 iulie 1934.

Documentul nr. 247

Chestura Poliției Chișinău către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind anexarea tablourilor de membri înscrși în organizațiile de extremă dreapta „Garda de Fier” și „L.A.N.C.” din orașul și județul Chișinău, precum și tablourile abonaților la revistele „Drumul Nou” și „Apărarea Națională”. 14 iulie 1934

Adresându-li-se germanilor le spune că nu li se poate admite să creeze un Stat în Stat și că ei activând politicește în L.A.N.C. vor putea să scape de evrei, dușmanul comun al tuturor creștinilor.

Cere asitenței ca în viitoarele alegeri comunale să voteze numai listele L.A.N.C.

A arătat că L.A.N.C. la ultimul consiliu suprem a hotărât ca să continue mai departe politica naționalistă, apropiind minoritatea creștină de poporul român majoritar, printr’o luptă dusă cu respectarea constituției și a tuturor legilor acestei țări.

Incheind cuvântul a evidențiat că partidul L.A.N.C. este un partid de ordine și vrea să vie la putere nu prin crime și asasinate după cum a procedat organizația “Gărzi de Fier”, împușcând pe Primul Ministru I. G. Duca și nici prin spargere de geamuri și rupere de perciuni la evrei, făcând apel ca cei prezenți să se împrăștie în liniște, să se supună autorităților, fără ca să se dea la fapte ce nu intră în programul de luptă politică a L.A.N.C.

Inginerul Protopopescu a citit o telegramă de felicitare pentru A. C. Cuza, pe care asistența a aprobat-o în aplauze.

Congresul a luat sfârșit la orele 11-20, și apoi a urmat un banchet, la care au luat parte D-l G. Cuza cu membrii conducători.

Asistența acestui congres era în număr de circa 400 persoane, printre care se afla tineret, fete și băieți.

Totul s’a petrecut în perfectă liniște.

Cu trenul de seară ora 20, D-nii G.Cuza, inginerul Protopopescu și Petre Ivanov au părăsit comuna Arciz.

Alte cazuri nu au avut loc.

CHESTOR
Semnat Ștampila

Șeful Bir. Pol. de Sig.
Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 240

18 Iunie 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Avem onoarea a vă raporta că în ziua de 15 Iunie a.c., a sosit în stațiunea balneară Bugaz numitul Nicolae Negru șeful organizației cuziste din Chișinău și redactorul ziarului antisemit “Scutul Național”.

Sus numitul a închiriat o cameră în acea stațiune numai pentru 4 zile și s’au luat măsuri în supraveghere, iar activitatea ce o va desfășura, se va raporta Domniei Voastre la timp.

CHESTOR
Semnat Ștampila

Șeful Bir. de Sig.
Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

12. Vera Molotcov din comuna Volintiri
13. Boldesar Nichifor din comuna Volintiri
14. Banca Populară „Victoria” din comuna Volintiri
15. Stepanov Marcu din comuna Volintiri

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 239

16 Iunie 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

În conformitate cu dispozițiunile Domniei Voastre în vigoare, avem onoarea a raporta că în ziua de 10 Iunie a.c., organizațiunea L.A.N.C. a ținut un congres în comuna Arciz acest județ și care congres s'a desfășurat după cum urmează: La orele 9-15, la sediul organizației germane “Fierein” s'a deschis congresul de către Inginerul Protopopescu, președintele organizației L.A.N.C., care a urât D-lui Profesor Gh. Cuza și în linii generale a arătat populației germane că partidul L.A.N.C. este acela unde germanii trebuie să se înscrie, fiind singurul partid capabil de a regenera energiile politice ale țării și scăpa țara de evrei prin mijloace legale, arătându-le că Hitlerismul nu poate să aibă un viitor politic în cadrul vieții politice a Statului Român și germanilor nu le rămâne altceva decât să fie cetățeni loiali și credincioși României și să activeze politicește numai în L.A.N.C.

Luând cuvântul Dr.Koch Robert, demonstrează germanilor că Hitlerismul este un drum greșit și cum toate celelalte partide politice din România n'au dat germanilor ce l-eau promis, minorității germane nu le rămâne altceva de făcut de cât să se înscrie în massă în cadrele partidului L.A.N.C., cel mai indicat a scăpa țara românească de evreii exploatare ai populației creștine; Mai arată că a apostolul Românesc A. C. Cuza , ca și Hitler, în curând va fi adus la putere prin voința poporului român și că acesta are un urmaș demn de încredere în fiul său George Cuza. A mai cerut germanilor ca în viitoarele alegeri comunale și județene să voteze lista L.A.N.C. Petre Ivanov, luând cuvântul, demonstrează asistenței că evreii sunt acei cari au distrus Imperialismul Rus și cere creștinilor de toate naționalitățile să activeze politicește numai în L.A.N.C., care este în măsură să salveze țara românească de evrei, prin mijloace legale, altfel evreii vor face din România ceea ce se vede acum peste Nistru și ca să nu ajungă să-și piardă o a doua patrie, după cum au pierdut-o pe prima.

Avocatul Schlaps Artur, luând cuvântul a demonstrat că hitlerismul nu este pentru germanii din România, cari sunt obligați din toate punctele de vedere a fi cetățeni credincioși acestei țări și dacă într'adevăr iubesc această țară să se înroleze în L.A.N.C., care în curând va fi chemată să conducă țara, căci poporul românesc nu mai poate [...] pe evreii paraziți.

Trecând la tribună D-l Profesor G. Cuza, este primit cu aplauze de întreaga asitență, căreia îi demonstrează că poporul român și alături de el celelalte minorități creștine, fără a ține seamă de dorința D-lor de la Geneva, a francmasonilor de pretutindeni și a tuturor jidanilor din țară și de peste graniță, va aduce la cârma țării L.A.N.C., pentru a salva țara de la prăpastia către care au împins-o până în prezent partidele politice jidovite, de la întregirea neamului încoace.

Arată tuturor că evreii au acaparat totul în țara aceasta, comerț, industrie până când și agricultura, unde românul mai rămăsese stăpân și pentru ca evreii să nu bolșevizeze și România cheamă pe toți creștinii îndiferent de originea etnică să se înscrie și să activeze în L.A.N.C. alături de poporul român majoritar.

Documentul nr. 248

Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău către Directorul General al Poliției București privind sosirea la Soroca pe 2 iulie a dl senator de Soroca Iuliu Mumuianu și despre activitatea acestuia în această localitate până la plecarea spre Iași, pe 4 iulie, precum și despre fixarea pe acoperișul casei lui Ilieș Zaharia a unei svastici de către studentul Stanchevici Nicolae. 17 iulie 1934.

August 1934

Documentul nr. 249

Traducere din limba rusă din ziarul “Bessarabskaia pocita” (Chișinău) despre o întrunire a cuziștilor în com. Limbeni (jud. Bălți) sub președinția preotului Sebastian Mârza, care a avut mesaj anti-masonic și anti-iudaic. 3 august 1934

Documentul nr. 226

Poliția Soroca către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind sosirea în Soroca, pe 6-7 august, a dlui senator Mumuianu și găzduirea acestuia în casa studentului Stanchevici Nicolae, sediul „L.A.N.C.” din acest oraș. 7 august 1934.

Documentul nr. 251

Articol din ziarul “Bessarabskaia Pocita”(Chișinău) despre intensificarea în Orhei a propagandei antisemite din partea cuziștilor și despre congresul ținut de aceștia pe 9 septembrie la Orhei. 16 august 1934.

Documentul nr. 252

Poliția județului Tighina către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind tablourile de triplu exemplar solicitate de inspectorul regional, precum și un tablou de abonați din orașul Comrat ai ziarului “Drum Nou”. 25 august 1934.

Septembrie 1934

Documentul nr. 253

Direcția Generală a Poliției de siguranță București către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind întocmirea unei liste a membrilor și simpatizanților grupărilor politice de extremă dreaptă. 14 septembrie 1934.

Documentul nr. 254

Tablou nominal conținând lista șefilor și subșefilor din comitetul de conducere al “L.A.N.C.” din orașul și județul Soroca. Nedatat. Anul 1934. Probabil luna septembrie, după data de 16.

Documentul nr. 255

Solicitare de informații din partea Direcției Generale de Siguranță București către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre congresul “L.A.N.C.” din jud. Orhei. 20 septembrie 1934.

Documentul nr. 256

Informație a chesturii Chișinău către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre sosirea inspectorului ziarului “Apărarea Națională” Novîțchi Vladimir și întâlnirea acestuia cu șeful Gărzii de Fier din localitate Serghei Florescu. 28 septembrie 1934.

Octombrie 1934

Documentul nr. 257

Informația comisarului Mali Radu despre tipărirea de către tânărul Nicolae Mândroviceanu a unor manifeste. 13 octombrie 1934.

Documentul nr. 258

Informație către Directorul General al Poliției București despre listele pe județe ale membrilor și simpatizanților grupărilor politice de extremă dreaptă. 13 octombrie 1934.

Documentul nr. 259

Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău către Inspectoratul General al Poliției București despre o serie de achitări făcute de Curtea de Apel Chișinău în 15 octombrie 1934, în special în cazul lui Vladimir Novîțchi, președintele ”L.A.N.C.” din Bălți. 17 octombrie 1934.

Documentul nr. 260

Serviciul de Informațiuni către Inspectorul Regional de Poliție Chișinău privind răspîndirea de către „L.A.N.C.” a unor manifeste antisemite. 19 octombrie 1934.

Documentul nr. 261

Inspectoratul General al Poliției București și către Direcția Generală a Siguranței despre discutarea de către membrii mai importanți ai ”L.A.N.C.” a posibilității de înlocuire a președintelui organizației profesorul A.C. Cuza cu fiul său Gh. Cuza sau cu Corneliu Zelea Codreanu, în ultimul caz aceste 2 organizații urmînd să fuzioneze. 27 octombrie 1934.

Noiembrie 1934

Documentul nr. 262

Serviciul de Informațiuni al Direcției Generale de Siguranță către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre descurajarea studenților cuziști din centre universitare Iași, Chișinău și Cernăuți în urma alegerii lui Traian Cotigă ca președinte al Uniunii Studenților Creștini din București. 26 noiembrie 1934.

Documentul nr. 263

Notă despre descurajarea studenților cuziști de la universitățile din Cernăuți, Chișinău și Iași în urma alegerii lui Traian Cotigă ca președinte al Uniunii Studenților Creștini din București, despre propaganda pornită în Iași de gardiști și despre curentul de noi aderenți gardiști în urma arestării a mai mulți membri.

Anul 1935

Februarie 1935

Documentul nr. 264

Chestura Bălți către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind organizarea pe 26 februarie în com. Zăicani a congresului anual al „L.A.N.C.” din orașul și județul Bălți, sub președinția lui Gh. A. Cuza. 25 februarie 1935.

5. Tabloul de membrii simpatizanți ai L.A.N.C. din comunele rurale , raza Legiunii de Jandarmi Ismail.

6. Tabloul de membrii activanți din orașul Bolgrad și organizației „Blocul Cetății Albe pentru Mântuirea Țării”.

7. Tabloul de membrii simpatizanți din Bolgrad al aceleiași organizații.

8. Tabloul de membrii activanți ai aceleiași organizații din comunele rurale din raza Legiunii de Jandarmi Ismail.

9. Tabloul Nominal de ziarele „Apărarea Națională”, „Drumul Nou” și persoanele care le primesc, fiind abonați la ele sau pentru vânzare.

Alte ziare din cele menționate în ordinul D-vs., nu s’au constatat a se trimite abonaților sau depozitarilor spre vânzare.

DOMNIEI SALE

DOMNULUIINSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 238

11 Iunie 1934

Domnule Inspector Regional,

În referire la ordinul Domniei Voastre No. 7308 din 27 Aprile a.c., și No.7 790 din 5 Mai 1934.

Avem onoarea a înainta alăturatele două tablouri; unul cuprinzând membrii activi și altul simpatzanții următoarelor organizațiuni de extremă dreaptă și anume:

1. Organizația „Gărzi de Fier”
2. Organizația „Liga Apărării Naționale Creștine”
3. Organizația „Partidului Național Socialist”
4. Organizația „Grupării Hitleriste”

Tot odată raportăm că organizația „Blocului cetățenesc pentru mântuirea Țării” de sub conducerea D-lui Profesor Grigore Forțu, nu are un alt aderent identificat decât pe numitul Pauca Dumitru prevăzut în rapoartele noastre din No.6035 din 16 Octombrie 1933 și No.139 din 7 Ianuarie 1934.

Ziarul „Drum Nou”, însă este expediat pe numele următoarelor persoane în afară de Pauca Dumitru;

1. Baidan Emilian din comuna Bairamcea
2. Labuneț Dumitru din comuna Bairamcea
3. Dociu Mihail din comuna Bairamcea
4. Cușnirencu Vasile din comuna Bairamcea
5. Banca Populară „Lumina” din comuna Bairamcea
6. Banca Populară „Viitorul” din comuna Caira
7. Ivan Seredenco din comuna Caira
8. Feodor Litvinenco din comuna Țăriceanca Nouă
9. Banca Populară „Speranța” din comuna Uspenca
10. Asociația „Astra” din comuna Faraoni
11. Pretura Volintiri din comuna Volintiri

Aşa la alegerile din comunele Chiperceni şi Cornova organizaţia L.A.N.C. a obţinut 6 mandate din cele 10, iar în comunele Crasnoşeni şi Chiştelniţa câte 4 mandate.

Conducătorii acestei organizaţiuni speră să mai obţie încă câteva mandate şi în alte comune unde alegeri încă nu s’au făcut.

Mişcarea acestei organizaţiuni se ţine îndeaproape supraveghere şi de rezultat vom raporta la timp.

ŞEFUL POLIŢIEI
Semnat Ştampila

Şeful Bir. de Sig.
Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIŢIE CHIŞINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 236

9 Iunie 1934

Domnule Inspector Regional,

La ordinul Dvs. No.7308 din 27 Aprilie a.c., avem onoarea a înainta tabele în dublu exemplar de membrii şi simpatizanţii organizaţiei de dreapta din oraşul Chişinău.

Blocul cetăţenesc de sub conducerea Prof. Gr. Forţu, nu are organizaţie în localitate, însă din datele luate de la poştă, s’a putut întocmi un tabel nominal de abonaţi la ziarul „Drum Nou”, organul acestei formaţiuni.

Această situaţie nu cuprinde judeţul Lăpuşna, deoarece adresându-ne Legiunii de Jandarmi, până în prezent nu ne-a furnizat nici un fel de date în această privinţă.

CHESTOR
Semnat Ştampila

Şeful Bir. de Sig.
Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIŢIE LOCO

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 237

10 Iunie 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Ordinelor D-vs. No.7380, No.7790 şi 9841/934, avem onoarea a înainta aici anexat, în dublu exemplar următoarele tablouri de organizaţiile extremiste de dreapta din raza acestei Chesturi şi din judeţ anume:

1. Tabloul nominal de membrii simpatizanţi din Reni ai fostei organizaţii Garda de Fier.
2. Tabloul nominal de membrii simpatizanţi din Vâlcov ai fostei organizaţii Garda de Fier.
3. Tabloul nominal de membrii simpatizanţi din comune rurale, din raza Legiunii de Jandarmi Ismail.
4. Tabloul de membrii activi propriu-zis din oraşul Chilia Nouă, ai organizaţiei L.A.N.C

Mai 1935

Documentul nr. 265

Radiograma din partea Chesturii Cetatea Albă către Inspectoratul Regional de Poliţie Chişinău privind inaugurarea localului închiriat de către „L.A.N.C.” în judeţul Cetatea Albă. 14 mai 1935.

Documentul nr. 266

Inspectoratul Regional de Poliţie Chişinău către Direcţia Generală a Poliţiei Bucureşti privind sosirea în judeţul Lăpuşna, la Chişinău, pe data de 21 mai a profesorului Nichifor Crainic cu scopul organizării „L.A.N.C.” în judeţul Lăpuşna. 22 mai 1935.

Iunie 1935

Documentul nr. 267

Poliţia Chişinău către Inspectoratul Regional de Poliţie Chişinău privind intenţia preşedintelui organizaţiei „L.A.N.C.” din oraş de a răspunde la eventuala provocare din partea organizaţiei paramilitare a tineretului evreiesc „Macabei”, în cazul în care aceştia ar apărea în formaţiune cu drapelul naţional eveiesc pe 6 iunie, de ziua Eroilor. 7 iunie 1935.

Documentul nr. 268

Poliţia Orhei către Inspectoratul Regional de Poliţie Chişinău privind propaganda dăunatoare intereselor Siguranţei Generale a Statutului desfăşurată de cuziştii Toader Bâtcă şi Gheorghe Niţă din com. Camenca. 27 iunie 1935.

Documentul nr. 226

Informaţie către Inspectoratul Regional de Poliţie Chişinău privind desfăşurarea pe 23 iunie în com. Cleastitz, judeţul Cetatea-Albă, a unei întruniri a membrilor „L.A.N.C.”, prezidată de dr. Robert Koch. 28 iunie 1935.

Iulie 1935

Documentul nr. 270

Poliţia Orhei către Inspectoratul Regional de Poliţie Chişinău privind desfăşurarea în data de 30 iunie, în casa lui Constantin Popoiu, preşedintele „L.A.N.C.” din judeţul Orhei, a unei consfătuiri a comitetului de conducere, precum şi despre chestiunile discutate în cadrul acesteia. 2 iulie 1935.

Documentul nr. 271

Cerere din partea unui profesor universitar cuzist [C. Tomescu ?] către Chestorul Municipiului Chişinău privind închirierea unui apartament în oraş care urmează a fi sediul „L.A.N.C.”, filiala Lăpuşna. 5 iulie 1935.

Documentul nr. 272

Direcţia Poliţiei de Siguranţă către Inspectoratul Regional de Poliţie Chişinău solicită transmiterea informaţiilor despre congresul cuzist din 7 iulie din com. Slobozia, jud. Cetatea Albă. 17 iulie 1935.

Documentul nr. 273

Raport al Chesturii Cetatea Albă către Inspectoratul Regional de Poliţie Chişinău privind chestiunile discutate la congresul cuzist din 7 iulie din com. Slobozia. 20 iulie 1935.

Documentul nr. 274

Chestura Bălți către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre cele discutate la congresul ținut de Partidul Național Creștin în com. Chișcăreni. 30 iulie 1935.

August 1935

Documentul nr. 275

Informație a Chesturii Chișinău către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre sosirea în Chișinău a lui Gh. A. Cuza, Topciu Dumitru, I. Mumuianu, V. Novîțchi cu scopul organizării Partidului Național Creștin din Basarabia și stabilirii programului congresului basarabean ce urmează să aibă loc în Chișinău pe 14 august. 2 august 1935.

Documentul nr. 276

Traducerea dintr-un ziar evreiesc de limbă rusă din Chișinău despre lecția ținută la Chișinău de G. Cuza, fiul șefului ”L.A.N.C.” A. C. Cuza, precum și despre acțiunile studenților cuziști după terminarea lecției. Nedatat. Prezumtiv 3 sau 4 august 1935.

Documentul nr. 277

Informație către Inspectorul General de Poliție Chișinău despre organizarea pe 25 august la Chișinău a unui mare congres al Partidului Național Creștin, precum și despre vizita senatorului cuzist Mumuianu în comunele din jud. Bălți unde predomina credința stilului vechi. 10 august 1935.

Documentul nr. 278

Informație către Inspectorul General de Poliție Chișinău privind propaganda intensă în județ despre congresul ce urmează să se țină pe 25 august la Chișinău. 12 august 1935.

Documentul nr. 279

Informație a poliției din Chișinău către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre acțiunile organizatorice întreprinse de membrii Partidului Național Creștin în vederea desfășurării congresului din 25 august la Chișinău. 19 august 1935.

Octombrie 1935

Documentul nr. 280

Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău către Directorul General al Poliției București privind adunarea partidului „L.A.N.C.” (Partidul Național Creștin) din or. Hotin, pe 3 octombrie, precum și despre chestiunile discutate în cadrul acesteia. 8 octombrie 1935.

Documentul nr. 281

Informație către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind lipsa propagandei cuziste printre tinerii premilitari. Nedatat: curînd după 8 octombrie 1935.

Noiembrie 1935

Documentul nr. 282

Poliția Bălți către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău despre situația locală de după incidentele cu implicarea evreilor din colonia evreiască Briceva, petrecute pe 19 octombrie [cînd primarul Tendler al coloniei evreiești l-a omorît pe cuzistul Alexandru Damian], în special privind rolul cuziștilor în acest context. 9 noiembrie 1935.

CAZURI

Ieri 20 Mai de la orele 11.30 locuitoarea Goldberg Nisa de ani 65 din acest oraș strada Dacia Nr. 78, pe cînd voia a lua o căldare cu apă din Liman, a încetat din viață subit pe malul Limanului.

Cazul se cercetează.

CHESTOR
L.Ș. (semnătura)

Șeful bir. ad-tiv
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3637, f.202

Documentul nr. 234

22 Mai 1934

DOMNULE INSPECTOR,

În reFierire la ordinul Dvs. No.8324 din 15 Mai a.c., avem onoarea a raporta că din informațiunile și cercetările făcute de organele noastre s’au stabilit următoarele:

Deși de către conducătorii organizației L.A.N.C. din acest oraș și județ se face o intensă propagandă în rândurile țăranilor, întrebuițînd vechiul sistem de la individ la individ, care treptat, treptat capătă teren favorabil, întrucât cu ocazia alegerilor comunale ce au avut loc în ziua de 20 Mai a.c., în anumite comune ale județului, voturile obținute de către candidații acestei organizații, au fost la fel cu cele ale Guvernului, însă prin sistemul de propagandă întrebuițat pînă în prezent s’a constatat că membrii ce fac parte din această organizație nu au căutat să provoace nici un scandal sau neorînduială contra evreilor sau chiar contra adversarilor lor politici.

Această chestiune este urmărită îndeaproape de către organele noastre și orice se va stabili vă vom raporta la timp.

ȘEFUL POLIȚIEI
Semnat

Șeful Bir de Siguranță
Ștampila

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL AL POLIȚIEI CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 235

1 Iunie 1934

Domnule Inspector,

În reFierire la ordinele D-vs. No.9674 și 9675/933.

Avem onoarea a vă raporta că în intervalul de la 15-31 Mai a.c., organizația L.A.N.C. din raza acestui serviciu a început să desfășoare o vie propagandă, în vederea alegerilor comunale, obținînd un rezultat frumos.

Documentul nr. 233

ROMANIA
MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea G-rală a Poliției
Chestura Poliției Municipiului
Cetatea Albă
Biroul Poliției Administrative
N.11083
1934 Luna mai ziua 21

BULETIN INFORMATIV
Către
INSPECTORATUL REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

Avem onoarea a înștiința, că în expiratele 24 ore de la 20-21 Mai a.c., în sectorul nostru nu a avut loc nici un eveniment care să intereseze Siguranța Statului.

Ieri, 20 Mai în sala teatrului „Select” din localitate a avut loc congresul partidului Național Țărănist, organizația Cetatea Albă, la care au luat parte 300-350 persoane în frunte cu D-nii Pantelimon Halippa și profesorul Boldur, sosiți din Chișinău.

Congresul s’a început la orele 10 și a luat sfârșit la orele 14,15, când congresiștii s’au retras în liniște.

Primul care a luat cuvântul a fost Domnul deputat Teodor Iacobescu, șeful organizației național țărăniste din jud. Cetatea-Albă.

A început să explice în ordinea cronologică evoluția cu toate fazele prin care au trecut în acești 12 ani de existență a acestui partid, arătând toate suferințele care s’au abătut asupra lui, adică asupra partidului, subliniind că acesta nu este un motiv de descurajare ci dimpotrivă o îndârjire cu mult mai mare, o tensiune, care va avea drept rezultat, biruința.

D-l Iacobescu spune că actualul regim nu va dura din cauză că se sprijină pe ilegalitate și minciună, că liberalii au ajuns la putere tot prin furturi de urne, că actualii membri ai Comisiunilor Interimare nu sunt aleșii poporului ci sunt indicați și numiți de prefecții de județe, că interesele țărănimii sunt abandonate, pe câtă vreme partidul național țărănesc, care este plămădit din suferințele și impasurile celor 12 ani de muncă și de existență și care în sfârșit este însăși expresia voinței a celor mulți și de jos, acest partid este foarte bine pregătit a scăpa țara din halul în care se află.

Temelia acestui partid, a spus D-l Iacobescu, este tot așa tare ca și stânca de granit care nu poate fi luată niciodată de vânturile vremii. Iar Maiestatea Sa când într’o bună zi ne va chema spre a ne încredința destinele acestei țări, noi vom răspunde că suntem pregătiți și gata oricând a primi frânele cârmuirii, spre a înlătura nedreptatea, ilegalitatea și hoția.

Înainte de a-și începe cuvântarea D-l Iacobescu a citit 2 telegrame adresate Domnilor Ion Mihalache și Dr. Nicolae Lupu, fruntași de la centru.

A vorbit apoi Domnul Pantelimon Halippa șeful organizației Național Țărăniste din Basarabia, arătând celor prezenți cu multă putere de convingere că partidul Național Țărănist a avut soarta unui butuc de vie, tânăr plantat, care după un an sau doi ani de vegetație a fost smuls de un rău făcător, înainte de a-și fi dat roadele așteptate.

Domnul Halippa a mai spus că putregaiul partidului liberal trebuie înlăturat și că numai un partid național țărănesc în vremurile de astăzi mai poate salva și ușura situația actuală, dând o îndrumare sănătoasă și punând cârmuirea în dezvoltarea țării.

Au mai vorbit D-nii profesor Boldur de la Chișinău, directorul ziarului „Viața Basarabiei”, Mihail Stratan, fost prefect, A. Arnautov, fost primar al Municipiului, Lazăr Ștefănescu, învățător din Tuzla, Săndulenco, preot din Tatar-Bunar, Minov, fost deputat, Mirescu și alții.

Documentul nr. 283

Serviciul de Informațiuni București către Inspectorul Regional de Poliție Chișinău privind starea de spirit din Briceva-Soroca în urma omorârii de către evrei a cuzistului Damian Alexandru. 28 noiembrie 1935.

Documentul nr. 284

Nota informativă despre starea relațiilor dintre români și evrei din zona coloniei evreiești Briceva-Soroca în contextul uciderii de către evrei a cuzistului Damian Alexandru. Noiembrie 1935, până în data de 28.

Decembrie 1935

Documentul nr. 285

Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău către Directorul General al Poliției București privind neprezentarea la instrucția premilitară a unui grup de tineri cuziști din com. Izvoare, jud. Orhei. 2 decembrie 1935.

Documentul nr. 286

Tabelul nominal al membrilor Gărzii de Fier, din generația 1912-1913 (15 membri). Nedatat. Anul 1935.

Anul 1936

Mai 1936

Documentul nr. 287

Informație din partea șefului detașamentului de poliție din Călărași-Tîrg către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind intenția Partidului Național Creștin din jud. Lăpușna de a desfășura pe 14 mai o mare întrunire în Călărași-Tîrg, precum și despre temerile evreilor din acest oraș privind eventualele incidente în urma acestei întruniri. 7 mai 1936.

Iulie 1936

Documentul nr. 288

Chestura Lăpușna către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău privind trimiterea din Chișinău a unei scrisori din partea unor membri ai Gărzii de Fier prin care aceștia amenință cu moartea pe vice-președintele Partidului Național Țărănesc Bogoș Dumitru și pe președintele partidului respectiv Pantelimon Halippa. 31 iulie 1936.

Documentul nr. 289 (2)

Textul scrisorii anonime de amenințare cu moartea adresată lui Pantelimon Halipa (vezi imag.1). 26 iulie 1936.

CÎTEVA DOCUMENTE SOVIETICE

Documentul nr. 290

Recurs secret al Procurorului RSSM către Prezidiul Judecătoriei Supreme a RSSM privind micșorarea termenului de pedeapsă în cazul a 4 moldoveni condamnați pentru agitație antisovietică în satul Chițcani. 1953.

Documentul nr. 291

Încheiere din partea Serviciului special al MAI al RSSM privind condamnarea și deportarea lui Borsuc Andrei Fiodorovici din satul Budei, fost membru activ al partidului cuzist. 29 ianuarie 1953.

Documentul nr. 292.

Încheiere din partea Serviciului special al MAI al RSSM privind solicitarea către MAI și Procuratura URSS în vederea anulării restricțiilor de deportare pentru Gîncu Irina Grigorievna. Iunie 1954.

Documentul nr. 293

Încheiere din partea Serviciului special al MAI al RSSM privind solicitarea către MAI a anulării restricțiilor de deportare pentru Tuchilatu Vasilii Constantinovici, deportat pe baza unor calomnii precum că ar fi fost cuzist, antisovietic și că ar fi lucrat în poliția românească. 12 iulie 1954.

Documentul nr. 294

Încheiere din partea Serviciului 4 al KGB pe lângă SM al RSSM privind demersul către Judecătoria supremă a URSS în vederea eliberării lui Moscovciuc Daria Emanuilovna și a reîntoarcerii acesteia la locul de deportare a părinților. 12 iulie 1954.

Documentul nr. 295

Încheiere din partea Serviciului special al MAI al RSSM privind solicitarea către MAI și Procuratura URSS de anulare a restricțiilor de deportare pentru Pirogan Maria Gheorghievna. 15 iulie 1954.

Documentul nr. 296

Încheiere din partea Serviciului special al MAI al RSSM privind solicitarea către MAI și Procuratura URSS de eliberare din deportare a lui Mînzat Anastasia Fiodorovna. 16 iulie 1954.

Documentul nr. 297

Încheiere din partea Serviciului special al MAI al RSSM privind solicitarea către MAI și Procuratura URSS de anulare a restricțiilor de deportare pentru Despa Evghenia Naumovna. 11 octombrie 1954.

Documentul nr. 298

Încheiere din partea Serviciului special al MAI al RSSM privind solicitarea către MAI și Procuratura URSS de anulare a restricțiilor de deportare pentru Stroievici Maria Iacovlevna. 13 octombrie 1954.

Documentul nr. 299

(document neîncheiat) Încheiere din partea Serviciului special al MAI al RSSM privind solicitarea către MAI și Procuratura URSS de anulare a restricțiilor de deportare pentru Kaun Ivan Constantinovici și Kaun Ana Constantinovna. 30 noiembrie 1954.

membri înscriși sau retragerile din organizațiunile sus numite, care vor fi comunicate de urgență Direcțiunei Generale a Poliției.

Pentru complectarea datelor se vor face investigațiuni la poștă și depozitarii, spre a se ști numărul abonaților la gazetele: „Apărarea Națională”, „Axa”, „Drum Nou”, „Cuvântul Studențesc”, precum și care gazete se vînd prin colportori și se vor întocmi tablouri separate cu aceste date.

Tot de la poștă se vor putea culege date asupra persoanelor care trimit mandate poștale și diverse lucruri organizațiunilor de mai sus.

D-nii Chestor și șefi de poliție vor depune suficientă stăruință și vigilență în efectuarea prezentei lucrări, fiind personal răspunzători de exactitatea și veracitatea celor raportate.

DIRECTOR GENERAL,
Semnat

ȘEFUL SERVICIULUI
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 231

27 Aprilie 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Avem onoarea a face cunoscut Dvs după cum ne comunică Comisariatul de Poliție Chilia Nouă cu raportul No.4280/934, că în noaptea de 18-19 Aprilie a.c.,s’a găsit lipit de casa unui locuitor un manifest Cuzist scris de mână, de pe care înaintăm aci anexat copie.

Se face cercetări pentru descoperirea autorului.

CHESTOR
Semnat Ștampila

Șeful Biroului
Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL AL POLIȚIEI CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 232

Tradus din rusește
D-i de Jidani

Jidanul merge călare pe creștin.
Numai a început să are și pe jidanul începe să care. Arați semănați și Jidanului îngrăsați găinile.
Untul el mănâncă.- Porumbul îl ia cu 12 lei pudul, degeaba.
Jos cu Jidani din Palestina.
Să trăiască Cuza cu semnul svastica.
Acest partid apărător de cruce / creștinism / .
Votați eliberarea de Jidani.

Transcris întocmai
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 229

Anul 1920

NOTA-INFORMATIVĂ

COPIE

Nr.33 din 15 Aprilie 1934

Urmare la nota informativă No.31 din 7 Aprilie 1934, sosind în județ comuna Berezina, inginerul Protopopescu din organizația L.A.N.C. în ziua de 15 Aprilie 1934 la orele 5-10.

Luând contact cu sus numitul, am aflat că are de scop recrutarea șefilor de sectoare pentru L.A.N.C. dintre nemți.

În ziua de 22 sau 23 Aprilie 1934 va fi adunarea acestor șefi de sectoare în vederea instrucțiunilor ce se vor da de către acest Inginer.

În regiunea nemțească , mișcarea L.A.N.C.contrabalansează mișcarea hitleristă.

Verificat de subsemnatul cazul nu prezintă gravitate.

Legiunea prin organul de căutare a luat măsuri de supraveghere a activității acestor cuziști.

Comand. Legiunei de Jandarmi Cetatea Albă.

Capitan (ss)Libhard Artur

P. Conformitatea

Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 230

18 Aprilie 1934

POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ SERVICIULUI DE INFORMAȚIUNI

DOMNULUI INSPECTORI REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

Pentru a se cunoaște exact membrii înscrși în organizațiile de extrema dreaptă: „Garda de Fier”, „Liga Apărării Naționale Creștine”, „Blocul Cetățenesc pentru Mântuirea Țării”, Partidul Național Socialist și gruparea Hitleristă, veți da instrucțiuni precise Chesturilor și Polițiilor din circumscripția D-vs. de a întocmi cât mai grabnic un tablou, care să cuprinda pe toți membrii organizațiilor sus menționate și simpatizanții lor.

Se înțelege prin membri, persoanele înscrise în organizație și cari activează în mod efectiv – activanții propriu-ziși – cum și ideologii, persoanele cari lucrează în domeniul teoretic al acestor mișcări, scriind cărți, broșuri și articole de gazetă la ziare extremiste de dreapta. Simpatizanții sunt persoanele cari au arătat o afecțiune față de organizațiile de mai sus, participând la întruniri, manifestații, cari au donat bani sau materiale și sunt abonate la gazetele acestor organizațiuni, fără a activa direct.

Aflarea exactă a membrilor acestor organizațiuni este o operațiune destul de dificilă și se va face cu toată discrețiunea și cu tot tactul necesar, pentru a se evita erorile și critica lucrările care vor cuprinde toate datele prevăzute în alăturatul formular, insistându-se în mod deosebit asupra calității de conducător și calificării individuale a fiecăruia.

Tablourile astfel întocmite – câte 2 de fiecare organizație – membri și simpatizanți – vor fi înaintate Inspectoratului Regional de Poliție, care după ce va verifica cele înscrise în tablourile primite, le va înainta Direcțiunii Generale a Poliției.

Din 10 în 10 zile,Chesturile și polițiile vor raporta Inspectoratului schimbările survenite, noi

Documentul nr. 1

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A ARHIVELOR STATULUI

No. 213

București, 30 octombrie 1920

Domnule șef,

În ziarul „Neamul Românesc”, No. 230 din 19 octombrie 1920, a apărut un articol intitulat „Jafurile de peste Prut”, în care se arată, după ziarul „Novoe Slovo” din Chișinău, că dosarele și actele vechi din arhivele din Chișinău sunt vândute cu chilogramul la diferiți negustori.

Aducându-vă aceasta la cunoștință, am onoarea de a vă ruga să binevoiți a ne comunica dacă aveți știre de faptele relatate în acel articol și ce măsuri ați luat.

Domniei Sale

Domnului Șef al Arhivei Statului din Chișinău.

F.1890, inv.1, d.1, fil 70

Anul 1933

Documentul nr. 2

5 Ianuarie 1933

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

La ordinul D-vs. No.73642 S. din 29 Octombrie 1932, avem onoare a vă raporta cele ce urmează referitor la mișcarea și activitatea Gărzii de Fier din regiunea noastră.

Din cercetările făcute reesă că în prezent Garda de Fier activează din ce în ce mai slab din care cauză a pierdut mulți din membrii pe care îi avea în anul 1931.

Astfel la Cahul, la alegerile din anul 1931, Garda de Fier a obținut 5879 de voturi deși nu fusese organizat decât un sfert de județ, pe când la alegerile din anul 1932 n-a obținut decât 4358, cu toate că întregul județ era organizat.

Această descreștere se datorește faptului că după alegerile din 1931, candidații Gărzei de Fier nu s-au mai dus prin sate pentru ca să menție entuziasmul cu care la început luase parte locuitorii la organizarea Gărzei de Fier.

În ziua de 13 Noiembrie 1932 când 3 deputați ai Gărzei de Fier au ținut o întrunire la Cahul, abia a luat parte circa 200 de persoane, dintre care mulți erau ocazional veniți la târg.

În județul Tighina, unde în alegerile din Iulie 1932, Garda a obținut circa 4000 de voturi, nu se constată nici o activitate. Se știe că succesul din alegerile trecute se datorește propagandei făcute de tinerii carii au colindat județul din comună în comună făcând propagandă.

În toate celelalte județe se observă o diminuare atât a activității cât și o împuținare a membrilor ce formează organizațiile Gărzei de Fier.

În județul Lăpușna activitatea Gărzei se mărginește la un mic număr de studenți grupați în jurul studentului Tudorache Gheorghe de la Facultatea de Teologie.

INSPECTOR REGIONAL

ȘEFUL SERVICIULUI

DOMNIEI SALE
DOMNULUI DIRECTOR GENERAL AL POLIȚIEI

ANRM F.680,INV.1,d.3639

Documentul nr. 227

12 Aprilie 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Avem onoarea a raporta că Legiunea de Jandarmi Bălți cu nota informativă No.15 din 10 Aprilie a.c., ne comunică că în ziua de 10 Aprilie a.c., a sosit în Halta “Hatmanul Arbore” venind de la Iași Profesorul Cuza, de la Bălți Valdimir Novîțchi și de la Hotin Cojocar.

Profesorul Cuza a vorbit în fața fruntașilor cuziști din satele Mărăndeni, Hiliuții Noi, Catranic, Obreja și Limbeni, ce erau adunați în acea haltă și care se găsește în mijlocul câmpului.

Li s’a vorbit că atunci când vin la putere vor lua de la evrei pământul și-l vor da țăranilor, apoi li s’a distribuit câte o broșură intitulată Partidele și votul Universal, după care oamenii s’au împrăștiat primind cu satisfacție aceste promisiuni.

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 228

14 Aprilie 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Legiunea de jandarmi Cetatea Albă cu nota informativă No.31 din 7 Aprilie 1934, ne aduce la cunoștință că organele sale de căutare au informat-o cum că în ziua de 11 Aprilie 1934 la locuința D-lui Dr. Koch din comuna Berezina va avea loc o ședință a comitetului executiv al partidului cuzist din acest județ și că ședința va fi prezidată de inginerul Protopopescu, președintele organizației din acest Județ.

Legiunea mai arată că numitul Protopopescu se zice că pentru ținerea acelei ședinți ar avea autorizațiunea Ministerului de Interne și că a luat cuvenitele măsuri cu privire la acțiunea ce o vor desfășura.

Am cerut Legiunii de Jandarmi să ne comunice dacă în adevăr ședința a avut loc, ce persoane au luat parte și ce s’a hotărât și pe dată ce vom primi rezultatul îl vom raporta Domniei Voastre.

CHESTOR
Ștampila Semnat

Șeful Bir.Pol. de Sig.
Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Naționale Creștine”, în localul școlii primare din comuna Larga, acel județ sub președenția D-lui deputat Ciolac, la care a participat un număr de vre-o 300 săteni.
Aducând la cunoștința D-vs. cele ce preced, vă rugăm să binevoiți a verifica dacă această întrunire a fost autorizată și în caz afirmativ să ne comunicați de cine a fost autorizată.

DIRECTOR GENERAL
Semnat

ȘEFUL SERVICIULUI
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 225

10 Aprilie 1934
Radiogramă

D-lui Inspectorului Regional de Poliție Chișinău

La ordinul No.14545/934, raportăm că la Căinarii Vechi Soroca L.A.N.C. a avut aprobat un Congres Anual de Ministerul de Interne în ordinul No.135558, din 28 August a.c., pentru ziua de 9 Septembrie 1934.- În acest scop au participat azi circa 250 persoane din împrejurimi plus 100 pesoane din Căinarii Vechi. Congresul s'a deschis sub președenția D-lui Iuliu Mumuianu, Senator de Soroca la ora 13 și a durat până la ora 14.
În acest termen limitat de către Preotul Grimalschi s'au sfințit 7 drapele și au vorbit D-l Arbore din Cernăuți, Novițchi din Bălți, avocatul Grimaniuc din Otaci și alții din județul Soroca, remarcând în special că Comitetul se află în mâna evreilor și că partidele care vin la putere vin prin sprijinul lor.
Au descris în culori frumoase partidul L.A.N.C., care va sprijini pătura țărănească.
Totul a decurs în liniște.

Șeful Poliției Chestor
(ss) Evițchi

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA II

Documentul nr. 226

12 Aprilie 1934

DOMNULE CHESTOR,

La raportul Dvs telefonic No.14408 din 10 Aprilie a.c., vă rugăm să binevoiți a cerceta dacă afirmația că la cuvântările ținute de către membrii L.A.N.C. în ziua de 10 curent, la gara “Hatman Arbore”, s'a propagat ideia de confiscare a pământurilor de la evrei, - este adevărată iar în caz afirmativ, să se dreseze acte, conform legii Mârzescu-Mironescu, comunicând-ne de urmare.

INSPECTOR REGIONAL
Semnat

ȘEFUL SERVICIULUI
Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI CHESTOR AL POLIȚIEI BĂLȚI

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 3
Poliția Orașului Cahul

TABLOU

de denumirea comunelor și numele conducătorilor cu membri lor din județul Cahul
care compun organizația “Gărzii de Fier”

No.c.	Denumirea comunei	Numele Conducătorilor	Numărul membrilor
1.	Cahul	Moise Lefter,avocat șef.org.	30
2.	Colibași	Constantin Roșeanu	403
3.	Văleni și Brânza	Teodor Lungu	317
4.	Vulcănești	Gheorghe Belistoian	259
5.	Români	Teodor Dumitriu	236
6.	Manta și Crihana	Iacob Gâscă	162
7.	Pelinei	Alexandru Ciorvacovici	145
8.	Zărnești	Nicolae Sarban	127
9.	Roșu și Paicu	Andrei Negru	109
10.	Tătărești	Gheorghe Moroianu	102
11.	Cotești	Idem Idem	21
12.	Tartaul	Idem Idem	30
13.	Țiganca	Idem Idem	12
14.	Alexăndrești	Ilie Serviță	101
15.	Găvănoasa	Idem Idem	81
16.	Taraclia	Petre Vitcov	92
17.	Bulgăric	Idem Idem	4
18.	Baimaclia	Constantin Berculeanu	14
19.	Vișinești	Idem Idem	17
20.	Borceag	Pavel Grău	38
21.	Congaz	Idem Idem	16
22.	Badicu	Alexei Turceag	36
23.	Moscovei și Trifești	Gheorghe Antohi	92
24.	Aluata	Idem Idem	13
25.	Cazaclia	Idem Idem	53
26.	Tatar-Copceac	Idem Idem	27
27.	Cania	Idem Idem	35
28.	Beșalma	Idem Idem	75
29.	Baurci	Idem Idem	6

30.	Congaz	Gheorghe Antohi din Trifești	16
31.	Cheoselia	Idem Idem	80
32.	Coștangalia	Idem Idem	21
33.	Cărpești	Constantin Boran	28
34.	Samalia	Constantin Berculeanu	12

Total:2780

Șeful Poliției
Semnat
Ștampilă

Șeful Bir.
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3639

Documentul nr. 4

TABLOU

de propagandiștii ai Gărzii de Fier din raza județului Soroca.

Nr. art.	Numele și Prenumele	Profesiunea	Localitatea unde domiciliază
1.	Mihail Naghirueac	Student	Comuna Bagrinești
2.	Dumitru Tapăliga	Agricultor	--
3.	Nichita Manea	--	--
4.	Alexandru Manea	--	--
5.	Andrei Țopa	--	--
6.	Victor Ganea	--	Voloavele
7.	Pavel Purice	--	--
8.	Iosif Andovan	--	--
9.	Nicolae Cărăuș	--	--
10.	Luca Cărăuș	--	--
11.	Petre Ganea	--	--
12.	Anton Bolokan	--	--
13.	Alexandru Purice	--	--
14.	Constantin Armașu	--	--
15.	Ishie Anatolie	Student	Caprești
16.	Nichita Budei	--	Izvoarele
17.	Erefimie Budei	--	--
18.	Pavel Ghețiu	Agricultor	Tătăruș
19.	Dumitru Bonarcu	--	Comuna Scăeni
20.	Vasile Florea Burbulea	--	--
21.	Andrușca Sârbu	--	Rude
22.	Ioan Turcureau	--	Talocănești

interceptând corespondența și supraveghind locuința sus numitului, nu s'a stabilit până în prezent cele semnalate.

Se continue interceptarea corespondenței și rezultatul se va raporta la timp.

CHESTOR
Ștampilă Semnat

Secretar
Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE LOCO

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 223

28 Martie1934

DOMNULE INSPECTOR,

Avem onoarea a vă raporta că din informațiile ce deținem, acum câteva zile în urmă Plavschi Alexandru, din târgul Securenî județul Hotin, a fost chemat de către cunoscutul cuzist Novițchi, la Bălți unde, în locuința acestuia a avut loc o consfătuire cu deputatul cuzist Ciolacu, Huțman din Cernăuți și învățătorul Cojocaru din comuna Larga jud. Hotin.

Printre alte discuții, s'a hotărât înființarea unui batalion de asalt în sectorul Securenî dându-li-se instrucțiuni de organizare. Atât Plavschi cât și Cojocaru, au primit un stoc de carnete de la Novițchi, pentru împărțirea lor noilor membri, ce se vor înscrie deacum în partid.

Am luat măsuri de supraveghere și identificare a noilor aderenți. Ținem să mai raportăm că individul Plavschi Alexandru este de origine rus, un străin care a fost încetățenit, sunt abia 10 ani de atunci, iar azi se erijează în mare „Patriot Român”.

Numitul se află în proces cu refugiatul persan Curciogul, căreia prin abuz de încredere, Plavschi i-a luat întreaga avere, cu care a cumpărat unele proprietăți în Securenî, unde intenționează să ia comanda unui batalion de asalt, în calitate de agitator de dreapta.

ȘEFUL POLIȚIEI
Semnat Ștampilă

Șeful Bir.Pol.de Sig.
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL AL POLIȚIILOR DIN BASARABIA CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 224

30 Martie 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU,

Din Procesul-verbal încheiat în ședința de 6 Martie a.c., a Consiliului de Colaborare a județului Hotin, reiese că în ziua de 25 Februarie a.c., s'a ținut o întrunire publică a organizației “Liga Apărării

Ambii cutreieră județul răspândind un mare stoc de calendare pe anul 1934 având Tricolorul și mai multe fotografii ale capilor din L.A.N.C., calendar ce se alătura spre știință.
Până în prezent, în județ este liniște, restul de partide până în prezent nu au depus candidaturile. Național Țăraniștii, așteaptă instrucțiuni de la centru, iar Liberalii Georgiști au cerut adeziune D-lui Toma, profesor la liceu, dacă primește a candida la Soroca.
De urmare vom raporta.

ȘEFUL POLIȚIEI
Semnat

CHESTOR
Semnat Ștampila

Șeful Bir.Siguranței
Comisar ajutor
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 221

15 Martie 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Avem onoarea a vă raporta că astăzi cu trenul de 8,57 dimineața a sosit din direcția Iași, fostul Senator cuzist Iuliu Mumuianu, ales sub guvernarea trecută în localitate el a fost întâmpinat de profesorul Gh. State și Vladimir Novîțchi, Comandantul Batalionul 12 de Asalt care i-a înmânat un pachet cu manifeste cuziste spre a face propagandă în județul Soroca, unde candidează pe lista de deputat la alegerile parțiale ce vor avea loc în ziua de 2 aprilie a.c.
După un schimb de câteva cuvinte, D-l Mumuianu a plecat spre Soroca, iar ceilalți 2 membri ai L.A.N.C. s’au înapoiat în oraș.

CHESTOR
Ștampila Semnat

Șeful Bir.Pol. de Siguranței
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUIINSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIEI CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentu lnr. 222

22 Martie 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La ordinul Dvs. No.3065 din 18 Februarie a.c., avem onoarea a raporta că luând măsuri pentru a se verifica dacă la locuința D-lui Wolchenberg Alexandru, domiciliat în str. Dimitrie Cantemir No.125 este sediul mișcării Hitleriste și dacă pe această adresă se primește literatura pentru propagandă,

23.	Petre Pilipciuc	Agricultor	Satul Zastăuca II
24.	Ion Leahu	--	--
25.	Ioan Gh.Zabrian	--	--
26.	Ebiton Zăbrian	--	--
27.	Timofte Țurcanu	--	Cot

Șeful Poliției
Ștampila
Semnat

Șeful Biroului Siguranței
Comisar ajutor
Semnat
ANRM F.680, INV.1, d.3639

Documentul nr. 5

TABLOU
de membrii care fac parte din organizația “Garda de Fier” de pe raza județului Orhei.

Nr. art.	Numele și Prenumele	Comuna	Profesiunea	Misiunea ce o are în org.
1.	Nonu Irimia	Izbeștea	Notar	Propagandist
2.	Negara Vasile	Piscărești	Agricultor	Aderent
3.	Samoilă Grigorie	Criuleni	Student	Propagandist
4.	Grigorie Iacob	Onițcani	--	Conducător și șef de cuib
5.	Mândru Pavel	--	Funcționar	Propagandist
6.	Vozileanu Constantin	--	Agricultor	Aderent
7.	StraistaruVasile	--	--	--
8.	Ganea Constantin	Cobâlca	Student	--
9.	Ganea Filea	--	--	--
10.	Ganea Andrei	--	Plugar	--
11.	Gonța Simion	Isacova	Student	Conducător și șef de cuib
12.	Dedui Pavel	--	Agricultor	Aderent
13.	Balaban Ioan	--	--	--
14.	Surilă Gheorghe	--	--	--
15.	Dedui Profir	--	--	--
16.	Dadon Ilarion	--	--	--
17.	Machedon Alexandru	--	--	--
18.	Stralii Parfenii	--	--	--
19.	Strujui Efrim	--	--	--
20.	Godorojca Petrea	--	--	--
21.	Morarui Victor	--	--	--
22.	Dedui Vasile	--	--	--
23.	Gonța Ioan	--	--	--
24.	Mihalache Grigore	--	--	--
25.	Vârlan Alexandru	--	--	--

26.	Balaban Ioan	--	--	--
27.	Balaban Gavril	--	--	--
28.	Dedui Timofte	--	--	--
29.	Uncu N.Ioan	--	--	--
30.	Magola Evdochin	--	--	--
31.	Balan Grigorie	--	--	--
32.	Gonța Ștefan	--	--	--
33.	Pânteș Ștefan	--	--	--
34.	Pânzaru Doroftei	--	--	--
35.	Gonța Damian	--	--	--
36.	Mihalache Ioan	--	--	--
37.	Stici Pricopie	--	--	--
38.	Surică Ștefan	--	--	--
39.	Galupa Vasile	--	Student	Conducător
40.	Dedui Mura	--	Elev	Propagandist
41.	Brânza Timofei	--	Student	Aderent
42.	Sombria Ion	Verejâni	Agricultor	Propagandist
43.	Sombria Trofim	--	L. ocupație	Aderent
44.	Macarie M.Tofan	Susleni	Agricultor	Conducător
45.	Toader Nicolae	Hoginești	--	Aderent
46.	Ventilă Ioan	Tărșiței	Funcționar	--
47.	Melnicenco Mihail	Ivancea	Agricultor	Propagandist
48.	Grădinaru Filip	Teleșcu	--	Conducător și șef de cuib
49.	Panaite Petrea	--	--	Aderent
50.	Tulbure Ioan	--	--	--
51.	Sârghi Profir	--	--	--
52.	Sârghi Isai	--	--	--
53.	Galușca Gheorghe	--	--	--
54.	Bobei Vladimir T.	--	--	--
55.	Vrabie Ion Gr.	--	--	--
56.	Ostapciuc Petre I.	--	--	--
57.	Răileanu Toader	--	--	--

Se certifică de noi exactitatea prezentului tablou.

Șeful Poliției Orhei
Semnat
Ștampila

ANRM F.680, INV.1, d.3639

17.	Bragacenco Spiridon	Idem	20	Idem	
18.	Ciobanu Timofei	Idem	21	Idem	
19.	Chitroșanu Foca	Idem	19	Idem	
20.	Cernevschi Emilian	Idem	18	Idem	
21.	Podgornâi Grigore	Idem	17	Idem	
22.	Hîncu Dănilă	Idem	21	Idem	
23.	Dumincu Efim	Idem	17	Idem	
24.	Hîncu Nichita	Idem	24	Idem	
25.	Ronțchi Alexei	Idem	20	Idem	
26.	Ronțchi Ivan	Idem	17	Idem	

Se certifică de noi prezentul tablou

L.Ș. Șeful Biroului Siguranță
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.1182

Documentul nr. 219

2 Martie 1934

DOMNULE INSPECTOR,

În conformitatea cu ordinele D-vs. No.9674 și 9675/933.
Avem onoarea a raporta că în intervalul de la 15 Februarie – 1 Martie a.c., mișcarea organizației L.A.N.C. etse staționară și membrii ei din cauza timpului nefavorabil nu desfășoara propaganda, totuși sunt ținuți îndeaproape și strictă supraveghere.

ȘEFUL POLIȚIEI
Ștampila Semnat

Secretar
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUIINSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 220

13 Martie 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

În reFierire la ordinul Domniei Voastre No.9674 și 9675/1933, și ca urmare la raportul nostru cu No.3877 din 28 Februarie a.c., avem onoarea a vă raporta că pentru locul de Senator rămas vacant prin demisia D-lui Nicolae Bolgar, și-a făcut apariția în județul nostru agitatorul cuzist Novițchi Vladimir din Bălți, aducând să candideze pentru acel loc pe inginerul Mumuianu Iuliu, fost Senator de Bălți.

21. Costea Gheorghe, student, originar din Galați, a fost în propagandă electorală pentru „Garda de Fier” în județele Constanța și Covurului.
22. Moța Ion, doctor în drept, înalt, slab, brunet, părul mare, ondulat, ras complet la față, etate circa 28-30 ani, fost cu ultimul domiciliu în Calea Victoriei Casa Mică.
23. Dr. Vasile Marin, avocat.
24. Buflac Androne, student, originar din Covurlui, ultimul domiciliu în București str. Paleologu 14.
25. Savin Constantin, cu ultimul domiciliu la căminul studențesc din str. Paleologu 14 – București.
26. Tocu Petre, student, ultimul domiciliu București str. Paleologu 14.
27. Constantin Papanace, funcționar în Ministerul de Finanțe.
28. Stănescu Iulian.
29. Pantelimon Livezeanu, ambii arestați la Craiova și puși apoi în libertate.
30. Banea Dumitru, student comuna Vurpăr-Sibiu.
31. Costea Ion, student, originar din Sibiu.
32. Ianuc Nicolae, avocat – Sibiu.
33. Georgescu Cornel, avocat, originar comuna Miercurea-Sibiu.

F.680, inv.1, d.3638, fil.573

Documentul nr. 218

Chestura Poliției Municipiului
Cetatea Albă

Tablou nominal
de toți membrii organizației Gărzii de Fier ce au fost arestați
în orașul și județul Cetatea Albă

Nr.	Numele și Prenumele	Profesiunea	Vîrsta	Domiciliul	Observații
1.	Vlădău Ioan	militar	43	Cetatea Albă	
2.	Angelescu Gheorghe	Idem	42	”	
3.	Corduneanu Alexandru	Idem	40	Com.Pipirig, jud.Neamț	
4.	Romanenco Gavril	Croitor și plugar	24	Com.Volitiri, C.Albă	
5.	Parfeniuc Grigore	plugar	18	Idem	
6.	Gordino Rimaou	plugar	23	Idem	
7.	Podgornii Afanasie	Idem	26	Idem	
8.	Podgornii Feodor	Idem	21	Idem	
9.	Pănășel Serghei	Idem	20	Idem	
10.	Mânzat Toma	Idem	22	Idem	
11.	Valoh Semion	Idem	24	Idem	
12.	Volah Parfenie	Idem	20	Idem	
13.	Hâncu Andrian	contabil	19	Idem	
14.	Trifaniuc Filip	plugar	24	Idem	
15.	Mortier Efim	Idem	21	Idem	
16.	Mînză Trifan	Idem	17	Idem	

Documentul nr. 6

TABLOU

de propagandiștii activi ai Gărzii de Fier din raza județului Soroca.

Nr. art.	Numele și Prenumele	Profesiunea	Comuna
1.	Mihail Naghirneac	Student	Satul Băgrinești
2.	Victor Ganea	Agricultor	Voloavele
3.	Ishie Anatolie	Student	Comuna Căprești
4.	Budei Nichita	--	Izvoarele
5.	Eufimie Budei	--	--
6.	Pavel Ghetiu	Agricultor	Tătăruși
7.	Dumitru Tăpăloaga	--	Băgrinești
8.	Nichita Manea	--	--
9.	Alexandru Manea	--	--
10.	Andrei Țopa	--	--
11.	Dumitru Bonarcu	--	Scăieni
12.	Vasile Florea Burbulea	--	--
13.	Andrușca Sârbu	--	Rudi
14.	Ioan Turcuman	--	Tolocănești
15.	Pavel Purice	--	Voloavele
16.	Iosaf Ardoven	--	Voloavele
17.	Nicolae Cărauș	--	--
18.	Luca Cărauș	--	--
19.	Petre Ganea	--	--
20.	Anton Bolocan	--	--
21.	Alexandru Purice	--	--
22.	Constantin Armașu	--	--
23.	Petre Dilifciuc	--	Zastâncă
24.	Ion Leahu	--	--
25.	Ioan Zabrian	--	--
26.	Epifan Zabrian	--	--

ȘEFUL POLIȚIEI
Ștampila
Semnat

Șef.Bir. de Siguranță
Comisar ajutor
Semnat
ANRM F.680, INV.1, d.3639

Documentul nr. 7

COPIE DUPĂ RAPORTUL INSPECTORATULUI REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU
Nr.6094 din 13 Aprilie 1933,
CĂTRE – DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI.

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

Avem onoarea a raporta că în ziua de 7 Aprilie a.c., au plecat din Iași cu direcția Bălți un grup de 8 studenți legionari dintre care au fost identificați studenții Arnăutu, Rățoi, Abram și Efrim, despre care Inspectoratul Regional de Poliție Iași a comunicat la timp Chesturii Bălți.

Studenții au plecat din Iași cu trenul 20,33. - la orele 22, stația Pământenii, de pe linia Vasile-Lupu-Bălți, a transmis Chesturii Bălți o telegramă a stației Vasile Lupu, prin care face cunoscut că în trenul Iași-Bălți s’a găsit un grup de 10 studenți fără legitimație de călătorie. În stația Vasile-Lupu n’au putut fi dați jos pentru ca să-și cumpere bilet, pentru că numiții s’au opus, iar Poliția gării Vasile-Lupu a refuzat să dea concurs la cererea stației.

La sosirea trenului din Bălți, organele polițienești de acolo au luat măsurile necesare pentru ca studenții să fie arestați și obligați să plătească biletul și amenda respectivă, dar nu s’a găsit nici unul dintre studenții semnați.

Șeful stației a declarat că studenții au sărit din tren înainte de a intra trenul în stație.

Poliția Bălți făcând cercetari, a constatat că acești sunt studenții cari v-am raportat cu radiograma No.5888 din 10 Aprilie 1933.

INSPECTOR REGIONAL (ss) Cristea

ANRM F.680, INV.1, d.363

Documentul nr. 8

4 Mai 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Urmare raportului nostru No.251 din 10 Aprilie a.c., avem onoarea a vă raporta că Legiunea Jandarmi Bălți cu nota informativă No.33/933, ne face cunoscut că în comuna Bolotina a luat ființa un cuib al Gărzi de Fier, cu denumirea “TARZAN”, care a început să activeze având intențiunea a înființa în satele vecine cuiburi la fel compuse din câte 12 membri.

Până în prezent Garda de Fier ar avea înscriși un număr de 80 membri, încercându-se a se face recrutarea și de femei.

Tot cu această ocaziune Legiunea mai informează că membrii L.A.N.C. zădărnicesc întrunirile pe care le proiectează membrii Gărzi de Fier.

Binevoind vă rugăm a cunoaște că am luat măsuri pentru identificarea atât a conducătorului cuibului „TARZAN”, cât și a celorlalți membri și de rezultat vă vom raporta la timp.

CHESTOR

Semnat

Ștampila

Șeful Bir.Pol. de Siguranță

Semnat

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIEI CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3639

12.	Cotruță Serghei	Românești ”	”	30	
13.	Dodu Petru	Grigoreni ”	”	28	
14.	Telimar Ion	Sălcuța ”	”	27	
15.	Moroianu M.	Comrat ”	Profesor liceu	34	

Dintre cei menționați mai sus, nu este nici unul care să se preteze la acte de violență.

Se certifică de noi exactitatea.
INSPECTOR REGIONAL

F.680, inv.1, d.3638, fil.704

Documentul nr. 217

TABLOU

de membrii Gărzii de Fier rămași arestați și care sunt capabili
a săvârși atentate de răzbunare

1. Preot Ion Dumitrescu /Borșa/ originar din Argeș, etate circa 42 ani, părul negru puțin cărunt, statura mijlocie. Fața de culoare, ochii căprui. De curând timp și-a ras barba.

2. Victor Szilaghi, avocat în orașul Tulcea.

3. Jovin Vasile, originar din Caraș.

4. Puiu Traian, student Academia Comercială.

5. Profesor Sima Simulescu la liceul Voevodul Mihai din Capitală

6. Buzoianu, student, originar din județul Constanța. Fiul învățătorului Buzoianu, dintr’o comună din județul Constanța.

7. Serafim Aurel, etate 27 ani, brunet, ochii verzi, părul negru încăruntit, mai ales la tâmples, slab, ras complet, nasul mic drept cu nările deschise și aplecat într’o parte, între sprâncene o încrețitură puternică, dantura neregulată.

8. Rodeanu Ion, student teologic, originar din Sibiu.

9. Rădulescu Virgil, student la Drept – București, originar din Romanai.

10. Amos Horațiu Pop, comerciant, în Ludoșul de Mureș – Turda.

11. Traian Cotigă, cu ultimul domiciliu în str. 13 Septembrie Nr. 32, București, brunet, statură mărunță, slab la față, mustața mică, neagră, tunsă.

12. Constantin Dumitrescu, atentatorul la viață a lui Emil Socor, cu ultimul domiciliu la Casa Legionară din Bucureștii Noi, etate 22 ani, înalt, șaten, corpulent.

13. Adochiței Emanoil, originar din comuna Turbaier județul Sibiu, licențiat în drept, a avut ultimul domiciliu în București, Parcul Ferdinand Alea F. No. 20.

14. Banea Ion, doctor în drept, originar din comuna Vurpăr – Sibiu, ultimul domiciliu l-a avut în București Strada Doamna Oltea 62, București.

15. Mihai Isac, fost cu domiciliul în str. Doamna Oltea 62 – București.

16. Boștină D.Vasile, student Academia Comercială, fost cu domiciliul în str. Paleologu Nr.14 – București.

17. Ștefan Papuc, București, str. Banu Manta 19.

18. Alexandru Zdrula, student, de origine român macedonian, ultimul domiciliu în str. Iorceanu 16 – București.

19. Dobre Ion, student.

20. Dumitrescu, student, frate cu Constantin Dumitrescu, atentatorul la viață a lui Emil Socor. Era student la Cluj.

Documentul nr. 215

TABEL

Deținuții înscriși în „Garda de Fier” care au activat ca propagandiști și organizatori

1. Cekan Ieremia, protoereu, domiciliat str. D. Cantemir nr.1
2. Rusu Gheorghe, inginer, domiciliat str. Regele Fierdinand nr.65
3. Rotaru Gheorghe, rezervă, domic. str. Ștefan cel Mare, nr.145
4. Apostol Andrei, croitor, domiciliat str. Dragoș Vodă nr.19
5. Plotnicov Nicolae, lucrător, Piața Ciuflei nr. 90/3
6. Bonza Gheorghe, vopsitor, G-l Broșteanu nr.11
7. Cula Simion, plugar, domiciliat str. Pușchin nr.14
8. Răileanu Eugen, liberă, domiciliat str. Sf. Vineri Nr.13
9. Chirilov Andrei, lăcătuș, domiciliat str. Smidt nr.145
10. Zubcov Anatolie, șoFier, str. Leovei Nr. 85
11. Chirgan Constantin, mecanic, str. Nistrului nr.18
12. Nenicu Gh. Nicolae, blănar, domiciliat str. Regina Maria nr. 41
13. Nenicu V. Nicolae, blănar, domiciliat str. alexandru cel Bun nr.5
14. Todirașcu Ion, plugar, domiciliat com. Malcoci, jud. Lăpușna.

Se certifică de noi prezentul tabel.
CHESTOR, (semnătura)
L.Ș.

F.680, inv.1, d.3638, fl.925

Documentul nr. 216

TABLOU

De funcționarii publici de stat, județ și comună din raza Inspectoratului
Regional de poliție al Basarabiei, înscriși în organizația Gărzii de Fier

Nr.	Numele și Pronumele	Domiciliul	Profesiunea	Eatea	Observații
1.	Tomăilă Nicolae	Cahul	Cîntăreț la bis.	32	
2.	Teodor Lungu	Gotești-Cahul	învățător	28	
3.	Antohi Gheorghe	Trifești ”	”	30	
4.	Sandachi Feodor	Samalia”	”	27	
5.	Focșa Nicolae	Alexeeni ”	”	28	
6.	Grigoraș Constantin	Vosniceni ”	”	26	
7.	Grigoriev Simion	Cheosalia ”	Preot	38	
8.	Rebenco State	Cernina-Soroca	”	39	
9.	Chilase Silvestru	Cimișlia-Tighina	învățător	30	
10.	Samburschi Grigore	” ”	”	28	
11.	Diaconescu Const.	Balmaz ”	”	29	

Documentul nr. 9

6 Mai 1933

DOMNULE INSPECTOR,

În reFierire la ordinul D-vs. No.4349/933.

Avem onoarea a raporta că din informațiunile și cercetările făcute, s’a constatat că propagandiștii trimiși de organizația Gărzei de Fier din București, pâna în prezent nu și-au făcut apariția în raza acestui serviciu, în afară de studentul Tudorache Gheorghe din Chișinău, care împreună cu alți 4 studenți din Chișinău în ziua de 2 Mai a.c., a fost în regiunea Criuleni, caz comunicat inspectoratului cu raportul nostru No.9932 din 2 Mai a.c.

Tot deodată raportăm că propaganda ce se face de elementele Gărzei de Fier, nu are un teren favorabil, întrucât din acest punct de vedere terenul favorabil îl are organizația L.A.N.C., fiind cadre mai vechi și locale și în tot timpul în contact cu populațiunea.

Activitatea desfășurată de propagandiștii atât ai Gărzei de Fier cât și ai Ligei A.N.C. este îndeaproape supravegheată atât de noi cât și de organele jandarmeriei și orice se va stabili vom raporta la timp.

ȘEFUL POLIȚIEI,
Semnat
Ștampila

Șeful Bir. de Siguranță
Comisar,
Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU
ANRM F.680, INV.1, d.3639

Documentul nr. 10

15 Mai 1933

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

Avem onoarea a vă raporta că „Garda de Fier” din județul Orhei a înființat cuiburi în următoarele comune: comuna Onițcani sub șefia lui Pavel Mândru, comuna Teleșeu sub șefia lui Filip Grădinaru și comuna Isacova sub șefia lui Simion Gonța.

Deasemenea „Garda de Fier” a reușit să câștige aderenți în comunele Pereni, Izbești, Criuleni, Cobâlca, Susleni, Vereșeni și Târșiței.

Până acum au fost identificați 57 de membri.

Activitatea acestor cuiburi se reduce la propaganda discretă printre cetățenii sus numitelor sate și la răspândirea de manifeste și literatură.

INSPECTOR REGIONAL
ȘEFUL SERVICIULUI

DOMNIEI SALE DOMNULUI DIRECTOR GENERAL AL POLIȚIEI BUCUREȘTI
ANRM F.680, INV.1, d.3639

Documentul nr. 11

18 Mai 1933

DOMNULE INSPECTOR,

În reFierire laordinul D-vs. No.8017 din 13 Mai a.c., avem onoarea a raporta următoarele:
Mișcarea antisemistă s'a semnalat D-vs. la timp printr'o serie de rapoarte și cu drept cuvânt, această mișcare este în creștere, înființându-se comitete și nuclee în toate satele din județ.
Organizația L.A.N.C. de sub conducerea D-lui deputat Popoiu este cea mai puternică și mai bine organizată, având suficiente cadre, însă este de remarcat că printre membrii recrutați se găsesc indivizii prea puțin serioși, fără mijloace materiale și fără ocupație.
Iar în ce privește organizația Gărzei de Fier, este condusă în majoritate de studenți, aflați pe la diFierite univesități și nu au posibilitatea să aibă un contact direct și permanent cu populația, așa că până în prezent nu are formate comitete decât în 12 sate și comune, cu un număr de membri foarte redus, față de organizația L.A.N.C. Din punct de vedere al ordinii publice și Siguranței Statului această mișcare desigur este dăunătoare și periculoasă, de orice. Pe mentalitatea țăranului nostru e greu de contat și nu suntem siguri că va merge într'o direcție adevărată și nu se va deplasa în altă direcție opusă, pentru o nouă distrugere îndreptată în primul rând contra evreilor și apoi mai târziu asupra proprietăților mari și mijlocii.
Cu toată propaganda ce se desfășoară, ne permitem a sublinia că de comun acord cu autoritățile civile și militare suntem într'o continuă supraveghere și orice mișcare este din timp curmată și pâna în prezent nu s'a înregistrat nici un eveniment de natură violentă.

ȘEFUL POLIȚIEI,
Semnat
Ștampila

Șeful Bir. de Sig.Comisar
Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIEI CHIȘINĂU
ANRM F.680, INV.1, d.3639

Documentul nr. 12

31 Mai 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La ordinul D-vs. No.8001 din 13 Mai a.c., avem onoarea a vă raporta că din cercetările făcute cu privire la individul Tarnovschi Vasile, expeditorul scrisoarei în cauză și adresată D-lui Tudorache Gheorghe, student la Facultatea de Teologie la Chișinău, rezultă: Tarnovschi Vasile, este în etate de 18 ani, din Bălți membru în organizația Gărzei de Fier și cu grad de cultură are 2 clase de liceu.
În ceea ce privește ziarul Gărzei de Fier pe care l-a solicitat la percheziția efectuată nu s'a găsit.
S'au luat măsuri pentru ținerea lui îndeaproape cu supraveghere.

CHESTOR
Semnat
Ștampila

Șeful Bir. de Siguranță
Comisar
Semnat

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIEI CHIȘINĂU
ANRM F.680, INV.1, d.3639

Documentul nr. 214

TABEL

Deținuții înscriși în „Garda de Fier” care nu au activat

1.	Teraiev Teodor	muncitor	Suburbia Malina Mică Nr.62/22
2.	Cojocaru Grigore	”	Str. Plevenci Nr.7
3.	Lapinschi Leonid	mecanic	”Muncești nr. 68
4.	Cernoboi Victor	liberă	”regele Ferdinand nr.7
5.	Guțu Boris	croitor	”G-l Broșteanu nr. 54
6.	Ignatov Alexandru	tipograf	” Regina Maria nr. 50
7.	Feodosiuc Alexei	boiangiu	”Nistrului nr.9/6
8.	Moiseev Ion	frizer	”Brăila nr.3
9.	Pastuhov Anatolie	boingiu	”Dragoș Vodă nr. 39
10.	Strumbovici Stanislav	croitor	”Nistrului nr.19
11.	Linca Alexandru	cizmar	”Pruncului nr.10
12.	Zaborotnii Ion	croitor	”Nistrului nr.36
13.	Dragoman teodor	vînzător	”Caucaz nr. 45
14.	Vioru Pantelimon	iconar	” ” ” 32
15.	Travschi Grigore	Func. Com.	” mateevici Nr. 115
16.	Roșca Ion	liberă	” Solgania nr. 77
17.	Furnica Vladimir	”	” G-l Averescu nr.56
18.	Oprea Serghei	tîmplar	” Nicu Ganea nr.7
19.	Donțov Timofei	blănar	” Piața Ciuflei nr.2
20.	Mititelu Andrei	frizer	” Dragoș Vodă nr. 70
21.	Mahnaci Alexandru	lucrător	”A.Cotruță nr.2
22.	Bucătaru Pavel	frizer	” Piața Veche nr. 28
23.	Popa Alexandru	lucrător	”Ștefan cel Mare nr. 40
24.	Melnic Nistor	tîmplar	”Bariera Sculeni nr.1
25.	Mîndrilă C. Vasile	plugar	”Com. Panașești-Lăpușna
26.	Simion C. Filip	plugar	” ” ”
27.	Sluhov Grigore	zidar	” Regele Ferdinand nr.2
28.	Helistovschi Petre	liberă	” Muncești nr. 68

Se certifică de noi exactitatea prezentului tabel

CHESTOR, (semnătura)
L.Ș.

F.680, inv.1, d.3638, fil.724

9. Rotăreanu Vladimir, orașul Bălți
10. Vasile Radașcu, orașul Bălți
11. Andrei Statnic, orașul Bălți
12. Andrei Belniuc, orașul Bălți
13. Ioan Malivanciuc, orașul Bălți
14. Ioan Schițco, orașul Bălți
15. Haralambie Grușco, orașul Bălți
16. Vasile Scripniciuc, orașul Bălți
17. Vasile Tuscman, student, orașul Bălți
18. Grabciuc Constantin, orașul Bălți

deținuții înscriși în „Garda de fier” care au activat intens
și sunt capabili de acte de violență și teroare

1. Cucuetu Emilian, preot, comuna Mihaileni
2. Leonid Miron, preot, comuna Valea Mare
3. Nazarie Gavriciov, preot, orașul Bălți
4. Merinciuc Teodor, liber, orașul Bălți
5. Trunov Anatolie, liber, orașul Bălți
6. Bălțeanu Gheorghe, contabil, orașul Bălți
7. Tarnovski Vasile, student, orașul Bălți
8. Bârcă Vasile, șofer, orașul Bălți
9. Smighel Alexei, muncitor, orașul Bălți
10. Știrbu Alexandru, funcț. comercial. orașul Bălți
11. Ursache Gheorghe, agricultor, orașul Bălți

orașele și județele Hotin și Orhei

Nu sunt arestați

Orașul și județul Cahul

Deținuți înscriși în „Garda de fier” care nu au activat

1. Antohi Gheorghe, învățător

Deținuți înscriși în „Garda de fier” care au activat ca propagandiști și organizatori

1. Beda Mihail, învățător

Deținuții înscriși în „Garda de fier” care au activat intens
și capabili de acte de violență și teroare

1. Lefter Moise, avocat, orașul Cahul
2. Antohi Gheorghe, învățător, ambii sunt deținuți în închisoarea Galați
3. Lungu Teodor, învățător
4. Grigoraș Constantin
5. Focșa Nicolae, învățător
6. Nistor Alexandru, plugar
7. Tomailă Nicolae, student
8. Iacomî Vasile, absolvent de liceu
9. Alexeev Mihail, avocat stagiar

Se certifică de noi exactitatea
INSPECTOR REGIONAL

F. 680, inv.1, d.3638, fil.738-741

Documentul nr. 13

3 Iunie 1933

DOMNULE CHESTOR,

La raportul D-vs.No.12734 din 8 Aprilie a.c., referitor la grupul de studenți din Garda de Fier, care au călătorit în ziua de 7 Aprilie a.c., în trenul Iași-Bălți, fără bilet, vă rugăm să binevoiți a dispune o anchetă spre a se stabili motivele pentru care Poliția Gareii «Vasile Lupu» a refuzat să dea concursul de serviciu la cererea stației, în privința acelor studenți.

Rezultatul vă rugăm să ni-l comunicați cât mai urgent posibil.

INSPECTOR REGIONAL
ȘEFUL SERVICIULUI

DOMNIEI SALE DOMNULUI CHESTOR AL POLIȚIEI BĂLȚI
ANRM F.680, INV.1, d.3639

Documentul nr. 14

Fată de zvonurile, răspândite de persoane interesate, că D-l Doctor Nicolae Lupu nu va veni la Tighina și că întrunirea convocată de Partidul Țărănesc în ziua de Duminică 4 Iunie a.c., orele 10 în sala cinematografului CAPITOL nu va mai avea loc, - ținem să aducem la cunoștința cetățenilor din Tighina, că D-l Doctor Nicolae Lupu va sosi la Tighina Duminică 4 Iunie ora 10 dimineața și întrunirea se va ține irevocabil.

Veniți cu toții să ascultați pe marele tribun, apărător al tuturor obijduiților, nădejdea zilei de mâine și salvatorul Țării.

Comitetul Partidului Țărănesc din Tighina
F.680, inv.1, d.3637, f.47

Documentul nr. 15

Chestura Poliției
Tighina
Bir. Poliției de Siguranță
N.4317
1933 luna iunie ziua 5

Confidențial

Domnule INSPECTOR REGIONAL,

Avem onoarea a raporta spre a Domniei Voastre știință, că în ziua de 4 Iunie a.c. a avut loc în sala Cinema „Capitol” întrunirea organizată de partidul Țărănesc de sub Șefia D-lui Dr. Lupu.

Sala era arhiplină de public socotit la circa 2000 persoane de toate naționalitățile și toate straturile sociale.

Avocatul Ștefănescu din acest oraș a fost ales Președintele adunării.

Au luat cuvântul D-nii avocat Ștefănescu, avocat Brătănescu, Profesorul Vinderman din Tighina, un țăran din județ anume Ursu și D-nii Deputat Stoica, Boiceanu, avocat Cazacliu și avocat Carvasi.

În toate discursurile rostite de cei de mai sus s'a făcut o amplă expunere a situațiunii economice și financiare a țării, aducându-se critici Guvernului și în special D-lor Prim-ministru Vaida-Voievod și Ministru de Finanțe Magearu, care prin politica ce o fac a adus Țara în cea mai neagră mizerie. Bani nu sunt, impozite îngrozitoare, comerțul și industria au decăzut, iar organizațiunile antisemite cu concursul Guvernului face demagogie dăunătoare Țării.

Ultimii a vorbit D-l Doctor Lupu, care a făcut o expunere a situației generale, arată că venind la Tighina în tren s'a întâlnit cu un D-n Ministru, care l-a întrebat unde se duce. A răspuns că merge la Tighina să lumineze masele. D-l Ministru ar fi răspuns că nu înțelege ce mai are de spus poporului, la care Dr. Lupu a spus „mă duc să le spun ceva de Scoda”. La care D-l Ministru s'a retras de lângă D-l Dr. Lupu.

Dânsul a arătat nenorocirea ce a adus legea stabilizării, făcută tocmai cu intențiunea de a se îmbogăți cei mari, declarând că D-sa introduce în program inflația.

Unii mă consideră că sunt bolșevic și chiar prin radio am auzit laude din partea Sovietelor, D-lor, dacă ași ști că dincolo în Rusia este mai bine m-ași duce acolo, dar toți știu că este rău și toți știm că cea mai bogată țară din Europa este România, însă este rău condusă.

Vorbește despre afacerea „Scoda” arătând că Guvernul este amestecat în această murdară afacere și nu înțelege că Guvernul să fie și acuzat și Judecător.

„Să mi se taie mâinele și gâtul, dacă voi înceta o clipă să lupt pentru descoperirea hoților în afacerea „Scoda”.

Încheie, spunând că în alegeri va lupta cu bâta pentru a nu i se mai fura voturile așa cum i s'a furat în alegerile trecute, căci întâmplător ducându-se la o prăvălie a văzut cum negustorul împacheta coloniale în buletinele de vot și de curiozitate cumpărând 2 kg a găsit votat pentru D-sa 600 voturi, iar pentru Național Țărăniști nici un vot.

Întrunirea a început la ora 10.30 și s'a terminat la 13.30.

Nu a avut loc nici un fel de manifestație sau dezordine.

L.Ș. Șeful Bir. Pol. de siguranță
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3637, f.44

Documentul nr. 16

9 Iunie 1933

CHIȘINĂU

Un marș al Legionarilor.

Un grup de legionari din localitate, în frunte cu D-l Iulian Sârbu, fost președinte al Uniunii Studenților Creștini, a întreprins un marș pe jos de la Chișinău până aproape de Tighina.

Marșul a durat 2 zile, parcurgând o distanță de peste 80 km. și trecând prin satele Mereni, Cobușca-Nouă, Todirești, etc. În comuna Cobușca Nouă urma să se țină o întrunire regională a partidului Național Liberal. La ivirea grupului de legionari, fruntașii dușiți au renunțat la întrunire.

Legionarul Tudorache a ținut la biserică o predică, vorbind despre educația copiilor.

Pretutindeni legionarii au întâlnit un spirit unanim naționalist.

ANRM F.680, INV.1, d.3639

10. Zghibarțev Dumitru, funcționar, com. Bolgrad
11. Hogaș Alexandru, comerciant, Vâlcov
12. Zaram Costea, plugar, com. Cișmichioi
13. Trifan Gheorghe, plugar, com. Cășlița Prut
14. Covalgi Petre, plugar, com. Caragacii Vechi
15. Neguți Toma, plugar, comuna Anadoln

Deținuți înscrși în „Garda de fier” care au activat ca propagandiști și organizatori

1. Vețu Vladimir, student, Orașul Ismail
2. Stognienko Iosif, f. Profesie, orașul Reni
3. Bursuc Nicolae, f. Profesie, orașul Reni
4. Apostolov Feodosie, comerciant, orașul Reni
5. Mocanu Dumitru, muncitor, orașul Reni
6. Furtună Profir, plugar, comuna Erdec Burnu
7. Dăscălescu Zamfir, plugar, comuna Cartal
8. Mungiev Teodor, plugar, comuna Împuțita
9. Colioglu Andrei, plugar, comuna Bolboca
10. Grecineanu Constantin, plugar, comuna Frecăței
11. Culea Dumitru, liber, comuna Anadol, fost învățător

Deținuți înscrși în „Garda de fier” care au activat intens capabili la acte de violență și teroare

1. Mândroviceanu Nicolae, student, orașul Ismail

Orașul și județul Cetatea Albă

1. Corduneanu Alexandru, fost Plutonier Major în Direcțiunea Chimică din Ministerul Armatei, actualmente pensioner, simpatizant al organizației „Gărzii de fier” care nu a fost înscris și nu s'a putut dovedi să fi activat.

2. Vladău Ioan, fost Plutonier Major în Reg. 28 Inf. Pensionar

3. Anghelescu Gheorghe fost plutonier Major la Cercul de Recrutare Cetatea Albă, pensionar, ambii membri activi organizatori și propagandiști ai „Gărzii de fier” din orașul Cetatea Albă.

Toți aceștia au fost înaintați Direcțiunei Generale a Poliției de către Chestura Poliției Cetatea Albă cu raportul Nr. 374 din 15 Ianuarie 1934 fiind ceruți telefonic.

Orașul și județul Soroca

Deținuții înscrși în „Garda de fier” care au activat ca propagandiști și organizatori

1. Nagrineac Mihail, agent de percepție, comuna Dondoșani
2. Lipa Ion, învățător, comuna Șuri
3. Tocană Ion, plugar, comuna Țara.

Orașul și județul Bălți

Deținuții înscrși în „Garda de fier” care au activat ca propagandiști și organizatori

1. Ștefan Tomuz, agricultor, comuna Mihăileni
2. Belicov Victor, student urmează a fi hirotonisit
3. Golovei Toma, elev orașul Bălți
4. Tintilă Constantin, agricultor, orașul Bălți
5. Frunză Vera, casnică, orașul Bălți
6. Radu Irina, casnică, orașul Bălți
7. Munteanu Timofei, plugar, orașul Bălți
8. Matcovschi Ioan, agronom, orașul Bălți

Orașul și județul Tighina

Deținuți simpatizanți ai „Gărzii de fier” care sunt înscrși și nu au activat

1. Dobrovolschi Panteleimon, student, Orașul Tighina
2. Stoica Ioan, funcționar C.F.R., comuna Abaclia
3. Rughinov Serghei, contabil, orașul Tighina
4. Tărăcilă Nicolaie, învățător, com. Cimișlia
5. Popescu Ion, gardian, Închisoare Tighina

Deținuții înscrși în „Garda de fier” și care nu au activat

1. Parcanschi Leonid, ziarist, Orașul Tighina
2. Macarenco Nicolae, șofer, Orașul Tighina
3. Colțov Nicolae, muzicant, Orașul Tighina
4. Florescu Marius, liber, Orașul Tighina
5. Cunev Boris, student, Orașul Tighina

Deținuții înscrși în „Garda de fier” care au activat intens ca propagandiști și organizatori

1. Cojocar Radu, student, orașul Tighina
2. Chilas Silvestru, învățător, comuna Cimișlia
3. Lapicus Vasile, agricultor, comuna Gura Bîcului
4. Platon Pavel, agricultor, comuna Cobusca Nouă
5. Platon Gheorghe, agricultor, comuna Cobusca Nouă
6. Prusacov Nicolae, avocat, orașul Tighina
7. Pâslaru Nicolae, negustor, comuna Grigoreni
8. Sinevici Dumitru, student, comuna Cărbuna
9. Rotaru Trifan, agricultor, comuna Căușani
10. Budei Alexandru, agricultor, comuna Tocuz
11. Neagu Eugen student, orașul Tighina
12. Dimitriu Lucreția student, orașul Tighina

Deținuți înscrși în „Garda de fier” care au activat intens și sunt capabili la acte de violență și teroare

1. Cucuveica Ion, contabil, comuna Cobusca Nouă
2. Becalov Petre, electrician, orașul Tighina
3. Arhip Gh. , soldat T.R., Școala Militară Bacău
4. Ghipetchi Leonid, student, orașul Tighina
5. Roteanu Romulus, student, orașul Tighina

Orașul și județul Ismail

Deținuții înscrși în „Garda de fier” care nu au activat

1. Dumitrașcu Vasile, muncitor, Orașul Reni
2. Apostolov Constantin, funcționar, com. Orașul Reni
3. Murgoci Petre, muncitor, Orașul Reni
4. Dumitrașcu Ștefan, muncitor, Orașul Reni
5. Uzun Nicolae, muncitor, Orașul Reni
6. Dumitrașcu Iosif, muncitor, Orașul Reni
7. Manolache Mihail, lăcătuș, Orașul Reni
8. Ionescu Vasile, avocat, Orașul Reni
9. Dumitrașcu Ion, muncitor, Orașul Reni

Documentul nr. 17

12 Iunie 1933

DOMNULE DIRECTOR REGIONAL,

Avem onoarea a vă raporta spre a Domniei Voastre știință, că din informațiunile date de Legiunea de Jandarmi Tighina, reesă că în ziua de 6 Iunie a.c., un grup de 10 studenți și studente din Garda de Fier, au plecat din Chișinău spre Cobusca-Veche, Florești, Vadu lui Vodă pe jos.

Ajunghând la Cobusca-Veche, au descins la Cucuveică, unde au petrecut cântând cântece ale Gărzii de Fier și dansând dansuri naționale.

Motivează că acesta este un marș de antrenament, în vederea marșului general ce urmează a-l face în cursul lunii Iunie în Basarabia, Garda de Fier în frunte cu Corneliu Codreanu și deputatul Stelescu.

Nu au fost nici un fel de propagandă.

CHESTOR
Semnat
Ștampilă

Șeful Bir.Pol.de Siguranță
Semnat

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 18

15 Iunie 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

În referire la ordinul Domniei Voastre No.8017 din 13 Mai a.c., avem onoarea a vă raporta că în urma investigațiunilor făcute , nu s'au mai descoperit alți membri ai organizației „Garda de Fier” afară de cei prevăzuți în tabloul anexat la raportul nostru No.8323 din 25 Mai a.c.

Menținem măsurile de supraveghere ordonate și în caz afirmativ vom raporta.

ȘEFUL POLIȚIEI
Semnat
Ștampilă

Șef.Bir.de Siguranță
Comisar ajutor
Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3639

Documentul nr. 19

19 Iunie 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La ordinul Domniei Voastre cu No.6965 din 28 Aprilie a.c.,avem onoarea a raporta, că în intervalul de la 18 Mai a.c., până în prezent, organizația Garda de Fier în oraș nu a avut decât o slabă activitate de propagandă, mai mult de la individ la individ, pentru obținerea de noi membri. Cu toată propaganda făcută de tânărul Nicolaie Colțov, numit de centru organizator provizoriu, pentru orașul Tighina, nu a putut înscrie noi elemente în organizație.

Garda de Fier în oraș nu are sediu, dar intenționează a închiria o casă, aceasta însă, atunci când centrul va trimite fonduri necesare.

Bani necesari pentru propagandă, nu se dau membrilor, din care cauză, propaganda este slabă.

Uniforme nu au fost trimise, centrul rugând pe membrii, care au posibilitate, sa-și facă din banii lor.

S'a constatat, că în această grupare se înscriu în special la orașe mai mult elemente lipsite de cultură, ca muncitori, lucrători, funcționari comerciali și frizeri, elemente de valoare fiind foarte greu recrutate, dar fiind în mare număr de cetățeni, care simpatizează mișcările de dreapta.

Fiind informați că din elementele ce nutresc idei de stânga, cer înscrierea în organizația Gărzei de Fier având intențiuni dubioase, fapt bănuir de centru, s'a dat ordine organizațiilor Gărzei de Fier ca să dea mai mare atenție celor ce cer înscrierea.

Tot pe baza aceasta, centrul a înființat niște cuiburi formate din elemente bune și credincioase, care se ocupă numai cu partea informativă pentru a descoperi pe comuniști, însă și programul lor prevedea că trebuie să lupte contra ideilor subversive.

În județ mișcarea Gărzei de Fier, este mai pronunțată și activitatea mai mare, curentul fiind favorabil dezvoltării acestei organizațiuni, aceasta pe motiv că în propaganda ce se face gardiștii arată un program de refacere generală, mai ales a agriculturii.

De asemeni arată condamnarea la moarte a hoților, trădătorilor și spionilor, desființarea lefurilor demnitarilor și parlamentarilor etc.

Batalioane de asalt, nu au, de asemeni nici armament. În oraș s'a făcut propagandă printre elevele de liceu, curs superior, pentru a se înscrie în gruparea Gărzei de Fier, însă această propagandă nu a avut efect.

Suntem informați, că de centru s'a luat măsuri, ca corespondența Gărzei de Fier, să fie trimisă prin poștă. În acest scop, s'au angajat funcționari ai P.T.T., cari fac cursa cu trenul și cari primind pachetele cu ziare, manifeste și broșuri, bag aceste în saci ce merg direct la oficiile poștale, unde sunt cartelate și acolo sunt ridicate de oameni de încredere ai organizației.

În ziua de 4 Iunie, un grup de 10 studenți și studente gardiști, originari din Chișinău, au întreprins un marș pe jos în comuna Cobușca Veche la numitul Cucuveică. Acolo au cântat cântece legionare.

Acest marș a fost de antrenament în vederea marșului ce urmează a-l face în cursul lunii Iunie în județul Tighina și Lăpușna, în frunte cu deputatul Stelescu.

CHESTOR
Semnat
Ștampila

Șeful Bir.Pol. de Siguranță
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3639

9. Pastuhov Anatolie, boiangiu" Dragoș Vodă Nr. 39
10. Strumbevici Stanis., croitor"Nistrului Nr.19
11. Linca Alexandru, cizmar" Pruncului Nr. 10
12. Zabolotnâi Ion, croitor " Nistrului Nr. 36
13. Dragoman Teodor, vânzător" Caucaz Nr. 45
14. Vieru Panteleimon, iconar "Caucaz Nr. 32
15. Tarnovschi Grigore, func. comerc. "Mateevici Nr. 115
16. Roșca Ion, liber " Salganaia Nr.77
17. Furnică Vladimir, liber " G-I Averescu Nr. 56
18. Oprea Serghei, tâmplar " Nicu Ganea Nr.7
19. Donțov Timofei, blănar " Piața Ciuflei Nr.2
20. Mititelu Andrei, frizer " Dragoș Vodă Nr. 70
21. Mahnaci Alexandru, lucrător" A.Cotruță Nr.2
22. Bucătaru Pavel, frizer " Piața Veche nr. 28
23. Popa Alexandru, lucrător" Ștefan cel Mare nr. 42
24. Melnic Nistor, tâmplar"Bar. Sculeni Nr.1
25. Mândrilă C. Vasile, plugar " Com. Pânășești – Lăpușna „
26. Simion Gh. Filip, plugar
27. Sluhov Grigore, zidar " Regele Fierdinand Nr.2
28. Helistovschi Petre, liber " Muncești Nr. 68

Deținuții înscriși în „Garda de Fier” care au activat ca propagandiști și organizatori

1. Cecan Eremia, protoiereu, str. D.Cantemir Nr.1
2. Rusu Gheorghe, inginer " Regele Fierdinand Nr. 65
3. Rotaru Gheorghe, maior rez. " Ștefan cel Mare Nr. 145
4. Apostol Andrei, croitor " Dragoș Vodă nr. 19
5. Plotnicov Nicolaie,lucrător " Piața Ciuflei Nr. 90/3
6. Bonza Gheorghe, vopsitor " G-I Broșteanu Nr.11
7. Cula Simeon, plugar " Pușchin Nr. 14
8. Răileanu Eugen, liber " Sf. Vineri Nr. 13
9. Chirilov Andrei, lăcătuș " Smidt Nr. 145
10. Zubcov Anatolie, șofier " Leovei Nr. 85
11. Chirgan Constantin, mecanic " NistruluiNr. 18
12. Nenicu Gh. Nicolaie,blănar " Regina Maria Nr. 41
13. Nenicu V. Nicolaie " " Alexandru cel Bun Nr.5
14. Todirașcu Ioan,plugar Comuna Malcoci jud. Lăpușna

Deținuții înscriși în „Garda de fier” care au activat intens și sunt capabili de acte de violență și teroare

1. Sârbu Iulian, ziarist, Manutanță Militară
2. Florescu Serghei, ziarist, Str. Regele Fierdinand Nr. 16
3. Radion Mantea, muncitor, Suburbia Haritonovca Nr. 195
4. Buruiană Constantin, servitor, Str. Viilor Nr. 13
5. Urzanovschi Averchie,tabacar, str. Dragoș Vodă Nr. 19
6. Șvedu Gheorghe, litograf, str. Tighinei Nr. 15
7. Lozovanu Iustin, cizmar, str. General Broșteanu Nr. 11
8. Seastru Vavila, fierar, str. Regele Fierdinand Nr. 30
9. Chiparis Vasile, pictor, str. Muncești Nr. 68
10. Grigore I. Filip, student, Comuna Panașești – Lăpușna

Documentul nr. 212

TABLOU

de numele și prenumele membrilor Corpului Didactic: învățători, profesori secundari, profesori universitari, preoți, funcționari de Stat, comună și județ, membrii ai organizației Gărzii de Fier din raza Inspectoratului Regional de poliție al Basarabiei

1.	Gheorghe Antoci	învățător	Comuna Trifești jud. Cahul
2.	Teodor Lungu	”	” Gotești ” ”
3.	Constantin Grigoraș	”	” Vosniceni ” ”
4.	Focșa Nicolae	”	” Alexeeni ” ”
5.	Tomaila Nicolae	Student-cântăreț	Biserică orașul Cahul
6.	State Rebenco	preot	Comuna Cerlina jud. Soroca
7.	Nagrineac Mihail	Agent percepție	” Dondoșani ”
8.	Lepa Ion	învățător	” Suri ”
9.	Diaconescu Const.	”	” Balmaz jud Tighina
10.	Cotrut Serghei	”	” Romînești ”
11.	Samburschi Grigore	profesor	” Comrat ”
12.	Sotirescu Dumitru	învățător	” Chirsova ”
13.	Ghilas Silvestru	”	” Cimișlia ”
14.	Ciobotaru Alexandru	”	Gara Basarabeasca ”
15.	Arhip Gheorghe	Impiegat c.f.r.	” Tighina ”
16.	Isaceanu Vasile	Avocatul prefecturii	Județul Orhei
17.	Ivancenco Boris	Agent percepție	Orașul Cetatea Albă, bănuie a fi legionar, nedovedit însă.

Se certifică exactitatea.

INSPECTOR REGIONAL

F.680, inv.1, d.3638, fil.745

Documentul nr. 213

TABLOU

de deținuții înscriși în „Garda de fier” care nu au activat din orașul Chișinău și jud. Lăpușna

1. Teraiev Teodor, muncitor Suburbia Malina Mică N. 62/22
2. Cojocaru Grigore ” str. Plevenei N.7
3. Lapinschi Leonid, mecanic”Muncești Nr. 68
4. Cernoboi Victor, f. profesie” Regele Fierdinand Nr.7
5. Guțu Boris, croitor ” G-l Broșteanu Nr. 54
6. Ignatov Alexandru, tipograf ” Regina Maria Nr.50
7. Feodosiuc Alexei, boiangiu ”Nistrului Nr. 9/6
8. Moiseev Ion, frizer” Brăila Nr.3

Documentul nr. 20

ROMANIA
MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea G-rală a Poliției
Chestura Poliției Municipiului
Cetatea Albă
Biroul Poliției Administrative
N.14551
1933 Luna iunie ziua 19

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL

Urmare raportului nostru radio-telegrafic din ziua de 17 iunie 1933, avem onoarea a raporta cele ce urmează:

În vederea congresului Partidului țărănesc de sub conducerea D-lui Dr. Lupu, au sosit în localitate în afară de persoanele arătate în raportul mai sus vorbit, D-l deputat Voiceanu din județul Olt și un număr de circa 500 persoane, șefi de sectoare și partizani din județul CET. ALBĂ.

În dimineața zilei de 12 Iunie a.c., delegații sosiți din județ, și au adunat la clubul Partidului Țărănesc din strada Belicovici, de aici la ora 10 toți încolonați cu placarde, în frunte cu D-l avocat Alexandru Rota, Șeful organizației partidului țărănesc din Cet. Albă, cu muzică, au parcurs pe str. Mihai Viteazu și retur, înconjurând piața, iar apoi au trecut prin fața hotelului Nord, unde se afla D-l Deputat Dr. Nicolae Lupu, și aici au manifestat simpatiile lor, strigând „TRĂIASCĂ D-L DR. LUPU”.

În urmă toți au mers la sala Teatrului „Regal” unde s’a ținut Congresul.

La ora 11 a apărut în sală D-l Dr. Lupu, iar cei adunați l-au primit cu urale.

La această adunare, în afară de congresiștii veniți, au participat și o parte din populața din oraș, indifient de culoarea politică, să fi fost în total circa 1000 de persoane.

D-l avocat Rota Alexandru a deschis congresul și în foarte scurte cuvinte a arătat celor adunați programul de activitate a acestui partid, urând bun sosit D-lui Dr. Lupu și celorlalți delegați.

D-l SUMNEVICI TROFIM, tâmplar din localitate, reprezentantul din partea meseriașilor și în calitate de Vice Președinte al Camerelor de Muncă din Izmail, s’a adresat D-lui Lupu, arătând situația grea a meseriașilor din cauza lipsei de lucru și a cerut ca în Parlament să se intervină pentru micșorarea taxelor cerute de Casa Asigurărilor. A mai cerut să se intervină pentru a se acorda reducere pe C.F.R meseriașilor, care se deplasează pentru lucru în difierite localități din țară și care de multe ori sunt expuși să-și vândă și puținul ce mai are pentru a se putea înapoia atunci când rămân fără de lucru în localitate și departe de casele lor.

Al treilea, căruia i s’a dat cuvântul, a fost un oarecare ȘEVCENCO din comuna Cazaci-Vechi, muncitor și acesta în cuvântarea sa scurtă, a arătat că minoritarii ucraineni nu au posibilitatea de a se dezvolta cultural, din cauza că nu li se acordă dreptul de a avea școală, unde limba lor să fie predată pentru a nu se uita și a rugat pe D-l Dr. Lupu, ca în Parlament, acum și totdeauna trebuie să le susțină cauza lor ucraineană.

Următorul D-l colonel STOICA, deputat al județului Olt, a început cuvântarea sa, arătând, că aduce celor adunați salutările populațiunii județului Olt și a invitat ca toți cei adunați să fie alături de D-l Lupu, care va salva țara din impasul în care se găsește, a expus programul partidului și evidențiat mult activitatea D-lui Dr. LUPU, precizând că acela care a descoperit neregulile săvârșite la Soc. „Școdă”, este numai și numai Dr. Lupu.

A mai arătat apoi că Legea de onoare, Legea Camerei Conversiunii și Legea Inflației pornesc din

inițiativa D-lui Dr. Lupu, însă Guvernul de astăzi și le-au însușit și cele ce se aplică nu sunt deloc aplicabile, întrucât D-l. Dr. LUPU, care este autorul principal al acestor legi, nu a fost deloc consultat în alcătuirea lor, și apoi, nu s'a ținut seama de nevoile clasei de jos.

Ca încheiere a cerut celor de față să aibă toată încrederea în persoana D-lui Dr. LUPU, care este un om cinstit și care pentru binele țării, s'a luptat, luptă și se va lupta și speră în reușită, fiind convins că poporul este alături de dânsul.

D-l Colonel STOICA a vorbit și în chestia Scoda, arătând că această descoperire este opera D-lui Dr. LUPU, susținând că în timpul când în Parlament Dr. Lupu arăta gravitatea vinovăției celor implicați, s'au asociat la aceasta și celelalte partide din opoziție, însă D-l Ministru de Finanțe, Magearu le-ar fi spus că „DACĂ NU ÎNCHIDEȚI GURA, VĂ DESCOPER ȘI POTLOGĂRIILE VOASTRE”.

A avut cuvântul apoi, un oarecare CHIST, cumnat cu D-l ALEXANDRU ROTA, de origine germană, de fel din Cetatea Albă, care a arătat că timp de 15 ani, cât s'au perindat la conducerea Țării atâtea Guverne, nici unul nu s'a interesat de masa țăranilor și în special de minorități. A susținut mai mult cauza minorităților ruși, arătând că aceștia nu se pot dezvolta, neavând dreptul ca limba lor să se predea în școli.

A mai arătat nedreptatea ce s'a făcut în ce privește împărțirea pământurilor, căci s'a promis că țăranimea să primească pământ, însă felul cum a fost împărțit, a produs nemulțumiri.

Apoi, că de la unirea Basarabiei, poporul, care avea speranțe vii, că vor trăi mai bine, s'au înșelat, văzând felul cum au fost conduși de cei ce s'au primit la cârma țării.

Și-a exprimat încrederea ce o are în D-l Dr. LUPU, în reușita D-sale și a cerut ca toți să meargă alături de D-l Dr. LUPU, a cărui program este cinstea, dreptatea și libertatea tuturor.

Preotul SANDULOVSCII din comuna Tatar-Bunar, căruia i s'a dat cuvântul cu un ton duhovnicesc, a explicat celor adunați că Țara din cauza proastei conduceri de până acum, merge spre regres și că speranța de îndreptare este numai în D-l Dr. LUPU, omul cu o experiență politică de 25 de ani, supranumindu-l „chirurg politic”.

A adresat D-lui Dr. LUPU cuvinte de recunoștință ce are față de D-sa, asigurându-l că le va fi apostol.

A urmat la cuvântul D-l Deputat de Olt GOICEANU, care a arătat că Legea D-lui Mironescu nu este aplicabilă, și a dezvoltat cazul D-lui avocat ROTA, care a fost dat judecății pentru articolele sale incendiare date publicității, arătând că aceasta nu poate fi calificat ca bolșevic, căci nu a făcut nimic alt ceva, decât a arătat nevoile poporului și nedreptățile ce li se fac și că D-sa personal consideră, că măsura luată contra acestui bun român, fost Prim Comisar Regal este anarhică.

A evidențiat activitatea D-lui Dr. LUPU și a cerut asistenței să aibă încredere în activitatea sa, asigurându-i că viitorul este a D-lui Dr. LUPU.

Avocatul GHELIVARD din localitate în foarte scurte cuvinte a arătat că singurul partid democrat și cu vederi drepte este partidul de sub conducerea D-lui Dr. LUPU, având nădejdea că venind la putere, va tăia din rădăcină brațele Hidrei antisemite.

Un oarecare locuitor din comuna Cazaci-Vechi, BOROVIC, a rugat pe D-l Dr. LUPU, ca întotdeauna să susțină interesele populației rurale, a căror suferințe le cunoaște îndeajuns.

A încheiat cu cuvinte „TRĂIASCĂ D-l Dr. LUPU!”.

Ultimul care a vorbit a fost D-l Dr. NICOLAE LUPU, prin cuvântarea sa a dat satisfacție tuturor oratorilor și în special acelor care au susținut cauza minoritară, arătându-le că în programul său este libertatea de acțiune a tuturor, și fără deosebire de națiune sau religie.

Apoi a dezvoltat pe larg, cauzele crizei economice de astăzi, arătând că numai și numai proastele conduceri a partidelor care s'au perindat la Guvern și a oamenilor înnăvăliți la banul public au adus țara în halul de astăzi.

Este rușinos ca o țară ca România bogată în toate și cu un popor dornic de muncă și cu dragoste

Documentul nr. 210

28 Februarie 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La ordinul Dvs. No.2537 din 10 Februarie 1934 avem onoarea a vă raporta că procesul privitor Preotul Avacum Rusu ce a avut termen de înfățișare la 26 Februarie a.c., s'a amânat pentru ziua de 28 Martie a.c., propunându-se unii martori din partea acuzării. Judecarea Preotului a fost la Tribunalul local secția I-a formând Dosarul cauzei cu Nr.292/1934, și la desbaterile procesului se va raporta la timp.

CHESTOR
Semnat Ștampila

Șeful Bir.Siguranței
Semnat

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 211

CONFIDENȚIAL

DOMNULE COMANDANT,

Avem onoarea a vă comunica pe verso, copie după o notă informativă la prezența în județul Lăpușna a lui Corneliu Zelea Codreanu, și vă rugăm să binevoiți a dispune măsurile necesare pentru descoperirea și arestarea lui.

INSPECTOR REGIONAL

Șeful Serviciului

DOMNIEI SALE
DOMNULUI COMANDANT AL LEGIUNEI JANDARMI LĂPUȘNA

F.680, inv.1, d.3638, fil.354

S’a cerut în scris D-lui inginer Protopopescu Preşedintele organizaţiei L.A.N.C. a judeţului Cetatea Albă, de a veni cât mai curând în acest judeţ în vederea pregătirii în amănunt a congresului ce urmează a se ţine.
S’au luat măsuri de continuă supraveghere asupra acestei chestiuni şi constatările făcute ulterior le vom raporta la timp.

CHESTOR
Ştampila Semnat

Şeful Bir.Pol. de Siguranţei
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUIINSPECTOR REGIONAL DE POLIŢIEICHIŞINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA II

Documentul nr. 208

18 Februarie 1934

DOMNULE CHESTOR,

Suntem informaţi că la locuinţa D-lui Volchenberg de pe str.Dimitrie Cantemir /Gospitalnaia/ lângă localul Judecătoriei, este sediul mişcării Hitleriste.
Pe această adresă se trimite din Germania literatură de propagandă şi fonduri.
Vă rugăm să binevoiţi a dispune verificarea în mod discret a acestei informaţiuni, raportându-ne rezultatul.

INSPECTOR REGIONAL
Semnat

ŞEFUL SERVICIULUI
Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI CHESTOR AL POLIŢIEI CHIŞINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 209

19 Feburarie 1934

Poliţiei de Siguranţă
Serviciul de Informaţiuni

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIŢIE CHIŞINĂU

În reFierire la raporul Dvs. No. 2192 din 6 Februarie 1934, avem onoarea a vă ruga să binevoiţi a dispune să ni se comunice hotărârea justiţiei, referitoare la studentul Melnicov Teodor, de la Facultatea de Teologie din Chişinău, membru al organizaţiei Ligei Apărării Naţionale Creştine.

DIRECTOR GENERAL
Semnat

ŞEFUL SERVICIULUI
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

faţă de conducători, suFieră atât de mult.
A dat diFierite exemple ceia ce ar fi trebuit să fie şi nu s’a putut face ca poporul nostru să nu suFiere, însă a accentuat că din cauza jafului, Ţara se va prăpădi şi numai D-sa cu concursul poporului, care are toată încrederea în el, o va putea îndrepta.
A mai arătat cât a avut de suFierit în Parlamentul de la Guvernul de astăzi în afacerea „Scoda”.
A mai explicat celor de faţă, că în programul său este luarea raportului comercial cu Ţările vecine şi în special cu Rusia, care va avea ca urmare o înviorare a vieţii economice din ţara noastră.
Congresul s’a închis la orele 13 şi a decurs în perfectă linişte.

Mai supunem cunoştinţei DVS că congresiştii în parcursul străzilor din acest oraş, purtau cu dânşii STEAGUL PARTIDULUIŢĂRĂNESC, şi apoi următoarele placarde: „TRĂIASCĂ ORGANIZAŢIA PARTIDULUI ŢĂRĂNESC CETATEA ALBĂ”, 2) „PĂMÎNT NUMAI PENTRU ŢĂRANI”, 3) „INFLAŢIE LIMITATĂ”, 4) „PEDEAPSA CU MOARTEA PENTRU HOŢII DE LA SCODA”, 5) „CEREM LUAREA RAPORTURILOR COMERCIALE CU RUSIA SOVIETICĂ”, şi 7) „DREPTUL PENTRU MINORITĂŢI”.

După terminarea congresului a avut loc un banchet la restaurantul „Caucaz”, din localitate, la care au luat parte în număr de 30 persoane.

Cu această ocazie s’a toastat pentru D-l Dr. LUPU şi ca încheiere D-l Dr. LUPU a mulţumit tuturor, le-a recomandat munca, cînte şi dreptate şi asigurat că în curând va lua conducerea intereselor ţării şi pentru aceasta are nevoie de sprijinul tuturor.

După banchet la orele 16, D-l Dr. LUPU, împreună cu şefii de sectoare şi membrii comitetului de conducere a organizaţiunii locale, şi au adunat la clubul organizaţiunii lor, şi aici s’a verificat activitatea desfăşurată de până acum şi s’au dat noi directive.

Despre felul cum s’a desfăşurat congresul şi cele ce s’au discutat, D-l Prefect al Judeţului, a fost ţinut tot timpul la curent.

D-l Dr. LUPU în dimineaţa zilei de 19 iunie a.c., cu trenul, ce pleacă la orele 8.20, a părăsit localitatea.

CHESTOR
(semnătura)
L.Ş.

Şef. bir. pol. de sig.
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3637, f. 60-64

Documentul nr. 21

D-l avocat Periteatcov din Soroca, spune că poporul duce o viaţă plină de mizerie şi fîgăduielile făcute de partidele ce s’au perindat la cârmă nu s’au realizat. Astăzi însă suntem sătui de vorbe goale, este ziua de muncă şi că masele largi de oameni cunosc că acţiunea care a dus-o Doctorul Lupu, a simţit realitatea. Pe cerul întunecat al ţării noastre licăreşte o lumină în personalitatea D-r Lupu, şi trebuie să o păstrăm, căci de se va stinge, ne vom prăbuşi în bezna întunericului şi spre ruşinea partidelor politice de astăzi şi numai prin D-r Lupu, se va putea întrona în ţară cîntea, democraţia şi bogăţia.

Domnul Săndulescu, subrevizor şcolar Orhei. D-sa spune că în numele a 100 ţărani prezenţi la această adunare toţi din judeţul Orhei, expune toate nevoile lor şi arată că nu este o glumă perindarea la putere a diferitelor grupuri politice, după urma cărora în special ţărănimea a sărăcit complet şi că bietul ţăran în suflitul căruia mai vibrează o rază de speranţă, votează pe fiecare şi aşteaptă cu încordare la cele promise însă zadarnic. Ţăranii în prezent sunt neîndreptăţiţi, munca lor nu este plătită, iar salariile funcţionarilor neplătite cu lunile. Arată de asemenea că ţărănimea de la sate a urmărit cu mare atenţie afacerea „Scoda”, unde au fost implicaţi şi oameni de la cârma Ţării. Vorbeşte din partea

țăranilor prezenți care spun că au venit la Chișinău să vadă și să cunoască cine este Doctorul Lupu, spunând că toată speranța este numai în ei, dorindu-i să ducă până la sfârșit lupta ce a început.

Domnul profesor Simionescu - Chișinău, reprezentantul județului Lăpușna, face un scurt istoric asupra politicii de după război încoace, arată, cum toate guvernele ce au fost la putere au stors ultimul ban public. Fiecare partid înaninte de a veni la putere promite că vor desființa Ministerele, vor reduce toate sinecurele etc., însă după ce pun mâna pe cârmă toate le dublează. Si domnia sa spune că numai D-l D-r Lupu, a descoperit afacerea „Scoda”, și că nimeni altul n’ar fi demascat-o fiind implicați unul prin altul.

D-l avocat Goldinberg – Chișinău, spune că populația evreiască trebuie să susție partidul D-r Lupu, care întotdeauna susține interesele noastre, fiind un cinstit politician al statului. Mai spune că Banca orașului în care sunt depuși banii cetățenilor muncii cu sudoare, au fost prada partizanilor. Face apel către toți minoritari să se strângă în jurul partidului D-r Lupu.

D. Colonel Stoica, Deputat de Olt, saluta din partea județului sau reprezentanți partidului și afirma că sunt alături de Basarabia și că este Fiericit că lucrează împreună cu Doctorul Lupu în opoziție, decât cu hoții la putere, care au venit în parlament cu cele mai frumoase propuneri pentru salvarea țării, însă a fost făcut nebunii.

Astăzi formând programul a ajuns cu totul la alt rezultat.

Domnul Doctor N. Lupu, președintele Partidului, arată că în ziua de 23 Martie a.c. guvernul actual a dat dovadă de cea mai mare mârșăvie cu ocazia descoperirii afacerii „Școda”. Mai spune că la conferința ținută în trecut la Tiraspol, se vorbește că în România toată populația munciotare este cinstită. Susține că Guvernul nu este democrat, național nici țărănesc, compromițându-se cu furtul din afacerea „Scoda”, (din public strigă: rușine lor!), tot ce se face pe socoteala statului se fura și că cei de peste Nistru aveau dreptate când au spus că în Țara românească se fură. Presa locală va scrie poate despre afacerea „Scoda”, însă cea de la București sigur că nu, oricât s’ar vorbi la această adunare.

Propune ca statul să aibă în vedere că România de astăzi cu întinderea ei mare și tot așa de numeroasă ca populație, să tipărească banii nu de 20 miliarde ci o 100 miliarde, întorcându-se la vremea de altă dată, spunând iar că Guvernul a prădat țara cum nu a mai fost prădată de la țărani încoace.

Mai propune să se reducă datoriile și impozitele statului la măsura posibilității de plată.

Critică programul și politica dusă de D-l Profesor Cuza, arătând că antisemitismul s’a întărit odată cu nașterea partidului Național Evreiesc.

Învinuiește poporul din cauza căruia se menține Guvernul actual denumindu-l și „Guvernul Scoda”.

Face apel către toți să se organizeze cât mai urgent pentru a se lua măsuri de îndreptare, altfel vor pieri cu toții.

Propune ca Legea Conversiunii datoriilor orășenești și plugarilor pe termen lung, reducere din capital și procente.

Încheie adresându-se în jurul aceluși Partid, care este ultima nădejde pentru ridicarea țării din mizeria în care se află, datorită celorlalte partide.

Adunarea a luat sfârșit la ora 1.45 P.M.

CHESTOR (semnătura)

L.Ș.

Șeful Bir. Siguranței (semnătura)

F.680, inv.1, d.3637, f.51-52

Documentul nr. 205

REGATUL ROMANIEI
POLIȚIA ORHEI
Nr. 3217
1934 luna februarie ziua 16

Confidențial

DOMNULE INSPECTOR,

În reFierire la ordinele Dvs. Nr.9674 și 9675/933.

Avem onoarea a raporta că în intervalul de la 1-15 Februarie a.c. mișcarea organizației Gărzi de Fier din raza acestui serviciu se prezintă după cum urmează.

Cu plecarea tineretului studios la universități, nu se observă nici o mișcare.

De asemenea nu se observă vre-o propagandă din partea funcționarilor de Stat, Județ sau Comună, precum și din partea preoților și corpului didactic secundar și primar.

Chiar acei care încă mai simpatizează această mișcare, după actul odios cu asasinarea fostului Prim Ministru I. Duca s’au retras condamnând pe asasini.

Această mișcare se ține îndeaproape și strictă supraveghere.

ȘEFUL POLIȚIEI
L.Ș. (semnătura)

ȘEFUL BIR. DE SIGURANȚĂ
COMISAR, (semnătura)

D-sale
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

F.680, inv.1, d.3638, fil. 1199

Documentul nr. 206

17 februarie 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Avem onoarea a raporta că în comuna Berezina din Județul Cetatea Albă în ziua de 9 Septembrie a.c., între orele 11-14 la sediul organizației L.A.N.C. s’a ținut adunarea șefilor de sectoare și a președinților comitetelor comunale a L.A.N.C. din satele cu populație germană.

Adunarea a fost prezitată de D-l Koch, vice-președinte al organizațiunii L.A.N.C. din județul Cetatea Albă.

La această adunare s’a discutat asupra activității politice desfășurată de L.A.N.C. până în prezent și cum urmează a se desfășura în viitor, dându-se îndrumări celor prezenți asupra felului de activitate pentru a atrage noi aderenți.

S’a făcut paralelă politică între Cuzism și Hitlerism, evidențiându-se faptul că curentul politic Hitlerist este străin de interesele naționale ale României, unde trăiesc ei – germanii - .

S’a discutat asupra congresului L.A.N.C. ce ar urma să se țină la 29 sau 30 Septembrie 1934.

S’a redactat o adresă către “VolksRatul” german din Tarutino prin care-l invită să suprimă din program următorul punct: - “nimeni nu poate fi membru în “Volksrat” din germani, care fac parte din vre-un partid politic negerman”.

Ianuarie 1909, cu privire la activitatea ce a avut în organizația „Garda de Fier”.

DIRECTOR GENERAL
(semnătura)

ȘEFUL SERVICIULUI
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.1207

Documentul nr. 203

ROMANIA
MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
INSPECTORATUL REGIONAL POLIȚIE
CHIȘINĂU

CONFIDENȚIAL

13 Februarie 1934

Avem onoarea a vă ruga să binevoiți a dispune să se cerceteze și să ni se comunice de urgență care a fost activitatea depusă pentru organizația Garda de Fier, a legionarului Papuc Ștefan, pe timpul cât și-a făcut serviciul militar, ca soldat T.R. în Regimentul 68 Infanterie – Cahul.

DIRECTOR GENERAL
(semnătura)

INSPECTOR POLIȚIE
(semnătura)
F.680, inv.1, d.3638, fil.1205

Documentul nr. 204

Nr.2723
14 Februarie 1934

CONFIDENȚIAL

DOMNULE INSPECTOR,

În reFierire la ordinul Dvs. cu Nr. 1483 din 25 Ianuarie a.c. și ordinului Nr. 2288 din 7 Februarie a.c., avem onoarea a raporta următoarele:

În acest oraș și județ până în prezent nu avem nici o formație de organizație politică sportivă sub denumirea așa ziselor legiuni sportive, întrucât majoritatea tineretului studios, în prezent se află pentru continuare de studii în centrele universitare la Iași, București și Cernăuți.

Filiala Cohortei cercetașilor Vasile Lupu din acest oraș, care de fapt are o activitate numai în sezonul de vară ce se află sub conducerea maestrului de gimnastică Valentin Dobrovolschi de la Liceul de băieți „Vasile Lupu”, deși numitul simpatizează organizația Gărzi de Fier, fiindcă cu ocazia campaniei electorale în luna Decembrie 1933, numitul fiind puțin dispus după un pahar de vin, în stradă a declarat că el face parte din organizația Gărzi de Fier, fără însă a se mai observa ceva atunci și până în prezent asupra sa și stabilindu-se că elevii și elevele ce fac parte din cohorta cercetașilor din această cohortă, nu caută să-i formeze în această direcție, mărginindu-se numai în cadrul atribuțiilor și instrucțiunilor ce se aplică cercetașilor.

ȘEFUL POLIȚIEI
L.Ș. (semnătura)

ȘEFUL BIR. DE SIGURANȚĂ,
(semnătura)

D-sale
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

F.680, inv.1, d.3638, fil.1166

Documentul nr. 22

20 Iunie 1933

DOMNULE INSPECTOR GENERAL,

Avem onoarea a vă raporta că în ziua de 10 Iunie a.c., au fost în comuna Cobușca Veche județul Tighina, legionarul Ioan Cucuveică și studenta Lidia Cotorobai din Chișinău, membră a Gărzi de Fier, pentru a face propagandă printre elevele din liceu din acea comună, spre a le determina să se înscrie în Garda de Fier.

Elevele cărora Lidia Cotorobai s'a adresat au refuzat să se înscrie în organizație.

În urma acestui insucces studenta Cotorobai s'a întors la Chișinău.

INSPECTOR REGIONAL ȘEFUL SERVICIULUI
DOMNIEI SALE DOMNULUI DIRECTOR GENERAL AL POLIȚIEI BUCUREȘTI

ANRM F.680, INV.1, d.3639

Documentul nr. 23

22 Iunie 1933

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

La ordinul D-vs. No.30067 S. din 8 Mai 1933, avem onoarea a vă raporta că în luna Mai, Garda de Fier avea următoarele organizații în județele din Basarabia: în județul Orhei 23 organizații, în județul Hotin 7 organizații, în județul Soroca 22 organizații, în județul Bălți 13 organizații, în județul Lăpușna 15 organizații și în județul Cetatea Albă 14 organizații.

Despre aceasta s'a raportat în mod detaliat cu raportul nostru No.8721 din 26 Mai a.c.

În urma măsurilor luate în ultimul timp în legătură cu Garda de Fier, numărul organizațiilor s'a modificat. În consecință am cerut cu ordinul nostru No.10418 din 21 Iunie a.c., tuturor polițiilor și chesturilor din Basarabia, să ne trimită câte un tablou cu localitățile, numele conducătorilor și numărul membrilor, unde Garda de Fier are în prezent nuclee.

Aceste tablouri le vom înainta D-vs. de îndată ce le vom primi.

INSPECTOR REGIONAL
Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI DIRECTOR GENERAL AL POLIȚIEI BUCUREȘTI

ANRM F.680, INV.1, d.3639

Documentul nr. 24

28 Iunie 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Ordinul Domniei Voastre No.10418 din 21 Iunie a.c., și ca urmare a raportului nostru No.2523 din 2 Mai a.c., avem onoarea a vă raporta că în ziua de 27 Iunie a.c. cu trenul de seară numitul Vladău Ioan, plecând din localitate pentru București și - după cum aveam informațiuni că acolo - merge pentru a se prezenta D-lui Corneliu Zelea Codreanu cu autorizațiunea D-lui Prim Procuror al Parchetului Cetatea Albă, în tren la gara Basarabeasca, i s'a făcut o percheziție și asupra lui s'a găsit și s'a confiscat 3 procese verbale completate cu numele și pronumele membrilor ce compun 3 așa zise „cuiburi” ale organizațiunii „Gărzi de Fier” al cărei conducător este aici în oraș, precum și o foaie de drum pe C.F.R. militară, obținută de la Garnizoana Cetatea Albă, prin Cercul de Recrutare, pe nume fictiv, care deasemenea a fost confiscată.

Parchetul face cercetări, iar noi deasemenea am luat cuvenitele măsuri pentru identificarea tuturor membrilor prevăzuți în alăturatele liste și de rezultat vă vom raporta, - dat fiind faptul că credem și mai mult ca sigur, că numitul în cauză a completat aceste liste și cu nume fictive numai și numai ca să poată arăta D-lui Corneliu Zelea Codreanu, că el aci la Cetatea Albă și-a început activitatea.

CHESTOR Șeful Bir. Pol. de Sig.
Semnat Semnat
Ștampilă

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU
ANRM F.680, INV.1, d.3639

Documentul nr. 25

30 Iunie 1933

Domnule Inspector General,

Avem onoarea să vă raportăm că în ziua de 25 Iunie în localitate au sosit cu trenul din Iași D-nii Stelian Teodorescu student în litere și Tașcă Ion student în drept ambii a Universității din Iași.

În Gara Pământeni au fost așteptați de mai mulți membri ai organizației „Garda de Fier”, dintre care și Vasile Tarnovski, elev al Institutului Politehnic din București, care a condus în locuința sa ce o are la sediul organizației la acest oraș Strada Ion C. Brăteanu No.101.

În aceeași zi ora 6:30 Lucrețianu Raul, șeful organizației locale a plecat cu trenul la Iași. Din informațiile ce le posedăm acesta este scos din funcție de șef al organizației, iar în locul lui este Tașcă Ion, care continuă a rămâne în localitate pentru acest scop.

Teodorescu Stelian a plecat în ziua de 27 Iunie cu trenul spre Iași.
Până în prezent nu se observă nici o intensificare a activității organizației.

CHESTOR Șeful.Bir.Siguranței
Semnat Semnat
Ștampila

D-sale D-lui Inspector Regional de Poliție Chișinău.
ANRM F.680, INV.1, d.3640

Cu atât mai mult, cu cât susnumitul înainte de comiterea asasinatului, a părăsit postul său fără prealabilul concediu, ducându-se la București, unde chiar își are domiciliul familial.
Vă rugăm, D-le Director General, ca în acest caz să dispuneți cele legale.

Cu respect, p.Conf.
/ss/ I. Gavrilescu (semnătura)

Comuna Rîșcova, jud. Orhei

F.680, inv.1, d.3638, fil.1155

Documentul nr. 201

Nr. 2702
Anul 1934 luna Februarie ziua 9

DOMNULE INSPECTOR,

La ordinul DVS. circular N.1080 din 19 Ianuarie 1934,
Avem onoarea a raporta că din cercetările făcute s'a constatat că până în prezent în raza acestui serviciu organizația Garda de Fier n'a prins rădăcini temeinice. Foarte rar se găsesc indivizi care simpatizează organizația Gărzi de Fier și dintre aceștia parte din intelectuali ca avocați, profesori, etc. și care nu fac nici un fel de propagandă, având frică de a nu fi arestați.
Populația rurală nu dă mare importanță acestei organizații.

ȘEFUL POLIȚIEI ȘEFUL BIR. DE SIGURANȚĂ
(semnătura) COMISAR (semnătura)

D-sale
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POL. CHIȘINĂU

F.680, inv.1, d.3638, f.1178

Documentul nr. 202

ROMANIA
MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
DIRECȚIUNEA POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ
SERVICIUL DE INFORMAȚIUNI

DOMNULUI
INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE
CHIȘINĂU

CONFIDENȚIAL

13 Februarie 1934

Avem onoarea a vă ruga să binevoiți a dispune să ni se comunice toate datele ce posedăți asupra numitului Șeremet Petre, de fel din Domolgeni-Soroca – fiul lui Iacob și Ecaterinei, născut la 2

Rog luați și D-vs măsurile necesare în spiritul acestui ordin și raportați imediat telegrafic orice constatare.

Acest ordin are caracter strict-secret și se va păstra de D-vs personal recomandăție ce s'a făcut și D-lor Prefecți.

p.Director General al Poliției
/ss/ Eugen Cristescu

D-SALE
DOMNULUI ȘEF AL POLIȚIEI

F.680, inv.1, d.3638, fil.1081

Documentul nr. 199

ROMANIA
PERSONAL CONFIDENȚIAL
MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
DIRECȚIUNEA POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ
SERVICIUL DE INFORMAȚIUNI
DOMNULUI
INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE
CHIȘINĂU

9 Februarie 1934

Avem onoarea a vă înainta, copie de pe denunțul primit la Direcțiunea Generală a Poliției, privitor pe numitul Grigore Bărbulescu, din Orhei, administrator de încasări și plăți, de cuprinsul căruia vă rugăm să binevoiți a lua cunoștință și a dispune verificarea celor arătate și măsurile impuse de rezultatul acestei verificări, înaintându-ne raport cu constatările ce veți face.

DIRECTOR GENERAL
(semnătura)
ȘEFUL SERVICIULUI
(semnătura)
f.680, inv.1, d.3638, fil.1154

Documentul nr. 200

COPIE

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

În ultimul timp sub guvernarea național-țărăniștilor, în județul Orhei, a fost numit ca administrator de încasări și plăți, un anumit domn Grigore Bărbulescu, având studii: academia comercială din București, care din sursă sigură suntem informați, că acest domn este ca membru al organizației „Gărzi de Fier”.

Ori cum odiosul asasinat contra marelui om de stat Prim Ministru I.G. Duca, s'a comis de către un individ făcând parte din aceeași organizație, credem că și dl. Grigore Bărbulescu, nu ar fi străin de acest fapt mișelesc.

Documentul nr. 26

30 Iunie 1933

DOMULUI INSPECTOR REGIONAL,

Avem onoarea a vă raporta situația organizației „Gărzi de Fier” interval de la 15-30 Iunie a.c. Propaganda în oraș este foarte slabă mai ales în urma demisiei numelui Nicolae Colțov care era un energic propagandist și care s'a înscris în partidul Național Socialist.

În urma vizitei făcute de numitul Ion Cucuveică și Lidia Cotorobai a delegat pe eleva Lucreția Dumitriu de a înființa secțiunea „Cetățuia” care are de scop de a da îndrumări mamelor pentru a influența asupra copiilor să simpatizeze mișcarea Gărzi de Fier.

Atât D-ra Lucreția Dumitriu cât și Leonid Ghidețchi și Alexandru Neaga fac zilnic propagandă printre tineret pentru a-i atrage în această organizație.

În interval de la 15-30 Iunie în oraș nu au avut loc demonstrații, incidente sau răspândiri de manifeste ale Gărzi de Fier.

În județ zilnic se face propagandă pe comune de Ion Cucuveică cu concursul membrilor. Deși activitatea este mult mai pronunțată ca înainte, totuși înscrierea de noi aderenți se face foarte greu din cauza propagandei Național Socialiștilor.

Suntem informați că în urma convorbirii ce deputatul Stelescu a avut-o cu Cucuveică, a rugat pe acesta din urma să stăruiască pe cât posibil ca membrii sa-și facă singuri uniforma întrucât centrul momentan nu are posibilitate.

Deasemenea s'au luat măsuri ca sa înceapă o vie propagandă în special în județ cu concursul studenților pe chestiunea situației agricole financiare și Chestiea „Scoda”.

În urma informațiilor ce Ministerul de Interne are despre mersul activității Gărzi de Fier, Domnul Corneliu Codreanu a comunicat tuturor tipilor [tipurilor] de organizație a atrage atenția membrilor și legionarilor de a nu comunica nimic din activitatea ce o au.

În propagandă ce Ion Cucuveică o face printre țărani caută a convinge pe aceștia de boicot contra evreilor fiind arătați ca unii ce speculează pe creștini, pomițând celor ce se înscriu în partid că când va veni la putere averea evreilor se va împărți țăranilor.

Mișcarea se mărginește la o acțiune politică în cadrul și în spiritul Constituției dar remarcăm că așa cum se face propaganda și activitatea acestora nu este exclus ca atunci când se vor simți stăpâni pe situație mijlocul de activitate va ieși din lege.

Pentru ziua de 15 Iulie era fixat în comuna Ceadâr-Lunga un congres după care urma a se face un marș pe jos în toată Basarabia.

Până în prezent nu s'a putut stabili dacă în această organizație s'a strecurat și elementele comuniste însă suntem precis informați că comuniștii caută a profita de mișcarea acestora pentru a-și executa programul de dizordini.

Batalioane de asalt nu au luat ființă nici în oraș, nici în județ.

CHESTOR
Semnat
Ștampila
Șeful Bir.Siguranță
Semnat

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 27

1 Iulie 1933

Domnului Inspector Regional,

Avem onoarea a vă raporta următoarele: În ziua de 25 Iunie a.c., s'a prezentat în fața noastră numitul Smighel Alexei, membru în organizația Gărzi de Fier, reclamându-ne verbal că a fost lovit de către Vasile Tarnovschii tot membru în acea organizație.

Din cercetări reesă că Smighel Alexei, fiind exclus din organizație s'a prezentat la adunare ce a avut loc în acea zi și a fost dat afară de numitul Tarnovschii ca fiind exclus, opunându-se: l-a lovit de câteva ori pe acesta din urmă cu picioarele peste pînțece și cu mâinele peste față.

Actele dresate au fost înaintate Parchetului Tribunalului Bălți cu No.21035 din 1 Iulie 1933.

CHESTOR
Semnat
Ștampilă

Șeful Biroului Siguranței
Comisar
Semnat

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL AL POL.CHIȘINĂU
ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 28

3 Iulie 1933

Domnule Inspector Regional,

Urma raportului nostru Nr.16697 din 4 Mai a.c. avem onoarea a raporta spre știința D-vs.,următoarele:

Postul Jandarmi Bolotina acest județ la data de 24 Mai a.c., a dresat procesul-verbal Nr. 9, contra individului Teodorencu Petre, conducătorul cuibului Gărzi de Fier denumit „TARZAN” , din acea comună cât și a membrilor acelui cuib, numit Pavel Godință, Simonevschii Ștefan și Grigore Chirilescu, care s'au făcut vinovați prin faptul că au făcut propagandă în acea comună contra evreilor, spunându-le că odată cu venirea lor la putere vor lua toate drepturile câștigate de evrei, vor forma coperative, unde orice articol se va vinde cu un preț redus și că vor introduce pedeapsa cu moartea contra acelor care fură din avutul statului.

Tot cu această ocaziune, aceștia au reușit a mai copia în acel cuib pe următorii: Ion.Ion Cucu, Ion Gh. Mititelu, Cheibași Ioachim, Boris Mihail, Ion Ion Panciuc, Petre Grigore Dolinschii, Nicolae Mahonici, Sergiu Gavriluc, Grigoreț Toma, Chirilescu Grigore, Vasile Sandu, Alexandru Sobolev, Procopie Filipov, Chirilescu Vasile, Vasile Rahițchii, Grigore Lupașcu, toți din comuna Bolotina acest județ.

Bine voind vă rugăm a cunoaște că afacerea în prezent se găsește în instruirea Parchetului local și măsurile ce se vor lua în această privință de către instanțele judiciare, le vom raporta D-v. la timp.

CHESTOR
Semnat
Ștampilă

Șeful .Bir. Siguranței
Semnat

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIECHIȘINĂU
ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 197

ROMANIA
MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
DIRECȚIUNEA POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ
SERVICIUL DE INFORMAȚIUNI

INSPECTORATUL REGIONAL
DE POLIȚIE CHIȘINĂU

CONFIDENȚIAL

7 FEBRUARIE 1934

Ca urmare la ordinul nostru telegrafic – cifrat Nr. 8890 din 3 Februarie 1934, avem onoarea a înainta un număr de 20 fotografii ale urmăritului SEITAN GH. NICOLAE membru în GARDA DE FIER, capabil a comite acte de violență și vă rugăm să binevoiți a dispune intensificarea măsurilor pentru arestarea sa.

DIRECTOR GENERAL
Semnătura

INSPECTOR POLIȚIE
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.1152

Documentul nr. 198

INSPECTORATUL REGIONAL
DE POLIȚIE CHIȘINĂU
Nr.2386

8 Februarie 1934

Strict-Secret

DOMNULE ȘEF,

Avem onoarea a vă comunica mai jos, spre întocmai conformare, copie după ordinul telegrafic al Direcțiunei Generale de Poliție Nr. 9159 din 6 Februarie a.c., către acest Inspectorat.

INSPECTOR REGIONAL
(semnătura)

ȘEFUL SERVICIULUI
(semnătura)

Copie

Ministerul de Interne a transmis telegrafic D-lor Prefecți următorul ordin: membrii Gărzi de Fier, care au fost puși în libertate, precum și acei care vor fi eliberați pe viitor s'ar putea deda la acte de răz bunare contra șefilor de autorități: prefecții, comandanții legiunilor de Jandarmi, etc. care au executat măsurile ordonate de guvern. În consecință se recomandă atențiunea asupra măsurilor de prevenire ce trebuie luate. Vă recomand să puneți în vedere verbal în mod discret pe șefii de autorități locali despre intențiunile de mai sus.

Documentul nr. 195

1934 luna Februarie ziua 6

Domnule Inspector Regional,

Avem onoarea a vă raporta că astăzi la Tribunalul Bălți secția 2 s'a judecat procesul Preotului Emilian Cucuetu, deținut ca membru activ în Garda de Fier.

Este învinuit de următoarele fapte. Că după terminarea serviciului religios a doua zi după asasinarea Dlui I.G. Duca fost Prim Ministru a făcut apologia acesteia și a făcut propagandă pentru membrii Gărzi de Fier împărțind și manifeste pentru această organizație.

Au fost audiați un număr aproximativ 40 de martori ai acuzării atât intelectuali cât și din pătura de jos și majoritatea celor audiați au depus favorabil inculpatului, arătând că nu a vorbit în nume de rău despre modul cum a fost asasinat Dl. Prim Ministru Duca ci din contra a arătat că acesta a fost un om însemnat pentru România, iar cei ce-au comis acest fapt să fie aspru pedespiți și că nu a făcut propagandă pentru Garda de Fier.

Din cauza lipsei unor martori procesul s'a amânat pentru ziua de 12 Februarie a.c. când vom raporta Dv. detaliat cum vor decurge dezbaterile.

În apărare inculpatul a fost susținut de Dl. Avocat Ion Ionescu din localitate.

Chestor,
L.Ș. (semnătura)

Șeful Bir. Siguranței
(semnătura)

D-sale Dlui Inspector Regional de Poliție Chișinău.

F.680, inv.1, d.3638, fil.1155

Documentul nr. 196

6 Februarie 1934

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

Avem onoarea a raporta că în ziua de 3 Februarie a.c., în sala Prefecturii județului Orhei a fost arestat studentul Melnicov Teodor de la Facultatea Teologie Chișinău, membru în organizația L.A.N.C. pentru faptul că purta insigna svastică, care este interzisă.

Conform legii Mironescu s'au dresat acte contra sus numitului și împreună cu individul au fost înaintate Parchetului.

INSPECTOR REGIONAL
Semnat

ȘEFUL SERVICIULUI
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI DIRECTOR GENERAL AL POLIȚIEI BUCUREȘTI
DIRECȚIA SIGURANȚEI

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 29

3 Iulie 1933

Domnule Inspector General,

La ordinul Dvs. No.10346/1933, avem onoarea a vă raporta că din informațiunile ce avem, la 10 Iulie a.c., legionarii basarabeni se vor încolona echipei de legionari ce pleacă din Chișinău înspre satul Vișani (Sudul Județului R.Sărat, 6 km. Nord stația Făureni, linia Ferată Buzău-Brăila), unde împreună cu legionarii din toată țara vor ridica un dig pentru a salva satele din acel județ că sunt expuse inundațiilor.

Restul de legionari, rămași în orașe și sate vor continua să activeze, intensificând propaganda în acest sens. Activitatea ce se va desfășura în sectorul nostru de către legionari, va fi în deaproape supravegheată de organele noastre și orice constatări le vom raporta la timp.

CHESTOR
Semnat
Ștampila

Șef.Bir.de Siguranță
Comisar
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 30

4 Iulie 1933

Domnule Inspector Regional,

Conform ordinului D-vs. No.9674/933, avem onoarea a vă raporta relațiuni referitoare la mișcarea extremistă de dreapta de la 15-30 Iunie a.c.

Organizația „Garda de Fier”

În ziua de 29 Iunie a.c., s'au întrunit în localul Asociației „Astra Basarabiei”, în vederea marșului ce urmează a-l efectua în cursul lunii Iulie a.c., înspre Râmnicul-Sărat, chestiune ce în prezent preocupă organizația „Garda de Fier”.

Acest marș etse organizat în scopul de aduna toți legionarii în Râmnicul-Sărat, pentru ridicarea unui dig, care va apăra satele din acest județ, expuse inundației la revărsarea râului Râmnic, aducând multă stricăciune și pagube locuitorilor din acele împrejurimi.

Pe această cale vor porni echipe din toate orașele în ziua de 10 Iulie a.c., cu direcția Râmnicul-Sărat, înrolându-se în echipe din toate orașele și satele prin care trec până la destinație.

Aceste marșuri, vor fi efectuate exclusiv pe jos, formând coloane mari, care trecând prin orașe și sate vor păstra cea mai desăvârșită ordine și liniște.

În trecerea lor vor căuta să împărtășască ideile ce-i călăuzesc, atât autorităților din localitățile prin care trec, cât și țăranilor.

Cei de vor lua parte la acest marș, vor purta cu dâșii lopată, cană, lingură, furculiță, castron, raniță și hrană necesară pentru parcurgerea primei etape de 25 km., de unde apoi vor primi hrana pentru continuarea marșului mai departe.

Legionarii care vor lua parte la acest marș, la înscrierea lor, vor depune o taxă de 50 lei, cu

obligațiunea de a semna fiecare un angajament, față de care nu vor ezita o clipă de a nu-și realiza scopul comun ce’l urmăresc.

Membrilor ce s’au înscris pentru acest marș li s’a pus în vedere, ca toți să aibă uniformă: centură cu diagonală și cămașă verde.

Vor pleca numai membrii care pot să parcurgă această ditanță mare, ce după calculația lor, fără vre-o întrerupere neprevăzută, ar putea sa ajungă la Râmnicul-Sărat în 8 zile.

Pe de altă parte, trebuie să fie oameni de bună condiție, care nu vor uita angajamentul ce l-au semnat.

Din informațiuni, coloanele de legionari ce marșăluiesc către Râmnicul-Sărat, în cazul când vor fi oprite de autorități, conform ordinului Capitanului lor, vor reacționa după împrejurările ce se vor ivi.

Fetele legionare nu vor lua parte la acest marș, ca nefiind rezistente.

Într’o ședință secretă, li s’a pus în vedere să nu mai stea în grădini publice mai târziu de ora 9 seara și a păstra cu sfințenie secretele și ordinele primite de la șeful lor.

Pentru controlul acestei măsuri, s’au delegat câțiva legionari secreți, care surprinzând câteva fete legionare călcând aceste dispoziții, au fost excluse din organizație, cu care ocazie s’au desființat câteva cetăți, ale căror șefe erau.

Pe de altă parte, dovedindu-se că multe divulgă secretele organizației, li s’a luat dreptul de conducere directă, lucrând astfel sub supravegherea șefului organizației „Garda de Fier” și numit în scopul de a combate imoralitatea femeiască de astăzi ce domină pretutindeni.

La construirea digului de la Râmnicul-Sărat vor lucra circa 5000 de legionari, împărțiți în 2 tabere, lucrând fiecare tabără câte o luna de zile.

CHESTOR
Semnat
Ștampila

Șeful Bir.Siguranței
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR GENERAL DE POLIȚIE AL BASARABIEI

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 31

4 Iulie 1933 No. 11270

Radiogramă

DIRECȚIEI GENERALE A POLIȚIEI BUCUREȘTI,

Urmare raportului nostru No. 10843 din 27 Iunie a.c., raportăm că Cornelui Codreanu va pleca în ziua de 10 Iulie din Iași spre comuna Taraclia județul Cahul, unde se va întâlni cu Avocatul Lefter. Împreună vor pleca la congresul de la Tatar-Copceac din ziua de 12 Iulie a.c.

Numitul va fi în ziua de 13 Iulie la Ceadâr-Lunga la congresul Gărzei interzis de D-vs.
Avocatul Lefter va pleca spre Comrat, Vișinești și Baimaclia din județul Cahul.

Inspector General

Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 193

PERSONAL CONFIDENȚIAL

ROMANIA
MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
DIRECȚIUNEA POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ
SERVICIUL DE INFORMAȚIUNI

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL
DE POLIȚIE CHIȘINĂU

CONFIDENȚIAL

3 Februarie 1934

Avem onoarea a vă semnala pe numitul Stelian Teodorescu, licențiat în drept și filozofie, din comuna Padina, județul Buzău, șeful fostei organizații „Garda de Fier” din județul și orașul Buzău, care până în prezent nu a fost arestat, fiind dispărut.

În caz de aflare vă rugăm să binevoiți a dispune arestarea lui, înaintându-l Inspectoratului Regional de poliție București, înștiințându-se și această Direcțiune Generală.

Se înanintează și 10 fotografii ale susunumitului.

DIRECTOR GENERAL
Semnătura

ȘEFUL SERVICIULUI
(semnătura)
F.680, inv.1, d.3638, fil.1194

Documentul nr. 194

4 Februarie 1934

DOMNULE INSPECTOR,

La ordinul D-vs. No.112/934.

Avem onoarea a raporta că verificându-se cele menționate în nota informativă și al inspectoratului regional de Jandarmi Cernăuți, înaintată cu ordinul D-vs. De mai sus s’au stabilit următoarele:

În ziua de 5 Decembrie 1933, deputatul Ciolac și Constantin Cojocar din satul Marșenița acest județ a plecat spre satul Măliuți unde a doua zi urma să fie iarmaroc, pentru a face propagandă electorală. Aflând însă că s’au luat măsuri de către jandarmi pentru împiedicarea propagandei au plecat spre satul Berestea unde luând masa s’au dus spre satul Mălinești la cuzistul Tănase Baltag.

Aici au adunat câțiva oameni din sat cărora le-au vorbit mai multe chestiuni în legătură cu alegerile, plecând în satul Coteleva la cuzistul Guțul Vasile, unde au procedat la fel. Atât în satul Malinești cât și la Coteleva nu s’a [făcut] nici o înscriere în vederea formării unui batalion de asalt în ambele sate fiind numai câte două decure având fiecare câte 10 oameni.

ȘEFUL POLIȚIEI
Semnat
Ștampila

Secretar
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE DIN BASARABIA CHIȘINĂU
ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Având soție cu copil mic născută în luna Ianuarie neavând nici un ajutor de nicăieri, neștiind ce-i cu ea și cu ceilalți doi copilași care nu au nici o vină să sufire și să fie peritori de foame.

Cu profund respect,
(semnătura)

Dsale
Dlui Inspector Regional al siguranței Chișinău

F.680, inv.a, d.3638, fil.1036

Documentul nr. 192

REGATUL ROMANIEI
CHESTURA POLIȚIEI
MUNICIPIULUI CHIȘINĂU
Biroul Poliției Administrative
Nr. 9707
1934 Luna Februarie ziua 3

CONFIDENȚIAL

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Conform dispozițiilor transmise de D-vs verbal avem onoarea a raporta că verificând informațiile în legătură cu actualitatea Gărzi de Fier din Chișinău, s'a constatat următoarele:

1. Inițiativa colectării de bani și alimente pentru ajutorarea deținuților a fost luată acum câteva zile în urmă de către studentul Popescu Luca, de la facultatea de Teologie locală, care și-a propus ca împreună cu grupul de studenți aderenți ai organizației Garda de Fier să realizeze aceste ajutoare de la cunoscuții lor și gazdele unde locuiesc.

Afacerea este abia la începutul ei și până în prezent nu a reușit a se colecta decât mici sume de bani, donate tot de către studenți.

2. În cele ce privește pe avocatul Butureanu, s'a constatat că numitul nu are altă activitate în Garda de Fier decât numai că și-a dat adeziunea a fi apărătorul legionarilor trimiși în judecată fără a preciza însă dacă e vorba să figureze și ca apărător în procesul atentatorilor la viața fostului Prim Ministru I.G. Duca.

3. S'au luat măsuri a se întocmi un tabel de toate căminurile Soicetăței Astra Basarabeană, cu conducătorii respectivi, pentru a se putea verifica cine dintre ei fac parte din organizația Garda de Fier .

CHESTOR,
(semnătura)
L.Ș.

Secretar
(semnătura)

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

F.680, inv.1, d.3638, fil.2757

Documentul nr. 32

5 Iulie 1933

Domnului Inspector Regional de Poliție Chișinău,

Corneliu Z. Codreanu a dat legionarilor din căminul cultural creștin din Iași instrucțiuni în ce privește activitatea ce urmează să o desfășoare în timpul vacanței.

O mică parte din legionari vor rămâne la cămin pentru lucrările de tipografie iar restul vor pleca în localitățile lor de origine precum și în diferite puncte ale țării pentru a face propagandă.

Comunicându-vă cele ce preced, avem onoarea a vă ruga să luați măsuri pentru urmărirea activității legionarilor, ținându-ne în curent cu constatările ce veți face.

Director General,
Semnat

Șeful Serviciului,
Semnat
ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 33

5 Iulie 1933

Domnule Inspector General,

Avem onoarea a vă aduce la cunoștință că în ziua de 25 Iunie a.c., a sosit în orașul Bălți Stelian Teodorescu student în litere și Tașcă Ioan student în drept, ambii de la universitatea din Iași.

Suntem informați că studentul Tașcă Ioan este numit președintele Gărzi de Fier din orașul Bălți în locul lui Lucrățianu Raul care era până în prezent Președintele organizației.

Inspector Regional
Semnat

Șeful Serviciului
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI PROCUROR GENERAL AL CURTEI DE APEL LĂPUȘNA

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 34

5 Iulie 1933

Domnule Inspector Regional,

Avem onoarea a raporta spre a D-vs. știință în urma informațiilor ce avem că în ziua de 2 Iulie a.c., a avut loc o întrunire al „Gărzi de Fier” în comuna Cimișlia la care, după informația ce avem, ar fi luat parte și D-l Serghei Florescu, fost comisar ajutor.

Legionarii Gărzi de Fier trecând la întoarcere prin comuna Bulboaca ar fi făcut devastări la locuințele evreești, spargând mai multe geamuri în urma cărora ar fi fost arestați de către Jandarmii din acea comună.

Pentru verificarea celor de mai sus am intervenit la Legiunea de Jandarmi, iar rezultatele le vom raporta pe măsură ce ni se va comunica.

CHESTOR
Semnat
Ștampila

Șeful Bir. Judiciar,
Semnat

Domnului Inspector Regional de Poliție Chișinău

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 35

8 Iulie 1933

Domnule Inspector Regional,

Avem onoarea a vă raporta că în noaptea de 4 Iulie a.c., în acest oraș pe pereții mai multor clădiri din sectorul I-i s'a făcut cu negru semnul „Gărzi de Fier” de către indivizi necunoscuți încă, însă din verificările făcute se bănuiește că autorii ar fi dintre elevii Școlii Superioare de Comerț din acest oraș care simpatizează această mișcare,

S'au luat măsuri pentru a fi ținuți în supraveghere. Binevoiți vă rugăm a cunoaște că în sectorul I au fost destinați pentru pază gardienii publici: Carolea Vasile, Finta Ioan, Tarasan Gheorghe, Ghețan Ioan și Bortă Alecu, care deși au fost în posturi în acel sector, nu și-au controlat postul și nu și-au dat interesul de a prinde pe autori.

Pentru această neglijență în serviciu a susnumiților gardieni am dispus amendarea lor cu pierderea salariului timp de câte două zile fiecare.

CHESTOR
Semnat
Ștampila

Șeful Biroului
Semnat

DOMNIEI-SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL AL POLIȚIEI DIN BASARABIA CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 36

10 Iulie 1933 Chișinău

Camarade,

Având în vedere ordinul din 9 Iulie a.c., ordon ca pentru Duminică 16 Iulie 1933 să puneți în curent pe toți camarazii de sub conducerea Dvs. că începând de la ora două post meridian toți să fie prezenți la sediu cu șefii, urmând să se ție o ședință generală extraordinară la care vor asista și musafirii.

În numele organizației Centrale din Basarabia

ss. Astrahanțev
Camaradului Șef al cuibului Ion Vodă cel cumplit
H.F.
LOCO

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 189

Chișinău
3 februarie 1934

Domnule Inspector,

Subsemnatul Chirgău Constantin domiciliat în orașul Chișinău str. Nistrului Nr. 18, deținut politic în arestul preventiv al penitenciarului Chișinău.

Am cu onoare a Vă ruga să bine voiți a dispune eliberarea mea deoarece nu cunosc nici o vină asupra mea. Din simplu motiv fiind înscris în fosta organizație a Gărzi de Fier.

Motivul care mă determină a apela la bunăvoința Domniei Voastre e, ca să fiu încorporat în contingentul 1934.

Primiți vă rog asigurarea respectului ce vi-l port,

Chirgău Constantin

D-sale

Dlui Inspector regional al siguranței Chișinău.

F.680, inv.1, d.3638, fil.1083

Documentul nr. 190

Chișinău
3 februarie 1934

Domnule Inspector,

Subsemnatul Andrei Chirilov domiciliat în orașul Chișinău, str. Șmita Nr.45, deținut în arestul preventiv al penitenciarului Chișinău.

Vin cu onoare a vă ruga să binevoiți a dispune eliberarea mea deoarece nu cunosc nici o vină asupra mea, decât numai că am fost înscris în fosta organizație Garda de Fier.

Motivul care mă determină a apela la binevoința Domniei Voastre este: fiind singurul sprijin al mamei văduve, fără nici un ajutor de nicăieri.

Vă rog primiți asigurarea respectului ce vi-l port.
(semnătura)

D-sale

Dlui Inspector regional al siguranței Chișinău

F.680, inv.1, d.3638, fil.1034

Documentul nr. 191

Chișinău
3 Februarie 1934

Domnule Inspector,

Subsemnatul Rodion Mantea domiciliat în orașul Chișinău str. Bariera Sculeni, Mahalaua Haritonovca Nr. 195 deținut de poliție în arestul preventiv al penitenciarului Chișinău.

Am cu onoare a vă ruga să binevoiți a dispune eliberarea mea deoarece nu cunosc o vină mare asupra mea, numai motivul că am fost candidat pe lista Gărzi de Fier.

Documentul nr. 187

CONFIDENȚIAL

1934 Februarie 2

DOMNULE INSPECTOR,

În referire la ordinele DVS. cu No.9674 și 9675/933.

Avem onoarea a raporta că în intervalul de la 15-31 Ianuarie a.c. mișcarea Gărzei de Fier din raza acestui serviciu, nu mai are nici un fel de activitate întrucât parte din tineretul studios care simpatiza întrucâtva această mișcare, se află plecat la Universități, iar conducătorul principal al organizației din acest județ anume Tudorache Gheorghe, licențiat al Facultății de teologie din Chișinău, în urma atentatului de la Sinaia contra Primului Ministru Duca a dispărut, fără a-și mai face apariția și a lua contact cu prietenii și cunoscuții săi din acest oraș și județ.

Urmărirea și identificarea simpatizanților precum și a funcționarilor de Stat, Județ și Comună, preoți, învățători, profesori, etc, continuă și în măsură ce se vor strânge probe doveditoare asupra lor că simpatizează această mișcare și activează, se va lua măsuri și dresa acte și raporta la timp Inspectoratului.

ȘEFUL POLIȚIEI
L.Ș. (semnătura)

ȘEFUL BIR. DE SIGURANȚĂ
(semnătura)

D-sale
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU.

F.680, inv.1, d.3638, fil.1024

Documentul nr. 188

DOMNULE ȘEF,

Ziarul „Nașa Reci” /București/ Nr. 33 din 2 Februarie a.c., publică informația că preotul Porubin din comuna Briceni desfășoară propagandă în favoarea Gărzei de Fier, și că la percheziția domiciliară ce i s’a făcut s’au găsit broșuri și manifeste ale acestei organizații.

Vă rugăm să dispuneți să se facă urgente cercetări pentru verificarea acestei informații și să ne comunicați la timp rezultatul.

INSPECTOR REGIONAL
(semnătura)

ȘEFUL SERVICIULUI
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.1193

Documentul nr. 37

11 Iulie 1933

Domnule Inspector Regional,

Avem onoarea a vă aduce la cunoștință că din surse demne de încredere deținem informația că acum 3 săptămîni în urmă un grup din 20 legionari ai Gărzei de Fier s’au dus în comuna Căinari județul Tighina și au tras chiar în curtea Postului de Jandarmi din acea comună, unde au cântat cântece cu caracter anti-semit și adunându-se populația în fața postului de jandarmi, legionarii au început să facă propagandă spunându-le între altele că vor face pod din jidani care vor trece ei.

Noaptea legionarii au găzduit pe la locuitorii din acea comună.

D-SALE
Domnului Inspector Regional de Jandarmi Chișinău

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 38

PROCES-VERBAL

Astăzi 12 iulie anul 1933 orele 19.

Noi, Mihăilescu Constantin, comisar la Inspectoratul Regional de Poliție din Chișinău, prin prezentul proces verbal constatăm următoarele:

Având delegațiunea verbală a D-lui Inspector Regional respectiv, de a face cercetări și percheziții corporale asupra următorilor: Teodor Lungu, Constantinescu Emil, Păsărică Constantin, Radman A. Gheorghe, Dragomir Costache, Jumaru Anatol, Nicolae Macrii, Constantin Macrii, Dragomir Pavel și Vainer Eugen, toți leginari în „Garda de Fier”, veniți în grup în comuna Tatar-Copceac și Taraclia județul Cahul, în scopul de a pregăti întrunirea ce urma să aibă loc în comuna Tatar-Copceac în ziua de 12 Iulie a.c.

Astăzi data și ora menționată mai sus, asistat fiind de către jandarm sergent instructor Lăzărescu Vasile de la Postul de Jandarmi Taraclia și sergent instructor Popescu Vasile din Legiunea Mobilă Chișinău No.3; am procedat în localul Gărei Taraclia la facerea percheziției corporale a susnumiților, asupra cărora s’au găsit și confiscat următoarele obiecte, după cum urmează:

- 1) Teodor Lungu, delegațiune No.326 din 8 Iulie a.c., eliberată de Legiunea „Garda de Fier”, organizația Cahul.
- 2) Anatolie Lemoni, delegația No.338 din 8 Iulie a.c., Cahul și insignă electorală a Legiunei „Garzei de Fier”.
- 3) Pavel Dragomir, delegația No.339/933 și insignă.
- 4) Radmanu A.Gheorghe, delegația No.329 și insignă.
- 5) Dragomir Constantin, delegația No.337 și insignă.
- 6) Macrii Constantin, delegația No.335/933.
- 7) Macrii Nicolai, delegația No.334/933, insignă și citația No.22454/933.
- 8) Vainer Eugen, delegația No.336/933, insignă și două foi de hîrtie, având scrise pe una din ele mai multe cuvinte și verbe, iar pe secunda un cifru.

9) Păsărică Constantin, delegația No.331/933, insigna și o carte de vizită cu numele Th. Lungu învățător, având pe verso o scrisoare scrisă cu creionul.

10) Emil Constantinescu, delegația No.332/933, o insignă, notiță scrisă cu creionul pe o hîrtie mică și o carte poștală scrisă evreește ruptă.

Drept care am dresat prezentul proces verbal spre cele legale.

Comisar (ss) Mihăilescu

Asistenți: Serg. Instr. (ss) Lazărescu

Jand. Serg. Instr. (ss) Popescu

S'a mai găsit asupra lui Păsărică Constantin și o cămașă verde (uniforma legionarilor „Gărzi de Fier”), pe care o avea îmbrăcată și care s'a verificat.

Comisar

Semnat

Asistenți:

Mardare, Rolea

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 39

16 Iulie 1933

DOMNUL INSPECTOR REGIONAL,

Conform ordinului D-vs. No.9574/933, avem onoarea a vă raporta relațiuni asupra mișcării organizației „Garda de Fier”, în intervalul de timp de la 1-15 Iulie a.c.

Din informațiunile ce posedăm, Șefii organizației „Garda de Fier” Tudorache Gheorghe și Sârbu Iulian, au fost plecați din localitate în propagandă prin Basarabia, în vederea marșului proiectat la Râmnicu-Sărat.

În zilele de 8-10 Iulie a.c., din turneul de propagandă Sârbu la Iași, de unde în ziua de 12 Iulie a.c., pe la orele 9 seara a sosit în localitate cu o camionetă din Cernăuți, a organizației Garda de Fier din acel oraș, denumită de legionari „Rândunica” și cu care în ziua de 13 Iulie a.c., orele 3 dimineața a plecat înspre Râmnicu-Sărat, urmând ca în drum să ia Ioan 4-6 legionari din Basarabia.

Tuodache, din același turneu a plecat în comuna sa din județul Covurlui, urmând ca după 2 zile să plece și el la Râmnicu-Sărat. Cu conducerea organizației în localitate pe timpul absenței lor, au însărcinat pe Astrahanțev Petre, care va primi instrucțiuni de la ei cum urmează să activeze în lipsa lor.

Duminica 16 Iulie a.c., sub conducerea șefului de cuib Petre Astrahanțev/locțiitorul șef al organizației, va avea loc o adunare generală extraordinară a tuturor legionarilor din Chișinău./ Se anexează o copie: ordinul de convocare.

S'a mai identificat în ultimul timp, cuibul denumit „Atila, Biciul lui Dumnezeu”, cu sediul la școala Națională de Viticultură Chișinău.

Cu un număr de 13 membrii și anume:

Vasilache Nicolae, Pascariu Simion, Platon Ion, Bârleanu Dumitru, Aspirian Alexandru, Clijinschi Gheorghe, Bihman Boris, Ștefănescu I., Gh. Ologu, Doraș Niculit, Vâlcu Haralambie, Balaban T., Somocescu Constantin, precum și șefii de cuiburi Șfedu, Cuznețov, Lopinschi, Botezatu și Buruiană Gheorghe.

S'au format și două cetățui cu conducătoarele Raisa Frațman și Cati Sicenco.

În prezent organizația Garda de Fier din localitate din cauza lipsei de fonduri nu desfășoară nici o activitate.

5. TIMOFEI SIMIONOV, agricultor din satul Izvoarele, Județul Soroca.

Ultimii patru, sunt identificați ca unii ce simpatizează cu Garda de Fier, însă în prezent nu fac propagandă și nu prezintă vre-un pericol pentru Siguranța Statului.

S'au luat măsuri de supraveghere, iar restul nu contează a fi bănuț.

ȘEFUL POLIȚIEI

L.Ș. (semnătura)

Șef. Bir. de Siguranță

Comisar Ajutor (semnătura)

DOMNIEI SALE

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

F.680, inv.1, d.3638, fil.1047

Documentul nr. 186

REGATUL ROMANIEI

CHESTURA POLIȚIEI

MUNICIPIULUI CHIȘINĂU

Biroul Poliției Administrative

Nr. 9543

1934 luna Februarie ziua 1

DOMNUL INSPECTOR REGIONAL,

Urmare la Nr. 1779 din 16 Ianuarie a.c. avem onoarea a raporta că aseară orele 21, de către organele noastre a fost arestat numitul Tudorache Gheorghe, absolvent al Facultății de teologie Chișinău, membru conducător în organizația Garda de Fier din Basarabia, care dispăruse în noaptea de 28-29 Decembrie 1933 – fiind găsit la locuința studenților Moșneaga P. Ștefan și Buruiana Galaction, ambii în anul 2 la Facultatea de Teologie locală, din strada Reni Nr. 65

La primul interogator susnumitul ne-a declarat că a plecat din Chișinău în ziua de 29 decembrie 1933 pentru a nu mai fi arestat a doua oară, deoarece se simțea suferind și că a fost găzduit pe tot timpul de prieteni în județul Soroca și Orhei, de unde a venit în Chișinău pe ziua de 30 Ianuarie a.c. după ce a luat cunoștință din gazete că legionarii arestați au fost puși în libertate.

Cercetările continuă și de rezultat vom raporta.

CHESTOR

L.Ș. (semnătura)

Secretar

(semnătura)

DOMNIEI SALE

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

F.680, inv.1, d. 3638, fil.1037

Documentul nr. 184

REGATUL ROMANIEI
MINISTERUL DE EXTERNE
Inspect. Regional de Poliție Chișinău
Chestura Municip. Bălți
Nr.3574
1934 luna Februarie ziua 1

Domnule Inspector Regional,

Avem onoarea a vă raporta că Legiunea jandarmi Bălți, cu nota informativă Nr. 12 din 29 Ianuarie a.c., ne comunică că în comuna Costești, indivizii: Toader Resten din satul Corpaci și Boris Cracovețchii din Hancăuți, ar fi făcut propagandă agitatoare, laudând fapta comisă de asasinii fostului Prim- Ministru Duca.
Se fac cercetări de șeful secției jandarmi Glodeni și după primirea rezultatului definitiv se va raporta și D-v.

CHESTOR
L.Ș. (semnătura)

Șeful Bir. Siguranței
(semnătura)

Domnului Inspector Regional de Pol. Chișinău

F.680, inv.1, d.3638, fil.105

Documentul nr. 185

Poliția Orașului Soroca
Nr. 571
1934 Februarie ziua 1

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La ordinul Domniei Voastre N.326/934 avem onoarea a vă raporta că verificând de comun acord cu Legiunea de Jandarmi Soroca pe cei 20 membri ai Gărzei de Fier, ce au fost găsiți trecuți pe un notes, la percheziția corporală făcută lui Bănică Dobre, șeful Organizației Gărzei de Fier Soroca, s'a constata următoarele:

1. RAUL LUCREȚIANU, a locuit în orașul Bălți, este membru de vază în organizația Garzei de Fier din Bălți.
La oficiul Poștal din Bălți, primea regulat corespondența post restant din diFierite localități pe adresa sa, iar în prezent este dispărut. A fost semnalat Chesturei Poliției Bălți cu Nr. 178/934.
2. STATE REVENCU, preot din satul Cerlina, Județul Soroca.
3. SUMNEVICI VADIM, preot din satul Ghizdita, Județul Soroca.
4. TEODOR CIOBANU, învățător din satul Rublenița.

Pe de altă parte, membrii acestei organizații fiind în majoritate elevi ai școalelor secundare, precum și un grup restrâns de studenți, se află plecați în vacanță, unde cu instructori ca fiecare elev legionar să recruteze noi membri, formând noi cuiburi ale organizației.

CHESTOR
Semnat
Ștampila

Șeful Bir.Siguranței
Semnat

D-SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE LOCO
ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 40

18 Iulie 1933

Domnule Inspector Regional,

La ordinul D-vs. No. 7137 din 1 Mai anul cor. și ordinul D-vs. No.9234, repetat cu Nr.10768 din 24 Iunie a.c.
Avem onoarea a vă înainta alăturat două dosare, unul compus din 21 file și al doilea din 8 file, privitoare la cercetarea făcută contra Comisarului ajutor Ionescu Gheorghe, în privința refuzului de serviciu, solicitat de Șeful Stației Vasile Lupu, cu ocazia călătoriei în trenul 713, din seara zilei de 7 Aprilei a.c., în mod fraudulos, a unui număr de 10 studenți, din Garda de Fier. Din cercetările făcute și declarațiile martorilor, care au fost față la această întâmplare, rezultă că Comisarul ajutor Gheorghe Ionescu, de la Detașamentul de Poliție Vasile Lupu, nu este vinovat pentru faptul că ar fi refuzat să dea concursul Șeful de stație Vasile Lupu, cu privire la identificarea celor 10 studenți legionari, care au călătorit fraudulos în seara zilei de 7 Aprilei a.c., în trenul Nr. 713.
Din ancheta efectuată rezultă cu suficiență, că trenul era arhiplin, cu elevi și studenți, care plecau în vacanța de Paști, iar Comisarul ajutor Ionescu Gheorghe nu dispunea de forțe suficiente, ca să dea jos din tren pe cei 10 studenți, căci chiar dacă ar fi încercat să-i debarce cu forța, s'ar fi întâmplat un mare scandal, știut fiind că studenții legionari sunt niște elemente recalcitrante și în tot momentul predispuse să provoace dezordine. După părerea noastră, procedarea Comisarului ajutor Gheorghe Ionescu, a fost bună, când proba de tact și în modul acesta a evitat un eventual scandal și ca atare întârzierea trenului. Din dosarul al doilea care este anexat la prezentul se constată identificarea studenților legionari, care au călătorit fraudulos la data sus menționată și care urmează să fie impuși la plata biletului, plus amenda tarifală, pentru călătoria frauduloasă efectuată, pe distanța Iași-Pămâteni B[ălți]. În acest caz, suntem de părerea că actele să fie trimise Inspecției a X-a mișcare Chișinău, care urmărește această chestiune, pentru ca împreună cu organele polițienești din Iași, de unde sunt originari studenții contravenienți, să ia măsurile legale pentru plata sumei de lei 320, sumă cu care a fost dăunată C.F., căci după cum am arătat mai sus și rezultă din acte, Comisarul ajutor Gheorghe Ionescu nu are nici o vină în această chestiune.

CHESTOR
Ștampila
Șeful Bir.Siguranței

Semnat
Semnat

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU
ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 41

19 Iulie 1933

DOMNULE INSPECTOR,

ReFierându-ne ordinului D-vs. telegraf No. 12219/933, avem onoarea a raporta că mișcarea organizației Gărzi de Fier din sectorul acestei Poliții până în prezent nu prezintă nici un pericol, deoarece activitatea ei este staționară din cauza că studențimea ce conduce organizația, în vederea lucrului câmpului nu au posibilități să facă propagandă pentru a atrage cât mai mulți aderenți în organizație, lăsând acțiunea pentru un timp mai prielnic.

Șeful Poliției
Ștampila
Șeful Bir.de Siguranță

Semnat

Comisar

D-SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 42

19 Iulie 1933

Domnule Inspector Regional,

La ordinul Domniei Voastre telegrafic No.1221 9/933, avem onoarea a vă raporta că curentul organizației Garda de Fier din acest județ până acum 1-2 luni era în continuă descreștere. Partizanii ei începuseră să se retragă în bloc și să se înscrie în alte grupări politice în special la liberali duciști și național-tărăniști. Șeful organizației locale Avocatul Lefter dându-și seama de acest lucru, a încercat să pună stavilă curentului nefavorabil ce începuse să ia proporții, prin răspândiri de manifeste pe care le trimitea în satele unde au organizații. În scurt timp după aceasta observând că măsura de mai sus nu este eficace, a început să organizeze tineretul din Cahul și din județul Covurlui - de unde este originar și să-i trimită pe la sate spre a face propagandă în favoarea Gărzi de Fier, și totodată a anunțat prin acești agenți câteva congrese: La Tatar-Copceac, Ceadâr-Lunga etc., promițând că va veni la congrese însuși Corneliu Zelia Codreanu, care apoi va merge din sat în sat, din casă în casă spre a alina – după expresia lor – durerile țăranilor.

La congresele anunțate a luat parte puțină lume și credem că aceasta se datorește faptului că ele au avut loc tocmai în perioada de muncă a câmpului. Totuși am avut ocazia să constatăm că în localitățile minoritare, unde mai înainte organizația Garda de Fier nu avea aderenți, sau avea numai câte un cuib, astăzi numărul aderenților a crescut simțitor, recrutându-se în special din foștii Social –Democrați, care din cauză dezbinării din sânul partidului, astăzi sunt în pragul agoniei.

De la congresul din Ceadâr-Lunga Ion Zelea Codreanu, împreună cu avocatul Lefter și încă câțiva tineri au vizitat satele: Congaz, Chioselia, Baimaclia, Vișinești și Capaclia-Rezești, de unde în gara Iargara a ieșit din județul nostru, iar Lefter cu sateliții lui s’au reîntors pe acasă. În satele de mai sus nu s’au ținut întruniri ci numai au luat contact cu șefii organizației din satele respective. Din verificările

Documentul nr. 182

TABLOU

De membrii Gărzi de Fier, din județul Bălți, deținuți la Legiunea jandarmi Bălți

Nr.	NUMELE ȘI PRONUMELE	Etatea	Profesia	Domiciliul	Rolul avut în organizație	Activitatea desfășurată	Dacă este sau nu capabil pentru a se deda actelor de teroare
1.	Emilian Cucuetu	28 ani	preot	Mihaileni	Propagandist De seama	Nu se cunoaște activitatea	Nu se știe
2.	D e r s c a r u Petre	24 ani	Impig. percepție	Singerei	idem	idem	idem
3.	Victor Bericov	24 ani	Stdent. Cîntăreț-Biserică	Mihaileni	idem	idem	idem
4.	Ștefan Tolmuz	30 ani	Agricultor	idem	idem	idem	Nu este capabil
5.	Vladimir Rotaru	21 ani	idem	Zazuleni-N	Idem	idem	idem

Se certifică de noi exactitatea prezentului tablou.

Chestor,
L.Ș. (semnătura)

Șeful Biroului Siguranței
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.401

Documentul nr. 183

ROMANIA

PERSONAL CONFIDENȚIAL

MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
DIRECȚIUNEA POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ
SERVICIUL DE INFORMAȚIUNI

DOMNULUI
INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE
CHIȘINĂU

Avem onoarea a vă semnala pe numitul Mircan Dumitru [Mircea Dumitriu ?], student la școala politehnică din Timișoara, organizator și șef de cuiburi ale „Gărzi de Fier” care a dispărut de la domiciliul său, din Panciu, județul Putna, str. Principele Carol Nr. 116.

În caz de aflare vă rugăm să binevoiți să dispuneți măsuri pentru arestarea lui, înștiințându-se și această Direcțiune Generală.

Se înaintează și fotografia susunumitului în 10 exemplare.

DIRECTOR GENERAL,
(semnătura)

ȘEFUL SERVICIULUI,
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil. 873

Documentul nr. 181

TABLOU

de membrii Gărzei de Fier, din județul Bălți, arestați la Legiunea jandarmi Bălți

Nr.	NUMELE ȘI PRONUMELE	Etatea	Profesia	Domiciliul	Rolul avut in organizație	Activitatea desfășurata	Dacă este sau nu capabil pentru a se deda actelor de teroare
1.	Bălțianu Gheorghe	20	Contabil	C. Negri 13	Șeful cuibului R.Mironovici	A făcut propagandă la țară cît și la oraș, pentru rec rutarea aderenților	Nu s-a manifestat că ar fi capabil de asemenea fapte
2.	Tarnovschi Vasile	18	Elev, școala politeh.	I.Brătianu 101	Idem Iancu Jianu	idem	idem
3.	Bârcă Vasile	20	Șofer	Unirii 124	Idem Vlad Țepeș	idem	idem
4.	Muntianu Timofei	19	Plugar	I.Brătianu	Idem Mihai Viteazu	idem	idem
5.	Golovei Toma	19	Elev școala Norm., cl.7	Vatra școalei	Idem Vasile Conta	idem	idem
6.	Snighel Alexei	29	Muncitor	Eminescu 45	Agent propagandist de seamă	idem	idem
7.	Tintilă Constantin	20	Agricultor	Suburbia Slob.	Șeful cuibului Vulturul Morții	idem	idem
8.	Știrbu Alexandru	17	Funcț. Comer.	idem	Idem	idem	idem
9.	Ursache Gheorghe	19	Agricultor	idem	Idem Ștefan cel Mare	idem	idem
10.	Frunză Vera	18	Casnic	idem	Idem Ecaterina Teodoroiu	idem	idem
11.	Radu Irina	18	idem	idem	Agentă propagandistă de seamă	idem	idem

Se certifică de noi exactitatea prezentului tablou.

Chestor,
L.Ș. (semnătura)

Șeful Biroului Siguranței.
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.402

făcute de noi și Legiunea Jandarmi în acest județ mișcarea Gărzei de Fier nu prezintă pentru moment nici un pericol.

Avem informații că în ziua de 1 August a.c., în târgul Berești județul Covurlui cu ocazia unei mare congres va avea loc sfințirea unei cruci, iar mai târziu în orașul Cernăuți cam prin prima decadă a luni August a.c., va avea loc un congres regional al organizațiilor din Bucovina, Nordul Moldovei și Basarabiei. Rugăm să binevoiți a dispune.

Șeful Poliției

Semnat

Ștampila

Secretar

Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL AL POLIȚIEI CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 43

20 Iulie 1933

Domnule Inspector Regional,

În referire la ord. D-vs. No. 9675 din 12 Iunie a.c., avem onoarea a vă raporta că de la 1 până la 15 Iulie a.c., s’au semnalat următoarele cazuri referitor la mișcarea „Gărzei de Fier”.

După cum s’a raportat cu No. 887 și No. 950 din 10 Iulie a.c., a avut loc un congres la comuna Tatar-Copceac din acest județ și Ceadâr-Lunga județul Tighina la care a luat parte Ion Z. Codreanu, avocatul Lefter și un număr de 10 tineri învățători de liceu din acest sector și județul Covurlui.

În acest scop Ion Z.Codreanu a sosit în localitate pe ziua de 11 Iulie a.c., iar în ziua de 12 Iulie a plecat cu însoțitorii arătați mai sus în comunele unde urma să aibă loc congresul anunțat și care congres nu s’a ținut din cauza că s’au prezentat foarte puțini congresiști.

Grație măsurilor luate de către autoritățile superioare Ad-tive polițienești și jandarmerie a fost perfectă liniște. S’au semnalat numai incidente de mică importanță în comuna Taraclia pe unde au trecut Codreanu și care s’au aplanat imediat.

În ziua de 13 Iulie a.c., orele 18 Codreanu cu însoțitorii săi a venit în comuna Congaz și de acolo a plecat prin comunele Chiosălia, Baimaclia, Vișinești, și Capaclia-Răzești județul Cahul unde a luat contact cu șefii și membrii organizațiilor sătești, iar în ziua de 15 Iulie a.c., a plecat prin gara Iargara la Bârlea după cum s’a raporta cu No.986 din 13 Iulie a.c.

Cât timp a stat Codreanu în județ, nu s’a semnalat nimic important în legătură cu această mișcare. Cu rugămintă a dispune.

Șeful poliției

Semnat

Ștampila

Secretarul Poliției

Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 44

20 Iulie 1933

Domnului Inspector Regional,

La ordinul D-vs. No.8023/933, avem onoarea a raporta că din luna Mai a.c.și până în prezent, supraveghind pe studentul Tudorache Gheorghe, de la Facultatea de Teologie locală, nu s'a constatat a se deplasa în județul Lăpușna.

CHESTOR
Ștampila
Secretar

Semnat

Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 45

21 Iulie 1933

PERSONAL CONFIDENȚIAL

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE,

Marele Stat Major este informat că, printre membrii organizației Garda de Fier, în special în Basarabia, s'ar afla înscriși ofițeri și subofițeri din toate armele, al căror nume se ține secret și care ar contribui cu banii la susținerea organizației.

Aducându-va la cunoștință cele ce preced, avem onoarea a vă ruga să binevoiți a dispune să se facă cercetări discrete pentru aflarea ofițerilor care fac parte din această organizație, comunicându-ne cât mai neîntârziat rezultatul.

Director General
Șeful serviciului

Semnat
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 46

22 Iulie 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La ordinul D-vs. No.10326/933, avem onoarea a vă raporta, că din cercetările și informațiunile întreprinse, s'a constatat că semnalata Lidia Cotorobai, este născută în anul 1918, la Chișinău, din părinții Nicolae și Maria, de profesie liberă, cu domiciliu stabilit la părinții săi, din str. Fundatura Regele Fierdinand I nr.15.

Documentul nr. 179

PERSONAL CONFIDENȚIAL

ROMANIA
MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
DIRECȚIUNEA POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ
SERVICIUL DE INFORMAȚIUNI

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL
DE POLIȚIE CHIȘINĂU

CONFIDENȚIAL

Mecanicul gardist Iulian Jemna, originar din Slobozia /Ialomița/ face part din elementele capabile de acte de teroare.

Semnalmentele lui sunt: 20 ani, talia 1.75m, zvelt, fața ovală, păr și sprâncene castanii, ochi căprui, gura, fruntea potrivite, nasul drept, bărbia ascuțită. Are câte o măsea de aur de ambele părți ale maxilarului superior.

Este îmbrăcat cu palton bej, pe cap șapcă sau căciulă de miel, în picioare pantofi și șoșoni sau galoși.

Comunicându-vă cele ce preced, avem onoarea a vă ruga să binevoiți a lua măsuri pentru urmărirea și arestarea susnumitului, înștiințându-ne telegrafic în caz de aflare.

Se înaintează 10 fotografii ale numitului.

DIRECTOR GENERAL,
(semnătura)

ȘEFUL SERVICIULUI
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.1004

Documentul nr. 180

DOMNULE INSPECTOR GENERAL

Avem onoarea a vă raporta că interceptându-se o scrisoare a studentului C. Petrovici cu organizarea Gărzei de Fier din județul Bălți, în prezent arestat la Iași, și prin care ruga pe legionarii Tarnovschi și Bărcă ca să aibă grijă de bagajul său, s'a făcut o descindere la locuința lui Cramschi din orașul Bălți, unde Petrovici își avea lucrurile și s'a găsit numeros material de propagandă a Gărzii de Fier.

S'a găsit un tablou de numele și pronumele membrilor marcanți ai Gărzei de Fier din țară, din care reiese că în județul Neamț sunt înscriși în Gardă 463 de învățători. Acest tablou a fost înaintat D-vs de către Chestura Bălți.

S'a mai găsit următoarele broșuri: „15 marșuri legionare”, „Pământul strămoșesc”, „Sfânta Cruce”, „Tulnicul morților”, „Scrisoarea”, „Garda Moldovei”, diFierite portrete ale lui Corneliu Codreanu, scrisori și cântece legionare.

INSPECTOR REGIONAL
(inspector)

pun

ȘEFUL SERVICIULUI
(semnătura)

D-SALE
DOMNULUI DIRECTOR GENERAL AL POLIȚIEI BUCUREȘTI
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.321

Documentul nr. 177

ROMANIA
PERSONAL CONFIDENTIAL
MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
DIRECȚIUNEA POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ
SERVICIUL DE INFORMAȚIUNI
DOMNULUI
INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE
CHIȘINĂU

1934

Avem onoarea a vă înainta în copie, un denunț, privitor pe studentul Tiron Aurel, originar din comuna Parincea, Jud. Bacău, în prezent funcționar public la Cahul, de cuprinsul căruia vă rugăm să binevoiți a lua cunoștință și a dispune cercetări asupra celor arătate, raportându-se rezultatul.

DIRECTOR GENERAL
(semnătura)
ȘEFUL SERVICIULUI,
(semnătura)
F.680, inv.1, d.3638, fil.1240

Documentul nr. 178

COPIE de pe denunț

D-lui Șef al Siguranței Generale a Statului Român

Cu sufletul îndurerat de odiosul atentat săvârșit în contra bunului și neuitatului nostru român, de către nelegiuirii membri ai „Gărzi de Fier”, aduc la cunoștință că un membru activ și mult credincios al susnumitei gărzi este și dl. Aurel Tiron, student la drept sau licențiat chiar la drept, care în tot timpul când a luat ființă această nenorocită organizație a fost cu sufletul pentru ea făcând și sacrificii. Acest domn Tiron locuiește în comuna Parincea din Jud. Bacău și în Târgul Godinești unde face mare propagandă printre tinerele vlăstare care le otrăvește cu promisiuni și cu avantaje viitoare, el este un republican înfocat, este pentru detronare și dezastru, urmărind ca și Zelea Corneliu Codreanu să ajungă un Musolini, Hitler etc.; iar el cel puțin Ministru de Interne. S’a pronunțat într’o casă de adunare din Godinești că el va ajunge ceva când bineînțeles, când se va curăța mai întâi țara de actualii politicieni care sunt puși sub dictatura regală. Cred și am satisfacția că pot preveni cu ceas mai devreme o nouă catastrofă care se pune la cale de către acest membru activ al „Gărzi de Fier” cu aceleași năzuințe ca și atentatorii cunoscuți în prezentul atentat.

/ss/ Marinescu
p. conformitate
(semnătura)
F.680, inv.1, d.3638, fil.1241

Este adevărat că numita în calitate de membră a Organizației „Garda de Fier”, în luna Iunie a.c., a fost în județul Tighina, pentru a face propagandă printre elevi de liceu, unde fiind întrebată cine este s’a dat drept studentă, în realitate având numai 4 clase primare. Din informațiuni, numita a fost exclusă din organizație pentru faptul că s’a dovedit a divulga secretele organizației, iar pe de altă parte a fi o femeie cu purtări ușoare.

CHESTOR
Ștampilă
Șeful Bir. Siguranței
Semnat
Semnat
D-SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE LOCO

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 47

24 Iulie 1933

Domnule inspector regional,

Avem onoarea a vă raporta că în seara zilei de 16 Iulie a.c., orele 12 pe când tânărul Sioma Fihman se plimba cu mai mulți colegi într’o alee a grădinei publice din localitate, la un moment dat de el se apropie un individ înconjurat de vre-o trei tineri, în etate de 19-21 ani și fără nici o intercalație prelabilă, îl lovește peste obraz. Lovitura a fost atât de puternică, încât numitul Simon Fihman s’a prăbușit la pământ însîngerat. A fost ridicat de colegii lui și condus acasă. Individul agresor a căutat să dispară, însă a fost urmărit de tânărul David Alexinița, care l-a indicat gardianului public Voicovschi Simion de la această Chestură postat în grădine publice, solicitând să fie arestat și condus la Chestură. În timpul escortării, în drum spre Chestură, a fost ajuns de numitul Aron Fihman, fratele victimei, care mergea într’o trăsurică înhămată cu un cal și care dându-se jos, lovește pe cel escortat cu un ciomag de aproximativ un metru și 4 centimetri în diametru grosime, care se rupe în două, o bucată din acel ciomag numitul Aron Fihman l-a aruncat într’o curte care nu a putut fi găsit, cealaltă este ridicată de gardian și prezentată la oficiul aceste Chesturi, împreună cu numitul Aron Fihman adus pentru cercetari. La cercetări s’a stabilit că agresorul se numește Balan Vladimir de ani 19, de profesiune agricultor, domiciliat în acest oraș, Cartierul Teioasa și este membru în „L.A.N.C.” și în Batalionul 12 al „Garzei de Fier” din localitate. La confruntările făcute dintre victimă și cei ce au fost la fața locului pe de-o parte și numitul Vladimir Balan pe de altă parte, cel din urmă este recunoscut ca agresorul din seara zilei de 16.

Domnului Inspector Regional de PolițieChișinău

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 48

Iulie a.c.

La percheziția corporală făcută individului Vladimir Balan, nu s'a găsit nici un obiect cu care el ar fi putut lovi pe tânărul Sioma Fihman, cu toate că la examenul medical s'a stabilit că victima a fost lovită cu un obiect ce ar fi semănat cu un mâner de fer (bocs), este probabil că agresorul în timpul când a fost urmărit de David Alexinița, l-a aruncat fără ca să se observe.

Actele dresate împreună cu indivizii în cauză s'au înaintat Parchetului Tribunalului Bălți cu Nr..... din Iulie 1933, iar rezultatul pronunțării justiției îl vom raporta D-vs. la timp.

Ștampila
CHESTOR
Șeful Bir. Judeciar, Comisar

Semnat
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 49

24 Iulie 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La ordinul D-vs. telegrafic No.12.550 din 22 Iulie a.c. avem onoarea a vă înainta alăturatele două tablouri completate în conformitate cu sus citatul ordin.

Bine voind a cunoaște că intervenind la Cercul de Recrutare Bălți pentru a ne da un tablou de toți inșii ce sunt amânați pentru studii, nu ne-a satisfăcut cererea prin faptul că nu am arătat de la ce anume contingent ne trebuiesc aceste tablouri.

Rugându-va să binevoiți a dispune.

CHESTOR
Ștampila
Șeful Bir.Siguranței Comisar

Semnat
Semnat

D-SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

4. Care au activat intens, capabili de acte de violență și teroare: Preotul Emilian Cucuetu de ani 28, din comuna Mihăileni, Preotul Leonid Miron de ani 36 din comuna Valea Mare, Nazarie Gavrilov, Merinciuc Teodor, Trunov Anatolie, Bălțianu Gheorghe de ani 20 contabil, Tarnovschi Vasile de ani 18 student, Bârcă Vasile de ani 20 șofer, Smighel Alexei de ani 29 muncitor, Știrbu Alexandru de ani 17 funcționar comercial și Ursache Gheorghe de ani 19 agricultor.

Județul Cahul

3. Înscriși care au activat ca organizatori și propagandiști: Beda Mihail, Constantin Grigoraș, Gheorghe Antohi și Dragomir Pavel, student.

4. Care au activat intens, capabili de acte de violență și teroare: Teodor Lungu de ani 27 învățător, Nicolae Focșa învățător, Mihail Alexeev de ani 23 avocat stagiar, Nicolae Tomailă de ani 20, student, Nistor Alexandru de ani 21, plugar și Iacomî Vasile de ani 24, absolvent de liceu.

Județul Soroca

Dintre cei prevăzuți în punctul 3 nu avem nici unul.

4. Care au activat intens, capabili de acte de violență și teroare: Nagriniaș Mihail, student, agent la Percepția Dondoșani, Ioan Lepa învățător și Tocană Teodor plugar.

Județul Ismail

3. Înscriși care au activat ca organizatori și propagandiști: Dumitrașcu Vasile, Apostolov Constantin, Murgoci Petre, Dumitrașcu Ștefan, Uzun Nicolae, Dumitrașcu Iosif, Manolache Mihail, Ionescu Vasile, Dumitrașcu Ioan, Zghibașev Dumitru, Hoboș Alexandru, Costea Zarâmb, Gheorghe Trifan, Petre Covalgi și Neguță Toma.

4. Care au activat intens, capabili de acte de violență și teroare: Mândroviceanu Nicolae student, Vețu Vladimir student, Stognicenco Iosif fără profesie, Bursuc Nicolae fără profesie, Apostolov Feodosie comerciant, Mocanu Dumitru muncitor, Furtună Profir, agricultor, Zamfir Dăscălescu agricultor, Mungiev Teodor agricultor, Colioglu Andrei agricultor, Greceneanu Constantin agricultor și Culea N. Dumitru învățător fără post.

Județul Cetatea Albă

3. Înscriși care au activat ca organizatori și propagandiști: Cordoneanu Alexandru, Vladău Ioan și Anghelescu Gheorghe.

4. Gardiștii care au activat intens, capabili de acte de violență și teroare în județul Cetatea Albă nu avem.

În județele Hotin și Orhei atât gardiștii prevăzuți la punctul 3 cât și la punctul 4 nu sunt, în aceste județe neoperându-se nici o arestare.

F.680, inv.1, d.3638, fl.710-711

Documentul nr. 176

T A B L O U

de capii și membrii Organizației „Gărzi de Fier” deținuți arestați
în regiunea Inspectoratului Regional de Poliție al Basarabiei întocmit
conform ordinului Ministerului de Interne Nr.2267 din 11 Ianuarie 1934 – pe județe

1. Simpatizanți neînscriși în organizație și care n’au activat nu avem deținuți.
2. Înscriși care n’au activat de asemenea deținuți nu avem.
3. Înscriși care au activat ca organizatori și propagandiști în județul Lăpușna sunt: Cecan Eremia, Apostol Andrei, Plotnicov Nicolae, Teraiev Teodor, Cojocar Grigore, Lapinski Leon, Răileanu Eugen, Cernobai Victor, Helistovschi Petre, Guțu Boris, Ignatov Alexandru, Feodosiuc Alexei, Moiseev Ioan, Pastuhov Anatolie, Strumbevici Stanislav, Linca Alexandru, Zabolotnâi Ioan, Dragoman Teodor, Vieru Pantelemon, Tarnovschi Grigore, Roșca Ioan, Furtună Vladimir, Oprea Serghei, Nenicu Gh. Nicolae, Nenicu V. Nicolae, Donțov Timofei, Mititelu Andrei, Mahnaci Alexandru, Bucătaru Pavel, Popa Alexandru, Melnic Nistor, Mândrilă Vasile, Simeon Filip, Slucov Grigore.
4. Care au activat intens, nu sunt capabili de acte de teroare și violență sunt: Sârbu Iulian, 35 ani; Florescu Serghei de 34 ani, ziarist; Rusu Gheorghe, 30 ani, inginer; Grigore Filip de 22 ani, student; Rotaru Gheorghe, 54 ani, Maior în rezervă; Șvedu Gheorghe de ani 21, litograf, Chiparis Vasile de ani 18 pictor, Zubcov Anatolie de ani 20, șoFier, Chirgan Constantin de ani 21, mecanic, Bonza Gheorghe de ani 23, vopsitor; Urzanovschi Averchie de ani 21, tăbăcar; Cula Simeon de ani 21, plugar; Lozovan Iustin de ani 28, cizmar; Seastru Vavila de ani 20, fierar; Todirașcu Ioan de ani 27, plugar, Radion Manda de ani 33 și Buruiană Constantin de ani 36 servitor.

Județul Tighina

3. Înscriși care au activat ca organizatori și propagandiști: Cojocar Radu, Cunev Boris, student; Arhip Gheorghe, elev la Școala Militară Bacău; Ghilas Silvestru, învățător; Florescu Marius, Prusacov Nicolae, avocat, Păslaru Nicolae, Sinevici Dumitru, Rotaru Trifan, Budei Alexandru, Neagu Eugen, student; Dumitriu Lucreția; Balaban Valentina, studentă, Macarenco Nicolae, ajutor de șoFier; Taradă Nicolae, învățător, Popescu Ioan, gardian la Penetenciarul Tighina; Dobrovolschi Pantelemon, Platon Gheorghe, Taracilă Nicolae, Platon Pavel, Rughinov Serghei, Lapis Vasile.
4. Cei care au activat intens, capabili de acte de violență și teroare sunt: Becalov Petre de ani 37, electrician șomer; Cucuveică Ioan de ani 26, contabil în comuna Cobușca Nouă, Colțov Nicolae, de ani 21 muzicant, Ghipetchi Leonid de ani 21 student și Parcanschi Leonid de ani 21 frizer.

Județul Bălți

3. Înscriși care au activat ca organizatori și propagandiști: Ștefan Tomuz, Belicov Victor student, Golovei Toma, elev, Țintilă Constantin, Frunză Vera, Radu Irina, Munteanu Timofei, Matcovschi Ioan, Vladimir Rotăreanu, Vasile Radașcu, Andrei Statnic, Andrei Belinciuc, Ioan Malivanciuc, Ioan Schițco, Haralambie Grușco, Vasile Scripniciuc, Vasile Tuscoman și Grabciuc Constantin.

Documentul nr. 50

Tablou

De numele conducătorilor și membrilor principali care activează
în organele „Gărzi de Fier” din acest județ [Cahul].

Nr.	Numele și Prenumele	Profesiunea	Domiciliu	Observații
1.	Lefter Moise	Avocat	Cahul	Șeful organizației județene
2.	Dumitru Fedor	Agricultor	Com.Români	Șef de sectă
3.	Lungu Teodor	Învățător		
4.	Antohei Gheorghe	Plugar	Tirfești	-
5.	Trifan Gheorghe	-	Cahul	Șeful org.comunale de cuib.
6.	Roșeanu Constantin	-		
7.	Delistoiu Gheorghe	-	Vulcănești	-
8.	Găscă Iacob	-		-
9.	Șerban Nicolae	-		-
10.	Moroianu Gheorghe	-	Tătărești	-
11.	Vitcov Petre	-	Taraclia	-
12.	Besculeanu Constantin	-	Boimacalia	-
13.	Grău Pavel	-	Borceag	-
14.	Turceag Alexandru	-	Badiu	-
15.	Borau Constantin	-	Cărpești	-
16.	Lefter Elena	Absol.liceu	Cahul	Agentă propagandistă
17.	Constantinescu Emil	Student		Agent propagandist
18.	Vainer Eugen	Absol.liceu	-	
19.	Limoni Anatolie	-	-	-
20.	Păsărică Constantin	-	-	-

Nici unul din membrii specificați în prezentul tablou n’au obținut amânări pentru studii.

Șeful Poliției
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 51

25 Iulie 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Ordinul D-vs. No.12550/1933, avem onoarea a vă încâta pe verso pagina lista de conducătorii organizației Gărzi din Fier din localitate, dintre care amânați la incorporare pentru a-și continua studiile nu avem nici unul înscriși la cercul de Recrutare Lăpușna.

Din informațiuni studentul Tudorache Gheorghe ce aparține Cercului de Recrutare Covurlui, nefiind înscris la cercul de Recrutare Lăpușna, ar fi amânat la încorporare pentru a-și continua studiile.

CHESTOR
Ștampila
Șef.Bir.de Sig. Comisar

Semnat

Semnat

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 52

28 Iulie 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Referindu-ne la ordinul Domniei Voastre No.12487 din 21 Iulie a.c., avem onoarea a vă raporta că din investigațiunile făcute până în prezent nu s’a putut stabili ca printre membrii organizației „Gărzei de Fier” să fie înscrși ofițeri activi de la trupele din garnizoană,

Această organizațiune după cum am raportat Domniei Voastre, aici în orașul și Județul nostru este în curs de formare și în adevăr cei ce aderă în mod cu totul secret la formare și politica după programul acestei organizațiuni, sunt în majoritate elemente ce în armată au fost subofițeri, ofițeri de rezervă și pensionari și în special din foști funcționari publici, care pentru diferite motive și cu ocazia economiilor bugetare ce s’au făcut, au fost lăsați în disponibilitate.

CHESTOR
Ștampila
Șeful Bir. Pol. de Sig.

Semnat

Semnat

Domniei Sale
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680,INV.1,d.3640

Documentul nr. 53

PROCES VERBAL

Azi în 31 Iulie 1933.

Noi, Mali Radu, comisar din Chestura Poliției Ismail, șeful biroului de siguranță.

Având în vedere ordinul D-lui Chestor de a identifica și cerceta pe autorii semnelor „Gărzei de Fier” făcute cu carton pe zidurile mai multor case din localitate și de a stabili originea și autorii a 2 manifeste ale aceleiași organizațiuni găsite circulând în mâinile diferitelor persoane neidentificate încă, afară de informatorul nostru care le-a depus la această Chestură.

Având în vedere că din invetigațiunile făcute a rezultat bănuială asupra absolventului de liceu Nicolae Mândroviceanu din localitate care este cunoscut ca ca un factor inițiator în ce privește mișcarea

Documentul nr. 175

INSPECTORATUL REGIONAL
DE POLIȚIE CHIȘINĂU
Nr. 2929

DOMNULE ȘEF,

Avem onoarea a vă ruga să binevoiți a dispune măsurile necesare pentru urmărirea și prinderea următorilor membri ai Gărzei de Fier, capabili de a comite acte de teroare:

Elică Gheorghe, 20 ani, talie mijlocie, debil, șaten, strabism la ochiul stâng, originar din comuna Porcești, județul Roman, student la drept – Iași.

Padoleanu, înalt, slab, fost în echipa lui Totu din Ismail.

Tașcă Vasile, 22 ani, talie mică, robust, părul castaniu închis, rujuri în ambii obraji, vorbește cu „s”, originar din Stănișești – Tecuci, student la Facultatea de Drept, anul II – Iași.

Simion Lefter, 22 ani, înalt, corpulent, șaten, păr negru, ochi mari negri, mustață neagră, originar din Cahul, frate cu Mihail Lefter, președintele studenților gălățeni din Iași.

Țăru Ioan, 25 ani, slab, statura mijlocie, ochi căprui, părul castaniu dat peste cap, mustața rade, originar din Galați.

Negruț Alexandru, 22 ani, mic, slab, ochi căprui, părul castaniu, mustața rade, la mâna stângă 4 degete lipsă în urma exploziei unei grenade. Originar din comuna Matca, județul Tecuci, student la Agronomie – Iași.

Crăciunescu Petre, originar din comuna Matcești județul Vlasca, student Facultatea de Drept București. Etatea 20-22 anim slab, înalt, șaten, mai mult blond, îmbrăcat îngrijit.

Morgun Vladimir, originar din județul Covurlui, student la Academia Comercială din București. Nu posedăm semnalmente precise.

Ciumeti Sterie, student la Academia Comercială din București și fost vânzător de pâine pe căruța brutăriei fratelui său T. Ciumeti din șoseaua Colentina 62, căsătorit, cu ultimul domiciliu în str. I. Paicu Nr. 16. Etate 28 ani, șaten, mai mult blond, legat, fața trasă, statura potrivită, îmbrăcat neglijent.

Popescu Constantin, originar din comuna Broșteni, jud. Argeș, student la facultatea de litere București, etate 27 ani, mărunț, slăbănog, șaten închis, a fost membru în Comitetul Centrului Studențesc.

Rădoi Ioan, originar din comuna Vânători, județul Mehedinți, student la facultatea de Matematici, București, 24-5 ani, statura potrivită, robust, șaten, alb la față, îmbrăcat simplu.

Teodorescu Stelian, licențiat în drept și filozofie, din comuna Padina, județul Buzău, șeful fostei organizații Garda de Fier din orașul și județul Buzău, a cărei fotografie se înaintează. În caz de aflare se va înainta Inspectoratului regional de Poliție București, înștiințându-se totodată Direcțiunea Generală a Poliției și acest Inspectorat.

Se înaintează fotografia lui Seitan Gh. Nicolae, semnalat D-vs pentru urmărire și arestare cu adresa noastră Nr. 2123 din 5 Februarie a.c.

Se revocă urmărirea lui Ștefan Papuc, Gheroghe Dimitrașcu, student și Jovin Vasile, semnalați pentru arestare cu ordinul nostru Nr. 757 din 13 Ianuarie a.c.

INSPECTOR REGIONAL
(semnătura)

Șeful serviciului
(semnătura)

D-SALE
DOMNULUI ȘEF AL POLIȚIEI

F.680, inv.1, d.3638, fil.1291

Documentul nr. 174

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

Urmare radiogramei Nr. 21806 din 31 Decembrie 1933, avem onoarea a vă raporta că din informațiunile date de un informator al nostru camuflat între legionarii deținuți, am obținut următoarele relațiuni asupra lui Sârbu Iulian, șef al Gârzei de Fier din Basarabia, actualmente dizolvată.

În anii 1926-1929 pe când era student la Universitatea din Iași a luat parte la mișcările studențești din Iași, București, Timișoara și Oradea Mare. Deoarece a luat parte la devastarea unei sinagoge din Oradea Mare, a fost eliminat din toate universitățile din țară.

În anul 1931 a fost numit secretar la liceul militar din Chișinău. În anul 1932 a început să activeze în Garda de Fier, fiind conducătorul organizației din Basarabia.

Înaninte de asasinatul comis de Nicolae Constantinescu, Iulian Sârbu a fost la București și a luat contact cu acesta care i-a vorbit despre atentat fără însă să-i comunice data executării lui. El susține că dacă ar fi cunoscut acest amănunt ar fi dispărut din timp și s’ar fi ascuns la fosta lui soție la Iași.

Iulian Sârbu este șeful echipei morții din Basarabia și a fost în legătură cu Ion Totu, șeful echipei morții din Moldova de Nord.

Tot înainte de atentat N. Constantinescu a întrebat pe Sârbu, fiind de față și alți membri ai Gârzei, dacă ar putea să asasineze pe cineva cu o grenadă și pentru reușita executării să moară odată cu victima aleasă. Sârbu ar fi răspuns că nu știe dacă ar putea executa un astfel de ordin, dar că dacă ar fi primit și dacă ar primi ordin să asasineze pe cineva în alt mod, ar fi dispus să execute ordinul, deoarece aparține mai mult legiunei și țării decât copilului și soției sale.

În închisoare s’a ocupat cu instruirea celor deținuți împreună cu dânsul și i-a îndemnat să facă greva foamei. Din această cauză a fost imediat izolat. În prezent continuă greva foamei și a setei numai Iulian Sârbu, deoarece ceilalți legionari au renunțat la grevă imediat. Unii dintrânșii sunt decși să nu mai facă parte din organizație.

La 2-3 zile după arestarea legionarilor, s’a format în Închisoarea centrală din localitate un Tribunal pentru judecarea procesului asasinării fostului președinte de consiliu, compus din Maior pensionar Rotaru, ca președinte, Florescu Serghei ca procuror general, Sârbu Iulian, reprezentând apărarea, preotul Cecan, reprezentând pe criminal, iar ceilalți fiind jurați. Tribunalul astfel format a achitat pe N. Constantinescu.

Din informațiile culese de la Iulian Sârbu, Corneliu Zelea Codreanu s’ar afla în prezent în orașul Charlottenburg, unde așteaptă să se liniștească lucrurile și să primească bani și instrucțiuni de la Hitler.

În cazul când vor fi eliberați legionarii din arestul din localitate ar fi decși să înceapă pregătirea maselor pentru procesul lui Constantinescu, Belimace și Caranica.

Vă rugăm să binevoiți a dispune să ni se dea ordin dacă față de cele arătate mai sus nu este cazul ca Sârbu Iulian să fie înaintat D-vs, spre a fi cercetat în legătură cu asasinatul.

INSPECTOR REGIONAL

ȘEFUL SERVICIULUI
(semnătura)

D-SALE

DOMNULUI DIRECTOR GENERAL AL POLIȚIEI DIRECȚIA SIGURANȚEI
BUCUREȘTI

F.680, inv.1, d.368, fil.612

locală a organizației „Garda de Fier”, că nu ar fi străin de cazul mai sus arătat și fiind informați ca și aprodul Carp Danilov de la Trib, Local are cunoștință în cauză.

Am chemat pe numiții în fața noastră, care ne dau declarațiuni ce le vizăm și anexăm la prezentul act, adică după cum urmează.

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 54

Tablou

Pe comune cu arătarea conducătorilor și numărul membrilor organizației „Garda de Fier”

Nr.	Denumirea comunei	Numele Conducătorului	Nr. Membrilor	Observații
1.	Orașul Tighina	Cucuveica Ion Ghipețchii Leonid Neaga Alexandru Dimitrii Lucreția	60	Șeful organizației Conducătorii „Frăția de cruce” Conducătoarea „Cetățuia”
2.	Comuna Bulboaca	Lavrentii Macarii Ciobanu T. Ion	126	
3.	Comuna Copanca	Cabanenco Vasile	38	
4.	Comuna Satul Nou	Țurcan Gheorghe	46	
5.	Comuna Cioc Madau	Pătrașcu Vasiel Bodac Solomon	152	
6.	Comuna Căușenii Noi	Gaidorjan Fiodor	45	
7.	Com. Cășenii Vechi	Rotaru Trifan	71	
8.	Com. Sahaidac	Novgurovski Mihail	26	
9.	Com. Cobusca Nouă	Mălai Timofei	132	
10.	Com.Cobusca Veche	Cucoveica Ion Miron Pavel	196	
11.	Com. Geamăna	Pușcașu Ion	216	
12.	Com. Opaci	Damaschin Nistor	8	
13.	Com. Ochiu Roșu	Mocanu Andrei	11	
14.	Com. Saiti	Popescu Mihail	41	
15.	Com. Tanatari	Iavorschi Nazarie	35	
16.	Com. Balmaz	Diaconescu Constantin	27	
17.	Com. Gîrboveț	Munteanu Dumitru	89	
18.	Com. Căinari	Negroiu Nicolai	62	
19.	Com. Calfa	Calmac Leonid	31	
20.	Com. Cimișlia	Popa Feodor	108	
21.	Com. Salcuța	Punga Alexei	26	
22.	Com. Cașcalie	Dragan Vasile	46	

23.	Com. Baccealia	Bordeianu Petre	124	
24.	Com. Farladani	Cutieru Alexandru	22	
25.	Com. Hadjimus	Emelia Rusu	36	
26.	Com. Gura Galbenă	Ciocanu Troian	29	
27.	Com. Chirșova	Arnautu Gheorghe	12	

Comunele unde nu s-a putut identifica copii, conducători (majoritatea fiind sate și catune)

Nr. art.	Denumirea comunei	Nr. membrilor	Observații
1.	Com. Alexandreni	16	
2.	Com. Florica	12	
3.	Com. Tricolici	9	
4.	Com. Seroafa	11	
5.	Com. Ciobana	8	
6.	Com. Troița-Nouă	10	
7.	Com. Roșcani	21	
8.	Com. Galinești	7	
9.	Com. Carnațenii Noi	29	
10.	Com. Chircaești	31	
11.	Com. Gura-Bîcului	26	
12.	Com. Ioneasca	8	
13.	Com. Lipoveni	11	Nu sunt trecuți simpatizanții
14.	Com. Munteni	9	
15.	Com. Albina	6	
16.	Com. Hârtop	16	
17.	Com. Gheorghenii Vechi	7	
18.	Com. Capriori	7	
19.	Com. Tocuz	21	
20.	Com. Zaim	18	
21.	Com. Telița	24	
22.	Com. Florești	6	

Ștampila
Șeful Bir.Siguranței
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3640

În această celulă, au fost încarcerați legionarii Lungu Teodor, Alexeev Mihail, Tomoilă Nicolae, Iaconi Vasile, Beda Mihail și Nistor Alexandru, luptători pentru ideia națională, aducând aici tinerețea și viața, din ordinul guvernului liberal.

Iar desenele reprezintă semnul fostei organizații politice Garda de Fier.

Cât privește dacă au făcut parte din echipa morții, dacă au prestat jurământ pentru această acțiune, sau dacă s’au manifestat pentru comiterea actelor de teroare și violență, nu există nici o dovadă în această privință.

De asemenea s’a dispus ca restul membrilor din această organizație și anume Tomoilă Nicolae, Vasile Iaconi și Constantin Grigoraș aflați actualmente deținuți la arestul preventiv și despre care se reFieră raportul poliției orașului Cahul Nr. 73 din 12 Ianuarie a.c. să fie puși în libertate, plasați la urmă și supravegheați îndeaproape întrucât deținerea lor nu mai este necesară.

Drept care am dresat prezentul proces verbal în 3 exemplare din care: unul se va păstra la Prefectura Județului, unul la Legiunea jandarmi și unul la poliție spre cele legale.

Președintele Consiliului de colaborare.
Prefect, (semnătura)

Șeful Poliției Cahul
(semnătura)

Comandantul legiunii de jandarmi,
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.998

Documentul nr. 173 Nr. (252)

DARE DE SEAMĂ

Asupra mișcărilor extremiste din raza orașului și județului Hotin la data de 30 Ianuarie 1934.

COMUNISM: Propaganda comunistă este susținută de către tineri muncitori și în special evrei, cari primesc instrucțiuni și materialul de propagandă de la Regioanala Comunistă Cernăuți. Astfel în noapte de 22-23 Ianuarie a.c., pe străzile acestui oraș s’au răspândit manifestele comuniste, scrise în limba rusă și trase la șapirograf. Facându-se descinderi și percheziții la conducătorii comuniști din acest oraș și anume: Mahel Zonenstein, Gherș Ruhvargher, Abram Nusimovici, Ivan Cuzic, Haim Vaisman, Ivan Caucevshii, Berl Spirt și alți, nu s’a găsit nici un act compromițător, iar la cercetări nu au recunăscut că ei ar fi autorii răspândirii de manifeste, deși informațiunile ce le deținem susnumiții nu ar fi străini de aceasta, cu atât mai mult că au mai fost judecați și condamnați pentru răspândire de manifeste la câte 6 luni închisoare. S’au luat măsuri pentru identificarea și descoperirea autorilor. Ca de urmare se va raporta.

CUZISM: În prezent nu se face nici un fel de propagandă în această direcție. S’au luat măsuri pentru identificarea comandanților de centurii, acții și decurii, în localitățile în raza județului unde ar exista astfel de formațiuni.

Organizația Hitleristă până în prezent nu și-a luat ființă în raza acestui județ.

Organizația Garda deFier nu există în raza județului Hotin.

ȘEFUL POLIȚIEI
Semnat Ștampila

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

S'a menținut arestați numai Lungu Toader și Nistor Alexandru, pentru motivele arătate în procesul verbal, iar restul de membri prevăzuți în raportul Nr. 73 din 12 Ianuarie a.c. s'au pus în libertate, nemaifiind necesară deținerea lor.

Cât privește cercetările ordonate s'au executat la timp, iar actele dresate formate dosar sunt ținute la dispoziția Domniei Voastre.

Se mai notează că șeful organizației Avocatul Moise [de fapt: Mille] Lefter, se află deținut la Galați și cu adresa Nr. 198 din 28 Ianuarie a.c. către Chestura Galați, am opinat să fie menținut arestat, pentru aceleași motive arătate în procesul verbal și că prezența lui în acest județ ar da loc la mișcări oculte, cu rugămintă a dispune.

Șeful poliției
L.Ș. (semnătura)

Domniei sale
Domnului Inspector Regional de Poliție Chișinău

F.680, inv.1, d.3638, fil.997

Documentul nr. 172

Proces Verbal

Astăzi 29 ianuarie anul 1934.

Noi Teodor Cricopol Prefectul județului Cahul, în calitate de președinte al Consiliului de colaborare restrânsă, Maior Braia Ioan, comandantul Legiunei de jandarmi și Gheorghiu Iordache locțiitor al șefului de Poliție Cahul, întrunindu-ne astăzi data de mai sus în localul Prefecturii județului Cahul și luând în discuție ordinul Nr. 1635 din 28 Ianuarie 1934 al Inspectoratului Regional de Poliție Chișinău, referitor la a noua triere a celor aflați deținuți membri ai Gărzii de Fier, alegând pe cei care prin activitatea desfășurată și antecedentele lor pot fi capabili de acte de teroare și față de expunerile făcute de către domnul comandant al Legiunei de jandarmi și a locțiitorului șef de poliție am hotărât următoarele:

1) Să fie menținuți arestați până la noi dispozițiuni și până când ministerul va da deslegare în această privință următorii membri ai Gărzii de Fier, actualmente depuși în arestul preventiv local.

Nistor Alexandru din orașul Cahul de ani 20 absolvent a trei clase liceu fără nici o ocupație, cunoscut scandalagiu și client al Poliției, cu purtări dubioase și un fanatic propagandist al Gărzii de Fier, care ar fi capabil să execute orice act atunci când interesele sale i-ar dicta aceasta sau i s'ar pretinde din partea organizației din care face parte, confirmând verbal cele arătate în momentul când a fost arestat.

2) Toader Lungu, în etate de 27 ani, de profesiune învățător în satul Gheltosu comuna Gotești județul Cahul, de origine din comuna Cudalbi județul Covurlui, un element de o fire impulsivă și lipsit de respectul față de lege și autorități, este un fanatic adept al mișcării Gărzii de Fier, propagandist și agitator de forță, capabil de orice act atunci când interesele sale i-ar dicta aceasta sau i s'ar pretinde aceasta din partea organizației din care face parte după cum rezultă din acte și cercetările făcute până în prezent, de către Legiunea de jandarmi și poliție.

3) Ambii acești indivizi sunt autorii unor desene și inscripții făcute cu creion chimic în camera unde se găsesc arestați cu următorul conținut:

Documentul nr. 55

TABLOU

De conducătorii și membrii marcanți ai organizației Garda de Fier pe județe din Basarabia:

JUDEȚUL TIGHINA

Oraș.....Cucuveică Ion - Șeful organizației.
„.....Ghipețchii Leonid - Conducătorul „Frației de Cruce”/o fracțiune a „Gărzii de Fier”
„.....Neaga Alexandru - Conducătorul „Frației de Cruce”
„.....Dumitriu Lucreția – Conducătoarea „Cetățuiei”
Com.Bulboaca.....Lavrentii Macarii - Conducător
„.....Ciobanu T. Ion - Membru marcant
„Copanca.....Capaneco Vasile-Conducător
„Satu Nou.....Țurcanu Gheorghe-„
„Cioc Maidan.....Patrașcu Vasile-„
„ „.....Bodac Solomon- Membru marcant
„Caușanii Noi.....Gaidorjan Teodor- Conducător
„Caușanii Vechi.....Rotaru Trifan- „
„Sahaidac.....Novgurovski Mihail- „
„Cobușca Nouă.....Malai Timofei-„
„Cobușca Veche.....Cucuveică Ion-„
„.....Miron Pavel- Membru marcat
„Geomăna.....Pușcașu Ion – Conducător
„Opaci.....Damascliu Nistor-„
„Ochiu Roșu.....Mocanu Andrei-„
„Saiți.....Popescu Mihail-„
„Tanatari.....Ivorschi Nazarie-„
„Balmaz.....Diaconescu Constantin- Conducător
„Gârboveți.....Munteanu Dumitru-„
„Căinari.....Negroi Nicolae- „
„Calfa.....Claniac Leonid-„
„Cimișlia.....Popa Teodor-„
„Salcuța.....Pungă Alexei- „
„Cașcalia.....Drăgan Vasile-„
„Baccelia.....Dordeanu Petre-„
Com.Farladani.....Cutieru Alexandru- Conducător
„Hadgimus.....Emilia Rusu- „
„Gura-Galbenă.....Ciocanu Troian- „
„Chirșova.....Arnăutu Gheorghe-„

JUDEȚUL CAHUL

Lefter Moise, Șeful organizației pe întreg județ.

Com.Români.....Dumitriu Teodor-Șef de sector
„Popești.....Lungu Teodor- „„
„Trifești.....Antohii Gheorghe-„„
Orașul Cahul.....Constantinescu Emil - Membru marcant
„.....Vainer Eugen- „
„.....Limoni Anatoli-„
„.....Păsărică Constantin-„

JUDEȚUL CETATEA ALBĂ

Oraș.....Vladău Ioan-Conducătorul organizației
„.....Vasiliu Ion - Membru marcant
„.....Moloiu Gheorghe- „
„.....Lefeciu Ioan - „
„.....Andrei Sadovschi - „

JUDEȚUL BĂLȚI

Oraș.....Efrim Dumitru-Președintele organizației
„.....Tașcă Ion. Conducător
„.....Raul Lucrețianu - „
„.....Tarnovschi Vasile - Membru marcant
„.....Matcovschi Dumitru - „
„.....Bălteanu Gheorghe - „
„.....Potapov Boris - „
„.....Gorodețchi Robert- „
Com.Costești.....Dumitru Grigore - Conducător
„Limbenii Vechi.....Gheorghe Lipcani - „
„Merenii Vechi.....Leonid Misar - „
„Ciolacu Vechi.....Nazarie Soloțchi - „
„Bolotina.....Teodorenco Petre - „
Com.Citreni.....Brătulescu Victor - Conducător
„Mihaileni.....Chirică Ștefan - „
„Scumpia.....Cucuși Ion- „

JUDEȚUL ORHEI

Tudorache Gheorghe – Președintele organizație pe întreg județ
Com.Isacova.....Goanța Semion - Conducător
„Ivancea.....Golub Vasile - „
„Cobâlca.....Crisacov Ion - „
„Susleni.....Macarie Trofim - „
„Cobâlca.....Belenco Agafie - Secretar
„Susleni.....Danila Gheorghe - Membru marcant

JUDEȚUL LĂPUȘNA

Orașul Chișinău.....Sârbu Ion - Președintele organizației
„.....Astrahanțev Petre - Secretarul organizației
„.....Fiodora Sârbu - Membra marcantă
În județTudorache Gheorghe - Președintele organizație

Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 169

25 Ianuarie 1934

Parchetul General,

Avem onoarea a vă comunica că Parchetul Tribunalului Bălți a deschis o acțiune publică contra preotului Avacum Rusu din Com. Mălăești jud. Bălți, fiind învinuit că în ziua de 31 Decembrie 1933 după ce a terminat serviciul religios pentru pomenirea lui I.G. Duca, ar fi făcut apologia atentatului și ar fi susținut că Duca trebuia omorât mai de mult.

O parte din marturii audiați din Parchet susțin cele de mai sus. Alți martori susțin că preotul Avacum Rusu ar fi condamnat atentatul și a îndemnat pe oameni să fie liniștiți.

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 170

INSPECTORATUL REGIONAL
DE POLIȚIE CHIȘINĂU
Nr.1617
1934 Ianuarie 27

Urgent

Urmare ordinelor date anterior, întrucât din cercetările efectuate cu privire la acțiunea Gărzei de Fier rezultă că se plănuiesc și alte atentate, fiind vizați D-l Prim Ministru și Miniștrii Titulescu, Inculeț, Franasovici și Victor Iamandi, sunteți din nou rugați stăruitor pentru a intensifica măsurile în vederea arestării lui Corneliu Codreanu și a celorlalți membri dispăruți capabili de a comite atentate și acte de violență, prevăzuți în ordinele noastre de urmărire trimise la timp.

Veți îngriji personal ca toate organele în subordine să contribuie neconținut la executarea acestor importante urmăriri. Vă facem atenți că măsurile pentru căutarea lui Codreanu și a celorlalți, nu trebuie aplicate și altor persoane care nu oferă motive de suspiciune.

Informațiunile D-vs în legătură cu această chestiune vor fi verificate minuțios înaintea de a ne fi transmise nouă.

INSPECTOR REGIONAL
(semnătura)

ȘEFUL SERVICIULUI
(semnătura)

F. 680, inv.1, d.3638, fil.936

Documentul nr. 171

MINISTERUL DE INTERNE
Nr. 217
1934 luna Ianuarie ziua 29

Domnule Inspector Regional,

La ordinul telegrafic Nr. 1635 din 28 curent și ca urmare la raportul telegrafic Nr. 217 de astăzi, avem onoarea a vă înainta în copie procesul verbal, referitor la trierea și deținerea în arestul preventiv a membrilor Gărzii de Fier, despre care se referă ordinul citat mai sus.

împuşcat la Cernăuţi pe un tânăr evreu anume Falic şi încă alţi trei legionari, al căror nume ne este necunoscut.

Această echipă a luat denumirea de sacrificiu şi în discuţia ce a avut loc s’a hotărât ca în cazul când vor fi împiedicaţi de la depunerea listelor, să recurgă la toate mijloacele, chiar crimă pentru a depune listele. Tot atunci s’a mai discutat că ori cine va îndrăzni să se atingă de Garda de Fier, va fi exterminat.

Credem că această echipă este aceia care a pus la cale asasinarea fostului Prim-Ministru I.G.Duca, că Totu Nicolae are perfectă cunoştinţă de acest complot, iar cei trei necunoscuţi despre care am menţionat mai sus, sunt cei trei criminali care au săvârşit atentatul asupra fostului Prim-Ministru, iar capul complotului este însuşi Corneliu Zelea Codreanu.

Dintr’o altă versiune, ar rezulta că în această echipă denumită COMITETUL CELOR CINCI ar fi luat parte următorii: 1. Corneliu Zelea Codreanu; 2. Totu Nicolae, 3. Gârneaţă Ilie, avocat Iaşi; 4. Corneliu Georgescu şi 5. Ion Moţa.

Mai deţinem informaţii că Totu Nicolae, o fire foarte violentă, criminal încarnat, a avut o echipă formată din 150 legionari, cei mai buni propagandişti, violenţi şi hotărâţi să-şi ajungă scopul prin orice mijloace, denumită ECHIPA MORȚII.

Aducând la cunoştinţa D-v. cele de mai sus cu onoare vă rugăm să binevoiţi a dispune.

CHESTOR,
L.Ş.
(semnătura)

Şeful Bir. Siguranţei

(semnătura)

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

F.680, inv.1, d.3638, fil.917

Documentul nr. 168

23 Ianuarie 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La ordinal Dvs. telegrafic No. 251 din 8 Ianuarie a.c., avem onoarea a vă raporta că parchetul Tribunalului Bălţi cu No. 811/934, se comunică că în sarcina părintelui Avacum Rusu s’a constatat cu o parte din marturi, ca sfinţia sa, cu ocazia parastasului pentru moartea D-lui Prim- Ministru Duca, a afirmat,că uciderea sa a fost, se vede, o consecinţă a desfiinţării Gărzei de Fier şi arestărei multor studenţi şi că, în timpul alegerilor, mulţi studenţi şi oameni cinstiţi, au umplut aresturile şi că acei studenţi s’au gândit, de cât vor suFieri o mulţime, mai bine să suFiere unul. Altă serie de marturi, afirmă că preotul n’a afirmat asemenea lucruri şi că din contra a condamnat crima, îndemnând oamenii la linişte, cum a fost şi până acuma.

Preotul neagă în totul faptul.

Totuşi i s’a deschis acţiune publică şi cu rechizitorul sub Nr. 310 din 9 Ianuarie 1934, a fost trimis la judecata Tribunalului Bălţi, conform art. 167 cod penal şi art. 9 din legea liniştei publice.

CHESTOR
Semnat
Ştampila

Şeful Bir.Pol. de Siguranţei
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 56 Nr. 149

- 1/ Sârbu Ioan de ani 33, profesiune secretar la Liceul Militar, domiciliat în acest oraş la Manutanţa Armatei – preşedintele org. Chişinău.
- 2/ Tudorache Gheorghe de ani 25, student la Facultatea de Teologie din localitate, domiciliază la căminul Facultăţii, preşedintele org. în jud.Lăpuşna.
- 3/ Astrahanţev Petre de ani 23, născut în comuna Comrat judeţul Tighina, de profesiune funcţionar la Astra Basarabiei. Domiciliat în acest oraş str. Sf. Andrei Nr. 67, secretarul organizaţiei din acest oraş şi în prezent locţiitorul lui Tudorache şi al lui Sârbu care se află plecat la R.Sărat.
- 4/ Fiodora Sârbu de profesiune profesoară domiciliată la Manutanţa Armatei, membră principală având şi conducerea propagandei printre legionari.

Comisar
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 57

TABLOU

De membrii organizaţiei “Sf.Arhanghel Mihail”
din comuna Gherova [Ghetlova ? Hirova ?] judeţul Orhei

Nr.	Numele şi Prenumele	Felul activităţii	Vârsta	Ocupaţiunea	Studiile ce posedă	Naţionalitatea	Locul unde domiciliaza	Observaţii
1.	Şterban Viorel	Aderent	27	Învăţător	6 cl. şc. norm	Rom	Gherova	
2.	Roşca Gheorghe	--	32	Agricultor	3 cl. prim.	--	--	
3.	Tănăsescu Nicolae	--	37	--	Nu ştie carte	--	--	
4.	Duminică Ilie	--	40	--	--	--	--	
5.	Purcel Nicolae	--	42	--	4 cl. primare	--	--	
6.	Hârţu Viorel	--	45	--	--	--	--	
7.	Tipa I. Gheorghe	--	46	--	5 cl. primare	--	--	
8.	Rogotai Gheorghe	--	36	--	3 cl. primare	--	--	
9.	Topa Gheorghe N.	--	38	--	--	--	--	
10.	Hârbu Vladimir	--	40	--	--	--	--	
11.	Botezatu Ileii	--	42	--	5 cl. primare	--	--	
12.	Djovelea Ion	--	50	--	Nu ştie carte	--	--	

Se certifică de noi exactitatea prezentului tablou.
Ştampila Şeful
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 58

TABLOU

De numele președinților și conducătorilor „Gărzii de Fier” din orașul și județul Bălți, împărțit pe cuiburi și identificați până în prezent.

Nr.	Numele și Prenumele	Reședința	Nr. Membrilor	Calitatea
1.	Ifrim Dumitru	Iași	-	Președintele org. județene
2.	Tașcă Ion Student	Bălți	113	V. Președinte
3.	Raul Lucațianu	Idem	-	Secretar
4.	Tarnovschii Vasile	Idem	-	Propagandist de seamă
5.	Matcovschi Dumitru	Idem	-	Idem
6.	Bălțeanu Gheorghe	Idem	-	Idem
7.	Potapov Boris	Idem	-	Idem
8.	Goradețchi Robert	Idem	-	Idem
9.	Dumitru Grigore	Costești	4	Conducător
10.	Gheorghe Lipcanu	Limbeni-V.	41	Idem
11.	Leonid Mesar	Morenii Vechi	23	Idem
12.	Nazarie Soloțchii	Ciolacu Vechi	30	Idem
13.	Petre Teodorenco	Balotina	20	Idem
14.	Victor Bratulianu	Cetireni	2	Idem
15.	Ștefan Chirică	Mihaileni	9	Idem
16.	Cucuși Ion	Scumpia	9	Idem

Se certifică de noi exactitatea prezentului tablou.

CHESTOR
Ștampila
Șef Bir.Siguranței

Semnat

Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 59

TABLOU

De numele președinților și conducătorilor organizației „L.A.N.C.” din orașul și județul Bălți, împărțit pe cuiburi și identificați până în prezent.

Nr.	Numele și Prenumele	Reședința	Nr. Membrilor	Calitatea
1.	AvacumRusus Preut	Mălăești	15	Este primul Președinte și însărcinat cu partea culturală
2.	Ciolacu Gheorghe Deputat	Parjota	100	Președinte însărcinat cu partea econ.
3.	Vladimir Novițchii	Bălți	90	Idem însărcinat cu propaganda
4.	State Petre Profesor	Bălți	-	Este Conducătorul organizație Soroca
5.	Iuliu Munuianu Senator	Idem	-	-
6.	Novițchii Nicolae	Idem	-	Secretar și propagandist

nr.2; la Leova – Constantin Gheorghiu, Funcționar C.F.R. str. Anton Cincu nr.22.

Ioachim Marin, student științific de stat București, etate 25-26 ani, statura înaltă, mustața subțire, cu perciuni ascuțiți, fața lungăreață negricioasă, părul negru, pieptănat cu cărare, îmbrăcat cu palton negru, pălărie neagră cu borul mare, haină neagră cu pantaloni reiați, cu pantofi negri.

Numitul poate fi găsit la următoarele adrese: În comuna Adam, județul Tutova la Ion Gata, secretarul comunei și la Constantin Gheorghiu, plugar, la Bîrlad la Nicu Velicu str. M.Viteazu, la București la sora Frangopol, spitalul Filantropia I.O.V.; la Tighina la Petre Burghilea, plutonier major la Cercul de recrutare.

Ovidiu Constantinescu, etate 23-24 ani, statură mică, figura simpatică negricioasă, corpulent, părul negru peste cap, perciuni la urechi, îmbrăcat haină-neagră, palton bleu-marin, pălărie neagră, format mic, pantofi negri. Numitul poate fi găsit la următoarele adrese: în București la capitanul Valerian Ionescu, str. Agricultori; Troceanu la Ministerul Armatei.

Costea Gheorghe, etate 23-24 ani, student științe naturale București, anul II, statura potrivită, șaten, fața negricioasă, păr șaten, fără mustață, îmbrăcat cu haine vechi, palton negru, bocanci și jambiere, vorbește răgușit, bolnăvicios, atins de tuberculoză. Numitul se poate găsi împreună cu un altul la vreuna din adresele indicate.

Corneliu Zelea Codreanu, este îmbrăcat într'un costum uzat, maro deschis, de vară, cu pardesiu gris deschis, subțire și pălărie gris închisă. Hainele îi sunt larg, ceea ce înseamnă că nu sunt ale sale.

Se anexează fotografia lui Corneliu Codreanu.

Spre știință se mai anexează fotografia legionarului Serafim Aurel, arestat în prezent și a lui Niculescu Nicoleta, curieră principală a lui Corneliu Codreanu, arestată și ea.

INSPECTOR REGIONAL
(semnătura)

ȘEFUL SERVICIULUI
(semnătura)

D-SALE
DOMNULUI ȘEF AL POLIȚIEI

F.680, inv.1, d.3638, fil.907

Documentul nr. 167

REGATUL ROMANIEI
MINISTERUL DE INTERNE
Inspect. Regional de Poliție
Chestura Municip. Bălți
Nr.98
1934 luna Ianuarie 22

Personal Confidențial

Domnule Inspector Regional,

Avem onoarea a vă raporta următoarele:

Din însăși sânul organizației Gărzi de Fier Bălțene, deținem informația că înainte de alegeri a avut loc o adunare strict secretă, într'o pivniță din București, sub Preșidenția Căpitanului Corneliu Zelea Codreanu, la care au participat legionarul Totu Nicolae, student din Iași și acela care anii trecuți a

Documentul nr. 165

ROMANIA
PERSONAL CONFIDENȚIAL
MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
DIRECȚIUNEA POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ

SERVICIUL DE INFORMAȚIUNI

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE
CHIȘINĂU

20 ianuarie 1934

În referire la raportul Dvs, Nr. 534 din 10 Ianuarie 1934, avem onoarea a vă ruga să binevoiți a dispune să ni se comunice hotărârea Parchetului, cu privire la Leonid Antonovici, student la facultatea de teologie din Chișinău.

DIRECTOR GENERAL,
(semnătura)

ȘEFUL SERVICIULUI,
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.883

Documentul nr. 166

INSPECTORATUL REGIONAL
DE POLIȚIE CHIȘINĂU
Nr. 1549
Ianuarie 1934

DOMNULE ȘEF,

Avem onoarea a vă semnala pe numitul Mircea Dumitriu, student la școala politehnică din Timișoara, organizator și șef de cuiburi ale Gărzei de Fier care a dispărut de la domiciliul său, din Panciu, județul Putna, str. Principele Carol nr.116.

În caz de aflare vă rugăm să binevoiți să dispuneți măsuri pentru arestarea lui, înștiințându-se și acest Inspectorat. Se înaintează și fotografia susnumitului.

De asemenea luați măsuri pentru urmărirea și arestarea celor de mai jos care sunt membri periculoși în Garda de Fier:

Gheorghe I. Tudorache, absolvent al Facultății de Teologie din Chișinău, de 27 ani, statura mărunță, brunet, ochii căprui, păr castaniu mare dat peste cap, pălărie neagră, cu borul mare, barba și mustața rase, membru în Garda de Fier, element periculos capabil a săvârși atentate.

Constantin Popov, avocat, vîrsta 27-28 ani, înalt, slab, statura de sportman, brun-oliv, ras complet, figura simpatică, membru în Garda de Fier, la serviciul Contencios al organizației.

Tocu Petre, student Academia Comercială București, anul III, statura înaltă, etatea 25-26 ani, siluetă și figură distinse, simpatic, mai mult slab, șaten închis, nasul concav, mustața șatenă închisă, îmbrăcat corect, palton negru cu gaică la spate, haine bleu-marin în dungă, poartă galben tare, căciula neagră de lutru, pantofi negri cu șoșoni. Numitul poate fi găsit la următoarele adrese: în București la Spiridon Hagiu, B-dul Ferdinand Vechi nr. 109; la Ploiești, Maria Georgescu Str. Eliade Rădulescu

7.	Dașchevici Gheorghe	Idem	-	Propagandist de seamă
8.	Vagner Niunea	Idem	-	Idem
9.	Gheorghe Saragiu	Petroșani	12	Conducător
10.	Mahu Ion	Baraboi	23	Idem
11.	Moraru Grigore	Parcova	14	Idem
12.	Enache Marcu	Alexandreni	10	Idem
13.	Ucraințov Boris	Hâncăuți	11	Idem
14.	Captaș Vladimer	Brânzei	20	Idem
15.	Trifauțianu Grigore	Cubolta	26	Idem
16.	Isaia Colesnic	Limbeni-N	91	Idem
17.	Tașcu Ion	Ustia	41	Idem
18.	Rotaru Nicanor	Obreja V.	15	Idem
19.	Talambuța Vasile	Strâmba	57	Idem
20.	Sohoțchii Vladimir	Ciolacu V.	60	Conducător
21.	Racoviță Ion	Terebna	15	Idem
22.	Savițchii Nica	Porciuleanca	16	Idem
23.	Banariu Gheorghe	Sângerei	144	Idem
24.	Stroescu Dumitru	Biliceni	35	Idem
25.	Danilă Ion	Braniștea	14	Idem
26.	Lungu Culca	Valea lui Vlad	53	Idem
27.	Furtună Ștefan	Glingeni	25	Idem
28.	Clipa Alexandru	Drăgănești	10	Idem
29.	Rabacioc Stelea	Nicolina	18	Idem
30.	Moșeriuc Maxim	Cotigeni-M	12	Idem
31.	Vasile Trif	Alexandria	10	Idem
32.	Postolache Andrei	Pepeni	10	Idem
33.	Ciobanu Ion	Nicoreni	7	Idem
34.	Păun Nicolae	Ochiul Alb	10	Idem
35.	Iacob Nicolae	Cetireni	12	Idem
36.	Andrei Tornea	Mihaileni	26	Idem
37.	Spiridon Moraru	Scumpia	9	Idem
38.	Baer Carol	Copaceni	15	Idem
39.	Miclea Zgureanu	Sângereni N.	10	Idem
40.	Gh. Ciolacu	Zaicani	80	Idem

Se certifică de noi exactitatea prezentului tablou.

CHESTOR
Ștampila
Șef Bir.Siguranței

Semnat

Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 60

7 August 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Urmarea raportului nostru No.21406 din 7 Iulie a.c.

Avem onoarea a raporta Dvs., că în urmarea supravegheților și investigațiilor făcute, bănuind că autorii semnului „Gărzi de Fier” făcut pe mai multe clădiri din Ismail în noaptea de 4 Iulie a.c., sunt elevi de școală, am stabilit în adevăr că faptul se confirmă întrucât făcând percheziție domiciliară la locuința numitului Mândroviceanu Nicolae, absolvent al liceului Ismail, s’a găsit 2 manifeste trase la șapirograf și un exemplar din ziarul „Garda Bucovinei” No.13 din 21 Iulie a.c., după care s’a orientat la redactarea aceslui manifest. Se fac cercetări spre a se stabili dacă mai sunt complici, precum și ce s’a făcut cu stocul de manifeste șapirografiate, iar de rezultat vom raporta Dvs.

Se anexează 4 copii de manifestul în cauză.

Ștampila
CHESTOR
Șeful Biroului

Semnat
Semnat

D-SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 61

7 August 1933

DOMNULE INSPECTOR GENERAL,

La ordinal D-vs.No.12487/933:

Avem onoarea a raporta că din investigațiunile discret și scurpulos efectuate, s’a stabilit că dintre militarii activi de orice grad, de la toate unitățile militare din orașul și județul Hotin nu sunt înscrși și nu figurează nici un fel la organizațiile extremiste.

Adevărat este însă că toți ofițerii și subofițerii simpatizează cu mișcările antisemiste, fără însă a se manifesta în vre-un fel.

Orice constatare o vom raporta la timp.

Șeful Poliției
Ștampila
Secretar

Semnat
Semnat

D-SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL AL POLIȚIILOR DIN BASARABIA CHIȘINĂU

ANRM F.680,INV.1,d.3640

Documentul nr. 164

REGATUL ROMÂNIEI
CHESTURA POLIȚIEI
MUNICIPIULUI CHIȘINĂU
Biroul Poliției Administrative
Nr. 5005
1934 luna Ianuarie ziua 19

PERSONAL CONFIDENȚIAL

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Avem onoarea a raporta că în urma informațiilor culese printre studenții Facultății de Teologie locale, rezultă următoarele:

În ziua de 17 sau 18 Ianuarie a.c. studentul Popescu Luca, un înfocat adept al lui Corneliu Zelea Codreanu, pe când se reîntorcea din vacanță la cursuri, s’a întâlnit în restaurantul Gareii Vasile Lupu cu Gheorghe Tudorache, membru în conducerea centrală a organizației Garda de Fier din Basarabia, dispărut din Chișinău, care venea de la Cernăuți, așteptând legătura spre București.

Cu ocazia acestei întrevederi Tudorache a dat ordin lui Popescu să comunice tuturor legionarilor din Chișinău să nu-și piardă curajul, să fie veseli, neclintii și să stea gata pentru orice eventualitate. Deasemenea i-a mai comunicat că el pleacă la București pentru a lua parte la o ședință a tuturor membrilor din Garda de Fier, ce fac parte din „Echipa Morții”, convocată expres pentru a se preda ordine.

Întrucât faptul convocării la București a membrilor din „Echipa Morții”, prezintă o importanță deosebită, e necesară o intensificare a cercetărilor în Capitală, cu scopul urmăririi îndeaproape a acestei chestiuni, spre a se putea evita la timp eventuale atentate ce s’ar pune la cale, știut fiind ca acești oameni sunt în stare să comită orice fapte.

L.Ș. (semnătura)
(semnătura)

Secretar

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

F.680, inv.1, d.3638, fil.819

Documentul nr. 162

ROMÂNIA
PERSONAL CONFIDENTIAL
MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
DIRECȚIUNEA POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ
SERVICIUL DE INFORMAȚIUNI
INSPECTORATUL REGIONAL POLIȚIE CHIȘINĂU

19 Ianuarie 1934

În noaptea de 30 Decembrie 1933, au dispărut din Galați, legionarii menționați în alăturata notă, capabili de a săvârși acte teroriste și vă rugăm să binevoiți a dispune urmărirea, prinderea și cercetarea lor, la adresele care cad în regiunea circumscripției Dvoastre.

DIRECTOR GENERAL (semnătura)	INSPECTOR POLIȚIE (semnătura)
	F.680, Inv.1, d.3638, fil.874

Documentul nr. 163

ROMÂNIA
PERSONAL CONFIDENTIAL
MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
DIRECȚIUNEA POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ
SERVICIUL DE INFORMAȚIUNI
INSPECTORATUL REGIONAL POLIȚIE CHIȘINĂU

19 Ianuarie 1934

Ca urmare la ordinul telegrafic cifrat Nr. 1882 avem onoarea a înainta un număr de 10 fotografii ale Corneliu Zelea Codreanu, făcând totodată cunoscut că este îmbrăcat într'un costum uzat, maron, deschis, de vară, cu pardesiu gris deschis, subțire și pălărie gris închisă. Hainele îi sunt largi, ceea ce însemnează că nu sunt ale sale.

DIRECTOR GENERAL (semnătura)	INSPECTOR POLIȚIE (semnătura)
	F.680, Inv.1, d.3638, fil.877

Documentul nr. 62

9 August 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La ordinul Dvs. No. 11744/1933 avem onoarea a vă raporta că din cercetările și investigațiunile întreprinse s'a constatat următoarele: Cu ocazia vacanței de vară au sosit în localitate studenți originari din acest oraș și care urmează cursurile la Facultățile din Iași. Acești studenți nu fac parte însă din organizația „Garda de Fier”. Cea mai mare parte dintre ei fac parte din organizația L.A.N.C. și în fiecare zi frecventează sediul organizației L.A.N.C. din strada General Prezan No.8.

În localitate însă până în prezent nu s'au observat nici un legionar venit din Iași pentru propagandă în folosul organizației „Garda de Fier”.

Din informațiunile ce le posedăm, legionării din Iași nu vor veni, întrucât terenul de propagandă din acest oraș nu ar fi favorabil pentru ei.

Ștampila CHESTOR Șef.Bir.de Siguranță Comisar	Semnat Semnat
---	------------------

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 63

9 August 1933

NOTĂ INFORMATIVĂ

No. 2894 din 7 August 1933

În seara zilei de 24 Iulie 1933, în gara Basarabească a sosit individul Iulian Sârbu cu încă 3 legionari venind de la R.Sărat și au plecat cu trenul spre Chișinău.

A spus că are ordin de a se înapoia, lucrarea la dig fiind amânată.

Mai avem informații că la prima serbare națională ce va avea loc în Chișinău, au luat hotărârea de a se îmbrăca în uniformă la defilare. În cazul că vor fi opriți, vor ataca crud și cu înverșunare pe toți evreeii ce vor purta diferite costume, placarde, steaguri, etc., ca semne distinctive a diferitelor școli sau organizații evreești și nu vor înceta lupta până când nu vor desființa complet mijloacele de propagandă evreiască.

INSPECTOR REG. JANDARMI CHIȘINĂU Ștampila Colonel	Semnat
---	--------

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 64

11 August 1933

INSPECTORATUL REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

Comitetul Antifascist din București, a tipărit un număr de 5000 cărți poștale ilustrate, reprezentând un lucrător doborând un militar și purtând inscripția 17.000 de Sportivi Antifasciști la Olimpiada de la Paris 11-15 August 1934, Tineretul Antifascist din România luptă contra Războiului - care se distribuie contra cost 5 lei exemplarul, printre muncitorii și lucrătorii din fabrici, în scop de propagandă.

Vă rugăm a dispune de urgență confiscarea lor.

DIRECTOR GENERAL Semnat
INSPECTOR POLIȚIE Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3641

Documentul nr. 65

14 August 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Legiunea de Jandarmi Ismail, cu adresa No. 54 din 10 August a.c., a făcut cunoscut acestei Chesturi că locuitorul Zamfir Dăscălescu din com. Cartal jud.Ismail membru al „Gărzei de Fier” ar fi primit un stoc de manifeste de la Galați, pentru a le distribui membrilor aderenți din acea comună. Numitul locuitor are legătura directă cu deputatul I. Zelea Codreanu din București, fapt stabilit întrucât venind de curând acasă în concediu din București, soldat Căuș Pantelimon, ordonanța la Căpitanul Spirescu din Comp. III-a Trenari, care stă cu locuința alături de Codreanu. Șeful de Post din comună a văzut foarte des pe acest soldat la locuința numitului Dăscălescu, cu care discută discret. La plecare la unitatea sa, Șeful de Post l-a chemat la post și cercetând a găsit la el o scrisoare dată de Dăscălescu pentru I. Z. Codreanu, în care îi cerea acestuia sa-i trimită 200 carnete pentru membrii organizației din comună. Soldatul a mai declarat că la venirea sa în concediu, a adus o scrisoare de la Codreanu pentru Dăscălescu, căruia i-a predat-o, însă n'a voit să spună sau n'a știut conținutul acelei scrisori.

Legiunea de Jandarmi a dispus ținerea în deaproape supravegherea a numitului Zamfir Dăscălescu, a părinților și rudelor soldatului Căuș, pe care îi oprește de a face vre-o propagandă, precum și a identifica pe toți membrii simpatizanți.

Ștampila
Semnat
CHESTOR

Șeful biroului

Semnat

D-SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

nervos la gură, iar ca semn particular se poate da amănuntul că din cauza unei contractări nervoase deschide gura foarte des. Este curiera principală a lui Cornel Z. Codreanu.

DIRECTOR GENERAL
(semnătura)

INSPECTOR POLIȚIE
(semnătura)

F.680, Inv.1, d.3638, fil.847

Documentul nr. 161

18 Ianuarie 1934

DOMNULE INSPECTOR,

În reFierire la ordinul D-vs.cu No. 9674 și 9675/933.

Avem onoarea a vă raporta că intervalul 1-15 Ianuarie a.c., mișcarea organizației L.A.N.C. se prezintă după cum urmează.

Partea dintre membrii acestei organizații din satele și comunele din acest județ în urma odiosului atentat la viața Primului Ministru Ioan Duca și dintre aceștia oameni gospodari și cu studenții au dat declarațiuni scrise și unii din ei chiar autentice că se retrag din aceste organizații.

D-l avocat Constantin Popoiu președintele L.A.N.C. din acest județ împreună cu studentul Melnic ducându-se în comuna Sărățeni pentru a reîncepe din nou propaganda de organizare a comitetelor sătești nu au fost primiți de nici un locuitor de acolo.

Din cele de mai sus se vede că această mișcare este în direcție iar în rândurile populațiunei și oamenilor gospodari nu mai prinde așa ușor ca înainte.

ȘEFUL POLIȚIEI
Ștampila
Semnat

Șeful Bir. de Sig.

Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

ochii verzi, mustața rade, poartă cotleți, îmbrăcat cu palton negru, pălărie neagră cu bordură mare, capabil a săvârși atentate.

Se anexează și un număr de fotografii.

DIRECTOR GENERAL
(semnătura)

INSPECTOR POLIȚIE
(semnătura)

F.680, Inv.1, d.3638, fil.840

Documentul nr. 159

ROMANIA
MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI

INSPECTORATUL REGIONAL POLIȚIE
CHIȘINĂU

CONFIDENȚIAL

18 Ianuarie 1934

Avem onoarea a vă ruga să binevoiți a dispune urmărirea și arestarea numitului ION BORDEIANU, născut în Decembrie 1903 în comuna Văculești jud. Dorohoi, talia 2,35, corpolența robustă, fața ovală, culoarea șatenă, părul castaniu închis dat peste cap, sprâncenele castanii, ochi căprui, nasul drept, bărbia ovală, barba și mustața rade, dantura bună, membru periculos al organizației Garda de Fier, dispărut din Miercurea Ciucului, unde era funcționar la un depozit de spirt al Statului.

Se anexează și un număr de 14 fotografii.

DIRECTOR GENERAL
(semnătura)

INSPECTOR POLIȚIE
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.830

Documentul nr. 160

ROMÂNIA
PERSONAL CONFIDENȚIAL
MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
DIRECȚIUNEA POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ

INSPECTORATUL REGIONAL POLIȚIE CHIȘINĂU

SERVICIUL DE INFORMAȚIUNI

18 Ianuarie 1934

Avem onoarea a vă ruga să binevoiți a dispune urmărirea și arestarea numitei Nicoleta Niculescu, originară din Craiova, legionară în Garda de Fier dizolvată, în etate de 22 ani, statura potrivită, corpolența potrivită, ochi căprui, fața șatenă, părul castaniu, pieptărnătură cu coc la spate, un tic

Documentul nr. 66

14 August 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La ordinul D-VS No.II744 din 10 Iulie a.c.

Avem onoarea a raporta că până în prezent în localitate nu se resimte nici o mișcare din partea muncitorilor C.F.R. sau altor muncitori, ca protest contra măsurilor luate de Stat față de greviștii de la Grivița sau contra altor măsuri luate de stat cu muncitorii C.F.R. și P.T.T.

Ștampila
CHESTOR
Semnat

Șeful Bir.Sig-tei
Semnat

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 67

14 August 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Ordinului D-vstre No.10346/933, - avem onoarea a raporta că „Garda de Fier” a activat în raza acestei Chesturi și în județ, după cum urmează.

În ziua de 13 Iunie a.c., au sosit în Ismail venind de la Tulcea, un grup de legionari, care au fost opriți de a face propagandă, fiind școși din oraș.

În ziua de 17 Iunie a.c., un grup de 7 legionari din Galați și alt grup de 9 legionari din Brăila, au intrat în județul Ismail, făcând propagandă prin comunele din județ. Au fost arestați la Chilia-Nouă și de Legiunea de Jandarmi Ismail în ziua de 26 Iunie a.c., dresându-le acte și izgonindu-i.

În ziua de 27 iunie a.c., un grup de 8 legionari din Galați au debarcat în gara Trăian-Val ducându-se în comuna Curci din acest județ.

Organele Jandarmeriei i-au oprit de a face propagandă, scoțându-i din județ.

În ziua de 4 Iulie a.c., de către autori necunoscuți, bănuți a fi elevi de școală, s’au făcut pe pereții mai multor clădiri din Ismail, semnul „Gărzi de Fier”.

Despre toate acestea s’a mai raportat Dvs. cu No.18881 din 13 Iunie, No.20250 din 27 Iunie, No.20596 din 30 Iunie, No.20740 din 4 Iulie, No.21406 din 7 Iulie și No.22358 din 15 Iulie a.c.

Ștampila CHESTOR
Șeful Biroului

Semnat
Semnat

D-SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 68

15 august 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

În conformitate cu ordinul D-VS No. 9675/933 și ca urmare raportului nostru No.23894 din 1 August a.c.

Avem onoarea a raporta ca organizația „Garda de Fier”, în intervalul de la 1-15 August a.c., nu a manifestat nici un fel de activitate în raza acestei Chesturi. În teritoriul rural, după cum ne-a comunicat Legiunea de Jandarmi Ismail cu adresa No. 54 din 10 August a.c., organele sale au constatat că locuitorul Zamfir Dăscălescu din comuna Cartal acest județ membru al organizației „Garda de Fier”, ar fi primit un stoc de manifeste de la Galați, pentru a le distribui membrilor din comună.

Deasemenea a mai constatat, că numitul Dăscălescu are legătura directă cu D-l deputat I. Z. Codreanu din București, printr’un soldat anume Căuș Pantelimon, originar din Cartal, ordonanță la capitanul Spirescu din București, vecin cu I. Z. Codreanu.

Acest soldat venind acasa în concediu, a adus o scrisoare de la D-l I. Z. Codreanu pentru Dăscălescu, iar la plecare a luat de la acesta o scrisoare pentru D-l Codreanu, în care îi cerea acestuia să-i trimită vre-o 200 carnete pentru membri.

Despre acesata s’a raportat D-vs cu No. 24868 din 14 August a.c.

Ștampila
CHESTOR
Semnat

Șeful Biroului
Semnat

DOMNIEI – SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 69

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

Avem onoarea a vă raporta că în ziua de 15 August a.c. a avut loc sfințirea crucei pusă de organizația „Grada de Fier” în comuna Roșcani Jud. Covurlui, în amintirea războaielor, ce au avut loc acolo, între turci și Domnitorul Ion Vodă cel Cumplit.

Din Cahul a plecat avocatul Lefter, președintele „Gărzei de Fier”, împreuna cu mai mulți tineri.

INSPECTOR REGIONAL
Semnat

ȘEFUL SERVICIULUI
Semnat

D-SALE
DOMNULUI DIRECTOR GENERAL A POLIȚIEI BUCUREȘTI

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Urmărirea și identificarea funcționarilor de Stat, Județ, Comună, precum a preoților și a corpului didactic primar și secundar care fac parte din această organizație se continue în conformitate cu dispozițiunile ordinului DVS. Nr. 31/934 și orice se va stabili se va raporta la timp.

ȘEFUL POLIȚIEI
L.Ș. (semnătura)

ȘEFUL BIR. DE SIGURANȚĂ
(semnătura)

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

F.680, inv.1, d.3638, fil.782

Documentul nr. 157

Nr. 24
Anul 1934 Luna ianuarie ziua 16
Inspect. Regional de Jandarmi Chișinău
Biroul 2 Jandarmerie
Către
Inspectoratul Regional Poliție

Am onoare a vă aduce la cunoștință că, în comuna Volintir din Județul Cetatea Albă au fost descoperite două cuiburi gardiste.

Organizator al acestor cuiburi, s’a adevărit a fi individul Apostol Andrei, fiul Plutonierului Major Apostol din Regimentul 7 Vânători din Chișinău.

Adresa individului nu o cunoaștem.

Rugându-vă să binevoiți a dispune facerea investigațiilor necesare pentru a i se afla adresa, și a dispune arestarea lui.

Totodată comunicăm că, cu adresa noastră nr. 23 de astăzi, am intervenit la Comenduirea Pieței Chișinău, pentru a face o descindere la domiciliul Plut. Major Apostol, pentru a confisca materialul ce eventual s’ar găsi și a stabili dacă nu și numitul este un aderent al acestei organizații.

F.680, inv.1, d.3638 , f.696

Documentul nr. 158

ROMÂNIA

PERSONAL CONFIDENȚIAL

MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
DIRECȚIUNEA POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ

SERVICIUL DE INFORMAȚIUNI

INSPECTORATUL REGIONAL POLIȚIE CHIȘINĂU

18 Ianuarie 1934

Avem onoarea a vă ruga să binevoiți a dispune urmărirea și arestarea numitului Serafim Aurel, legonar în Garda de Fier, acum dispărut, născut la 17 August 1907 la București, talie mijlocie, slab,

Documentul nr. 155

ROMÂNIA

PERSONAL CONFIDENȚIAL

MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
DIRECȚIUNEA POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ

SERVICIUL DE INFORMAȚIUNI

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL
DE POLIȚIE CHIȘINĂU

16 Ianuarie 1934

Legiunea de jandarmi ne comunică informațiunea că țăranii din Județul Lăpușna, care până acum nu cunoșteau organizația „Garda de Fier”, se interesează, în prezent, de programul și intențiunile acestei formațiuni politice. Se pare că ar fi început o propagandă orală, în scop de a se creia membrilor Gărzi de Fier o atmosferă de martiri ai națiunei.

Aducându-vă la cunoștință cele de mai sus vă rugăm să binevoiți a dispune de urgență măsuri pentru împiedicarea acestei propagande.

DIRECTOR GENERAL
(semnătura)

ȘEFUL SERVICIULUI
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.763

Documentul nr. 156

CONFIDENȚIAL
REGATUL ROMÂNIEI
POLIȚIA ORHEI
Nr. 1026
1934 luna Ianuarie ziua 16

DOMNULE INSPECTOR,

În reFierire la ordinele Dvs. cu Nr. 9674 și 9675/933.

Avem onoarea a raporta că în intervalul de la 1-15 Ianuarie 1934 inclusiv, mișcarea Gărzi de Fier din raza acestui serviciu se prezintă după cum urmează:

Tineretul studios care simpatiza întrucâtva această mișcare în timpul vacanței și chiar cu ocazia plecării la universități n’au avut nici o mișcare și spiritele populațiunei sunt liniștite comentându-se în rândurile tuturor intelectualilor că legionarii Gărzi de Fier prin acest odios atentat a făcut o crimă națională de neiertat.

În rândurile maselor sunt aceleași discuții și numai o parte dintre acei ce sunt îngrupați în partide politice de opoziție nu au regretul așa mare cum se manifestă în rândurile tuturor și în special în rândurile acelor care au sentimente naționale românești.

Documentul nr. 70

23 august 1933

DOMNULE INSPECTORREGIONAL.

Urmare raportului nostru No. 24868 din 14 august a.c.,
Avem onoarea a nota mai jos numele locuitorilor din com.Cartal acest județ, identificați până în prezent ca membrii simpatizanți ai organizației „Garda de Fier”:

1. Dăscălița [Dăscălescu] Zamfir
2. Potârlan Grigore
3. Dragan Sandu
4. Danu Nichita
5. Măinea I. Nicolae
6. Nedelcu Ion
7. Nedelcu I. Ion
8. Potârlan Ion
9. Dan Gavrilă
10. Peicea Dumitru
11. Uzun Iacob
12. Frumuzache Semion
13. Frumuzache Nicolae
14. Caraiman Tanase
15. Frumuzache Spiridon
16. Pismenco Feodor
17. Ostea Feodor
18. Tatu Ion
19. Pismenco Nicolae
20. Caraivan Ion
21. Gazaru Ion
22. Cernov Carp
23. Potârlan Anton
24. Pismenco Mihail
25. Hamac Gheorghe
26. Caraivan Dumitru
27. Ghizeleu Iacob
28. Calciu Ion
29. Dârlea Mihail.

Ștampila

Șeful biroului
Semnat

D-SALE
DOMNULUI INSOECTOR REGIONAL DE POLIȚIE. CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 71

MANIFEST

către
Membrii Partidului Național Țărănesc
și către
Tineretul din Basarabia

În calitate de reprezentanți ai TINERETULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC din Mun. Chișinău, aleși în fruntea Organizației la Congresul General din 12 Februarie 1933, examinând astăzi starea Organizației noastre în raport cu cea a Organizației mature din Partid și în raport cu programul Partidului, sub al cărui steag am luptat și luptăm,

NOI

Membrii fondatori ai tineretului țăranist din Basarabia, am ajuns la următoarele concluzii:
Partidul Național-țărănesc s'a abătut de la programul său pe baza căruia am început lupta de democratizare a vieții publice din Țara noastră. Punctele de program care au entuziasmat mulțimea la ALBA-IULIA, au rămas literă moartă, iar partidul țăranimii a ajuns șa de călărie pentru un grup de oportuniști, ce speculează astăzi jertfele de viață și de libertate a atâtor frați de ai noștri, care au avut naivitatea să creadă în pretinsul idealism al lor.
Basarabia este cu totul lipsită de atenția conducerii centrale și reprezentanții ei sunt tot așa tratați ca niște rude sărmene venite să ceară milă. Ni s'au desființat școli și în locul lor se fac expoziții, ni s'a înăbușit comerțul și viața economică a provinciei și-n schimb s'au creat titluri și măririi pentru satisfacerea ambițiilor celor care la București vorbesc în numele unei Basarabii, pe care n'au dreptul s-o umilească.
Printre reprezentanții obijduitei Basarabii s'au strecurat lupi în piele de oaie care dintru început cu duhul blândeții, apoi jelind de mila unei Basarabii obidite s'au ridicat la locuri de conducere speculându-i azi nevoile ei. Sunt aceia cărora nu le-a curs sudoarea frunții pe ogoarele Basarabiei și n'au crescut între durerile noastre pentru ca să ni le știe și să poată a ni le tămădui.
Banii Țării sunt risipiți pentru toate capriciile celor ce-și iau rolul de conducători. Banii Țării adunați din vânzarea Țolurilor văduvei și samovarul săracului, slujesc drept plată pentru reclama în jurul persoanelor, care, neavând alte merite își trâmbețază numele pentru popularitatea ieftină.
Astăzi însă, cu entuziasmul tinereții noastre și cu dorul nostru de mai bine, îndemnăm pe conducătorii, care au rămas încă credincioși vechiului program, să înviască puterile pentru a scoate cu un minut mai devreme Partidul din mâna profitorilor și oportuniștilor.
Cu dragoste de Țară și credința în spirit democratic al Neamului Nostru, chemăm pe întemeietorii tineretului țăranist din Basarabia să reia firul bunelor călăuziri cu care au întemeiat Organizația. Satele de flăcăi vă așteaptă; vechii membri, care s'au jertfit pentru Partid și care acum sunt înlăturați, ne cheamă. Basarabia uitată de cei cărora li s'a încredințat grija ei, așteaptă zori mai clare. Chiar dacă pentru aceasta va trebui să mai luptăm ani de-a rândul.
Și cu prilejul pretinsului congres, din 3 Septembrie a.c., al celor ce vor să înșele buna credință a tineretului din Basarabia, utilizând administrația și banii Țării pentru organizarea lui, în scop de a crea o oligarhie dictatorială a acestui tineret. Noi, urmați de vechile cadre, credincioșii programului de odinioară și ideologiei celei vechi, ne desolidarizăm de acțiunea celor care utilizează Partidul pentru

Documentul nr. 154

Prefectura Județului Ismail

TABEL

de membrii organizației Garda de Fier de pe raza rurală a județului Ismail, care sunt deținuți, sunt înscriși în Garda de Fier, care au activat ca propagandiști și sub alte forme

Nr.	Numele Și Pronumele	Profesiunea	Domiciliul Comuna	Misiunea ce are în Organizația Garda de Fier
1.	Furtună Profir	agricultor	Erdec Burnp	Șef de Club găsit material de propagandă
2.	Zamfir Dăscălescu	”	Cartal	Candidat pe listă
3.	Teodor Mungiev	”	Împuțita	Idem (internat în spital)
4.	Andrei Colioglu	”	Bolboaca	Cumătru cu Corneliu Zelea Codreanu. Propagandist
5.	Constantin Greceneanu	”	Frecăței	Propagandist identificat
6.	Culea N. Dumitru	Învățător fără post	Anadol	Propagandist identificat de marcă, fiind intelectual

Se certifică de noi exactitatea prezentului tabel

PRETOR
L.Ș. (semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.790

Documentul nr. 152

Prefectura Județului Ismail
Nr. 26
1934 Ianuarie 15

Strict Secret

Domnule Inspector,

În conformitate cu dispozițiunile ordinului telegrafic cifrat Nr. 267-934 al Ministerului de Interne, am onoare a înainta alăturat două tabele nominale și anume:

1. Una tabelă de membrii organizației din „Garda de Fier” de pe raza rurală a județului, care sunt deținuți și nu au activat.

2. Una tabelă de membrii organizației din „Garda de Fier” de pe raza rurală a județului, care sunt deținuți, înscriși în Garda de Fier, care au activat ca propagandiști și sub alte forme.

Pe raza rurală a județului nu sunt deținuți simpatizanți care să fie înscriși și nici nu au activat în organizația „Garda de Fier” și nici deținuți care au activat intens, capabili de acte de violență și de acte teroriste.

În ce privește deținuții pentru teritoriul urban, Chestura Poliției Ismail ne-a raportat că tabelele originale întocmite de Chestură, au fost înaintate direct DVS. cu raportul Nr. 158 din 13 Ianuarie 1934.

PREFECT
L.Ș. (semnătura)

D-sale
Domnului Inspector Regional de Poliție CHIȘINĂU

F.680, inv.1, d.3638, fil.788

Documentul nr. 153

Prefectura Județului Ismail

TABEL

de membrii organizației Garda de Fier de pe raza rurală a
județului Ismail, care sunt deținuți, sunt în Garda de Fier, dar care nu au activat

Nr.	Numele Și Pronumele	Profesiunea	Domiciliul Comuna	Misiunea ce are în Organizația Garda de Fier
1.	Costea Zarâm	agricultor	Cișmichioi	Înscriș în Garda de fier să activeze
2.	Gheorghe Trifan	”	Cășlița-Prut	Înscriș în Garda de fier să activeze
3.	Petre Covalgi	”	Caragaci –V.	Înscriș în Garda de fier să activeze
4.	Neguț Toma	”	Anadol	Înscriș în Garda de fier să activeze

Se certifică de noi exactitatea prezentului tabel

PRETOR
L.Ș. (semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.789

satisfacerea ambițiilor personale și ne exprimăm credința, că tineretul va vedea din timp rățacirea spre care este îndrumat.

Și pentru reândrumarea la vechea calea a cinstei și a democrației, spre salvarea Basarabiei cu credință că cei, care ca și noi văd rățacirea ne vor urma, reînviem în cadrul Organizației tineretului din Basarabia vechea OBȘTE A TINERETULUI MOLDOVENESC.

Trăiască Obștiile Tinerești! Trăiască Adevărata Ideologie Țărănistă!

În numele Obștiilor Tineretului Moldovenesc:
(semnătura) A.D. Belizo

Manifestul, cu mici completări, s’a primit la ședința din 27 August 1933, sub președinția D-lui Senator Creți.

Se va mai publica un adaos de vederi și realizări, ce se plănuiesc în viitorul cel mai apropiat, spre a scoate tineretul din trista situație în care el se află.

F.680, inv.1, d.3637, fil. 94

Documentul nr. 72

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

Avem onoarea a vă raporta spre știință că Iulian Sârbu, membrul Gârzei de Fier din acest oraș, este originar din comuna Vadu Rașcu [corect: Vadul-Rașcov], județul Soroca.

Din cercetările făcute asupra lui s’a stabilit că în anii 1926-1929 pe când era student la Universitatea din Iași, a luat parte la mișcările studențești.

În special a activat în mișcările de dezordine ce au avut loc la Iași, București, Timișoara și Oradea Mare. Deoarece a luat parte la devastarea unei sinagogi din Oradea Mare a fost eliminat din toate universitățile din țară.

Iulian Sârbu se află la Chișinău din anul 1931 când a fost numit secretar la liceul militar.

În anul 1932 a început să activeze în organizația Gărzii de fier, fiind conducător al organizației locale.

Alte informațiune asupra numitului se pot obține de la Prefectura Poliției Capitalei, unde a fost arestat și cercetat în mai multe rânduri.

INSPECTOR REGIONAL
(semnătura)

ȘEFUL SERVICIULUI
(semnătura)

D-SALE
DOMNULUI DIRECTOR GENERAL AL POLIȚIEI BUCUREȘTI

F.680, inv.1, d.3638 , fil. 50

Documentul nr. 73

7 Septembrie 1933

DOMNULE ȘEF,

Suntem informați că tânărul Gheorghe Mișura student la Facultatea de Știință Cernăuți, originar din satul Serbăuți județul Hotin, primește gazeta „Garda Bucovinei”, fără a fi abonat.

În ultima gazetă ce s’a găsit la el și expediată în ziua de 2 Iulie din orașul Rădăuți se vorbește despre adunarea „L.A.N.C.” de la Pașcani.

Vă rugăm să ne comunicați relațiuni.

INSPECTOR REGIONAL
DOMNULUI ȘEF AL POLIȚIEI HOTIN

ȘEFUL SERVICIULUI

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 74

7 Septembrie 1933

NOTĂ INFORMATIVĂ

Nr. 2096 din 2 Septembrie 1933.

Suntem informați: tânărul Gh. Mișura elev la Universitatea de Științe la Cernăuți de fel din satul Serbăuți județul Hotin primește gazeta „Garda Bucovinei”. Numitul nu este abonat și o primește cu toate acestea de două ori pe lună. Ultima gazetă ce s’a găsit la dânsu îi era adresată din orașul Rădăuți pe ziua de 2 Iulie a.c. Gazeta tratează despre adunarea ce a avut loc în Pașcani și greutățile ce au întâmpinat.

Comandatul Centuriei de Asalt No. 70 Hotin are delegațiunea de a organiza „Batalionul de Asalt Ștefan cel Mare” în care scop a ținut și întrunirea din Drepcăuți. Deasemenea a spus că a hotărât să facă întruniri la: Trinca, Lopatnic, Larga și Corjeuți din județul Hotin.

Șeful Serv.Pol.și Comand.
Colonel
Lt.Colonel
Ștampila

Semnat

Semnat

INSPECTOR REG. JUD.CERNĂUȚI

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 151

REGATUL ROMÂNIEI
MINISTERUL D EINTERNE
Insp. Regional de Poliție Chișinău
Chestura Municip. Bălți
Nr. 66
1934 luna Ianuarie ziua 15

Domnule Inspector Regional

Avem onoarea a vă raporta următoarele:

Arestul preventiv local cu adresa Nr. 3831/934, a înaintat procesul verbal Nr. 3830 dimpreună cu un bilet, una carte poștală scrisă și o pârljoală, ca corpuri delict, care i-au fost prezentate de deținutul informator de la camera Nr. 2, Mardarovici Petre, arătând că le-a obținut de la deținuții Smighel Alexei și Bălțeanu Gheorghe, membri ai Gărzi de Fier, deținuți în acel penitenciar.

Din conținutul biletului s’a dovedit că provine de la un anume Costache, prin care orientează pe un deținut cu numele de Ghiță din penitenciar, asupra mișcărilor guvernului liberal, numirea noului Prim-Ministru, D-lui Gh. Tătărescu, arestarea căpitanului legionarilor Gărzii de fier, Corneliu Zelea Codreanu etc.

Din cercetările și investigațiunile făcute s’a constatat că acest Costache este individul Constantin Grabciuc cunoscut hoț de vite, fără nici o profesiune bine stabilită, iar Ghiță, este Gheorghe Bălțeanu.

La cercetări Grabciuc Constantin a recunoscut următoarele:

Este înscris în Garda de Fier încă din anul 1932 de către legionarul Raul Lucrețianu și a avut rolul pentru facerea propagandei, atât în oraș cât și în județ, contra tuturor partidelor politice care sunt jidovite și contra jidanilor și să se formeze un partid creștinesc, iar toți legionarii trebuie să intre în partidul lui Corneliu Zelea Codreanu, că atunci va fi bine.

Arată că propagandă a făcut în comunele Sângerei-Vechi, Sângerei-Noi și la Chișcăreni, cu mașina lui Ifrim Dumitru, conducătorul organizației Gărzi de Fier din orașul și Județul Bălți, al cărui domiciliu îl avea în Iași, însoțit fiind de acesta, Raul Lucrețianu și studentul Șoimu din Iași, cărora le ajuta la răspândirea manifestelor și facerea propagandei, pentru recrutarea noilor adepți.

De către Președintele organizației era plătit cu sume variabile de bani, hrănit și îmbrăcat, astfel că acesta cum este un individ predominat de viciul beției, hoț, apt pentru a comite la orice ocaziuni, acte de teroare, cu scopul numai de a fi recompensat.

Mai recunoaște că scrisoarea despre care am făcut sus mențiuni este scrisă de el propriu, arătându-se în ea intențiunile ce le-a avut și aceasta după cum se constată din alăturatul dosar, pe care îl înaintăm D-v, compus din 11 file.

Cum acest individ întrunește în totul elementele prevăzute în ordinul D-v telegrafic Nr. 252 din 8 Ianuarie a.c., vă rugăm să binevoiți a ordona internarea acestuia în arestul preventiv local. În prezent acest individ se află reținut la Chestură.

CHESTURA
(semnătura)

Șeful Bir. Siguranței
(semnătura)

Domnului Inspector Regional de Poliție Chișinău

F.680, inv.1, d3638, fil.771

ISMAIL

Pentru menținere: Mândroviceanu Nicolae, student; Vețu Vladimir, student; Stognicenco Iosif, fără profesie; Bursuc Nicolae, fără profesie; Apostolov Feodosie, comerciant; Mocanu Dumitru, muncitor; Furtună Profir, agricultor; Zamfir Dăscălescu, agricultor; Mungiev Teodor, agricultor; Colioglu Andrei, agricultor; Greceneanu Constantin, agricultor și Culea N. Dumitru, învățător, fără post.

Pentru eliberare: Dumitrașcu Vasile; Apostolov Constantin; Murgoci Petre; Dumitrașcu Ștefan; Uzun Nicolae; Dumitrașcu Iosif; Manolache Mihail; Ionescu Vasile; Dumitrașcu Ioan; Zghibartev Dumitru; Hoboș Alexandru; Costea Zarâmb; Gheorghe Trifan; Petre Covalgi și Neguță Toma.

CETATEA ALBĂ

Pentru eliberare: Corduneanu Alexandru; Vladău Ioan și Anghelescu Gheorghe. Arestați nu rămân.

HOTIN ȘI ORHEI

Nu sunt arestați.

CHIȘINĂU

Pentru deținere: Sârbu Iulian, 35 ani, ziarist; Florescu Serghei, 34 ani, ziarist; Rusu Gheorghe, 30 ani, inginer; Grigore Ion Filip, 22 ani, student; Rotaru Gheorghe, 54 ani, maior în rezervă; Șfedu Gheorghe, 21 ani, litograf; Chiparis Vasile, 18 ani, pictor; Zubcov Anatolie, 20 ani, șofier; Chirgan Constantin, 21 ani, mecanic; Bonza Gheorghe, 23 ani, vopsitor; Urzanovschi Averchie, 21 ani, tăbăcar; Cula Simion, 21 ani, plugar; Lozovan Iustin, 28 ani, cizmar; Seastru Vavila, fierar, 20 ani; Todirașcu Ioan, 27 ani, plugar; Radion Mantea, 33 ani, muncitor; Buruiană Constantin, 36 ani, servitor.

Pentru eliberare: Cekan Ieremia; Apostol Andrei; Plotnicov Nicolae; Teraiev Teodor; Cojocar Grigore; Lapinschi Leon; Railean Eugen; Cernoboi Victor; Helistovschi Petre; Guțu Boris; Ignatov Alexandru; Feodosiuc Alexei; Moiseev Ioan; Pastuhov Anatolie; Strumbevici Stanislav; Linca Alexandru; Zabolotnii Ion; Dragoman Teodor; Vieru Pantelimon; Tarnavschi Grigore; Roșca Ion; Furnică Vladimir; Oprea Serghei; Nenicu Gh. Nicolae; Nenicu V. Nicolae; Donțov Timofei; Mititelu Andrei; Mahnaci Alexandru; Bucătaru Pavel; Popa Alexandru; Melnic Nistor; Mândrilă Vasile; Simion Filip și Slucov Grigore.

INSPECTOR REGIONAL
(semnătura)
Nr. 774
15 Ianuarie 1934

F.680, inv.1, d.3638, fil. 663-664

Documentul nr. 75

10 Septembrie 1933

DOMNULE INSPECTOR,

Chestura poliției Iași, raportează că din informațiunile ce deține, rezultă că pentru ziua de 15 Octombrie a.c., urmează a avea loc la Iași un congres al tuturor studenților din Moldova, cu delegațiuni de la Universitatea din Cernăuți și Facultățile din Chișinău convocat de către studenții legionari, cu intențiune de a forma o Uniune a Studenților Moldoveni.

La acest congres urmează a se discuta și hotărî, dacă Senatul Universitar poate impune studenților care se înscriu la diferite Facultăți, să dea declarațiuni că nu fac parte și că nu se vor înscrie în nici o organizație politică, sub sancțiunea eliminării din Universitate.

Se va pune în discuție revenirea la pedepsele date de Senatul Universitar în Iunie, cât și problema taxelor și cantinelor.

Rugăm binevoiți a dispune verificarea în cercurile studențești și a comunica rezultaul, binevoind a cunoaște că am luat măsuri de verificare și prin personalul acestui inspectorat și orice noi constatări în această direcțiune le vom comunica și D-vs.

INSPECTOR REGIONAL
ȘEFUL POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ

Semnat
Semnat

DOMNIEI SALE DOMNUL INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 76

20 Septembrie 1933

DOMNULUI INSPECTOR GENERAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

Suntem informați că organizația Garda de Fier în urma măsurii luate de autorități pentru paralizarea acțiunii lor, a hotărât să continue propaganda inițiată sub masca unei propagande culturale prin aranjări de festivități și spectacole.

Aducându-vă la cunoștință cele ce preced, vă rugăm să binevoiți a dispune măsuri pentru urmărirea îndeaproape acestei chestiuni și să ne comunicați constatările făcute.

DIRECTOR GENERAL
ȘEFUL SERVICIULUI

Semnat
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 77

27 Septembrie 1933

Cetatea Albă
No.57386,26/9/933,-ora 11:51

INSPECTORATUL REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU,

Ordinului D-vs. No. 15959 din 25 Septembrie 1933, raportăm că în sectorul acestei Chesturi este cunoscută existența celor trei cuiburi despre care tratează raportul nostru No.3532 din 28 Iunie 1933 și anume cuibul Mihai Viteazul condus de Burzacovschi Dumitru, cuibul Matei Basarab, condus de casierul cuibului anume Balanovschi M. și care încă nu are șef definitiv și al treilea cuib fără denumire condus de Molioan, iar în județ Legiunea de Jandarmi ne arată că în comuna Catzbach sunt doi aderenți, în comuna Frumușică Nouă unul și în comuna Cimișlia un aderent.

O parte din persoanele prevăzute în procesele verbale după care s'a înaintat D-vs. copii cu No.3532 din 28 Iunie 1933, nu au fost găsite la adresele indicate, iar altele ne-au afirmat că nu au nici o cunoștință de faptul că au fost înscrși în organizația Gărzei de Fier, ceea ce ne dovedește că numitul Vladău Ioan a întocmit tabelele cu cuiburi cu persoane fictive.

Atât în oraș cât și în județ nu se desfășoară nici o activitate de către numita organizație a Gărzei de Fier, iar o parte din foștii aderenți ai principiilor Gărzei de Fier au aderat la naționaliști socialiști.

Din cercetările făcute până în prezent rezultă că această organizație este la începutul formării și nu are în sectorul nostru înființate plutoane, secții.

Împreună cu Legiunea de Jandarmi s'au luat măsuri pentru supravegherea acestei mișcări și identificarea persoanelor ce eventual ar face parte din suscitata organizație, iar de rezultat la timp se va raporta.

CHESTOR

Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 78

29 Septembrie 1933

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL,

La adresa D-vs. No.32 din 29 Septembrie 1933, avem onoarea a vă comunica mai jos informațiuni asupra D-lui Inspector Regional Zootehnic Mihail Brașoveanu, președintele Comitetului Provizor Regional Anti-Fascist din Basarabia, precum și a membrilor ce compun acel comitet, extrase din dosarele vechi ale aceluși inspector.

D. Mihail Brașoveanu, originar din județul Ismail a ocupat înainte de război funcțiunea de medic veterinar în districtul Odesa. În anul 1917, în timpul revoluției a fost numit membru unei comisii trimise de Kerenschi la Iași pentru cumpărarea de vite necesare armatei ruse, și din cauza abuzurilor făcute și-a făcut o avere considerabilă.

La începutul mișcării bolșevice, Mihail Brașoveanu a fost membru în Rumcerod, iar după aceea a fost numit de către Troțchi în funcțiunea de Comisar al afacerilor străine cu care ocazie a lucrat împreună cu Doctorul Racovschi.

Documentul nr. 150

URGENT

DOMNULE DIRECTOR GENERAL

Avem onoarea a vă înainta mai jos, pe județe, un tablou de legionarii pe care noi deacord cu D-nii Prefecți de județe au hotărât că trebuie să rămâie arestați, precum și un tablou de legionarii pentru care D-nii Prefecți și-au dat avizul că pot fi puși în libertate:

TIGHINA

Vor fi menținuți: Becalov Petre, de 37 ani, electrician; Cucuveică Ioan, de 26 ani, contabil în comuna Cobusca Nouă, șeful organizației Garda de Fier din județul Tighina; Colțov Nicolae, de 21 ani, muzicant; Ghipețchi Leonid, 21 ani, student și Parcanschi Leonid, 21 ani, frizer.

Pentru eliberare sunt: Cojocar Radu, student; Cunev Boris, student; Arhip Gheorghe, elev Școala Militară Bacău; Ghilas Silvestru, învățător; Florescu Marius; Prusacov Nicolae, avocat; Păslaru Nicolae; Sinevici Dumitru; Rotaru Trifan; Budei Alexandru; Neagu Eugen, student; Dumitriu Lucreția, studentă; Balaban Valentina, studentă; Macarenco Nicolae, ajutor de șofier; Taradă Nicolae, învățător; Popescu Ioan, gardian penitenciarul Tighina; Dobrovolschi Pantelimon; Platon Gheorghe; Taracilă Nicolae; Platon Pavel; Rughinov Serghei; Lapis Vasile.

BĂLȚI

Pentru menținere sunt: Preotul Emilian Cucuetu, 28 ani, comuna Mihăileni; Preotul Leonid Miron, 36 ani, comuna Valea Mare; Nazarie Gavrilov; Merinciuc Teodor; Trunov Anatolie; Bălțeanu Gheorghe, 20 ani, contabil; Tarnavski Vasile, 18 ani, student; Bârcă Vasile, 20 ani, șofier; Smighel Alexei, 29 ani, muncitor; Știrbu Alexandru, 17 ani, funcționar comercial; Ursache Gheorghe, 19 ani, agricultor.

Pentru eliberare: Ștefan Tomuz; Bericov Victor, student; Golovei Toma, elev; Țintilă Constantin; Frunză Vera; Radu Irina; Munteanu Timofei; Matcovschi Ioan; Vladimir Hotăreanu; Vasile Rădașcu; Andrei Statnic; Andrei Belinciuc; Ioan Malivanciuc; Ioan Schițco; Haralambie Grușco; Vasile Scripnicu; Vasile Tuscoman și Grabciuc Constantin.

CAHUL

Pentru menținere în arest: Teodor Lungu, 27 ani, învățător; Nicolae Focșa, învățător; Mihail Alexeev, 23 ani, avocat stagiar; Nicolae Tomăilă, 20 ani, student; Nistor Alexandru, 21 ani, plugar și Iacom Vasile, 24 ani, absolvent de liceu.

Pentru eliberare: Beda Mihail; Constantin Grigoraș; Gheroghe Antohi și Dragomir Pavel, student.

SOROCA

Pentru menținere în arest: Nagrineac Mihail, student și agent la Percepția Dondoșani; Ioan Lepa, învățător și Toamnă Teodor, plugar.

COSTEA GHEORGHE – etate 23-24 ani, student științe naturale București, anul II, statura potrivită, șaten, față negricioasă, păr șaten, fără mustață, îmbrăcat cu haine vechi, palton negru, bocanci și jambiere, vorbește răgușit, bolnăvicios, atins de tuberculoză.

Numitul se poate găsi împreună cu un altul, la vreuna din adresele indicate.

Întrucât susnumiții au dispărut toți odată, nu este exclusă posibilitatea de a se găsi toți la un loc.

F.680, inv.1, d.3638, fil.875-876

Documentul nr. 149

REGATUL ROMÂNIEI
MINISTERUL DE INTERNE
Inspect. Regional de Poliție Chișinău
Chestura Municip. Bălți
Nr. 59
1934 luna Ianuarie ziua 15

Domnule Inspector Regional,

Urmare raportului nostru Nr. 43 din 12 Ianuarie 1932.

Avem onoarea a raporta spre știința D-v următoarele:

Legiunea jandarmi Bălți, a înaintat acestui serviciu pe individul Vladimir Hotăreanu, din comuna Zăzulenii Noi acest județ ca unul ce era bănuț că face parte din Garda de Fier și la domiciliul căruia s'a găsit o cutie cu praf de pușcă, declarând la cercetări că a fost însărcinat ca în ziua de 18 Decembrie 1933, în timpul alegerilor să pună praful la postul de jandarmi din comuna Pârlița, pentru a provoca o panică printre locuitorii votanți, în timpul când vor fi în cale de vot, după care legionarii să se dedea la dezordine.

Cercetările au fost completate de acest serviciu, după care actele cu individul s'au înapoiat legiunei de Jandarmi, pentru a fi audiați Vasile Rădașcu, Vasile Dripniciuc, Niculae Belenciuc, Andrei Statnic, Ion Malivanciuc, Ion Schițco și Haralambie Grușco, toți din comuna Zăzulenii-Noi, complice cu Vldimir Hotăreanu.

Din actele dresate de jandarmi la fața locului, s'a stabilit că acești indivizi nu fac parte din Garda de Fier, după cum a declarat Vladimir Hotăreanu, ci din L.A.N.C. și în consecință, declarațiunea acestuia este neserioasă, în totul nefondată, făcând impresia că acest individ este insuficient dezvoltat cerebral, făcând impresia a unui zăpăcit și semi-idiot.

În urma celor stabilite persoanele sus vizate, au fost puse în libertate, semnalându-se Legiunei Jandarmi Bălți, pentru supraveghere.

CHESTOR
L.Ș. (semnătura)

Șeful Bir. Siguranței
(semnătura)

Domnului Inspector Regional de Poliție Chișinău.

F.680, inv.1, d.3638, fil.749

Alexandru Iaroșevici, membru în Comitetul Provizor Regional Anti-Fascist din Basarabia, student agronom, este fiul lui Andrei Iaroșevici, care a fost primar al Odesei și membru principal în "Comitetul Salvarea Basarabiei" și omul de legătură cu Comitetul Bolșevic din Odesa.

Baranschi Stanislav, membru în Comitetul Provizor Regional Anti-Fascist, muncitor metalurgist, este cunoscut de noi ce activează în mișcarea comunistă.

Gofman Mordhai a fost arestat în Ianuarie 1929 pentru că făcea parte din Blocul Municitoresc Țărănesc, care a activat după pricipiile comuniste, și care în prezent este dizolvat.

Concomitent cu crearea Comitetului Provizor Regional Anti-Fascist din Basarabia de sub preșidenția D-l Mihail Brașoveanu, Partidul Comunist din România a dat dispozițiuni tuturor nucleelor ca să înceapă de îndată organizarea de comitete anti-fasciste, și înscrierea de muncitori în aceste comitete. Scopul grupării muncitorilor în jurul comitetelor anti-fasciste este de a provoca dezordine.

INSPECTOR REGIONAL
Ștampila

ȘEFUL SERVICIULUI

D- SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL VETERINAR C.ȚÂNȚĂREANU, DELEGAT AL
MINISTERULUI DE AGRICULTURĂ BUCUREȘTI

ANRM F.680, INV.1, d.3641

Documentul nr. 79

30 Septembrie 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La ordinile D-vs No. 15791 din 21 Septembrie a.c.,și No. 15792 din 22 Septembrie a.c., avem onoarea a raporta că în sectorul nostru nu am avut nici un caz de trimitere în judecată a membrilor organizației Garda de Fier, ca infractori la legea pentru reprimarea unor infracțiuni contra liniștei publice.

1. Am avut însă două cazuri privitor pe membrii L.A.N.C., cărora li s'a deschis acțiune publică pentru faptul de contravenție la lege pentru reprimarea unor infracțiuni contra liniștei publice și anume: Anexăm copie după ședința penală No. 2332/933 a Tribunalului Lăpușna Secția I-a de achitare a studentului Cocârla Sergiu de la Facultatea Politehnică din Timișoara, pentru faptul de port ilegal de insignă svastică.

2. Studentului Popescu Timofei la Facultatea de Teologie Chișinău i s'a deschis acțiune publică tot pentru faptul de port ilegal de insigne, afacerii ce face obiectul dosarului No. 2418/933, președinte Tribunalului Lăpușna, cu termen de judecata la 20 Noiembrie 1933.

Alte cazuri în sectorul nostru nu am avut.

CHESTOR
Ștampila
Secretar

Semnat

Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE AL BASARABIEI.

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 80

1 Octombrie 1933

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE,

Avem onoarea a vă înainta, în copie, raportul No. 21248/933 al Inspectoratului Regional de Poliție Cluj, referitor la trimiterea la Paris de către partidul comunist a unui număr de mai mulți tineri, pentru a participa la congresul Anti-Fascist, ce va avea loc în cursul lunii Octombrie a.c., de cuprinsul căruia vă rugăm să binevoiți a lua cunoștințe și a dispune măsurile cuvenite.

DIRECTOR GENERAL
ȘEFUL SERVICIULUI

Semnat
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3641

Documentul nr. 81

COPIE

De pe raportul No.21248/933 al Inspectoratului Regional de Poliție Cluj.

Avem onoarea a raporta, că din informațiile ce posedăm și care sunt în curs de verificare centrala partidului comunist clandestin va trimite la Paris un număr de 15 tineri pentru a participa la congresul antifascist ce se va ține în cursul lunii Octombrie a.c.

Ca urmare acestui congres social-democrației intenționează să facă o demonstrație la data de 8 Noiembrie cor., zi pe care o vor denumi sărbătoarea antifascistă. Cu această ocazie comuniștii vor răspândi manifeste antirăzboinice, pentru a crea atmosferă favorabilă ideologiei lor.

Am luat măsuri pentru supravegherea acestor acțiuni și identificarea acelor comuniști ce eventual vor pleca din regiune noastră, iar la timp vom raporta orice constatare.

Cluj, la 11 Septembrie 1933

INSPECTOR REGIONAL
(ss) Medrea

p. Conformitate Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3641

Documentul nr. 146

Copie

Vă invităm să ne comunicați telegrafic numele membrilor corpului didactic de toate gradele, învățători, profesori secundari titulari sau suplinitori, profesori de universitate, preoți și funcționari de Stat, Județ, Comună care fac parte din Garda de Fier Stop.

Această chestiune să fie absolut exactă Stop.

Acei care fiind membrii ai Gărzi de Fier s'au dat la acte de violență și au militat în chip deosebit, îi veți menționa special Stop.

Ministru de Interne
(ss) Victor Iamandi

N. 182/934

15.I.934

L.Ș. Pentru conformitate (semnătura)

Prefectura jud. Lăpușna către Inspectoratul Regional de Poliție Chișinău

F.680, inv.1, d.3638, fil.681

Documentul nr. 148

15 Ianuarie 1934

NOTA

TOCU PETRE student Academia Comercială București, anul III, statura înaltă, etate 25-26 ani, siluetă și figură distinse, simpatic, mai mult slab, șaten închis, nasul concav, mustața șatenă închisă, îmbrăcat corect, palton negru cu gaică la spate, haina bleumarine în dungă, poartă guler tare, căciula neagră de lucru, pantofi negri cu șoșoni.

Numitul poate fi găsit la următoarele adrese: În București la SPIRIDON HAGIU, B-dul Ferdinand Vechi N.109; la Ploiești, MARIA GEORGESCU, str. Eliade Rădulescu Nr.2; la Leova – CONSTANTIN GHEORGHIU, funcționar C.F.R. str. Anton Cincu Nr. 22

IOACHIM MARIN – student științele de stat București, etate 25-26 ani, statura înaltă, mustața subțire, cu perciuni ascuțite, fața lungăreață negricioasă, părul negru, pieptănat cu cărare, îmbrăcat cu palton negru, pălărie neagră cu borul mare, haină neagră cu pantaloni reiați, cu pantofi negri.

Numitul poate fi găsit la următoarele adrese: în comuna Adam județul Tutova, la ION GATA, secretarul comunei și la CONSTANTIN GHEORGHIU plugar, la Bârlad la NICU VELICU, str. M. Viteazu, la București la sora FRANGOPOL, spitalul Filantropia I.O.V.; la Tighina la PETRE BURGHELEA, plutonier major la Cercul de Recrutare.

OVIDIU CONSTANTINESCU - etate 23-24 ani, statură mică, figură simpatică negricioasă, corpulent, părul negru peste cap, perciuni la urechi, îmbrăcat haină neagră, palton bleumarine, plărie neagră, format mic, pantofi negri.

Numitul poate fi găsit la următoarele adrese: în București la capitanul VALERIAN IONESCU, str. Agricultori; TROCEANU la Ministerul Armatei.

Documentul nr. 145

CONFIDENȚIAL

REGATUL ROMANIEI
POLIȚIE ORHEI
Nr. 893
1934 luna Ianuarie ziua 13

DOMNULUI INSPECTOR,

În referire la ordinul Dvs. telegrafic cifrat Nr. 6060/934, avem onoarea a raporta următoarele:

Starea de spirit în rândurile populației de toate categoriile sociale se prezintă după cum urmează:

a) În rândurile tuturor intelectualilor se continue și în prezent să se citească în fața fiecăruia regretul și tristețea în urma odiosului atentat contra fostului Prim Președinte al Consiliului de Miniștri Ioan Gh. Duca.

b) În rândurile claselor muncitorești nu se observă nici o mișcare însă majoritatea acestora susțin că acțiunea teroristă desfășurată de extrema dreapta în timpurile de față este cea mai periculoasă și care nu poate să ne aducă nici un bine.

c) În rândurile populației rurale de asemenea nu se observă nici o mișcare, iar oameni serioși și gospodari susțin că ar fi bine să se ia cele mai severe măsuri contra extremelor de stânga și dreapta și aceasta fie chiar prin introducerea stărei de asediu, nu pe regiuni ci în întreaga țară.

Parte din aceștia, adică persoane mai de vază și gospodari în ultimul timp văzând odiosul atentat au făcut cereri și s'au retras din gruparea politică al L.A.N.C.

d) Nu astfel se prezintă situația în rândurile tineretului studios întrucât aici ideile sunt împărțite.

Parte din tineretul studios care sunt îngrupați în partidele de ordine condamă gestul acestor teroriști și sfidează acțiunea desfășurată de ei și aceștia formează majoritatea în timpul de față, însă foarte puțini din acest tineret care simpatizează întrucâtva organizațiile extremiste de dreapta susțin diferite cauze și anume:

1. Că Primul Ministru Ioan Duca a fost asasinat mișelește, că pe lângă că făcea parte din Asociația lojelor francmasonice, hotărâse ca după venirea sa la putere să aducă în țară la noi un număr de 150 familii evrei din Germania.

2. Că Dl Prim Ministru Ioan Duca ar avea depuși de către evrei în Anglia și Franța la diferite bănci străine suma de 25 miliarde lei și altele.

Ordinul DVS Nr. 31 se execută cu strictețe și se caută pe orice cale a se identifica atât în oraș cât și în județ agitatorii din a doua și a treia linie ce fac parte din organizațiile extremiste de dreapta, care sunt la timp semnalati organelor de jandarmerie pentru a fi ținuti îndeaproape și strictă supraveghere.

Tineretul studios ce simpatizează organizația extremistă de dreapta precum și alte persoane din această categorie ce se află stabiliți în raza acestui serviciu, întrucât nu sunt înregimentați și formați în aceste organizații, nu sunt capabili de acte de teroare și încercare de atentate contra persoanelor marcante sau instituțiilor publice.

ȘEFUL POLIȚIEI
L.Ș. (semnătura)

ȘEFUL BIR. DE SIGURANȚĂ,
(semnătura)

D-Sale
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

F.680, inv.1, d.3638, fil.722

Documentul nr. 82

4 Octombrie 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La adresa D-vs. No. 21117 din 19 Septembrie a.c., avem onoarea a vă comunica că până în prezent nu s'a putut căpăta nici o informațiune relativ la congresul studenților din Moldova ce urmează să aibă loc în ziua de 15 Octombrie a.c., la Iași, deoarece majoritatea studenților sunt răspândiți în provincie și urmează să sosească în localitate după 9 octombrie când se deschid cursurile.

După venirea studenților vom verifica informația și vom comunica rezultatul.

INSPECTOR REGIONAL
ȘEFUL SERVICIULUI

Semnat
Semnat

D-SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE IAȘI

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 83

16 Octombrie 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Avem onoarea a vă raporta următoarele:

De către "Garda de Fier" Legiunea "Arhanghelul Mihail", Gruparea Corneliu Zelea Codreanu, din localitate din ziua 13 Octombrie a.c., în str. Sf. Andrei No. 80 proprietatea numitului Mihalache Teodor, s'a închiriat două camere.

Această grupare astăzi au sfințit localul aducând Sf. Icoană de la Mitropolie.

Serviciul religios a început la orele 12, și s'a oficiat de către Protoiereul Eremia Cecan.

La această adunare au luat parte un număr de 26 membrii ai Gărzi de Fier și aproximativ 30-40 femei și copii de prin mahală, ce se găseau în stradă, identificați persoanele din grupare s'a constatat următoarele:

- 1) Sârbu Iulian, șeful grupului,
 - 2) Studentul Tudorache Gheorghe de la Facultatea de Teologie,
 - 3) Hartman Constantin,
 - 4) Peticar Emilian,
 - 5) Olaru Constantin,
 - 6) Popovici Ioan,
 - 7) Frija Viorel,
 - 8) Popescu Constantin,
 - 9) Nătescu,
- toți studenți la Facultatea de Teologie.

Studentul Popescu Constantin este venit în localitate de la universitatea de la București, iar Nițescu de la Universitatea din Cernăuți și înscriși la Facultatea din localitate.

10) Serghei Florescu, fost comisar ajutor și în prezent funcționar la Societatea „Astrama Română” din localitate,

11) Astrahanțev Petre, domiciliat pe strada Sf. Andrei No. 67, funcționar la Soc. Ocrotire Animalelor și Astra.

- 12) Apostol Andrei elev în cl. 3. a școlii No. 1. Industrială de Ucenici,
13) Apostol Ion domiciliat pe strada Dragoș Vodă, funcționar la ziarul „Basarabia”,
14) Svedu Gheorghe, cizmar, domiciliat pe str. Armeana colț cu Brătianu,
15) Simionov, S., croitor, Valea Ghicescu str. No. 68, No.64,
16) Lozovanu Iustin, cizmar, str. Brosteanu,
17) Raileanu, muncitor, mahalaua Sf. Vineri,
18) Dinicu Neculai, agricultor comuna Teleșeni jud. Orhei,
19) Samoila Anton, agricultor comuna Cojușna jud. Lăpușna,
20) Minicu Tudose, agricultor comuna Trușeni,
21) Lenicu Neculai, agricultor comuna Ulmu,
22) Cula Simion, agricultor comuna Bălceana,
23) Munteanu Serghei, agricultor comuna Ulmu,
24) Popescu Gheorghe, învățător comuna Streșeni,
25) Colev Trofim, fără profesie, comuna Sireți jud. Lăpușna,
26) Teodosiu Alexiu, boiangiu, str. Nistrului No.9 și
27) Uzanovschi fără ocupație str.Dragoș Vodă No. 19,

dintre care un număr de 7 purtau cămăși verzi cu cravate negre pe sub alte îmbrăcăminte. Sârbu Iulian avea centura pe lângă cămașa verde, cravata neagră, purta centura cu diagonală iar pe piept pe stânga o stea încadrată de un fir galben în formă de litera „V” iar pe deasupra o haină neagră.

Studentul Astrahanțev Petre, pe lângă cămașa verde la cravata neagră, purta o cruce mică verde, care reprezenta că este membrul de conducere a 1000 persoane și ca șef al sectorului grupării, restul aveau cămeși verzi cu patru stele la gât.

Serviciul religios s’a terminat la orele 13.30. După care Sfânta Icoană și Protoiereul Cecan au părăsit localul rămânând numai membrii grupării după care s’a început cuvântările.

Iulian Sârbu a arătat că localul este un cuib de adunare spre a le servi de activitate. Le-a recomandat gardiștilor disciplina și să lupte cu cinste și dreptate arătând că partidele politice nu folosesc neamului și că ei urmează ca prin luptă ce o duc să salveze țara din mâna jidanilor.

Studentul Tudorache a reamintit să respecte poruncile căpitanului Codreanu să se unească cu toții pentru că prin lupta sfântă să poată reuși salvarea țării din mâna asupriților.

Serghei Florescu, arată însemnătatea acelei case unde a sfințit locul care le va servi pentru îndrumare și le recomandă a nu se da înapoi de la lupta ce a început pentru a înfrânge jidovimea și politicianii ce distrug țara. Mai arată și recomandă legionarilor să nu se intimideze că poliția asistă la sfințirea acestei case, căci așa se petrece în toate statele civilizate și că cei care vor abuza le va trece pe carte neagră. Apoi legionarii au jurat să respecte dispozițiunile primite de la centru. După depunerea jurământului au intonat Imnul Regal și alte cântece patriotice.

Localul fiind mic și întunecos, legionarii au ieșit în fața localului și s’au fotografiat. La orele 14.15. S’au împrăștiat în liniște.

CHESTOR
Ștampila
Secretar

Semnat

Semnat

DOMNIE SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL AL POLIȚIEI BASARABIEI

ANRM F.680, INV.1, d.3640

În ce privește starea de spirit a membrilor Gărzii de Fier, nu se observă printre simpatizanții localnici nici o mișcare pentru o eventuală acțiune de organizare sau punere la cale de acte teroriste. De altfel organizația Gărzi de Fier din orașul Bălți este slabă.

Conducătorii lor și cei care ar fi putut să fie capabili de acte de teroare, sunt originari din Iași unde posibil sunt deținuți și anume.

1. Ifrim Dumitru, Președintele organizației județului Bălți; 2. Constantin Petrovici, student, conducător efectiv al organizației Bălți; 3. Raul Lucrețianu, din Constanța; 4. Totu Nicolae, student din Iași, care anii trecuți a împușcat pe un tânăr evreu la Cernăuți; 5. Tașcă; 6. Rățoiu; 7. Arnăutu; 8. Ceban; 9. Dumitriu și alți toți studenți din Iași, organizatori de cuiburi și propagandiști de seamă.

Legiunea jandarmi Bălți, ne-a comunicat telefonic, că în județ starea de spirit este complet liniștită și că nu are membri din Garda de Fier, care să fie capabili de acte de teroare.

L.Ș. Chestura (semnătura)

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

F.680, inv.1, d.3638, fil.1009

Documentul nr. 144

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE AL BASARABIEI

Astăzi la 13.1.1934, orele 12.45, a cerut și am ordonat audiență Doamnei Maior rezervă Rotaru Gheorghe, domiciliat în Chișinău, str. Ștefan cel Mare nr. 145, soțul ei fost în serviciul activ la Comandamentul meu, până la data eșirei sale la pensie (1931).

Obiectul audienței a fost plângerea citatei Doamne că soțul său este deținut de mai mult de o săptămână la închisoarea centrală; că în acest timp a avut cu el numai o scurtă întrevedere în care n’a avut timp să-și precizeze mijloacele de trai și că drepturile penale ale soțului său nu le-a încasat de multă vreme și că fără prezența soțului său nici posibilitatea de încasare pentru viitor nu are.

Ca atare, nu știe ce să mai facă, mai cu seamă că este și grav suferind de coră.

Pe deoparte, această suferință, și pe de alta că pe tot timpul serviciului, a fost un ofițer corect, m-a dterminat să-i înmănez Doamnei imediat suma de lei 1000 (una mie) spre a-i înlesni un mijloc provizoriu de trai și de căutarea sănătății, iar pe de altă parte să vină ofițerul meu adjutant la Dvs., spre a limpezi situația și preciza condițiunile care a determinat detențiunea.

Cum lămuririle care le-am primit sunt incomplete dar în tot cazul duce la prelungirea detențiunei:

Vă rog să binevoiți a dispune ca prin întrevederea soților în prezența Dvs., să se asigure soției din partea soțului primirea drepturilor de pensie arătate întârziate și alte eventuale mijloace de trai.

Deleg pe Dl.Lt.Colonel Dumitru Ioan de la acest Comandament, pentru eventuala nevoe de satisfăcut din partea acestui Comandament.

COMANDANTUL CORPULUI 3 ARMATĂ

General de Divizie, (semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.804

Legiunea cu adresa Nr. 160, din 5 Ianuarie a.c., înaintează actele dresate contra lui Ștefan Tomuz, din Mihăileni și din cercetările făcute rezultă că acesta sub masca că face parte din partidul Uniunea Agrară, este un propagandist de seamă, reclamagiu, jelbar contra autorităților comunale și contra învățământului, având caracter revoluționar, fiind o persoană dubioasă și nutrinde sentimente comuniste.

La domiciliul lui s’au găsit două manifeste ale Partidului L.A.N.C., unul al Partidului Național-Socialist, o înștiințare a Partidului L.A.N.C., un manifest, intitulat „Plugarule, săteanule, agricultorule”, două manifeste Garda Basarabiei, un manifest frați Creștini din județul Bălți și un manifest „Gospodari, Creștini și Tovarăși de luptă din orașul și Județul Bălți”.

Legiunea cu adresa Nr. 222 din 5 Ianuarie a.c., înaintează actele dresate contra individului Teodor Melniciuc din comuna Strâmba, la domiciliul căruia s’au găsit 7 broșuri intitulate „Marșul și Cîntece Legionare Nr. 21”, cinci ziare „Glasul Moldovei”, un proces verbal, dresat pentru constituirea Cuibului denumit „Mihail Viteazul” al cărui șef era, una scrisoare scrisă de legionarul Vasile Tarnovschi din Bălți, precum și un număr de 17 tablouri cu fotografii, ale lui Corneliu Zelea Codreanu.

Legiunea cu adresa Nr. 128 din 6 Ianuarie a.c., înaintează actele dresate contra lui Trunov din comuna Ungheni, la domiciliul căruia s’au găsit ziarele Pământul strămoșesc, Garda Moldovei, Garda de Fier și broșura „Jidovi Demascați”.

Binevoind vă rugăm a cunoaște că urmărim îndeaproape pe ceilalți membri din această organizație și orice constatări vom face în această privință, se va raporta D-v la timp.

CHESTOR
(semnătura)

Șeful Bir. Siguranței

Domnului Inspector Regional de Poliție Chișinău

F. 680, inv.1, d.3638, fil.668-669

Documentul nr. 143

MINISTERUL DE INTERNE
Inspect. Regional de Poliție Chișinău
Chestura Municip. Bălți
Nr. 57
1934 Ianuarie ziua 12

Domnule Inspector Regional,

La ordinul D-v nr. 31 din 2 Ianuarie 1934, repetat cu ordinul telegrafic Nr. 606 din 12 Ianuarie a.c., avem onoarea a vă raporta că starea de spirit a populației, cu ultimele evenimente este liniștită.

Mai ales populațiunea minoritară-evreică, a fost foarte îngrijorată în urma asasinării Primului Ministru I.G. Duca, însă în prezent s’a calmat și este satisfăcută de alegerea Domnului Tătărescu G., ca Prim-Ministru al țării care în declarația sa a promis că va continua programul început de răposatul I.G. Duca și că va stârpi curente extremiste de dreapta.

Starea de spirit a meseriașilor de toate breslele este bună și nu se observă că simpatizează cu Garda de Fier.

Opinia publică locală are speranță că actualul guvern va îmbunătăți starea economică a țării.

Documentul nr. 84

29 Octombrie 1933

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL,

La ordinul No.17.711 din 24 Octombrie 1933.

Urmare raport. No. 807 din 23 Octombrie a.c., avem onoarea a raporta că Chestura Poliției Iași cu adresa No. 22444/933, ne face cunoscut că Constantin Petrovici este student la drept la Universitatea din Iași, fost șef al tipografiei Gărzi de Fier din Iași.

A fost dat judecății pentru port ilegal de uniformă și insultă adusă D-lui Vasile Botez, șeful Biroului de Siguranță în timpul unor cercetări, pentru care fapt a fost condamnat la 15 zile închisoare cu drept de apel.

Mai este un înfocat propagandist al Gărzi de Fier, activând intens în sus zisă organizație.

CHESTOR
Ștampila
Șeful Bir. Siguranței

Semnat

Semnat

DOMNIE SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 85

31 Octombrie 1933

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

În reFierire la raportul D-vs. No.16884 din 10 Octombrie a.c., avem onoarea a vă ruga să binevoiți a ne înainta copii de pe hotărârea justiției asupra tinerilor Teodor Brico și Petre Teodorencu.

DIRECTOR GENERAL
ȘEFUL SERVICIULUI

Semnat
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 86

2 Noiembrie 1933

DOMNULE PROCUROR GENERAL,

La adresa D-vs. No. 6434 din 17 August a.c., avem onoarea a vă comunica că școala de Cadre a organizației Garda de Fier din localitate este condusă de Astrahanțev Petre, membru în gardă și șef de grupuri legionare. La această școală sunt obligați a lua parte toți șefii de cuiburi în fiecare marți seara, cu care ocazie li se predă instrucțiuni asupra modului cum trebuie să recruteze membri în cuib, precum și alte instrucțiuni și ordine date de centru în vederea propagandei.

Sediul acestei școli de cadre este în str. Sf. Andrei No. 80, unde este și sediul organizației Garda de Fier.

Totodată avem onoarea a vă înainta broșura „Cărticica Șefului de Cuib”, cu rugămintea că după ce veți fi citit-o să dispuneți să ne fie înapoiată, deoarece nu posedăm decât un singur exemplar.

INSPECTOR GENERAL
ȘEFUL SERVICIULUI

Semnat
Semnat

DOMNIEI SALE DOMNULUI PROCUROR GENERAL AL CURTEI DE APEL CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 87

3 Noiembrie 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Urmarea raportului No. 32958 din 27 Octombrie -933. Avem onoarea a raporta că studentul Petrovici Constantin în seara zilei de 30 Octombrie a.c., la orele 6:30 a plecat cu trenul în direcția Iași. S'a semnalat Chesturii Iași.

CHESTOR
Ștampila
Șeful Bir. Siguranței

Semnat
Semnat

DOMNIE SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul 142

CHESTURA DE POLIȚIE

1934 Ianuarie 12

Domnule Inspector Regional,

Urmare telegramei noastre Nr. 38 și a Prefecturei Județului Bălți Nr. 389 din 11 Ianuarie a.c., precum și drept rezultat al ordinului telegrafic Nr. 252 din 8 Ianuarie a.c., avem onoarea a vă raporta următoarele:

Cu ocaziunea dizolvării Gărzei de Fier la sediul acestei organizații s'a găsit mai multă literatură, manifeste, liste de subscripție, chitanțe pentru plata cotizațiilor etc., și care dosar a fost înaintat onor. Direcțiunei G-le a Poliției, cu raportul nostru Nr. 37613 din 24 Decembrie 1933, iar al doilea dosar a fost înaintat D-v cu raportul Nr. 1037 din 31 Decembrie 1933, în care era specificat de asemenea toată literatura organizației ce a fost găsită la casa studentului C. Petrovici, cu domiciliul provizoriu în Bălți, cunoscut organizator al orașului și județului Bălți.

Activitatea acestei organizațiuni până la dizolvare, a fost desfășurată de șefii de cuib și agenții propagandiști de seamă, care au recrutat elemente din diFierite straturi sociale, cărora le dezvoltă programul organizației și în ședințele ce le țineau arătau modul de luptă contra tuturor partidelor politice, pe care îi și criticau pentru incorectitudinile comise și jefuirea banului public pe timpul guvernării.

Șefii de cuiburi și agenții propagandiști ai acestei organizații ce în prezent sunt depuși în arestul preven-local, ne-au dat declarațiuni care s'au consemnat de noi în procesul verbal dresat în ziua de 9 Ianuarie a.c. în unire cu Directorul închisoarei și care acte se anexează la prezentul raport, dimpreună și cu un al doilea proces-verbal, dresat în ziua de 10 Ianuarie a.c. în care se arată literatura găsită la sediul Gărzei de Fier a celor din oraș, iar în ceea ce privește activitatea celor din județ, precum și materialul ce s'a găsit asupra lor se specifică mai jos după cum urmează:

Legiunea jandarmi Bălți, cu adresa Nr. 8 din 3 Ianuarie 1934, înaintează actele dresate contra preotului Emilian Cucuietu din Comuna Mihăileni, care s'a făcut vinovat prin faptul că în ziua de 31 Decembrie 1933, după slujba ce a oficiat în biserică a ținut o predică în care a scos în evidență că studenții Gărzei de Fier, au împușcat pe defunctul Prim-Ministru I.G. Duca, fiindcă a desființat această organizație și că au arestat pe studenți, precum și pe alți membri ai Gărzei de Fier, stabilindu-se în același timp că este un membru de vază în această organizație și pentru care fapt Parchetul local i-a deschis acțiune publică la Tribunalul Bălți, prin rechizitorul introductiv Nr. 209 din 6 Ianuarie 1934, pentru delictul prevăzut și pedepsit de art. 167 cod penal și art. 9 legea liniștii publice.

Legiunea cu adresa Nr. 110 din 4 Ianuarie a.c., înaintează actele dresate contra lui Victor Bericov, din comuna Mihăileni, din care rezultă că la domiciliul său s'a găsit un proces-formular pentru constituirea unor cuiburi ale Gărzei de Fier, trei manifeste a lui Corneliu Zelea Codreanu, prin care să dă semnal pentru începerea luptei și două reviste Pământul Strămoșesc.

Legiunea cu adresa Nr. 159 din 5 Ianuarie a.c. înaintează actele dresate contra numiților Leonid Miron, Preot și Nazarie Gavrilov, din comuna Valea Mare, a căror activitate ce au desfășurat în județ, se cunoaște nu numai de postul de jandarmi al comunei respective, cât și de Legiunea jandarmi, de competența căruia este. Parchetul local i-a deschis preotului acțiune publică, după cum se constată din adresa Parchetului Bălți, Nr. 422 din 10 ianuarie a.c., anexată în copie la prezentul raport.

Documentul nr. 141

Prefectura Județului Ismail

TABLOU

De numele membrilor din organizația Garzei de Fier din raza Chesturei și Legiunei de Jandarmi Ismail care sunt arestați și care pot fi eliberați, ei nereprezentând pericol pentru siguranța de Stat

Numele și Pronumele	Profesiunea	Localitatea
Dumitrașcu Vasile	muncitor	Reni
Apostolov Constantin	Funcț. comercial	”
Furgoci Petre	muncitor	”
Dumitrașcu Ștefan	”	”
Guzun Nicolae	”	”
Dumitrașcu Iosif	”	”
Manolache Mihail	Lăcătuș	”
Ionescu Vasile	Avocat	”
Dumitrașcu Ion	Muncitor	”
Egibarțev Dumitru	Funcț. comercial	Bolgrad
Boboș Alexandru	comerciant	Vîlcov
Costea Zarîm	agricultor	Cîșmichioi
Gheorghe Trifan	”	Cîșlița Prut
Petre Covalgi	Agricultor	Caragaci
Neguțu Toma	”	Anadol

Prezentul tablou se certifică de noi pentru exactitate.

PREFECT,
L.Ș. (semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.655

Documentul nr. 88

5 Noiembrie 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Avem onoarea a vă raporta următoarele:
În seara zilei de 4-5 Decembrie [probabil, Noiembrie] a.c. Domnul Prim-Procuror al Parchetului Iași, a avut o convorbire telefonică cu Domnul Prim-Procuror Local, cerându-i să se expedieze cu primul tren din localitae la Iași, indivizii: Bălțeanu Gheorghe, șeful Cuibului Gărzei de Fier „RADU MIRONOVICI” și Olga Tarnovschii, proprietara sediului Gărzei de Fier, mama legionarului Tarnovschii Vasile, ambii din localitate, fiind implicați în devastările și rebeliunea din Iași.
Astă-zi dimineată cu trenul de 6,30, au fost trimiși de noi prin delegat Domnului Prim-Procuror al Parchetului Iași.

CHESTOR
Ștampila

Semnat

DOMNIE SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 89

7 Noiembrie 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Urmare raportului nostru No. 32958 din 27 Octombrie a.c. avem onoarea a vă raporta că studentul Petrovici Constantin, a sosit în localitate, venind din Iași în seara zilei de 2 Noiembrie a.c. La o consfătuire pe care a avut-o cu membrii cuiburilor dun localitate a declarat că Zelea Codreanu comandantul suprem al Gărzei de Fier a hotărât că după 8 Noiembrie a.c., să trimită în Nordul și Sudul Basarabiei câte o echipă de studenți legionari pentru organizarea tuturor județelor. Pentru Sudul Basarabiei s’a format o echipă compusă din 20 studenți, condusă de Crânganu Ion, student la drept și comandantul centrului Studențesc Iași, această echipă va acționa mai mult în județele Ismail și Cetatea Albă care sunt puțin organizate, iar pentru Tighina și Cahul nu este de mare însemnătate trecerea acestora prin aceste părți, deoarece sunt aproape complet organizate, în special Cahul care are și un deputat în parlament.
Pentru Nordul Basarabiei, nu s’a desemnat încă echipa, însă Zelea Codreanu s’a pronunțat că va trimite un număr de circa 200 studenți legionari, pentru organizarea județelor din această parte, care sunt prea puțin organizate, în special Hotinul unde formațiunea Gărzei de Fier este aproape inexistentă.

Cu privire la cele cuprinse în nota primită de noi cu ordinul D-vs No. 17148, avem onoarea a vă aduce la cunoștință că în adevăr la 29 Septembrie a.c., a avut loc o consfătuire intimă la Căminul Cultural Creștin de la Râpa Galbenă. La această consfătuire s’a desemnat un număr de 72 persoane în vârstă și cu răspundere morală, nu tineri, câte unul pentru fiecare județ cu însărcinarea de a conduce propaganda în județele respective și a organiza legiuni de ale Gărzei de Fier acolo unde nu există.
S’au înființat școli de corecție în centrele universitare ca: București, Iași, Cluj și Cernăuți,

deocamdată, iar mai târziu vor lua ființă școli de corecție și în județele complet organizate unde numărul adepților este mare. În aceste școli se vor aplica membrilor care se abat de la disciplină, diFierite pedepse, morale fără bătaie.

S’a mai înființat un cimitir al legionărilor care va funcționa pe lângă casa legionarilor din București, zisă Casa Verde, care se construiește în prezent și este aproape gata; În această casă va funcționa un cămin pentru studenții legionari, cantină, infirmerii, pentru cei bolnavi sau răniți în diFierite ciocniri cu autoritățile sau publicul.

În ceeace privește atitudinea legionarilor față de autorități, le-a recomandat că în cazul când autoritățile vor fi în legalitate, să stea în rezervă fără a se dedea la provocări sau atacuri iar dacă autoritățile vor ieși din legalitate și îi va provoca atunci să ia și ei poziție față și să treacă la atacuri, considerându-se ca provocări.

Aceste informațiuni le deținem din însăși sânul organizației locale, spuse de Petrovici Constantin în consfătuirea pe care a avut-o cu membrii locali, așa după cum am raportat mai sus.

Chestiunea se urmărește pas cu pas de către noi și orice constatare în această privință, o vom raporta la timp.

CHESTOR

Ștampila

Șeful Bir. Siguranței

Semnat

Semnat

DOMNIE SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 90

9 Noiembrie 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Avem onoarea a raporta că în urma instrucțiunilor primite de la centrul organizației Garda de Fier din localitate va trimite la București mai mulți membri legionari pentru a contribui la lucrările de construcție ce se fac La Casa Legionarilor Răniți.

Până acum au fost desemnați următorii legionari: Tudorache Gheorghe, Răileanu I., studenți la Facultatea de Teologie, Costiuntuc A., Pastuhov Anton și Pastuhov Alexandru, membri de cuiburi, urmând că drumul până la București să-l parcurgă în marș.

De asemeni data plecării se va hotărî atunci, când se va mări numărulor celor care doresc să facă acest marș.

În ceea ce privește sosirea lui Corneliu Zelea Codreanu în localitate pentru mâine 8 Noiembrie a.c., organizația locală încă nu a fost avizată în mod precis.

CHESTOR

Ștampila

Secretar

Semnat

Semnat

DOMNIE SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE AL BASARABIEI

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 139

Prefectura Județului Ismail
Nr. 12
1934 Ianuarie 11

Secret

Domnule INSPECTOR,

Rezultat adresei Dvs. telegrafice Nr. 499 din 10 Ianuarie a.c., am onoare a vă înainta alăturat două tablouri nominale de membrii Gărzei de Fier din raza Chesturei Ismail și raza Legiunei de Jandarmi din care unul cu numele acelora care urmează să se mențină arestați, iar altul cu numele acelora, care urmează să fie puși în libertate, neprezentând pericol pentru siguranța de Stat.

L.Ș.(semnătura)

D-sale
Domnului Inspector Regional de Poliție CHIȘINĂU.

F. 68/0, inv.1, d.3638, fil.653

Documentul nr. 140

Prefectura Județului Ismail

TABLOU

De numele membrilor din organizația Garzei de Fier din raza Chesturei și Legiunei de Jandarmi Ismail care sunt arestați și urmează a fi menținuți mai departe în stare de arest

Numele și Prenumele	Profesiunea	Localitatea
Mândroviceanu Niculae	student	Ismail
Vețu Vladimir	student	Ismail
Stognienco Iosif	Fără profesie	Reni
Bursuc Nicolae	” ”	”
Apostolov Feodosie	Comerciant	”
Mocanu Dumitru	muncitor	”
Furtună Profir	agricultor	Com. Erdec-Burno
Zamfir Dăscălescu	”	” Cartal
Teodor Mungiev	”	” Împuțită
Andrei Colioglu	”	” Bolboaca
Constantin Greceneanu	”	” Frecăței
Culea N. Dumitru	Învățător fără post	” Anadol

Prezentul tablou se certifică de noi pentru exactitate

PREFECT,
L.Ș.(semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.654

Documentul nr. 137

ROMANIA
Chestura Poliției
Tighina
Biroul Poliției de Siguranță
Nr. 184
Anul 1934 luna ianuarie ziua 9

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL

Ordinului D-vs telegrafic Nr. 60 din 3 Ianuarie a.c.

Avem onoarea a raporta următoarea stare de spirit între populație cu privire la asasinarea fostului Prim Ministru I. Gh. Duca.
În oraș, atât evreii cât și populațiunea din suburbii a fost surprinși de vestea zdrobitoare și a produs regrete atunci pentru pierderea acelu om de stat având părerea că cu greu va putea găsi un înlocuitor, care să realizeze speranțele populației.
La sate populațiunea este și ea îngrijorată de pierderea pe care a suFierit țara și regretă, având părerea că nu li se vor realiza îmbunătățirile în agricultură.
În general, populațiunea este indignată asupra actelor de teroare produse din partea legionarilor Gărzei de Fier, dezaproband cu ură orice mișcare a acestei grupări și calificând-o ca o mișcare dăunătoare statului.
Organizația Garda de Fier este privită din partea populațiunii pașnice ca un mănunchi de bandiți și teroriști contra cărora ar trebui luate măsuri de exterminare.

Chestor
L.Ș. (semnătura)

Șef. Bir.Sig-ței
(semnătura)

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

F.680, inv.1, d.3638, f.502

Documentul nr. 138

TELEGRAMĂ CIRCULARĂ

Fiind informați că membrii Gărzei de Fier care n’au fost arestați până în prezent pun la cale acte de violență contra sinagogilor, incendii și distrugeri, vă rog să luați măsuri pentru verificarea acestei informații și pentru prevenirea acestor acte, raportând rezultatul.

INSPECTOR REGIONAL (semnătura)
N. 574
11 Ianuarie 1934

F.680, inv.1, d.3638 , f.533

Documentul nr. 91

10 Noiembrie 1933

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

Urmarea raportului nostru No. 18520 din 7 Noiembrie a.c., avem onoarea a vă raporta că studentul Petrovici Constantin, președintele Gărzei de Fier din orașul Bălți, a adus la cunoștință cu ocazia unei consfătuiri ce a avut-o cu membrii cuiburilor din acel oraș că Zelea Codreanu a hotărât că după 8 Noiembrie a.c. să trimită în nordul și sudul Basarabiei câte o echipă de studenți legionari pentru organizarea tuturor județelor.
Pentru Sudul Basarabiei s’a format o echipă de 20 de studenți condusă de Gângani Ioan , student la drept și Comandantul Centrului Studențesc Iași. Această echipă va acționa mai mult în județele Ismail și Cetatea Albă, care sunt puțin organizate.
Pentru Nordul Basarabiei nu s’a format încă echipa, dar din cele spuse de Zelea Codreanu, reiese că se vor trimite circa 200 de legionari, pentru organizarea județelor, și în special a județului Hotin.
În centrele Univesitare: București , Iași , Cluj și Cernăuți s’au înființat școli de corecție în care se vor aplica membrilor gărzii care se abat de la disciplină, diferite pedepse de ordin moral.
În ceea ce privește atitudinea legionarilor față de autorități, Petrovici Constantin a recomandat că în cazul când autoritățile vor fi în legalitate, legionarii să nu se dedea la provocări, dar în cazul că autoritățile vor ieși din legalitate și îi va provoca, legionarii să se considere provocați și să treacă la atac.

INSPECTORUL REGIONAL
ȘEFUL SERVICIULUI

DOMNULUI DIRECTOR GENERAL AL POLIȚIEI BUREȘTI

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 92

13 Noiembrie 1933

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

Urmare ordinului nostru No.51741/933, avem onoarea a vă ruga să binevoiți a ne înainta, cu prima cursă poștală, foaia de drum militară pentru C.F.R. eliberată de Cercul de Recrutare Cetatea Albă, găsită asupra numitului Ioan Vladău, din Cetatea Albă, fiindu-ne cerută De Marele Stat Major.

DIRECTOR GENERAL
ȘEFUL SERVICIULUI

Semnat
Semnat

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 93

21 Noiembrie 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La ordinal D-vs. No. 17148 din 13 Octombrie a.c.

Avem onoarea a raporta că în urma informațiilor culese s'a stabilit că în sectorul nostru printre membrii organizației Garda de Fier nu se simte nici o atitudine ostilă față de autorități.

Tinerii legionari ai acestei organizații sunt în mare parte adepți neclintți ai șefului lor Corneliu Codreanu, iar o parte din ei pot fi priviți că nedându-și seama de menirea ce i se impune.

În privința introducerii bătăii pentru educarea legionarilor și înființarea unui cimitir al legionarilor nu s'au primit nici o directivă.

Privitor la hotărârea Regională Comunistă a Moldovei, de a începe mișcări cu caracter terorist în contra autorităților publice, până în prezent nu se o observă nici o mișcare.

Rămânem în continuare supravegherilor și orice constatare vom raporta la timp.

CHESTOR
Ștampila
Șeful Bir.Siguranței

Semnat

Semnat

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 94

21 Noiembrie 1933

DOMNULE INSPECTOR,

Avem onoarea a vă face cunoscut că printre membrii organizației Garda de Fier din localitate, s'a dovedit a fi înscriși și mai mulți elevi de la Școala Națională de viticultură al căror nume se notează mai jos:

1. Vasilache Nicolae
2. Pascal Simion
3. Platon Ion
4. Bârleanu Dumitru
5. Astileanu Alex.
6. Clijinschi Gh.
7. Bricuiam Boris
8. Stefanescu Ion
9. Olegu N.Gh.
- 10.Doraș Nicolae
- 11.Vâlcu Haralambie
- 12.Balaban Teodor
- 13.Semacescu Constantin

Documentul nr. 135

ROMANIA
MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
INSPECTORATUL REGIONAL POLIȚIE CHIȘINĂU

CONFIDENȚIAL

7 Ianuarie 1934

Avem onoarea a vă ruga să binevoiți a dispune intensificarea măsurilor pentru prinderea preotului ION DUMITRESCU secretarul general al asociației dizolvate GARDA DE FIER, dispărut în noaptea de 29 Decembrie 1933, din locuința Generalului CANTACUZINO-GRĂNICERU, capabil de a săvârși atentate.

Facem mențiune că susnumitul este ras complet, fiind îmbrăcat în haine obișnuite.

DIRECTOR GENERAL
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.571

Documentul nr. 136

7 Ianuarie 1934

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Avem onoarea a vă raporta că legiunea jandarmi Bălți cu adresa Nr. 2 din 2 Ianuarie a.c., ne face cunoscut că în ziua de 31 Decembrie 1933 Preotul Avacum Rusu din comuna Mălăiești acest județ după ce a terminat serviciul religios pentru pomenirea D-l Prim Ministrului Duca a ținut o cuvântare oamenilor prezenți în biserică spunând că Duca trebuia omorât mai demult până a nu fi omorâți cei 7 studenți.

CHESTOR
Ștampila
Șeful Bir.Pol. de Siguranței

Semnat

Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUIINSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIEICHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

dovedit vinovăția Preotului Emilian Cucuetu, din comuna Mihăileni, care a fost reținut și cu actele dresate s’a înaintat Parchetului Tribunalului Bălți.
Preotul este dovedit ca aderent al Gărzei de Fier.

Chestor, L.Ș. (semnătura)	Șeful Biroului Siguranței (semnătura)
Domnului Inspector Regional Chișinău	
	F.680, inv.1, d. 3638, fil.403

Documentul nr. 134

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

Urmare raportului nostru Nr. 131 din 4 Ianuarie 1934, avem onoarea a vă comunica mai jos numele și prenumele, vârsta și ocupația legionarilor arestați ulterior înaintării raportului menționat mai sus.

TIGHINA

1) Cucuveică Ioan, 26 ani, contabil, din comuna Cobușca Nouă, șeful organizației Garda de Fier din jud. Tighina.
2) Taracilă Nicolae, 31 ani, agricultor din comuna Cimișlia.
3) Platon Gheorghe, 28 ani, agricultor din comuna Cobușca Nouă
4) Platon Pavel, 33 ani, agricultor din comuna Cobușca Nouă. Ultimii doi sunt secretarii lui Cucuveică.
5) Lapis Vasile, 26 ani, agricultor din comuna Gura-Bâcului
6) Pâslaru Nicolae, 24 ani, negustor din comuna Grigoreni, membru în comitetul de 1000.
7) Raghinov Serghei, 42 ani, contabil din Tighina.
8) Florescu Marius, 20 ani, absolvent de liceu, Tighina.
9) Cojocar Radu, 19 ani, student la Politehnica din Timișoara, fiul colonelului Cojocar, comandantul Garnizoanei Tighina, a cărui arestare a fost cerută de Inspectoratul Regional de Poliție Timișoara.

ISMAIL

1) Ștefănescu Paul, 20 ani, absolvent al Școalei Superioare de Comerț din Constanța, secretarul organizației Garda de Fier din Sulina, fiul lui Ioan Ștefănescu, oficiant superior P.T.T. Ismail.
BĂLȚI
1) Ivanov Anatolie, student anul 1 Școala Politehnică din Timișoara. Tatăl său este profesor pensionar în orașul Bălți.
2) Bericov Victor, student anul III, Facultatea de Teologie Chișinău. Tatăl său este diacon.

DIRECȚIA SIGURANȚEI INSPECTOR REGIONAL (semnătura)	ȘEFUL SERVICIULUI (semnătura)
D-SALE DOMNULUI DIRECTOR GENERAL AL POLIȚIEI BUCUREȘTI	
	F.680, inv.1, d.3638, fil.389

Supunându-vă la cunoștință cele de mai sus, și întrucât se știe că organizația Garda de Fier este o formație politică, a cărei activitate poate sustrage pe elevi de la îndatoririle școlarești, vă rugăm să binevoiți a aviza la măsurile ce veți crede de cuviință.

CHESTOR Ștampila Secretar	Semnat Semnat
DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR ȘCOLAR AL BASARABIE	

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 95

22 Noiembrie 1933

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

La ordinul D-vs.No.70610 din 20 Octombrie a.c., avem onoarea a vă raporta că Parchetul Tribunalului Ismail a înaintat Consiliului de Război al Diviziei 21 Infanterie Galați actele adresate contra lui Efrim Cernov care a fost prins în timp ce răspândea niște manifeste ale Gărzei de Fier.
Hotărârea Consiliului de Război o vom comunica la timp.

INSPECTORUL REGIONAL ȘEFUL SERVICIULUI	Semnat Semnat
DOMNIEI SALE DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE BUCUREȘTI	

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 96

23 Noiembrie 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La ordinul D-vs. No.19226 din 17 Noiembrie a.c., avem onoarea a raporta, că rezultatul ordinului D-vs. No.17148 din 13 Octombrie a.c., s’a comunicat cu raportul No.33955 din 4 Noiembrie a.c., în ceea ce privește partea I-a a notei, iar în ceea ce privește partea a II-a de notă nu s’a constatat nimic pâna în prezent.
Rugându-vă să binevoiți a dispune să ni se comunice dacă tânărul Melnicov Ivan, despre care se face mențiunea în notă, este una și aceeași persoană cu cel semnalat de D-vs. cu ordinile No.4450 din 18 Martie și No.4642 din 21 Martie a.c.

CHESTOR Ștampila Șeful Bir.Siguranței Comisar	Semnat Semnat
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU	
	ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 97

25 Noiembrie 1933

DOMNULE INSPECTOR GENERAL,

Avem onoarea a aduce la cunoștința D-vs. că membrii organizației “Garda de Fier” din Reni în ziua de 25 Noiembrie a.c., au făcut Parastas pentru legionarul Teodorescu împușcat la Constanța.

CHESTOR	Semnatura
Ştampila	
Şeful Bir.	Semnatura

D-SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 98

29 Noiembrie 1933

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU,

În conformitate cu dispozițiile date verbal la conferința Inspectorilor Regionali de Poliție ce a avut loc la această Direcțiune Generală în ziua de 30 Octombrie a.c., avem onoarea a vă ruga să binevoiți a ne comunica toate cazurile în care ofițerii și agenții de poliție, sunt reclamați și urmăriți în fața justiției, pentru faptul că au executat anumite măsuri represive, ordonate de Ministerul de Interne, față de organizațiile de extrema dreaptă sau stângă.

Se va arăta în ce stadiu se găsește cercetarea sau procesul în fiecare caz în parte, precum și faptele și textele de lege în care au fost încadrate aceste fapte pe baza cărora s'au deschis acțiune publică.

DIRECTOR GENERAL
ŞEFUL SERVICIULUI,

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 99

O scandalosă afacere la Chișinău

Organizatorii expoziției din 1933 dosesc veniturile de milioane.

Complicitatea național-tărăniștilor d-lui Halippa.

Rolul evreului M. Sudit. E necesară intervenția parchetului.

Chișinău. Din inițiativa unor evrei dornici de afaceri, în frunte cu individul M. Sudit, directorul-proprietar al ziarului „Besarabscoe Slovo”, în toamna anului 1933, guvernul d-lui Vaida-Voievod, a autorizat organizarea unei expoziții-târg la Chișinău.

În acest scop s'a întocmit un regulament interior și au luat ființă: Comitetul de patronaj în frunte cu D. Pan. Halippa, comitetul executiv, în frunte cu d. Bogoș, pe atunci primarul municipiului Chișinău, comisariatul general condus de d. Frică, pe atunci deputat, iar ca întreprinzători au fost

Naționale, așa că în cercetările întreprinse ținând seama de acest fapt, urmează să se constate din facturi și registre dacă nu cumva s'a călcat această dispozițiune în vigoare.

Rezultatul cercetărilor se va consemna de fiecare magazin în proces-verbal semnat, care ni se vor înainta de urgență.

Aceste cercetări au caracter strict secret.

DIRECTOR GENERAL,
(semnătura)

INSPECTOR DE POLIȚIE,
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.1261

Documentul nr. 132

REGATUL ROMÂNIEI
MINISTERUL DE INTERNE
Inspect. Regional de Poliție Chișinău
Chestura Municip. Bălți
Nr.11
1934 luna Ianuarie ziua 3

Domnule Inspector Regional,

Urmare raportului nostru Nr. 988 din 18 Decembrie 1933, avem onoarea a vă raporta că în cursul decadei de la 15 la 31 Decembrie 1933, în raza acestei Chesturi, nu am avut nici un caz important petrecut, relativ la mișcarea organizației Gărzi de Fier.

Binevoind vă rugăm a cunoaște că cu ocaziunea arestării legionarilor în număr de 12 și despre care am raportat D-v cu raportul Nr. 1026 din 30 Decembrie 1933, ceilalți membri nu se dedau la propagandă în semn de protest contra acestor arestări și nici la dezordine nu se dedau.

Chestor
(semnătura)

Şeful Biroului Siguranţei
Comisar(semnătura)

Domnului Inspector Regional de Pol. Chişinău

F.680, inv.1, d.3638, fil.377

Documentul nr. 133

REGATUL ROMÂNIEI
MINISTERUL DE INETRNE
Inspect. Regional de Poliție Chișinău
Chestura Municip. Bălți
Nr. 299
1934 luna Ianuarie ziua 4

Domnule Inspector Regional,

Urmare raportului nostru Nr. 67 din 2 Ianuarie 1934, avem onoarea a vă raporta că Legiunea jandarmi Bălți, cu nota informativă Nr. 3 din 3 Ianuarie a.c., ne comunică că din cercetările făcute s'a

Documentul nr. 130

REGATUL ROMANIEI
CHESTURA POLIȚIEI
MUNICIPIULUI CHIȘINĂU
Biroul Poliției Administrative
Nr.1275
1934 luna Ianuarie ziua 3

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La ordinul Dvs. Nr. 20695 din 8 Decembrie 1933, avem onoarea a vă raporta că în urma verificărilor făcute nu s'a putut constata dacă conducătorii organizației „Garda de Fier” din localitate, se dezvoltă vre-o activitate printre soldați și concentrați și până în prezent nu s'a observat nici o manifestare de acest fel printre soldații unităților militare din Chișinău.

CHESTOR,
semnătura

SERCRETAR,
(semnătura)

Domniei Sale
Domnului Inspector Regional de Poliție, Chișinău

F.680, inv.1, d.3638, fil.358

Documentul nr. 131

ROMÂNIA
MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
INSPECTORATUL REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

Confidențial

Instrucția judiciară a atentatului din Gara Sinaia a stabilit că NICOLAE CONSTANTINESCU, s'a servit pentru uciderea fostului Prim Ministru I.G. Duca, de un pistol automat calibru 9 mm, cartuș mare MELIOR BREVETS 259178-265491 LEGE BELGIUM, a cărui fotografie se alătură și a cărui proveniență acuzatul o tăinuiește.

În interesul instrucției vă rugăm a dispune să se întreprindă cercetările necesare de către ofițeri de poliție grad superior, spre a stabili dacă s'a importat acest pistol, cui anume s'a vândut, în ce împrejurări și la ce dată, obținându-se cât mai multe amănunte care să servească la dovedirea provenienței.

Asemenea se va cerceta dacă între 16-28 Decembrie s'a vândut de acele magazine cartușe browning calibru 9 mm cu cămașă de oțel.

Pentru cunoștința D-voastră vă înștiințăm că importul pistoalelor calibru 9 mm și a cartușelor de care se vorbește mai sus, este categoric interzisă fără autorizarea specială a Ministerului Apărării

desemnați indivizii Ioan Cojocareff, directorul ziarului „Beserabscaia Pocita” și M. Sudit, directorul ziarului „Beserabscoe slovo” (primul a fost dat afară pe timpuri, din serviciul cenzurii din Chișinău, fiind dovedit că face spionaj, iar al doilea un „șebeț” îmbogățit de pe urma proprietarilor expropriați din Basarabia).

Chiar de la începutul organizării, Cojocareff a fost înlăturat, rămânând cu organizarea expoziției numai M. Sudit, ajutat de o bandă recrutată din redacțiile tuturor ziarelor minoritare din Basarabia.

ORGANIZAREA EXPOZIȚIEI

Felul cum a fost organizată această expoziție „coșer” a fost nu numai revoltător, dar a compromis pentru mult timp ideea organizării de expoziții în Basarabia. Parcul „Regele Carol” – era transformat într'o adevărată Sadagură pe lângă toate secțiunile de expunere, organizate cât se poate de defectuos, funcționa și un tripou cu vreo două duzini de „rulete”, unde intrau vizitatorii expoziției pentru a ieși cu buzunarele goale, dacă nu și cu capetele sparte de „caniotari”.

Pentru ca opinia publică să nu cunoască că această expoziție n'a fost decât un mijloc de escrocherie, organizatorii au avut grijă să cointereneze pe aproape toți zăriștii din Chișinău. Astfel că nici un ziar n'a demascat la timp această scandalosă afacere evreiască, făcută cu concursul moral și material al autorităților centrale și locale.

AJUTORAREA EXPOZIȚIEI

Cu toate că întreprinzătorul expoziției, prin art.7 din regulament, se obligă să suporte toate cheltuielile de organizare, imediat ce s'a văzut stăpân pe situație, a dat năvala pe la autoritățile centrale și locale, cerând fonduri necesare.

A obținut: de la ministerul de interne 500.000 lei, d. primar Bogoș a dat fără aprobarea consiliului comunal 220.000 lei, și alte autorități din Basarabia (Prefecturi de județ, primării, etc.) circa 500-600.000 lei.

În afară de aceste ajutoare, autoritățile locale au mai contribuit cu diFierite materiale necesare la organizarea și „buna reușită a expoziției”.

ROLUL NAȚIONAL-ȚĂRĂNIȘTILOR

Partizanii național-țărăniști, în frunte cu d. Pan Halippa, pe atunci ministrul Basarabiei, n'au fost decât uneltele bandei de evrei pentru a putea storce fonduri și alte avantaje de la autoritățile centrale și locale.

În timpul expoziției, evreii formau întregul aparat de conducere și nici nu vroiau să știe că există: comitetul de patronaj, comitetul executiv și comisarul general al expoziției. Toți național-țărăniștii care au contribuit cu ceva la organizarea expoziției, au fost pur și simplu înlăturați.

Cu toate că lumea scandalizată de această bătaie de joc, cerea socoteala frunțașilor național-țărăniști, aceștia păcăliți și ajunși ridiculi, erau puși în situația de a nu putea avea nici o autoritate față de stârpitura M.Sudit, care nici nu vroia să stea de vorbă cu aceia ce i-au înlesnit umplerea buzunarelor.

Unii național-țărăniștisusțin că M. Sudit, animatorul expoziției, n'a dat socoteala nimănui de rezultatul material al expoziției. Zadarnic s'a frământat d. Halippa, care-și vedea onoarea feștelită de toată pleava galițiană, să determine pe Sudit a-i arăta socotelile, acesta, după cum am spus, nici nu vrea să audă.

D.Halippa, somat de opinia publică să dea socoteală, a numit o comisiune, în frunte cu d. Rădulescu-Dobrogea, inspector ad-tiv, care să ceară registrele și să verifice socotelile. Sudit n'a vrut să știe nici de această comisiune național-țărănistă. S'a pus chestiunea într'un consiliu comunal, căci primăria era interesată cu 10 la sută din venit, dar nici de data aceasta evreul Sudit n'a dat socoteala.

În Februarie 1934, în urma unui scandal într’o ședință a consiliului comunal, când d. profesor universitar Boldur a cerut să i se aprobe demisia, pe tema aceasta s’a alcătuit o nouă comisiune pentru verificarea gestiunii expoziției. Nici această comisiune n’a ajuns să poată să determine pe Sudit să dea socotelile.

S’a pus chestiunea și în comitetul central al partidului național-țărănesc din Basarabia, cerându-se clarificarea situației. Ei bine, până astăzi M. Sudit, n’a dat nici o socoteală.

INTERVENȚIA PARCHETULUI

Față de această scandaloasă afacere, de pe urma căreia, organizația național-țărănistă și-a pierdut autoritatea morală de a mai vorbi de cinste, ne întrebăm, odată cu opinia publică românească, de ce d. Pan Halippa, care pe de o parte ca fost președinte al comitetului de patronaj, iar pe de alta ca interesat cu cei 50 la sută pentru „Viața Basarabiei”, ziarul d-sale și toți ceilalți membri ai partidului care au avut vre-o atribuție la această expoziție rușinoasă, nu se gândesc să sesizeze Parchetul, pentru ca acela care a furat banii, să înfunde pușcăria?

Pentru ce nu face același lucru primăria municipiului Chișinău, intrată acum pe alte mâini, care este interesată cu 10 la sută din venitul net al expoziției?

Nu vede oare d. Halippa că această afacere necurată se răsfârâge asupra întregii organizații național-țărăniste, sau nu are autoritatea morală, alături de ceilalți „bărbați” național-țărăniști care au avut „funcții” la expoziție, să ceară socoteală evreului Sudit?

După cât se vede aici este vorba de o afacere evreiască în complicitate cu unii oameni din organizația național-țărănistă, și astfel stând lucrurile, credem că ar fi necesar ca parchetul trib. Lăpușna să se sesizeze din oficiu pentru a da satisfacție opiniei publice, care nu poate fi lăsată exploatată mișelește de o bandă de hoți.

Sergiu Florescu

F.680, inv.1, d.3637

Documentul nr. 100

Hristos – Rege – Națiune

SEMNUL MÂNTUIREI
Neamului Românesc

CREȘTINE!

Nu cumpăra nici un ac de la jidani!

Frate Creștine!

Luptă pentru principiile legionare!

Luptă pentru ridicarea neamului românesc din situația în care se zbate astăzi.

Intră în lupta noastră sfântă și cere alături de noi:

Să se înființeze pedeapsa cu moartea pentru jefuitorii banului public.

Să se confişte averile celor ce s’au îmbogățit prin jaf și au confundat banul statului cu buzunarul lor.

Prin luptă și sacrificiu vom scăpa din ghearele judeo-politicienilor, care au exploatat această țară la maximum posibil.

Români, înscrieți-vă în Garda de Fier, pentru mântuirea țării.

F.680, inv.1, d.3639, fil.37

Documentul nr. 129

CAMARAZI ȘI IUBIȚI CREȘTINI!

Timpuri de urgie s’au abătut asupra țării. Dușmanii din năuntru nu cutează o clipă de liniște pentru marele rosturi ale Neamului. Fără șovăire, au dat drumul celei mai puternice uri împotriva crucei, dreptății și cinstei, ură împotriva copiilor acestei țări, împotriva legionarilor din Garda de Fier, ură împotriva viitorului Neamului Romanesc.

Acești dușmani veniți ieri la putere prin forța ocultă, ne-au transformat țara într’o colonie a jidanilor bancheri de la Paris; iar azi, după ce ne-au vândut, ne închid și ne omoară..

Iarăși picură sângele din rănile lui Hristos!

Dar vai și amar de Iuda ce-și vinde Neamul pe 30 de arginți

14 mii de copii au fost uciși pe vremea lui Irod....

14 mii de tineri legionari sunt închiși și cu toporul deasupra capului, pe vremea...Iuditei.

Ei bine. Suntem gata. Loviți călăi. Udați, cu sângele copiilor voștri Țara, ca să ne fie și mai scumpă.

Loviți. Ce va fi mâine?

Blestemul pe capul celor ce-și ucid copiii.

Țărâna încă proaspătă își cere tributul!

Se alarmează „lumea” de moartea unui om. E prea puțin față de sacrilegiul împotriva copiilor țării. Un Prim Ministru? Omenește... e odios; Dar eroic atunci când acesta târâse și amanetase o țară întreagă unor bancheri streini. Deci asasinul e mâna unui neam cu drept la viață și încă nu s’a sfârșit.

CAMARAZI!

Zac închisorile din țară de voinici ca voi, înfrățiți cu toți la flacăra crucei pentru România legionară. Primiți-vă cu bucurie lupta. Fiți tari. Nu șovăiți. Dreptatea e cu noi. Acesta e examenul ce-l dați în fața Neamului întreg, martori fiind voievozii și vitejii ce stau aievea printre rândurile noastre și strigă: „Înainte!”

Ce vreți?... Dacă nu prin sângele vostru curat și prin martirajul vostru scump Țărei, cum se va ridica neamul biruințelor mari?... Știți, iubiți camarazi, că victoria e a celui ce rezistă cu o secundă mai mult decât adversarul.

Astăzi „toată lumea” vrea sânge de legionar. Bine, vom vedea. Deocamdată e scump acest sânge.

Dumnezeu e cu noi.

3.1.1934

Comandantul Garnizoanei Chișinău

F.680, inv.1, d.3638, fil.707

Documentul nr. 127

COPIE

După petiția legionarilor deținuți la arestul preventiv local, către Parchetul General Chișinău Subsemnații din orașul Chișinău și jud. Lăpușna /51 inși/, avem onoarea a vă aduce la cunoștință următoarele:

Încă din momentul de 29/30 Dec.933 am fost ridicați de agenți polițienești din casele noastre și depuși la Închisoarea Centrală din Chișinău, unde suntem supuși unui regim inchizițional: nu ni se admite contact cu familiile și apărătorii noștri.

Întrucât unii din noi sunt bolnavi nu-și pot căuta de sănătate.

Deoarece nu cunoaștem nici o vină contra noastră,

Cu onoare vă rugăm să binevoiți a dispune organelor administrative imediat să intre în legalitate, ordonând punerea noastră în libertate.

Cunoscând spiritul de demnitate și dreptate de care este calificată Justiția românească, sperăm că până la ora 16 din 3/I/1934 veți binevoi a ne comunica hotărârea D-vs.

În cazul când organele ad-tive nu se vor supune măsurilor ordonate de D-vs până la ora de mai sus, vom fi nevoiți a recurge la alte căi de protest ce ne rămâne ca unor oameni lipsiți de orice apărare în fața abuzului chiar în propria lor țară.

Cu atât mai mult că familiile noastre au rămas muritoare de foame și de frig, fără să fi putut lua cunoștință de soarta lor.

Primiți vă rog D-le Proc. G-ral asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Semnăturile/ cererea a fost semnată de toți legionarii deținuți.

Suntem expuși a fi asaltați de păduchi și ploșnițe.

Scris sub semnătura Cecan.

F.680, inv.1, d.3638, fil.406

Documentul nr. 128

ROMANIA

Chestura Municipiului Iași

Nr.176

1934 Luna Ianuarie ziua 3

Avem onoarea a vă înainta spre cele de cuviință copie după nota informativ cu privire la prezența în Chișinău sau împrejurime a lui Corneliu Zelea Codreanu deghizat în Moșneag.

CHESTOR

L.Ș. (semnătura)

ȘEFUL BIR. SIGURANȚEI

COMISAR CL.I (semnătura)

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE AL ORAȘULUI CHIȘINĂU

F.680, Inv.1, d.3638, fil.351

Documentul nr. 101

Neamul românesc străbate momente grele și hotărâtoare pentru soarta lui.

De-a lungul granițelor, dușmanii noștri de totdeauna jinduiesc la pământul Țării și se pregătesc la revanșe, în timp ce străinii oploșiți în sânul nostru subminează cele mai vitale instituțiuni naționale.

Guvernanții noștri, constituiți în bande politicianiste, jăcmănesc avutul țării și-l risipesc fără rușine, sfidând sărăcia și mizeria unui popor întreg.

În locul virtuților voastre strămoșești, ei cultivă și propagă cu cinism necinstea și desfrâul, distrugând sufletele și încrederea în misiunea poporului nostru.

O întreagă națiune se înăbușe în atmosfera otrăvită și plină de imoralitate, creată de democrația înstrăinată și aservită scursorilor Iudeo-levantine.

A sosit momentul ca, tot ce este sănătos și cu grijă de viitorul acestei Țări, să-și spuie răspicat cuvântul și să pășească cu hotărâre la lupta salvatoare începută de către „Garda de Fier”.

CE ESTE GARDA DE FIER?

Este reacțiunea hotărâtă a tuturor conștiințelor românești, care nu consimt să moară în mod laș și netrebnic;

Este organizația de Fier solid înmănunchată de instinctul de conservare al unui popor care vrea să trăiască;

Este nădejdea tuturor obidiților de la brazdă, care sunt batjocoriți și spoliați, rând pe rând, de către bandele politicianiste.

CE VREA GARDA DE FIER?

Întâi de toate, regenerarea morală a vieții noastre publice, pentru a putea pași apoi la:

1) Emancipareapoporului român în toate domeniile de activitate, făcându-l stăpân în casa lui;

2) Ridicarea morală și materială a tuturor claselor producătoare, atât de nedreptățite și speculate prin actualul sistem, pus în serviciul celor care nu muncesc.

Vrea consolidarea definitivă a statului național prin crearea „ROMANIEI -ROMANILOR”.

În vederea aceasta Garda de Fier:

1) Va desființa toate focarele de corupție din cluburile politice și hrubele masonice;

2) Va decreta pedeapsa cu moartea pentru jefuitorii banului public;

3) Va confisca averile făcute prin fraudă trimițând pe vinovați la pușcărie;

4) Va organiza și stimula producțiunea punând ordine în anarhia și haosul ce domnește în toate ramurile de activitate economică, DÂND PRIORITATE MUNCII ȘI PRODUCȚIUNEI NAȚIONALE.

Toate aceste măsuri preliminare vor pregăti terenul pentru consolidarea statului legionar a cărui misiune va fi să valorifice la maximum energiile și inteligențele românești, asigurând totodată un regim de cinste, dreptate și echitate.

De aceea, Garda de Fier, are nevoie, în lupta pe care o duce, numai de suflete viguroase, de inimi entuziaste, de caractere oțelite și gata de jertfă. De oameni care dau totul fără a cere nimic pentru ei.

Pe toți aceștia îi cheamă la luptă conducătorul Gărzii de Fier, Corneliu Zelea-Codreanu, Căpitanul nostru și nădejdea Neamului.

În această luptă stăm hotărâți, stăm gata de moarte.

Cei demni și dornici de mai bine să vie cu noi!
Credința noastră va învinge!
Trăiască Corneliu Zelea-Codreanu!
Trăiască Garda de Fier!

STUDENȚII LEGIONARI CLUJENI

Informații:
Str. Aurel Vlaicu 168 București
Cereți revista „PĂMÎNTUL STRĂMOȘESC”
Căminul Cultural Creștin Iași

Tipografia Legionară Căminul Cultural Creștin Iași

F.680, Inv.1, d.3639, fil.4

Documentul nr. 102

NOTA

1. Urmare celor arătate în nota de azi dimineța, raportăm că în urma consfatuirilor avute cu Mihail Stelescu, candidat al Gărzi de Fier la Tighina, s'a hotărât că astă seară orele 9, o echipă va pleca în propaganda în județul Orhei. Deoarece drumul îl fac pe jos, vor trece și prin satele din județul Lăpușna alăturate șoselei Chișinău-Orhei.
- Din echipă fac parte: Chiparos, Urzanovschi, Averchie, Cuznețov Mihail și un oarecare Arapă. Din echipă mai fac parte și un oarecare Chirilov, care se servește de acte false pe numele A. Ionescu student în litere la București.
- Tot în această echipă pleacă și un grup de studenți de la Facultatea de Teologie.
- Mihail le-a predat unele instrucțiuni printre care și următoarele: să nu se predea cu nici un chip în mâinile jandarmilor. Sa-și procure sare și ardei pisat pentru a arunca în ochii jandarmilor, atunci când se va încerca arestarea lor.
2. Astă seară pleacă din localitate M. Stelescu la Tighina ducând și un pachet cu manifeste.
3. Tot astă seară părăsesc localitatea: Iulian Sârbu, Gh.Tudorache din organizația Garda de Fier, Lăpușna, și Ion Bănică membru în conducerea Gărzi de Fier din București. Se duc în județul Soroca pentru propagandă.

1 Decembrie 1933

ANRM F.680, INV.1, d.3640

ce făceau parte din această organizație s'au înscris în partidele de ordine, trecând parte dintre ei în partidul național-liberal iar o parte dintre ei în partidul național-țărănesc astfel că în campania electorală din 1931 unde L.A.N.C. obținuse la alegeri suma de 7900 și ceva voturi în actualele alegeri a obținut numai suma de 4858 de voturi.

În propaganda ce s'a făcut în vederea alegerilor generale s'a constatat că s'a decurs în cea mai perfectă liniște și nu s'a înregistrat acte de violență.

ȘEFUL POLIȚIEI
Semnat

Șeful Bir. de Sig.
Semnat

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3683 PARTEA I

Documentul nr. 126

REGATUL ROMANIEI
MINISTERUL DE INTERNE
Inspect. Chișinău
Chestura Bălți
Nr.67
1934 Ianuarie 2

Domnule Inspector Regional,

Avem onoarea a vă raporta că legiunea Jandarmi Bălți cu adresa Nr. 1 din 2 Ianuarie a.c. ne face cunoscut că în ziua de 31 Decembrie a.c. după ce Preotul Emilian din Comuna Mihăileni acest Județ a terminat serviciul religios pentru pomenirea fostului Prim-Ministru Duca, a ținut o cuvântare oamenilor prezenți în biserică spunând că Duca a fost ucis de studenți pentru că a dizolvat Garda de Fier, a arestat pe nedrept membrii acestei Gărzi fiind plătit de jidani și toți jidanii l-au adus la putere.

Cazul se cercetează de către Domnul Locotenent Iordan Grigore, Comandantul sectorului Jandarmi Râșcani-Bălți.

Chestor
L.Ș. , (semnătura)

Șeful Biuroului Siguranței
Comisar (semnătura)

Domnului Inspector Regional de Pol. Chișinău.

F.680, inv.1, d.3638,fil.371

Documentul nr. 124

POLIȚIA ORHEI
Nr.1
Anul 1934 luna Ianuarie ziua 2

Confidențial

DOMNULE INSPECTOR,

La executarea ordinelor DVS. Nr. 9674 și 9675/933.

Avem onoarea a raporta că în intervalul de la 15-31 Decembrie inclusiv, 1933, mișcarea organizației Gărzi de Fier din raza acestui serviciu se prezintă după cum urmează.

Legionarii din centrele universitare care conduceau propaganda în vederea alegerilor generale și în special licențiat în teologie, Tudorache Gheorghe de la Facultatea de Teologie din Chișinău unde își avea reședința, în urma măsurilor luate și prin dizolvarea Gărzi, spiritele populației s'au liniștit și infierează toți în masă acțiunea teroristă desfășurată de această organizație.

Cu ocazia ultimelor evenimente și asasinării Primului Ministru Ion Gh. Duca în raza acestui serviciu nu s'au efectuat arestări de legionari, neavându-i; iar în urma informațiilor obținute s'a reușit să se aresteze în acest oraș numitul Constantin Șerban, legionar originar din Târgu Jiu, de profesiune mecanic în etate de ani 30, necăsătorit care a candidat la alegerile generale pe lista Gărzi de Fier în județul Gorj și cu adresa noastră Nr. 5/934 în urma relațiilor cerute de noi a fost înaintat Poliției Târgu Jiu unde ne-a fost cerut.

Urmărirea legionarilor care vor căuta să vină din alte localități în raza acestui serviciu se continuă atât de organele noastre, cât și de organele jandarmeriei și orice arestare se va face se va raporta la timp, iar cei ce simpatizează această organizație sunt ținuti în permanență și strictă supraveghere.

ȘEFUL POLIȚIEI
L.Ș.
(semnătura)

ȘEFUL BIUR. DE SIGURANȚĂ

COMISAR, (semnătura)

D-sale
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU.

F.680, inv.1, d.3638, fila 318

Documentul nr. 125

2 Ianuarie 1934

DOMNULE INSPECTOR ,

În referire la ordinal Dvs. cu No.9674 și 9675/933.

Avem onoarea a vă raporta că în intervalul de al 15-31 Decembrie inclusiv 1933 mișcarea organizației L.A.N.C. se prezinta după cum urmează.

În urma propagandei dusă în vederea campaniei electorale ce a avut loc în cursul acestei luni cu ocazia alegerilor generale s'a constatat că această organizație este în descreștere: cei mai mulți membri

Documentul nr. 103

4 Decembrie 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La ordinul D-vs. No. 9674 din 13 Iunie a.c.

Avem onoarea a raporta, că în interval de la 15-30 Noiembrie a.c.,nu au avut loc întruniri, manifestațiuni sau demonstrații cu caracter antisemit, ale organizației Garda de Fier.

Propaganda făcută în județ de această organizație este foarte puternică și a atras mulți țărani de partea lor, prin promisiuni nerealizabile și care nu face decât să ațâțe spiritele, îndemnându-i la dezordine.

În vederea luptei electorale organizația Gărzi de Fier care a dispus lista în frunte cu fostul deputat Stelescu, a început o propagandă dăunătoare intereselor de Stat mergând până acolo că au jurat lupta pe viață și moarte, răzbunându-se prin crime contra acelor ce se vor pune în calea lor.

În ziua de 23 Noiembrie a.c., pe când șeful Biroului Siguranței și Comisarul ajutor Strutinshi I. cerceta pe numitul Ion Cucuveica, șeful organizației Gărzi de Fier din județ, întrucât avem informațiuni că are asupra să manifeste cu caracter tendențios, acesta a scos din buzunar un revolver, trăgând un foc asupra comisarului ajutor Strutinski.

De aici se poate deduce în mod clar că legionarii Gărzi de Fier au primit instrucțiuni de la Corneliu Codreanu, ca să lupte în propaganda electorală cu multă îndârjire și să facă uz de armă contra autorităților.

În județ își va începe propaganda numitul Stelescu, înconjurat de un grup de legionari.

Până în prezent nu s'au răspândit manifeste electorale.

CHESTOR

Semnata

Ștampila
Șeful Bir.Siguranței

Semnata

D-SALE

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 104

4 Decembrie 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La ordinile Domniei Voastre No. 9674 și No. 9675/933, și ca urmare raportului nostru No. 19847 din 14 Noiembrie 1933, avem onoarea a raporta că în sectorul nostru și-a făcut apariția legionarul Gărzi de Fier Bănică. S.Dobre, originar din Râmnicul-Sărat de profesie ziarist din Cluj.

În prezent se află în județ prin comunele: Florești, Ghizdita și Târnova, căutând a-și recruta aderenți, spre a putea complecta câteva semnături pentru lista ce urmează a o dispune la Tribunal.
În rândurile pușinilor aderenți legionari ai Garzei de Fier este perfectă liniște.

ȘEFUL POLIȚIEI
Ștampila
Șeful Bir.Siguranței

Semnat

Semnat

D-SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 105

4 Decembrie 1933

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Conform ordinului D-vs. No. 9674/933, avem onoarea a vă raporta informațiuni asupra organizației „Gărzei de Fier”, în intervalul de la 15-30 Noiembrie a.c., inclusiv.
După depunerea listei de candidați pentru Camera Deputaților, la Tribunalul Lăpușna, organizația locală a început propaganda printre populația creștină în suburbii, și satele din județul Lăpușna.
Echipele de legionari pe lângă propaganda ce o fac prin viu grai, mai răspândesc și manifeste, făcând marșuri pe jos, în special prin comunele alăturate orașului și șoselei Chișinău-Orhei.
În ultimul timp au sosit în localitae cu instrucțiuni de la centru doi membri din organizația Centrală București anume: Bănică Ion și Mihail Stelescu.

CHESTOR
Ștampila
Șeful Bir. Siguranței

Semnat

Semnat

DOMNIE SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE AL BASARABIEI

ANRM F.680, INV.1, d.3640

ANUL 1934

Documentul nr. 123

Tablou

de indivizii din „Garda de Fier” ce au fost arestați în noaptea de 30-31 Decembrie 1933 și în prezent deținuți
În Închisoarea Centrală Chișinău

Nr.	Numele și Prenumele	Etapă	Profesia	Starea civilă	Părinții		Locul natal	Județul	Domiciliul		Observații
					tata	mama			strada	Nr.	
1.	Anatolie Zubcov	20	Șofer-Mecanic	Necăsătorit	Petre	Alecsandra	Cobileni	Orhei	Leova	85	
2.	Petre Hilstovschi	18	Elev.cl.5 Sc.com.	”	Vasile	Ecaterina	Chișinău	Lăpușna	Muncești	68	
3.	Constantin Kirgan	21	Mecanic	”	Alecsei	Maria	”	”	Nistrului	18	
4.	Boris Guțu	17	Croitor	”	Dionisie	Antonia	”	”	Broșteanu	54	
5.	Alecsandru Ignatov	16	Tipograf	”	Ion	Nadejda	”	”	Regina Maria	50	
6.	Ion Moiseev	19	Frizer	”	Gheorghe	Maria	”	”	Brăila	3	
7.	Alecsei Feodosiuc	18	Boiangiu Chimic	”	Emilian	Varvara	”	”	Nistrului	9/6	
8.	Anatolie Pastohov	18	”	”	Fadei	Tatiana	Rusia	-	Dragoș Vodă	39a	
9.	Stanislav Stumbrevici	14	Elev Crotior	”	Ignat	Cristina	Chișinău	Lăpușna	Nistrului	19	
10.	Alecsandru Lincă	19	Cizmar	”	Trofim	Anastasia	”	”	Pruncului	10	
11.	Ion Zabolotnii	18	Croitor	”	Ion	Daria	”	”	Nistrului	36	
12.	Toader Dragoman	20	Vînzător	„	Dumitru	Ksenia	Ivanca	Orhei	Caucaz	45	
13.	Grigore Slucov	19	Zidar	”	Lazăr	Parascovia	Chișinău	Lăpușna	Chirova	2	
14.	Pantelimon Vieru	20	Iconar	”	Pavel	Nastasia	Orhei	Orhei	Caucaz	32	
15.	Grigore Tarnovschi	17	Funcț. Com.	”	Nicolae	Eugenia	Chișinău	Lăpușna	Mateevici	1/5	
16.	Ion Roșca	18	Liber	”	Ion	Ioana	Grișova	Lăpușna	Salganaia	77	
17.	Vladimir Furnică	17	Electric.	”	Nicolae	Maria	Chișinău	”	Gl. Averescu	56	
18.	Serghei Oprea	18	Țimplar	”	Simion	Maria	”	”	Nicu Ganea	7	

Chestor (semnătura)
L.Ș.

F.680, inv.1, d.3638,fil.249

1.	Beda Mihail	23”	Absolvent de liceu–Vulcănești
2.	Teodor Lungu	27”	Învățător – Gotești
O R H E I			
1.	Șerban Constantin	30”	Mecanic
2.	Nenicu Nicolae	20”	Agricultor
T I G H I N A			
1.	Boteanu Romulus	23”	Student
2.	Colțov Nicolaie	21”	Muzicant
3.	Ghipetchi Leonid	21”	Student
4.	Neagu Eugen	20”	”
5.	Dumitriu Lucreția	18”	”
6.	Balaban Valentin	18”	”
7.	Macarenco Nicolaie	17”	Ajutor de șoFier
8.	Parcanschi Leonid	21”	Frizer
9.	Ghilas Silvestru	27”	Învățător Cimișlia
10.	Taradă Nicolaie	22”	” ”
11.	Stoica Ioan	-	Împiegat stația Abaclia
12.	Arhip Gheorghe	22”	Elev T.T.R.Sc.Militară Bacău
13.	Popescu Ioan	29”	Gardian Penitenciarul Tighina
S O R O C A			
1.	Tanasiev Alexei	-	Mecanic Turnător

F.680, inv.1, d.3638, fil.337-341

Documentul nr. 106

UNIUNEA NAȚIONALĂ A STUDENȚILOR CREȘTINI ROMÂNI
CENTRUL STUDENȚESC CHIȘINĂU
ANUL ÎNFIINȚĂRII 1927
STR. UNIVERSITĂȚII NR.18

6 decembrie 1933

Magestate,

Cu cel mai profund respect și cea mai curată dragoste către Monarhul țării mele, vin a vă aduce la cunoștință următoarele:

1) Plecând din ordinul Căpitanului meu C. Z. Codreanu repun lista pentru alegerile din 20.XII.1933, echipe de sub comanda mea au fost arestate în Jud. Orhei. Totuși am reușit s-o depun. Autoritățile de acolo s’au purtat cu mai multă demnitate. V-am dat telegramă la timp fiindcă din motivul Căpitanului Mistiu să vă raportăm orice piedică mi se pune sau orice ilegalitate comisă împotriva noastră.

La data aceasta, Magestate, eu care am suFierit pentru scopul meu curat – fiind arestat în urma unei manifestări pe ziua de 5 Iunie 1930, cu aceea mă văd astăzi fiind arestat la postul de jandarmi.

F. inv., d.

Documentul nr. 107

8 Decembrie 1933

DOMNULE PRIM COMISAR REGAL,

Avem onoarea a vă ruga să binevoiți a dispune să ni se comunice numele celor 8 legionari ai Gărzei de Fier înaintați D-vs. de către Legiunea de Jandarmi Orhei, deoarece au fost găsiți în ziua de 3 Decembrie a.c., în comuna Susleni județul Orhei făcând propagandă electorală fără a avea autorizație specială pentru zona stării de asediu.

Totodată vă rugăm să binevoiți a dispune să ni se comunice dacă este nevoie de o autorizație specială pentru cei ce fac propagandă electorală în zona stării de asediu de pe frontieră.

INSPECTOR REGIONAL
ȘEFUL SERVICIULUI

Semnat
Semnat

D-SALE DOMNULUI PRIM COMISAR REGAL AL CONSILIULUI DE RĂZBOI
CORPUL III ARMATA CHIȘINĂU

ANRM F.680, INV.1, d.3640

Documentul nr. 108

Copie după raportul Nr. 1276/933 al Departamentului de Poliție Basarabeasca

La ordinul D-vs telefonic și ca urmare la raportul Nr. 1275/933.

Avem onoarea a raporta că din informațiile culese de noi reiese că persoanele semnalate n’au fost la restauratorul Răculescu din Basarabeasca și nu se găsesc înscrise nici la hotelul acestuia din dosul gării.

În localitate la data de 7 Decembrie a.c. a fost numitul Gheorghiu Serafim, student la litere de fel din orașul Țîrgu-Jiu care a fost găzduit de către învățătorii Ciobotaru și Nastase de la școala primară Basarabeasca, unde ocupă cum spune D-l Ciobotaru a mai fost un D-n de la Ocolul Silvic Tigheci, jud. Cahul, cine este acesta nu ne-a spus. Atât Ciobotaru cât și Nastase sunt aderenți ai organizației Garda de Fier studentul de mai sus se zice că face parte din organizația Cuzistă.

Studentul Gheorghiu ar fi chemat la școală pe tinerii Petrov Alexandru și Malinovschi Gheorghe pe care i-ar fi ademenit și plecat cu ei fără a se ști unde, întrucât aceștia lipsesc din localitate.

De noi nu s’a putut face o percheziție învățătorilor de mai sus, întrucât Școala Basarabească este pe teritoriul Postului de Jandarmi Românești la care noi astăzi intervenind ni s’a spus de către Șeful Postului că nu poate executa asemenea ordine, decât numai de la șefii săi direcți.

Fapta petrecută la școala s’a dus de noi și la cunoștința D-lui Comandant al Sectorului loco.

Comisar ajutor (ss) Fala.

Pentru conformitate
L.Ș. (semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fila 98

Documentul nr. 109

Copie după telegrama Nr. 1275/933 al Detașamentului de Poliție Basarabeasca

Raportez că în ziua de 7 Decembrie a.c. a venit la învățătorul Ciubotaru din Basarabeasca studentul Gheorghiu Serafim de fel din Țîrgu-Jiu care face parte din organizația partidului Cuza. Odată cu aceasta a fost și o altă persoană despre care Ciubotaru spune că era un funcționar al Ocolului Silvic Tigheci Cahul, de la care a procurat lemne studentului de mai sus, a chemat la școală pe tineri Malinovschi Gheorghe și Petrov Alexandru. A fost și învățătorul Nastase din Basarabeasca student, împreună cu tinerii au plecat fără a se ști unde școala este pe teritoriu postului jandarmi urmează corespondența cu primul tren.

Comisar (ss) Fala

Pentru conformitate,
L.Ș. (semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fila 99

3.	Diricov Victor	26”	Urmează a fi hirotonisit
4.	Talmuz Ștefan	28”	Agricultor Mihăileni
I Z M A I L			
1.	Mândroviceanu Nicolae	20”	student
2.	Ionescu Vasile	46”	Avocat – Reni
3.	Vețu Vladimir	21”	Student, militar activ
4.	Stognicenco Iosif	35”	Fost funcționar comunal - Reni
5.	Bursuc Nicolae	32”	Fost agent veterinar
6.	Apostolov Feodosie	52”	Comerciant-Reni
7.	Culea Dumitru	20”	Fost învățător – Reni
8.	Mocanu Dumitru	32”	Muncitor
9.	Manolache Mihail	20”	Lăcătuș
10.	Apostolov Constantin	24”	Funcționar comercial – Reni
11.	Dumitrașcu Ștefan	54”	Muncitor Reni
12.	Dumitrașcu Ioan	22”	Muncitor ”
13.	Dumitrașcu Iosif	23”	Muncitor ”
14.	Dumitrașcu Vasile	18”	” ”
15.	Murgoci Petre	27”	” ”
16.	Uzum Nicolae	34”	” ”
17.	Zgubartșev Dumitru	30”	Boiangiu – Bolgrad
18.	Hogaș Alexandru	38”	Comerciant-Vîlcov
19.	Zalău Costea	35”	Plugar-Cișmichioi
20.	Greceanu Constantin	50”	” Frecăței
21.	Covalgi Petre	42”	” Caragaci Vechi
22.	Neguț Preda	57”	” Anadol
23.	Trifan Gheorghe	33”	” Cășlița-Prut
24.	Colioglu Andrei	32”	” Bulboaca
25.	Mungief Feodor [Mungiev Teodor]	51”	” Împuțita
26.	Dăscălescu Zamfir	40”	” Cartal
CETATEA ALBA			
1.	Ion Vladău	43 ”	Fost Plutonier
2.	Anghelescu Gheorghe	-	Fost Plutonier Major
C A H U L			
1.	Mihail Alexei	23”	Avocat stagiar
2.	Tomăilă Nicolae	20”	Student cîntăreț bisericesc
3.	Nistor Alexandru	21”	Plugar
4.	Dragomir Pavel	21”	Student
5.	Iacomî Vasile	24”	Absolvent de liceu
LEGIUNEA CAHUL			

28.	Ioan Moiseev	19”	Frizer
29.	Feodosiuc Alexei	18”	Boiangiu
30.	Pastuhov Anatolie	18”	Boiangiu
31.	Stumbrevici Stanislav	14”	Ucenic crotior
32.	Alexandru Lincă	19”	Cizmar
33.	Zabolotnâi Ioan	18”	Croitor
34.	Dragoman Toader	20”	Vinzător
35.	Slucov Grigore	19”	Zidar
36.	Pantelimon Vieru	20”	Lucrător iconar
37.	Tarnovschi Grigore	17”	Funcționar comercial
38.	Roșca Ion	18”	Fără profesie
39.	Furnică Vladimir	17”	electrician
40.	Oprea Serghei	18”	Tîmplar
41.	Minicu Gh.Nicolae	19”	blănar
42.	Minicu V. Nicolae	20”	”
43.	Donțev Timofei	20”	Muncitor
44.	Andrei Mititelu	18”	Frizer
45.	Mahnaci Alexandru	20”	Lucrător
46.	Bucătaru Pavel	18”	Frizer
47.	Popa Alexandru	19”	Lăcătuș
48.	Nistor Melnic	29”	Tâmplar
49.	Mândrilă C. Vasile	29”	Plugar
50.	Filip Gh. Simion	26”	”
51.	Filip I. Grigore	22”	Student la Teologie
B Ă L Ţ I			
1.	Tarnovschi Vasile	18”	Student la Politehnică
2.	Golovei Toma	19”	Elev la Școala Normală
3.	Bărcă Vasile	20”	Șofier
4.	Munteanu Timofei	19”	plugar
5.	Matcovschi Ioan	21”	agronom
6.	Bălțanu Gheorghe	20”	contabil
7.	Smighel Alexei	29”	Muncitor
8.	Ținitlă Constantin	20”	Agricultor
9.	Știrbu Alexandru	17”	Funcționar comercial
10.	Ursache Gheorghe	19”	agricultor
11.	Frunză Vera	18”	Ocupație casnică
12.	Radu Irina	18”	” ”
LEGIUNEA BĂLȚI			
1.	Leonid Miron	36”	Preot comuna Valea Mare
2.	Cucuietu Emilian	28”	” ”Mihăileni

Documentul nr. 110

REGATUL ROMÂNIEI
CHESTURA POLIȚIEI
Biroul Poliției Administrative
Nr. 89367

1933 luna Decembrie ziua 10

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

Rezultat ordinului D-vs Nr. 86301 din 9 Decembrie a.c. avem onoarea a raporta că aseara la orele 21 am procedat la percheziționarea sediului și domiciliile tuturor membrilor activi ai organizației Garda de Fier locală, de unde am confiscat materialul așa cum se specifică mai jos, arestând pe cei prezenți:

1. Florescu Sergiu, Șeful organizației Garda de Fier din Chișinău, domiciliat pe strada Regele Fierdinand Nr. 30, gășind ștampila, o broșură intitulată „Cuza ori Codreanu”, 8 liste pentru înscriere de membri, 30 liste de jurământ, 4 fotografii cu chipul lui Corneliu Codreanu, o listă cu membrii înscriși, un concept de manifest, o chemare a Gărzei de Fier și trei numere din ziarul Garda de Fier Nr. 6/933.

La locuința luiSergiu Florescu au fost gășiți adunați următorii membri ai Gărzei de Fier, cărora făcându-li-se percheziție corporală, a dat următorul rezultat.

2. Tudorache Gheorghe, student Facultatea de Teologie, cap de lista la Orhei.

Un tablou cu membrii a 30 cuiburi din jud. Orhei, mai multe radio circulare și instrucțiuni de la centru și o listă conținând numele echipelor de propagandă în jud. Orhei.

3. Șfedu Gheorghe, litograf, 21 ani, str. Tighina Nr. 15. S'a găsit asupra sa 5 manifeste electorale și 2 fotografii cu membrii Gărzei de Fier din Chișinău, luată cu ocazia depunerii jurământului.

4. Cula Simion, muncitor, 21 ani, domiciliat com. Balaceana, Județul Lăpușna. Asupra sa nu s'a găsit material.

5. Teodor Teraev, muncitor, 21 ani, domiciliat Malina Mică, str.62, casa 22. Asupra sa nu s'a găsit material.

6. Colev Trofim, muncitor, de 26 ani, domiciliat în comuna Sireți, județul Lăpușna. Asupra sa nu s'a găsit nimic.

7. Plotnicov Nicolae, salahor, de ani 17, domiciliat Piața Ciuflea, strada [numele străzii scăpat] Nr. 90, casa 3. Asupra sa nu s'a găsit nici un fel de material.

8. Percheziția efectuată la sediul Gărzei de Fier, din strada Sf. Andrei Nr. 80, a dat următorul rezultat:

Mai multe manuscrise în limba română și rusă tratând problema evreiască în România, un manifest în care se vorbește despre pericolul jidovesc, mai multe placarde ce erau afișate pe pereți, două exemplare din ziarul Axa, două șapirografe, mai multe manifeste electorale cu chipul lui Corneliu Codreanu, un număr de 119 cărți de literatură populară, 20 exemplare din ziarul Garda de Fier, Nr. 6/930 și firma cu următoarea inscripție: Gruparea Corneliu Zelea Codreanu, sectorul de Verde.

9. Ieremia Cecan, protoieru pensionar, domiciliat strada D. Cantemir Nr.1, candidat pe lista Gărzei de Fier din Chișinău.

La percheziția domiciliară nu s'a găsit alt material important, decât cîteva manifeste electorale.

10. Radion Mantea, domiciliat în Suburbia Haritonovca.

La percheziția domiciliară s'a găsit un tablou conținând numele a 17 membri, opt declarații de înscriere în organizație, alte formulare și opt manifeste electorale.

11. Vavila Sevastru, mecanic, de ani 20, originar din comuna Erdec-Burno, județul Ismail. Rezltatul percheziției a fost negativ.
12. Bonza Gheroghe, sculptor, de ani 23, domiciliat str. Mihai Eminescu. Rezultatul percheziției a fost negativ.
13. Buruiană Constantin, domiciliat strada Viilor nr. 13, candidat pe lista Gărzei de Fier din Chișinău.
- La percheziție s’a găsit: tabele nominale de șefii secției din județ, membrii cuiburilor din oraș, 16 manifeste electorale și o placardă cu inscripții în vederea alegerilor.
14. Uzanovschi Averchie, tăbăcar, 21 ani, domiciliat pe str. Dragoș Vodă Nr. 19.
- La percheziție s’a găsit: câteva manifeste electorale și o carte în limba rusă intitulată „Arhiva revoluției ruse”.
15. Rusu Gheorghe, inginer, de ani 30, domiciliat pe str. Regele Ferdinand Nr. 65, candidat pe lista Gărzei de Fier la Chișinău.
- La percheziția făcută s’au găsit câteva manifeste electorale.

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

F. 680, inv.1, d.3638, fila 34-35

Documentul nr. 111

1249
1933, Decembrie 12

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

La Ordinul D-vs. Nr. 20417 din 5 Decembrie a.c. avem onoarea a raporta că numitul Sârbu Iulian, membru în Garda de Fier, este născut în anul 1898 în comuna Vadu Rașcu jud. Soroca, căsătorit cu un copil, soția sa anume Feodora fiind originară din comuna Mărgineni, jud. Tutova.

Din cercetarea trecutului său s’a stabilit că sus numitul pe când era student în drept la Universitatea din Iași a activat în mișcările studențești în perioada anilor 1926-1929, luând parte activă la toate mișcările de dezordine care au avut loc la Iași, București, Timișoara, Oradea Mare și altele, din care cauză a fost eliminat din toate universitățile din țară, în special pentru faptul că a participat la incendierea unei sinagogi la Oradea Mare.

Date asupra activității sale trecute se pot obține și de la Pretura Poliției Capitalei, unde a fost arestat și cercetat.

În Chișinău se găsește din anul 1930, în anul 1931 a funcționat ca secretar local, iar în Garda de Fier locală activează intens de un an de zile, urcând în funcțiunea de conducător pentru întreaga provincie.

CHESTOR
L.Ș. (semnătura)

Secretar
(semnătura)

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

ANRM, Fond 680, inv.1, d.3638, fila 49

52.	SLUCOV GRIGORE, 20 ani, zidar, Chișinău, str. Chievscaia Nr. 20	Membru în organizație.
-----	---	------------------------

F.680, inv.1, d.3638, fil. 658-662

Documentul nr. 122

TABLOU

De membrii Gărzei de Fier arestați pe teritoriul Inspectoratului Regional de Poliție din Basarabia, cu începere de la 29 Decembrie 1933

Nr.	Numele si Pronumele	Vârsta	Ocupația
CHIȘINĂU			
1.	Cecan Eremia	67 ani	Protoiereu
2.	Rusu Gheorghe	30 ”	Inginer hotarnic
3.	Chiparis Vasile	22 ”	Pictor
4.	Sârbu Iulian	35 ”	Ziarist
5.	Șvedu Gheorghe	21 ”	Litograf
6.	Urzanovschi Averchie	21 ”	Tăbăcar
7.	Apostol Andrei	19”	Croitor
8.	Plotnicov Nicolaie	18”	Lucrător
9.	Teraiev Feodor	21”	Muncitor
10.	Mantea Radion	23”	Muncitor
11.	Bonza Gheorghe	23”	Vopsitor
12.	Cula Simion	21”	Plugar
13.	Cojocaru Grigore	30”	Muncitor
14.	Lozovan Iustin	28”	Cizmar
15.	Lapinschi Leonid	19”	Mecanic
16.	Florescu Serghei	34”	Ziarist
17.	Buruiană Constantin	26”	Servitor
18.	Sevastru Vavila	20”	Fierar
19.	Răileanu Eugen	19”	Muncitor
20.	Cernavoi Victor	18”	Muncitor
21.	Chirilov Andrei	19 ”	Lăcătuș
22.	Rotaru Gheorghe	54”	Maior în rezervă
23.	Anatolie Zubcov	20”	Șofer
24.	Petre Hilstovschi	18”	Elev Școala Comercială
25.	Chirgan Constantin	21”	Mecanic
26.	Guțu Boris	17”	Croitor
27.	Alexandru Ignatov	16”	Tipograf

37.	ROȘCA ION, 18 ani, liberă, Domiciliat str. Salganaia Nr. 77	Membru în organizație. Tabel găsit la arhivă. /Vezi vol 3 fila 39/
38.	FURNICA VLADIMIR, 17 ani, liberă, Domiciliat str. G-l Averescu Nr. 56	Membru în organizație. Tabel găsit la arhivă. /Vezi vol3, fila 39/
39.	OPREA SERGHEI, 18 ani, tâmplar, Domiciliat str. Nicu Ganea Nr.7	Membru în organizație. Tabel găsit la arhivă /Vezi vol. 3 fila 39/
40.	NENICU GH. NICOLAE,19 ani, blănar, Domiciliat str. Regina Maria Nr. 41	Membru în cuibul Vlad Țepeș /vezi vol.3 fila 40, 43/
41.	NENICU V. NICOLAE, 20 ani, blănar, Domiciliat str. Alexandru cel Bun	Membru în cuibul Vlad Țepeș, /Vezi vol.3 fila 40, 65/
42.	DONȚOV TIMOFEL, 20ani, blănar, Domiciliat str. Piața Ciuflei Nr.2	Membru în organizație. Declarație de înscriere. /Vezi vol. 3 fila./
43.	MITITELU ANDREI, 18 ani, frizer, Domiciliat str. Dragoș Vodă Nr. 7L	Membru în organizație. Declarație de înscriere. /Vezi vol.3 fila 66/
44.	MAHNACI ALEXANDRU, 20 ani, lucrător, Domiciliat A. Cotruță Nr.2	Membru în organizație. Declarație de înscriere /Vezi vol.3 fila 67/
45.	BUCATARU PAVEL, 18 ani, frizer, Domiciliat Piața Veche Nr. 28	Membru în organizație. Declarație de înscriere /Vezi vol.3 fila 68/
46.	POPA ALEXANDRU, 19 ani, lucrător, Domiciliat str. Ștefan cel Mare Cămin de ucenici	Membru în organizație. Declarație de înscriere /Vezi vol.3 fila 69/
47.	MELNIC NISTOR, 29 ani, tâmplar, Domiciliat Bariera Sculeni Nr.1	Membru în cuibul Avram Iancu /vezi vol.3 opis alfabetic/
48.	MÎNDIRLĂ VASILE, 29 ani, plugar, Domiciliat com. Pănășești, Jud. Lăpușna	Arestat de Legiune. /Vezi vol.3 fila 70/
49.	SIMION G. FILIP, 26 ani, plugar, Domiciliat com Pănășești Jud. Lăpușna	Arestat de legiune /Vezi vol.3 fila 70/
50.	GRIGORE ION FILIP, 22 ani, student, domiciliat com Pănășești - Lăpușna	Conducătorul Gărzii de fier din com. Pănășești /Vezi vol.3 fila 75/
51.	TODIRAȘCU ION, 27 ani, plugar, Domiciliat com. Malcoci, jud. Lăpușna	Șeful cuibului din com. Malcoci. La percheziție s-a găsit 100 manifeste. /Vezi vol.3 fila 77/

Documentul nr. 112

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

Avem onoarea a vă raporta că cu ocazia arestării preotului Miron Leonid din Comuna Valea Mare, județul Bălți, membru în Garda de Fier, s’a găsit la percheziția făcută 7 broșuri întitulate „Pământul strămoșesc”, 5 exemplare din ziarul „Timp Nou”, un exemplar din ziarul „Garda Basarabiei” și un exemplar din ziarul „Garda Moldovei”.

Asupra preotului Leonid Miron s’a găsit un revolver „Steyer” fără a avea permis de port-armă. Pentru aceasta i s’au dresat acte de dare în judecată.

Preotul Miron Leonid se află arestat.

La percheziția domiciliară făcută legionarului Nazarie Gavrilov, tot din comuna Valea Mare, s’au găsit următoarele broșuri: „Pământul strămoșesc”, „Calendarul legionarului”, „Cărticica șefului de cuib”, ziarul „Garda Râmnicului”, ziarul „Garda Moldovei”, ziarul „Pământul strămoșesc – Învierea Domnului” și diferite fotografii ale lui Corneliu Zelea Codreanu.

Acest material se găsește la Chestura Bălți pentru cercetare și dresare de acte.

INSPECTOR REGIONAL
(semnătura)

ȘEFUL SERVICIULUI
(semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fila 264

Documentul nr. 113

Confidențial
REGATUL ROMÂNIA
POLIȚIA ORHEI
Nr. 25737
Anul 1933 luna decembrie ziua 15

DOMNULE INSPECTOR,

În executarea ordinelor Dvs. cu Nr. 9674 și 9675/933.

Avem onoarea a raporta că în intervalul de la 1-15 Decembrie inclusiv a.c. deși mișcarea organizației Gărzi de Fier, în urma propagandei ce se făcea de legionari veniți din alte centre universitare și în special din Chișinău, puși sub conducerea cunoscutului legionar Tudorache Gheorghe, licențiat al facultății de teologie din Chișinău, începuse să câștige teren în rândurile populațiunii, însă în urma măsurilor luate atât prin trimiterea a două grupuri de legionari la urma lor cât și prin dizolvarea acestei grupări, mai ales că în acest sector nu aveau un teren prielnic, nu se mai observă nici un fel de propagandă în această direcție.

Parte din elemente care simpatizează această grupare sunt ținute îndeaproape supraveghere și s’a stabilit că în prezent nu dezvoltă nici o acțiune.

ȘEFUL POLIȚIEI,
L.Ș. (semnătura)

ȘEFUL BIR. DE SIGURANȚĂ
COMISAR, (semnătura)

D-sale
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

F.680, inv.1, d.3638, fila 119

Documentul nr. 114

Poliția orașului Soroca
Nr. 21779
Anul 1933 luna decembrie ziua 16

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL,

LA ORDINILE Domniei Voastre Nr. 9674 și 9675/1933, și ca urmare a raportului nostru Nr. 20781 din 30 Noiembrie a.c. avem onoarea a vă raporta, că Legionarul Banică Dobre, a fost delegat de centru ca organizator al „Gărzi de Fier” în Județul Soroca unde urma să fie candidat pe listele electorale.

În unire cu Rotaru Gheorghe din Chișinău, care avea legături familiare în Comuna Cotiugenii Mari Județul Soroca, cu mari efortări, au putut obține câteva semnături pentru depunerea listei, care nici acestea nefiind complete, lista le-a fost respinsă de Tribunalul Soroca.

Afară de Bănică Dobre își mai făcuse apariția în partea de Nord a Județului în Comuna Ghizdita Legionarii Tudorache Gheorghe și Iulian Sârbu , care de asemenea neputând obține nici un succes au părăsit Județul fiind de aproape supravegheați.

Cu ocazia arestării lui Banică Dobre la percheziția corporală, s’au găsit asupra sa mai multe adrese ale noilor aderenți ce îi recrutase recent și care se verifică de noi spre a li se cunoaște activitatea.

Legionarul Bănică Dobre, în ziua de 15 Decembrie a.c. conform ordinului telegrafic Nr. 88247 din 14 Decembrie a.c. al Direcțiunei Generale a Poliției către Prefectura Județului Soroca, fiind bolnav, a fost înaintat Chesturei Poliției Cluj pentru a-l deține sau interna în spital, sub pază fiind unul dintre Legionarii fanatici și periculoși.

ȘEFUL POLIȚIEI
L.Ș. (semnătura)

Șef. Bir. de Siguranță
Comisar Ajutor (semnătura)

DOMNIEI SALE
DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

F.680, inv.1, d.3638, fila 129

Documentul nr. 115

ROMANIA
Chestura Poliției Tighina
Biroul Poliției de Siguranță
Nr. 9350
Anul 1933 luna decembrie ziua 19

DOMNULE INSPECTOR REGIONAL

La ordinul D-vs. n.20233 din 2 Decembrie a.c.

Avem onoarea a raporta că în urma cercetărilor făcute am stabilit că D-I Primar Cernăuțeanu, într-adevăr a primit o scrisoare anonimă, prin care un grup de legionari îi solicita să aranjeze cu preotul garnizoanei că în caz de va muri un legionar în campania electorală din Tighina, să fie înmormântat conform ritului creștinesc, iar pe cimitir să fie pregătit un loc separat pentru legionari morți.

21.	CHIRILOV ANDREI, 19 ani, lăcătuș, Domiciliat str. Smidt nr. 145	Șef de Cuib /Vezi vol3 fila 40/
22.	CHIPARIS VASILE, 18 ani, pictor, Domiciliat str. Muncești Nr. 68.	Șeful Cuiubului Ion Ghica Vodă /Vezi vol 2, fila 16 și vol3 fila 29, 30 și 31/
23.	ZUBCOV ANATOLIE, 20 ani, șofer, Domiciliat str. Leovei Nr. 85	Șeful Cuibului Drumul Dreptății /Vezi vol.3 fila 30-31/
24.	HELISTOVSCI PETRE, 18 ani, liberă, Domiciliat str. Muncești Nr. 68	Șeful Cuibului Matei Corvin. /Vezi vol.3, fila 33/
25.	CHIRGAN CONSTANTIN, 21 ani mecanic, domiciliat str. Nistrului nr. 18	Șeful Cuibului Petre Baieș. La percheziție s-a ridicat materialul prevăzut în procesul verbal /vezi vol.3 fila 50/
26.	GUȚU BORIS, 17 ani, croitor, Domicliat G-I Broșteanu Nr. 54	Membru în cuibul Constantin Brîncoveanu /Vezi vol.3 fila 38/
27.	IGNATOV ALEXANDRU, 16 ani, tipograf, Domiciliat str. regina Maria Nr. 50	Membru în organizație. Declarație de înscriere. /Vezi vol.3 fila 53/
28.	FEODOSIUC ALEXEI, 18 ani, oianguiu, Domiciliat str. Nistrului Nr. 9/6	Membru în organizație, Declarație de înscriere. /Vezi vol. 3 fila 54/
29.	MOISEEV ION, 19 ani, frizer, Domiciliat str. Braia Nr. 3	Șeful cuibului Avram Iancu Nr.2 /Vezi vol.3 fila 29,30,31/
30.	PASTUHOV ANATOLIE, 18 ani, boiangiu, Domicliat Dragoș Vodă Nr. 39 A	Membru în cuibul Tudor Vladimirescu. Declarație de înscriere /Vezi vol.3 fila 55/
31.	STRUMBEVICI STANISLAV, 14 ani, critor, Domiciliat str. Nistrului Nr. 19	Membru în organizație. Declarație de înscriere /Vezi vol. 3 fila 57/
32.	LINCA ALEXANDRU, 19 ani, cizmar, domiciliat str. Pruncului Nr. 10	Membru în cuibul Tudor Vladimirescu. Declarația de înscriere. /Vezi vol.3 fila 58/
33.	ZABOLOTNÎI ION, 18 ani, croitor, Domiciliat str. Nistrului Nr. 36	Membru în cuibul Tudor Vladimirescu. Declarația de înscriere. /Vezi vol.3, fila 59/
34.	DRAGOMAN TEODOR, 20 ani, vânzător, Domiciliat str. caucaz Nr. 45	Membru în organizație. Tabel găsit la arhivă. /Vezi vol.3 fila 39/
35.	VIERU PANTELIMON, 20 ani, iconar, Domiciliat în str. Caucaz Nr. 32	Membru în organizație Tabel găsit la arhivă /Vezi vol.3 fila 39/
36.	TARNAVSCI GRIGORE, 17 ani, func. Com, Domiciliat str. mateevici Nr. 115	Membru în organizație. Tabel găsit la arhiva /Vezi vol3 fila 39/

6.	BURUIANĂ CONSTANTIN, 26 ani, servitor, Domiciliat str. Viilor Nr.13	Membru în Garda de Fier. Candidat în alegerile generale de la 20 Decembrie 1933. La percheziție s-a găsit: Un tabel cu șefii de secție din județ. Una listă cu membrii cuiubului Alex. I. Cuza 16 manifeste și alt material prevăzut în procesul verbal. /vezi vol.2 fila 8,32 și vol.3 fila 27,28,29,30 și 31/
7.	ROTARU GHEORGHE, 54 ani, maior rezervă, Domiciliat str. Ștefan cel Mare nr. 145	Membru în organizația Garda de Fier
8.	ȘVEDU GHEORGHE, 21 ani, litograf, Domiciliat str. Tighinei nr.15	Idem. Șeful Cuiubului Tudor Vladimirescu. La percheziție s-a găsit: Manifeste și alt material prevăzut în proces verbal. /Vezi vol.2 fila și vol.3 fila 29, 30 și 31/
9.	URZANOVSKI AVERCHIE, 21 ani, tăbăcar	Șeful Cuiubului Mircea cel Mare. La percheziție s-a găsit mai multe manifeste. /Vezi vol.2 fila 13 și vol 3 fila 29, 30 și 31/
10.	APOSTOL ANDREI, 19 ani, croitor, Domiciliat str. Dragoș Vodă, nr. 19	Șeful Cuiubului „Adolf Hitler” /Vezi vol.2 fila, Vol.3 fila 12, 15, 29, 30, 31 și 35/
11.	PLOTNICOV NICOLAE, 18 ani, lucrător, Domiciliat Piața Ciuflei Nr. 90/3	Șef de Cuib. /Vezi vol2 fila 15 Vol.3 fila 29, 30 și 31/
12.	TERAEV TEODOR, 21 ani, muncitor, Domiciliat Malina- Mică Nr. 62/22	Membru în cuib /Vezi vol.2 fila 18/
13.	BONZA GHEORGHE, 23 ani, vopsitor, Domiciliat G-l Broșteanu Nr.11	Membru în cuib
14.	CULA SIMION, 21 ani, plugar, Domiciliat str. Pușchin Nr.14	Șeful Cuiubului Traian. /Vezi vol3 fila 29, 30 și 31/
15.	COJOCARU GRIGORE, 30 ani, muncitor, Domiciliat str. Plevnei Nr.7	Membru în cuibul Traian. /Vezi declarația vol.2 fila 17/
16.	LOZOVANU IUSTIN, 28 ani, cizmar, Domiciliat str. G-l Broșteanu Nr.11	Membru principal în organizația ca șef de secție. La percheziție s-a găsit arhiva organizației.
17.	LAPINSCHI LEONID, 19 ani, mecanic, Domiciliat str. Muncești Nr. 68	Șeful Cuiubului Mihai Viteazu /Vezi vol.3 fila 29, 30 și 31/
18.	SEVASTRU VAVILA, 20 ani, ferar, Domiciliat str. Reg. Ferdinand Nr. 30	Membru în organizație de 2 ani. Vezi declarația. /Vol.2 fila 11/
19.	RAILEANU EUGEN, 19 ani, liberă, Domiciliat str. Sf. Vineri Nr. 13	Membru în organizație /Vezi vol 3 fila 38, 46 și 47/
20.	CERNOBOI VICTOR, 28 ani, liberă, Domiciliat Reg. Ferdinand Nr.7	Membru în organizație. /Vezi declarație de înscriere vol 3 fila 48/

În ce privește „echipa morții” am stabilit că este vorba de cei 70 de legionari aleși de către Corneliu Codreanu, care sunt gata să lupte cu îndârjire pentru cauza lor, fără a se teme de moarte.
Până în prezent nu s’a ivit în județ sau oraș membri din acea echipă și nici tulburări nu au fost înregistrate.

CHESTOR
(semnătura)

Șef. Bir. Sig-ței
(semnătura)

DOMNULUI INSPECTOR REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

F.680, inv.1, d.3638, f. 155

Documentul nr. 116

TABEL NOMINAL

Al gardiștilor deținuți pe județe

Nr.	Numele și prenumele	Pe teritoriul cărui județ au fost deținuți	Mențiuni
1.	Gheorghe Antohi	Legiunea jand. Cahul	
2.	Mihail Alexeev	Idem	
3.	Vasile Iacomi	”	
4.	Alexandru Nestor	”	
5.	Iacob Gâscă	”	
1.	Zamfir Dăscălescu	Legiunea jand. Ismail	
2.	Andrei Coliohlu	”	
3.	Teodor Mungiev	”	
4.	C-tin Grețeanu	”	
5.	Neguț Toma	”	
6.	Petre Covaschi	”	
7.	Gheorghe Trifan	”	
8.	Costea Zarâmb	”	
9.	Furtună Profir	”	
1.	Pușcaș Pavel	Legiunea jand. Tighina	
2.	Drăguțan Ioan	”	
3.	Bulat Timofei	”	
4.	Sclifos Eugen	”	
5.	Pușcașu Inochente	”	
6.	Scocinschi Vasile	”	
7.	Pușcaș Gheorghe	”	
8.	Casciuc Arsenie	”	

9.	Coșu Iacob	”	
10.	Malinovschi Gheorghe	”	Fără domiciliu
11.	Apostolescu	”	Din Tulcea
12.	Lungu Ilie	”	
13.	Plăcintă Iova	”	
14.	Rotaru Trofin	”	
15.	Rotaru Nistor	”	
16.	Burlacu Sidor	”	
17.	Caldăraș Iacob	”	
18.	Afanasiev Florea	”	
19.	Cartenco Ștefan	”	
20	Hagi Ioan	”	Din București
1.	Tarnovschi Vasile	Legiunea jand. Bălți	
2.	Conovei Toma	”	
3.	Vîntilă Dumitru	”	
4.	Ialovschi Mihail	”	
5.	Bârcă Vasile	”	
6.	Bălțianu Gheorghe	”	
7.	Bălțianu Gheorghe	”	
8.	Munteanu Timofei	”	
9.	Lupu Gheorghe	”	

Se certifică de noi pentru identitate

INSPECTOR REGIONAL JANDARMI CHIȘINĂU
L.Ș. COLONEL, (semnătura)

Fond. 680, inv.1, d.3638, f. 74

Documentul nr. 117

NOTĂ TELEFONICĂ Nr. F.N.
CHESTURA POLIȚIEI BĂLȚI CĂTRE
INSPECTORATUL REGIONAL DE POLIȚIE CHIȘINĂU

În această noapte s’a arestat în oraș, următorii membri și propagandiști din organizația Garda de Fier:

1) Advocatul Georgescu Zina, care se dă șeful organizației; 2) Bârcă Vasile comerciant; 3) Bălcescu Constantin, absolvent școala comercială, șomer; 4) Tarnovschi V. student; 5) Crecico Pavel, șomer; 6) Colodin Toma și 7) Comerzan Ioan elevi la Școala Normală clasa 7-a.

Arestările sunt în curs și nu s’au putut termina până acum, avându-se în vedere că orașul Bălți are o mulțime de suburbii depărtare de câte 6-8 km de oraș.

Dumitrescu – Comandantul Jandarmeriei și Eugen Cristescu – Director în Siguranța Generală ca fiind singuri vinovați de dizolvarea organizației „Garda de Fier”.

Menționăm că în tot timpul acestei convorbiri cu Iulian Sârbu, nu au asistat alte persoane. Drept care am încheiat prezentul proces-verbal.

COMISAR AJUTOR,
L.Ș. (semnătura)

F. 680, inv.1, d.3638, fil.721

Documentulnr. 121

CHESTURA POLIȚIEI MUNICIPIULUI
CHIȘINĂU

TABLOU NOMINAL
de membrii organizației Garda de Fier din Chișinău arestați în
noaptea de 28 Decembrie 1933 și în zilele următoare și depuși la
închisoarea Centrală Chișinău

1.	SÎRBU IULIAN, 35 ani, ziarist, Domiciliat Manutanța Militară	Membru în conducerea centrală a Organizației Garda de Fier din Basarabia. Fost candidat la alegerile generale de la 20 Dec. 1933. O scrisoare semnată Petre Astraharțev. Un raport cu aceeași semnătură. Un apel al Leg.Arh.Mihail către tineretul studios creștin. Un ordin circular către legionarii din Basarabia. Un manifest intitulat „Prigoana contra gărzii de fier”. Un ordin către toți șefii de cuiburi din țară semnat Corneliu Zelea Codreanu și altele specificate în procesul verbal. /Vezi vol.2 fila 30 și vol.3 fila 6-9/
2.	FLORESCU SERGHEI, 34 ani, ziarist, Domiciliat Reg. Ferdinand Nr.16.	Membru în conducerea centrală a Gărzii de Fier din Basarabia. Fost candidat cap de listă în alegerile parlamentare de la 20 Decembrie 1933. În percheziție s-a găsit: Ștampila Gărzii de Fier. Broșura Cuza ori Codreanu. Opt liste pentru înscriere de membri. Una lista cu membri înscriși, un concept de manifest și altele. /Vezi dos. Vol.2 fila 27, 28 și vol.3 fila 11/.
3.	CECAN IEREMIA, 67 ani, protoiereu, Domiciliat D. Cantemir Nr.1	Membru principal în Garda de Fier și a fost candidat la alegerile generale de la 20 Dec.1933. La percheziție s-a găsit: Cinci manifeste ale gărzii de fier, 13 manifeste ale Partidului Național Socialist. /Vezi dos.vol.2 pag.12 și 50/
4.	RUSU GHEORGHE, 30 ani, inginer, Domiciliat Reg. Ferdinand Nr. 65	Membru în Garda de Fier și candidat la alegerile parlamentare. La percheziție s-a găsit: Materialul prevăzut în procesul verbal. /Vezi vol.2 fila 7 și 31/
5.	RADION MANTEA, 33 ani, muncitor, Domiciliat Haritonovca Nr. 195	Membru în Garda de Fier. Candidat la alegerile generale de la 20 decembrie 1933. La percheziție s-a găsit: Un tablou nominal de membrii înscriși. Două procese verbale formulare de constituire a cuiburilor. /Vezi vol.2 fila 9, 33 și 34 și vol.3 fila 21-26/

în libertate Neguța Toma, plugar, de 55 ani, din comuna Anadol; Covalgi Petre, plugar de 36 ani din comuna Caragaci; Trifan Gheorghe, plugar, de 33 ani, din comuna Câșlița și Zamb Costea, plugar, de 34 ani, din comuna Cișmeua Văruită.

Cahul. Poliția Cahul menține arestați pe Moise Lefter, avocat, de 33 ani și Teodor Lungu, învățător, de 27 ani, arestați în oraș.

Legiunea menține arestați pe Antohi Gheorghe, învățător de 26 ani, arestat la Trifești; Alexei Mihail, secretar de avocat, de 22 ani, arestat la Tartaui; Nistor Alexandru, plugar, de 20 ani, arestat la Congaz și a pus în libertate pe Iacob Gâscă, plugar, de 45 ani, arestat la Manta și pe Iacom Vasile, plugar, de 24 ani, arestat la Congaz.

Tighina. Chestura menține arestați pe Decalov Petre, electrician șomer, de 37 ani; Drica Teodor, muncitor, de 27 ani; Pascov Mihail, muncitor, de 18 ani și a pus în libertate pe Suhovici Grigore, muncitor, de 18 ani; Ivănescu Dumitru, comerciant, de 33 ani; Mandic Arhip, muncitor, de 34 ani și Tcaci Teodor, plugar, de 47 ani, din suburbia Gâsca – Tighina.

Legiunea de Jandarmi Tighina reține arestați pe Coșu Iacob, plugar, de 53 ani, din Sadaclia; Casciuc Arsenie, plugar, de 46 ani, din Sadaclia și Otto Apostolescu, student, de 19 ani, arestat la Ceadâr-Lunga. A pus în libertate 17 săteni arestați în județ și anume: Pușcaș Pavel, Drăgușan Ioan, Bulat Timofei, Sclifos Eugen, Pușcașu Enochentie, Scocinschi Vasile, Pușcaș Gheorghe, Malinovschi Gheorghe, Lungu Ilie, Plăcintă Iova, Rotaru Trofim, Rotaru Nistor, Burlacu Sidor, Căldăraș Iacob, Afanasiu Florea, Cartenco Ștefan și Hagi Ioan.

Poliția Soroca a arestat pe Bănică Dobre, ziarist, de 38 ani, și l-a înaintat Chesturei Cluj, conform ordinului D-vs Nr. 88247/1933.

Chestura Cetatea Albă și Polițiile Hotin, Orhei n’au avut arestați.

INSPECTOR, (semnătura)
ȘEFUL SERVICIULUI (semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, f. 125-126

Documentul nr. 120

PROCES VERBAL

Astăzi 29 Decembrie 1933 orele 3 dimineață, Noi Constantin Dobrescu, Comisar Ajutor la Chestura Poliției Municipiului Chișinău,

Constatăm prin prezentul proces verbal că astăzi data de mai sus fiind delegat a proceda la arestarea numitului Sârbu Iulian, membru conducător al organizației „Garda de Fier” din Chișinău, domiciliat pe str. Ștefan cel Mare, Imobilul Manutanței Militare, unde transportându-mă și găsindu-l acasă, l-am condus la oficiul Chesturei de Poliție.

Pe drum, în timp ce îl însoțeam, am discutat personal cu numitul evenimentele în legătură cu asasinarea fostului Prim Ministru I.G. Duca și din aceste convorbiri cum și alte informațiuni ale sale, reiese că atentatul comis contra fostului Prim Ministru I.G. Duca a fost pregătit mai dinainte de către conducerea centrală a Gărzi de Fier. De asemenea că acestui atentat va mai urma și asasinarea D-lor I. Inculeț, Ministru de Interne, Victor Iamandi – Subsecretar de Stat la Interne, Victor Antonescu – Ministru de Justiție, Dr. C. Angheliescu – Ministru Instrucțiunii Publice, General

S’a trimis echipe de ofițeri de poliție, agenți și jandarmi și pe măsură ce ne vor sosi, vom comunica numele restului celor arestați.

S’au găsit asupra lor manifeste electorale și broșuri. Arme nu s’au găsit.

CHESTORUL POLIȚIEI BĂLȚI (ss) Zîcov
Pentru conformitate
Comisar (semnătura)

F.680, inv.1, d.3638, fil.25

Documentul nr. 118

ALEGĂTORI EVREI

Colegiul Electoral este convocat pentru zilele 20 și 22 Decembrie, spre a alege noua reprezentanță a țării în Camera și Senat. Cetățeni români, cu dreptul de vot, aveți și voi, Alegători Evrei, a vă spune cuvântul.

E de prisos să subliniem importanța generală și specială a apropiatelor alegeri. Fiecare din Dv. simte, în mod conștient și prin instinct, ce anume probleme se pun și în ce măsură ele interesează pe cetățenii români, de confesiune mozaică.

Ceeace însă nu este de prisos de subliniat ; ceeace constituie o datorie să vi se spună, este că o poruncă a vremurilor e din cele mai lămurite pentru noi.

Se încearcă izolarea noastră. Se încearcă desolidarizarea de noi a opiniei publice românești. Se pune astfel la cale cel mai primejdios act împotriva unei populațiuni pașnice și adânc devotate țării.

La această încercare răspunsul trebuie să fie: contra oricăror ostracizări, contra oricărei izolări, contra oricărei desolidarizări. Iată în ce ne privește, marea poruncă a vremurilor.

Să ascultăm de ea. Să respingem cu hotărâre și energie acțiunea pe care unii, din chiar sânul nostru încearcă s-o realizeze, pe cale de liste separate evreiești.

Să răspundem la actul dușmanilor noștri prin solidaritate deplină cu partidele de ordine, care, ca și noi, cred în necesitatea unei liniștite conviețuiri între toți fiii țării.

Să ne Fierim ca de foc, de a răspunde la acțiunea de ostracizare și izolare, printr’o acțiune de autoizolare.

La vot, fiecare în conformitate cu conștiința, credința, și simțămintele lui politice, dar pentru partidele de ordine, care toate, fără excepție, au pus candidați evrei.

Nici un vot pentru listele separate evreiești, căci un astfel de vot înseamnă o acțiune exclusivistă, ceeace constituie o replică primejdioasă la nenorocita politică exclusivistă, pornită contra noastră.

MAX AUȘNIT, industriaș
EDGAR AUȘNIT, industriaș
Dr. ALFANDARY, med. prim. „Noua Maternit.”
MORITZ ATHIAS, director de bancă
NAPOLEON ARIE, avocat
MARCO I. BARASCH, avocat
D-ra ANA I. BARASCH, med. prim. „N. Mat.”
Dr. M. BLUMENTHAL, docent universitar

Docent Dr. M. CAJAL, medic primar „Caritas”
 Dr. COHL, șef director „Noua Maternitate”
 I. CORNE, director de bancă
 Dr. B. FRENKEL, medic primar „Caritas”
 Dr. I. GOLDENBERG
 I. GHERBER, arhitect
 Dr. GOTLIEB, chirurg „Caritas”
 Dr. JULES GROSSMAN, med. prim. „Caritas”
 Dr. ST. GOLLIGER, medic al Case Centrale de Asigurări Sociale
 HUTSCHNECKER RICHARD, avocat
 OSKAR KAUFMAN, director general de Bancă
 Dr. LAZAROVICI, membru în comitetul asociației generale a medicilor din România
 Dr. LOBEL, medic șef spitalul „Caritas”
 Dr. M. LEON, colonel în rezervă
 LEON MUNDI, proprietar
 SIMON LÖBEL, publicist
 H. MARCOVICI, „Turcoaia-Granit”
 MAX MANDEL, director de bancă
 Dr. B. MENDELSON, medic primar „Caritas”
 Dr. OSCAR MELLER, med. prim. „Noua Maternitate”
 Cercul „Libertatea” prin EM. GLAMANOVICI, vice-președinte
 Dr. MIHALOVICI, medic primar „Noua Maternitate”
 Dr. L. NISSIM, cavaler cu spadă al ordinului „Coroana României”
 Dr. confierențiar uneversitar M. POPPER, medic primar
 D. S. POSTELNICU, avocat
 Dr. I. PERIEȚEANU, medic primar „Noua Maternitate”
 B. RUBIN, director de bancă
 EGEN RELGIS, publicist
 SIGMUND ROSENBERG, proprietar
 MAXIMILIAN SANIELEVICI, director general al asociației „Generală”
 MIHAI ȘAPIRA, industriaș
 L. SANIELEVICI, petrolist
 MARTIN SCHEIN, petrolist
 Dr. A. SPIREA, medic „Noua Maternitate”
 Dr. A. TOFF, chirurg prim. „Noua Maternitate”
 I. TENENBAUM, avocat
 Dr. H. WEISS, medic colonel în rezervă
 Dr. YGREC, publicist
 W. ZOLDESTIR, avocat

ANRM F.680, Inv.1, d.3648

*Documentul nr. 119*1933 Decembrie 20

DOMNULE DIRECTOR GENERAL,

La ordinul D-vs telefonic fără număr din 15 Decembrie a.c., avem onoarea a vă raporta pe județe numele membrilor Gărzi de Fier, menținuți arestați atât la Chesturi și Poliții, cât și la Legiunile de Jandarmi, precum și numele membrilor puși în libertate.

Chișinău. Au rămas arestați Florescu Serghei, profesie liberă, 33 ani; Sârbu Iulian, de profesie liberă, 35 ani; Tudorache Gheorghe, student 27 ani; Rusu Gheorghe, inginer 30 ani; Buruiană Constantin, servitor, 26 ani; Radion Mantea, muncitor, 32 ani; Lozovan Iustin, cizmar, 28 ani; Vavila Silvestru, lucrător, 20 ani, toți au fost arestați în orașul Chișinău.

Au fost puși în libertate de Chestură, Cegan Ieremia, Protoereu pensionar, 67 ani; Urzanovschi Averchie, tăbăcar, 21 ani; Moiseev Ion, frizer, 18 ani; Plotnicov Nicolae, lucrător, 16 ani; Chiparis Vasile, pictor, 22 ani; Cojocaru Grigore, muncitor, 30 ani; Teraiev Teodor, muncitor, 21 ani; Creangă Vasile, muncitor, 43 ani; Cula Simion, plugar, 21 ani; Colev Trofim, muncitor, 25 ani; Cuznețov Mihail, mecanic, 18 ani, toți au fost arestați în oraș.

Legiunea de Jandarmi Lăpușna n'a făcut nici o arestare.

Bălți. Au rămas arestați la Chestură, Chiarcovschi Ioan, agricultor, 46 ani; Țurcanu Vasile, agricultor, 39 ani; Său Dumitru, agricultor, 38 ani; Margină Gheorghe, agricultor, 26 ani; Goldievschi Mihai, agricultor, 50 ani; Iedu Dumitru, agricultor, 23 ani; Simionovschi Ștefan, agricultor, 20 ani; Ciubara Vasile, agricultor, 40 ani; Redașcu Vasile, agricultor, 27 ani; Negrescu Teodor, agricultor, 30 ani; Burlacu Ilie, agricultor, 27 ani; Leonid Miron Cristea, preot, 80 ani și Cabarișov [Gavrilov ?] Nazarie, agricultor, 32 ani. Aceștia au fost arestați de Chestură.

Au fost puși în libertate de Chestură, Georgescu Zina, avocat, 40 ani; Lungu Gheorghe, comerciant, 20 ani; Comârzan Andrei, elev la Școala Normală, 19 ani; Smighel Alexei, muncitor, 30 ani; Dohotaru Gheorghe, muncitor, 32 ani; Cojocaru Vasile, muncitor, 56 ani și Clenco Albert, mic proprietar, 37 ani.

Legiunea de Jandarmi Bălți menține arestați pe Lupu Gheorghe, agricultor, 40 ani, din comuna Unghenii Vechi; Aftinescu Constantin, agricultor, 26 ani, comuna Sângerei Noi și a pus în libertate pe Bârcă Vasile, comerciant, de 20 ani; Ursache Gheorghe, agricultor, de 19 ani; Vintilă Constantin, agricultor, 20 ani; Grecico Pavel, agricultor, 20 ani; Timofei Munteanu, agricultor, 19 ani; Tarnovschi Vasile, student, 18 ani și Conovei Toma, elev, 19 ani, toți arestați în județ.

Izmail. Chestura menține arestați pe Mândroviceanu Nicolae, student, 20 ani, arestat la Izmail; Stognicenco Iosif, fost funcționar, 35 ani; Bursuc Nicolae, fără ocupație, 32 ani; Apostolov Teodor, comerciant, 51 ani; Culea Dumitru, fără ocupație, 20 ani; Mocanu Dumitru, muncitor, 32 ani; Manolache Mihail, lăcătuș, 20 ani, arestați la Reni.

A pus în libertate pe Ionescu Vasile, avocat, 46 ani; Apostolov Constantin, funcționar comercial, 24 ani; Dumitrașcu Ștefan, muncitor, 54 ani; Dumitrașcu Ion, muncitor, 29 ani; Dumitrașcu Iosif, muncitor, 23 ani; Dumitrașcu Vasile, muncitor, 18 ani; Murgoci Petre, muncitor, 27 ani; Uzun Nicolae, muncitor, 34 ani, toți din Reni, Hogaș Alexandru, comerciant, 38 ani, arestat la Vâlcov.

Legiunea de Jandarmi Izmail menține arestați pe Furtună Profir, plugar, 45 ani, arestat la Erdec-Burno, Dăscălescu Zamfir, plugar, 35 ani, arestat la Cartal; Mungiev Teodor, plugar, 46 ani, arestat la comuna Împușita; Cocima Nicolae, plugar, 30 ani, comuna Împușita; Colioglu Andrei, plugar, 30 ani, din Comuna Bulboaca; Greceanu Constantin, plugar, 50 ani, din comuna Frecăței. Au fost puși